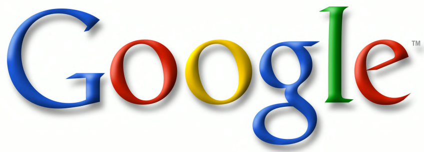

Тем, что эта книга дошла до Вас, мы обязаны в первую очередь библиотекарям, которые долгие годы бережно хранили её. Сотрудники Google оцифровали её в рамках проекта, цель которого – сделать книги со всего мира доступными через Интернет.

Эта книга находится в общественном достоянии. В общих чертах, юридически, книга передаётся в общественное достояние, когда истекает срок действия имущественных авторских прав на неё, а также если правообладатель сам передал её в общественное достояние или не заявил на неё авторских прав. Такие книги – это ключ к прошлому, к сокровищам нашей истории и культуры, и к знаниям, которые зачастую нигде больше не найдёшь.

В этой цифровой копии мы оставили без изменений все рукописные пометки, которые были в оригинальном издании. Пускай они будут напоминанием о всех тех руках, через которые прошла эта книга – автора, издателя, библиотекаря и предыдущих читателей – чтобы наконец попасть в Ваши.

Правила пользования

Мы гордимся нашим сотрудничеством с библиотеками, в рамках которого мы оцифровываем книги в общественном достоянии и делаем их доступными для всех. Эти книги принадлежат всему человечеству, а мы – лишь их хранители. Тем не менее, оцифровка книг и поддержка этого проекта стоят немало, и поэтому, чтобы и в дальнейшем предоставлять этот ресурс, мы предприняли некоторые меры, чтобы предотвратить коммерческое использование этих книг. Одна из них – это технические ограничения на автоматические запросы.

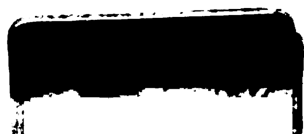
Мы также просим Вас:

- **Не использовать файлы в коммерческих целях.** Мы разработали программу Поиска по книгам Google для всех пользователей, поэтому, пожалуйста, используйте эти файлы только в личных, некоммерческих целях.
- **Не отправлять автоматические запросы.** Не отправляйте в систему Google автоматические запросы любого рода. Если Вам требуется доступ к большим объёмам текстов для исследований в области машинного перевода, оптического распознавания текста, или в других похожих целях, свяжитесь с нами. Для этих целей мы настоятельно рекомендуем использовать исключительно материалы в общественном достоянии.
- **Не удалять логотипы и другие атрибуты Google из файлов.** Изображения в каждом файле помечены логотипами Google для того, чтобы рассказать читателям о нашем проекте и помочь им найти дополнительные материалы. Не удаляйте их.
- **Соблюдать законы Вашей и других стран.** В конечном итоге, именно Вы несёте полную ответственность за Ваши действия – поэтому, пожалуйста, убедитесь, что Вы не нарушаете соответствующие законы Вашей или других стран. Имейте в виду, что даже если книга более не находится под защитой авторских прав в США, то это ещё совсем не значит, что её можно распространять в других странах. К сожалению, законодательство в сфере интеллектуальной собственности очень разнообразно, и не существует универсального способа определить, как разрешено использовать книгу в конкретной стране. Не рассчитывайте на то, что если книга появилась в поиске по книгам Google, то её можно использовать где и как угодно. Наказание за нарушение авторских прав может оказаться очень серьёзным.

О программе

Наша миссия – организовать информацию во всём мире и сделать её доступной и полезной для всех. Поиск по книгам Google помогает пользователям найти книги со всего света, а авторам и издателям – новых читателей. Чтобы произвести поиск по этой книге в полнотекстовом режиме, откройте страницу `http://books.google.com`.

KAIS. KÖN. HOF BIBLIOTHEK
67.994-C
Neu-

Digitized by Google

Österreichische Nationalbibliothek
+Z224917608

Digitized by Google

Digitized by Google

СВЯТЕ́ ПИСЬМО́

або́ вся

БИ́БЛИЯ

СТАРО́ГО И НОВО́ГО ЗАВІТУ

ру́сько-украі́нськόю мо́вою перело́жена

67994-C.

Печа́тано в-ві Львові
Ко́штомъ и за́ходомъ „Пра́вди"
Р. Б. 1869.

Digitized by Google

Переклад сей споруджено трудами многих українських писателів, що вже давно почали помишляти про насущну духовну потребу пятнайцяти милйонів Русинів, поселених з давніх давен між Карпатами и Океанню, між Вислою и Кавказом: тільки ж не вважають вони свого перекладу Библиї за працю довершену, а подають, через наше письмо яко коректуру, всім хто добре знає русько-українську мову. Най усякий розумний поправить сі коректурні листки по своїй уподобі, и пришле поправки свої у редакцию „Правди.“ Ми ж даємо обіцянку — всі такі присилки порядно ховати, а як набереть ся іх доволі, тоді скличемо у Львові, або в иншому місті, на раду тямущих и розумних народолюбців руських: най тая рада зо всіх поправок спорудить останню редакцию перекладу, и тоді вже можна буде напечатати Святе Письмо або повну Библию про духовну потребу всего русько-українського народу.

Найбільше ми покладаємо надію у сёму спасенному ділі на наших галицько-руських духовних особ, що вони притулять до свого теплого серця нове благовіствування Божого слова и причитувати-муть наші коректурні листки з великою увагою, а на поправку іх не пожалують часу.

Господь, устами своіх апостолів, повелів проповідувати Слово Ёго всіми язиками. Тим праведно-християнські наставники душ людських робити-муть своє законне діло, помагаючи многим милионам людей зрозуміти, через сей переклад, Божу волю и Божу правду. Всяка політика най відсунеть ся геть перед великим ділом народнёі просвіти розумною народови мовою, — и розумною ёго розумови, и любою ёго серцю. Усяка воля и сила най смирить ся перед волею и силою Того, хто создав слово з ёго нерушимими законами и повелів кожному народови набиратись розуму через рідну ёго мову.

Се діло, що отсе ми, благословившись у Господа, починаємо на праведне добро милионів народу, се діло треба було б нам зробити назад за тисячу років. Коли ж недоля и темнота письменного розуму не давала нам прихилити ся братнім серцем до людей простих, шануючи іх слово невишколене, то прихилімось хоч тепер. Не пізно ще; бо народ наш, занедбаний письменними, додержав свою неписьменну мову до нашого осиянного праведною наукою часу, и тою трудно переховяною мовою що-дня, що-години благає нас не втаювати в себе ключа розуміння. Не пізно ще; бо у Господа Бога тисяча літ — яко день єдиний, и до-віку, до-суду не перестане Боже слово кликати робітників на жатву многу.

Послухаймо ж смиренно, без політичнёго мудрування, закликання Божого до спасенноі праці, и совершимо громадськими силами велике діло проповіди християнськоі.

Digitized by Google

СВЯТЕ́ ПИСЬМО́

ПЕРВА ЧАСТИНА БИБЛИІ

ПЪЯТЬ КНИГ МУСІЄВИХ

Русько-Украінський пере́клад

Печа́тано в-ві Льво́ві
Ко́штом и за́ходом „Пра́вди“
Р. Б. 1869.

Digitized by Google

Зъ друкарні Ставропигийського Института, 1869.

Digitized by Google

Переклад сей споруджено трудами многих Українських писателів, що вже давно почали помишляти про насушну духовну потребу пъятнайцяти милионів Русинів, котрі з давніх давен посягли землю між Карпатами и Єсманню, між Вислою и Кавказом; тількі ж не вважають вони сёго початку за працю довершену, а видали ёго, поки що, яко коректуру. Нехай усякий розумний поправить сі коректурні листки по своій уподобі, и пришле поправки свої у редакцию „Правди." Як наберецця іх доволі, тоді зо всіх поправок спорудицця и напечатаєцця остання редакция перекладу.

У сёму спасенному ділі редакция „Правди" найбільш покладає надію на Галицько-Руських духовних особ: що вони притулять до свого теплого серця нове благовіствовання Божого Слова и прочитуватимуть сю коректуру з великою увагою, а на поправку не пожалують часу.

Господь, устами своіх апостолів, повелів проповідувати Слово Ёго всіми язиками. Тим праведно-Християнські наставники душ людських робитимуть своє законне діло, помагаючи многим милионам людей зрозуміти, через сей переклад, Божу волю и Божу правду. Всяка політика нехай відсунецця геть перед великим ділом народнёі просвіти, розумною народови мовою, — и розумною ёго розумові, и любою ёго серцю. Усяка воля и сила нехай смирицца перед волею и силою Того, хто создав слово з ёго нерушимими законами и повелів кожному народові набератись розуму через рідну ёго мову.

Се діло, що отсе ми, благословившись у Господа, починаємо на праведне добро милионів народу, се діло треба було б нам Русинам, зробити назад за тисячу років. Коли ж недоля и темнота письменного розуму не давала нам прихилитися братнім серцем до людей простих, шануючи іх слово невишколене, то прихилімось хоч тепер. Не пізно ще; бо народ наш, занедбаний письменними, додержав свою неписьменну мову до нашого осиянного праведною наукою часу, и тою трудно перехованою мовою що-дня, що-години, благає нас не втаювати в себе ключа розуміння. Не пізно ще; бо у Господа Бога, тисяча літ — яко день єдиний, и до віку, до-суду не перестане Боже Слово кликати робітників на жатву многу.

Послухаймо ж смиренно, без політичнёго мудрування, закликання Божого до спасенноі праці, и совершимо громадськими силами велике діло проповіди Християнськоі.

Digitized by Google

Digitized by Google

ПЕ́РВА МУСІЄВА КНИ́ГА

звéцця вона́

НАСТА́ННЯ.

ГОЛОВÁ I.

С почáтку Бог утвори́в нéбо и зéмлю.

2 Та булá землá пустá и порóжня; и тéмрава булá над безóднею; и Дух Бóжий витáв понад вóдами.

3 И речé Бог: Да бýде світ. И настáв світ.

4 И вбачáв Бог світ, що горазд; и відлучив Бог світ від тéмряви.

5 И Бог назвáв світ день, а тéмряву назвáв ніч. И був вéчір, и був рáнок: день оди́н.

6 И речé Бог: Нехáй бýде облóга між вóдами и відлучáє вóди од від.

7 И зробив Бог облóгу, и відлучив вóди, що під облóгою, од від, що над облóгою; и сталось так.

8 И назвáв Бог облóгу нéбо. И був вéчір, и був рáнок: дéнь другий.

9 И речé Бог: Нехáй вóди під нéбом згромáдяцця у-в однó місто, и нехáй зъявицця сýша. И стáлось так.

10 И назвáв Бог сýшу земля, а громáди вод назвáв мóре. И вбачáв Бог, що вонó горáзд.

11 И речé Бог: Нехáй землá пýстять, из сéбе травý, билину зернянý, дéрево родюще по ёгó пóростові, щоб ёгó плід був у ёму на землі. И стáлось так.

12 И пустила землá з сéбе травý, и билину зернянý по її пóростові, и дéрево родюще, що мáє зернó своє в собі по своёмý пóростові.

И вбачáв Богъ, що вонó горáзд.

13 И був вéчір, и був рáнок: день третій.

14 И речé Бог: Нехáй бýдуть світила на облóзі небéсній, щоб відлучали день од нóчі, и нехáй вони бýдуть про ознáки, и про врéмъя, и про дні и рóки.

15 И нехáй вони бýдуть світицями, на облóзі небéсній, щоб світили на зéмлю. И стáлось так.

16 И зробив Бог двоє великих світил: велике світило — прáвити днем, а мале світило — прáвити ніччю, и зóрі.

17 И постáвив іх Бог на облóзі небéсній світити на зéмлю,

18 И прáвити днем и ніччю, и відлучáти світ од тéмряви. И вбачáв Бог, що вонó горáзд.

19 И був вечір, и був ранок: день четвéртий.

20 И речé Бог: Нехáй вóди вéржуть безліч живóго твóрива, и нехáй літáє птáство над землéю, по облóзі небéсній.

21 И створи́в Бог вели́кі кити́ и вся́ке живé твóриво, вся́ке повзюче, що двигони́ть у вóдах, по іх пóростові, и вся́ке пíрнате птáство по ёгó пóростові. И вбачáв Бог, що вонó горáзд.

22 И благослови́в Бог усé, глагóлючи: Плодітесь и намнóжуйтесь, и сповняйте вóди в мóрі, и нехáй птáство намнóжуєцця по землі.

23 И був вéчір, и був рáнок: день пъятий.

24 И речé Бог; Нехáй землá, виведе живé твóриво, по ёгó пóростові, скоти́ну и лазюче, и звіря земнóго, по ёгó пóростові. И стáлось так.

25 И зроби́в Бог звіря земнóго, по ёгó пóростові, и скоти́ну, по її пóростові, и все лазюче по землі, по ёгó пóростові. И вбачáв Бог, що вонó горáзд.

26 И речé Бог: Зроблю чоловіка у наше обли́ччя, по нáшій пóдобі; и нехáй панýє над ри́бами морськи́ми, и над птáством небéсним, и над скóтом, и над усім (звіръям) земним, и над усім, щó лàзить по землі.

27 И створи́в Бог чоловіка у своє обли́ччя, в обли́ччя Бóже створи́в ёго, мýжа и женý створи́в іх.

28 И благослови́в іх Бог, и речé до них: Плодітесь и намнóжуйтесь, и сповня́йте зéмлю и орýдуйте нéю, и панýйте над ри́бою морськóю, и над птáством небéсним, и над уся́ким звірем, що дви́гаєцця по землі.

29 И речé Бог: Оцé даю вам уся́кý билину зернянý по всій землі, и вся́ке дéрево родюще, що мáє зернó своє; се вам на іжу.

30 А вся́кому звірю земнóму и вся́кій птиці небéсній, и всёмý що лáзить по землі, усёмý що живé й дише вся́ку зелéну травý на іжу. И стàлось так.

31 И вбачáв Бог усé, що зроби́в, аж вонó дýже горáзд. И був вечір, и був рáнок: день шóстий.

ГОЛОВА II.

Так завéршені булú нéбо и землá, и все вóінство іх.

Digitized by Google

2 А докінча́в Бог дня се́мого діло своє́, що зроби́в. Тоді відпочи́в у се́мий день від усе́го́, діла сво́го́, що зроби́в.

3 И благослови́в Бог день се́мий и освяти́в ё́го, бо того́ дня відпочи́в Бог від усе́го́ діла сво́го́, що втвори́в и споруди́в.

4 Се поста́ння не́ба й землі, як, булú вонú втво́рені.— Як споруди́в Госпо́дь Бог не́бо та зе́млю,

5 тоді ще не було́ на землі жо́дного са́дива полё́во́го, и не росла́ ще жо́дна трава́ полёва́, бо Госпо́дь Бог не посила́в дощу́ на зе́млю, и нікому було́ о́рати землі;

6 виступа́ла ж из землі мга и напува́ла уве́сь по́верх землі.

7 И созда́в Госпо́дь Бог чоловіка из пилу земляно́го и ввітхнув ёму́ в ніздрі диха́ння жúзні; и став чоловік душа́ жива́.

8 И насади́в Госпо́дь Бог сад ик схо́ду в Єде́мі, и посади́в там чоловіка, що созда́в.

9 И ви́росло з землі, по Бо́жій волі, вся́ке де́рево, любе на по́гляд и до́бре до іжи, и де́рево жúзні посеред са́ду, и де́рево зна́ття́ добра́ и зла.

10 И тече́ з Єде́му річка, щоб изро́шувати сад, а звідтіля́ ви́йшовши, ділиця на́четверо, и дає поча́ток чотиро́м вели́ким ріка́м.

11 Пе́рва (ріка) на имъя́ Хвисо́н; ся обхо́дить усю зе́млю Єви́льську, де зо́лото.

12 И зо́лото в тій землі до́бре. Там — бдола́ и ониха.

13 А дру́га ріка на имъя́ Гео́н; вона́ обійма́ всю зе́млю Ху́ську (Єхтіо́пия).

14 А тре́тя ріка на имъя́ Хи́декель; ся йде на схід со́нця від Ошу́ра (Осúрні). А четве́рта ріка — Храт (Євхрат).

15 И взяв Госпо́дь Бог чоловіка, и посади́в ё́го́ в саду́ Єде́мському, щоб по́рав и догляда́в.

16 И звелів Госпо́дь Бог чоловікові так: зо вся́кого де́рева садово́го мо́жна тобі істи;

17 из де́рева ж знаття́ до́брого и лихо́го, с того́ не іж, бо, ско́ро з ёго скошту́єш, за́раз и вмреш.

18 И рече́ Госпо́дь Бог; не гора́зд чоловікові бу́ти само́му; зроблю ёму́ по́міч по ёму́.

19 И создав Госпо́дь Бог из землі вся́кого звіря полё́вого и вся́ку пти́цю небе́сну, и поприво́див до чоловіка, щоб поба́чити, як іх зва́ти ме, и як кото́ре живе́ тво́риво назве чоловік, таке́ имъя́ ёму́ й зоста́неця.

20 И подава́в чоловік имення вся́кій скотúні, и пта́ству небе́сному и вся́кому звіреві полё́во́му. Чоловікові ж не знайшло́сь по́мочі по ёму́.

21 И навів Го́спо́дь Бог тяжки́й сон на чоловіка, и засну́в він. Тоді ви́йняв одно́ з ё́го́ ре́бер, и заложи́в те місце тілом.

22 И созда́в Госпо́дь Бог из ребра́, що ви́йняв у чоловіка, жінку, и привів іі до чоловіка.

23 И каже чоловік: Се кість из косте́й моіх и тіло с тіла мого́. Неха́й вона́ зве́цця чоловічиця, бо взя́та с чоловіка.

24 Тим чоловік поки́не ба́тька сво́го́ и матір свою́, а приліпиця до жінки своеі, и бу́дуть вонú одно́ тіло.

25 И булú вонú обоє на́гі, чололовік и ё́го́ жінка, та й не соро́мились.

ГОЛОВА III.

И був змій хитріщий над уся́кого звіря полё́вого, що созда́в Госпо́дь Бог; и ка́же до жінки: Чи спра́вді, Бог сказа́в: Не іжте з уся́кого де́рева садово́го?

2 Відка́зує жінка змієві: С пло́ду садовинú нам істи можна;

3 с пло́ду ж то́го де́рева, що по серед са́ду, сказа́в Бог: Не іжте с того́ и не чіпа́йте ёго, щоб не поме́рли.

4 Ка́же тоді змій до жінки: Ні, не помрете́;

5 а се Бог зна́є, що, ско́ро з ёго скошту́єте, відкри́юцця вам о́чі, и бу́дете як Бог зна́ючи до́бре и лихе́.

6 И, вбача́ючи жінка, що де́рево до́бре до іжи, и що воно́ га́рне на по́гляд, и лю́бо на те де́рево диви́тись, узяла́ плоду ёго и скоштува́ла; и дала́ та́кож чоловікові своє́му, що коло не́і; скоштува́в и він.

7 И відкри́лись ім обом очі, и зрозуміли вонú, що булú на́гі, и навяза́ли хвиго́вого ли́стя, и поробúли собі запаскú.

8 И зачу́ли вонú го́лос Го́спода Бо́га, що ходи́в по саду денно́ю прохоло́дою, и позаліза́ли чоловік из жінкою своє́ю, перед лице́м Го́спода Бо́га, проміж садовину́.

9 И поклúкав Госпо́дь Бог чоловіка, и рече́ до ёго: Де ти, Ода́ме?

10 А він каже: Зачу́в я твій го́лос у саду́ и зляка́вся, бо я нагúй, то й схова́вся.

11 Рече́: Хто тобі сказа́в, що ти нагúй? Чи не скоштува́в ти с того́ де́рева, що я заказа́в тобі істи?

12 Ка́же тоді чоловік: Жінка, що дав есú міні, вона́ дала́ міні с того́ де́рева, я й скоштува́в.

13 И рече́ Госпо́дь Бог до жінки: Що́ се ти зроби́ла? Ка́же жінка: Се́ змій підвів мене́, я й скоштува́ла.

14 Рече́ тоді Госпо́дь Бог до змія: Що́ вдіяв есú оце́? Будь про́клят зо всего́ ско́ту и зо всего́ звіря́ полё́во́го: на животі́ твоє́му ходи́тимеш, и пил же́ртимеш, по́ки віку́ твого́.

Digitized by Google

15. И положу́ ворогування між тобою и між жоно́ю, и між пло́дом твоім и між пло́дом іі: він тобі насту́пить ни го́лову, а ти вку́сиш ёго в пъяту́.

16 А до жінви рече́: Бага́цько завда́м тобі бо́лещів у ваго́ті твоій. З бо́лещами родитимеш діти, и да бу́де жадо́ба твоя́ до чоловіка твого, и ору́дуватиме він тобо́ю.

17 А до чоловіка рече́: Що послу́хав еси́ голосу жінки твоеі и скоштува́в с того́ де́рева, що я тобі заказа́в: Не іж из ёго; то будь про́клята земля́ через те́бе біду́ючи живи́тимесся з неі, поки віку твого́;

18 и нехай вона́ ро́дить тобі те́рен та бодяки́, и істимеш ти полёву́ билину́;

19 у поту́ лиця́ твого́ істимеш хліб, по́ки ве́рнесся в зе́млю; бо з неі ти взятий: пил бо еси́, и пилом знов візьмесся.

20 И назва́в Ода́м жінку свою Єва (що дае́ жизнь), бо вона́ ма́ти всіх живи́х.

21 И поробив Госпо́дь Бог Одамові и ёго жінці одежу зі шкур, и зодяг их.

22 И рече́ Госпо́дь Бог: Оце́ чоловік став як оди́н из нас, щоб зна́ти до́бре и лихе́: колиб він тепе́р не простяг руки́ та не зірва́в ще з де́рева жи́знь, та не ззів и не зоста́вся живи́м на віки.

23 И випровадив ёго́ Госпо́дь Бог з Єде́мського са́ду, щоб по́рав зе́млю, звідкиля він узятий;

24 и ви́гнав чоловіка, и поста́вив од схо́ду перед Єде́мським са́дом херуви́мів, и поломъяний міч що оберта́всь на всі сто́рони, стерегти́ доро́гу до де́рева жизні.

ГОЛОВА IV.

И взнав Ода́м Єву жінку свою, и завагоніла вона́, и породи́ла Каіна, и ка́же: Здобула́ я собі людину від Го́спода.

2 И породи́ла по́тім бра́та ёго́ Авеля. И був Авель вівчарь, а Каін був ратай.

3 И ста́ло ся з го́дом, що Каін приніс из пло́ду земного дар Господе́ві;

4 и Авель та́кож приніс перваків из своеі отари, которі були ситіщі. И оберну́всь Госпо́дь до Авеля и до ёго даровини;

5 до Каіна ж и до ёго́ при́носу не обернувсь. Роздоса́дувало се Каіна ве́льми, аж испа́в на виду́.

6 Рече́ тоді Го́спо́дь до Ка́іна: Чого ти доса́дуеш и чого спав еси́ на виду́?

7 Хіба не зна́еш, що якіб ти ні приніс дари́, до́брі, чи недо́брі, — у две́рях чига́е на те́бе гріх? Він зари́ццця на те́бе, да ти ёго побо́риш, коли́ схо́чеш.

8 Тільки ж Каін се́рди́вся на Авеля, бра́та свого́. И ста́лось, як були вони в по́лі, ки́нув ся Каін на бра́та и вбив ёго.

9 Рече́ тоді Госпо́дь до Каіна: Де твій брат Авель? А він ка́же: Не знаю. Хіба́ я сто́рож моє́му бра́тові?

10 Рече́: Що́ се ти вчини́в? Голос кро́ві бра́та твого кричи́ть з землі до ме́не.

11 Будь же ти про́клят від землі, що відкри́ла уста́ своі и пила́ твого бра́та кров из руки́ твоеі!

12 Як по́ратимеш зе́млю, недава́тиме вона́ тобі від сёго́ часу си́ли своеі, и бу́деш ти на землі волоцюгою, втікаче́м.

13 А Каін ка́же до Го́спода: На́дто вели́ка ка́ра моя́, — не знесу́ іі.

14 Оце зганя́еш мене з сёго́ грунту, и від лиця твого́ му́шу я хова́тись, и буду я на землі волоцюгою; втікаче́м, и хто мене́ зустріне, ко́жен мене́ вбъе.

15 И рече́ Госпо́дь до ёго: Хто вбъе Каіна, тому́ відомсти́цця в се́меро. И поло́жив Госпо́дь на Каіні знак, щоб хто зустрівши не вбив ёго.

16 И пі́йшо́в Каін геть від лиця́ Госпо́днего, и жив у землі Нод ик схо́ду за Єде́мом.

17 И взнав Каін жінку свою, и завагоніла вона, и вроди́ла Єно́ха. И збудува́в він го́род и назва́в той город, в имъя сина свого, Єнох.

18 А в Єноха родивсь Гаіда́д; а Гаіда́д появи́в Малелійла; а Малелійло появи́в Махтуса́йла; а Махтуса́йло появи́в Ламе́ха.

19 И взяв собі Ламе́х дві жінки: одна́ на имъя́ була́ Ада, дру́га на имъя Се́ла.

20 И привела́ Ада Іовила; сей жив у наме́ті и чабанува́в.

21 А брат ёго був на имъя́ Юва́л; він був ба́тько всіх кобзарів и сопільників.

22 Се́ла та́кож привела Хвове́ла, коваля вся́кого різального знаря́дда з меддi и заліза. А сестра́ Хвове́лова Ное́ма.

23 И промо́вив Ламе́х до своіхъ жінок Ади та Се́ли: Ой ви жени Ламе́хові!* послу́хайте, що скажу́ вам,* зрозумійте, що́ ви́речу.* Вбив за ра́ну я старого,* а за синя́к молодо́го.*

24 Сім раз ка́ра за Ка́іна,* сімдесят сім за Ламе́ха.*

25 И взнав Ода́м знов жону свою, я вроди́ла вона́ си́на, и дала́ ёму имъя Сихв; бо: дав міні Бог дру́гий плід замісь Авеля, що вбив Каін.

26 А в Сихта та́кож родився син, и назва́в ёго на имъя́ Єно́с. Тоді поча́то призива́ти имъя́ Госпо́дне.

Digitized by Google

ГОЛОВА V.

Се книга потомків Одамових. Як утворив Бог чоловіка, то в Божу подобу втворив ёго;

2 чоловіка й жінку втворив їх, и благословив їх, и дав їм имъя чоловік (Одам), того дня, як булй вони втворені.

3 И жив Одам сто и трийцять років, и появив сина у свою подобу, у свій вид, и дав ёму имъя Сихв.

4 И було Одамового віку після родин Сихвових вісім сот років, и появив він сини и дочки.

5 А всёго віку Одамового було девъять сот и трийцять років, и вмер.

6 И жив Сихв сто и пъять років, и появив Єноса.

7 И жив Сихв після родин Єносових вісім сот и сім років и появив сини и дочки.

8 А всёго віку Сихвового було девъять сот и дванайцять років, и вмер він.

9 И жив Єнос девъять десять років, и появив Каінана.

10 И жив Єнос після родин Каінанових вісім сот и пъятнайцять років, и появив сини и дочки.

11 А всёго віку Єносового було девъять сот и пъять років, и вмер він.

12 И жив Каінан сім десят років, и появив Малелійла.

13 И жив Каінан після родин Малелійлових вісім сот и сорок років, и появив сини и дочки.

14 А всёго віку Каінанового було девъять сот и сім років, и вмер він.

15 И жив Малелійло сто и шістдесят років и появив Яреда.

16 И жив Малелійло після родин Яредових вісім сот и трийцять років, и появив сини и дочки.

17 А всёго віку Малелійлового було девъять сот вісім десят пъять років, и вмер він.

18 И жив Яред сто шість десят два роки, и появив Єноха.

19 И жив Яред після родин Єнохових вісім сот років, и появив сини и дочки.

20 А всёго віку Яредового було девъять сот шість десят и два роки, и вмер він.

21 И жив Єнох шість десят и два роки, и появив Махтусайла.

22 И ходив Єнох з Богом після родин Махтусайлових три ста років, и появив сини и дочки.

23 А всёго віку Єнохового було три ста шість десят и пъять років.

24 И ходив Єнох з Богом, и зник він, бо ёго взяв Бог.

25 И жив Махтусайло сто и вісім десят років, и появив Ламеха.

26 И жив Махтусайло після родин Ламехових сім сот вісім десят и два роки, и появив сини и дочки.

27 А всёго віку Махтусайлового було девъять сот шість десят и девъят, и вмер він.

28 И жив Ламех сто вісім десят и два роки, и появив сина,

29 и дав ёму имъя Ной, то б то сказати: Сей буде нам утіхою у роботі нашій и в поранні нашому коло землі, що Господь прокляв.

30 И жив Ламех після родин Ноевих пъять сот и девъять десят років, и появив сини и дочки.

31 А всёго віку Ламехового було сім сот сім десят и сім років, и вмер він.

32 А Ноевого віку було пъять сот років и появив Ной Сима, Хама и Яхвета.

ГОЛОВА VI.

И сталось: як почали множитись люде на земній рівняві, та народилось дочок у них,

2 тоді сини Божі позирали на дівчат людськйх, що вони гарні, и брали собі жінок, котору хто вибере.

3 И рече Господь: Не во віки дух мій пробуватиме в чоловікові, бо він — тількі тіло; то нехай буде ёму віку сто и двайцять років.

4 Постали тоді велетні на землі, також и опісля, як сини Божі увіходили до дочок людськйх, а ті мали від них дітей. Се ті могущі, що ведуцца з давня; люде великоі слави.

5 Вбачав тоді Господь, що людськё ледарство велике на землі, и що вони думають у своїм серці знай тількі про одно зло,

6 и взяло ёго каяття, що создав чоловіка на землі, и сумував він у серці своёму.

7 И рече Господь: Погублю я чоловіка що втворив, нехай ёго не буде на землі; вигублю й чоловіка й звіръя, и лазюче, и птаство небесне; взяв бо мене жаль що создав іх.

8 Ной же здобувсь ласки в очах у Господа.

9 Се народи Ноеві. Ной був праведний, непорочний чоловік у свої часи; Ной ходив з Богом.

10 И появив Ной три сини: Сима, Хама и Яхвета.

11 А земля попсувалась перед Богом, и сповнилась земля насильства.

12 И споглянув Бог по землі аж вона попсувалась; всяке бо тіло попсувало своё життя на землі.

13 И рече Бог до Ноя: Усякому тілові прийшов кінець передо мною; сповнилась бо земля насильства через них, и оце я іх знівечу з землею.

14 Зроби собі ковчег (скриню) с кипарисового дерева; с коморами зроби ковчег и обсмоли ёго з середини и з надвору смолою,

Digitized by Google

15 И ось як ти єго зробиш: завдовжки ковчег три ста локот, завширшки він пъят десят локот, а заввишки трийцять локот.

16 Вікно зроби в ковчезі, завбільшки локіть у гору; а двері в ковчезі зробиш изъ боку; з низом, середином и третім — горищем зроби єго.

17 Пішлю хутко на землю потоп вод на під небеє, на погибель усякого тіла, що має в собі диханя живі; що ні есть на землі, все згине.

18 С тобою ж я поставлю запіт мій; и ввійдеш ти в ковчег, ти, и сині твої, жена твоя и твоїх синів жени с тобою.

19 И всёго живого всякого тіла, по парі кожного, візьмеш ти в ковчег, щоб зостались живі с тобою; нехай будуть самець и самиця.

20 С птаства по єго поростові, и з скоту по єго поростові, усёго лазючого по землі по єго поростові, по парі кожного, нехай увійде до тебе, щоб зосталось живе.

21 И набери собі всякої ідомої харчі и нагромадь у себе, щоб тобі й ім було на іжу.

22 И вчинив так Ной; як Бог звелів єму, так він усе вчинив.

ГОЛОВА VII.

И рече Господь до Ноя: Увійди сам и вся твоя господа у ковчег, вбачав бо я тебе праведним передо мною між сім народом.

2 З усякого чистого звіря візьми до себе по семеро, самців и самиць, а з звіря нечистого — по парі, самця и самицю.

3 Також и с птаства небесного по семеро, самців и самиць, щоб живий плід зоставсь по всій земній поверхні.

4 Бо через сім день звелю я йти дощеві на землю сорок днів и сорок ночей; и висублю всяку живу истоту що потворив на земній поверхні.

5 И вчинив Ной усе так, як звелів єму Господь.

6 И було Ноєві шість сот років, як великий потоп вод изійшов на землю.

7 Тоді ввійшов Ной, и сині єго, и жінка єго и жінки синів, єго з ним, у ковчег перед потопнєю водою.

8 С чистого звіря и з нечистого и с птаства и зо всёго що лазить по землі,

9 увійшли парами до Ноя в ковчег самець и самиця, як Бог звелів Ноєві.

10 И сталось, що через сім день потопні води поняли землю.

11 Шестисотого року Ноєвого віку, другого місяця, сімнайцятого дня місяця, у сей день розлявились усі джерела в безодні, и повідчинялись небесні хлябі.

12 И йшов дощ на землю сорок днів и сорок ночей.

13 Того ж дня ввійшов Ной у ковчег, и Сим, и Хам, и Яфет, сині Ноєві и Ноєва жінка, и трое жінок синів єго з ним, —

14 самі вони и всякий звірь по своєму породові, и всяка скотина по своєму породові; и всякий гад, що лазить по землі по своєму породові, и всяка птиця по своєму породові, все летюче, все пірнате.

15 И повві́ходили вони до Ноя в ковчег парами всякого тіла з живим диханням;

16 и що повві́ходило, и повві́ходили самець и и самиця всякого тіла, як Бог звелів єму. И Господь зачинив за ним.

17 И лило потопом сорок днів на землю, и прибували води, и зняли в гору ковчег, що стояв високо над землею.

18 И росли води и прибували дуже на землі; та ковчег ходив собі безпечно по водяній рівняві.

19 И росли води все більш на землі, и поняли всі високі гори що під усім небом.

20 На пъятнайцять локот у гору піднялись води, и поховались гори.

21 И погинуло всяке тіло, що двигалось на землі, с птиці и з скоту, и звіра, и зо всёго живота и що громадиться по землі, и всі люде.

22 У се що мало живе дихання, зо всёго що було на суші, погинуло.

23 И вимерла всяка жива истота на земній поверхні, люде й скот, гад и птаство небесне, все було змътене з землі. И зоставсь тількі Ной да ті що були з ним у ковчезі.

24 И росли води на землі сто и пъять десят днів.

ГОЛОВА VIII.

И спогадав Бог Ноя и все живе, и всяк скот що був из ним у ковчезі. И пустив Бог по над землею вітра, и поменшали води.

2 И позачинялись джерела в безодні и хлябі небесні, и зупинився ливень из неба.

3 И втекали води з землі, більш та більш спадаючи; и спали води через сто и пъять десят днів.

4 И спинився ковчег сёмого місяця, у сімнайцятий день місяця, на горах Араратських.

5 И спадали води більш та більш, до десятого місяця. Десятого у первий місяця стало видко верхи гір.

6 Як минуло сорок днів, відчинив тоді Ной вікно в ковчезі, що збудував,

7 и випустив ворона. Літав ворон туди й назад, поки висхла вода на землі.

Digitized by Google

8 Випустив також голуба, щоб довідатись, чи спали вже води з земноі рівняви.

9 Та не знайшов голуб опочивнёго місця, нозі своій, и вернувсь до ёго в ковчег, бо стояла вода по всій земній рівняві. Простяг він руку и взяв ёго до себе.

10 И зіждав ще сім день, и випустив знов голуба с ковчега.

11 Вернувсь тоді до ёго голуб надвечір, колй ж и листок оливковий у ёго в роті. Тоді взнав Ной, що води на землі спали.

12 И зождав він ще другі сім день, и випустив голуба; та не вернувся вже голуб до ёго.

13 И було в шість сот первому році Ноевого віку, у первий день першого місяця: висохли води на землі. И підняв тоді Ной покрівлю в ковчезі, и подививсь, аж суха вже земна рівнява.

14 И висохла земля другого місяця у двайцять семий день місяця.

15 И рече Бог Ноеві глаголючи:

16 Виходь ис ковчега, ти и жона твоя, и синй твоі, и жени синів твоіх с тобою.

17 Виводь за собою всякого звіря, з усякого тіла, и пірнатих и скот, и всякий гад, що лазить по землі; нехай купляцця на землі, и плодяцця и и намножуюцця по землі.

18 И вийшов Ной, и синй ёго, и жінка ёго, и жінки синів ёго з ним.

19 Усяка звірина, усякий гад и всяке птаство, усе що двигаецця по землі, по своім породам, все повиходило с ковчега.

20 И спорудив Ной жертівню Господеві; и взяв з усякого чистого звіря, и з усякоі чистоі птиці и приніс огняні жертви на жертівні.

21 Почув Господь любе куриво и рече тоді Господь у серці своєму: Не кластиму вже більш землі через чоловіка, бо думки серця лихі в чоловіка від самого малку ёго; и не буду більш вигублювати все живе, як я був учинив.

22 Доки стоятиме земля, доти сійба й жнива, холод и спека, літо й зіма, день и ніч не переставатимуть.

ГОЛОВА IX.

И благословив Бог Ноя и синй ёго, и рече до них: Плодітесь и намножуйтесь и сповняйте землю.

2 Нехай боіцця й жахаюцця вас усі звірята на землі, и всяке птаство небесне, и все що двигаецця по землі, и всяка риба в морі: все даю вам у руки.

3 Усе що двигаецця й живе нехай буде вам іжею. Як зелену траву, так даю вам усячину.

4 Мъяса ж из жизнею ёго, с кровъю ёго, не іжте.

5 За кров вашоі жизні я каратиму; за людську жизнь каратиму; кожного звіря и людину, — одного за кров другого.

6 Хто проллє людську кров, того самого кров нехай проллецця, бо чоловік сотворен у лице Боже.

7 Ви ж плодітесь и намножуйтесь громадтесь по землі и намножуйтесь по ій.

8 И рече Бог до Ноя и до синів ёго з ним так:

9 И оце уставляю завіт мій з вами и з вашим потомством після вас,

10 и з усяким живим творивом що при вас, у птастві, у скоті и в усякій звірині на землі при вас, — зо всёго, що вийшло с ковчега, яка ні есть звірина на землі.

11 И уставлю такий мій завіт з вами: що вже не вигнне через потопні води всяке тіло, и не буде вже більш потопу на зруйнування землі.

12 И рече Бог: От вам ознака завіту, що я вставляю між собою и вами и всяким живим творивом при вас на всі вічні роки.

13 Поставив я оце мого лука на хмарі, щоб він був ознакою завіту між мною и землею.

14 И буде так: як нажену хмару по над землею и стане видко мого лука на хмарі,

15 то спогадаю про завіт мій між мною и вами и всім живим творивом усякого тіла, и води не станущця більше потопом на погибель усякого тіла.

16 И як буде лук на хмарі, то позиратиму я на ёго, щоб згадувати міні про вічний завіт між Богом и всяким живим творивом, усяким тілом на землі.

17 И рече Бог до Ноя. Се ознака завіту, що я поставив між мною и всяким тілом на землі. —

18 А Ноеві синй, що вийшли с ковчега, були: Сим, Хам и Яхвет; а Хам був батько ХанановІ.

19 Се булй синй Ноеві, и від них залюднилась уся земля.

20 И почав Ной, ратай, поратись, и насадив виноградник;

21 и коштував вино, и впявсь; и лежав незакритий у своєму наметі.

22 Тоді Хам, батько Ханавів, побачив наготу отця свого и сказав про се двом братам своім надворі.

23 Взялй тоді Сим и Яхвет одежину, и положили іі обидва собі на плечі, и пійшли задом, и вкрили наготу отця свого, поодвертавши обличчя, щоб не бачити отцевоі наготи.

24 Як прокинувся Ной від свого хмелю, то довідавсь, що вдіяв ёму менший син ёго,

25 и рече: Будь же ти, Ханане, проклят:* Служи слугам свого братти.*

Digitized by Google

26 Дáлі речé: Бýди слáвен, Боже Сúмів, а Ханáн робú на ёго.

27 Да намнóжить Бог Яхвéта, да живé він в шáтрах Сúма, а Ханáн робú на ёго.

28 И жив Ной пíсля потóпа сто и пъять десяґт рóків.

29 А всёгó віку Ноєвого булó дéвъять сот и пъятьдесяґт рóків, и вмер він.

ГОЛОВА X.

А се родóвід синів Нóєвих: Сúма, Хáма и Яхвéта: и породúлись у них синú пíсля потóпу.

2 Синú Яхвéтові: Гамéр, та Магóг, та Мадáй, та Іовáн, та Хвовел та Мосóх, та Хтирáс.

3 А синú Гамéрові: Осханáс, та Рихвáхт, та Хворгамá.

4 А синú Іовáнові: Єлисá, та Хварсúс, Китійські и Доданúмські.

5 Від сих порозсéлювались осáди народощéпів по своіх зéмлях, кóжен по своíй мóві, по своєму рóдові и по своєму народощéпові.

6 А синú Хáмові: Хус, та Месраін, та Хвуд, та Ханáн.

7 А синú Хýсові: Савà, та Євилá, та Савахтá, та Регмá, та Савахтаká; а синú Регмáнові: Савá та Дадáн.

8 И появúв Хус Нимрóда: Сей почáв бýти потýжним (владúкою) на землі.

9 Він був вéлетень-ловéць перед Гóсподом. Тим скáзано: Як Нимрóд вéлетень ловéць перед Гóсподом.

10 А почàток ёгó цàрства був Вавилóн, та Орéх, та Ордáд, та Халáнни, у землі Сенáрській.

11 Из тоі землі вúйшов він ув Осýр и збудувáв Ниневúю, та гóрод Ровóхт, та Халáх,

12 та Дасéм між Ниневúєю и Халáхом: се гóрод велúкий.

13 А Месраін появúв Людúма, та Нехталúма, та Єнеметиніма, та Лавніма,

14 та Патросониіма, та Хасмониіма, (від сёго пійшóв Хвилистúн), та Гахторніма.

15 А Ханан появúв Сидóна свогó первóрідня та Хетія,

16 та Євусія, та Оморія, та Гергесія,

17 та Хевія, та Орукія, та Осенія,

18 та Орáдия, та Самарія, та Омахтія. И пóтім родú Хамáнські порозселя́лись геть.

19 А границя Ханáнська простягалась від Сидóна, на Герар аж до Гáзи; та на Содóм и Гомóру, та на Одáму, та на Севоім, аж до Дáса.

20 Се Хáмові синú по іх рóдам, по іх мóвам, у зéмлях своіх, у нáродах своіх.

21 У Сима ж тáкож породúлись:—Він був бáтько всіх синів Євéрових, брáта стáршого Яхвéтового.

22 Синú Симові: Єлáм, та Осýр, та Орхаксáд, та Луд, та Орáм.

23 А синú Орамові: Ос, та Ул, та Гатéр, та Мосóх.

24 А Орхаксáд появúв Салý; а Салá появúв Євéра.

25 А в Євéра родúлось два синú: одúн на имъя́ Хвалéк; бо ёгó чáсу поділено зéмлю; а ёгó брат на имъя́ Єктáн.

26 А Єктáн появúв Єлмодáда, та Салéхта, та Сармóхта, та Ярáха,

27 та Одóра, та Євúла, та Деклá, та Узала, та Дикла,

28 та Євáла, та Оанмáйла, та Севéва,

29 та Ухвúра, та Євúла, та Іовáва: се все синú Єктáнові.

30 А осáди іх булú від Мáси к Сахвúр-гopі на схóду.

31 Се синú Сúмові по іх рóдам, по іх мóвам, у іх зéмлях, по іх нарóдам.

32 Се родú Нóєвих синів по іх рóзвітам у своіх нарóдах, а від сих пійшлú нарóди на землі пíсля потóпу.

ГОЛОВА XI.

И булá вся землá однóі мови и однóі рéчі.

2 И стáлось, як тяглú вонú від схóду, то знайшлú долину у самáрській землі, и жилú там.

3 И казáли вонú однó 'днóму: Ось нарóбимо ми цéгли та повипáлюєм іі. И була в іх цéгла за кáмінь, а землянá смолá булá в іх за вáпну.

4 Потім вонú кáжуть: Нýмо будувáти собі гóрод и бáшту висóку аж до нéба и зрóбимо собі имъя́, щоб не розсúпатись нам по всій землі.

5 И спустúвсь Госпóдь подивúтись на гóрод та на бáшту що будувáли люде.

6 И речé Госпóдь: Ось одúн нарóд и однá в ёго мóва; и оцé почалú вонú свою робóту, и ні щó ім не перебивáє допéвнитись усёго, що задýмали.

7 А спустимося ж та поміш́аємо мóву іх, щоб не вторóпали вонú рéчи однó 'днóго.

8 И роскúдав іх Госпóдь звідтіля́ по óбширу всéі землі, и покúнули вонú будувáти гóрод.

9 Черéз те пролóжено имъя́ ёмý Вавилóн; бо Госпóдь поміш́ав там мóву всéі землі: и звідтіля́ пороскидáв іх Госпóдь по всёму óбширу земнóму.

10 Се нарóди Сúмові: Сим у сóтому рóці свогó віку, появúв Орхáксада через два рóки пíсля потóпа:

11 и пожúв Сим, появúвши Орхаксáда, пъят сóт рóків, и появúв синú и дóчки.

12 И пожúв Орхаксáд трúйцять и пъять рóків, и появúв Салý.

13 И пожúв Орхаксáд появúвши Салý чотúри ста и три рóки, и появúв синú и дóчки.

Digitized by Google

14 И жив Сала трийцять років, и появив Євера.

15 И жив Сала, появивши Євера, чотири ста и три роки, и появив синй и дочки.

16 И жив Євер трийцять и чотири роки, и появив Хвалека.

17 И жив Євер, появивши Хвалека чотири ста и трийцять років, и появив синй и дочки.

18 И жив Хвалек трийцять років, и появив Рагава.

19 У жив Хвалек, появивши Рагаву, двісті и девъять років, и появив синй и дочки.

20 И жив Рагава трийцять и два роки, и появив Серуха:

21 и жив Рагава, появивши Серуха двісті и сім років, и появив синй и дочки.

22 И жив Серух трийцять років, и появив Нахора.

23 И жив Серух, появивши Нахора, двісті років, и появив синй и дочки.

24 И жив Нахор двайцять років, и появив Хвару:

25 И жив Нахор, появивши Хвару, сто девятнайцять років, и появив синй и дочки.

26 И жив Хвара сім десят років, и появив Оврама, Нахора и Орана.

27 Оце ж народи Хварорі: Хвара появив Оврама, Нахора и Орана; а Оран появив Лота.

28 И вмер Оран перше батька Хвари у своїй рідній країні, ув Урі Халдейському.

29 А Оврам та Нахор побрали собі жінок Оврамова жінка на имъя Сара, а Нахорова жінка на имъя Мельха, дочка Орана, батька Мельхиного и батька Єсхиного.

30 Сара ж була неплодюща; не мала дітей.

31 И взяв Хвара Оврама сина свого, та Лота сина Оранового свого сина, та Сару невістку свою сина свого Оврама жінку, и вийшли вони собі з Ура Халдейського, прямуючи в землю Ханаиську и дійшли до Харана и жили там.

32 А було Хварового віку двісті и пъять років: и вмер Хвара в Харані.

ГОЛОВА XII.

И рече Господь до Оврама: Иди з землі своєї, и с того міста, де народивсь еси на світ, и від родини своєї, и з отцевськоі оселі своєї, у ту землю, що я вкажу тобі.

2 И зроблю я тебе великим народом, и благословлю тебе, и вчиню твоє имъя великим, и станесся ти благословенний.

3 И благословлю тих, що тебе благословляють, а хто тебе кляне, того я проклену, и благословляцця с тобою всі роди на землі.

4 И пійшов Оврам як Господь глаголав до єго; и Лот пійшов из ним. И було Оврамові сім десят и пъять років, як виходив из Харану.

5 И взяв Оврам Сару жінку свою, и Лота, свого брата сина, и всю худобу іх, що вони собі надбали, и людей, що нажили вони в Харані; и вийшли прямуючи у Ханаиську землю; и прийшли в Ханаиську землю.

6 И пройшов Оврам через ту землю до врочища Сихем на степ Морійський, а пробував тоді в тій землі Ханан.

7 И зъявивсь Господь Оврамові, и рече: Твоєму плодові дам я сю землю. И спорудив він там жертівню Господеві, що зъявивсь єму.

8 И двинув він звідтіля в гори, на схід від Вехвиля, и напъяв свій намет; Вехвиль на вечір, а Огге на полудня; и спорудив там жертівню Господеві, и призвав имъя Господнє.

9 И знявсь Оврам, тягнучи все дальш на полудня.

10 И була голоднеча в тій країні: и пійшов Оврам у Єгипет на пробуток; бо голоднеча була тяжка в тій землі.

11 И сталось, як зближивсь він до Єгипту, каже він тоді Сарі, жінці своїй: Слухай лишень: я знаю, що ти молодиця вродлива.

12 Оце ж станецця, що як зуздрять тебе Єгиптяне и скажуть: се єго жінка, то вбъють мене, а тебе зоставлять живою.

13 Скажи ж, що ти міні сестра: щоб міні було добре за тобою, и душа моя буде при тобі жива.

14 И сталось, як прийшов Оврам у Єгипет, то побачили Єгиптяне молодицю, що вона дуже собі вродлива.

15 Зуздріли іі отамання Хвараонове, и вихваляли іі перед Хвараоном, и взято молодицю до Хвараонового будинка.

16 И вгоноблияв він Оврама задля неі; и були в єго вівці, и воли, и осли, и рабй, и рабині, и и ослиці, и верблюди.

17 Та вдарив Господь великими муками на Хвараона и на єго господу, за Сару, Оврамову жінку.

18 И покликав Хвараон Оврама, и рече: Що се ти вдіяв міні? чом не сказав еси, міні, що вона тобі жінка?

19 Нащо сказав еси: Вона сестра міні? то взяв я був іі собі за жінку: тепер же ось тобі жінка твоя, візьми іі и йди собі.

20 И Хвараон звелів про єго своїм людям: и вони випровадили єго, и єго жінку, и все що було в єго.

Digitized by Google

ГОЛОВА XIII.

И вийшов Оврáм из Єгипту, вiн и ёгó жiнка, и все що булó в ёго, и Лот из ним, нк полýдню.

2 И був Оврáм дýже багáтий на скотину, на срiблó, и на зóлото.

3 И пiйшов вiн у свою мандрiвку вiд полýдня до Вехвиля на становище, де був ёгó намет с почáтку, мiж Вехвилем и Оггé, —

4 на мiсто де жéртiвнi, що вiн постáвив спéршу, и де призвáв Оврáм имъя́ Госпóдне.

5 Тако ж и в Лóта, що йшов з Оврáмом, були вiвцi, и товáр, и намéти.

6 И не зносила iх землá, щоб жили вонй вкýпi: бо мáйно iх булó велике, и не мóжна булó iм жити вкупi.

7 И постáла свáра мiж Оврáмовими и Лóтовими стадникáми. А Ханáн и Хверезiй жили тогó часу в тiй землi.

8 Речé тодi Оврáм до Лóта: Нехáй не бýде заiдáння у мéне с тобóю и в моiх пастухiв с твоiми; бо ми — братй.

9 Хiбá не вся землá перед тобою? Вiдженись собi вiд мéне: колй ти на лiво, то я на прáво; а колй ти на прáво, то я на лiво.

10 И зняв Лот óчi и споглянув на всю окóлицю Ордáньску, що всюди по iй вóдяно. Пóки ще Госпóдь незруйнував Содóма то Гомóри, булó там нáче в раю в Гóспода, нáче землá Єгипецька, аж до Цогóра.

11 И обрáв собi Лот усю Ордáнську окóлицю, и двйнув Лот из схóду, и розлучились вонй одни вiд однóго.

12 Оврáм жив у землi Ханáнськiй, а Лот жив ув окóлишних городàх, и постáв шáтрами аж до Содóма.

13 Люде ж Содóмськi булй дýже ледáчi и грiшнi перед Гóсподом.

14 И речé Госпóдь до Оврамá, як розлучивсь из ним Лот: ось и здiйми очi твоi та споглянь с тогó мiста де стоiш, ид пiвночi, ид полýдню и з рáнку и з вéчору.

15 Усю бо зéмлю, що ти вбачáєш, дам я тобi, и твоєму потóмству на вiки.

16 И зроблю твоé потóмство як пил землянйй: що хто злiчить землянйй пил, той и твоє потóмство злiчить.

17 Устáнь, пройдй по сiй землi уподóвж iі и впóперек iі, бо я дам iі тобi.

18 Тодi Оврáм зняв намéт и пiйшóв, и жив коло Мáмрового дýба, що в Хеврóнi, и спорýдив там жéртiвню Госпóдевi.

ГОЛОВА XIV.

И стáлось за Омрахвáла царя́ Сенáрського, Орнóха, царя́ Єласáрського, Ходологомара, царя Єламського, Хваргана царя Гоiмського, —

2 що воювáли вонй Вáлу царя́ Содóмського, та Варсý царя́ Гомóрського, на Сенáра, царя́ Одамiйського, та на Симовóра, царя́ Севоiмського, та на царя́ Валáкського, чи Сигóрського.

3 Цi всi злýчились iд Сидйм-долйнi, що тепéр Солянé мóре.

4 Дванайцять рóкiв служили вонй Ходологóморовi, а на тринáйцятий забунтовáли.

5 И чотирнáйцятого рóкру прийшóв Ходологомóр, из своiми царями и побйв Рехваiмiв (велетнiв) ув Остарохвi и в Карнаiнi, и Зузимiв у Гамi, и Омеiв що в городi Савй,

6 И Хорiiв на Сеiрських гóрах аж до Теревинихва Хварáнського що в пустйнi.

7 И вернулись вони, и прийшли до Ен-Мишпáта (источника сýдного), чи то Кадéса, и сплюндрувáли всю зéмлю Омалекийську, тáкож усi осáди Омалйць вiи Оморiйськi, що жили тодi в Осасанхтамарi.

8 Ажь ось вийшов царь Содóмський, и царь Гомóрський, и царь Одамáнський, и царь Зевоiмський и царь Вáли, чи то Сигóра, и вдарили на ёго бóєм у долйнi Сидймськiй;

9 на Ходологомóра, царя Єлáмського, на Хваргáла, царя Гоiмського, на Омрахвáла, царя Сенáрського, и на Орнóха, царя Єласáрського; чотирi царi на пъятóх.

10 Долина ж Сидймська булá покóпана глинищáми. И побiгли царi Содóмський та Гомóрський, и попáдали тудй, а що зiстáлись, тi повтiкáли в гóри.

11 И побрáли вонй все мáйно Содóмське и Гомóрське и всю iх харч, и потяглй геть.

12 И взяли вонй Лóта з ёго мáйном, Оврáмового брáта сйна и вiдвернýли; бо вiн жив у Содóмi.

13 Аж ось прибiг один з утiкачiв и сповiстив Оврáма Єврéя, бо вiн жив пiд Мáмровим дýбом, Мамра Оморiя, брата Єсхóлевого и брата Овнáнового, а вонй булй союжáне Оврáмовi.

14 Як почув Оврáм, що ёго брáта зáйнято в полонь, вийняв тодi вiн мечá вкупi з своiми з ученими до зброi, що породились у ёго в госпóдi, три сотнi и вiсiмнáйцять, и вганяв за нйми аж до Дáна.

15 И роздiлйв вiн (своiх людéй) проти них у ночi: самокрóме, а рабй ёгó окрéме; и побив iх, и вганяв за нйми аж до Ховáла, що лiворýч вiд Дамáска.

16 И вiднáв усé добрé, визволив и брáта своró Лóта з ёгó добрóм, и жiнóк тáкож, и людéй,

17 И вийшов Содомський царь ёму назустріч, як вернувсь він из походу на Хододогомора и на царів, що були з ним, у долину Савину, що тепер Царська долина.

18 И Мелхиседек цар Салимський виніс хліб и вино, а він був священик найвищого Бога.

19 И благословив він ёго, и рече: Благословен ти, Овраме, * в найвищого Бога, * що сотворив и содержить * небо и всю землю. *

20 И нехай благословенний * Бог найвищий буде * що подав тобі у руки * твоіх супостатів.* Тоді Оврам дав ёму десятину з усёго.

21 А царь Содомський рече до Оврама: Верни міні людей, а добро візьми собі.

22 И рече Оврам Содомському царéві: Здіймаю руку мою до Господа, найвищого Бога, сотворителя неба и землі,

23 що не візьму ні поворозки, ані ремінця постолового, ані нічогосінько твого, щоб не сказав еси: Збагатив я Оврама.

24 Нічого! опріч що юнаки поіли, та опріч ділениці людам, що ходили зо мною, Онерові, Єсхолові та Мамрові; нехай візьмуть свій пай.

ГОЛОВА XV.

Після сих прилук, було Господне слово до Оврама у-привидки таке: Не бійсь, Овраме: я тобі щит, нагороди твоєі дуже багато в мене.

2 И рече Оврам: Господи Боже, що ти міні дав би, коли я вмру бездітний? а господи моєі догляда Єлизар из Дамаска?

3 Як же сказав Оврам далі: Не дав еси міні плоду ось мій домочадець буде моім наслідником,—

4 тоді було до ёго Боже слово таке: Не він буде твоім наслідником, а той що вродицця с твого тіла, той по тобі наслідуватиме.

5 И вивів ёго на дорогу и рече: Поглянь на небо та злічи зорі, коли зумієш іх злічити! И рече до ёго: Стільки буде твого плоду.

6 И вірував він Господеві, и поставлено ёму се в велику заслугу.

7 И рече до ёго: я — Господь що вивів тебе из Ура Халдейського, щоб дать тобі сю землю в державу.

8 А він каже: Господи Боже, по чім же я знатиму, що осягну іі?

9 И рече до ёго: Візьми міні телицю третячку, та козу третячку, та барана третяка, та горлицю, та голубеня.

10 И взяв він ёму все те, и поростинав пополам, и поклав кожну частину проти другоі, птаства ж не ростинав.

11 Спускалось тоді птаство на мъясо, а Оврам ёго сполохував.

12 И як стало сонце на заході, найшла на Оврама млявость, и обняв зразу страх, обгорнув морок великий.

13 И рече до Оврама: Знай, що буде чуженицею твій плід на чужині, и повернуть ёго в кріпацтво, и гністимуть ёго чотири ста років.

14 Та судитиму я також той народ, що на ёго вони робитимуть: а потім вийдуть вони звідтіля з великим майном.

15 И пійдеш ти до батьків своіх з упокоем; поховають тебе в старості любій.

16 И вернуцця вони сюди у четвертому народі, бо кривда Оморіів ще не дійшла повні.

17 И сталось як зайшло сонце и зробилось темно, то показалась димуща ніч, и пройшло проміж тими частинами огняне поломъя.

18 Того ж дня вчинив Господь завіт з Оврамом, такий: Даю сю землю твоєму плодові від ріки Єгипецькоі та аж до великоі ріки, до ріки Єхрата:

19 Кеніів, и Кенезіів, и Кадмоніів,

20 и Хетіів, и Хверезіів, и Рехваінів,

21 и Оморіів, и Хананіів, и Гергесіів, и Євусіів.

ГОЛОВА XVI.

А. Сара Оврамова жінка, не рожала ёму дітей: и була в неі єгипецька рабиня, на имъя Огара.

2 И рече Сара до Оврама: Оце, як бачиш зачинив Бог мою утробу, щоб я не рожала; увійди ж до моєі рабині; може матиму я сёмъю через неі. И послухав Оврам Сариного слова.

3 И взяла Сара, Оврамова жінка, Огару Єгиптиню рабиню свою, як уплило вже десять років Орамового пробування в землі Ханаанській, и дала іі своєму мужові Оврамові за жінку.

4 И ввійшов він до Огари, и завагоніла вона. И як побачила, що завагоніла, стала тоді господиня іі послідуща в очу в неі.

5 И рече Сара до Оврама: Що сталась міні наруга, се падає на тебе. Дала я рабиню до твого лоня; и як вона побачила що завагоніла, то стала я послідуща в очу у неі: Суди Господи між мною и тобою.

И рече Оврам до Сари: Ось твоя рабиня в руках у тебе; чини ій що сама вподобаєш. И пригнітила іі Сара, и втікла вона від неі.

7 И знайшов іі янгол Господень коло водяного джерела у пустині, коло криниці при дорозі на Сур.

8 И рече: Огара, рабине Сарина, звідкіля се ти йдешь, и куди прямуєш? А вона каже; Втікаю від господині моєі Сари.

9 И рече янгол Господень до неі: Вернись до господині твоєі, и корись під руками іі.

Digitized by Google

10 И рече́ я́нгель Госпо́день ще до не́ї: Намно́жу я стільки твого́ потомства, що й не злічити.

11 Да́лі рече́ я́нгель Госпо́день до не́ї: Оце́ ж ти непоро́жня, и вро́диш сина, то дай ёму́ имъя́ Изма́йло; бо Госпо́дь почу́в твою́ му́ку.

12 И бу́де він диким ослє́м помі́ж людьми́, здійма́тиме ру́ку на всіх, и ко́жна рука́ здійма́тимецця на ёго; и житиме перед лицє́м у всіх братів своїх.

13 И дала́ вона́ Господе́ві, що говори́в до не́ї, таке́ имъя́: Ти Го́споди вбача́ння, бо ка́же: Чи я ж бачу хоч слід того́, кого б хотіла вбача́ти?

14 Тим про́вано ту Кринично́вину Бори Лахай Рой; оце́ вона́ між Каде́сом и Бере́дом.

15 И вроди́ла Ога́ра Овра́мові сина, и дав Овра́м имъя́ сино́ві своєму, що вродила Ога́ра, Изма́йло.

16 А було́ Овра́мові вісім десят и шість ро́ків, як Ога́ра вроди́ла ёму́ Изма́йла.

ГОЛОВА XVII.

Як спо́внилось Овра́мові де́въять деся́т и де́въять ро́ків, зъяви́всь тоді Овра́мові Госпо́дь и рече́ до ёго: Я Всемогу́щий Бог; ходи́ пере́де мною, и бува́й непоро́чен.

2 И поста́влю я завіт між мно́ю и тобо́ю, и намно́жу тебе́ бе́зліч.

3 И впав Овра́м на обли́ччє своє́ и глаго́лав до ёго Бог так:

4 Я — ось мій завіт с тобо́ю: що бу́деш ти отцє́м наро́дів многих.

5 И не зва́тимешся вже ти більш на имъя́ Овра́м, а нехай бу́де тобі имъя́ Овраа́м; бо вчиню́ тебе́ отцє́м наро́дів многих.

6 И вчиню́ я тебе́ ду́же плоди́ющим и дам тобі що ста́неш наро́дами, и царі пійду́ть від те́бе.

7 И поста́влю я завіт між мно́ю и тобо́ю и твоім пло́дом після те́бе у ёго на́родах, завітом вічним, и що бу́ду Бо́гом и твоєму пло́дові після те́бе.

8 И даю тобі, и твоєму пло́дові після те́бе, зе́млю мандрува́ння твого́, усю зе́млю Хана́нську у вічню де́ржаву; и бу́ду ім Бо́гом.

9 И рече́ Бог до Авраа́ма: Оце́ ж му́сиш ти мій завіт держа́ти, ти и твій плід після те́бе у їх на́родах.

10 Се мій завіт, що му́сите держа́ти, між мно́ю и тобо́ю и пло́дом твоїм після те́бе: Обрізаний нехай бу́де в вас ко́жен хлопчик.

11 Та й ви пообрі́зуйте в се́бе пере́днє тіло, и се бу́де озна́ка завіту між мно́ю и ва́ми.

12 И котро́му хло́пчикові спо́вниццє вісім день, щоб ёго́ в вас обрі́зано, — ко́жного хло́пчика в ва́ших на́родах, — и тако́го, що роди́вся у господі, и тако́го, що ку́плено за гро́ші в ко́го в чужо́го, що не твого́ бу́де ро́ду.

13 Щоб обрізувано и тако́го, що народи́вся у те́бе в госпо́ді, и тако́го, що ку́плено за твої гро́ші, и не́хай завіт мій бу́де на ва́шому тілі вічним завітом.

14 А необрі́заного, що не дав собі обрі́зати пере́днёго тіла, таку́ ду́шу стра́тити з між ва́шого наро́ду: він полама́в завіт мій.

15 Да́лі рече́ Бог до Овраа́ма: Що до Са́ри жінки твоє́і, не зви її на имъя́ Са́ра, а Са́рра нехай бу́де имъя́ ій.

16 И я благословлю́ її, и дам тобі си́на ще й від не́ї; и благословлю її, так, що бу́де вона ма́тірью наро́дів, царі наро́дні пійдуть від не́ї.

17 Упа́в, тоді Овраа́м на обли́ччє своє́, и всміхну́всь, и мовив у се́рці своє́му: як би то встолітнёго була́ дити́на? и як би Сара́ вроди́ла, що вже ій девять деся́т ро́ків?

18 И ка́же Овраа́м до Бо́га: колиб же Изма́йло жив пе́ред тобо́ю!

19 И рече́ Бог: Са́ра, твоя́ жінка, вро́дить тобі си́на ко́нче; и даси́ ёму́ имъя́ Исак: И я поста́влю мій завіт з ним вічним завітом пло́дові ёго́ після ёго.

20 А що до Изма́йла, чув я твою́ моли́тву. Оце́ ж благословля́ю ёго́ и зроблю́ ёго́ плодю́щим, и намно́жу ёго́ ве́лико; двана́йцять князів появи́ть він, и зроблю́ ёго́ великим наро́дом.

21 Завіт же мій поста́влю я з Иса́ком, що Са́ра вро́дить тобі сёго са́мого ча́су на той рік.

22 И як переста́в глаго́лати, и зня́в ся Бог від Овраа́ма.

23 И взяв Овраа́м Изма́йла свого́ си́на, и всіх що народи́лись у госпо́ді в ёго́, и всіх що поку́плено за гро́ші ёго́, ко́жного хто був му́жеського по́главу між Овраа́мовою че́лядію; и пообрі́зував ім пере́днє тіло того́ са́мого дня, як Бог глаго́лав до ёго.

24 А було́ Овраа́мові де́вять деся́т и девъять ро́ків, як він обрі́зав собі пере́днє тіло.

25 А Изма́йлові, ёго́ сино́ві, було́ трина́йцять ро́ків, як ёму́ обрі́зано пере́днє тіло.

26 Того́ж са́мого дня обрі́зано Овраа́ма и Изма́йла си́на ёго́.

27 И всі люде в госпо́ді в ёго́, що породи́лись у госпо́ді и що були купо́вані за гро́ші в чужоземців, пообрі́зувались из ним.

ГОЛОВА XVIII.

И зъяви́вся ёму́ Госпо́дь під Ма́мровим ду́бом, а він сидів у наме́ті, в две́рях під полу́денну спе́ку;

2 и зняв о́чі свої, и погля́нув, аж стоїть тро́є, пе́ред ним: ско́ро іх зу́здрів, побіг назу́стріч из наме́тових двере́й, и вклони́всь до землі;

Digitized by Google

3 и каже: Добродію, колй здобувсь я ласки
в твоіх очах, то не минай покірника твого.
4 Ось тількі черпену трохи водй та вмию
вам ноги, и відпочиньте під деревом.
5 И вхоплю я окраєць хліба, щоб підкріпили
ви серце своє; и пійдете далі: бо ви йдете поуз
покірника свого. И реклй вони: зробй, як мовляв
есй.
6 И кинувсь Овраам у намет до Сарри, и каже:
Наберй швиденько три міри пшеничного борошна,
заміси та спечи книшів.
7 И побіг Овраам до скоту, и взяв молоде-
сеньке гарне телятко, и оддав ёго парубкові а той
зараз ёго и впорав.
8 И взяв він масла, та молока та молоде те-
лятко, що наготовив, и поставив перед ними; и
стояв перед нйми під деревом, и вонй іли.
9 И реклй вони до ёго: Де ж Сарра жона
твоя? каже: Ось, у наметі.
10 И рече: Вернусь до тебе на той рік, и
вже в Сарри жонй твоєі, буде син. И зачула се
Сарра з наметних дверей, позад ёго.
11 Овраам же и Сарра булй старі, повбива-
лись у літа; у Сарри вже перестало, що буває
в жінок.
12 Тим Сарра осміхнулась собі, и думає: Оцеж
б то на старість такі радощі, як мій господар уже
старий!
13 И рече Господь до Овраама: чого Сарра
осміхнулась и подумала: Чи справді я вроджу ди-
тину? що я така стара.
14 Хіба є що надто дивне Господеві? При-
значеного часу вернусь до тебе и Сарра матиме
сйна.
15 Тоді Сарра затялась та каже: Я не сміл-
лась! бо злякалась вона. А він рече: Ні, осміхну-
лась есй.
16 И піднялись из відтіля люде ті, и пряму-
вали к Содомові: и пійшов з нйми Овраам щоб
провести іх.
17 И рече Господь: Чи таіти ж мені від Овра-
ама, що я хочу вчинйти?
18 Від Овраама конче постане великий и поту-
жний народ, и всі народи на землі благословляцця
з ним.
19 Я ж бо вбачаю, що він заповіда своім си-
нам и своєму домові після себе щоб вони стереглй
дороги Господнеі, роблячи по праві, да пішле Го-
сподь Овраамові те, що глаголав над ним.
20 Рече тоді Господь: Великий крик у Содомі
та Гоморі, и дуже тяжкі гріхи іх:
21 тим я спущусь тудй та подивлюсь, чи
зробили вони що задля того крику, що дійшов до
мене, чи ні, щоб знати.

22 И повернули люде звідтіля, и пійшли до
Содома; Овраам же ще стояв перед Господем.
23 И приступив Овраам и каже: Чи вже ж
ти погубиш и праведного, разом з ледачим?
24 Може знайдецця в тому городі с півсотні
праведних: не вже ж бо й тоді зруйнуєш ёго и не
помилуєш міста за півсотні праведних, що є в ёму?
25 Не тобі таке чинити, щоб праведного з
грішним погубляти, и праведному було те що ле-
дачому. Не тобі таке чинити! Чи Суддя ж у сіеі
землі та не по праві чинитиме?
26 И рече Господь: Як знайду я пъять десят
праведних у городі, то помилую все місто ради іх.
27 Одвітував Овраам и каже: Ой зважив ся б
я сказати щось добродієві моєму, дарма, що пил и
попел:
28 Може до пъятидесятох праведників буде не-
достачі, пъять: чи вже ж зруйнуєш город через
пъятох? И рече: Як знайду там сорок и пъять,
не зруйную.
29 А він знов каже до ёго: може там знай-
децця тількі сорок. Рече: Не зруйную и ради со-
рока.
30 А він каже: Ой нехай, добродію мій, не
буде тобі гнівно, ще я скажу: Може знайдецця там
трийцятеро. Рече: не зруйную, колй знайду й трий-
цятеро.
31 А він каже: Зосмілю ся ж йще промовити
до мого добродія: Може там знайдецця двайцятеро.
Рече: Не зруйную й задля двайцятерох.
32 А він каже: Нехай же добродію мій, не
буде тобі гнівно, як скажу ще тількі се одно:
Може, там знайдецця десятеро. Рече: Не зруйную
й задля десятох.
33 И пішов Господь своєю дорогою, як пере-
став розмовляти з Овраамом, а Овраам вернувсь
до свого міста.

ГОЛОВА XIX.

И прийшли обидва янголі у Содом надвечір;
а Лот сидів у воротях Содомських. И зуздрівши
іх устав Лот ім назустріч; и вклонивсь обличчям
своім до землі,
2 и каже: Благаю вас, мої добродіі, зайдіть
до господи покірника свого та переночуйте, помийте
ноги собі, а вранці встанете и пійдете своєю до-
рогою. А вони реклй: Ні, ми переночуємо на юлиці.
3 А він почав дуже примушувати іх; оберну-
лись тоді до ёго и ввійшли в господу ёго; и по-
ставив він ім вечерю, и напік прісного хліба, и по-
поіли вони.
4 Ще ж не лягали вони, як городяне, ті Содо-
мляне, обгорнули господу кругом, и молоді й старі,
увесь народ зо всіх кутків,

Digitized by Google

5 и гукали на Лота и казали до ёго: Де ті
люде, що ввійшли до тебе сеі ночі? Виведи іх до
нас, ми з них допитаємось.
6 И вийшов Лот у двері до них; тільки за-
чинив двері позад себе,
7 и рече: Благаю вас, браття, не чините ли-
хого діла.
8 Ось у мене дві дочки, що не знали ще чо-
ловіка; виведу я вам іх благаю вас, робіте ім що
самі добре знаєте: тільки сим людям нічого не чи-
ніте; бо ввійшли вони під холодок стріхи моєі.
9 А вони кажуть: Геть звідсіля! И говорять
далі: Сей чуженниця, прийшов сюди на пробуток,
та хоче бути нашим суддею. Ось ми с тобою ще
гірше зробимо, ніж из тими. И перлись до ёго, до
Лота, и насунулись ближче, щоб виставити двері.
10 Тоді гості простягли руки и взяли Лота
в хату до себе, и зачинили двері;
11 а на людей, що були за дверима наслали
сліпоту, від малого до великого: що морочились
вони шукаючи дверей.
12 И рекли гості до Лота: Чи є тут у тебе
ще хто? може зять, або сини твоі, чи дочки твоі,
и хтоб ні був у тебе близький у городі, виведи з
сего міста:
13 бо ми зруйнуємо се місто, крик бо ёго
знявся високо перед обличчям Господнім; и Господь
послав нас зруйнувати ёго.
14 И вийшов Лот и розмовляв из зятями сво-
іми, з женихами дочок ёго, такечки: Вставайте,
втікаймо з сего міста; бо Господь зруйнує город
сей. Та здавався він шутником зятям своім.
15 И як настав ранок, кучили тоді янголі
Лота, и рекли: Вставай та візьми жінку свою и
обох дочок своіх, що при тобі, а то й тебе знесе,
як каратимецця город.
16 Як же він гаявсь, узяли вони за руку ёго, и
жінку ёго за руку, и двох дочок ёго за руку; бо хо-
тів Господь помилувати ёго, та й вивели ёго за город.
17 И сталось, як повиводили вони іх на про-
сторонь, то рекли до ёго: Ратуй свою жизнь. Не
озирайсь позад себе, и не зупиняйсь на всему сте-
пові; втікай у гори, щоб не пожерло тебе.
18 Рече тоді до них Лот: Ні, добродіі мої!
19 Оце здобувсь покірник ваш ласки в очах
ваших, и велику показали ви мині милость; що
не дали вмерти; тільки ж не зможу я втекти в гори,
щоб, не склалось мині там лихо, та не загинув я.
20 А ось дивітесь — город не далечко, та й
невеличкий. Дайте ж мині втекти туди; до ёго тільки
малі гони; нехай ще поживу на світі.
21 И рекли вони до ёго: Диви ся ж, вволимо
и в сему твою волю: не зруйнуємо города, про
який каже.
22 Хапай ся ж, утікай туди; бо мині не можна
нічого робити, поки туди не дійдеш. Тим прозвано
той город Сигор.
23 Сонце знялось над землею, и ввійшов Лот
у Сигор.
24 И пустив Господь дощем на Содом и Го-
шору сірку та поломъя від Господа з неба,
25 и зруйнував ті городи и всю околицю, и
всіх городян, и все що росло з землі.
26 Тоді озирнулась жінка ёго позад ёго, и стала
вона соляним стовпом.
27 И вийшов Овраам у ранці на те місце, де
стояв перед Господом,
28 и споглянув на Содом и Гошору, и на всю
степову країну; дивицця, аж из землі йде дим наче
с печи.
29 И сталось, як зруйнував Господь городи
околицні, то спогадав Овраама, и випровадив Лота
с посеред руйновища, руйнуючи ті городи, де жив
Лот.
30 И вийшов Лот из Сигора, и жив на горі,
и дві дочки ёго з ним; бо він опасувавсь зіставатись
у Сигорі. И жив він у печері, він и дві дочки ёго.
31 Каже тоді старша меншій: Панотець наш
старий, а кругом нема нікого, щоб увійшов до нас
всесвітнім звичаєм.
32 Ходімо, упоімо, паноцця вином, та поля-
гаймо з ним, и здобудемо від нашого паноцця
потомство.
33 И впоіли свого батька вином тоі ночи, и
пішла старша и лягла коло батька свого; и не
знав він ні про іі лягання, ні про іі вставання.
34 И сталось у ранці, що старша каже мен-
шій: Оце ж лежала я вчора с паноццем. Упоімо
ёго вином ще сеі ночі, и йди ти ляж коло ёго, щоб
нам здобути потомство від паноцця нашого.
35 И впоіли вони й сеі ночі, батька свого ви-
ном, и встала менша та й лягла до ёго, и не знав
він ні про іі лягання, ні про іі вставання.
36 И обідві Лотові дочки завагоніли від батька
свого.
37 И вродила старша сина и дала ёму имъя
Моав: се — предок Моавців и досі.
38 И менша, ся також уродила сина и дала
ёму имъя Омон: се — предок Омонців и досі.

ГОЛОВА XX.

И рушив Овраам звідтіля у полуденний край,
и жив між Кадисом и Суром, и пробував у Герарі.
2 И казав Овраам про свою жінку Сарру: Вона
мині сестра. И послав Овимелех, царь Герарський,
и взяв Сарру.
3 И прийшов Бог до Овимелеха у ночі вві
сні, и рече до ёго: Оце ти вмираєш за сю жінку
що взяв єси, бо вона мужня жона.

Digitized by Google

4 Та Овимелéх не приторкáвсь до нéі; от и кáже: Гóсподи, не вже ж ти, и неповúнного стрáтиш?

5 Хибá не сказáв міні він: Вонá міні сестрá? Та й вонá, самá вонá казáла: Він міні брат. Щúрим сéрцем и чúстими рукáми зробúв я се.

6 Речé тоді Бог до ёго вві сні: Так знáю, що зробúв еси те щúрим сéрцем; тим и вдéржав я тебé від гріхá протú мéне; тим я й не попустúв тобі приторкнýтись до нéі.

7 Тепер же вернú жонý мýжові, бо він — прорóк, и помóлицця за тéбе, и зостáнесся живúй. Як жé не вéрнеш, то знай, що мýсиш умéрти, ти и всі твоі.

8 И встав Овимелéх рáно, и склúкав усі рабú своі, и як росказáв перед нúми про все, то полякáлись вонú тяжко.

9 И поклúкав Овимелéх Овраáма, и речé до ёго: Щò ти вдіяв оцé нам? и чим я тебé скривдúв, що навів есú на мéне и на моє цáрство велúкий гріх? Вчинúв есú зо мнóю такі вчúнки що не годúлось би тобі чинúти.

10 И речé Овимелéх дáлі до Овраáма: Щò в тéбе булó в óці, такé чинúвши?

11 И речé Овраáм: Бо я дýмав: немá в сёмý місті Господнёго стрáху; убъють вонú менé задля жінки моéі.

12 А вонá такú спрáвді й сестрá міні: дочкá могó паноцця, тільки не дочкá моéі паньмáтки; и и стáла вонá міні жінкою.

13 И як привів менé Бог на чужинý в мандрівку з отéцькоі госпóди, тоді кажý я ій: Ось чим покажú міні що менé любиш: усю́ди кудú ні прийдемо, кажи про мéне: Він міні брат.

14 Узяв після сёго Овимелéх вівці и волú, и рабú, и рабúні, и дав Овраáмові, и оддáв ёмý тáкож Сáрру жінку ёгó.

15 И речé Овимелéх: От моя земля перед тобóю: живú, де тобі любо.

16 А до Сáрри рече: Ось я даю твоёму брáтові тисячу срібників: се бýде тобі на закривáло очéй, щоб не гнівилась за те, що стáло ся с тобóю и з йншими, се — про твою шáну.

17 И помолúвсь Овраáм Бóгові, и Бог оздоровúв Овимелéха и ёго жонý, и ёгó рабúні, и дав ім знов рожáти.

18 Бо Госпóдь позачиняв був усі утрóби в госпóді в Овимелéха задля Сáрри, Овраáмовоі жінки.

ГОЛОВА XXI.

И спогадáв Госпóдь про Сáрру, як говорúв, и вчинúв Госпóдь Сáррі, як глагóлав.

2 И завагоніла Сáрра и вродила Овраáмові сúна у старúх літах ёго, у той речинéць, якúй Госпóдь визначив.

3 И дав Овраáм имъя своему синові, що вродúвсь у ёго, що Сáрра вродúла ёму, Исáк.

4 И обрізав Овраáм сúна свого Исáка восьмúй день, як заповідав ёмý Бог.

5 И булó Овраáмові сто рóків, як родúвсь у ёго син Исáк.

6 Речé тоді Сáрра: Вчинúв міні Бог сміх; хто про се почýе, сміятимецця з мене.

7 И рече дáлі: Хто сказав би Овраáму: „Сáрра діточóк годýе!" Отже я вродúла сúна" у похúлих ёго літах."

8 И росло хлопъя, и відлýчено ёгó, и спрáвив Овраáм велúкий бéнкет у день відлýчин Исакових.

9 Вбачáла тоді Сáрра, що син Огáри, Єгиптяні, що ся вродúла Овраáмові, глузýе.

10 И речé вонá до Овраáма: Прожени сю невільницю и сúна іі, бо сúнові невільниці сіеі не бувати наслідником из сином моім, з Исаком.

11 И гіркúм вонó здалось Овраáмові за-для сúна ёгó.

12 Та Бог сказáв Овраáмові: Нехáй вонó не здаécця гіркúм в очáх у тéбе за-для хлóпця и задля невільниці твоéі. У всёмý, щó сказáла Сáрра тобі, послýхай гóлосу іі; бо по Исáкові зватимецця потóмство твоé.

13 Тільки ж я и з сúна невільниці сотворю нарóд, бо він — твогó плóду.

14 И встав Овраáм у рáнці, и взяв хліба и міх водú, и подáв Огáрі; положúв ій на плéчі, оддáв ій и дитúну, и відпустив іі. И пійшлá вонá, и заблудúла в пустúні Виреáвській.

15 И не стáло водú в міхý, и покúнула вонá дитúну під кущем,

16 и пійшлá, и сіла навпрóти оддалекú як стрéлини з лука; бо кáже: Нехáй не бáчитиму смéрти дитúни моéі. И сіла вона навпрóти, и знялá гóлос плáчучи.

17 И зачýв Бог хлопъя́чий голос. Тоді озвавсь Янголь Госпóдень до Огáри з нéба и речé: Чогó се ти, Огáро? Не бійсь; бо почув Бог хлóпців гóлос, там, де він лежúть.

18 Устáнь, візьмú на рýки хлóпця и держú ёго міцно; бо я сотворю, з ёго велúкий нарóд.

19 И відкрúв Госпóдь óчі ій, и вбáчила вонá криницю, и пішлá, и налилá водóю міх, и далá хлóпцеві пúти.

20 И був Бог с хлопцем, що він вúріс; и жив у пустúні, и зробúв ся стрільцéм.

21 И жив у Хварáн-пустúні; и взялá мáти ёмý жінку из землі Єгúпецькоі.—

22 И стáлось тогó чáсу, що Овимелéх из Охозáхом, отáманом війська свогó, говорúв до Овраáма так: Бог помагá тобі у всёмý, щò ти рóбиш:

Digitized by Google

23 Забожи́ ся ж міні зараз Бо́гом, що не лука́витимеш проти ме́не, ні проти си́на мого́, ні проти вну́ка мого́. Як я мислю тобі добро́, так ти мислитимеш міні и тій землі, де пробува́в еси́.

24 И рече́ Овраа́м: Забожу́сь.

25 И дорека́в Овраа́м, Овимеле́хові за кри́ни́цю, що рабі́ Овимеле́хові відняли́ в ёго.

26 И рече́ Овимеле́х: Не знаю, хто се зроби́в; бо ні ти не сказав міні про се, та й ні від кого не чув я й досі.

27 И взяв Овраа́м вівці и воли́, и дав Овимеле́хові, и обидва вони́ зроби́ли договір, ра́дну.

28 И поста́вив Овраа́м сім ягни́ць из ота́ри окро́ме.

29 И рече́ Овимеле́х до Овраа́ма: На́ що се ти поста́вив сі сім ягни́ць окро́ме?

30 Рече́: Щоб ти взяв сі сім ягни́ць від ме́не, нехай вони́ свідчять, що я ви́копав сю кри́ни́цю.

31 Тим на́звано те вро́чище Вирса́ва, бо вони́ там побожи́лись оби́два.

32 И поста́вили вони́ ра́дну в Вирса́ві. Уста́в тоді Овимеле́х и Охоза́х, ота́таман війська ёго́, и верну́лись у Хвилисти́мську зе́млю. —

33 И насади́в він ді́бро́ву в Вирса́ві, и призва́в там имя Го́спода, повсяві́чнёго Бо́га.

34 И пробува́в Овраа́м у Хвилисти́мській землі до́вго.

ГОЛОВА XXII.

И ста́лось пі́сля сих при́лук, що Бог схотів Овраа́ма ви́пробувати, и рече́ до ёго́: Овраа́ме! А він ка́же: Ось я.

2 И рече́: Візьми́ свого́ си́на, твого́ єдиного, твого́ коха́ного Иса́ка, и йди в Морі́йську зе́млю и принеси́ ёго там на же́ртву, на горі, де я вкажу́ тобі.

3 И встав Овраа́м ра́но вра́нці, и осідла́в осла́ свого́, и взяв обо́х юнаків своїх з собо́ю, и си́на свого́ Иса́ка, и нарубав дров до же́ртви, и встав, и пі́йшо́в на вро́чище, що сказа́в ёму́ Бог.

4 Третёго дня зняв Овраа́м о́чі и загле́дів оддалеки вро́чище.

5 И рече́ Овраа́м юнака́м своїм: Зоста́нтесь тут коло осла́; а ми с хло́пцем пі́йдемо ген-туди́; як же помо́лимось, то ве́рнемось до вас.

6 И взяв Авраа́м дрова́ на огняну́ же́ртву, и положи́в іх на Иса́ка, си́на свого, а сам взяв ого́нь и ножа́; и пі́йшли обі́два вкупі.

7 И каже Иса́к до Овраа́ма, батька свого́ и гово́рить: Та́ту! А він рече́: Чого́, си́ну? Ка́же: Є в нас ого́нь и дро́ва, а де ж ягня́ на же́ртву?

8 И рече́ Овраа́м: Бог сам обми́слить нас ягня́м на же́ртву, си́ну мій. И йшли обоє вкупі.

9 И при́йшли на вро́чище, що вказа́в ёму́ Бог; и спору́див там Овраа́м же́ртівню, и наклав дров до ладу́, и звяза́в си́на свого Иса́ка, и положи́в ёго на же́ртівні на дро́вах.

10 И простя́г Овраа́м ру́ку, и взяв ножа́, заколо́ти си́на свого́.

11 И кли́кну́в ёго́ я́нгол Госпо́день з не́ба, и рече́: Овраа́ме! Овраа́ме! А він ка́же: Ось я.

12 И рече́: Не простяга́й руки́ на хло́пця, и не чини́ ёму ні́чогосінько; бо тепе́р я зна́ю, що ти богобоязли́вий еси́, коли́, не пожа́лував си́на твого́, єди́ного твого́, для ме́не.

13 И зняв Овраа́м о́чі свої, и спогля́нув, и вгле́дів з за́ду бара́на що заплу́тавсь рога́ми в терни́ні; тоді пі́йшо́в Овраа́м и взяв бара́на и прині́с ёго́ на же́ртву замі́сь си́на свого́.

14 И проложи́в Овраа́м тому́ вро́чищові прі́звище таке́: Госпо́дь вбача́є. С того́ ж то гово́рять тепе́р: На горі Госпо́дній поба́чиш.

15 И озва́вся я́нгол Госпо́день до Овраа́ма з не́ба вдру́ге,

16 и рече́: Самим собо́ю я кля́вся, глаго́ле Госпо́дь, за те, що ти се зроби́в и не пожа́лував си́на твого́, єди́наго твого́,

17 благословлю́ я тебе́ и намно́жу твій плід як зорі на не́бі и як пісо́к на морсько́му бе́резі; и твій плід обся́де воро́та воро́гів своїх;

18 и твоєму пло́дові благословля́цця всі наро́ди земні, через те, що ти послу́хав го́лосу мого́.

19 И верну́вся Овраа́м до своїх юнаків, и вста́ли вони́ и пі́йшли вкупі до Вирса́ви, и зоста́вся Овраа́м у Вирса́ві.

20 И було́ пі́сля сих при́лук, що доне́сено Овраа́мові так: Он и Ме́лха породи́ла сини́ бра́тові твоєму Нахо́рові:

21 Окса, перворі́дня свого́, та Вавкса, бра́та ёго́, та Каму́ила, пре́дка Ора́мового,

22 та Хаса́да, та Оза́ва, та Хвалде́са, та Єлда́хва, та Вату́ила;

23 А Вату́ило появи́в Реве́ку: Восьмеро́х іх породи́ла Ме́лха Нахо́рові Овраа́мовому бра́тові.

24 А налі́жниця ёго́, на имя Ре́вма, и та породи́ла Таве́ка, та Тохо́са, та Моха́.

ГОЛОВА XXIII.

И було́ Са́ррі сто два́йцять и сім ро́ків: сті́лько було́ іі ві́ку.

2 И вмерла Са́ра в го́роді Овро́ці, що тепе́р Хевро́н у землі Хана́нській: И прийшо́в Овраа́м сумува́ти по Са́ррі и опла́кати іі.

3 И встав Овраа́м від мерця́ свого́, и рече́ до си́нів Хе́тових так:

Digitized by Google

4 Чужени́ця я и пробува́лець між ва́ми: да́йте
мі́ні де́ржаву, на гробови́ще в се́бе, щоб схова́ти
мі́ні мерця́ сво́го с перед оче́й.
5 А сині Хе́тові відказа́ли Овраа́мові, и го-
вори́ли до его:
6 Слуха́й, добро́дію: ти Бо́жий князь між нами:
похова́й сво́го мерця́ у найкра́щому гробови́щі. Ні-
хто́ з нас не пожа́лує тобі сво́го гробови́ща, щоб
твій мрець був похо́ваний.
7 И встав Овраа́м, и вклони́вся наро́дові тої
землі, сина́м Хе́товим.
8 И промо́вив до них так: Колй во́лите, щоб
я поховав своє мертве с перед оче́й моїх, то по-
слу́хайте мене́, и попросі́ть за мене Ехро́на, си́на
Са́рового,
9 щоб дав міні свою́ печеру Макпе́льску, що
кінець по́ля его. Неха́й відда́сть її міні за стільки
срібла́, скільки вона́ кошту́є, на гробови́ще між
ва́ми.
10 А Єхро́н жив між сина́ми Хе́товими. Одві-
тува́в тоді Єхро́н Хетій Овраа́мові перед сина́ми
Хе́товими, перед усіма́, що посхо́дились до воріт
его го́рода, та́кечки:
11 Ні, добро́дію; ось слу́хай мене́. Даю тобі
и по́ле, и пече́ру на єму; перед сина́ми мого́ на-
ро́ду даю тобі: похова́й ме́ртве своє́.
12 И вклони́вся Овраа́м перед народом тої
землі,
13 и рече́ до Єхро́на, у послу́хання наро́ду
землі тої, та́кечки: Ви́слухай же й ти мене́, бла-
гаю. Даю тобі срібло́ за по́ле; візьми его від ме́не,
и я похова́ю там ме́ртве своє́.
14 Одвітува́в тоді Єхро́н Овра́мові, и ка́же єму́:
15 Добро́дію, ось слу́хай мене́. Земля́ кошту́є
тільки чоти́ри ста си́клів срібла́; що ж то для мене
и для тебе? Похова́й же ме́ртве своє́.
16 И зрозумі́в Овраа́м Єхро́на; и відва́жив
Овраа́м Єхро́нові срібло́, скільки він сказа́в у по-
слу́хання си́нів Хе́тових, чоти́ри ста си́клів срібла́,
яке́ ходи́ло в куне́цтві.
17 Так зіста́лось Єхро́нове по́ле, що в Мак-
пе́лі, ид сходу від Ма́мра, по́ле и пече́ра на єму, и
всі дерева́ що були́ по всіх его ме́жах, навкруги́,
18 Овраа́мові яко ку́плене добро́ перед очи́ма
си́нів Хе́тових и перед усіма́, що посхо́дились до
воріт го́рода его.
19 И похова́в пі́сля сего Овраа́м Са́рру, жінку
свою́, у пече́рі на по́лі Макпе́льському, що ид схо́ду
від Ма́мра, що в Хевро́ні, в землі Хана́нській.
20 Так діста́лось по́ле и пече́ра, що на єму,
Овра́мові, яко гробови́ще, від си́нів Хе́тових.

ГОЛОВА XXIV.

И був Овраа́м стари́й и літявий, и благосло-
ви́в Госпо́дь Овраа́ма у всему́.
2 Рече́ тоді Овраа́м найста́ршому поря́дни-
кові, що пра́вив усім добро́м его: Ось підложи́, будь-
ла́ско, ру́ку свою́ під стегно́ моє́,
3 та заприся́гни Го́сподом, Бо́гом небе́сним и
Бо́гом земни́м, що не візьмеш жінки си́нові моєму
між до́чками тих Хана́нців, що серед них я живу́;
4 а пі́йдеш у мою́ рідну зе́млю и в моє́ рідне
місто, и візьмеш жінку си́нові моєму Иса́кові.
5 И ка́же до его раб: Мо́же, не схо́че жінка
йти за мно́ю в сю зе́млю: чи му́шу я тоді відвести́
си́на твого́ в ту зе́млю звідкіля́ ти ви́йшов?
6 И рече́ Овраа́м до его: Остережи́сь вести́
си́на мого́ туди́ наза́д.
7 Госпо́дь, Бог небе́сний, що взяв мене́ з отець-
кої госпо́ди моє́ї и з рідної землі моє́ї, и що обіця́в
міні и кля́вся міні так: Пло́дові твоєму дам сю
зе́млю, — він пішле́ я́нголя свого́ перед тобо́ю,
щоб ти взяв жінку синові моєму звідтіля́.
8 Колй ж жінка не схотіла б ити́ с тобо́ю,
то бу́деш чи́стий від сего закля́ття мого́: тільки
не відво́дь си́на мого́ туди́ наза́д.
9 Підложи́в тоді раб ру́ку свою під стегно́
Овраа́мові, господаре́ві своєму, и заприся́г єму́ про
сю річ.
10 И взяв раб де́сять верблю́дів спроміж вер-
блю́дів, па́на свого́, и ру́шив у доро́гу, бо в его
було́ все дороге́ господаря́ его, и спорядився, и
прийшо́в у Месопота́мію до Нахо́рового го́рода.
11 И дав поле́жати верблю́дам своїм за го́ро-
дом коло криниці, вечі́рнеї доби́, як са́ме дівча́та
хо́дять по во́ду.
12 И ка́же: Го́споде, Бо́же господаря́ мого́
Овраа́ма, благаю тебе́, погоди́ міні сего́ дні, и по-
ка́жи ла́ску господаре́ві моєму Овраа́мові.
13 Ось ста́ну я коло криниці а городя́нські
дівча́та прийдуть бра́ти во́ду;
14 и неха́й ста́неться, що кото́рій ска́жу: Спу-
сти́ глека́ свого́, я напью́сь, а вона́ відка́же: Пий,
я й верблю́ди твої понапува́ю, — неха́й се бу́де
та, що призна́чив єси́ рабо́ві твоєму Иса́кові; и с
то́го розу́мно міні неха́й бу́де, що ти показа́в ла́ску
господаре́ві моєму.
15 И ста́лось, що не переста́в він говори́ти,
коли́ж ви́йшла Реве́ка, що роди́лась у Вату́йла си́на
Ме́лхи, жінки Нахо́рової, брата Овра́мового, ви́йшла
з глеко́м на плечі.
16 И була́ дівчи́на ду́же га́рна на виду́, дівка
була́, и не зна́в її жо́ден чолові́к; и спусти́лась
вона́ до криниці, и спо́внила глек свій, и верта́вця.

Digitized by Google

17 Поскочить тоді порядник назустріч ій и каже: Дай міні напитись трохи с твого глека.

18 А вона каже: Пий, добродію. И хутенько спустила вона глека свого на руку собі и дала ёму напитись.

19 И як дала ёму доволі напитись, каже: Я натягаю води й верблюдам твоім, аж поки понапиваюцця.

20 И хутенько спорожнила свого глека корито и скочила знов до криниці тягати воду, и натягала всім верблюдам ёго.

21 А той позирав на неі дивуючись, и мовчав, поки вnевниццяя, чи погодив ёму Господь у дорозі, чи ні.

22 И сталось, як понапивались верблюди доволі, вийняв він тоді золоту каблучку у пів сикиля ваги, и надів ій на руки дві рукiвниці, вагою в десять сиклів золота,

23 и каже: Чия ти дочка? скажи міні будласко. Чи є простір в господі в паноцця твого облягтись нам?

24 А вона ёму каже: Я дочка Ватуйлова, сина Мелшиного, що вродила вона Нахорові.

25 И говорить ще до ёго: У нас доволі соломи й харчі, и простору до облігу.

26 Схилив тоді він голову, и помоливсь Господеві,

27 и рече: Хвалити Господа, Бога, мого господаря Овраама, що не зіставив своєю ласкою и правдою мого господаря: простим шляхом привів мене Господь ув оселю брата господаря мого.

28 И побігла дівчина, и оповідала про сю річ у материній господі.

29 А в Ревеки був брат, на имъя Лаван; и вибіг Лаван до ёго ид криниці.

30 И сталось, як побачив він каблучку и рукiвниці на руках у сестри своєі, и як почув слова Ревеки, сестри своєі: Оттак и так мовляв той чоловік до мене; то прийшов до ёго; аж він стоіть коло верблюдів, над криницею.

31 Він каже: Увіходь, благословенний від Господа. Чого стоіш за ворітьми? Я вже впорядкував господу и зробив простір про верблюдів.

32 И ввійшов він у господу: и порознуздував ёму Лаван верблюди, и дав соломи и корму верблюдам, и води обмити ноги ёму и ноги людям, що були з ним.

33 И поставив ёму істи; він же каже: Не істиму я, поки не виречу слова мого. Каже: То й говори.

34 И рече він: Я Овраамів старший порядник.

35 И Господь благословив господаря мого велико, що зробив ся він великий: и дав ёму отари, и гурти, и срібло, и золото, и рабі, и рабині, и верблюди и ослі.

36 И Сарра жінка господаря мого, вродила моєму господареві сина у старих літях своіх, и віддав він ёму все, що було ёго.

37 И звелів міні господарь мій заприсягти, говорячи: Не візьмеш ти жінки синові моєму з дівчат Хананських, що в іх землі живу я;

38 а пійдеш до господи паноцця мого и до родини моєі, и візьмеш жінку синові моєму.

39 И кажу я господареві моєму: Може, не схоче жінка йти зо мною.

40 И рече міні: Господь, що перед ним я ходжу, пішле свого янголя с тобою, и погодить передвзяттю твоєму, що візьмеш жінку синові моєму з родини моєі и з господи паноцця мого.

41 Тоді будеш чистий від сёго заклаття мого, як прийдеш до родини моєі; а хоч вони й не віддадуть тобі, то будеш и тоді чистий, від заклаття мого.

42 Оце ж сёгодні, прийшов я до криниці и промовив: Господи, Боже господаря мого Овраама, коли пощастив єси міні в сій дорозі,

43 то—от я стою коло криниці, и коли вийде дівчина по воду, и я скажу ій: Дай мині, будласко, трохи води с твого глека напитись,

44 а вона скаже міні: Пий, я натягаю й верблюдам твоім, — нехай се буде вона сама, що ти призначив синові господаря мого.

45 Ще я й не договорив у серці моєму, аж ось Ревека вийшла з своім глеком на плечі, и спустилась до криниці, и витягла води: я й кажу ій: Дай міні напитись, будласко.

46 И вона хутенько спустила глека с плеча та й каже: Пий, я й верблюдів твоіх понапуваю: от я напивсь, а вона й верблюдів моіх понапувала.

47 И спитав я іі, та й кажу: Чия ти дочка? А вона каже: Дочка Ватуйлова, Нахорового сина, що вродила ёму Мелха. Тоді я дав ій каблучку и понадівав ій рукiвниці на руки.

48 И схилив я голову, и помолив ся Господеві, и восхвалив Господа, Бога господаря мого Овраама, що провів мене простим шляхом, щоб узяти дочку в брата господаря мого за сина ёго.

49 Тепер же, коли хочете обернутись щиро та вірно до мого господаря, скажіть міні: а коли й ні, скажіть міні: то я поверну в праве або в ліво.

50 Одвітували тоді Лаван та Ватуйло и рекли: Се йде від Господа: не скажемо до тебе ні худа, ні добра.

51 От Ревека перед тобою, візьми іі и йди, и нехай вона буде жінкою синові господаря твого, як те Господь призначив.

Digitized by Google

52 И сталось, як почув іх слова, Овраамів порядник то вклонивсь до землі перед Господом.

53 И вийняв порядник надоби срібні и надоби золоті та одежу, и подав Ревеці; и подавав також іі братові и іі матері дорогі гостинці.

54 И іли вони й пили, він и люде що були з ним, та й заночували; а як повставали вранці, каже він: Виправляйте ж мене до мого господаря.

55 Каже тоді іі брат и іі мати: Нехай дівча побуде з нами трохи, днів хоч з десяток; а тоді вже й поіде.

56 А він каже до них: не спиняйте мене, бачивши як Господь погодив міні в дорозі; виправляйте мене боржій до господаря мого.

57 А вони кажуть: Поклачемо лишень дівчину та поспитаемо в неі самоі.

58 И покликали Ревеку та й кажуть ій: Хочеш іхати з сим чоловіком? И каже вона: Хочу.

59 И виправили вони Ревеку, свою сестру, з іі мамкою, и Овраамового порядника з его людьми.

60 И благословили вони Ревеку, та й кажуть ій: Сестро наша, будь же матірь ☼ тисячей и милонів,☼ и нехай твій плід осягне☼ ворогів твоіх ворота.☼

61 И встала Ревека з своіми дівчатами, та й посідали на верблюди, и поіхали слідом за порядником. Так узяв він Ревеку и верстав дорогу.

62 А Исак ийшов вертаючись від криниці Живоі, бо він жив у полуденному краю.

63 И вийшов саме Исак у поле голосити (по матері) над-вечір; коли ж здійме очі та спогляне, аж идуть верблюди.

64 Зняла очі й Ревека, зуздріла Исака, и спустилась из верблюда.

65 И казала до порядника: Хто се йде в полі назустріч нам? А порядник ій каже: Се мій господарь. Взяла вона тоді покривало, та й закрилась.

66 И оповідав порядник Исакові усе, що зробив.

67 И повів іі Исак у намет своеі матери Сарри, и взяв Ревеку за себе и вона стала ему жінкою; и покохав іі, и перестав Исак журитись по матері.

ГОЛОВА XXV.

И взяв Оврвам знов жінку на имъя Хетуру.

2 И вродила вона ему Зомрана, та Єзана, та Мадана, та Мадияма, та Єсвока та Соена.

3 А Єзан появив Савана та Дедана. А Дедапові сини булй: Осурим, та Летусим, та Лаомим.

4 А сини Мадиямові: Єхвар, та Охвир, та Єнох, та Овида, та Єлдага. Всі були діти Хетурини.

5 И віддав Оврам усе своє Исакові.

6 Синам же наліжниць, що держав Овраам, подавав подарунки, и випроводив іх від сина свого Исака, ще за живота свого, ид сходу, у східню землю.

7 И було Овраамового віку, що він прожив на світі, сто сім десят и пъять років.

8 И скінчивсь Овраам и вмер у старості щасливій, наживщись на світі, и прилучено его до его роду.

9 И поховали его, Исак та Измайло, сини его, у печері Макпельскій, на ниві Єхроновій, сина Сарового, Хетія, що навпроти Мамра, —

10 на полі що купив Овраам у синів Хетових: там поховано Овраама, и его жінку Сарру.

11 И сталось після Овраамовоі смерти, благословив тоді Бог сина его Исака, а Исак жив коло криниці Живоі.

12 А се потомки Измайлові, сина Овраамового, що вродила Огара Єгиптиня, рабиня Сарриня, Овраамові.

13 Ось имення синів Измайлових по родоводові іх: перворідень Измайлів Наваіот; та Кидар, та Навдейло, та Мисам,

14 та Масма, та Дума та Масн,

15 та Ходан, та Теман, та Єтур, та Нахвес, та Кедма.

16 Се сини Измайлові, и се іх имення по іх селищам, по іх таборищам: дванайцять князів по іх народам.

17 А се літа життя Измайлового: сто трийцять и сім років: скінчивсь и вмер, и прилучено его до роду его.

18 И жили вони від Євилата аж до Сура проти Єгипту, як идеш у Осирщину; умер при всіх своіх братах.

19 А се исторія Исакова, сина Овраамового. Овраам появив Исака;

20 А Исакові було сорок років, як одруживсь из Ревекою, дочкою Ватуіла Сирина из Месопотамиі, сестрою Лавана Сирина.

21 И благав Исак Господа за жінку свою, бо була неплодюща. И дав Господь собі вблагати и Ревека, жінка его, завагоніла.

22 Як же борикались одно з одним діти в утробі в неі, каже вона: Коли так, на що ж я й на світі? И пійшла питати в Господа.

23 И рече до неі Господь: Ходиш ти двома синами,☼ два народи в собі носиш;* різно вони розійдуцця:☼ один народ дужчий буде;☼ старший панства хотітиме,☼ та меншому служитиме.*

24 И як уплив час до родин іі, коли ж справді близнята були в утробі в неі.

25 И вийшло перве червоне, все волохате, мов кожух; и назвали его Исав.

Digitized by Google

26 А потім вийшов ёго брат, и рука ёго держалась за пъяту Исакову; и дано ёму имъя Яків; а було Исакові шісдесят років, як вони родились.

27 И повиростали хлопъята; и був Исав ручий ловець, полёвик; а Яків — простий чоловік, жив у наметах.

28 И жалував Исак Исава, бо годувавсь ёго вловами: а Ревека жалувала Якова.

29 И зварив собі Яків юшки: а Исав саме вернувсь нс поля вимерхавшись;

30 и каже Исав Якову: Нагодуй мене, спасибі тобі, оцім червоним; бо я вимерхавсь: через се проложено ёму прізвище: Едом (червоний).

31 Каже тоді Яків: Продай міні твоє первацтво.

32 И каже Исав: Ось я вмираю (з голоду): на що міні те первацтво?

33 И каже Яків: Забожись зараз; и забожився він: и продав своє первацтво Якову.

34 И дав Яків Исавові хліба и юшки з сочевиці; и попоїв Исав и напивсь, та встав и пійшов собі. Так проів Исав первацтво своє.

ГОЛОВА XXVI.

И настав голод у тій землі, опріч первого голоду, що був за Овраама. И пійшов Исак до Овимелеха, царя Хвилистимського, у Герар.

2 И зъявивсь ёму Господь, и рече: Не йди в Египет; живи в тій землі, де я тобі скажу.

3 Пробувай у сій землі, и я буду с тобою и благословлю тебе; бо тобі и твоёму плодові дам я всі оці землі, и поставлю клятву, що клявсь я Оврамові, отцеві твоёму;

4 И намножицця твої потомки, як зорі на небі, и дам твоёму плодові всі оці землі, и с твоїм плодом усі народи на світі благословляцця, —

5 за те, що Овраам слухав голосу мого, и держав наказ мій, заповіді мої, установи мої, и закони мої.

6 И жив Исак у Герарі.

7 И люде тамешні питались про ёго жінку; и каже він: Се моя сестра, бо він опасувавсь казати: жінка моя; ато, (каже), тутешні люде вбъють мене за Ревеку; що вона собі вродою гарна.

8 И сталось, як уже довго був тут Исак, що Овимелех, царь Хвилистимський, визирнув у вікно, аж Исак жартуе з Ревекою жінкою своёю.

9 И покликав Овимелех Исака и рече: Се ж вона справді жінка тобі; а як же ти казав: Се моя сестра? И рече ёму Исак: Бо я думав: Колиб не вмерти через неі.

10 И рече Овимелех: Що ж се ти вдіяв нам? За малим хто небудь из наших не ліг коло жінки твоеі, и ти б довів нас до гріха.

11 И наказав Овимелех народові своёму так: Хто приторкнецця до сёго чоловіка або до ёго жінки, тому смерть.

12 И засіяв Исак у тій землі поле, и вібрав того року в сотеро: так Господь благословив ёго.

13 И зробивсь він великий, йшов у гору та вгору аж поки вчинивсь дуже великий:

14 Бо мав отарі и гуртиж и багацько рабів, и завидували ёму Хвилистимці.

15 Бо всі колодізі, що повикопували батьківські роби за Овраама батька ёго, позабивали Хвилистимці и позакидали землею.

16 И рече Овимелех Исакові: Иди собі від нас; бо ти потужніщий за нас.

17 И рушив звідтіля Исак, и отаборивсь у долині Герарській, и жив там.

18 И покопав Исак и знов колодізі, що були копані за Овраама батька ёго, бо Хвилистимці позабивали були іх після смерти Оврамовоі: и подавав ім Исак ті самі прізвища, як попрозивав був іх батько ёго.

19 И копали Исакові раби землю, и знайшли криничовину води живоі.

20 И посварились стадники Герарські з стадниками Исаковими, говорючи: Се наша вода. И дав тій криниці прізвище Есек (сварлива), бо сварились вони з ним.

21 И викопали другу криницю и посварились за неі знов. И дав він ій прізвище Ситна (ворогування).

22 И двинув звідтіля и викопав ще криницю, и за сю вже не було сварки: и дав ій прізвище Реховот (простір), и рече: Бо вчинив тепер Господь нам простір, и будемо плодющі на землі.

23 И двинув звідтіля до Вирсавиі.

24 И зъявивсь ёму Господь тоі ночі, и рече: Я — Бог Овраамів, твого оцця: не бійсь, бо я с тобою, и благословлю тебе и намножу твій плід задля раба мого Овраама.

25 И спорудив він жертівню там, и призвав на ёго имъя Господнє, и напъяв там намет свій: И викопали там раби Исакові криницю.

26 И вийшов до ёго Овимелех из Герара з Охозатом, приятелем своїм, та с Хвихолом, отаманом війська свого.

27 Рече тоді ім Исак: Чого ви прийшли до мене, коли не злюбили мене и відопхнули мене від себе?

28 А вони кажуть: Вбачаемо ми добре, що Господь був с тобою, то мовляли собі: Вчинимо присягу між себе, між нами и тобою, и зробимо ряду с тобою,

29 що не робитимеш нам шкоди як и ми не чіпали тебе, и як ми робили тобі тільки саме до-

Digitized by Google

бро́ и вйпровадили тебе́ з упоко́єм. Тепе́р тебе́ благословйв Госпо́дь.

30 И поста́вив він ім обі́д, и і́ли вони́ й пили́.

31 И повстава́ли вони́ вра́нці и заприсягли́ одно́ 'дному́, и вйпровадив іх Иса́к, и ру́шили від ёго з упоко́єм.

32 И ста́лось того́ ж дня, що прийшли́ Иса́кові рабй и розказа́ли про крини́цю, що вйкопали, и говори́ли до ёго: Знайшли́ ми во́ду.

33 И прозва́в ёго́ Са́вия (божба́); від сёго прозива́вецця той город Вирса́вия до сёго дня.

34 И було́ Иса́кові со́рок ро́ків, як узя́в собі за жінку Юди́ту, дочку́ Веоха Хетія, та Васема́ту, дочку́ Єло́на Хетія.

35 И була́ ту́га на се́рці Иса́кові и Реве́ці.

ГОЛОВА XXVII.

И ста́лось як зробйвсь Иса́к стари́й и те́мний на́ очі, що нічо́го не ба́чивъ, покли́кав тоді Иса́ва, ста́ршого си́на сво́го, и рече́ до ёго: Сину мій: а той ка́же до ёго: Ось я.

2 А рече́: Оце́ вже я стари́й, и не зна́ю дня моє́і сме́рти.

3 Візьми́ ж будла́ско, своє́ знаря́ддя, сагайда́к свій и лук свій, и йди в по́ле та вполю́й мині якоі дичини́,

4 и зроби́ міні того́ смашно́го наідку, що я люблю́, и принеси́ міні попоісти, щоб моя́ душа́ благословила тебе́ перед сме́ртю.

5 И чу́ла Реве́ка, як Иса́к говори́в до Иса́ва, си́на свого́. И пійшо́в Иса́в у поле здобува́ти дичини́ ба́тькові.

6 И рече́ Реве́ка Якову, си́ну своє́му такъ: Оце́ я чу́ла як панотець твій каза́в Иса́вові бра́тові твоє́му так:

7 Принеси́ міні дичини́, и зроби́ міні смашно́го наідку, щоб я попоів та благословив тебе́ перед Го́сподом за живота́ мого́.

8 Послу́хай же, си́ну мій голосу мого́, що я звелю́ тобі.

9 Иди́ за́раз до ота́ри та злови́ міні двоє га́рних козеня́ток; и зроблю́ я смашно́го наідку про паноцця́ твого́, який він лю́бить;

10 И понесе́ш ти паноцце́ві своє́му, щоб попоів та поблагослови́в тебе́ за живота́ свого́.

11 И рече́ Яків Реве́ці, ма́тері своій: Тажеж Иса́в, брат мій, волоха́тий, а я — гладе́нький:

12 Мо́же паноте́ць пола́пає мене́, и здамсь я ёму́ ошука́нцем, и здобу́дусь клятьби́ ёго, а не благослові́ння.

13 И рече́ до ёго мати ёго́: На міні бу́де проклін твій си́ну: слу́хай тількі го́лосу мого́ та йди злови́ міні.

14 И пійшо́в він, и злови́в, та й и приніс до ма́тери; и зробила ма́ти смашно́го наідку, який був по смаку́ ба́тькові ёго́.

15 И взяла́ Реве́ка найкра́щу оде́жу ста́ршого си́на свого́, що лежа́ла в неі в ха́ті и вдягла́ Якова, ме́ншого си́на свого́;

16 и пообгорта́ла козя́чими сму́шками ру́ки ёму́ и де була́ го́ла шию ёго́;

17 и дала́ смашни́й наідок та хліба́, що наготовила, у ру́ки Якові си́нові своє́му.

18 И прийшо́в він до ба́тька свого́, и каже: Та́ту! А він рече́: Ось я. Котори́й ти, си́ну мій?

19 И ка́же Яків до ба́тька свого́: Я — Иса́в, первоpі́день твій; вчини́в я чого́ бажа́в еси́. Уста́нь же, сядь та попоі́ж мого́ вло́ву, щоб душа́ твоя́ благослови́ла мене́.

20 Рече́ тоді Иса́к до си́на свого́: Як же ти знайшо́в так ху́тко си́ну? Ка́же: Бо Госпо́дь, Бог твій, привів до мене́.

21 И рече́ Исак до Якова: Приступи́, я обла́паю тебе́, си́ну, чи спра́вді ти мій син Иса́в чи ні.

22 И приступи́в Яків до Иса́ка, ба́тька свого́; и пола́пав ёго ба́тько и рече́: Голос—Яковів го́лос, а ру́ки — ру́ки Иса́вові.

23 И не розпізна́в ёго́, бо ру́ки ёго були́ волоха́ті, як у Иса́ва, бра́та ёго; то й благослови́в ёго́.

24 И рече́: Та чи ти ж бо се, мій си́ну Иса́ве? А він ка́же: Я.

25 И рече́: Кè лиш сюди́, попоім я си́нового вло́ву, щоб моя́ душа́, благословила тебе́. И пода́в ёму́ и попоів він; и пода́в вина́, и напи́всь він.

26 И рече́ Иса́к, ба́тько ёго, до ёго: Приступи́ ж ближче та поцілу́й мене́, си́ну.

27 И приступи́в він та й поцілува́в ёго́. Тоді Иса́к понюхав як па́хне оде́жа ёго́ и благослови́в ёго и рече́: Па́хнеш ти благослове́нним ✱ у Го́спода по́лем: ✱

28 Дасть він тобі з не́ба ро́су, ✱ и зе́млю родю́щу, ✱ и свято́го хліба впо́вні, ✱ и вина́ дово́лі. ✱

29 Най наро́ди тобі слу́жать, ✱ кла́няюцця лю́ди; ✱ бува́й па́ном над брата́ми, ✱ моіми сина́ми, ✱ щоб вони́ тебе́ боя́лись ✱ и тобі вклоня́лись. ✱ Про́клят бу́де той на світі, ✱ хто тебе́ кля́не; ✱ благослови́ того́ Бо́же, ✱ хто тебе́ возлю́бить! ✱

30 И ста́лось, ско́ро скінчи́в Иса́к благослове́ння Яковове, и ле́дві вийшов Яків від Иса́ка ба́тька свого́, аж Иса́в, брат ёго, верну́вcь из уло́вів.

31 Наготу́вив и він смашно́го наідку, та поніс до ба́тька свого́, и ка́же ба́тькові: Уста́нь, та́ту, та попоі́ж дичини́ си́на свого́, щоб твоя́ душа́ благослови́ла мене.

32 И речѐ до ёго Иса́к, ба́тько ёго́: Хто ти таки́й? Ка́же: Я син твій, первоpі́день твій, Иса́в.

Digitized by Google

33 И зляка́вcь Иса́к вили́ким ля́ком, и ка́же:
Хто ж се був, що вполюва́в ди́чинй та прино́сив
до ме́не, а я попоїв усёго до твого́ прихо́ду, и бла-
гослови́в ёго́? Оце́ ж и він бу́де благослове́нний.
34 Як почу́в Иса́в ба́тькові слова́, заголоси́в
він у го́лос и гірко запла́кав, и ка́же ба́тькові: Бла-
гослови́ж и мене́, та́ту.
35 И рече́: Підійшо́в твій брат підступом, и
перейня́в благослове́ння твое́.
36 Ка́же тоді: Не ду́рно брат мій зве́цця Яків;
бо два рази обійшо́в мене́: ви́манив у ме́не мое́
перва́цтво, а тепе́р ось перейня́в и благослове́ння
мое́. И ка́же далі: Чи вже ж у те́бе не зіста́лось
благослове́ння про ме́не?
37 Одвітува́в тоді Иса́к и рече́ до Иса́ва: Вже
я настанови́в ёго́ твоім господаре́м и віддав ёму́
в слу́ги всіх братів ёго́; хлібом и вино́м укріпи́в
я ёго́: що ж міні тепе́р чинити, си́ну мій, про те́бе?
38 И ка́же Иса́в до ба́тька свого́: Хіба́ в те́бе
одно́ благослове́ння, та́ту? Благослови́ й мене́ пан-
о́че! Та й заголоси́в Иса́в пла́чучи.
39 Одвітува́в тоді Иса́к, ба́тько ёго́, и рече́
до ёго: Най и твое́ житло́ бу́де * ціли́на родю́ща,*
нехай ро́си тебе кро́плять * з висо́кого не́ба. *
40 З меча свого будеш жити, * бра́тові слу-
жи́ти; * та наста́не и про те́бе * непокі́рна во́ля, *
тоді ски́неш ярмо бра́тнє * серед свого по́ля. *
41 И ненави́дів Иса́к Якова через благосло-
ве́ння, що ба́тько благослови́в ёго́, и ка́же Иса́в
у се́рці своєму: Прийде годи́на сумува́ння по пан-
оццеві; тоді я вбъю бра́та Якова:
42 И донесено Реве́ці сі слова́ Иса́вові ста́р-
шого си́на іі. И посла́ла вона́ по Якова ме́ншого
си́на свого́, и рече́ до ёго: Он твій брат Иса́в роз-
важа́ себе́ тим, що вбъе тебе́.
43 Послу́хай же, си́ну, го́лосу мого́, та здій-
ми́сь и втіка́й до Лава́на, бра́та мого́ у Хара́н.
44 И перебу́дь у ёго не вели́кий час, поки
відійде се́рце бра́та твого́,
45 по́ки вгаму́єцця доса́да бра́та твого́ на те́бе,
и забу́де він, що ти заподія́в ёму́: тоді я пішлю
и візьму тебе́ звідтіля́: Че́рез ві що ж би то міні
втеря́ти вас обох одного́ дня?
46 А Иса́кові рече́ Реве́ка: Не ми́лий міні
світ за тими́ дівча́тами Хетійськими. Як візьме
Яків жінку з Хетійських дівча́т, таку́ як оці дівча́та
туте́шні, то на що міні тоді на світі жи́ти?

ГОЛОВА XXVIII.

И покли́кав Иса́к Якова и благослови́в ёго́, и
наказа́в ёму́, и рече́ до ёго: Не бери́ собі жони́ з
дівча́т Хана́нських.
2 Здійми́сь та йди в Месопота́мію, у господу
Ватуйла, ба́тька ма́тери твоеі; и візьми́ собі жінку
звідтіля́ з до́чок Лава́нових, бра́та ма́тери твоеі.
3 И благослови́ тебе́ Бог Всемогу́щий, и вчини́
тебе́ плодю́щим и намно́ж тебе́, щоб ти став збо́-
рищем наро́дів.
4 И пішли́ тобі Бо́же благослове́нне Овра-
а́мове, тобі и твоему́ пото́мству с тобо́ю; щоб ти
зайня́в зе́млю мандрува́ння твого́, що Бог дав Овра-
а́мові.
5 И ви́проводив Иса́к Якова; и пішо́в він у
Месопота́мию до Лава́на, си́на Ватуйлового, Сирина,
брата Реве́чиного, ма́тери Якововоі та Иса́вовоі.
6 Як поба́чив Иса́в, що Иса́к поблагослови́в
Якова, и ви́проводив у Месопота́мию, щоби узя́в
собі жінку звідтіля́, а благословля́вши ёго́, звелі́в
ёму так: Не бери́ жінки між дівча́тами Хана́нськими,
7 и що Яків послу́хавсь ба́тька свого́ и ма́-
тери своеі, и пішо́в у Месопота́мию;
8 и ба́чивши Иса́в, що ёго́ ба́тько Иса́к не
вподо́бав дівча́т Хана́нських, —
9 пішо́в він до Измаи́ла и взяв до своіх жіно́к,
що вже держа́в, Маєле́ту, дочку́ Измаи́лову, си́на
Овраа́мового, се́стру Навеотову. —
10 И вийшов Яків из Вирсавії, и прямува́в
до Хара́на.
11 И прибу́в на одно вро́чище, и заночува́в
там, бо со́нце вже зайшло́; и взяв ка́меня на тому
місті, и положи́в собі в го́лові, та й ліг на тому́
місті спати.
12 Присни́в ся тоді ёму сон: ніби драби́на сто-
ї́ть на землі, а верх іі сяга́е не́ба, и а́нголі Госпо-
дні то схо́дять, то и спуска́ющця по ій.
13 Гля́не, аж Госпо́дь стоїть у горі, и глаго́ле:
Я — Госпо́дь Бог Овраа́мів, оцця́ твого́, и Бог
Иса́ків: Зе́млю, де ти лежи́ш, дам я тобі и твоім
пото́мкам.
14 И бу́де пото́мство твое́ як пил земля́ний,
и ти роспростре́сся к за́ходу и к схо́ду, и к півно́чи
и к полу́дню; и с тобо́ю благословля́цця всі ро́ди
на зе́млі, и с твоіми нотомками.
15 И ось я с тобо́ю и оберега́тиму тебе́, куди́
б ти ні зайшо́в, и знов приведу́ тебе́ в сю зе́млю;
бо не оста́влю тебе́, по́ки не дам тобі, що ви́рік
тобі.
16 И проки́нувсь Яків від свого́ сну, и рече́:
Пе́вно ж на сёму місті живе́ Госпо́дь; а я й не
знав сёго́!
17 И вжахну́всь він святи́м жа́хом, и рече́:
Яке́ се місто ди́вне! Се не що и́нше, як Бо́жа го-
спо́да, а се — две́рі небе́сні.
18 И встав Яків ра́но и взяв ка́меня, що по-
ложи́в собі в го́лови, и поста́вив ёго замість стовпа́,
и поли́в ёго́ зве́рху оли́вою.
19 И проложи́в тому вро́чищеві прі́звище Ве-
тиль: у да́вні ж да́вна зва́в ся той го́род Луз.

Digitized by Google

20 И обітувáв Яків обітни́цю, и рече́: Колú
Бог бу́де зо мно́ю, и берегти́ме мене́ в сій доро́зі
моїй, и посилáтиме міні хліб насу́шний и оде́жу до
одягáння,
21 и прийду знов до паноцце́вої госпо́ди з упо-
ко́єм; то Госпо́дь буде моїм Бо́гом,
22 а сей кáмінь, що постáвив я замісь стовпá,
бу́де Бо́жим до́мом, и зо всего́, що ти міні дасú
давáтиму я десяти́ну тобі.

ГОЛОВА XXIX.

Двúнув тоді Яків, и пійшо́в у зе́млю схíднего
наро́ду.
2 И озирну́в ся він, аж у по́лі криниця; гляне,
колú ж трі отáри ове́чок, лежúть коло его; бо с
тої криниці напо́вано отáри; и кáмінь на криничá-
ному гирлі був велúкий.
3 И як збирáлись тудá всі отáри, то відко́чу-
вано кáмінь від криничáного гирла, и напо́вано вівці,
и знов наве́ртано кáменем криничáне гирло, як він
пе́рше лежáв.
4 И кáже Яків до них: Брáття, звідкіля ви?
А воні кáжуть: Ми с Харáна.
5 И кáже до них: Чи знáєте ви Лавáна, На-
хо́рового сúна? Кáжуть: Знáємо.
6 Кáже до них: Чи зду́жає? Кáжуть: Зду́жає:
та ось Рахúля, его дочкá иде з вівцями.
7 И кáже: Гляньте, ще день велúкий, ще не
порá збирáти до ку́пи скотúну: напувáйте вівці та
женіть на пáшу.
8 А воні кáжуть: Не мо́жна нам, по́ки всі
отáри не зберу́цця до ку́пи; тоді відко́тять кáменя
від криничáного гирла, ми й понапувáємо вівці.
9 Ще він розмовляв из ними, як прийшлá Ра-
хúля з бáтьковими вівцями: бо вонá булá пасту́шка.
10 И стáлось як побáчив Яків Рахúлю, дочку́
Лавáнову, своеі мáтери брáта, и ове́чок Лавáнових,
своеі мáтери брáта, то приступив, и відкотúв кá-
меня від криничáного гирла, и напоів отáру Лавá-
нову, своеі мáтери брáта.
11 И поцілувáв Яків Рахúлі, и заголосúв
плáчучи.
12 И россказáв Яків Рахúлі, що він — іі
паноццеві небіж, и що він Ревечин син; и побі-
гла вонá, и сповістúла бáтька свого́.
13 И стáлось, як довідавсь Лавáн про Якова,
своеі сестрú сúна, то побіг назу́стріч ему, и обняв
его, и поцілувáв его́, и привів его́ до се́бе в го-
спо́ду. И оповідав він Лавáнові про всі свої прúлуки.
14 И кáже ему́ Лавáн: Ти спрáвді єсú кість
моя и тіло моє. И жив у его він з місяць,
15 И кáже Лавáн до Якова: Що ти міні не-
біж, то чи тобі ж, служúти міні за нізáщо? Кажи,
яка тобі му́сить бу́ти плáта?
16 А в Лавáна було́ дві дочкú: стáрша на
имъя́ Лúя, а ме́нша на имъя́ Рахúля.
17 Лúя кво́лилась на о́чі; Рахúля ж булá гáрна
и вродлúва.
18 И полюбúв Яків Рахúлю; и кáже: Слу-
жúтиму тобі сім ро́ків за Рахúлю, ме́ншу дочку́
твою́.
19 И кáже Лавáн: Лу́чче за тебе, ніж за кого
úншого віддáм іі: зоставáйсь у ме́не.
20 Так служúв Яків сім ро́ків за Рахúлю; и
воні здались ему́ скількомá днями, бо любúв іі.
21 И кáже Яків Лавáнові: Віддáй міні жінку
мою́, бо речіне́ць мій спо́внив ся, щоб увійтú міні
до неі.
22 И зібрáв Лавáн усіх таме́шніх людей и
спрáвив весілля.
23 Як же звечоріло, узяв він Лúю, дочку́ свою,
и привів до его и ввійшо́в він до неі.
24 И дав Лавáн своїй доцці Лúі Зелху, ра-
бúню свою до послу́ги.
25 И настáв рáнок, аж то булá Лúя! Кáже
тоді він до Лавáна: Що се ти вдіяв міні? Хібá
я служúв тобі не за Рахúлю? на що ж ти ошукáв
мене?
26 И кáже Лавáн: Не мо́жна так у нáшій
стороні, щоб віддавáти ме́ншу перед стáршою.
27 Вúживи з не́ю тúждень, тоді ми й сю оддамо́
тобі за слу́жбу, що ти служúтимеш міні ще дру́гі
сім ро́ків.
28 И вчинúв так Яків, и вúжив з не́ю тúж-
день, и він дав ему́ Рахúлю, дочку́ свою, за жінку
тáкож.
29 И дав Лавáн Рахúлі, своїй доцці, Вáлу,
рабúню до послу́ги.
30 И ввійшо́в Яків тáкож до Рахúлі, и любúв
Рахúлю більш, ніж Лúю, и служúв ему́ ще дру́гі
сім ро́ків.
31 И як зу́здрів Госпо́дь, що Лúя нелюба ему́,
відчинúв ій утро́бу; а Рахúля булá неплідная.
32 И завагоніла Лúя, и породúла сúна, и на-
звáла его на имъя́ Рувúм, бо, кáже: Ко́нче зглá-
нувсь Госпо́дь на моє сумувáння бо тепе́р чоловік
мій любúтиме мене́.
33 И завагоніла знов, и вродúла сúна, и кáже:
Почу́в Госпо́дь, що я нелюба, то дав міні ще й
сего сúна: и назвáла его на имъя́ Симео́н.
34 И завагоніла знов, и вродúла сúна, и кáже:
Тепе́р прихúлицця до ме́не чоловік мій, бо я поро-
дúла ему́ трі сúни: тим дáно сему́ имъя́ Левúй.
35 И завагоніла знов, и породúла сúна, и кáже:
Хвалúти за се Го́спода. Тим назвáла вонá сего на
имъя́ Юда. И перестáла рожáти.

Digitized by Google

ГОЛОВА XXX.

И вбачаючи Рахиля, що не рожає Якову дітей, завидувала сестрі своій, и каже до Якова: Придбай міні дітей, атó я вмру.

2 И загорівсь Яків гнівом на Рахилю, и каже: Хіба я тобі Бог, що не дав твоій утробі плоду жизні?

3 И каже вона: Ось тобі моя рабиня Вала, увійди до неі, щоб вона зродила міні на коліна, то и в мене буде сімъя через неі.

4 И дала ёму Валу, свою рабиню за жінку: и Яківъ увійшов до неі.

5 И понесла Вала, и привела Якову сина.

6 И каже Рахиля: Бог розсудив мене, почув и мій голос, и дав міні сина. Тим назвала ёго на имъя Дан (суддя).

7 И завагоніла Вала, рабиня Рахилина, знов, и привела Якову другого сина.

8 И каже Рахиля: Боролась я великою бородьбою з моєю сестрою, та й подужала. И назвала вона сёго на имъя Нехталим (борець).

9 Як побачила Лия, що перестала дітей водити, узяла Зелхву, свою рабиню, и дала Якову за жінку.

10 И привела Зелхва Лиіна рабиня, Якову сина.

11 И каже Лия: Прийшло щастя. И назвала ёго на имъя Гад (щастя).

12 И привела Зелхва Лиіна рабиня Яковові другого сина.

13 И каже Лия: Щасна моя доля, бо жінки зватимуть мене благословенна. И назвала ёго на имъя Осир (доля).

14 И пійшов Рувим у пшеницьні жнива, и знайшов любовицю в полі, и приніс матері своій Лиі. И каже тоді Рахиль до Лиі: Дай же й міні любовиці, що приніс син твій.

15 Відказала ій тоді: Хіба с тебе ще мало, що ти взяла собі серце мого чоловіка? ще схотіла й любовиці синовоі! И каже Рахиля: То нехай він сю ніч ляже с тобою за любовицю сина твого.

16 Як прийшов Яків с поля ввечері, и вийшла Лия ёму назустріч и каже: Ти ввійдеш до мене; бо я, тебе купила за синову любовицю. И ліг він з нею тоі ночі.

17 И послухав Бог Лиі, и понесла вона, и вродила Якову пъятого сина.

18 И каже Лия: Заплатив міні Бог за те, що я дала рабиню мою мужеві моєму. И назвала сёго на имъя Исахар (дає плату).

19 И завагоніла Лия знов, и породила Якову шостого сина.

20 И каже Лия: Подарував міні Бог подарунок гарний: тепер мій чоловік житиме зо мною, бо привела я ёму шістёх синів. И назвала сёго на имъя Завулон (житель).

21 А потім зродила вона дочку, и назвала іі на имъя Дина.

22 И спогадав Бог Рахилю, и послухав іі и відчинив утробу ій.

23 И завагоніла вона, и вродила сина, и каже: Бог визволив мене з сорому.

24 И назвала ёго на имъя Іосип (прибавлив), кажучи: Ще прибавить міні Господь и другого сина.

25 И сталось, як привела Рахиля Іосипа, то каже Яків Лавановi: Випроводжай мене; пійду и в своє місто и в свою сторону.

26 Віддай міні жінок моіх и дітей моіх, що за них я служив тобі, та й пійду я собі; бо ти знаєш, скільки я вробив тобі.

27 И каже ёму Лаван: Благаю тебе, коли я здобувсь у тебе ласки, загайся в мене ще. Міркую бо, що Господь благословив мене задля тебе.

28 Признач, каже, сам собі плату, и даватиму.

29 И каже до ёго: Ти знаєш, як я робив тобі, и як росплодилась твоя скотина за моім доглядом.

30 Не гурт, було іі в тебе до мого приходу, а тепер скількі розплодилось! Господь благословив тебе за мого порядкування, коли ж міні дбати про своє господарство?

31 И каже: Що ж я мушу тобі давати? Каже Яків: Не треба міні від тебе нічого, аби вчинив що скажу, то я знов пастиму и доглядатиму скоту твого.

32 Обійду я сёгодні всі отари твоі, відлучаю си кожну перісту и строкату овечку и кожне рудe овеча, и кожне строкате и перісте між козами, и то буде моя плата.

33 И свідчитнме за мене правда моя перед тобою завтра, як прийдеш міні подивитись на мою плату. Усяке неперісте и нестрокате між козами и нерудe між вівцями вважатимеш ти за крадене в тебе.

34 И каже Лаван: То й нехай буде, по твоєму слову.

35 И відлучив Лаван того дня козли перісті и строкаті, и всі кози перісті и строкаті, и все, що було, з білими крапинами и всяке рудe між вівцями, и віддав на руки зятеві своєму.

36 И відойшов на три дні ходи відъ Якова; и пас Яків Лаванові вівці, що зістались.

Digitized by Google

37 И взяв Яків зеленого лозиння с тополі, орішнику и каштану; и мережив на ему кору, облуплюючи до білого на лозинні.

38 И ставляв мережане лозиння у коритах на водопійлі як приходили вівці пити, як раз проти отар, де вони гуляли, як приходили до водопійла.

39 И як гуляли вівці перед лозинням, то котились потім перістими и строкатими ягнятами.

40 И відлучав Яків овечок, и ставляв овечок наперед отари строкатих и все руде ув отарі Лавановій; так він відлучав їх від отари и не мішав їх з Лавановим стадом.

41 И кожного разу, як гуляли овечки дужчі, клав Яків лозиння перед очима в овечок у корита, щоб вони гуляли перед лозинням.

42 Як же овечки бували плохіщі, тоді він не клав. Так плохіщі впадали Лаванові, а дужчі Яковові.

43 И розжився він тяжко, и багацько було в его скоту и рабинь и рабів и верблюдів и ослів.

ГОЛОВА XXXI.

И дочувсь Яків, що Лаванові сини говорять: Яків забрав усю нашу батьківщину; и з нашоі батьківщини вбивсь у свою заможність.

2 И споглянув Яків на лице Лаванове, аж воно до его вже не таке, як перше.

3 Рече тоді Господь до Якова: Вертайсь у землю батьків твоіх, и до роду твого; и Я буду с тобою.

4 И послав Яків по Рахилю и Лію у поле до своіх овечок,

5 и каже ім: Вбачаю я, що в вашого батька не таке вже лице до мене, як перше; тільки ж Бог мого панотця був зо мною.

6 И ви знаете, що всею моею силою служив я вашому батькові.

7 А батько ваш підманив мене, и зміняв мою плату десять раз; та Бог не попустив ему вшкодити міні.

8 Коли скаже було: Перісті будуть твоею платою; то всі овечки котились перістими: а як скаже було: Строкаті будуть твоею платою, то всі овечки котяться строкатими.

9 Тим робом забірав Бог овечок у вашого батька, и давав міні.

10 Сталось бо, що як прийшов час гуляти овечкам, зняв я очі и бачу ві сні, що на овечок скачуть барани перісті, строкаті та рябі.

11 И говорить міні янголь Божий у ві сні: Якове! А я кажу: Ось я.

12 И рече: Издійми лишень очі та споглянь: на овечок скачуть барани все перісті, строкаті та рябі: бо вбачав я все, що Лаван витворя тобі.

13 Я — Бог Ветиля, де ти намастив стовпа, и де ти обітував обітницю міні. Устань же, зійди з сеі землі и вернись у твою рідну землю.

14 И одвітували Рахиля та Лія и рекли до его: Хіба нам зоставсь який пай або спадок у батьківській господі?

15 Хіба ж не за чужих уважа нас батько? Бо він попродав нас с того часу, як він зажер и наші гроші.

16 Оцеж, усі достатки, що взяв Бог у нашого батька, все те — наше, та наших дітей: тим що тобі Бог звелів, те й чини.

17 Зняв ся тоді Яків и посадив своі сини и своіх жінок на верблюди.

18 И займив увесь скот свій и все добро що надбав, увесь добутий скот, що нажив у Месопотамії, та й погнавсь до Исака, батька свого, у землю Хананьску.

19 А Лаван пійшов стригти вівці своі: и покрала Рахиля боги в батька свого.

20 И вибравсь Яків потай Лавана Сирина, не сказавши ему, що втікае.

21 И втік він зо всім, що мав; и знявсь и перебрів за річку и повернувсь лицем до Галад-гори.

22 И сказано Лаванові третего дня що Яків утік.

23 И взяв він братів своіх з собою, и вганяв за ним на сім день ходи; и наздогнали вони его на Галад-горі.

24 И прийшов Бог до Лавана Сирина до сонного вночі и рече ему: Остерігай ся говорити Яковові що добре або лихе.

25 И наздогнав Лаван Якова. А Яків напъяв був намет свій на горі; и Лаван из братами напъяв намет на Галад-горі.

26 И рече Лаван Яковові: Щò се вчинив еси, що обійшов мов серце, и позабірав моіх дочок, мов бранок?

27 На що було тобі втікати потай мене, и викрадатись від мене? чом не сказав міні? я б тебе випровадив з радощами, с піснями, сталим басом, с кобзою!

28 И чом не дав еси міні поцілувати моіх синів и дочок? Не гаразд учинив еси, таке робивши.

29 Тепер моя сила тобі вшкодити; тільки що Бог панотця нашого казав міні сю-ніч: Остерігай ся говорити Яковові щò добре або лихе.

30 Ну, та вже коли тобі припало йти від мене, що за сумував по батьківській господі, на ві що ж ти покрав боги моі?

31 Одвітував Яків и рече Лаванові: Бо я боявсь, бо думаю собі: Може ти силою візьмеш своі дочки від мене.

Digitized by Google

32 У кого ж витрусиш свої боги, не животи єго: перед нашими братениками розбери, що твоє знайдеция в мене, та й візьми собі. Бо не знав Яків, що Ревека покрала боги.

33 И ввійшов Лаван у намет до Якова, и в намет до Лиї, и в намет до двох рабинь; та не знайшов нічого. Тоді вийшов з Лийного намету, и ввійшов у намет Рахилин.

34 Рахиля ж узяла боги та й поклала їх у верблюжий приряд, та й сіла на єму. И обнишпорив Лаван увесь намет, та не знайшов нічого.

35 И каже вона своєму батькові: Не гнівись на мене, мій добродію, що не можна міні встати перед тобою, бо пригало міні, що звичаєм жоночим буває. И шукав він, та не знайшов нічого.

36 Розсердився ж тоді Яків и змагався з Лаваном: И піднявсь Яків и каже Лаванові: Що моя за провинність така? що мій за гріх такий, що с таким серцем уганяв єси за мною?

37 Перекидав єси все суплаття моє, чи багацько ж знайшов свого добра? Положи єго перед моїми и твоїми братениками, нехай розсудять нас?

38 Сі двайцять років пробув я в тебе; твої овечки й твої кози не котились, и баранів твоєї отари не їв я.

39 Которе шарпонула звірюка, не приносив я до тебе: моя се була шкода; з моєї руки допевнявсь єси, чи то в день було воно вкрадене, чи в ночі.

40 Такий я був; в день зъїдала мене спека, а в ночі холоднеча; и сон утікав від очей моїх.

41 Так вибув я двайцять років у тебе в господі; служив я тобі чотирнайцять років за твоїх двох дочок, та шість років за добуток: а ти зміняв мою плату десять раз.

42 Колиб не Бог батьків моїх, Бог Овраамів, та не страх Исака був на до мною, певно, що випровадив би ти мене тепер у порожні. Бог зглянувсь на мою смирноту та на працю рук моїх, та й остеріг тебе сю-ніч.

43 Одвітував Лаван и каже до Якова: Дочки — мої дочки, діти — мої діти, вівці — мої вівці, и все, що ти бачиш — усе моє. Та що ж я зможу вдіяти тепер моїм дочкам, або дітям, що вони породили?

44 Ходи ж, учинимо с тобою вмову, и нехай вона свідчить між мною и тобою.

45 И взяв Яків каменя и поставив єго замісь стовпа.

46 И каже Яків до братеників своїх: Зносьте сюди каміння. И побрали вони каміння, и наклали купу, та й попоїли на тій купі.

47 И прозвав її Лаван Єгар сахадут, а Яків назвав Галад.

48 И каже Лаван: Ся купа свідчитиме між мною и тобою день сей. Тим дано їй прізвище Галад,

49 а також Миспа (варта), бо він казав: Нехай Господь назирає мене и тебе, як розійдемось різно.

50 Коли тіснитимеш дочок моїх, або візьмеш собі жінок опріч дочок моїх, то чоловіка нема між нами; дивись, Бог свідок між мною и тобою.

51 И каже ще Лаван Якову: Подивись на сю купу, и споглянь на сей стовп, що поставив я між себе и тебе:

52 Ся купа нехай свідчить и стовп нехай свідчить, що я не перейду за сю купу до тебе, и що ти не перейдеш за сю купу и сей стовп до мене, на шкоду.

53 Бог Овраамів и Бог Нахорів, Бог їх батька суди між нами. И клявся Яків страхом свого батька Исака.

54 И вбив Яків скоту про бенкет на горі, и поликав своїх братеників їсти страви, и їли вони страву, та й переночували на горі.

ГОЛОВА XXXII.

Потім устав Лаван рано, и поцілував синів своїх и дочок своїх, и благословив їх; тоді рушив Лаван, и вернувсь на своє місто.

2 И Яків пійшов своєю дорогою, и зустріли єго янголі Божі.

3 И як зуздрів їх Яків, то каже: Се Божий табір. И проложив тому врочищові прізвище Маханаїм (двійне таборище).

4 И послав Яків послів перед себе до Исава, брата свого, у землю Сеїр, у поля Єдомські,

5 И заповідав їм, говорючи: Промовте ви до господаря мого Исава так: Ось що рече тобі невірник твій Яків: Пробував я в Лавана и загаявсь аж и досі.

6 И маю я воли, осли, вівці, и раби и рабині: и послав я звясувати господареві моєму, щоб запобігти ласки в єго очах.

7 И вернулись послі до Якова, говорючи: Ходили ми, до брата твого Исава, він також иде на зустріч тобі, и чотирі сотні людей з ним.

8 Тоді злякався Яків вельми и засумів; и поділив людей що були з ним и овечок и волів и верблюди на два таборі;

9 И каже: Коли прийде Исав до одного табору та побъє єго, то другий табір зостанеция на ощадок.

10 И каже Яків: О Боже мого оцця Овраама и Боже мого оцця Исака, ти Господи, що глаголав єси міні: Вертайсь у свою сторону и до родини своєї, и я буду дбати про тебе!

11 Не заслужив я в тебе и найменшої ласки, и найменшої правди, що показав єси рабові твоєму;

Digitized by Google

бо я тільки з кийстиком перейшов через сю Ордань; а тепер иду двома таборами.

12 Вирятуй мене́, благаю тебе́; з рук брата мене́, из рук Исавових: бо я боюсь, що він прийде та побъе мене́, и матірок над дітьми.

13 Ти ж глаголав еси: Дбатиму добре про тебе, и вчиню твоіх потомків як пісок морський, що й не злічити ёго.

14 И обліг ся він там тоі ночи; и одділив из того що вів з собою, гостинець Исавові, братові своему:

15 Дві сотні кіз, и два десятки козлів, дві сотні овечок, и два десятки баранів,

16 три десятки дійних верблюдиць з верблюжатами, чотирі десятки корів, и десяток биків, два десятки ослів, и десяток ослят.

17 И дав до рук рабам своім, кожне стадо окроме и каже рабам своім: Йдіть попереду и зоставляйте гони між стадом и стадом.

18 И заповідав передньому, говорючи: Як стріне тебе́ Исав, брат мій, и спита, говорячи: Хто ти такий? и звідкиля йдеш? и чиє се перед тобою?

19 то скажеш: Твого покірника Якова; се гостинець від его моему господареві Исавові: Ось він сам позад нас.

20 И заповідав те ж другому, и третёму и всім, що йшли за стадами, говорячи: Сим робом мусите ви казати Исавові, як спіткаете.

21 И скажіть ёму надто: Ось твій покірник Яків позад нас. Бо думав: Ублагаю ёго гостинцем, що йде перед мене, а потім побачу обличчя ёго; може, він прийме мене́ дружнім звичаем.

22 От и пійшов гостинець перед ёго: а сам він обліг ся на ту ніч на Таборищи (Маханаімі).

23 И встав він тіеі ночі, и взяв обох жінок своіх, и обідві рабині свої, и однайцять синів своіх, та й перейшов через брід Явок.

24 И взяв іх и виправив за річку, виправив и все свое з ними.

25 И зоставсь Яків сам; и там боровсь из ним якийсь чоловік до самоі світовоі зорі.

26 И як побачив, що не здоліе проти ёго, ударив ёго по суставу кулши ёго, и звихнув Яків кулшу собі, боровшись из ним.

27 Рече́ тоді: Пусти мене́, бо вже світова зоря займаецця. Каже: Не пущу, поки не благословиш мене́.

28 И рече́ ёму: Яке твое имъя? Каже, Яків.

29 Рече́: Нехай же не буде вже більш тобі имъя Яків, а Израіль (Богоборець), бо ти боров ся з божеською истотою и з людьми, та й подужав еси.

30 И спитав ёго Яків, та й каже: Скажи ж міні имъя твое. Рече́: Що тобі допитуватись имення мого? Та й благословив ёго там.

31 И проложив Яків прізвище урочищові: Хвануйло (Боже лице́), бо я (каже) бачив Бога лицём до лиця, та й зоставсь живий.

32 И як перейшов за Хвануйло, підбилось сонце над ним, и кульгав він на кулшу.

33 Через те не ідять сини Израільскі сухоі жили, що на суставі в кулші, до сёго дня бо він ударив по суставу Яковової кулши, по сухій жилі.

ГОЛОВА XXXIII.

И зняв Яків очі та споглянув, аж иде́ Исав, и з ним чотирі ста чоловік. И поділив він діти між Лиею, и між Рахилею, и між двома рабинями.

2 И пустив рабинь з іх дітьми попереду, а потім Лию з дітьми, а потім Рахилю та Іосипа по самому заду.

3 И випередив іх сам, и вклонивсь у землю сім раз, поки приступив до брата свого.

4 И побіг Исав назустріч ёму и обняв ёго, и пав ёму на шию, и поцілував ёго; та й заплакали обидва.

5 И зняв він очі та споглянув на жінок та на дітвору; и каже: Хто се в тебе? Каже: Дітки, що Бог з ласки своеі дав покірникові твоему.

6 Тоді приступили рабині з дітьми своіми, та й вклонились.

7 Приступила й Лия з дітьми своіми, та, й вклонилась; а потім приступив Іосип та Рахиля, и вклонились.

8 И каже: Про що в тебе отті стада, що я спіткав? Каже: Щоб запобігти ласки в очах у господаря мого.

9 И каже Исав: В мене свого доволі, брате; нехай твое зістаецця тобі.

10 И каже Яків: Ні, коли я маю ласку в очах в тебе, прийми до рук гостинець мій. Позирнув же бо я на лице́ твое, якби на лице́ Боже, а ти ласкаво обернувсь до мене.

11 То прийми дари мої, що я послав тобі; бо Господь благословив мене́, и маю всёго доволі. И присилував ёго, и він прийняв.

12 И каже: Верстаймо далі дорогу, рушаймо; я піду вкупі с тобою.

13 И відказуе він ёму: Господарь мій знае, що дітки в мене малолітні, а овечки кітні, и корови тільні: то як погнати іх один день, — усі вівці перегинуть.

14 Иди, мій господарю, поперед покірника твого; а я йтиму спромогою моею, скільки ввійде мое стадо попаски, и скільки дитячоі снаги, доки приженусь до господаря мого у Сеір.

15 И каже Исав: Лишу ж я при тобі частину люду що зо мною. Чим я заслужив такоі ласки в очах господаря мого?

Digitized by Google

16 От и вернувсь Исав того дня своєю дорогою в Сеір.

17 А Яків погнавсь у Сокот, збудував собі оселю и поробив хліви для свого скоту. Через те прозвав те врочище Сокот.

18 И пригнавсь Яків щасливо в город Сихем, що в землі Хананській, як вернувсь из Месопотаміи, та й отаборивсь проти города.

19 И купив частину поля, де напъяв свій намет, у синів Ємора, Сихемового батька, за сотню срібників.

20 И спорудив там жертівню, и прозвав ії Потужний Бог Израільский.

ГОЛОВА XXXIV.

И пійшла Дина Лиїна дочка, що вродила вона Яковові, подивитись на тамешніх дівчат.

2 И зуздрівши ії Сихем, син Ємора, Євія, князя тоі землі, взяв та й зліг ся з нею, и вчинив ій насилля.

3 И припала душа єго до Дини, — дочки Яковової, и полюбив він дівчину, и заспокоів серце дівоцьке.

4 И каже Сихем Єморові, батькові своєму, так: Візьми міні сю дівчину за жону.

5 И дочувсь Яків, що він осоромив Дину, дочку єго, а сини єго були коло стада на полі, и мовчав Яків, доки вони поприходили до дому.

6 И прийшов Ємор, батько Сихемів, до Якова на розмову.

7 А сини Яковові поприходили с поля, довідавшись про се. И було в них пересердя, и великий жаль, що вчинив він таку наругу Израілеві, злігшись из Яковововою дочкою; не годилось тому бути.

8 И говорив Ємор до єго так: Душа мого сина Сихема припала до вашоі дівчини. Віддайте ії єму за жінку;

9 и гуляйте весілля з нами, и віддавайте ваших дівчат за нас, и беріть наших дівчат за себе.

10 И житимете з нами, и наша земля буде перед вами, живіте и торгуйте на ій и осягайте ії під своі оселі.

11 И каже Сихем ії батькові и ії братам: Дайте міні здобутись на вашу ласку, а я, що скажете, те й дам.

12 Вимагайте від мене який хочте окуп и гостинці, усе дам, що ви міні скажете; тільки віддайте міні дівчину за жінку.

13 Одвітували тоді сини Израільскі Сихемові и Єморові, батькові єго, и говорили ім с хитрощами, бо осоромив Дину, сестру іх.

14 И казали ім: Се річ не можна — віддати нашу сестру за такого, що не обрізаний, бо се би було б нам безчестя.

15 А згодимось на таке з вами: Коли схочете бути такими, як ми, то нехай кожен між вами буде обрізаний,

16 тоді віддавати мемо наших дівчат за вас и брати мемо ваших дівчат за себе, и жити мемо з вами и будемо один народ.

17 Як же ви нас не послухаєте, щоб пообрізуватись, то візьмемо свою дочку и пійдемо геть.

18 И вподобали іх речі Ємор и Сихем, Єморів син.

19 И молодик не відкладував свого діла, бо закохався в Якововій доцці, та й шану мав собі велику над усіх у господі в батька свого.

20 И прийшли Ємор та Сихем, син єго, до воріт города свого, и розмовляли з городянами, так:

21 Сі люде живуть з нами, тихо, то нехай собі пробувають в нашій землі да торгують; бо земля геть простора й про них; будемо брати іх дівчат за себе, и віддавати мемо за них своіх дівчат.

22 Тільки ж ось як згоджуюцця сі люде жити з нами як один народ: Щоб кожен з нас був обрізаний, як вони пообрізувані.

23 Чи іх же скот и добро и всяка скотина не буде нашим? Згодимось тільки, чого бажають, то й житимуть вони з нами.

24 И послухали Ємора и Сихема, єго сина, всі, що повиходили за городську царину, и кожне чоловічого поглаву сталось обрізане, всі що повиходили за городську царину.

25 И третього дня, як вони ще боліли, два Яковові сини, Симеон та Левий, брати Динині, побрали своі мечі и вдарили на город сміливо, и побили ввесь чоловічий поглав.

26 И вбили Ємора и Сихема, єго сина гостряною меча, и взяли Дину з Сихемовоі господи, та й вернулись до дому.

27 Прийшли Яковові сини до побитих и пожакували город, бо там осоромлено сестру іх.

28 Позаймали вони іх вівці и іх воли, и іх осли, и все що було в городі, и все що було в полі,

29 и все іх надбаннє побрали и всю іх малечу и жіноцтво іх позабірали в полон, пожакували ба й хатнє добро.

30 И рече Яків Симеонові и Левиєві: Засмутили ви мене тим, що зробили мене ненавидним усім тутешнім людям Хананиям и Хверезіям. У мене людей омаль, то вони скупляцця проти мене и вбъють мене; и загину я зо всею господою моєю.

31 А вони відказали: Чи то ж годилось чинити з нашою сестрою мов з нетрібкою?

Digitized by Google

ГОЛОВА XXXV.

И рече Бог Якову: Здіймись, иди в Ветиль,
и живи там; и зроби там жертівню Богові, що зъявивсь тобі, як утікав еси від брата твого Исава.
2 И промовив Яків до своїх домівників и до
всіх що були з ним: Пакидайте чужі боги що є між вами, и очистітесь, й попереміняйте на собі одежу;
3 И здіймімось та ходімо до Ветиля, и я зроблю там жертівню Богові, що одвітував мині у день скорботи моєі, и був зо мною всюди, де я ні ходив.
4 И повіддавали вони Якову всі чужі боги,
які мали в руках, и всі серетки, що були в іх ув ушах, и Яків сховав те все під дубом що коло Сихема.
5 И рушили в дорогу. Найшов тоді острах
Божий на городи кругом них, и ніхто не погнавсь за синами Яковових.
6 Так прийшов Яків у Луз, що в землі Ха-
нанській, то й є Ветиль, він и ввесь народ, що був не ним.
7 И спорудив там жертівню и прозвав уро-
чище: Бог Ветильский, бо там Бог зъявивсь ёму, як утікав він від брата свого.
8 Вмерла тоді Дебора, мамка Ревечина, и по-
ховали іі коло Ветиля під дубом, и дано ёму прізвище Алон-Вакут (Плаканий Дуб.)
9 И зъявивсь Бог Яковові знов, як вийшов він
из Месопотамиі, и благословив его.
10 И рече до его Бог: Имъя твоє — Яків.
Нехай же не звецця більш имъя твоє Яків, а нехай буде твоє имъя Израіль. И дав ёму имъя Израіль.
11 И рече Бог до его: Я — Бог Всемогущий:
будь плодющий и намножуйся народ и громада народів постане с тебе, и царі вийдуть из твоіх чересел;
12 и землю, що дав я Овраамові и Исакові,
тобі я дам іі, и твоім потомкам пісдя тебе дам я ту землю.
13 И знявсь Бог від его на місті, де говорив
з ним.
14 И поставив Яків стовпа на місті, де він
говорив з ним, стовпа камяного, и приніс ёму жертву и полив его олією.
15 И проложив Яків прізвище урочищові де
Господь говорив з ним: Ветиль.
16 И рушили з Ветиля; и не далеко вже було
до Єхрата, коли ж тут припало Рахилі родити, и мала собі тяжкі родини.
17 И як вона потугувалась на родини, каже
до неі рабиня: Не бій ся, буде в тебе ще син.
18 И сталось, як розлучалась іі душа с тілом
[бо и вмерла,] назвала вона его на имъя: Венониа (син болести моєі); батько ж назвав его Вениамин (син щастя.)
19 И вмерла Рахиля, и поховали іі на дорозі
до Єхрату, чи то у Вифлеємі.
20 И поставив Яків стовпа на іі могилі, що
звецця Рахилин стовп до сёго дня.
21 И рушив Израіль, и напъяв свій намет за
баштою Гадерською.
22 И як жив Израіль у тій землі, увийшов
Рувим и злігся з Валою, наліжницею свого батька. И дознавсь про се Израіль. — А синів у Якова було дванайцять.
23 Сини Лиіни: Рувим, перворіден Яковів,
та Симеон, та Левий, та Юда, та Исахар, та Завулон;
24 а сини Рахилині: Іосиф та Вениамин;
25 а сини Вали, рабині Рахилиноі: Дан та
Нехвалим.
26 А сини Зелхви, рабині Лиіноі: Гад и Осир.
Се сини Яковові, що породились ёму у Месопотамиі.
27 И прийшов Яків до Исака; батька свого,
у Мамрию, у Кирнят-Орву, чи то в Хеврон, де пробував Овраам и Исак.
28 А було Исакові сто и вісім десят років.
29 И скінчивсь Исак, и вмер, и прилучивсь
до свого роду, старий, нажившись на світі, и поховали его сини его Исав та Яків.

ГОЛОВА XXXVI.

А се родова история Исавова, чи то Єдомова.
2 Исав узяв собі жен из дівчат Ханаських:
Аду, дочку Єлома Хетія, та Оливему, дочку Ана, дочку Севегона Євія,
3 та Васемату, дочку Измайлову, сестру, На-
веотову.
4 И вродила Ада Исавові Єлихваса, а Васе-
мата вродила Рагуйла,
5 а Оливема вродила Євуса та Єглома, та
Корія. Се сини Исавові, що породились ёму у землі Ханаській.
6 И забрав Исав своїх жінок, и свої сини, и
свої дочки, и всіх людей дому свого, и свої отари и свій скот, и все надбання своє, що нажив у землі Хананській, и пійшов у иншу землю від брата свого Якова.
7 Достатки бо в іх були такі великі, що не
можна було ім укупі жити; и земля, де вони пробували, не здержувала всеі стадини іх.
8 От и жив Исав на Сеір горі. Исав, се —
Єдом.
9 И ось родовід Исава, предка Єдомців на Сеір
горі.

Digitized by Google

10 Се имення синів Исавових: Єлихвас, син
Ади, жінки Исавовоі: Рагуйло, син Васемати,
жінки Исавовоі;
11 у Єлихваса ж, булй синй: Хвеман, Омар,
Сохвар, та Гохвом, та Кенез.
12 А Хвамна була наложниця Єлихвасова, Исавового сина; и привела вона Єлихвасові Омалика.
Се синй Ади, жінки Исавовоі.
13 А се синй Рагуйлові: Нахот, Заре, Соме
и Мозе. Се булй синй Васемати, жінки Исавовоі.
14 А ось синй Оливеми, дочки Онаниноі дочки
Ана, дочки Севегоновоі, жінки Исавовоі. Вона привела Исавові Євуса та Єгалома та Корія.
15 Се булй старі голови, в синів Исавових:
синй Єлихвасові, перворідця Исавового: старий Хвеман, старий Омар, старий Сохвар, старий Кенез,
16 старий Корій, старий Готом, старий Омалик: се старі голови від Єлихваса в землі Єдомській; се синй Ади.
17 А се синй Рагуйла, сина Исавового: старий Нахот, старий Заре, старий Соме, старий
Мозе: се старі голови від Рагуйла в землі Єдомській; се були синй Васемати жінки Исавовоі.
18 А се синй Оливемини, жінки Исавовоі: старий Євус, старий Єглом, старий Корій. Се старі
голови Оливемини Анаіноі дочки, жінки Исавовоі.
19 Се синй Исава чи то Єдома, и старі голови іх.
20 А се синй Сеіра, Хорія, що жив у тій землі: Лотан, Сован, Севегон та Ана,
21 та Дисон, та Осер, та Рисон. Се старі голови Хорийські, синй Сеірові у землі Єдомській.
22 А се булй діти Лотанові, булй: Хорй та
Єман; а Лотанова сестра Хватна.
23 А се діти Совалові: Голан, та Манахат, та
Гевин, та Сохвар, та Омар.
24 А се діти Севегонові: Ая та Ана. Се той
Ана, що знайшов теплі води в степу, як пас ослй
Севегона, батька свого.
25 А се діти Ана: Дисон та Оливема, дочка
Гани.
26 А се діти Дисонові: Омада, та Осван, та
Ихран, та Херан.
27 Діти Осарові: Валам та Зуван, та Укан.
28 Се діти Рисонові: Ос та Оран.
29 Се старі голови Хорийські: старий Лотан,
старий дука Совал, старий Севегон, старий Ана,
30 старий Дисон, старий Осар, старий Дисон: се старі голови Хорийські між іх старшиною
в землі Сеірській.
31 А се царі, що царювали в землі Єдомській
ще ни жоден царь не царював над дітьми Израільскими.

32 Царював у Єдомі Валак син Веорів, а имъя
его городові Денава.
33 И вмер Валак, и царював після его Іоав,
син Зарин из Восорів.
34 И вмер Іовав, и царював після его Осом
из землі Хтеманськоі.
35 И вмер Осем, и царював після его Одад,
син Варадів, що побив Мидиян на полі Моавському,
а город его звався Гетхем.
36 И вмер Одад, и царював після его Самада
из Масекаса.
37 И вмер Самда, и царював після его Савул
из Ровохта над річкою.
38 И вмер Савул, и царював після его Валенон, син Оховорів.
39 И вмер Валаненон, и царював після его
Орад син Варадів, а город его звався Хвогор; а
жінка его була на имъя Метевиль, дочка Матраіди,
дочка Мезовлева.
40 А се имення старих голів від Исава, по іх
родам, и житлам, по іх прізвищам: старий Хвамна,
старий Гола, старий Єхвер,
41 старий Оливема, старий Ила, старий Хвеман,
42 старий Кенез, старий Хвеман, старий Мазар,
43 старий Магедійло, старий Захвой. Се старі
голови Єдомські по іх житлам у тій землі, що
посягали. Се — Исав, предок Єдомців.

ГОЛОВА XXXVII.

И жив Яків у землі, де пробував его батько,
у землі Хананській.
2 Се история потомків Якова. Іосип, на сімнайцятому році, пас вівці з своіми братами; був
за підпасича при синах Вали и при синах Зелхви,
жінок свого батька; и доносив не добрі вісті про
них своему батькові.
3 Жалував же Израіль Іосипа над усіх дітей
своіх, бо він родивсь ему у старих его літах; и
пошив він ему роскішну одежу.
4 И бачивши братй его, що батько жалуе
его над усіхъ братів его, зненавиділи его и не
змоглй без досади розмовляти з ним.
5 И приснивсь Іосипові сон, росказав він
братам своім: и зненавиділи вонй его ще гірш.
6 И каже до них: Ось слухайте, який мині
сон приснився.
7 Здаеться, наче вяжемо снопй в полі, аж ось
мій сніп устав та й стоіть отакечки просто; коли ж и ваші снопй постали навкругй та й вклонились моему снопові.
8 И казали до его братй: Чи справді тобі
царювати над нами? чи вже б то оце ти над нами
пануватимеш? И зненавиділи его ще гірш за его
сни и за его речи.

Digitized by Google

9 И приснивсь ёму ще другий сон, и росказав
він братам своім, и каже: Оце, який міні ще сон
приснився! Наче сонце и місяць и одинайцять зір
уклонились міні.

10 И каже про се батькові своєму и братам
своім, и батько ёго дорекав ёму: Що ж се за сон
тобі приснивсь такий? Се б то справді я и твоя
мати и твоі брати прийдуть уклонитись перед тобою до землі?

11 И завидували ёму брати ёго, а батько
сховав про себе сю річ.

12 И погнались ёго брати з батьковими вівцями у Сихем.

13 И рече Израіль до Іосипа: Брати твоі пасуть тепереньки в Сихемі. Пішлю я тебе до них.
А він одказав: Добре, тату.

14 И рече ёму: Иди та назирни, чи все гаразд у братів твоіх, та й коло овечок чи гаразд,
и принеси міні звістку. От и послав ёго Хевронь — дойнили, и пійшов він у Сихам.

15 И спіткав ёго чоловік, як він блукав по
полю; та й спитав ёго так: Чого ти шукаєш?

16 Каже: Шукаю братів моіх, скажи міні, де
вони пасуть.

17 И каже чоловік: Погнались уже звідсіля,
бо я чув, як казали: Ходімо в Дотаім. И пійшов
Іосип слідом за братами и знайшов іх у Домаімі.

18 И загладівши вони ёго оддалік, як ще підходив до них, змовились проти ёго, щоб ёго
вбити.

19 И каже один одному: Ось иде той сновидець!

20 Давайте вбъємо ёго та вкинемо в яку яму,
и скажемо: Дика звірюка пожерла ёго, то й побачимо тоді, що вийде з ёго снів.

22 И чуе се Рувим, и визволив ёго з іх рук,
и каже: Не вбиваймо ёго.

22 Ще рече до них Рувим: Не проливаймо
крові, а вкиньмо ёго от у той колодізь, що в пустині, а руки на ёго не здіймаймо: се щоб вирвати ёго з іх рук та вернути батькові.

23 И як прийшов Іосип до братів, здерли
вони з ёго сукню, довгу одежу, що була на ёму:

24 и взяли ёго та и вкинули в колодізь, а колодізь був порожній, не було в ёму води.

25 И сіли вони істи хліба. Звяли очі, дивляцци, аж валка Измаеліів тягне від Галада верблюдами; везли коріння, пахощі й ладан, простуючи до Єгипту.

26 И каже Юда до братів своіх: Що нам с
того була б за користь якби ми вбили брата та
затаіли кров ёго?

27 Ось продаймо лучче ёго Измаілям, и нехай
наші руки не будуть на ёму, бо він брат наш, він
тіло наше. И згодилися з ним брати ёго.

28 Тут саме йшли мимо них Мадіямські купці;
и витягли вони Іосипа, с колодізя, и продали Іосипа Измаілям за двайцять срібників; и повели ёго
купці у Єгипет.

29 И вернувсь Рувим до колодізя, аж Іосипа
в колодізі вже немає; и роспанахав він платтяна
собі.

30 И вернувсь до братів и каже: Нема там
хлопця! Ой куди ж тепер, куди міні обернутись?

31 И взяли вони Іосипову одежину. и зарізали
козеня и вмочили одежину в кривцю;

32 И послали довгу одежину, и звеліли подати іх батькові, и переказували: Се ми знайшли:
познавай, чи се твого сина одежина, чи ні?

33 И пізнав він іі, и рече: Се мого сина
одежа! дика звірюва пожерла ёго; розірвано Іосипа!

34 И роспанахав Яків платтяна собі, и окрив
рамъям чересла своі, и сумував по своєму синові
довго.

35 И позбірались усі сини ёго и всі дочки
розважати ёго; та він цуравсь розважання, и рече:
Пійду сумуючи до мого сина в землю. Так плакав
батько ёго по ёму.

36 А Мадіяне продали ёго в Єгипет Пентехриеві, дворянинові Хвароновому и отаманові над сердюками ёго.

ГОЛОВА XXXVIII.

Під той час Юда відлучивсь від братів своіх
и пристав до одного Одоламія, на имъя Ираса.

2 И побачив там Юда дочку одного Хананця,
на имъя Сава, и взяв іі и ввійшов до неі.

3 И завагоніла вона, и привела сина, и назвав
він ёго на имъя Ир.

4 И завагоніла вона знов, и привела сина и
назвала ёго на имъя Овнан.

5 И завагоніла вона знов, и привела сина, и
назвала ёго на имъя Силом. И був він у Хасві, як
привела вона сёго!

6 И взяв Юда жінку Ирові, своєму перворідневі, на имъя Тамара.

7 И був Ир, Юдин перворідень, ледачий перед Господом; и вбив ёго Господь.

8 И каже Юда Овнанові: Уввійди до жінки
брата твого, та оженись на неію, та забезпеч потомство братові твоєму.

9 Знав же Овнан, що се потомство буде не
ёго користь, и як увіходив він до братовоі жінки
проливав те на землю, щоб не дати потомство
братові.

Digitized by Google

10 Та прогнівило Господа те що він робив, и вбив его також.

11 Каже тоді Юда Тамарі, невісці своій: Зоставайсь удовою в господі в батька твого, доки виросте Силам син твій: А він то думав: Коли б и сей не вмер, як брати его. И пійшла Тамара и пробувала у свого батька в господі.

12 Вплило до волі часу, колиж умерла дочка Сава, жінка Юдина; и як розважив себе Юда, пійшов він до людей, що стригли ему вівці у Тамну, він и его побратим Ирас Одуламій.

13 И сказано Тамарі: Дивись твій тесть иде в Тамну стригти вівці.

14 И скинула вона вдовицьку одежу, и напъялась покривалом, и сіла на видноці, при дорозі до Тамни; бо вона бачила, що Силам виріс, а іі не дано ему за жінку.

15 Як зуздрів іі Юда, подумав про неі, що се нетрібка бо закрила собі вид.

16 И проходючи мимо, обернувсь до неі и каже: Дай я ввійду до тебе [бо ему було не в догад, що се его невістка]. А вона каже: Що ж ти даси міні за те, що ввійдеш до мене?

17 И каже: Пришлю тобі козеня з отари. А вона каже: А даси міні заставу, поки пришлеш козеня?

18 Каже: Яку ж тобі заставу дати? А вона каже: Твій перстень, да твоі руківниці, та палицю, що в тебе в руці. И дав ій усе, и ввійшов до неі, и вона завагоніла від его.

19 И встала вона, и вийшла, и зняла з себе покривало и наділа вдовицьку свою одежу.

20 И післав Юда козеня через руки свого побратима Одоламія, щоб викупити заставу в молодиці; тількі ж той не знайшов іі.

21 Роспитував тоді він людей тамешніх, говорючи: Де в вас тут нетрібка, що сиділа на видноці при дорозі? А вони кажуть: Немае в нас тут жодноі нетрібки.

22 И вернувсь він до Юди, и каже: Не знайшов; а тамешні люде кажуть, що в іх нема жодноі нетрібки.

23 И каже Юда: Нехай воно буде ій, щоб не здобутись нам сорому: бач, післав я се козеня, а ти й не знайшов іі!

24 Як уплило три місяці, говорено Юді з боку: Тамара твоя невістка скимсь погуляла, як нетрібка, и ось дивись, ходить дитиною. И каже Юда: То вивести іі та спалити.

25 Як іі виведено, післала вона до свого свекра, говорючи: Ходжу я дитиною від того чоловіка, чие оце. И каже: Познавай, чие се: перстень, руківниці и палиця.

26 И пізнав свое добро Юда, и каже: вона правдивіща над мене; бо я не дав іі за Силома, мого сина. И не знав він іі вже більш.

27 И прийшов час іі родин, колиж в утробі в неі близнята.

28 И як потугувала вона, повийло одно ручку, а баба сповитуха взяла та й перевъязала ему ручку червоною ниткою, говорючи: Се вийшло перве.

29 И як хлопчик потяг до себе ручку, тоді вийшов его брат. И каже вона: Чого се ти пресся проломом? И дано ему имъя: Хварес (пролім.)

30 А потім вийшов его брат, що мав червону нитку на руцці. И дано ему имъя Зара.

ГОЛОВА XXXIX.

А Іосипа приведено в Єгипет, и купив его Пентехрий, дворянин Хвараонів, отаман над сердюками его, Єгиптянин из рук у Измаиліів, що привели его туди.

2 И був Господь з Іосипом, и у всему ему щастило, и пробував у господі в свого пана Єгиптянина.

3 И бачить его пан, що з ним Господь, и все що він робить, Господь приспоря в его руках.

4 И здобувсь Іосип ласки в очу его, и служив ему; и зробив его пан старшим над усею господою своею, и все що мав звірив на его руки.

5 И с того часу, як зробив его старшим над господою своею и над усім добром своім, благословив Господь господу Єгиптянина задля Іосипа; и благословення Господне було над усім, що було в его в господі и в полі.

6 И звірив він усе що мав на руки Іосипові, и не про що не знав у себе, тількі про хліб, що сам ідав. А був собі Іосип уродливий и дуже гарний на виду.

7 И сталось, що жінка пана его звернула очі на Іосипа, и рече: Лягай зо мною.

8 Він же не схотів, и каже до жінки пана свого; Ти ж бачиш, що пан мій за мною не знае ні про що в господі своій, и все звірив на моі руки;

9 и нема старщого над мене в господі в его, и нічого не вийняв с під моеі зверхности, опріч тебе единоі, бо ти ему жінка; Як же міні вчинити таке велике зло и такий гріх проти пана мого?

10 Що-дня говоріла вона таке Іосипові, а він не слухав іі, щоб лягти коло неі, або бути з нею,

11 Одного дня ввійшов Іосип у будинок за своім ділом, а в будинку не було нікого с челяді.

Digitized by Google

12 И вхопила вона ёго за одежину, говорячи: Лягай зо мною; він же покинув одежину в неі в руках и втік з будинка.

13 И як побачила вона, що він покинув одежину в неі в руках и втік від неі,

14 почала тоді клйкати челядь и каже до них, говорючи: Дивітесь, якого він утеребив сюди Євреіна, щоб насміявся з нас. Увійшов до мене, щоб лягти зо мною, то я почала голосно кричати,

15 и як почув, що я зняла голос та почала кричати, покинув тоді одежину в мене та й пійшов утеком.

16 И положила вона одежину ёго коло себе, поки вернецця іі пан до дому.

17 И казала ёму ті ж самі речі говорячи: Раб Євреін, що ти привів до нас, привъязався до мене, щоб з мене насміятись,

18 а як зняла я голос та закричала, покинув свою одежину в мене и втік из будинка.

19 И як почув ёго пан слова жінки своеі, що промовляла до ёго, говорячи: Оттаке твій раб заподіяв міні, — заспалав гнів ёго,

20 и взяв Іосипа пан ёго та й укинув ёго в темницю, де сиділи царські вязники; и сидів він у темниці.

21 Та Господь був и там з ним, и показав ёму свою ласку: повернув до ёго серце отамана темничнёго.

22 И звірив темничник на руки Іосипові, всіх вязників, що сиділи в темниці, и що там ні роблено, все роблено за ёго приводом.

23 Темничник не мав клопоту ні про що в себе під рукою, бо Господь був з ним, и що він чинив, у всёму Господь погоджував ёму.

ГОЛОВА XL.

И сталось після сих прилук, що наливайко Єгипецького царя и ёго хлібодар провинили своёму панові, Єгипецькому цареві.

2 И прогнівивсь Хвараон на двох своіх дворян, на отамана наливайського и на отамана хлібодарського.

3 И віддав іх під сторожу у будинок до сердюцького отамана, у темницю, де був Іосип.

4 И сердюцький отаман приставив до них Іосипа, и услугував він ім. И сиділи вони якийся час під сторожею.

5 И приснивсь обом ім сон, кожному свій сон тіеі ж самоі ночі, кожному проти инного, наливайкові и хлібодарові Єгипецького царя, що сиділи в темниці.

6 И прийшов до них ранком Іосип и споглянув на іх, аж вони стривожені.

7 Питае тоді він Хвараонових дворян, що були з ним у темниці в будинкові пана ёго, так: Чого ви такі сумовиті сёгодні?

8 И кажуть ёму: Снився нам сон та нікому сказати проти чого він снився. И каже ім Іосип: Хіба не в Бога всі розгадки? Ось роскажіть лишень міні?

9 И оповідуе наливайський отаман свій сон Іосипові, и каже ёму: Сницця міні, наче передо мною виноград;

10 А на винограді трі віти, и бацця роспукуецця виноград, и бацця на ёму забринів цвіт, и поспіли на гронах ягоди.

11 И бацця в руках у мене царський кубок; и взяв я ягоди, и видавив их у царський кубок та й подав кубок Хвараонові в руки.

12 И каже ёму Іосип: Ось проти чого твій сон приснився. Трі віти — се трі дні:

13 Оце через трі дні пійдеш ти знов у гору, и верне тебе Хвараон на твое місто, и подаватимеш ти царський кубок ёму в руки, тим робом що й перше, як був ти наливайком ёго.

14 Спогадай же про мене, як буде тобі добре, покажи ласку свою до мене, и нагадай про мене Хвараонові, и визволь мене з сёго дому.

15 Бо мене вкрадено из землі Єврейськоі, а тут нічого я такого не вдіяв, щоб засаджувати мене в туряку.

16 Як побачив хлібодарський отаман, що сон тому віщуе добро, каже до Іосипа: Снився й міні сон, и бацця три білі кошики на голові в мене;

17 у верхнёму ж кошикові всяке печиво про Хвараона, и птаство похапало ёго из кошика на голові в мене.

18 Одвітував Іосип и каже: Ось проти чого воно: Трі кошики — се трі дні.

19 Через трі дні здійме Хвараон с тебе голову и повісить тебе на стовпі, и птаство росклюе твое тіло с тебе.

20 И прийшов третій день, як раз на именини Хвараонові, и зробив він обід про всіх своіх послугачів. И підняв у гору отамана наливайків и отамана хлібодарського (из темниці), и помістив іх серед послугачів своіх.

21 Та одного тільки наливайського отамана вернув на ёго місто, и подавав він Хвараонові кубок у руки;

22 хлібодарського ж отамана звелів повісити, як віщував ёму Іосип.

23 Не згадав же Іосипа наливайський отаман забув про ёго.

Digitized by Google

ГОЛОВА XLI.

И стáлось через два рóки, що приснúвсь Хвараóнові сон. Бацця стоїть він над річкою;
2 коли ж вийшло з річки сім гарних и сúтих корів, и пасуцця вонú на луці.
3 Аж ось вийшло другúх сім корів після тих из річки, захлялих и миршавих, и стоять коло сúтих корів на березі.
4 И захлялі та миршаві корóви пожéрли сім сúтих корів. Тут Хвараóн прокúнувсь.
5 И заснув знов, и бáчив другий сон: ніби сім колоссів жита, виросло на одній стеблúні, пóвних и роскішних.
6 Аж ось сім тонéньких колосків, припáлених східнім вітром, вúросло після тих.
7 И сім порóжніх колоссів пожéрло сім колоссів пóвних и роскішних. И прокúнувсь Хвараóн, аж се тільки сон!
8 И стривóжилась ёго душá тóго рáнку, и послá він по всіх віщунів Єгипецьких, и по всіх премýдрих людéй тамéшніх. И оповідує ім Хвараóн сон свій, и ніхтó не сказáв Хвараóнові, проти чóго вонó.
9 Кáже тоді наливайський отáман так: Згадáв я сёгóдні мою прóвину.
10 Прогнівúвсь був Хвараóн на рабú свої и посадúв менé в темнúцю у будúнку в сердюцького отáмана, менé и хлібодáрського отáмана.
11 И приснúвсь нам сон одноі ночи, міні й ёму, кóжному з нас проти иншого.
12 И був з нáми пáрубок Єврéін, раб сердюцького отáмана; и оповідали ми ёмý, и сказáв він нам проти чóго снилось, кóжному з нас відгадáв ёго сон.
13 И як він відгадáв так и вонó й стáлось: менé вéрнено на мій уряд, а тогó повішено.
14 Послáв тоді Хвараóн по Іóсипа, и вивéдено ёго зáраз из темнúці, я підголúвся він и перемінúв одéжу на собі, и прийшóв до Хвараóна.
15 И кáже Хвараóн до Іóсипа: Снúвся міні сон, и нікому сказáти, проти чóго, а чув я про тéбе, що ти вмієш сни відгáдувати.
16 Одвітувáв тоді Іóсип Хвараóнові так: не від мéне се: Бог відкрúє Хвараóнові що на добрó здáсця.
17 И кáже Хвараóн до Іóсипа: Снилось міні, бацця стою я над річкою;
18 коли ж вийшло з річки сім корів сúтих и гáрних, и пасуцця на луці.
19 Аж ось після тих вийшло другúх сім корів, занепáлих, дуже замóрених и миршавих; такúх погáних не бáчив я ніде по всій землі Єгипецькій.
20 И ті хлялі, замóрені корóви пожéрли сім сúтих корів.
21 И як вонú пожéрли іх, не мóжна, булó й пізнáти, що вонú напáслись: були такі ж замóрені, як и спéршу. Тут я прокúнувсь.
22 И снилось міні знов: бацця сім колóсся вúросло на одній стеблúні, пóвних и дóбрих.
23 Аж ось сім колосків тонéньких, порóжніх и припáлених східнім вітром вúросло після них.
24 И тонéнькі колоскú пожéрли сім дóбрих колóссів. И оповідав я про се віщунáм, та ніхтó міні не зумів одгадáти.
25 И кáже Іóсип до Хвараóна: Оцé одúн сон Хвараóнів: Бог показáв Хвараóнові, щó хóче чинúти.
26 Сім сúтих корів — се сім рóків, и сім пóвних колóссів — сім рóків. Се одúн той же самúй сон.
27 И сім худúх и замóрених корів, що вийшло після тих — сім рóків; и сім порóжніх колóсків припáлених східнім вітром — бýдуть сім рóків голоднéчи.
28 Тим-то сказáв я Хвараóнові: Бог показáв Хвараóнові, щó хóче чинúти.
29 Оцé настає сім рóків велúкого врожáю по всій Єгипецькій землі.
30 А після них настáне сім рóків голоднéчи, и всякий урожáй забýдецця по землі Єгипецькій, и голоднéча пожерé зéмлю;
31 И незнáти бýде врожáю в крáі через ту голоднéчу, що настáне, бо бýде вонá страшéнна.
32 А що сон приснúвсь Хвараóнові двічі, то се тогó, що Бог судúв так тому бýти нехúбно, и Бог не загáвецця все те спевнúти.
33 Тим нехáй тепéр Хвараóн знáйде чоловіка росторóпного та розýмного и постáвить ёгó над землéю Єгипецькою.
34 Нехáй Хвараóн настановúть над землéю дозирáтеля над землéю, и збирáє пъяту частúну хліба по всій землі Єгипецькій за сім урожáйних рóків.
35 Нехáй вонú збирáють всяку харч за дóбрі рóки, що оцé настáнуть, и складýть хліб під рукóю в Хвараóна, и нехáй прихóвують харч по горóдах.
36 И бýде та харч запáсом для всёгó крáю про сім рóків голоднéчи, що настáне у землі Єгипецькій, щоб не погúбло цáрство у голоднéчу.
37 И вподóбав рáду Хвараóн, и всі ёго урядóві люде вподóбали.
38 И кáже Хвараóн до урядовúх людéй своіх: Де ж нам знайтú такóго, як се, що в ёму Бóжий дух є?

Digitized by Google

39 И каже Хвараон до Іосипа: Коли Бог показав тобі все оце, то не знайти міні такого рассторопного и розумного, як ти!

40 Поставлю тебе над усією господою моєю, и ввесь народ мій давитиме чолом тобі; тільки престолом и буду я старший за тебе.

41 И каже Хвараон до Іосипа: Оце ж настановляю тебе над усією землею Єгипецькою.

42 И зняв Хвараон перстень з своєї руки и надів на руку Іосипові, и одяг его в шати з білого шовку, и повісив золотий ланцюг ему на шию;

43 И звелів ему іздити у другій колясі царській, и щоб гукали перед ним: Ниць! и поставив его над усею Єгипецькою землею.

44 И каже Хвараон до Іосипа: Я — Хвараон та без тебе ніхто не ворухне рукою ні ногою по всій Єгипецькій землі.

45 И дав Іосипові имъя: Псомтомхваних (рятунок миру) и дав ему за жону Осенету, дочку Потихвера, жерця Онського. И іздив Іосип по всій землі Єгипецькій.

46 И було Іосипові трийцять років, як прийшов він перед Хвараона, царя Єгипецького. И вийшов Іосип од Хвараона, и поіхав по всій землі Єгипецькій.

47 И росло сім родющих років жито повними жменями.

48 И збірав він усяку харч за сім років, що настали в землі Єгипецькій, и складував харч по городах,— харч из ланів навкруги кожного города клав він у тому ж городі.

49 И зібрав Іосип зерна як піску морського, дуже багато, що перестав и лічити, бо не стало вже й ліків.

50 И вродилось Іосипові два сини, поки ще не настала голоднеча, що Осенета, дочка Потихверова, жерця Онського, привела ему.

51 И дав Іосип первороднеи своему имъя: Манасия, бо (каже) дав міні Бог забути всю мою нужду и всю господу панотця мого.

52 А другому дав имъя: Єхраім, бо зробив мене Бог плодющим у землі горя мого.

53 И скінчились сім родющих років у землі Єгипецькій.

54 И почали наступати сім років голодних, як віщував Іосип, и була голоднеча по всіх землях; а в землі Єгипецькій був хліб.

55 И вся Єгипецька земля голодувала. Кричав тоді народ про хліб до Хвараона; и говорив Хвараон до всего Єгипту: Идіть до Іосипа; що він вам скаже, те й чиніте.

56 И настала голоднеча по всій землі. Повідчиняв тоді Іосип двері всюди, де була харч, и продавав хліб Єгиптянам; голоднеча обняла всю Єгипецьку землю.

57 И приходили з усіх земель до Іосипа люде купувати хліба, бо голоднеча обняла всі землі.

ГОЛОВА XLII.

И як побачив Яків, що в Єгипті є хліб, рече тоді Яків синам своім: Чого ви дивитесь один на 'дного?

2 И рече далі: Ось я чув, що в Єгипті є хліб. Идіть та купіте й собі, щоб не повмірати нам з голоду.

3 И пійшли десять Яковових синів у Єгипет купувати хліба.

4 Веніямина ж, Іосипового брата, не послав Яків из его братами, бо каже: Коли б яка пригода ему не склалась.

5 И прибули сини Ізраілеві купувати хліба разом з иншими, що туди приходили; бо голоднеча була в землі Ханаанській.

6 И правив Іосип усім царством, и він же то продавав хліб усему тамешнему народові. И прийшли Іосипові брати, и припали перед ним лицем до землі.

7 И бачить Іосип своіх братів, и пізнав іх, та обернувсь до них, мов чужий, и заговорив шорстко проти них, и рече до них: Звідкіля ви? А вони кажуть: Из землі Хананськоі харчі купити.

8 И пізнав Іосип своіх братів, та вони его не пізнали.

9 И згадав Іосип сон, як вони приснились ему, и рече до них: Ви — шпиги, ви прийшли виглядіти, де в нас не твердо.

10 А вони ему кажуть: Ні, пане ти наш: твоі покірники прийшли купити харчі.

11 Ми всі одного батька сини, ми люде щирі: твоі покірники — не шпиги.

12 И рече до них: Ні, ви прийшли виглядіти необоронну землю.

13 А вони кажуть: Твоіх покірників дванайцятеро братів, сини одного чоловіка у землі Ханаанській, и найменший з нас зоставсь тепер при панотцеві, а одного немає.

14 И рече до них Іосип: От тимже то й казав я: Ви шпиги.

15 Постойте я вас вивірю: клянусь життям Хвараоновим, що не вийдете ви звідсіля, доки не прибуде сюди ваш менший брат!

16 Пошліть одного з між себе, нехай візьме вашого брата, а ви сидітимете в темниці; то й ви-

Digitized by Google

явиццян ваша правда, чи так воно є. Коли ж не
так, то клянусь життям Хвараоновим — ви шпиги!
17 И посадив іх усіх під сторожу на трі дні.
18 И рече до них Іосип третёго дня: Вчи-
ніте ось що, то зостанетесь живі. Я боюсь Бога.
19 Коли ви люде щирі, нехай один з вас си-
дить під сторожею, а ви йдіть одвезіть до домівок
що купили про свою нужду під голоднечу.
20 Тільки приведіть до мене свого меншого
брата, щоб справдились ваші слова; то зістанетесь
живі. И вчинили вони так.
21 Говорили вони тоді один до дного: Оце
ми покутуємо за нашого брата, що ми вбачали
муку душі ёго, як він благав нас, та не схотіли
слухати. За се сталась нам така пригода.
22 И одвітував Рувим ім и каже: Чи не казав
же я вам: Не согрішайте проти дитини? А ви не
послухали. Оце ж ёго крові з нас допевняюцця.
23 И не знали вони, що Іосип розумів іх, бо
говорив до них через товмача.
24 И відхиливсь він від братів плачучи. И
обернувся до них знов, и розмовляв з ними, и взяв
від них Симеона, и звязав ёго перед іх очима.
25 Тоді звелів Іосип понасипати іх мішки
зерном и сховати кожного чоловіка гроші в ёго
мішок и дать ім на дорогу іжі. И зроблено так.
26 И понавъючували вони своє купно на ослі
и рушили в дорогу.
27 Коли ж розвъяже один из між них свого мішка
в гостинниці, щоб дати своёму ослові корму, аж
там ёго гроші, — лежять с краю мішка.
28 И каже він до братів своіх: Вернено мої
гроші; ось вони в мене в мішку. Вжахнулось тоді
серце іх, и говорили вони, трімтючи один до дного:
Що се Бог учинив нам?
29 И прийшли вони до Якова, свого батька,
в землю Ханаанську, и оповідали ёму все, що скла-
лось ім, говорючи:
30 Чоловік, що пануе над царством, говорив
шорстко до нас и повернув нас у шпиги свого
краю.
31 А ми сказали ёму: Ми люде щирі; ніколи
ми не бували шпигами.
32 Нас дванайцять братів, отецькі ми сини;
одного нема на світі, а найменший тепер из пан-
отцем у землі Хананській.
33 Каже тоді чоловік той, що пануе над усім
царством: От як я впевнюсь, що ви люде щирі:
зоставте в мене одного брата з-між себе, наберіть
харчі про голод у ваших домівках, идіть до дому,
34 и приведіть свого найменшого брата до
мене. Тоді я впевнюсь, що ви не шпиги, а люде
щирі, и віддам вам вашого брата, и можна вам
буде промишляти по царству.
35 И сталось, як спорожняли вони свої мішки,
аж у всякого ёго узлик грошей лежить у мішку;
и як побачили вони и батько іх узлики грошей,
поперелякувались усі.
36 И рече до них Яків, іх батько: Зробили
ви мене бездітним. Нема Іосипа, нема й Симеона,
а ви ще хочете взяти й Веніамина: зібрались на
мене всі біди.
37 И каже Рувим до свого батька так: Убий
двох синів моіх, коли я не приведу ёго до тебе.
Звірь ёго на мої руки, я приведу ёго до тебе
назад.
38 А він рече: Ні, не піде мій син на вами,
бо ёго брат умер, и він один міні зістався. Коли
складецця ёму пригода в дорозі, тоді ви жалощами
положите мою сиву голову в землю.

ГОЛОВА XLIII.

Та тяжка була голоднеча в тій землі.
2 И сталось, як поіли вони хліб, що купили
та привезли з Єгипта, рече до них іх батько:
Идіть знов, купіте нам трохи харчі.
3 И каже до ёго Юда так: Чоловік той на-
казав нам грізно такими словами: Не побачите
обличчя мого, коли не буде вашого брата з вами.
4 Коли пішлеш нашого брата з нами, то пій-
демо купувати харчі;
5 коли ж ёго не пустиш, — не підемо; бо він
казав нам: Не побачите мого обличчя, коли не буде
вашого брата з вами.
6 И рече Израіль: На що ви таке міні вдіяли,
що сказали тому чоловікові про меншого брата?
7 А вони кажуть: Чоловік той допитувавсь у
нас про наше життя и про наш рід такими сло-
вами: Чи батько ваш ище живий? чи є в вас ище
брат? И ми росказали ёму як припадало по сим
речам. Почім же б нам було знати, що він скаже:
Приведіть вашого брата?
8 И каже Юда до Израіля, батька свого: Пу-
сти з нами хлопця, здіймемось ми та підемо; щоб
не повмірати нам з голоду, и нам, и тобі, и на-
шим діткам.
9 Я тобі порука за ёго; з моіх рук допев-
няйсь ёго. Коли не приведу ёго до тебе и не по-
ставлю ёго перед тобою, то нехай буде на міні
гріх перед тобою поки мого віку.
10 Бо колиб оце ми не гаялись, то вже б досі
звернулись два рази.
11 Рече тоді до них батько іх Израіль: Коли
так, то й нехай так буде. Наберіть найкращого
що в нас є у свої надоби та повезіть гостинця
тому чоловікові: трохи бальзаму да трохи меду,
пахощів та ладану, оріхів та мигдалю.

Digitized by Google

12 И візьміть з собóю вдвóє грóшей, да й те сріблó, що поклáдено вам нанóв у мішкú, односіть іх тудú знов. Мóже, то помúлка якá.

13 Візьміть тáкож и вáшого брáта, та й рушáйте, ідіть знов до тогó чоловіка.

14 И дай вам Всемогýщий Бóже лáску в чоловіка тогó, щоб вúзволили ви дрýгого вáшого брáта вкýпі з Веннамúном. А я вже зістáнусь без дітéй сиротóю, колú не мóжна úнше.

15 И взялú вонú гостúнця, и набрáли вдвóє грóшей, и взялú и Веннамúна, и знялúсь и пішлú в Єгúпет, и прийшлú перед Іóсипа.

16 Як зуздрів Іóсип Веннамúна з нúми, рече́ він отáманові господи своєі: Ведú іх у госпóду, та заріж товáрину и наготýй стрáви, бо вонú обідатимуть зо мнóю.

17 И вчинúв отáман, як звелів Іóсип, и одвів іх отáман у Іóсипову госпóду.

18 И полякáлись вонú, що повéдено іх у госпóду до Іóсипа, и казáли одúн однóму: Се за те, що ми принесли грóші, що вéрнено нам у мішкú спéршу; абú знайтú на нас причúну та напáстись на нас та взяти нас у невóлю и осли наші позабірáти.

19 И приступили до отáмана Іóсипової госпóди и розмовля́ли з ним коло воріт у госпóді,

20 и говорúли: Добрóдію, ми прихóдили впéрше купити харчі;

21 и як прийшлú ми у гостúнницю, та порозвъязували свої мішки, аж кóжного з між нас грóші зверху в мішку в ёго, всі гроші пóвної вагú, и ми оцé попринóсили іх назáд.

22 А другі грóші принеслú ми, щоб купити харчі, и не скáжемо, хто б се положúв наші грóші в мішкú.

23 И кáже той: Не турбýйтесь и не біúтесь: ваш Бог и Бог вáшого паноццá вернýв ваш скарб вам у мішкú. Грóші вáші в мéне. И вúвів до них Симеóна.

24 И привів іх у Іóсипів будúнок, и подáв ім водú, и помúли вонú собі нóги, и дав він іх ослáм істи.

25 И наготóвили вонú гостúнець, пóки прийшóв Іóсип о полýдні, бо скáзано ім, що вонú тут обідатимуть.

26 И як прийшóв Іóсип до дóму, принеслú вонú свій гостúнець до ёгó в будúнок, и вклонúлись ёмý до землі.

27 И спитáв він іх про здорóвъя, и рече́: Чи ще жив старéнький ваш панотéць, що про ёго ви казáли міні? чи ще він жив?

28 И одвітувáли вонú: Покірник твій наш панотéць ще в дóброму здорóвъі. И похилúли вони свої гóлови и вклонúлись ёмý.

29 И звяв він очі и зуздрів брáта свогó Веннамúна, ёгó мáтери сúна, и рече́: Чи се той мéнший брат ваш, що казáли ви міні про ёго? И рече́: Да бýде над тобóю Бóжа мúлость, сúну мій!

30 И бoржій вúйшов з світлúці, бо загорілось ёгó сéрцé до брáта, и хотів плáкати; от и вúйшов у серéдню світлицю та й заплáкав там.

31 И вмив лицé своє и вúйшов до братів, и скрепúвшись рече́: Подавáйте обідати!

32 И дáвано ёму істи окрóме, и ім окрóме, и Єгиптянам, що обідали з ним окрóме; бо Єгиптя́нам не мóжна істи хліба з Єврéями: погóрджували нúми Єгиптя́не.

33 И посідáли вони перед ним, первоpідень по своему первáцтву, и мéнший по своéму молодому вікові, и дивувáлись одúн однóму.

34 И послáв ім Іóсип наідки від сéбе, а Веннамúнові — у пъять раз більш проти úнших. И пирувáли вони з ним и попилúсь.

ГОЛОВА XLIV.

И звелів Іóсип отáманові своєі господи так: Понасипáй сим людям мішки хáрчю, скількі вонú змóжуть повезтú и положú кóжного грóші звéрху в ёго мішóк.

2 И положú могó кýбка, срібного кубкá звéрху в мішóк наймéншому вкупі з грішми за жúто. И зробúв той по слову Іóсипа, як ёму сказано.

3 Розвúднівсь ранок, и вúправлено іх з іх ослáми.

4 Скоро вúйшли вонú з гóрода, и булú ще недалéко, рече́ Іóсип своéму отáманові: Встань, наздожени тих людéй, и як наздоженéш, скажú ім: Нá що ви заплатúли злом за добрó?

5 Хібá се не той кýбок, що з ёго мій пан пъє, и чи він же по сёмý вас не вгнáв? Не дóбре ви собі дбáли, такé робúвши.

6 И наздогнáв іх отáман, и говорúв ім сі словá.

7 И казáли вонú до ёгó: Нá що добрóдій такі рéчи говóрить? Борóнь Боже, щоб твої покірники вдіяли такé, як ти кáжеш!

8 Ти ж бáчив, що ми принеслú назáд грóші, що познахóдили в сéбе в мішкáх, из землі Ханáнськоі? Як же б ми стáли крáсти сріблó абó зóлото с пáнськоі госпóди?

9 У кóго с твоіх покірникúв що знайдецця, нехáй томý бýде смерть, а ми бýдемо невільниками пáнськими.

10 И кáже: Ну, нехáй же бýде по вáшим словáм: в кóго щó знáйдецця, той бýде мій невільник, а ви томý не вúнні.

Digitized by Google

11 Тоді воні боржій поскидали кожне свої мішкй на землю и порозвъязували кожен свій мішок.

12 А він трусйв, и почав из старшого, а перестав аж у меншого, и кубок знайшовсь у Веннаминовому мішкові.

13 Тоді воні роспанахали на собі одежу и навъючив кожен ослá своró, и вернулись у город.

14 И прийшов Юда з братами у Іосипову господу, бо він був ще там, и попадали перед ним на землю.

15 И рече їм Іосип: Якйй се ви вчинили вчинок? Хіба не знали ви, що такйй як я чоловік зараз дознавецця?

16 И каже Юда: Щò нам казати нашому панові? щò нам промовити? або як оправдитись? Се Бог карае твоіх покірників за іх неправду: оце ж ми твоі, пане, рабй, и ми и той, у кого знайдено кубок.

17 А він рече: Борони Боже, щоб я таке, вдіяв: тільки той, у кого витрушено кубок, буде моім рабом; що до вас, то вертайтесь з упокоем до свого паноцця.

18 Приступив тоді до его Юда и каже: О пане мій! дозволь твоему покірникові сказати слово у панські уші, и не клади гніву свого на твого покірника: ти бо еси, що й сам Хвараон.

19 Питав еси, пане, в своіх покірників так: Чи е в вас батько або брат?

20 И казали ми панові: Є в нас старенький уже панотець и е в его син, що родивсь у старих літах его а брат его, вмер, то він один зоставсь після матери, и панотець жалуе его.

21 И казав еси покірникам твоім: Приведіть его до мене, щоб я споглянув на его моіми очима.

22 И ми казали панові: Не можна хлопцеві покинути поноцця: бо колиб він паноцця покинув, старенький вмер би.

23 И казав еси покірникам твоім: Коли не прийде менший брат ваш з вами, не побачите більш обличчя мого.

24 И як ми піднялись из відсіля до твого покірника паноцця нашого, то переказали ему панські речі.

25 И рече панотець наш: Идіть знов и купіть трохи харчі.

26 А ми кажемо: Шкода нам туди йти. Колиб наш менший брат був з нами, тоді б ми пійшли туди; не побачимо бо обличчя того чоловіка, як не буде нашого меншого брата з нами.

27 И рече нам твій покірник, панотець твій: Ви знаете, що моя жона привела міні два сини;

28 И один десь дівсь від мене, и я думаю: Певно его розірвано на шматки, и не бачив я его с того часу.

29 И як візьмете ще сего від мене, и складецця ему біда, то вженете ви жалощами мою сиву голову у землю.

30 Отó ж, як прийшов би я тепер до твого покірника, мого паноцця, и не було б з нами хлопця, а він тільки й дише его душею;

31 то, як побачить він, що хлопця нема, так и вмре; и твоі покірники уженуть жалощами сиву голову твого покірника, нашого паноцця в землю.

32 Бо твій покірник став у поруці за хлопця перед паноццем говорячи: Коли я не приведу его до тебе, то буду я нести гріх перед батьком поки мого віку.

33 Тим же то благаю тебе, зістав твого покірника невільником у себе замісь хлопця, а хлопець нехай иде з братами.

34 Як же бо міні йти до мого паноцця, а хлопця не буде зо мною? Не зміг би я дивитись на те горе, що дізнае панотець мій.

ГОЛОВА XLV.

Тоді Іосип не здолів більш кріпитись перед усіма, що стояли округи его, и гукне: Геть від мене всі! И не зосталось нікого коло его, як объявився Іосип своім братам.

2 И заплакав він у голос, и чули се Єгиптяне, и чула се Хвараонова господа.

3 И рече Іосип до братів своіх: Я — Іосип. Чи ще мій панотець живий? И не здоліли брати его одвітувати ему, бо полякались и поступились перед ним.

4 Рече тоді Іосип до братів своіх: Приступіть до мене ближче. И приступили воні ближче. И рече він: Я — Іосип, брат ваш, що продали ви у Єгипет.

5 Не сумуйте ж тепер и не соромтесь, що продали мене сюди: послав Бог мене сюди поперед вас, щоб ви не вимерли.

6 Бо вже два роки всюди голод, а ще пъять років буде таких, що ні оратимуть, ні жатимуть.

7 Тим послав мене Бог поперед вас, щоб зостались ви цілі на землі и щоб вирятувати вашу жизнь великим ратунком.

8 Отó ж не ви мене сюди послали, а Бог, и вчинив мене він батьком Хвараонові и паном над усією господою его и гетьманом над усією землею Єгипецькою.

9 Идіть же швидче до паноцця мого и сповістіть его: От щò каже тобі твій син Іосип: Бог

Digitized by Google

учинив мене паном над усім Єгиптомъ иди до мене, не гайся.

10 И житимеш ти в землі Гесемській, и будеш недалеко від мене, ти и твоі діти и твоіх дітей діти и твоі отари, и твоі воли и все що маеш;

11 И годуватиму тебе, бо ще буде пъять років голодних, щоб ти и твоя челядь и все що ти маеш не дознали біди.

12 И от ваші очі вбачають и очі могó брата Венiамина, що се моі устá говорять до вас.

13 И скажете ви моему паноццеві про всю мою шану в Єгипті и про все, що ви бачили, и вертайтесь хутко и привезіть до мене паноцця мого.

14 И впав він на шию братові своему Вениаминові и плакав; и Вениамин плакав на шиі в его.

15 И цілував усіх братів своіх и плакав обіймаючи іх. И після того его брати розмовляли з ним.

16 И пішла про се слава по Хвараоновій господі. Прибули, мовляв, Іосипові брати. И зрадів тому Хвараон вельми и врядові люде его.

17 И рече Хвараон Іосипові: Скажи братам твоім: От що зробіте: понавъючуйте осли ваші и вертайтесь у землю Ханáнську;

18 и візьміть паноцця свого и свою челядь и йдіть до мене; и дам я вам добре займище в землі Єгипецькій, и істимете тук землі сіеі.

19 Ще вам велю, зробіте ось що: візьміть вози в землі Єгипецькоі про вашу малечу и про ваше жіноцтво и привезіть сюди паноцця свого.

20 И не озирайтесь на своі набутки, бо найкраще в землі Єгипецькій — ваше.

21 И вчинили так сини Израілеві; и дав ім Іосип вози, як звелів Хвараон, и дав ім харчі на дорогу.

22 Кожному з між них дав він по переміну одежі, Вениаминові ж дав аж трі сотні срібників и пъять перимін одежі.

23 Також и батькові своему послав: десять ослів навъючених найкращим добром Єгипецьким, и десять ослиць, навъючених зерном и хлібом и наідками про свого батька на дорогу.

24 Так виправив він братів своіх, и пішли вони. И рече він ім: Глядіть же не заідайтесь дорогою.

25 И рушили вони з Єгипту, и прийшли в землю Ханáнську до Якова, батька свого,

26 и казали ему такі слова: Іосип ище живий, и гетьманує над усею землею Єгипецькою. Та серце его було холодне бо він не поняв ім віри.

27 И переказали вони ему всі речі Іосипові, що він казав ім; и як побачив він вози, що прислав Іосип по его, ожив тоді дух Якова, батька іх,

28 и рече Израіль: Годі! Іосип, син мій, ще живий. Пійду ж побачу его поки ще живу на світі.

ГОЛОВА XLVI.

И рушив Израіль зо всім що мав, и прийшов у Вирсавию и принісъ жертву Богові батька свого Исака;

2 и глаголав Бог Якову у ночі сонному, и рече: Якове, Якове! А він каже: Ось я, Господи.

3 И рече: Я — Бог, Бог твого оцця. Не бійсь ити у Єгипет, бо я сотворю там с тебе великий нарід.

4 Я пійду с тобою в Єгипет, и приведу тебе сюди знов. И Іосип закрие очі тобі.

5 И знявсь Яків из Вирсавиі; и сини Израілеві повезли свого батька, и своіх малоліткiв, и свое жіноцтво на возах, що Хвараон послав по его.

6 И забрали стада своі и свое добро, що поначивали в землі Ханáнській, и прийшли в Єгипет Яків и всі его потомки з ним:

7 его сини и его синів сини з ним, его дочки и его синів дочки, и всіх своіх потомків привів він из собою в Єгипет.

9 И ось імення дітей, Израіля, що прийшли в Єгипет, Яків и его сини: Рувим, Яковів перворідень.

9 А сини Рувимові: Єнох, Хвалос, Осрон, и Харми.

10 А сини Симеонові: Ємуило, та Ямин, та Аод, та Охин, та Сар, та Савул, син Хананки.

11 А сини Левиіні: Герсон, Каат и Мерарій.

12 А сини Юдині: Ир та Овнан, та Силом та Хварес и Зара; тірькі ж Ир и Овнан повмірали у землі Ханáнській. А сини Хваресові були: Єсром та Ємуило.

13 А сини Исахарові: Тола, Фуа, та Ясум, та Самврáн.

14 А сини Завулонові: Серед, та Олон и Охийло.

15 Се — сини Лиіні, що поприводила вона Якову у Месопотаміі, та ще Дина, дочка его. Усіх душ синів его и дочок его трийцять и трі.

16 А сини Гадові: Сахвон, та Айгис, та Санис, та Хвасован, та Ойдис, та Оройдис, та Орейлис.

17 А сини Осуравi: Ємна, та Єсуа, та Євул, та Вария, та ще Сара, сестра іх. А сини Вариіні: Холор та Мелхийло.

18 Се — сини Зелфині, що віддав Лаван Лиі доцці своій. Вона привела Якову сі шіснайцять душ.

19 А сини Рахилині, жінки Яковової: Іосип та Вениамин.

Digitized by Google

20 А в Іосипа в землі Эгипецькій народились: Манасія та Єхраім, що привела́ ёму́ Осене́та, дочка́ Потихве́рова, жерця́ Онського. (А в Манасії були́ сини́, що привела́ ёму́ наліжниця Сира: Махир, а від Махи́ра роди́всь Гала́д. А сини́ Єхраіма, бра́та Манасиїного: Сутала́м и Там. А сини́ Сутала́ма: Єдо́м.)

21 А сини́ Вениами́нові: Вала́, та Сово́р, та Осхви́л. (Сини́ Ва́ли були́:) Гира́ та Ноема́н, та Онхи́с, та Рос, та Мамхвим, та Охвимі́м. (Від Гира́ роди́всь) Ора́д.

22 Се сини́ Рахилині, що народились Якову, усіх чотирнайцять душ.

23 А сини́ Да́нові: Осо́м.

24 А сини́ Нехтали́мові: Осийло, та Гони́, та Иса́р, та Сели́м.

25 Се — сини́ Ва́лині, що віддав Лава́н доцці своїй Рахи́лі. Вона́ привела́ Якову усего́ сім душ.

26 Усі, що вийшли з Яковом у Єгипет, що пійшли́ з ёго че́ресел, опріч жен синів Яковових, усіх душ було́ шісдеся́т и шість;

27 а всіх синів Іо́сипових, що народились ёму в Єгипті було́ дві душі. Усіх душ господи Яковоі, що вийшли у Єгипет було сімдеся́т.

28 И посла́в він Юду попере́д се́бе до Іо́сипа, щоб верста́в перед ним доро́гу до Гесе́ма; и прибули́ вони́ в землю Гесе́мську.

29 И запріг Іо́сип за́раз во́за свого́ и поіхав стріча́ти Израіля, ба́тька свого́, и объяви́вшись ёму́, упа́в на ши́ю ёму́, и пла́кав на шиі в ёго до́вго.

30 И рече́ Израіль Іо́сипові: Тепе́р хоч и вме́ртти, бо поба́чив обли́ччя твоє́, що ти ще живи́й.

31 И рече́ Іо́сип до братів своіх и до госпо́ди ба́тька свого́: Поіду ж я та скажу́ Хвараонові: Моі брати́ и госпо́да паноцця́ мого́, що були́ в землі Хана́нській, прийшли́ до ме́не.

32 Чабани́ вони́, бо зна́ли вони тільки скот пасти; и поприганялись вони́ з своім скотом, з своіми вівцями и з своіми вола́ми и зо всім своім добро́м.

33 И як покли́че вас Хвараон и ска́же: Чим ви пробува́етесь?

34 то му́сите ёму́ каза́ти: Пробу́ток твоіх покірників був коло ско́ту з на́шого ма́лку и до́сі, и наш и на́ших батьків. Щоб вам жи́ти у землі Гесе́мській; бо Єгиптяне ко́жним чабано́м погорджують.

ГОЛОВА XLVII.

Поіхав тоді Іо́сип и сповістив Хвараона и рече́: Пано́тець мій и брати́ моі з своіми вівцями и вола́ми и зо всім що вони́ ма́ють, прибули́ з землі Хана́нськоі, и ось вони́ тепе́р у землі Гесе́мській.

2 И взяв він де-котрих из братів своіх, пъятёх, и привів до Хвараона.

3 И рече́ Хвараон до братів ёго́: Який ваш пробу́ток? И ка́жуть вони́ Хвараонові: Твоі покірники — чабани́, и ми и батьки́ на́ші.

4 Ще вони́ каза́ли Хвараонові: Прибули́ ми на пробува́ння яко захо́жі в сю землю; бо в твоіх покірників нема́ паші для ове́ць; обняла́ бо голодне́ча Хана́нську зе́млю. Дозво́ль твоім покірникам жи́ти в землі Гесе́мській.

5 И рече́ Хвараон Іо́сипові так: Пано́тець твій и брати́ твоі прибули́ до те́бе.

6 Єгипецька земля́ вся перед тобою; неха́й твій пано́тець и твоі брати́ за́ймуть найкра́ще за́ймище; неха́й живу́ть собі у землі Гесе́мській; а коли́ зна́еш ти між ними чоловіка ру́чого, настанови́ ёго чаба́нським ота́маном над моім ско́том.

7 И привів Іо́сип свого́ ба́тька и поста́вив ёго перед Хвараоном; и благословив Якив Хвараона.

8 И ка́же Хвараон до Якова: Скільки твого́ віку?

9 И рече́ Яків Хвараонові: Мандрівці моій уже сто и трийцять ро́ків. Не до́вгий, и лихи́й був час життя́ мого́ и не дося́г до старих літ батьків моіх за ча́су іх мандрування.

10 И привіта́в Яків це раз Хвараона и верну́всь від ёго.

11 И осади́в Іо́сип оцця́ свого́ и братів своіх, и дав ім за́ймище у землі Єгипецькій у найкра́щому місті, у землі Рамесійській, як звелів Хвараон.

12 И годува́в Іо́сип хлібом ба́тька свого́ и братів своіх и свого́ ба́тька че́лядь по іх се́мъям.

13 И не ста́ло хліба по всій землі; бо голодне́ча була́ страше́нна, що земля́ Єгипецька и вся земля́ Хана́нська занепала від голодне́чі.

14 И повибира́в Іо́сип усі гро́ші, які знайшлись по землі Єгипецькій и по землі Хана́нській за харчі, що купо́вано в ёго, и зложи́в гро́ші у Хвараонів скарб.

15 Як же не ста́ло гро́шей у землі Єгипецькій и в землі Хана́нській, и прийшли́ Єгиптяне до Іо́сипа и каза́ли: Дай нам хліба: чи нам вже вміра́ти перед тобою, що нема́ вже більш гро́шей?

16 Рече́ тоді Іо́сип: Дава́йте своі гурти́; я дава́тиму вам за ва́ші гурти́, коли́ нема́ вже гро́шей.

17 И приганя́ли вони своі гурти́ до Іо́сипа и дава́в ім Іо́сип хліб за ко́ні, за отари, и за ста́дину и за осли́; и запомага́в іх хлібом ро́ку того́.

Digitized by Google

18 Як скінчився той рік, приходять до єго
другого року и говорять: Не втаімо сёго перед
тобою, пане, що, позбувавши тобі гроші й скот,
нічого більш не маємо перед очима в тебе пане,
як наше тіло та нашу землю.

19 Чи нам же погинути перед очима в тебе
з нашою землею? Купуй нас и нашу землю за
хліб: ми з нашою землею волимо піддатись у не-
волю Хвараонові. Дай нам на посів, щоб зістались
ми живими, не повмірали, и щоб земля не лежала
облогом.

20 И поскуповував Іосип усю землю Єги-
пецьку Хвараонові; бо кожен Єгиптянин продавав
своє поле, що голоднеча докучала ім. Так и стала
земля Хвараоновою.

21 А людей, зробив Іосип крепаками від од-
ного кінця границь Єгипецьких до другого.

22 Тількі землі жерчеськоі не скуповував, бо
жерці мали собі пай від Хвараона: и харчувались
на тому, що Хвараон відпаював ім. Тим вони й не
продавали своіх земель.

23 Рече тоді Іосип народові: Оце ж я вас
купив тепер з вашою землею Хвараонові; ось вам
на посів, позасівайте землю.

24 А з жнива даватимете пъяту долю Хвара-
онові, а четирі долі будуть вам на засів поля и
на харчування про вас и про вашу челядь и про
вашу малечу.

25 А вони кажуть: Ти нам не дав померти.
Бувай же до нас ласкавий наш пане, а ми бу-
демо рабами Хвараоновими.

26 И поставив Іосип аж до сёго дня таке
право по землі Єгипецькій, щоб Хвараонові впа-
дала пъятина, тількі земля самих жерців не зро-
билась Хвараоновою.

27 И пробував Израіль у землі Єгипецькій,
у Гесемській країні и мали вони там державу, и
були плодющі, и намножувались велико.

28 И жив Яків у землі Єгипецькій сім десят
років, а всёго віку Яковового було сто сорок и
сім років.

29 Як же зближався час Израілевоі смерти,
звелів він тоді покликати до себе сина свого Іо-
сипа, и рече єму: Коли я здобувсь у тебе ласки,
то положи свою руку під стегно моє (и запри-
сягни), що дбатимеш про мене добре та щиро, и
не поховаєш мене в Єгипті.

30 Як піду я до батьків моіх, вивези мене з
Єгипту и поховай мене в іх гробовищі. А він
каже: Вчиню по слову твоєму.

31 Рече: Забожись міні. И забоживсь єму.
И похиливсь Израіль г головам постелі.

ГОЛОВА XLVIII.

И сталось після сёго, що сказано Іосипові: Он
панотець твій нездужа. И взяв він из собою два
сини, Манасію та Єхраіма (щоб ийти до батька).

2 Кажуть тоді Якову и говорять: Ось твій
син Іосип прийшов до тебе. И посилкувавсь Изра-
іль и сів на своєму ліжкові,

3 И рече Яків до Іосипа: Бог Всемогущий
зъявивсь міні у Лузі, у землі Ханаанській, и благо-
словив мене,

4 и глаголав до мене: Оце я вчиню тебе пло-
дющим, и намножу тебе, и зроблю тебе собором
народів, и дам сю землю твоім потомкам після
тебе у віковічню державу.

5 Оце ж два сини твоі Іосипе, що народились
тобі у землі Єгипецькій, поки ще я не прийшов у
Єгипет, нехай будуть моіми: нехай Єхраім и Ма-
насія будуть моіми, як Рувим и Симеон.

6 А котрих ти появив після них, ті най бу-
дуть твоі. По именням братів своіх зватимуцця
вони у своєму наслідді.

7 Що ж до мене, — як вертавсь я с Падаму,
Рахиля вмерла в землі Ханаанській, у дорозі, як
недалеко вже було до Єхрама; и поховав я іі там
на шляху Єхрацькому; отож й є Вихлием.

8 И споглянув Израіль на синів Іосипових и
рече: Хто се?

9 А Іосип каже до свого батька: Се моі сини,
що дав міні Бог тутеньки. Рече: Підведи ж іх до
мене, я благословлю іх.

10 Бо Израіль був темний на очі від старо-
сти, не добачав. И підвів іх Іосип до єго, и поці-
лував він іх, и обняв іх.

11 И рече Израіль Іосипові: Не думав я вба-
чати обличчя твого, аж ось Бог дав міні вбачати
й потомків твоіх!

12 И вивів іх Іосип з між колін Яковових, и
вклонивсь обличчям своім до землі.

13 И взяв Іосип обох, Єхраіма правою ру-
кою проти лівоі руки Израілевоі, а Манасію лі-
вою рукою проти правиці Израілевоі и привів іх
ближче до єго.

14 Простяг тоді Израіль свою правицю и
положив Єхраімові на голову, що був менший, а
свою лівицю на голову Манасіину, знарошна
опакуючи своі руки, бо Манасія був перворі-
день.

15 И благословив Іосипа и рече: Бог, що
перед ним ходили батькі моі Овраам и Исак, Бог,
що піклувався мною з мого малечку та й до сёго
дня, —

16 Янголь, що рятував мене від усёго лихого,
нехай благословить хлопъят; и нехай буде на них

Digitized by Google

имъя́ моє́ и имъя́ батьків моіх Овраа́ма и Исака, и нехай множацця велико в сій землі.

17 И бачивши Іосип, що его батько хоче положити свою правицю на голову Єхраімові, подумав, що се помилка, и взяв батькову руку, щоб перенести іі з Єхраімовоі голови на Манасіину голову.

18 И каже Іосип до свого батька: Не так, паноче, бо се перворідень; положи свою правицю ёму на голову.

19 Та не вволив ёго волі батько, и рече: Знаю, сину, знаю. Він також виникацця народом, и також буде великий; тількі ж менший брат ёго буде більший за ёго, и потомство ёго буде купою народів.

20 И благословив обох тоді словами: С тобою благословляю Израіля так: Вчини тебе Бог таким, як Єхраіма и Манасію.

21 И рече Израіль до Іосипа: Оце вже вмираю, та Бог буде з вами, и приведе вас назов у землю батьків ваших.

22 И даю тобі одним хребтом гір більш над братів твоіх, що здобув я ув Омеріів моім мечем и моім луком.

ГОЛОВА XLIX.

И поклйкав Яків синй своі, и рече: Ой зберітеся до купи * та довідайтесь від мене, * яка вам судилась доля, * яка будущина ваша.

2 Ой зберітесь на науку * сини Якова, до мене, * та послухайте що скаже * батько ваш, старий Израіль. *

3 Перворідню мій Рувиме, * моя сило и початку * моіх любих молодощів! * взяв єси над всіми гору * и в повазі и в потузі; *

4 та кипів ти, мов той кипень, — * не тобі старшинувати: * опоганив еси ложе * свого батька, мов ложе! *

5 Симеон та Левий — браття: * іх знаряддя — меч крівавий. *

6 Ой, душе моя! цурайся * іх розмови потай миру; * моя славо, не пишайся * побратимством іх крівавим: * бо вони людей вбивали * и скотину катували. *

7 Будь проклята іх досада, * бо була вона жорстока, * и завзяття іх несите, * бо не знало милосердя! * Поділю іх у Якові * и розсиплю в Израілі. *

8 Тебе, Юдо, брати хвалять: * ти нагнеш ворожі шиі; * усі діти твого батька * вклонящця перед тобою. *

9 В Юди лёвова удача: * з лову сину, ти вернувся, * на землі простягся лёвом, * спочиваєш мов левиця. * Хто ж би зваживсь розбудити, * твій спочивок перебити? *

10 Не зведуцця князі в Юди * и гетьмани з ёго плоду, * поки прийде Миротворець, * сподівання всіх народів, *

11 У саду припне осла він, * а ослятко в винограді, * пополоще в вині плаття, * в крові ягодній — одежу; *

12 од вина червоні очі, * від сметани зуби білі. *

13 Завулон по над сагою * уз край моря буде жити; * суднам у ёго затишок, * и Сидон — ёго границя.

14 Исахар — осел послужний, * між уюками заліг він; *

15 улюбив собі спочивок * та країну темнолугу; * и схилив плече під тягар, * и почав платити окуп. *

16 Дан судитиме народ свій, * рід Израільский незгірший. *

17 Буде вужем на дорозі * и гадюкою на стёзці; * під копит коня укусить, * що й іздеці назад беркицне. *

18 Я ж від тебе сподіваюсь, * Господи, собі ратунку. *

19 Гада військо одоліє, * та він візьме над ним гору. *

20 Від Осура іжа ласа, * царські ласощі від ёго. *

21 Нехталим як дуб ростиме, * любо віття роспустивши. *

22 Іосип — дерево родюще, * що зросло коло криниці; * над криницею схилилось, * и ввесь мур гіллям окрило. *

23 Лушники в ёго стріляли, * гіркі рани завдавали; *

24 та впотужнив ёму руки * Бог Израільский могущий, * що пасе нас, захищає, * мов та скеля камъяная.

25 Той батьків твоіх заступник, * всемогущий Бог Єгова, * допоможе тобі з неба * и з земноі глибокости; * він пішле благословення * з грудей тобі й утроби. *

26 Ой нехай же моє слово * переважить слово предків, * нехай здіймецця у гору * до верхів гір віковічних, * на главі твоій спочине, * твоє тімъя уквітчає, — * тімъя сина між синами, * тімъя князя між братами! *

27 Венямин про здобич буде * сіроманцем вовком дбати: * одну вранці буде жерти, * вночі другу паювати *.

28 Се дванайцять родів Израільских, а се слова, що промовив отець до них, благословляючи

Digitized by Google

їх. Кожнього він благословив особним благословенням,

29 и завітував їм, и рече до них: Оце прилучусь до народу мого. Поховайте мене з батьками моїми в печері, що на полі Єхрона Хетія, —

30 у печері, що на Макпельській ниві, навпроти Мамра, у землі Ханаанській, — у тій печері, що Овраам купив разом з нивою Єхрона Хетія у державу на гробовище.

31 Там поховано Овраама и Сарру, жінку его; там поховано Исака и Ревеку, жінку его; и я там поховав Лию.

32 Туди на поле и в печеру на ему, що куплена в синів Хетових, перевезіть мене и поховайте.

33 И як скінчив Яків заповідання синам своїм, підобгав ноги на ліжко, та й скінчився, и прилучено его до его предків.

ГОЛОВА L.

И впав Іосип на обличчя батькові своєму, и плакав на ему и цілував его.

2 И звелів Іосип своїм урядовим людям, лікарям, намастити пахощами батька его; и лікарі намастили Израїля.

3 И сповнилось сорок день ему, бо стількі днів треба намащувати пахощами; и оплакували его Єгиптяне сімдесят день.

4 И як уплили дні оплакування его, рече тоді Іосип домові Хвараоновому так: Коли я здобувсь у вас ласки, то скажіть Хвараонові в его уші так:

5 Панотець мій казав міні заприсягти, говорачи: Оце я вмираю, то поховай мене в моему гробі, що я викопав собі у землі Ханаанській, там поховай мене. — Пусти ж мене тепер поховати панотця мого, та й знов я вернусь сюди.

6 И каже Хвараон: Иди и поховай панотця твого тим робом, як ти забожився перед ним.

7 И пійшов Іосип ховати батька свого, и з ним пійшли всі послугачі Хвараонові, старшина господи его и вся старшина землі Єгипецької,

8 и вся господа Іосипова, и его братя, и его батька господа; тількі свою малечу та свої вівці та воли покинули вони у землі Гесемській.

9 И пійшли з ним и вози й комінник, и були дуже великі проводи.

10 И прибули вони на гумно Отадове по тім боці Ордані, и сумували тут з великим голосінням; и вчинив він сім день сумування по своему батькові.

11 Вбачали тоді тамешні люде Хананці сумування на гумні Отадовім и казали; Великий плач у Єгиптян! Через се проложено прізвище тому врочищові: Плач Єгипецький, що за Орданню.

12 Так вчинили сини его, як він завітував їм.

13 И привезли его сини его у землю Ханаанську, и поховали его в печері Махмельській, що купив Овраам з нивою у державу на гробовище у Єхрона Хетія проти Мамра.

14 И вернувсь Іосип у Єгипет, він и братя его, и всі що ходили з ним ховати батька его, як поховав батька свого.

15 Вбачаючи тоді братя Іосипові, що батька їх нема на світі, говорили: Може, Іосип зненавидить нас и певне віддячить нам за все зло, що ми ему заподіяли.

16 И послали вони посла до Іосипа с такою річчю: Панотець твій завітував перед смертю такі слова:

17 Скажіте ви так Іосипові: О простй провинність братів твоїх! Бо ми заподіяли тобі зло! Прости ж нам наше лиходійство ради Бога панотця твого! И плакав Іосип, як говорили вони так до его.

18 И поприходили братя его и вклонились перед ним, и казали: Волимо бути твоїми рабами!

19 И рече Іосип до них: Не бійтесь: хіба ж я Бог?

20 Хоча ж ви й мислили міні лихе, та Бог обернув те на добре, щоб сталось те, що тепер діецця, и щоб оборонити від смерти стількі народу.

21 Тим — то не бійтесь: годуватиму вас и ваших дітей. Так заспокоїв їх и говорив до серця їх.

22 И жив Іосип у Єгипті, він и господа батька его; жив Іосип сто и десять років.

23 И бачив Іосип дітей Єхраїмових у третему народі, а також и дітей Махирових, сина Манасіїного, пестив Іосип на колінах у себе.

24 И рече Іосип до братів своїх: Оце вмираю, та Бог спогадає вас и виведе вас из сієї землі у землю, що клявсь він дати Овраамові, Исакові и Яковові.

25 И закляв Іосип дітей Израїльских такими словами: Спогадає Бог вас; винесіть тоді кості мої звідсіля.

26 И вмер Іосип ста и десяти років. И намастили его пахощами, и вложено его у труну в Єгипті.

Digitized by Google

ДРУГА КНИГА МУСІЄВА,

звецця вона

ВТЕКИ.

ГОЛОВА I.

А се ймення дітей Израільских, що прийшли у
Єгипет; кожен прийшов из своєю челяддю:
2 Рувим, Симеон, Левий и Юда,
3 Исахар, Завулон и Вениамин,
4 Дан и Нехталим, Гад и Осир.
5 А всіх душ, що народились від Якова, було
сімдесят душ, укупі з Іосипом, що був у Єгипті.
6 И вмер Іосип и всі брати его, и ввесь той
нарід.
7 И булі діти Израільскі плодючі, и прибіль-
шувались велико, и намножувались, и впотужніли
велико, и земля Гесем була ними повна.
8 Настав тоді новий царь над Єгиптом, що
не знав Іосипа.
9 И каже до свого народу: Чи бачте, народ
синів Израільских більший и дужчий ніж ми.
10 Треба нам узятись за розум проти них,
ато вони росплодяцця, та як дійдецця до війни, то
злучицця з нашими ворогами, та й битимуть на
нас и вибьюцця з нашоі землі.
11 От и поставили вони над ними осавули,
щоб пригнітати іх важкими роботами. И збуду-
вали вони скарбові городи Хвараонові Питом и
Рамесу.
12 Та що більщ іх пригнічувано, то більш
вони плодились и ширились. И погорджувано си-
нами Израільскими.
13 И приганяли Єгиптяне синів Израільских
до роботи немилосердно.
14 И зробили ім життя іх гірким, тяжкою
працею коло глини та коло цегли и коло всякого
діла в полі, и приганяли іх жорстоко до всякоі ин-
шоі роботи.
15 И звелів Єгипецький царь бабам Єврей-
ським, — одна з них була на имъя Сехора, а друга
Хува, —
16 и каже: Як бабуватимете в Єврейських
жінок, то дозирайтесь на родинах: у кого буде
син, зараз убийте; коли ж дочка, то нехай буде
живе.
17 Та боялись баби Бога и не чинили того,
що наказав ім царь Єгипецький, а зоставляли хлоп-
чиків живими.
18 И поклйкав Єгипецький царь бабів и каже
до них: Чом ви того не чините, та зоставляєте
хлопчиків живими?
19 И рекли баби Хвараонові: Бо Єврейські
жінки не такі, як жінки Єгипецькі: вони собі'вдані;
заки прийде баба до неі, вже и вродила.
20 И погоджував Бог у сьому бабам; и народ
прибільшувавсь, и потужнів велико.
21 И що боялись баби Бога, за те послав ім
семьї.
22 И завітував Хвараон усьому народові сво-
єму так: Усякого сина, що народицця (в Євреів),
кидайте в воду, а всяку дочку зоставляйте живою.

ГОЛОВА II.

И був один чоловік из роду Левиного, и взяв
собі жінку з Левийських дівчат.
2 И завагоніла молодиця и привела сина; и
бачивши, що дитина гарна, ховали его три місяці.
3 И як не можна було більш ховати его,
взяла про его коробку з осоту и обмазала іі смо-
лою з глиною, и положила туди дитину; и віднес-
ла іі в очерет край річки.
4 А сестра хлопчикова стояла оддалік, щоб
назирати, що станецця з ним.
5 И прийшла дочка Хвараонова купатись, а
іі дівчата ходили по над річкою; и як зуздріли
вони коробку в очереті, послала вона рабиню свою
піймати іі.
6 И як відчинила іі, побачила вона дитину,
аж тут дитина й заплакала. И змилосердилась вона
над ним, и каже: Се з Єврейських дітей.
7 Тоді сестра его каже доцці Хвараоновій:
Чи не пійти мині покликати мамку з Єврейських
жінок, щоб вигодувала тобі дитинку?

Digitized by Google

8 А дочка́ Хвараóнова ка́же ій: Иди́. И пійшла́ дівчинка и покли́кала ма́тір дити́нину.

9 И ка́же до неі дочка́ Хвараóнова: Візьми́ оцю́ дити́ну та ви́годуй іі міні, а я дам тобі пла́ту. И взяла́ жінка дити́ну и ви́годувала.

10 И підріс хлóпчик и привела́ вона́ ёгó до Хвараóновоі дочки́; и взяла́ вона́ ёгó за си́на. И назва́ла вона́ ёго на имъя Мусій, и ка́же: Бо я ви́тягла ёго з води́.

11 И ста́лось тоді, як уже́ Мусій ви́ріс, що пійшóв він до свогó бра́ття и вбача́в тяжку́ пра́цю іх; и поба́чив, що Єгиптянин бъе Єврéя, одногó з бра́ття ёго.

12 И озирну́вшись сюди́ й туди́ и ба́чивши, що нікóго нема́є, убив він Єгиптянина и схова́в у пісóк.

13 И як ви́йшов дру́гого дня, аж двоє з Єврейських людéй заілись між сéбе; и рече́ до тóго, що скри́вдив: За́ що бъеш свогó бли́зького?

14 И рече́ той: Хто настанови́в тебе́ кня́зем и судде́ю над на́ми? Чи не ду́маєш вбити мене́, як убив есі Єгиптянина? И зляка́вся Мусій, и рече́: Пéвно ж та річ ви́явилась!

15 Дочу́вся тоді Хвараóн про те діло и чига́в на Мусія, щоб ёго вбити. Тоді Мусій утік від Хвараóна, и пробува́в у землі Мадія́мській; и сидів там коло колóдязя.

16 А в священника Мадія́мського булó сім дочóк и прийшли́ вони́ по вóду и поналива́ли в кори́та напува́ти вівці ба́тькові.

17 И прийшли́ чаба́ни и відганя́ли іх, а Мусій уста́вши оборони́в іх и напоів ім вівці.

18 И як верну́лись вони́ до Рагуила ба́тька свогó, ка́же він: Щò се ви так ра́но сёгóдні поверта́лись?

19 А вони́ ка́жуть: Єгиптянин якийся оборони́в нас від чабанів, та натяга́в и води́ нам довóлі и понапува́в вівці.

20 И ка́же він до своіх дóчок: А хто він таки́й? Як же се ви поки́нули чоловіка? Покли́чте ёгó, неха́й попоість хліба (в нас).

21 И вподóбав Мусій жити з ним; и відда́в той за Мусія Сехóру, дочку́ свою́.

22 И привела́ вона́ ёму си́на, и назва́в він ёгó на имъя Гирса́м, рече́ бо: Я був чужениця на чужи́ні.

23 И вплилó довóлі часу, аж Єги́пецький царь умéр. И нарека́ли діти Изра́ільскі с плачéм на невóлю свою́, и дійшóв невільницький плач іх до Бóга.

24 И почу́в Бог іх лéмент, и згада́в свій заві́т з Овраа́мом, з Иса́ком и з Яковом.

25 И вгля́нувсь Бог на діти Изра́ільскі и пожа́лився іх.

ГОЛОВА III.

А Мусій пас вівці Іохвóрові тéстеві своéму, священникові Мадія́мському; и загна́вся из вівцями далéко, зоста́вивши степ позад сéбе, и пригна́вся до гори Бóжоі до Хорива.

2 Зъяви́всь тоді ёму́ а́нголь Госпóдень у пóломъі с посеред тернóвого кущá. Ди́вицця він, коли́ ж кущ поняло́ огнéм, гори́ть, та не згори́ть той кущ.

3 И ка́же Мусій: Пійду́ та и подивлю́сь на се вели́ке ди́во: чом не згори́ть сей кущ.

4 И поба́чивши Госпóдь, що він пійшóв дивитись, озвéцця до ёго с посеред кущá и рече́: Мусію, Мусію! А він каже: Ось я.

5 И рече́: Не наближу́йся сюди́! Поззува́й обу́въя твоє з ніг, бо мі́сце, де ти стоіш, земля́ свята́.

6 И рече́ да́лі: Я — Бог твогó оцця́, Бог Овраа́ма, Бог Иса́ка и Бог Якова. И затули́в Мусій лицé своє: боя́вся диви́тись на Бóга.

7 И рече́ Госпóдь: Дóбре я ба́чив ну́жду могó нарóду в Єги́пті, и чув ёго плач на осаву́ли; бо я зна́ю ёгó му́ки.

8 И спусти́вся я ви́ратувати ёго з рук Єгипецьких, и ви́вести ёгó с тóі землі у зéмлю дóбру и простóру, у зéмлю теку́щу молокóм и мéдом, ту́ди, де живу́ть Хана́нці та Хетіі та Оморіі, та Хверезіі, та Євіі, та Євусіі.

9 Дійшóв же бо плач дітéй Изра́ільских до мéне; и вбача́в я тіснóту, що нéю Єгиптя́не тісни́ли іх.

10 Оцé ж иди́, пішлю́ тебе́ до Хвараóна, щоб ти вивів з Єги́пту нарóд мій дітéй Изра́ільских.

11 И ка́же Мусій до Бóга: Щò я таке́, щоб міні йти до Хвараóна и ви́вести з Єги́пту дітéй Изра́ільских?

12 Одвіту́є Бог: Я бу́ду с тобóю, и ось тобі озна́ка, що я посла́в тебе́: як ви́ведеш нарóд из Єги́пту, — служи́тимете ви Бóгові на сій горі.

13 И ка́же Мусій до Бóга: Неха́й би я пійшóв до дітéй Изра́ільских и сказа́в ім: Бог батьків ваших післа́в мене́ до вас. То вони спита́ють у мéне: Яке ж ёго имъя? Щò я каза́тиму ім?

14 Рече́ тоді Бог до Мусія: Я повсявічний. И рече́: Так ска́жеш сина́м Изра́ільским: Повсявічний післа́в мене́ до вас.

15 И рече́ да́лі Бог до Мусія: Так ска́жеш ти ді́тям Изра́ільским: Госпóдь, Бог ваших оцців, Бог Овраа́мів, Бог Иса́ків и Бог Яковів, післа́в мене́ до вас. Се моє имъя на віки, и се пáмъять моя́ у всі гряду́щі нарóди.

Digitized by Google

16 Иди и збери старшину Израільску до купи и скажи ім: Господь Бог ваших оцців, Бог Овраамів, Исаків и Яковів, зъявивсь міні, глаголючи: Зглянувсь я на вас и бачив, що роблено з вами в Єгипті,

17 и я сказав: Вызволю вас из Єгипецькоі неволі у землю Хананську, и Хетійську, и Омерійську, и Хверезійську, и Євійську, и Євусійську, у землю текущу молоком и медом.

18 И послухають вони твого голосу, и прийдеш ти, ти и старшина Израільска, до Єгипецького царя, и скажете ему: Господь Бог Еврейський зъявився нам: пусти ж нас на три дні ходу у пустиню принести жертву Господеві, Богові нашому.

19 И відаю, що Єгипецький царь не пустить вас, хіба силою.

20 И простру я руку мою и вдарю Єгипет усіма дивами, які вчиню серед его; після того він пустить вас.

21 И дам я сему народові ласку в очах Єгиптян, и станеця, що як итимете, то вийдете не в порожні;

22 а всяка жінка позичить у сусіди своеі и у господині своеі надобу срібного и надобу золотого и одежі; и понадіваете на ваші сини и на ваші дочки, и ограбите Єгиптян.

ГОЛОВА IV.

И одвітував Мусій и каже: Таже ж вони не піймуть міні віри и не послухають голосу мого, бо казатимуть: Бог не зъявлявсь тобі.

2 Рече тоді до его Господь: Щò се в тебе в руці? Каже: Палиця.

3 Рече тоді: Кинь іі на землю. И кинув іі на землю, и зробилась вона гадюкою; и втік Мусій від неі.

4 И рече Господь Мусієві: Простягни руку твою и вхопи іі за хвіст. И простяг він руку и вхопив іі, и зробилась вона палицею в руці его.

5 Се щоб поняли віри, що Господь Бог оцців іх, Бог Овраамів, Бог Исаків и Бог Яковів зъявивсь тобі.

6 И рече Господь ще до его: Засунь тепер руку собі за пазуху. И засунув він руку собі за пазуху; и як вийняв звідтіля, аж вона зробилась коростява, біла як сніг.

7 И рече: Засунь руку собі за пазуху знов. И засунув він руку собі за пазуху знов; и вийняв іі з за пазухи, аж вона зробилась изнов, як его все тіло.

8 Се, як не піймуть тобі віри и не послухають голосу твого за первою ознакою, то послухають голосу твого за другою ознакою.

9 Як же не піймуть віри за двома сими ознаками и не послухають голосу твого, тоді візьмеш ти води з річки и виллеш на землю; то вода, що візьмеш ти з річки, візьмеця кровью на землі.

10 И каже Мусій до Господа: Господи! Не був я добрим речником ні вчора, ні позавчора, ні після того, як ти глаголав до раба твого; не швидкий я на слово и важкий на язик.

11 И рече Господь до его: Хто дав уста чоловікові? Абò хто зробив німого, або глухого, або видющого, або сліпого? Хіба ж не я, Господь?

12 Отò ж иди, и я буду в тебе в устах и навчу тебе, щò говорити.

13 Каже: О Господи; благаю тебе, пішли такого, що справився б у тебе лучче.

14 Запалав тоді гнів Господень на Мусія, и рече Господь: Є в тебе брат Орон? Я знаю, що він гаразд говорить. От же він вийде тобі назустріч, и як зуздрить тебе, зрадіє серцем своім.

15 И говоритимеш ему и положиш слова в уста ему, а я буду в устах у тебе и в устах у его, и навчу вас, що чинити.

16 И буде він твій речник перед народом; и буде він тобі замісь уст, а ти будеш ему замісь Бога.

17 И візьмеш ти сю палицю в руки, як робитимеш ознаки.

18 И пійшов Мусій и вернувсь до Іохвора, свого тестя, и каже до его: Відпусти мене, пійду я до братів моіх, що в Єгипті, побачу, чи вони ще живі. И каже Іохвор Мусієві: Иди з Богом.

19 И рече Господь Мусієві у землі Мадіямській: Вертайсь у Єгипет, бо всі люде померли, що чигали на твою жизнь.

20 И взяв Мусій жінку свою и сини своі и посадив іх на осла, и вернувсь у Єгипецьку землю; и взяв Мусій палицю Божу в руки.

21 И рече Господь Мусієві: Як вернесся в Єгипет, гляди, щоб зробив усі ті дива перед Хвараоном, що дав я в твоі руки; та запік я ему серце, щоб не дозволяв итти народові.

22 И скажеш ти Хвараонові: Так рече Господь: Израіль — син мій, перворідень мій,

23 и глаголю тобі: Пусти сина мого, щоб служив міні; як те не дозволиш ему йти, то ось — убъю сина твого, перворідня твого.

24 И сталось у дорозі, в харчівниці, що наступив Господь на Мусія и хотів его вбити.

25 Тоді Сехора взяла гострого каменя, обрізала передне тіло своему синові, положила его під ноги ему (Мусієві) и каже: Ти мій жених крові!

26 И відійшов Бог від его. Каже тоді вона: Жених крові через обрізання!

Digitized by Google

27 И рече́ Госпо́дь Оро́нові: Иди́ в пусти́ню назу́стріч Мусієві. И пійшо́в він, и зустрів ёго́ на горі Бо́жій, и поцілува́в ёго́.

28 И переказа́в Мусій Оро́нові всі слова́ Го́спода, що посла́в ёго́ и про всі озна́ки, що завітува́в ёму́.

29 И пійшли́ Мусій з Оро́ном и ску́пили всю старшину́ синів Израїльских;

30 и говори́в Оро́н усі ре́чі, що глаго́лав Госпо́дь Мусієві и роби́в озна́ки перед віччю в наро́ду.

31 И поня́в наро́д віри, и як почу́ли, що Госпо́дь спогада́в дітей Израїльских и що він зглянувсь на іх бідува́ння, то похили́ли го́лови и моли́лись.

ГОЛОВА V.

И пійшли́ по́тім Мусій з Оро́ном и рекли́ Хварао́нові: Так глаго́ле Господь Бог Израїльский: Пусти́ наро́д мій, вчини́ти свя́то мині в пусти́ні.

2 И ка́же Хварао́н: Хто таки́й сей Госпо́дь що я му́шу слу́хати го́лосу ёго́ и пу́стити Израїля? Я не зна́ю Го́спода и не пущу́ Израїля.

3 И рекли́: Бог Єврейський зъявився нам. Пусти́ нас на три дні ходи́ у пусти́ню принести́ же́ртву Господе́ві, на́шому Бо́гові, щоб не покара́в нас мо́ром або́ мече́м.

4 И ка́же до них царь Єги́пецький: На́ що ви, Мусію та Оро́не, відрива́єте люде́й від робо́ти? Идіть до ва́шого працюва́ння.

5 И ка́же да́лі Хварао́н: И та́к наплоди́лось бага́то люде́й у ца́рстві, а ви даєте́ ёму́ пільгу від робо́ти.

6 И звелів тоді Хварао́н осаву́лам людським и іх отаманам такими слова́ми:

7 Не дава́йте більш лю́дям соло́ми випа́лювати це́глу, як пе́рше: неха́й самі збіра́ють соло́му для се́бе.

8 И накиньте на них по стільки цегли́н, скільки воні́ виро́блювали пе́рше; не вменша́йте ані же; бо воні́ ліну́юцця, тим и кричять: Пусти́ нас принести́ же́ртву Бо́гові.

9 Вимага́йте з них більш робо́ти, неха́й працюють, а леда́чих річе́й слу́хати не дава́йте.

10 И пійшли́ людськї осаву́ли з своім ота́манням и каза́ли наро́дові такі слова: Так и так рече́ Хварао́н: Не дава́тиму вам більш соло́ми;

11 идіть, роздобува́йте собі соло́му де хо́чете; тількі робо́та ва́ша не вба́вицця ані же.

12 И розсипавсь наро́д по всій землі Єгипецькій збіра́ти стерню́ замісь соло́ми.

13 А осаву́ли прига́ни́ли люде́й говорючи: Спо́вня́йте діло своє́, щоде́нний уро́к свій, як бу́ла вам соло́ма.

14 Бити тоді й отаманів над дітьми Израїльскими, що понаставляли осаву́ли Хварао́нові, и питано в них: Чом ви не спо́вня́єте свої міри, и не вистача́єте це́гли рівно що-дня?

15 И прихо́дили отамани́ дітей Израїльских до Хварао́на пла́чучись: На що ти ро́биш таке́ с твоіми раба́ми?

16 Не даю́ть соло́ми раба́м твоім, а ка́жуть нам: Робіть це́глу. И ось — рабів твоіх бъють, и твій наро́д винува́тять.

17 А він ка́же: Ле́жні ви, лежобо́ки; тим и говорите: Пусти́ нас принести́ же́ртву Господе́ві.

18 Идіть же та працю́йте, и соло́ми не бу́де вам, а та́льку це́гли му́сите щодня дава́ти.

19 Вбача́ли тоді отамани́ дітей Израїльских, що лиха́ ім годи́на прийшла́, після то́го, як ска́зано ім: Не вме́ншуйте ані же це́гли проти щоде́нньої та́льки.

20 И стріли воні́ Мусія з Оро́ном, що стояли проти них, як воні́ йшли від Хварао́на.

21 И каза́ли до них: Неха́й Бог зглянe на вас и су́дить вас: бо ви зроби́ли за́пах наш огидливим Храрао́нові и врядови́м лю́дям ёго́, и пода́ли ёму́ меч у ру́ку, щоб повбива́в нас.

22 И оберну́всь Мусій до Го́спода, и ка́же: Го́споди! на́ що ти насла́в таке́ лихо на сей наро́д? Що ж по то́му, що післа́в еси́ мене́?

23 С того́ бо ча́су, як ходи́в я до Хварао́на, говори́ти в имъя́ твоє́, він поча́в ще гірше гністи́ наро́д сей а ти все таки́ не ви́ратував наро́ду свого́.

ГОЛОВА VI.

И рече́ Госпо́дь до Мусія: Тепе́р поба́чиш, що я зроблю Хварао́нові: бо руко́ю могу́цою приму́шу ёго́ ви́пустити іх, и руко́ю міцно́ю — ви́проводити іх из землі своєі.

2 И глаго́лав Бог до Мусія и рече́ до ёго: Я Госпо́дь;

3 и объявля́всь я Овра́мові, Иса́кові и Якову Бо́гом Всемогу́щим, та не взнали воні́ ще мене в моім и́мени Єго́ва (вічний).

4 И вчини́в я з ни́ми завіт мій, що дам ім зе́млю Хана́нську, зе́млю іх мандрува́ния, де воні́ були́ чужозе́мцями.

5 И чув я плач дітей Израїльских, що Єгиптя́не держя́ть у нево́лі; и спогада́в я завіт мій.

6 Тим же то скажи́ дітям Израїльским: Я — Госпо́дь, и виведу вас с під корми́ги Єги́пецької, и ви́ратую вас из нево́лі, и визволю вас руко́ю простя́гнутою и судо́м великим;

7 и вчиню вас наро́дом своім, и бу́ду ва́шим Бо́гом; и взна́єте, що я — Госпо́дь ваш Бог, що виво́дить вас из під корми́ги Єги́пецької.

Digitized by Google

8 И приведу вас у землю, як я клявсь Овраамові, Исакові и Яковові, и дам вам іі в державу: я, — Господь.

9 И говорив Мусій так до синів Израільских; та вони не слухали Мусія через придавлений дух свій и через тяжку неволю.

10 И глаголав Господь до Мусія, так:

11 Иди говори до Хвараона, царя Єгипецького, щоб випустив дітей Израільских из землі своєі.

12 Говорив тоді Мусій перед Господом и промовив: Не послухали мене діти Израільскі: як же Хвараон послухає мене, що я собі не вданий на слово?

13 И глаголав Господь до Мусія и Орона и дав ім заповіт до дітей Израільских и до Хвараона Єгипецького — вивести дітей Израільских из Єгипецькоі землі.

14 Се голови іх предківських домів: Сини Рувимові, первородня Израілевого: Єнох и Хвалос, Осрон и Хармий: се роди Рувимові.

15 А сини Симеонові: Ємуйло та Ямин, та Аод, та Охин, та Сар, та Савул, син Хананки: се роди Симеонові.

16 А се імення синів Левиіних по іх родоводам: Гирсон, да Каат, та Мерари; а віку Левиіного було сто трийцять и сім років.

17 Сини Гирсона: Ловений та Семей по своім семъям.

18 А сини Каатові: Омрам, та Исар, та Хеврон, та Озийло; а віку Каатового було сто трийцять и трі роки.

19 А сини Мерариеві: Молия та Мусія: се роди Левиіні по родоводам іх.

20 А Омрам узяв Іохеведу, свого батька сестру, за себе, и вона привела ёму Орона та Мусія; а віку Орамового сто трийцять и сім років.

21 А сини Исарові: Корей и Нахфек и Зехрия.

22 А сини Озийлові: Мисайло та Єлисахван та Сегрия.

23 А Орон узяв Єлисавету дочку Оминодавову, сестру Насонову, за себе; и привела вона ёму Надава, та Овиюда, та Єлеазара та Итамара.

24 А сини Кореєві: Осир и Єлкана и Овиясар: се семъі Кореєві.

25 А Єлеазар, Оронів син, узяв одну з дочок Хвутилових за себе; и привела вона ёму Хвинеса: се голови Левитів по іх семъям.

26 Се ті Орон та Мусій, що Бог ім глаголав: Виведіть дітей Израілевих из землі Єгипецькоі по іх повкам.

27 Се ті, що казали Хвараонові, царю Єгипецькому, випроводити дітей Израільских из Єгипта: се ті Мусій та Орон.

28 И сталось того дня, як глаголав Господь до Мусія у землі Єгипецькій,

29 що глаголав Господь до Мусія сими словами: Я — Господь: перекажи Хвараонові, цареві Єгипецькому, все, що я глаголю тобі.

30 И каже Мусій перед Господом: Не вданий я на слово: як же Хвараон послухає мене?

ГОЛОВА VII.

И рече Господь Мусієві: Оце я настановляю й тебе за бога Хвараонові, а Орон, твій брат, буде твоім пророком.

2 Глаголатимеш усе, що я звелю тобі, а Орон твій брат, глаголатиме Хвараонові, щоб вислав дітей Израільских из землі своєі.

3 И запечу я Хвараонове серце, и вчиню багацько моіх ознак и див моіх у землі Єгипецькій,

4 Та Хвараон не послухає вас, щоб наложив я руку мою на Єгипет и вивів повки моі и мій народ, дітей Израільских, из землі Єгипецькоі великими карами.

5 И взнають Єгиптяне, що я — Господь, як простягну я руку мою на Єгипет и виведу дітей Израільских из посеред них.

6 И вчинили так Мусій з Ороном, як звелів ім Господь, так учинили вони.

7 А було Мусієві вісім десят років, а Оронові вісім десят и трі роки, як вони говорили до Хвараона.

8 И глаголав Господь Мусієві и Оронові так:

9 Як буде Хвараон говорити до тебе и скаже: Покажіть яке диво; тоді ти скажеш Оронові: Візьми палицю и кинь іі перед Хвараоном, й зробиться вона гадюкою.

10 И прийшли Мусій з Ороном до Хвараона и вчинили так, як звелів ім Господь: и кинув Орон свою палицю перед Хвараоном и перед ёго послугачами, и сталась палиця гадюкою.

11 Тоді й Хвараон покликав мудреців та чарівників; и вчинили чарівники Єгипецькі собі таке ж саме своіми чарами.

12 Бо кидав кожен з них свою палицю, й палиця робилась гадюкою; та Оронова палиця пожерла іх палиці.

13 От же Хвараонове серце зоставалось запеклим и не слухав він іх як и сказав Господь попереду.

14 И рече Господь до Мусія: У Хвараона серце запекле, не хоче він пустити народу.

Digitized by Google

15 Иди ти до Хвараона вранці. Ото вийде він до води; и станеш ти на березі річки проти ёго ходу, и держатимеш у руці палицю, що обертялась в гадюку,

16 и казатимеш ти до ёго: Господь, Бог Єврейський, послав мене до тебе от из сими словами: Пусти народ мій, нехай послужить міні в пустині; и ещё ти це послухав и досі.

17 Так рече Господь: От с чого взнаєш, що я — Господь: дивись, ударю я палицею, що в мене в руках по воді що в ріцці, и вона візьмецця кровъю,

18 и риба що в воді вимре, и вода засмердицця; и Єгиптяне гидуватимуть пити воду з річки.

19 И глаголав Господь до Мусія: Скажи Оронові: Візьми палицю и простягни твою руку на води Єгипецькі, на іх струмки, на іх річкй и на ставй іх и на всяке згромадженя вод іх, щоб вони взялись кровъю; и нехай буде кров по всій землі Єгипецькій, як у надобах деревъяних, так и в надобах камъяних.

20 И вчинили Мусій з Ороном так, як звелів Господь; и зняв він палицю и вдарив по воді що в ріцці перед очима в Хвараона и перед очима в ёго послугачів; и вся вода, що була в ріцці, узялась кровъю.

21 И риба, що була в ріцці, вимерла и річка засмерділась, и Єгиптяне не змогли пити води з річки; и була кров по всій землі Єгипецькій.

22 А чарівники Єгипецькі вчинили таке й собі своіми чарами; и закаменіло серце в Хвараона, и не послухав він іх, як и сказав Господь попереду.

23 И повернувшись Хвараон пійшов у свій будинок; не помъякшав серцем и від сёго.

24 И всі Єгиптяне копали навкруги коло річки, досягаючи води пити бо не можна було пити води з річки.

25 И сповнилось сім день як ударив Господь по ріцці.

26 И глаголе Господь Мусієві: Иди до Хвараона и скажи ёму: Так рече Господь: Пусти народ мій послужити міні.

27 Як же не пустиш ёго, то заражу всі твоі границі жабами:

28 и наплодицця у річках жаб страшенно, и вийдуть вони, и поналазять у твій будинок и в твою усипальницю, и на твоє ліжко, и в будинок послугачів твоіх, и на твій народ, и в твоі печі и в твоі діжі;

29 поналазять жаби на тебе и на твій народ и на твоіх послугачів.

ГОЛОВА VIII.

И глаголав Господь Мусієві: Скажи Оронові: Простягни руку твою с палицею на струмки, на річки, на стави, и нехай жаби лізуть на Єгипецьку землю.

2 И простяг Орон руку свою на води Єгипецькі; и полізли жаби и вкрили Єгипецьку землю.

3 А чарівники вчинили таке й собі своіми чарами и навели жаб на Єгипецьку землю.

4 Тоді Хвараон послав по Мусія и Орона, и каже: Ублагайте Господа, щоб нам збутися жаб, міні и моєму народові; то пущу я народ принести жертву Господеві.

5 И рече Мусій до Хвараона: Зроби собі славу більше мові, и скажи коли я маю молитися за тебе и за твоіх послугачів и за твій народ, щоб зникли жаби у тебе и в будинках твоіх, а зостались тількі в ріцці?

6 И каже: Завтра. И рече Мусій: Нехай буде по слову твоєму, щоб узнав єси, що немає другого такого, як Господь Бог.

7 И зникнуть у тебе жаби, и в твоіх будинках, и в твоіх послугачів, и в твого народу; зостануцця тількі в ріцці.

8 И вернулись Мусій з Ороном від Хвараона; и помоливсь Мусій до Господа про жаб, що він навів на Хвараона.

9 И вчинив Господь по слову Мусієвому; и видохли жаби по дворах, по селах и по полях.

10 И згребено іх у купи, и засмерділась земля.

11 От же, як побачив Хвараон, що була пільга, знов зробилось у ёго серце запекле, и не слухав іх, як и сказав Господь попереду.

12 И рече Господь Мусієві: Скажи Оронові: Простягни твою палицю и вдарь по земляному пилу, нехай візьмецця мошками по всій Єгипецькій землі.

13 И вчинили вони так; и простяг Орон свою руку с палицею и вдарив по земляному пилу, и налетіло мошок на людей и на скотину; увесь земляний пил взявся мошками по всій землі Єгипецькій.

14 И силкувались чарівники вчинити своіми чарами, щоб зникли мошки, та не змогли: так и зістались мошки на чоловікові и на скотині.

15 Тоді казали чарівники до Хвараона: Се палець Божий; та Хвараонове серце було запекле, не слухав він іх, як и сказав Господь попереду.

26 И рече Господь Мусієві: Устань уранці и стань перед Хвараоном, як саме йтиме він до води, и скажи ёму: Так глаголе Господь Пусти народ мій послужити міні.

Digitized by Google

17 Бо, як не пустиш моге́ наро́ду, то ось пішлю я пе́ськихмух на те́бе, и на твоїх послугачів и на твій наро́д, и в твої будинки; и бу́дуть двори́ Єгиптя́н по́вні пе́ськиx мух, ба й земля́ де воні́ стоя́ть.

18 И відділю тоді зе́млю Гесе́мську, де живе́ наро́д мій, що ні єди́ноі пе́ськоі му́хи не бу́де там; щоб знав еси́, що я Господь посеред землі.

19 И вчиню я розлу́ку між моім и твоім наро́дом: за́втра поста́не ознака ся.

20 И дав так Госпо́дь; и ось налетіло страше́нна си́ла пе́ськиx мух у будинок Хварао́нів и в будинки єго послугачів, и по всє́му Єгипецькому ца́рству опа́ли пеські му́хи зе́млю.

21 И посла́в Хварао́н по Мусія и Оро́на и ка́же: Идіть принесіть же́ртву ва́шому Бо́гові у сій землі.

22 И рече́ Мусій: Не подо́ба нам так чинити бо те, чим Єгиптя́не гиду́ють, ми прине́сли на же́ртву Господе́ві, на́шому Бо́гові. Якби́ ж ми принесли́ на же́ртву перед очима в них те, чим воні́ гиду́ють, чи не побили б воні́ нас камінням?

23 Пійдемо лу́чче на три дні ходи́ у пусти́ню и принесемо́ же́ртву Господе́ві, на́шому Бо́гові, як він звелів нам.

24 И ка́же Хварао́н: Пущу́ вас принести́ же́ртву Господе́ві, ва́шому Бо́гові, у пусти́ні, тількі не захо́дьте ду́же дале́ко: помолітесь за мене.

25 И рече́ Мусій: Оце́ ж иду́ від те́бе и блага́тиму Го́спода, щоб пе́ськi му́хи зникли в Хварао́на, и в єго послугачів, и в єго народу за́втра ж таки́; тількі щоб Хварао́н не звів нас удру́ге, не пусти́вши наро́д принести́ же́ртву Господе́ві.

26 И верну́всь Мусій від Хварао́на, и блага́в Го́спода.

27 И дав Госпо́дь по сло́ву Мусієвому, и позника́ли пе́ськi му́хи у Хварао́на, и в єго послугачів, и в єго наро́ду; не зоста́лось ні одноі.

28 Та закаменйв Хварао́н своє́ се́рце и сей раз, не схотів пусти́ти наро́ду.

ГОЛОВА IX.

Рече́ тоді Госпо́дь Мусієві: Иди́ до Хварао́на и скажи́ єму́: Так глаго́ле Госпо́дь, Изра́ільский Бог: Пусти́ наро́д мій послужи́ти мінi.

2 Як же не схо́чеш пусти́ти єго́ и вде́ржуватимеш до́вше,

3 то ось рука́ Госпо́дня на твоєму ско́тові що в по́лі: на твоїх ко́нях, на твоїх осла́х, на твоїх верблю́дах, на твоїх вола́х, и на твоїх вівця́х: помір буде тя́жко великий.

4 И відлучить Госпо́дь скоти́ну Изра́ільску від скоти́ни Єгипецьноі: и не здо́хне нічо́го с худо́би Изра́ільскоі.

5 И назначи́в Госпо́дь годи́ну, глаго́лючи: За́втра Госпо́дь дасть так у сій землі.

6 И дав так Госпо́дь назавтра, и звесь скот Єгипецький подо́х; а с худо́би діте́й Изра́ільских не здо́хло ні одно́.

7 И посла́в Хварао́н, аж спра́вді не здо́хло ні одно́ с худо́би Изра́ільскоі. Та було́ се́рце Хварао́нове запе́кле, и не пусти́в він наро́ду.

8 И рече́ Госпо́дь Мусієві и Оро́нові: Візьміть по жмені по́пелу с пе́чі, и неха́й Мусій сипне́ ім проти не́ба перед очима в Хварао́на.

9 И візьмецця він курявою по всій землі Єгипецькій, и бу́дуть на лю́дях и на ско́тові прищитись чиряки́ по всій Єгипецькій землі.

10 И взяли́ воні́ по́пелу с пе́чи и ста́ли перед Хварао́ном; и сипну́в ним Мусій проти не́ба; и почали́ прищитись чиряки́ на лю́дях и на ско́тові.

11 И не змогли́ чарівники́ стояти перед Мусієм за чиряка́ми; бо чиряки́ були́ на чарівника́х и на всіх Єгиптя́нах.

12 И закамени́в Госпо́дь се́рце Хварао́нове, и не послу́хав він іх, як говори́в Госпо́дь Мусієві.

13 И рече́ Госпо́дь Мусієві: Уста́нь ура́нці ра́но и стань перед Хварао́ном и скажи́ єму́: Так глаго́ле Госпо́дь, Єврейський Бог: Пусти́ наро́д мій послужи́ти мінi.

14 Ато пішлю те́пер уже́ всі вра́зи моі на се́рце твоє́, и на твоїх послугачів, и на твій наро́д, щоб узна́в еси́, що нема́ тако́го як я по всє́му світу.

15 Тепе́р бо простягну́ ру́ку мою и вда́рю тебе́ и твій наро́д мо́ром, и потреблю́ тебе́ з землі.

16 На те бо я й зоста́вив живо́го тебе́, щоб показа́ти на тобі си́лу мою, и щоб моє́ имъя́ объявилось по всє́му світу.

17 Чи ще ж люту́єш ти на мій наро́д, що не хо́чеш пусти́ти єго́?

18 Ось за́втра у сю до́бу вда́рю я страше́нним гра́дом, яко́го не було́ ще в Єгипті від єго́ почáтку та й до́сі.

19 Пішли́ ж за́раз позагана́ти скот и все що ма́єш у по́лі, бо на вся́ку люди́ну и скоти́ну, яка́ знайдецця в по́лі и не бу́де зaгнана до до́му, уда́рить град и повбива́є.

20 Хто бая́всь Госпо́днього сло́ва між урядо́вими людьми́ Хварао́новими, звелів своій че́ляді втіка́ти з ско́том додо́му;

21 а кому́ байду́же було́ про сло́во Госпо́днє зоста́вив свою́ че́лядь и скот у по́лі.

22 И рече́ Госпо́дь Мусієві: Простягни́ ру́ку твою проти́ не́ба, щоб уда́рило гра́дом по всій Єгипецькій

кій землі на людину и на скотину и на всяку траву полёву по всій Єгипецькій землі.

23 И простяг Мусій руку свою проти неба: и Господь послав грім и град, и побіг огонь по полю; и Господь сипав градом по Єгипецькій землі.

24 И був град, и мішались огняні блискавиці з градом, дуже буйним, якого не було по всій землі Єгипецькій від настання народу її.

25 И побило градом по всій Єгипецькій землі все, що було в полі, и чоловіка й скот, и вибило градом усяку траву в полі и поламало всяке дерево в полі.

26 Тількі в землі Гесемській, де пробували діти Израільскі, не було граду.

27 И післав Хвараон по Мусія и Орона и каже їм: згрішив я сёго разу! Господь праведний, а я и мій народ — грішники.

28 Ублагайте Господа щоб не було вже страшенного грому та граду, а я пущу вас, не держатиму довше.

29 И рече до ёго Мусій: Скоро вийду з города та простягну руки мої до Господа, грім перестане, и не буде більш граду, щоб узнав еси, що земля — Господня.

30 Що ж до тебе и до твоїх рабів, я знаю, що ви ще не боїтесь Господа Бога.

31 И побило тоді лін и ячмінь, бо ячмінь був у колосі а лін стеблистий.

32 От же пшениці й жита не побило, бо ще не піднялись.

33 И вийшов Мусій из города від Хвараона и простяг руки свої до Господа и перестав грім и дощ годі литись на землю.

34 И як побачив Хвараон, що дощ и град и грім перестали, згрішив ще раз, и закаменіло серце в ёго и в послугачів ёго.

35 И зісталось Хвараонове серце запекле, не схотів пустити дітей Израільских, як и говорив Господь Мусієві попереду.

ГОЛОВА X.

И рече Господь Мусієві: Иди до Хвараона, бо закаменив я серце ёму и серце послугачам ёго, щоб показати сі мої ознаки перед ним,

2 и щоб переказав еси твоёму синові и твого сина синові, про те що я вдіяв у Єгипті, и про мої ознаки, що я вчинив між ними; щоб знали ви, який я Господь.

3 И пійшов Мусій з Ороном до Хвараона и рече до ёго: Так глаголе Господь, Єврейській Бог: Доки ти опинатимесся нагнутись передо мною? Пусти народ мій послужити мені.

4 Бо як не пустиш народу мого, то ось я завтра нажену сарану на твою землю:

5 и позакриває вона очі землі, що не видно буде землі, и поїсть вона нащадок того, що вісталось вам після граду и объідатиме всяке дерево, що росте вам у полі;

6 и набъєцця у твої будинки и в будинки твоїх послугачів, и в доми усіх Єгиптян; чого ні твій батько, ні батько твого батька не бачив с того часу, як вони жили на землі, та й до сёго дня. И повернувсь и пійшов від Хвараона.

7 И казали Хвараонові послугачі до ёго: Доки сей чоловік знущатимецця з нас? Нехай собі йдуть служити Господеві, своёму Богові. Хиба ще не знаєш, що Єгипет погибає.

8 И приведено знов Мусія з Ороном перед Хвараона. И каже їм: Идіть служіть Господеві, вашому Богові. Та которі ж се пійдуть?

9 И рече Мусій: Пійдемо з нашими малими и з нашими старими, з нашими синами и з нашими дочками, з нашими отарами и з нашими гуртами пійдемо; бо мусимо зробити свято Господеві.

10 И каже до них: Нехай з вами буде так Господь, як я хочу пустити вас з вашою малечою. Тількі глядіть, чи нема в вас якого зла на думці?

11 Не так би сёму треба бути! Идіть ви, чоловіки, и послужіть Господеві, коли того схотіли. И вигнано їх від Хвараона.

12 И рече Господь Мусієві: Простягни руку твою на Єгипет про сарану, щоб налетіла на Єгипецьку землю и пожерла всю траву по землі, усе, чого град не вибив.

13 И простяг Мусій свою палицю над землею Єгипецькою, и послав Господь від сходу вітер на ту землю на ввесь той день и на всю ту ніч; и як настав ранок нагнав тоді вітер від сходу сарану.

14 И летіла сарана понад усею Єгипецькою землею, и обсіла всі країни Єгипецькі: страшенна сила; ні перше ні навпослі не було такої.

15 Бо позакривала очі всеї землі, що все почорніло; и пожерла вона всяку траву на землі и всякий врожай на дереві, який зіставсь після граду по всій землі Єгипецькій.

16 Тоді післав Хвараон по Мусія та Орона нечайно, и каже: Згрішив я перед Господом; вашим Богом, и перед вами.

17 Тепер же простіть мині мій гріх тількі сей раз, и вблагайте Господа, вашого Бога, щоб відвернув від мене тількі сю смерть.

18 И вернувсь Мусій від Хвараона и благав Господа.

Digitized by Google

19 И післав Господь велйкий вітер від заходу, що підхопив сарану и вагнав у Червоне море; не зосталось ні одиної по всіх країнах Єгипецьких.

20 И закаменив Бог Хвараонові серце, що не схотів пустити дітей Ізраїльских.

21 И рече Господь Мусієві: Простягни руку твою проти неба, щоб стала́сь темрява над землею Єгипецькою, така темрява, щоб ходили навпомацьки.

22 И простяг Мусій свою руку проти неба; и постала густа темрява над усею землею Єгипецькою на три дні:

23 не бачили одно 'дного, и не знявсь ніхто з свого місця три дні; усі ж діти Ізраїльскі мали світ у своїх оселях.

24 И поклйкав Хвараон Мусія и каже: Ідіть собі, служіте Господеві; тількі нехай зостануцця ваші вівці та скот; беріть и свою малечу з собою.

25 И рече Мусій: Ще ж мусиш дати нам у руки на посвяти и на огняні жертви Господеві, нашому Богові.

26 Добуток наш також піде з нами, не зостанецця ані копита; бо с того мусимо взяти про службу Господеві, нашому Богові; а ми не знаємо, чим послужимо Господеві, аж доки прийдемо туди.

27 Та окаменив Господь Хвараонові серце, и не схотів він пустити їх.

28 И каже ім Хвараон: Ідіть собі від мене! стережись, не появляй міні більш очей; бо скоро появиш міні очі, зараз буде тобі смерть.

29 И рече Мусій: Добре казав еси: я вже більш не побачу тебе.

ГОЛОВА XI.

И рече Господь Мусієві: Завдам же ще одну муну Хвараонові и Єгиптові; після того вже пустить вас, — не тількі пустить, а зовсім вижене вас из відсіля.

2 Оповісти ж народові, нехай кожен чоловік позичить у свого сусіда, а кожна жінка у своєі сусіди, надобів срібних и надобів золотих.

3 И зробив Господь Єгиптян прихильними до народу, та й Мусій був дуже великий чоловік у землі Єгепецькій в очу послугачів Хвараонових и в очу народу.

4 И рече Мусій: Так глаголе Господь: Опівночи піиду я серединою Єгипту,

5 и кожне що народилось первим умре, — від перворідня Хвараонового що сидить на престолі, до перворідня бранки, що коло жорен и кожне перве в скоту.

6 И настане великий плач по всій землі Єгипецькій, якого ще не було ніколи, та ніколи й не буде.

7 Проти ж дітей Ізраїльских и собака не поверне язика свого, ні проти людини, ні проти скотини, щоб ви знали, як Господь відрізнив Єгиптян від Ізраїля.

8 И всі оці послугачі твої прийдуть до мене и вклонацця міні, и казатимуть: Иди звідсіля и весь твій народ нехай иде с тобою; и після сёго я вийду. И вернувсь він від Хвараона у великому серці.

9 И рене Господь Мусієві; Не послухає вас Хвараон, щоб ще моїх див було більш у землі Єгипецькій.

10 И Мусій з Ороном творили всі ті дива перед Хвараоном, а Господь окаменив серце Хвараонові, так що не схотів він пустити дітей Ізраїльских из землі своєі.

ГОЛОВА XII.

И глаголав Господь Мусієві з Ороном у землі Єгипецькій так:

2 Сей місяць буде вам початком місяців: він буде в вас первий місяць року.

3 Оповістіть усій громаді Ізраїльскій так: Десятого дня сёго місяця візьме кожен чоловік ягня, по ягняті на сёмъю.

4 А коли челядь буде дуже мала на ягня, нехай він из близьким сусідом своїм візьмуть укупі дивлячись по душам; кожна людина по ії їжі лічитимецця в вас на ягня.

5 Ягня без пороку, самчик одноліток; візьмете ёго з овечок або с кіз.

6 И доглядатимете ёго до чотирнайцятого дня того ж місяця; и кожен у всій Ізраїльскій громаді мусить заколоти своє у міжвечіръя.

7 И візьмуть вони крові и покроплять нею одвірки и надпоріжник у хатах, де ёго їстимуть.

8 И їстимуть вони тої ночі мъясо, печене на огні, и прісники; и їстимуть при тому гіркі зілля.

9 Не їжте ёго сирим, ні вареним як небудь у воді, а печеним на огні, — с головою, з ногами и с тельбухами.

10 И не зоставите ви з ёго нічого на ранок; що ж зоставатимецця до ранку ви спалите на багатті.

11 И ось як ви ёго їстимете: підперезавши чересла обувшись у своє обувъя и державши ваші истики в руках; и їстимете ви ёго с поспіхом: се Господня паска (перехід).

12 Бо перейду через Єгипецьку землю тої ночі и вбъю кожного перворідня у землі Єгипецькій, як людину, як скотину; а над усима Єгипецькими богами я вчиню карний суд, я, Господь.

Digitized by Google

13 И буде кров у вас ознакою домів де ви будете: и вбачатиму я кров, и минатиму вас, и не буде смертноі муки на вас як каратиму Єгипецьку землю.

14 И буде вам сей день на спомин, и шануватимете єго як свято Господеві у всі ваші народи; шануватимете єго як свято по закону на віки.

15 Сім день істимете прісний хліб, и зараз першого дня спорожните закваску по ваших господах; а хто б ів квашений хліб від першого дня до сёмого, та душа погибне з між Израіля.

16 И першого дня будуть святі зьовини на свято и сёмого дня також будуть зьовини д вас; ніякоі роботи не робитимете в ті дні, опріч того що кожен мусить істи; не тільві можна робити.

17 И держатимете свято прісників, бо того самого дня вивів я ваші повки из землі Єгипецькоі: тим ви шануватимете сей день у ваших народах по закону на віки.

18 Першого місяця, чотирнайцятого дня того ж місяця увечері істимете ви прісники, и істимете аж до вечора двайцять першого дня того ж місяця.

19 Сім день щоб не було нічого кислого в господах ваших: бо хто істиме квашене, того душа погубицця з громади Израільскоі, чи буде він чужениця, чи тутешній.

20 Не істимете нічого квашеного; по всіх ваших оселях мусите істи прісники.

21 Склйкав тоді Мусій всю старшину Израільску и рече ім: Идіть та виберіть собі по ягняті на сёмъю и заколіть на паску.

22 И візьмете пучечок гисопу и вмочите єго в кров що в посудині и покропите надпоріжник и обидва одвірки кровъю с посудини; и ніхто з вас не вийде за двері своєі хати до ранку.

23 Бо Господь нитиме побиваючи Єгиптян; и як побачить він кров на надпоріжникові и на одвірках, то мине ті двері и не попустить губителеві ввійти до осель ваших на погибель вашу.

24 И держатиметесь сёго яко закону тобі и синам твоім на віки.

25 И як ви прийдете в землю, що Господь дасть вам, як обітував,—щоб держались ви служби сієі!

26 И як ваші діти спитають у вас: Що воно за служба така?

27 щоб ви казали: Се жертва проходу Господнёго, що пройшов поуз доми дітей Израільских у Єгипті, як побивав Єгиптян и визволяв господи наші. И народ похилив голови молячись.

28 И пійшли діти Израільскі и вчинили; як Господь звелів Мусієві и Оронові, так воні вчинили.

29 И сталось о північі, що Господь побив усі первородні в землі Єгипецькій від перворідня Хвараонового що сидить на своєму престолові, до перворідня бранця, що сидів у темниці, и все перве в скоту.

30 И встав Хвараон уночі, він и всі єго послугачі, и всі Єгиптяне; и був великий плач у Єгипті, бо не було хати, де б не було мертвого.

31 И поклйкав він Мусія з Ороном уночі, та й каже: Вставайте та вбірайтесь собі с посеред мого народу, и ви и діти Израільскі; и йдіть служити Господеві, як ви казали;

32 и забірайте свої отари и своі гурти, як ви казали, и йдіть собі, та благословіте й мене також.

33 И гнали Єгиптяне народ, щоб боржій випроводити єго з землі своєі; бо кажуть: Помремо всі.

34 И побрав народ своі тіста, поки не позакисали, и несли на плечах діжі своі, позгортувавши в плаття.

35 И вчинили діти Израільскі по слову Мусієвому; и позичали воні у Єгиптян надоби срібні и надоби золоті, и одежу;

36 а Господь дав народові ласку в очу Єгиптян, що всёго ёму позичали. И зрабували воні Єгиптян.

37 И мандрували діти Израільскі від Рамеса до Сохота, близько шести сотень тисяч чоловік пішки, опріч дітей.

38 И мішаного люду багацько йшо з ними, и вівці и воли, дуже багацько скоту.

39 И пекли воні неквашені коржі с тіста що позабірали з Єгипту, бо було неквашене; бо іх випхано з Єгипту, и не можна було гаятись, ні вготовити для себе якоі страви.

40 Пробування ж дітей Израільских, що пробували в Єгипті, було чотирі сотні и тридцять років.

41 И сталось під кінець чотирох сотень и трийцяти років, того самого дня сталось, що все військо Господнє вийшло з землі Єгипецькоі.

42 Ту ніч мусять вони святкувати велико Господеві, що вивів іх из землі Єгипецькоі: сю Господню ніч мусять святкувати всі діти Израільскі в іх народах.

43 И рече Господь Мусієві и Оронові: От вам закон про паску: Нікому чужому не даси іі істи;

44 от же, кожний невільник, що куплено за гроші, коли обрізав єси єго, то істиме іі.

45 Чужениця и наймит не істиме паски.

Digitized by Google

46 В одній господі істи ії; не винесеш а ні
жé з мъяса за поріг, и не зламлеш ні єдиної кі-
сточки з єго.
47 Уся громада Израільска держатимецця
сєго.
48 И коли чужениця гостюватиме в тебе и
бажатиме святкувати перехід Господній, нехай
обріжецця в єго всі чоловічото поглаву, и тоді
пусти єго близько до себе и нехай святкує; и
буде він як один из нарожденних у краі: бо жоден
необрізаний не істиме пáски.
49 Одно право буде й про того, хто наро-
дивсь у краі, и про чужоземця, що пробуває між
вами.
50 Так вчинили всі діти Израільскі; як Господь
звелів Мусієві та Оронові, так учинили вони.
51 И сталось того ж такі дня, що Господь
вивів дітей Израільских из землі Єгипецькоі по
іх повкам.

ГОЛОВА XIII.

И рече Господь Мусієві, глаголючи:
2 Посвяти мінí кожного первóрідня, яка б
мати ні привела між дітьми Израільскими, як у
чоловіка, як у скоту: то моє.
3 И рече Мусій народові: Памъятайте день
сей, що вийшли ви з Єгипту, из тяжкоі неволі;
могущою бо рукою вивів Господь вас из відсіля:
не іжте квашного хліба.
4 Сєго дня виходите ви, місяця Овива.
5 А як приведе тебе Господь у землю Ха-
нанську и Хетійську и Оморійську и Євійську и
Євусійську, що клявсь твоім батькам дати тобі
землю текущу молоком и медом, то щоб ти слу-
жив сю службу сєго ж місяця.
6 Сім день істимеш прісники, и сьомого дня
буде свято Господеві.
7 Прісники істимеш сім день, и тоді жодного
квашеного хліба не держи в себе, та щоб не знай-
шлось квашеного хліба у всьому займищові твому.
8 И оповідуй синові твоєму того дня, гово-
рячи: Се на спомин того, що Господь вчинив мінí,
як я виходив из Єгипту.
9 И се тобі нехай буде ознакою в руках
твоіх и памъяттю в очу в тебе, щоб закон Го-
сподень був у в устах у тебе, бо рукою могу-
щою Господь вивів тебе з Єгипту.
10 Тим держатимесся сєго звичаю свого часу
від року до року.
11 А як приведе тебе Господь у землю Ха-
нанську, як він клявсь тобі и твоім батькам, и
дасть ії тобі,
12 тоді відлучиш Господеві все, що родицця
в матері, и кожного первóрідня від скоту твого;
самці будуть Господня частина.
13 И кожного первóрідня в осла відкупиш
ти ягнятком; а як не відкупиш, то зламлеш єму
шийку; и кожного первóрідня чоловічого з між
твоіх дітей відкуповуватимеш.
14 И як спитає тебе коли небудь син твій:
Що воно таке? щоб ти казав єму: Могущою ру-
кою Господь вивів нас из Єгипту, с тяжкоі неволі;
15 и як Хвараон опинявсь пустити нас, то
Господь побив усе, що народилось перве в Єгипті,
як первóрідня чоловічого, як перве в скотини: тим
я приношу на жертву Господеві все що виходить
перве з утроби самецьке; усякого ж первóрідня в
дітей моіх відкуповую.
16 И нехай се буде ознакою в руках у тебе
и памъяттю в очах у тебе, бо могущою рукою
Господь вивів нас из Єгипту.
17 И сталось, як пустив Хвараон народ, то
Господь повів єго не Хвилистимським шляхом,
хоч він був и ближчий; рече бо: Може, народ жал-
куватиме, як побачить війну перед собою, и вер-
нецця в Єгипет.
18 А обвів Бог народ манівцем, пустинею по
над Червоним морем. Вийшли ж діти Израільскі
узброівшись из землі Єгипецькоі.
19 И взяв Мусій кості Іосипові з собою, бо
він узяв присягу з дітей Израільских, говорячи:
Бог спогдає вас, то винесіть тоді кості моі звідсіля
з собою
20 И двинули вони з Сохота и втáборились
у Єтамі узкрай пустині.
21 И йшов перед ними Господь у день стов-
пом хмари, показуючи ім дорогу, а в ночі — стов-
пом поломъя, шоб було ім видко, щоб йшли день
и ніч.
22 Не зникав стовп хмари в день, а ні стовп
поломъя в ночі с перед народу.

ГОЛОВА XIV.

И рече Господь Мусієві так:
2 Скажи синам Израільским, нехай звернуть
та втáборяцця перед Пи-Ойротом між Мигдолом и
морем проти Вел-Сехвона; проти єго втáбортесь
над морем.
3 Бо Хвараон казатиме про дітей Израіль-
ских: Заблудились вони в степах, обгорнула іх
пустиня.
4 А я закаменю серце Хвараонові, що він
поженецця за ними, и вславлюсь я на єму и на
всьому військові єго; нехай дізнають Єгиптяне, що
я Господь. И вчинили вони так.

Digitized by Google

5 И донесено Єгипецькому цареві, що народ утік; и серце Хвараонове и его послугачів повернулось проти народу и казали: На що ми се зробили, що випустили Израіля з неволі?

6 И запріг він зараз воза свого и взяв свій народ из собою:

7 шість сотень возів на вибір узяв з собою и усі вози Єгипецькі и над усяким возом отамана.

8 И завземенив Господь серце Хвараонові, цареві Єгипецькому, и вгнався він за дітьми Израільскими. Діти ж Израільскі вийшли під рукою високою.

9 От же Єгиптяне вгнались за ними, усі коні й вози Хвараонові и его комінник, и его військо, и наздогнали іх утаборених над морем коло Пи-Ойрота проти Вел-Сехвона.

10 И як надійшов Хвараон, звяли очі сини Израільскі, аж Єгиптяне идуть за ними; и полякались вони тяжко; и плакались діти Израільскі до Господа.

11 И казали вони Мусієві: Хіба тобі не було гробовища в Єгипті, то вивів еси нас помірати в пустині? На що се ти вдіяв нам, що вивів нас из Єгипту?

12 Хіба ми не те ж саме казали тобі в Єгипті, говорячи: Зостав нас, працюватимемо ми на Єгиптян? Бо лучче нам було в Єгипецькій неволі, аніж тепер помірати в пустині.

13 И рече Мусій народові: Не бійтесь, ждіте ладу и сподівайтесь ратунку від Господа; вирятуе він вас сёгодні. Бо которих Єгиптян бачили ви сёгодні, не побачите іх більш до віку.

14 Господь воюватиме за вас, а ви мовчіть.

15 И рече Господь Мусієві: Чого ти голосиш до мене? Скажи дітям Израільским, нехай рушають далі.

16 Тількі здійми вгору твою палицю и простягни твою руку над морем и розділи его; и діти Израільскі йтимуть сухо посеред моря.

17 А я, дивись, я закаміню серце Єгиптянам, и вони вженуцця за вами; и я вславлюсь на Хвараонові и на всій горді его, на его возах и на его комінникові.

18 И взнають Єгиптяне, що я Господь, як здобуду слави на Хвараоні, на его возах и на его комінникові.

19 И янголь Господень, що йшов поперед Израільского табору, вернувсь и став позад его, и стовп хмари зник с перед обличчя в них, и став позаду в них.

20 И йшов він між табором Єгипецьким и між табором Израільским, и стався він ім хмарою и темрявою, а сим присвічував він уночі, так що ні ті, ні сі не наступили ближче за всю ніч.

21 И простяг Мусій руку свою над морем; и дав Господь, що море ринуло геть через великий вітер від сходу, що бурхав усю ніч, и зробилось море сухим и розділились води.

22 И пройшли сини Израільскі серединою моря по сусі, и були води стінами ім праворуч и ліворуч.

23 А Єгиптяне гнались за ними, и опинились у слід за ними посеред моря усі Хвараонові коні, вози и его комінник.

24 И сталось тоді, що раннёі доби споглянув Господь на Єгиптян из стовпа поломъя и хмари, и стривожив Єгипецьке військо,

25 и поздіймав колеса в них у возах, що на силу тягли іх. Крикнуть тоді Єгиптяне: Втікаймо від обличчя Израільского, бо Господь бъе за них на Єгиптян.

26 И рече Господь Мусієві: Простягни руку твою над морем, щоб води ринули назад на Єгиптян, на іх вози и на іх комінника.

27 И простяг Мусій руку свою над морем, и море узяло свою силу, як настав ранок; и втікали Єгиптяне навпроти его; и Господь поперевертав іх серед моря.

28 И вернулись води, и покрили вози и комінника и всю потугу Хвараонову, що вгналась у море за ними; не зосталось из Єгиптян ні одного.

29 Діти ж Израільскі прямували по сусі серединою моря, и води були стінами ім праворуч и ліворуч.

30 Так вирятував Господь Израіля того дня из рук Єгипецьких, и бачив Израіль Єгиптян мертвих на морськомо березі.

31 И вбачав Израіль велике діло, що сотворив Господь над Єгиптянами и боявсь народ Господа, и вірував Господеві и его рабу Мусієві.

ГОЛОВА XV.

Заспівав тоді Мусій з дітьми Израільскими пісню Господеві, и рече так: Заспіваю Господеві, * славно бо прославивсь: * коні він из іздецями * повергнув у море. *

2 Моя сила, моя й пісня — * Господь мій заступник; * се мій Бог, его співати восхваляти * буду; * Бог батьків моіх — до неба вознесу-прославлю. *

3 Бог він брані и руіни, * на имъя Єгова. *

4 Хвараона в его військом * він поверг у море, * у Червоне море * з его отаманням. *

5 И пожéрла іх пучи́на,* пі́йшли́ на дно ка́менем.*

6 Гóсподи, твоя́ прави́ця * широко простéрлась* права́ рука́ твоя́, Бóже,* ворогів побила́.*

7 И вели́ччам переваги* стер всі́ проти́вних,* посла́в гнів свій — и пожéр іх,* як огóнь бади́лля.*

8 Подýв з ніздéр буйни́м вітром —* вóди розступи́лись,* мов стіна́ загýсли* на червóнім мóрі.*

9 Рече́ вóрог: Уженýся,* наздожéну в пóлі,* попаюю собі здóбич,* удовольню́ дýшу;* ви́хоплю мечá из піхви,* до ноги́ всіх ви́тну.*

10 Ти повіяв буйни́м вітром —* іх окри́ло мóре:* мов те óливо втонýли* у глибóких вóдах.*

11 Хто, рівéн тобі, наш Бóже* між тими бога́ми?* хто так славéн святощами,* страшéн у повазі,* и вели́кими дива́ми* несказанно ди́вен?*

12 Простягнýв ти всі́ прави́цю* земля іх пожéрла.*

13 Ви́зволив нарóд з невóлі* пра́вдою своéю,* и ведéш ёгó потýжно* у зéмлю святýю.*

14 Рознéсла́сь трівóга всюди:* Сýмно Хвилистимцям,*

15 обня́в стра́х Єдóмських дýків,* трýсяцця Моа́вські* всі Хана́нські недовірки* на́че віск потáли.*

16 Пóки твій нарóд, прохóдив* черéз іх осáди,* пóки Гóсподи, прохóдив твій нарóд спасéнний,* обгортáв іх стра́х и трéпет,* рýшити не сміли;* під прави́цею твоéю* мов покаменіли.*

17 И зведéш нарóд свій, Бóже,* на ті горі любі,* де зайняв ти займáнщину* під свою святи́ню;* и осéлиш нарóд вірний* навкругú святи́ні,* що постáвиш між горáми* своїми рукáми.*

18 Царствýй Бóже наш вéлий во віки и віки.

19 Бо кóні Хвараóнові увійшли́ з возáми и з іздецáми в мóре, и Господь вернýв морські вóди на іх; діти ж Израільскі пройшли́ по сýсі серéдиною мóря.

20 И взялá Мария́ма прорóчиця, сéстра Орóнова, бýбна в рýки; и все жінóцтво ви́ступило за нéю з бýбнами да с тáнцями.

21 И заспівáла прóти них Мария́ма: Ой співáйте ж Господéві,* слáвно бо прослáвивсь;* кóні він из іздецями* повкидáв у мóре.*

22 Так вивів Мусій Израіля с Червóного мóря; и прямувáли воні́ у пусти́ню Сур; и ходи́ли воні́ трі дні по пусти́ні и не знахóдили води́.

23 И як прийшли́ воні́ у Мéру, не змогли́ воні́ пити води́ з Мéри, бо гіркá булá: черéз те й прізвище ій Мéра.

24 И нарекáв нарóд на Мусія, говóрячи: Щò нам пити?

25 И поклúкне Мусій до Гóспода, и Госпóдь показáв ёмý дéрево, и як уки́нув він те дéрево в вóду, водá стáла солóдка. Там дав ім устанóву и накáз, и там іх ви́пробовував,

26 и речé: Колú слýхатимеш пи́льно гóлосу Гóспода, твогó Бóга, и чини́тимеш те, що прáведне в очáх ёгó, и прихи́лиш ýхо до ёгó зáповідей, и держáтимесся устанóви ёгó, — не пішлю́ на тéбе жóдноі такóі мýки, як посилáв я на Єгиптян, бо я Госпóдь, що здорови́ть тебé.

27 И прийшли́ воні́ в Єлим, де булó дванáйцять водяни́х кринúць и сімдесят пальм, и втáборились воні́ там над вóдами.

ГОЛОВА XVI.

И помандрувáли з Єлúма, и вся громáда дітéй Израільских притяглá у пусти́ню Син, що між Єлúмом и Синáєм; пятнáйцятого дня дрýгого місяця після іх ви́ходу из Єгипецькоі землі.

2 И вся громáда дітéй Израільских рéмствувала на Мусія и Орóна в пусти́ні;

3 и мовляли до них діти Израільскі: Лýчче булó б нам помирáти від руки́ Госпóднеі в Єгипті: там сідáли ми навкругú горшків з мъясом, там іли ми хліба в вóлю; а ви нас ви́вели в сю пусти́ню, щоб поморúти гóлодом увéсь нарóд.

4 Речé тоді Госпóдь Мусієві: От же я дам вам хлібний дощ з нéба, и вихóдитиме нарóд и набирáтиме скільки ёмý трéба на день, щоб упевни́тись, чи бýдуть воні́ жи́ти по закóну моéму, чи ні.

5 Шéстого ж дня припрáвлять воні́ сабі те, що зберýть, и бýде тоді вдвóє більш прóти щодéнного.

6 И Мусій з Орóном сказáли дітям Израільским: Увéчері дознáєте, що Госпóдь вивів вас из землі Єгипецькоі,

7 а врáнці вбачáтимете слáву Госпóдню; бо він почýв нарекáння вáше на Гóспода. А ми щò такé, на що ви на нас нарекáєте?

8 И речé Мусій: Дасть вам Госпóдь увéчері мъясо до іжи, а врáнці хліба в вóлю; бо почýв Госпóдь нарікáння, що ви нарекáєте на ёгò. А ми щò такé? Ви не на нас нарекáєте, а на Гóспода.

9 И речé Мусій Орóнові: Скажи́ усій громáді дітéй Израільских: Приступіте до Гóспода, бо він почýв нарекáння вáші.

10 И стáлось, як говори́в Орóн до всеі громáди дітéй Израільских, що поглянули воні́ по пусти́ні, аж ось Госпóдня слáва зъявилась у хмáрах.

11 И речé Госпóдь Мусієві глагóлючи:

Digitized by Google

12 Чув я нарекання дітей Израільских. Скажи їм тепер: У міжвечірря їстимете ви мясо, а вранці буде в вас доволі хліба, и знатимете, що я Господь ваш Бог.

13 И сталось, що того ж вечора налетіли перепеляці и вкрили табор, а вранці роса лежала навкруги війська.

14 И як зійшла роса, що лежала, аж по обличчю пустині біліло щось дрібне, кругленьке наче иней по землі.

15 И як побачили його діти Израільскі, то казало одно другому: Се манна, бо не знали, що воно таке. И рече до них Мусій: Се хліб, що Господь дав на їжу вам.

16 Ото ж и є те саме, що звелів Бог: Зберіте його кожна людина скільки кому треба наїстись, по одному омеру на душу, скількі в кого душ; набери кожен про тих, що в наметі.

17 И діти Израільскі вчинили так, и понабірали, хто більш, хто менш.

18 И як міряли вони омером, той хто набрав більш, не перебрав лишнього, и в того, хто набрав менш, не було недостачі. Кожне назбірало скількі було кому треба зїсти.

19 И рече Мусій: Нехай ніхто не зоставляє нічого на ранок.

20 А про-те не послухали вони Мусія, а позоставляли декотрі про ранок, и взялось воно червяками и завонялось; и картав їх Мусій словами.

21 И збірали манну що-ранку, кожний чоловік по своїй їжі; а як сонце підбивалось угору, манна танула.

22 А шостого дня збірали вдвоє більш хліба, по два омери на душу. И зійшлись усі мужі громадські и сповістили про се Мусія.

23 И рече він їм: Ось що глаголе Господь: Завтра субота, святий відпочинок Господеві. Що маєте пекти, печіть сёгодні, а що маєте варити, варіть, се що зістанеться, зіставте собі и сховайте на завтра.

24 Позоставляли вони на завтра, як звелів Мусій, и не засмерділось, и не було в ёму ні червячка.

25 И рече Мусій: Їжте ж се сёгодні, бо сёгодні субота Господеві: сёгодні вже не знайдете того на полі.

26 Шість день збіратимете його, а на сёмий день, у суботу, не буде вже манни.

27 И сталось сёмого дня, що повиходили декотрі збірати, та не знайшли нічого.

28 И рече Господь Мусієві: Доки ж не будете ви держатись моїх заповідей и мого закону?

29 Ви ж бачите, що давши вам суботу, дає вам Господь хліб на два дні. Зоставайсь кожне на своєму місці; ніхто не виходь из свого міста сёмого дня.

30 И мав собі люд відпочинок сёмого дня.

31 И назвав рід Израільский имя тій харчі манна; а була вона як насіння коріяндрьове, біле, а смак у йому був як паляниця з медом.

32 И рече Мусій: Так звелів Господь: Насипте один омер на схованку про ваші народи, щоб вони бачили хліб, яким я годував вас у пустині, як вивів вас из землі Єгипецької.

33 И рече Мусій Оронові: Візьми горнця и всип у його повний омер манни и постав його перед Господом на схованку про дальші народи.

34 Як звелів Господь Мусієві, так и поставив його Орон перед свідчанням на схованку.

35 И їли діти Израільскі манну сорок років, аж поки прийшли у землю, де їм жити; їли вони манну, поки прийшли до границі землі Ханаанської.

36 А омер — десята частина міри єхва.

ГОЛОВА XVII.

И вся громада дітей Израільских помандрувала с пустині Син, своїми переходами, по Господній заповіді, и стали станом у Рахвидині. И не було тут води людям пити.

2 Через се народ сварився из Мусієм и казав: Дай нам води напитись. И рече їм Мусій: Чого ви свáритесь изо мною? На що ви спокутуєте Господа?

3 И була там народові згага без води и нарекав народ на Мусія и казав: Що нам по тому, що вивів єси нас из Єгипту, щоб поморити нас и дітей наших и скотину нашу згагою?

4 И покликнув Мусій до Господа, говорячи: Що мені чинити сему народові? Невабаром поважяцця вони побити мене камінням.

5 И рече Господь Мусієві: Иди попереду народу и візьми з собою старшину Израільску; а твою чудовну палицю, що нею вдарив єси по ріцці, візьми в руку, и йди.

6 Ось я стану перед тобою на скелі Хориві, и ти вдариш по скелі, и потіче з неї вода, щоб народ напився. И вчинив Мусій так перед очима в старшини Израїльской.

7 И прозвав він те врочище Маса (спокуса) и Мерива (сварка) за-для сварки дітей Израільских, и за-для того що вони спокутували Господа, говорячи: Чи є Господь серед нас, чи нема?

8 Тоді прийшов Омалик и вдарив на Израіля в Рехвидині.

9 И рече Мусій до Исуса: Вибери людей и йди битись из Омаликом, а завтра я стану на вершині узгірря с палицею Господнею в руці.

Digitized by Google

10 И вчинив так Ісус, як сказав ёму Мусій,
и бивсь из Омаликом; а Мусій, Орон та Ор вийшли
на вершину узгіря.

11 И стáлось, як Мусій здійме руку, Израіль
переважує; а як попустить руку, переважує знов
Омалик.

12 Ослабли тоді руки в Мусія, и взяли вони
камення, и підложили під ёго, и він сів, и Орóн та
Ор піднімали руки ёму, один тут, один там; и не
слáбли ёгó рýки аж до заходу сонця.

13 И побив Ісус Омалика и ёго народ го-
стриною меча свого.

14 И речé Бог Мусієві: Спиши се на спомин
у книгу и перекажи Исусові, що я до останку по-
гублю память Омаликову на світі.

15 И спорудив Мусій жертівню и назвав її
Єгова-нісси (Господь моє знамено);

16 и рече: Нехай же на Господнёму знамені
бýде такé гáсло: Війнá Гóспода з Омаликом від
роду до роду!

ГОЛОВА XVIII.

И почув Іохвор, священик Мадиамський, Мусіїв
тесть, про все, що Бог сотворив Мусієві и своєму
народові Израілеві, и що Господь вивів Израіля
из Єгипту,

2 Узяв тоді Іохвор, Мусіїв тесть, Сехвору,
Мусієву жінку, що перше була відослана до дому,

3 и двох її синів, — один був на имъя Гир-
сам, рече бо: був я гостем у чужій землі;

4 а другий на имъя був Єлиєзер, Бог бо мого
батька поміч моя и оборонив мене від меча Хва-
раонового, —

5 и прийшов Іохвор, Мусіїв тесть, из ёго
синами и з ёго жінкою до Мусія у пустиню, де
він отаборивсь коло гори Божоі,

6 и післáв сказáти Мусієві: Я, твій тесть
Іохвор, прийшов до тебе, и твоя жінка, и твоі
два сини з нéю.

7 И вийшов Мусій назустріч своєму тестеві
и вклонивсь и поцілував ёго; и питали вони один
одного про здоровъя; и ввійшли вони в намет.

8 И оповідував Мусій своєму тестеві, що
Господь сотворив Хвараонові и Єгиптянам за Изра-
іля, и про всю нужду, яку вони приймали в до-
розі, и як Господь вирятував іх.

9 И радів серцем Іохвор, що Господь явив
таку ласку Израілеві, визволивши ёго з Єгипецькоі
землі.

10 И рече Іохвор: Благословен Бог Єгова,
що вас визволив з неволі, с під кормиги в Хва-
раона, с під Єгипецькоі сили.

11 Тепер знаю, що Єгова над усі боги ве-
ликий: чим пишались —, величались, у тому іх
переважив.

12 И взяв Іохвор, Мусіїв тесть, огняну жер-
тву и посвяти Богові; и прийшов Орон и вся
старшина Израільска трапезувати з Мусієвим тé-
стем перед Богом.

13 И сталось назавтра вранці, що сів Мусій
судити народ; и стояв народ перед Мусієм з ранку
до вечора.

14 И бачивши Мусіїв тесть усе, що він ро-
бить з народом и рече: Що ж се ти робиш з на-
родом? Чого се ти сидиш один, а ввесь народ сто-
іть перед тобою з ранку до вечора?

15 И рече Мусій своєму тестеві: Бо народ
приходить до мене питатись про Божу волю.

16 Як мають вони яке діло, то приходять до
мене, и я розсуджую іх одного з другим, ясуючи
ім Божі установи и закони.

17 И рече Мусіїв тесть до ёго: Се ти не
гаразд робиш.

18 Так знеможешся ти сам и народ с тобою;
бо се діло надто важке для тебе; не здолієш ти
ёго сам певнити.

19 Ось послухай моєі ради, я тебе пораджу, и
Бог буде с тобою. Становись ти за людей перед
Богом и подавай Богові людські справи,

20 а людей навчай установ и законів и по-
казуй ім дорогу, куди прямувати, и що вони му-
сять чинити.

21 Надто познаходь між народом дотепних
людей, що боящця Бога, людей щирих, що не лю-
блять поживи, и настанови іх отаманами над ти-
сячами и отаманами над сотнями и отаманами над
півсотнями и отаманами над десятками.

22 И нехай судять народ по всяк час; ве-
лике діло нехай передають тобі, а мале розбіра-
ють самі. Так буде легше на тебе, и вони нести-
муть ваготу с тобою вкупі.

23 Коли се вчиниш, и Бог тобі звелить так
чинити, то матимеш снаги доволі, и ввесь народ
вертатимецця додому задоволений.

24 Послухав Мусій ради свого тестя и вчи-
нив усе, що він казав.

25 И вибрав Мусій дотепних людей из Изра-
іля и настановив іх старшими головами між на-
родом, отаманням тисячним, сотенним, півсотенним
и десятковим.

26 И судили вони народ по всяк час: трудні
справи передавали Мусієві, а мале діло розсуджу-
вали самі.

27 И відпустив Мусій тестя свого додому; и
пійшов він своєю дорогою у свою землю.

Digitized by Google

ГОЛОВА XIX.

Третёго місяця, як вийшли діти Израільскі из Єгипецькоі землі, того ж дня прийшли вони у пустиню Синайську.

2 Рушили вони з Рехвидина и прийшли у пустиню Синайську, и стали станом у пустині, и втаборивсь тут Израіль проти горй.

3 И піднявсь Мусій до Бога, и поликнув до єго Господь з горй, глаголючи: Скажй Яковому дому, * и зъясуй Израільтянам: *

4 Ви вбачали, що я вдіяв * окаяннимъ Єгиптянам: * як орловими крилами * я підняв вас аж до неба, * беззащитних, безталанних * пригорнув я вас до себе. *

5 Коли вмітнмете слухать * мого голосу благого * и держатимете твердо * мій завіт, велике слово; * то дорожче всіх народів * міні станете на світі; * вся земля в руках у мене, * маю чим вас наділити. *

6 Я священницьке царство, * я святий народ з мизерних * сотворю; очищу грішних, * возвеличу я смиренних. * — Такі слова промовиш ти до дітей Израільских.

7 И прийшов Мусій, и скликав старшину народню, и зъясував перед нею всі слова, що Господь звелів єму.

8 И одвітував увесь народ у в один голос, и каже: Все що глаголав Господь ми вчинимо. И переніс Мусій слова народні Господеві.

9 И рече Господь Мусіеві: Оце ж прийду до тебе у густій хмарі, щоб чув народ, як розмовлятиму с тобою и вірував тобі до віку. И Мусій переказав слова народні Господеві.

10 И рече Господь Мусіеві: Иди до народу и освяти єго сёгодні и завтра, и нехай поперуть плаття своє,

11 и приготовляцця на третій день; третёго бо дня спустицця Господь перед очима у всёго народу на Синай-гору.

12 И положиш грянйці народові навкруги, говорячи: Стережітесь ходити на гору або торкатись іі краю: хто приторкнецця 'д горі, тому смерть.

13 Не рукою такого вдарить, а побъє камінням або пробъє стрілою. Чи то буде скотина, чи людина, живе не зістанецця. Як же затрубить труба протягом, нехай тоді йдуть на гору.

14 И спустивсь Мусій из горй до народу и освятив народ, и попрали плаття своє.

15 И рече народові: Готуйтесь на третій день: не лягайте коло жінок ваших.

16 И сталось третёго дня вранці, загриміли громй, заблищали блискавиці, и густа хмара обняла гору, и трубний гук загув страшенно, що затремтів увесь народ у таборі.

17 И вивів Мусій народ из табора назустріч Богові; и зупинились на узгіррі.

18 А гора Синай була вся в диму, бо Господь спустивсь на неі в поломъі; и дим курів з неі мов дим из печі, и вся гора похитувалась міцно.

19 И як загуло трубний гуком, и гуло довго, знай голосніщ та голосніщ, тоді Мусій говорив, а Господь одвітував єму гласом.

20 И спустивсь Господь на Синай-гору, на верх горй; и поликав Господь Мусія до високости, и піднявсь туди Мусій.

21 И рече Господь Мусіеві: Зійди вниз, завітуй народові, щоб не приступали дивитись на Господа, ато багацько погине.

22 Ба й самі священники, що приступають до Господа, нехай освятяцця, ато Господь рине ім на голову.

23 И рече Мусій Господеві: Народ не зможе зійти на Синай-гору, бо завітував єси, глаголючи: Положи грянйці на горі и освяти іі.

24 И рече єму Господь: Иди спустись, и зійдеш на гору, ти и Орон с тобою; тільки нехай не важацця священники з народом підніматись до Господа, ато рине ім на голову.

25 И спустивсь Мусій до народу, и говорив до єго.

ГОЛОВА XX.

И промовив Господь всі сі слова, глаголючи:

2 Я — Господь твій Бог, що вивів тебе из землі Єгипецькоі, с тяжкоі неволі.

3 Нехай не буде в тебе инших богів передо мною.

4 Не роби собі ніякого образу або чого схожого на те, що на небі вгорі, або на землі внизу, або що в воді під землею.

5 Не вклоняйсь ні перед чим тим, не служи нічому тому; бо я — Господь, твій Бог, я ревнивий Бог, я караю лёдарство батьків на дітях до третёго и четвертого народу тих, що ненавидять мене,

6 и показую милость, мою тисячам тих, що люблять мене и держацця моіх заповідей.

7 Не промовляй имъя Господа, твого Бога, марно; бо Господь каратиме того, хто промовля имъя єго на піддержку кривди.

8 Памъятай суботу, держи іі свято.

9 Шість день роби и чини всяке твоє діло,

10 а сёмий день — субота присвячена Господу, твоєму Богу: у суботу не роби ніякого діла, ні сам, ні син твій, ні дочка твоя, ні раб твій, ні рабиня твоя, ні скотина твоя, ні чужа людина що пробуває в оселі твоій.

Digitized by Google

11 Бо шість день творив Господь небо и землю и море и все що на землі и в морі, а відпочинув у сёмий день. Тим Господь благословив тобі субітній день и освятив ёго.
12 Шануй твого оцця и твою матір; то вік твій буде довгий на землі, що Господь, твій Бог, дав тобі.
13 Не вбивай нікого.
14 Не чини перелюбу.
15 Не крадь.
16 Не свідчи криво проти сусіда твого.
17 Не поривай очей на сусідову хату, не поривай очей на сусідову жону, ні на раба ёго ні на рабиню ёго, ні на вола ёго, ні на осла ёго, ані на що инше, що є в сусіда твого.
18 И вбачав увесь народ громи и блискавиці и трубний гук, и димущу гору, и, бачивши, відступив геть и стояв оддалеки.
19 И казали люде Мусієві: Говори сам до нас ми тебе слухатимемо; та нехай Бог не говорить до нас, щоб нам не померти.
20 И рече Мусій народові: Не бійтесь, бо Бог прийшов, щоб вас випробувати, и нехай страх ёго буде в вас перед очима, щоб ви не грішили.
21 И стояв народ оддалеки, а Мусій приступив до темряви, до Бога.
22 И рече Господь Мусієві: Оттак промов до дітей Ираільских: Вбачали ви, як я глаголав до вас из неба.
23 Не робіть же при мині богів из срібла, ані з золота богів собі не робіте.
24 Зробіте мині жертівню з землі, и на ій приносьте мині огняні жертви ваші и подячні жертви ваші, вівці ваші и воли ваші. Де б я ні зоставив памъять мою, прийду я до вас и благословлю вас.
25 И колй схочете зробити мині жертівню с каменю, не робіте ії с тесаного каменю; бо колиб ви підняли на ёго залізо ваше, опоганили б ви ёго сим.
26 И не підіймайтесь по сходах, до жертівні моєі, щоб не було видко наготи вашоі.

ГОЛОВА XXI.

Ось які подаси ім присуди.
2 Коли купиш раба Єврєіна, нехай тобі служить шість років, а на сёмий нехай иде на волю без окупу.
3 Коли прийде сам собою, то й відійде сам собою; коли ж був жонатий, то відійде и жона ёго з ним.
4 Коли ёго господарь дав ёму жону и вона привела ёму сина або дочки, то жона и ії діти будуть господареві, а він собі відійде.
5 Коли ж раб скаже: Люблю я господаря мого, жону мою и дітей моіх; не хочу йти на волю сам;
6 тоді господарь мусить повести ёго перед суддї; и приведе ёго до дверей або до одвірка, и проколе ёму вухо шилом, и зістанецця він рабом на віки.
7 А колиб хто продав свою дочку в неволю, то вона не вийде на волю так як звичайно раби виходять.
8 Коли не вподоба й господарь, що взяв був ії собі (яко наліжницю), то нехай поможе ій викупитись; продавати ії чужому народові не матиме він права, як не злюбить ії.
9 Коли ж призначить ії синові своєму, то мусить правом дочок жити з нею.
10 Коли візьме собі другу, то не вбавить ій ні харчі, ні одежі, ні сужитности.
11 А колй б сих трёх річей не вчинив ій, то вона вийде на волю, без окупу.
12 Хто вдарить чоловіка так, що вмре, тому смерть.
13 А колй б хто не чигав на нёго, а сам Бог подав ёго в руки ёму, тоді я вкажу місце, куди ёму втікати.
14 Коли ж би хто ворогував на свого сусіда и вбив ёго підступом, такого візьми и від моєі жертівні на смерть.
15 И тому, хто б ударив свого оцця або матір, нехай буде смерть.
16 Хто б украв чоловіка и продав ёго; або знайшовся б чоловік у руках у ёго, такому смерть.
17 И хто б налаяв свого оцця або матір, такому смерть.
18 А колй б двоє посварились и один ударив другого каменем або кулаком, и той би не вмер а лежав недужний,
19 а знявшись на ноги, ходив би по юлиці підпіраючись палицею, тоді той, хто вдарив, буде прав; тількі заплатить ёму за вгаяний час и дасть ёму на ліки.
20 Коли б хто вдарив раба свого або рабиню палицею и той умер би під ёго рукою, такого скарати.
21 Коли б же прожив день або два, карати не треба, бо куплений був за ёго гроші.
22 Коли б чоловіки посварились и вдарив би который молодицю непорожню, так що дитина вийшла б из неі, а смерти не склалось, с такого взяти грошову пеню, скількі накине на ёго чоловік тієі жінки, и нехай заплатить по присуду.
23 Коли ж складецця яке лихо, то віддай жизнь за жизнь,

Digitized by Google

24 óко за óко, зуб за зуб, рýку за рýку, нóгу за нóгу,

25 óпік за óпік, рáну за рáну, синяк за синяк.

26 Колú б хто ударив по óку рабá свогó, абó свою рабúню, так що вúбив би, нехáй такий випустить ёгó на вóлю за óко.

27 Колú б вúбив и зуб рабóві абó рабúні, то випустить на вóлю за зуба.

28 Колú б чий віл заколóв на смерть чоловíка абó жінку, то волá побити камінням и мъяса ёгó не ї́сти; а чий віл, той не причинен.

29 Тíльки ж колú б він звик битись рогáми и остерегáно ёгó господаря, и він би ёгó не встеріг, що віл убив би на смерть чоловіка абó жінку, тоді волá побити камінням, и господарéві ёгó смерть.

30 Колú б накúнуто на ёгó понáйнє, то мýсить заплатúти викупу за свою жизнь стíльки, скíльки булó б накинуто на ёгó.

31 Чи сина вбив би він, чи дочку, — той же мýсить бýти присуд.

32 Колú б віл убив рабá абó рабúню, то пáну ёгó заплатúти трийцять сиклів сріблá, а волá побúти камінням.

33 Колú б хто відчинив колóдязь, абó хто копáв би колóдязь и не накрив ёгó, и віл абó осéл упáв би тудú, —

34 той, чий колóдязь вéрне плáту господарéві, а вбúта скотина бýде ёгó.

35 А колú чий віл вдáрить чужóго волá так що здóхне, то живóго волá продáти и поділити грóші між двомá господарями, и вбúтого волá тáкож між ними поділити.

36 Колú ж би знáно, що той віл звик бúтись рогáми и ёгó господáрь не встеріг, то заплáтить він волá за волá, а вбитий бýде ёгó.

37 Колú хто вкрáде волá абó вівцю и заріже, абó продáсть, такий вéрне пъять волів за волá и чотирі вівці за вівцю.

ГОЛОВА XXII.

Хто застáне злóдія, як ламáтимецця, и вбъе на смерть, — не бýде на ёмý крові.

2 Хто вбъе за сóнця, на томý кров за кров. Злóдій вéрне все, а колú не мáтиме чим то продáти ёгó самóго за крáжу ёгó.

3 Колú бýде пéвно знáйдена покрáжа в ёгó живій рýці, чи то бýде віл, чи осéл, абó вівця, — мýсить вернýти вдвóе.

4 Колú б хто попсувáв спашéм пóле абó винóградник, и пустив би свою скотину пáстись на чужóму пóлі, мýсить такий нагородити шкóду з найкрáщого врожáю свогó пóля абó винограду.

5 Хто пýстить огóнь и запáлить тéрен, так що займецця стіг, абó жниво стоячé, абó пóле, — той, хто пустив пожáр мýсить вернýти шкóду.

6 Хто дасть сусíдові своéму на схóванку грóші абó посýдину, и вонó бýде вкрáдене з ёгó госпóди, то, колú знáйдецця злóдій, заплáтить ýдвое;

7 колú ж злóдій не знáйдецця, то господарá привестú перéд сýдді, нехáй присягне, що не простягáв рукú своéі до добрá сусíда свогó.

8 За що б ні змагáлись люде, чи за волá, чи за ослá, чи за вівцю, чи за одéжину, абó за яку б ні булó загублену річ, що хто б сказáв: се моє, обідві стороні мýсять ити перéд сýдді, и когó сýдді обвинувáтять, той мýсить платити вдвóе своéму сусíдові.

9 Хто дасть своéму сусíдові ослá, абó волá абó вівцю на дóгляд, и вонó здóхне, абó бýде скалíчене, абó кудú займáте, — колú ніхтó не бáчитиме тогó,

10 тоді нехáй присяга Госпóдня бýде між обомá, що не простяг рукú своéі до добрá сусíда свогó, и господáрь приймé присягу, а той нагорóджувати не бýде.

11 А колú те вкрáто в ёгó крадíжкою, то мýсить винувáтий нагородити господарá.

12 Колú розірве щó звірь, нехáй принесé господарéві на дóсвід, то й не бýде нагорóджувати за розірване.

13 Хто позичить скотину в сусíда и бýде вонá скалíчена абó здóхне за очима господáрськими, — мýсить нагородити за нéі.

14 Колú ж господáрь був при томý, то не нагорóджуватиме; а як вонó булó нáйняте, то заплáтить тíльки за щó найняв.

15 Хто зведé дівчину не зарýчену и лежáтиме з нéю, такий спорядить іі придáним собі за жінку.

16 Колú бáтько іі не схóче іі віддáти ёмý, то відвáжить сріблá, скíльки даéцця на дівóче придáне.

17 Не попускáй чарівниці жити на світі.

18 Хто б злігся з скотиною, томý смерть.

19 Хто б принóсив жéртву якóму бóгові, опрíч одногó Гóспода, тогó стрáтити.

20 Не обдирáй чуженúці, не знущáйся з ёгó, бо самі ви булú чужими у землі Єгипецькій.

21 Не тíсни удовиці, абó сиротú без бáтька.

22 Хто зобідить іх чим нéбудь, и заплáчуть вонú до мéне, я чýтиму плач іх,

23 и запалáе гнів мій, и пошлю на вас меч; и жінки вáші бýдуть удóвами, а діти без бáтьків зістáнуцця.

Digitized by Google

24 Колй позичив есй грошей кому небудь з
народу моего, що живе коло тебе вбогий, не будь
ёму лишником, не отягчай ёго зайвиною.
25 Колй візьмеш у застану у сусіда свого
одежину, верни ёму до заходу сонця;
26 бо ёму нічим укрйтись: одежина служить
за шкуру ёму; як же ёму спати? и як поклйкне
він до мене, я почую ёго, бо я милосердний.
27 Не гань суддів и не проклинай князя в
народі твоім.
28 Не гайся принести на жертву первого
твого вроджаю и напитку; первородна о твоіх си-
нів віддай мині.
29 Те ж саме чиний с твоіх волів и с твоіх
овець: сім день нехай побуде при матері своій, а
на восьмий віддай міні.
30 Будьте ви народом святим у мене, — и не
іжте мъяса, що помарнае звірь у полі; собакам
ёго викидайте.

ГОЛОВА XXIII.

Не йми віри ледачому слову, щоб тобі не підперти
безбожника и не бути свідком неправедним.
2 Не йди на лихе, хоч би й багацько людей
до того пристало, и не говори так на суді, щоб
догоджаючи иншим, пошкодити правді.
3 Не зважай на вбогого, судячи ёго діло.
4 Колй стрінеш ворожого вола або осла, що
заблудив, займи ёго и прижени додому.
5 Колй зуздриш, що осел того, хто ненави-
дить тебе, упав під уюком своім, не пройди мимо,
а поможи ёму вкупі с твоім ворогом.
6 Не ламай правди вбогого чоловіка на суді.
7 Держись далеко від неправди, не вбивай
безвинного и праведного, бо не оправдаю я без-
божника.
8 Не бери подарунків, бо подарунок сліпить
розумного и перекручуе слова праведного!
9 Не знущайсь из чуженици, сам дізнав есй,
яково в чуженйці на серці, бувши чужим у землі
Єгипецькій.
10 Шість років засівай твою землю и збірай
з неі вроджай,
11 а на сёмий год пускай ёго лежати обло-
гом, щоб харчувались убогі люде с твоего народу;
а що зістанецца, поість звірь полёвий. Те ж саме
чиний з виноградником твоім и олийником твоім.
12 Шість день робй діло своє, а сёмий день
відпочивь, щоб відпочив твій віль и твій осел, а
син твоеі рабині и заволока підкріпився.
13 У всёму що я вам сказав остерегайтесь.
и не споминайте чужих богів, щоб и имъя іх не
було в вас ув устах.

14 Три рази на рік святкуй міні.
15 Святкуй свято неквашеного хліба: ій не-
вкишений хліб сім день, як я звелів тобі у місяці
Овйві (у жинва), бо тоді ти вийшов из Єгипта; и
не появляй очей перед моім лицем упорожні.
16 Та святкуй свято збірання первого вро-
джаю з оранки твоеі, с того що сіяв есй у себе
в полі; та свято збірання на кінці року, як збе-
реш усе с поля.
17 Три рази на рік усяка людина чоловічого
поглаву прийде перед лице Господа Бога.
18 Не принось крові жертви моеі с квашеним
хлібом, и не зоставляй тука моеі жертви до ранку.
19 Перве с первого вроджаю землі твоеі при-
носи до дому Господа, твого Бога. Не вари козе-
няти у молоці матери ёго.
20 Оце я посилаю янголя перед тобою сте-
регти тебе на дорозі и привести тебе на місце,
що я приготовив.
21 Остерегайсь ёго и слухай голосу ёго, не
прогнівляй ёго, бо не впустить він вам провину
вашого, колй ж мое имъя на ёму.
22 Як же слухатимеш голосу моего и чини-
тимеш усе, що скажу, то буду я ворогом воро-
гам твоім гонителем гонителям твоім.
23 Пійде бо янголь мій перед тобою и при-
веде тебе до Оморійв, и до Хетіів, и до Хверезіів,
и до Хананців, и до Євусіів и я вигублю іх.
24 То не вклоняйся перед іх богами, не служи
ім, не ходи іх робом; а вель іх руйнуй и розбивай
образи іх.
25 А служіть Господеві, вашому Богові, и
благословить він твій хліб и воду; и прожену я
болість из між тебе.
26 Не викине ні що свого плоду, ні що не
буде неплодющим у землі твій; прибавлю я тобі
віку.
26 Пішлю я мій страх перед тобою, стрі-
вожу всякий народ, до якого ти прийдеш, и всіх
твоіх неприятелів поверну спиною до тебе.
28 Пішлю шершні перед тобою, и виженуть
вони Хевіів, и Хананців и Хетіів перед тобою.
29 Не вижену іх перед тобою за один рік,
щоб земля не обезлюділа и росплодивсь полёвий
звірь проти тебе.
30 Помалу виганятиму іх перед тобою, доки
ти вбъесся в силу и осягнеш землю.
31 И положу границі від Червоного моря до
моря Хвилистимського и від пустини до річки; бо
подам тамешників вам у руки, и поженеш ти іх
перед себе.
32 Не чиний з ним ніякоі вмови, ані з бо-
гами іх.

Digitized by Google

33 Нехай не живуть у твоїй землі, щоб не
довели тебе до гріха передо мною, коли б ти по-
чав служити іх богам; бо вони були б западнею
тобі.

ГОЛОВА XXIV.

И рече Мусієві: Підіймись до Господа, ти та
Орон, та Надав, та Овиюд та сім десятків з ота-
мання Израільского, и молітесь оддалеки.

2 А Мусій тільки сам приступить до Господа,
вони ж нехай не зближаюцця, и народ нехай не
йде на гору з ним.

3 И пійшов Мусій и переказав народові усі
слова Господні и всі присуди; и ввесь народ од-
вітував ув один голос и казав: Чинитимемо все
по словам Господнім.

4 И написав Мусій усі слова Господні, и
встав уранці, и спорудив жертівню під горою и
дванайцять памъятних стовпів по дванайцяти ро-
дам Израільским.

5 И післав молодників из дітей Израільских,
и принесли вони жертви огняні и жертви благальні
з волів Господеві.

6 И взяв Мусій половину крові и влив у ши-
рітвас, а половину крові вилив на жертівню.

7 И взяв книгу завіту и читав голосно наро-
дові, и казали: Все що глаголав Господь ми вчи-
нимо и будемо слухняні.

8 И взяв Мусій кров и бризнув нею на народ,
и рече: Оце квов завіту, що Господь вам завіту-
вав про всі отті слова.

9 Піднялись тоді Мусій, Орон, Надав, та
Овиюд, та сім десятків з отамання Израільского,

10 и вбачали вони місце, де стояв Бог Изра-
ільскій: и було під ногами в ёго ніби камінь сах-
вір и мов небо в погоду.

11 И не потребив ні единого из значних
Израільских; а вбачали місце Боже и іли й пили.

12 И рече Господь Мусієві: Підіймись до
мене на гору и побудь там; и дам тобі камяні
тяблиці и закони заповіді, що написав я, щоб нав-
чав еси іх.

13 И піднявсь Мусій и слуга ёго Исус, и
зійшов Мусій на гору Божу.

14 И рече до старшині: Ждіте нас тут, доки
ми спустимось до вас, и ось Орон и Ор, из вами:
кому буде яке діло, нехай иде до іх.

15 И зійшов Мусій на гору, и вкрила гору
хмара.

16 И слава Готподня витала на Синай-горі,
й хмара вкривала гору шість день; и покликне
сёмого дня на Мусія из хмари,

17 и від слави Господньої був як огонь жеру-
щий на вершині гори перед очима в дітей Изра-
ільских.

18 И ввійшов Мусій у середину хмари и зліз
на гору; и був Мусій на горі сорок днів и сорок
ночей.

ГОЛОВА XXV.

И промовив Господь Мусієві глаголючи:

2 Скажи дітям Израільским, щоб принесли
міні жертву. Від усякого чоловіка, що дае її щи-
рим серцем, приймайте жертву мою.

3 Ось яку жертву приймайте від них: золото,
срібло, мідь,

4 гиацинт, червець, кармазин, білий шовк, ко-
зину шерсть,

5 смушки хварбовані червоно, борсукові шкури
дерево ситим,

6 олийву на світло, пахощі на помазальну
олийву и на кадило,

7 ониxове каміння и дороге каміння на на-
плічника и на нагрудник.

8 И нехай міні зроблять святилище, щоб жив
я між ними.

9 Взорем того всёго, як я покажу тобі, не-
хай міні спорудять намет и всі надоби до ёго.

10 И нехай зроблять міні кивот (скриню) из
ситим-дерева, півтретя локтя завдовжки и півтора
локтя завширшки, а півтора локтя заввишки.

11 И окуеш ёго щирим золотом, знадвору и
в середині окуеш ёго, и зробиш на ёму зверху
кругом вінок.

12 И зіллеш до ёго четверо кілець из золота
и поприбиваеш по чотирех рогах ёго, двое кілець
з одного боку, а двое кілець з другого боку.

13 И зробиш дві жертки из ситим-дерева и
оправиш іх у золото.

14 И попросовуеш жертки в кільця по боках
скрині, щоб носити скриню на них.

15 Жертки нехай зостаюцця в кільцях при
скрині, не виймай іх.

16 И сховаеш у скриню свідчення, що я дам тобі,

17 И зробиш ублагальню з щирого золота.
півтретя ліктя завдовжки и півтора завширшки.

18 И зробиш два золоті херувими кованою
роботою зробиш іх по обох концях ублагальні.

19 И поставиш одного херувима з одного
кінця а другого херувима з другого кінця; на
ублагальні поробиш херувими по обох кінцях.

20 И щоб херувими простягли крила вгору,
вкриваючи ублагальню своіми крильми, а облич-
чями один по одного; проти ублагальні обличча
херувимів нехай будуть.

Digitized by Google

21 И поставиш ти ублагальню на скриню; а в скриню сховаєш свідчення, що я дам тобі.

22 И там я сходитимусь ис тобою и розмовлятиму с тобою з ублагальні, с проміж двох херувимів, що на скрині свідчення, про все, що тобі дам на заповідь дітям Израільским.

23 Зробиш ти ще стола з ситим-дерева: два лікті завдовшки, и один локоть завширшки, и півтора локтя заввишки.

24 И обложиш ёго чистим золотом и зробиш золотий вінок навкруги ёго.

25 Зробиш також кругом ёго лиштву завширшки з руку, и зробиш золотий вінок кругом по лиштві.

26 И зробиш до ёго четверо золотих кілець, и приробиш кільця по чотирёх рогах ёго, що коло ёго ніг.

27 Під тією лиштвою будуть кільця на жертки, щоб носити стола.

28 И поробиш ти жертки з ситим-дерева и пооковуєш іх золотом, щоб носити стола на них.

29 И поробиш ти миски до ёго и ложки до ёго, и покришки до ёго, и кухлики до наливання, с щирого золота все те поробиш.

30 И класти́меш на стіл хліби покладні передо мною по всі часи.

31 И зробиш свішника с щирого золота; кованою роботою зробиш свішника: стовп ёго, віти ёго, мисочки ёго, яблучка ёго и квітки — все буде золоте.

32 И шість віт виходитиме з боків ёго: три віти свішника з одного боку и три віти свішника з другого боку.

33 Три мисочки роблені взором горіха мигдалёвого, з яблучком и квіткою на одній віті, и три мисочки роблені взором горіха мигдалёвого на другій віті, з яблучком и квіткою; так на шести вітах, що виходять из свішника.

34 А на свішникові будуть чотирі мисочки, роблені взором горіха мигдалёвого з іх яблучками и іх квітками.

35 И буде яблучко під двома вітами ёго, и яблучко під двома другими вітами ёго, и яблучко ще під двома вітами ёго; так буде під шістьма вітами свішника.

36 Іх яблучки и іх квітки будуть одинакові; все ж воно буде одна кована робота с щирого золота.

37 И зробиш сім лямп до ёго, и засвічуватимуть лямпи ёго, щоб світили на всі боки ёго.

38 Ножички до ёго и щипчики до ёго — с щирого золота.

39 С таланту щирого золота зробиш ёго зо всім надобом до ёго.

40 Глядй ж, щоб зробив есй все по тому взорові, який тобі показано на горі.

ГОЛОВА XXVI.

Надто зробиш скиню (намет) у десять піл з білого крученого шовку, з гиацинту, червцю, кармазину, и херувими гарно повишиваєш.

2 Завдовшки кожна пола двайцять и вісім локот, и кожна пола однакової міри.

3 Пъять піл будуть пришиті одна до 'днóі, и другі пъять піл будуть пришиті одна до 'днóі.

4 И поробиш петельки гиацинтові поуз-край однóі поли, де вона зіпнецця з другою, и також зробиш поуз-край другоі поли, на другому спóні.

5 Пъять десят петелёк зробиш ти в одній полі и пъять десят петелёк зробиш ти поуз-край у другій, на другому спóні, щоб петелька була проти петельки.

6 И зробиш ти пъять десят золотих гаплйків, и поспинаєш одну полу з другою тими гаплйками, и буде такечки один намет.

7 Поробиш також поли с козиноі шерсти на кришу до намету: одинайцять піл зробиш таких.

8 Завздовшки пола буде трийцять локот, а завширшки пола буде чотирі лікті, а одинайцять піл буде іх усіх.

9 И посшиваєш пъять піл до купи, и шість піл до купи и шесту полу положиш удвоє с переду намету.

10 И поробиш пъять десят петелёк поуз-край однóі поли, де пола зіпнецця с полою, и пъять десят петелёк поуз-край поли на другому спóні.

11 Зробиш також гаплйків пъять десят мідяних и позастібуєш петельки на гаплики, и зопнеш намет ув однó.

12 А останок, що зістанецця від наметових піл, половину поли, що зістанецця, повісиш з заду намету.

13 А локіть з одного боку и локіть з другого, що зістанецця від довжині піл, висітиме по боках намету, з сёго и с того боку, щоб укривати ёго.

14 И зробиш ти прикриття до скині из баранячих шкур, хварбованих червоно, а зверху прикриття з шкур борсукових.

15 Наробиш також дощок до скині з ситим-дерева, сторчакових.

16 Десять локот завздовшки дошка и півтора ліктя завширшки дошка.

17 Два чопи буде в одній досці один проти 'дного; так щоб було у всіх наметових дошках.

18 И зробиш ти дощок до скині двайцять дощок від полуденного боку, на полудня.

Digitized by Google

19 А під ті двайцять дощок зробиш сорок підставок: дві підставки до 'дної дошки, до двох ії чопів, и дві підставки до другої дошки, до двох ії чопів.

20 А на другому боці скині ид півночі двайцять дощок.

21 И сорок підставок срібних до них: дві підставки під одну дошку и дві підставки під другу дошку.

22 З західнёго ж боку скині зробиш шість дощок.

23 А дві дошки зробиш по кутках намету з обох боків,

24 щоб кожна з них прищіпувалась до сусідньої дошки знизу и тако ж до сусідньої дошки зверху защіпкою.

25 И буде так вісім дощок, а ноги в них срібні, шіснайцять підставок; дві підставки під одну дошку и дві підставки під другу дошку.

26 И поробиш жертки з ситим-дерева; пъять іх буде до дощок одного боку намету;

27 пъять також буде до дощок другого боку намету, и пъять жерток до дощок двох кутків намету ид заходу.

28 И середня жертка посеред дощок сягатиме від краю до краю.

29 И пооббиваєш дошки золотом и поробиш до них кільця золоті, де будуть жертки; и пообковуєш жертки золотом.

30 Збудуєш скиню тим кшталтом, який показано тобі на горі.

31 Зробиш також завісу з гиацинту и с червцю и с кармазину и з білого крученого шовку, вишивану; с херувимами мусить бути.

32 И повісиш ії на чотирёх стовпах из ситим-дерева, окованих золотом (и гачкй золоті), на срібних підставках.

33 И повісиш завіс на гачках и внесеш за завіс скриню свідчення, и завіса відділятиме вам святе місто від найсвятіщого.

34 И поставиш ублагальню на скрині свідчення на найсвятіщому місті.

35 И поставиш стола по сей бік завісу, а свінник проти стола иґ полудню намету, щоб стіл стояв иґ півночі.

36 И зробиш завіс до дверей намету, з гиацинту, с червцю, с кармазину и з білого крученого шовку, вишиваний.

37 И зробиш до того завісу пъять стовпів из ситим-дерева, и поокову̀еш іх золотом, и гачкй золоті, и зіллєш під них пъять підставок мідяних.

ГОЛОВА XXVII.

И зробиш жертовню з ситим-дерева, пъять локот завдовшки, и пъять локот завширшки; жертівня буде чотиробочна, а заввишки трі лікті.

2 И поробиш роги в ій, на чотирёх кутках. Роги будуть однакові, и ти іх пообковуєш міддю.

3 Поробиш також до ёго казанй на всипище попелу, и віники до ёго, и шиpітваси до ёго, и мънсові гакй до ёго и лопатки до ёго; всі надоби поробиш з меді.

4 Зробиш також до ёго мідяну ґратку, на кшталт сітки, и до ґратки приробиш трі мідяні каблучки по чотирёх кутках ії.

5 И обведеш нею жертівню знизу, щоб сягала ґратка до половини жертівні.

6 И поробиш ти жертки до жертівні, жертки з ситим-дерева и пообковуєш іх міддю.

7 И попросовуєш жертки в каблучки, и будуть жертки по обидва боки жертівні, щоб носити ії.

8 Порожню у середині з дощок зробиш ії; як тобі показано на горі, так ії зробиш.

9 Зробиш також и сіни до намету; на полудня опони сіней будуть з білого крученого шовку, на сто ліктів удовж один бік іх буде;

10 а двайцять стовпів до них и двайцять іх стоял будуть з меді; а гакй на стовпах и каблучки до них будуть срібні.

11 И с північнёго боку завдовшки опона буде сто локот, и двайцять ії стовпів з двайцятьма стоялами з меді; гакй в стовпах и каблучкй до них из срібла.

12 А ширина сіней з заходу буде по опоні пъять десят локот; стовпів десять и стоял до них десять.

13 И по східнёму бокові ширина сіней буде пъять десят локот.

14 Опони з одного боку дверей пъятнайцять локот; стовпів трі и до них стоял трі;

15 и з другого боку опони буде пъятнайцять локот; стовпів трі и до них стоял трі.

16 А про двері сіней буде опона в двайцять локот з гиацинту, червцю, кармазину и з білого крученого шовку вишивана; стовпів же буде чотирі и стоял до них чотирі.

17 Всі стовпи навкруги сіней будуть мережані сріблом; гачкй на них будуть срібні, а стояла мідяні.

18 Завдовшки сіни будуть ста локот, а завширшкй пъятй десяти скрізь, а заввишкй пъятй локот білого крученого шовку, а стояла мідяні.

19 Всі надоби намету до всякоі служби в ёму и всі кілкй в ёму и всі кілкй в сінях будуть мідяні.

20 И звелиш ти дітям Израільским принестй тобі чистоі оливи з оливкового дерева, на світло, щоб лямпа горіла по всяк час.

21 В громадському наметі по сей бік завісу, що перед свідченням, Арон и ёго сини ставити-

Digitized by Google

муть її з вечора до ранку перед Господом. Сей порядок буде на віки про всі народи між дітьми Израільскими.

ГОЛОВА XXVIII.

И візьми до себе Орона, брата твого, та його синів з ним спосеред дітей Израільских, щоб служив міні священиком: Орон, та Надав, та Овиюд, та Єлеазар, та Итамар, сини Оронові.

2 И зробиш ти святі шати Оронові, братові твоєму, на шану и на красу.

3 И порадисся ти зо всіми мистецями, що сповнив я їх духом розуму, щоб зробили вони шати Оронові на посвящення його, щоб він служив міні священиком.

4 А шати ось які зроблять вони: нагрудник, та опліччя, та каптан, та гаптовану делію, та митру та пояс; и зроблять вони святі шати Оронові твоєму братові, и його синам, щоб вони служили міні священиками.

5 И наберуть вони золота и синього, и червоного, и кармазинового и білого шовку.

6 И зроблять вони опліччя из золота из блакитного, с червоного, с кармазинового и крученого білого шовку, вишиване.

7 Будуть у йому два нарамники пошивані по двох своїх кінцях, и так воно буде скрізь запъяте.

8 И мережаний пояс до опліччя, що буде на йому однаковий и такої ж роботи: буде з золота, з блакитного, червоного, кармазинового и білого крученого шовку.

9 И візьмеш ти два онихові каміння и виріжеш на їх имення дітей Израільских:

10 шість именнів на одному камені, а шість других имен — на другому камені, по їх старшинству.

11 Роботою різьбиця на камені, як вирізка печаті, виріжеш ти на двох каменях имення дітей Израільских и вставиш їх у золоту оправу.

12 И вправиш два камені на плечах опліччя, яко каміння на спомин дітям Израільским; иноситиме Орон їх имення перед Господом на двох плечах про спомин.

13 Поробиш и гачки з золота,

14 и два ланцюхи с щирого золота з двома кінцями; поробиш їх роботою плетеною и почіпляєш ті плетені ланцюхи за гачки.

15 И зробиш нагрудник судовий гаптований; по роботі опліччя зробиш його, з золота, з блакитного, с червоного, кармазиного и білого крученого шовку зробиш його.

16 Четверокутний буде и двоїстий, пъядь задовщки и пъядь завширшки.

17 И насадиш його всюди камінцями, у чотирі ряди каміннєм: у первому ряді буде сардоник, топаз та смарагд; се в первому ряді;

18 у другому ряді буде карбункул, сафир та діамант;

19 у третьому ряді лигур, охат та ометист;

20 а в четвертому ряді хризолит, оникс та яспис, всі будуть вправлені в золото.

21 И каміння будуть з именнями дітей Израільских, дванайцять по їх именням, вирізані як на печатях; на кожному його имъя по дванайцяти родам.

22 Зробиш також до нагрудника ланцюшки с кінцями плетеною роботою с щирого золота.

23 И зробиш до нагрудника дві каблучки золоті, и приправиш дві каблучки по двох кінцях нагрудника.

24 И протягнеш два золоті ланцюшки плетені у дві каблучки, що по кінцях нагрудника.

25 А другі два кінці плетених ланцюшків зачепиш за два гачки и приправиш до верхніх країв опліччя спереду.

26 И зробиш дві золоті каблучки и поприправляєш до двох кінців нагрудника уз-край його, що від опліччя зісподу.

27 И зробиш дві другі золоті каблучки и поприправляєш їх до двох боків опліччя зісподу проти його сшиву, над мережаним поясом опліччя.

28 И привъяжуть нагрудник каблучками його до каблучок опліччя поворозкою з блакитного шовку, щоб був над мережаним поясом опліччя, и щоб нагрудник не відставав від опліччя.

29 Иноситиме Орон имення дітей Израільских на нагрудникові судовому на грудях, як війде у святе місце, на вічную памъять перед Господом.

30 И положиш на судовому нагрудникові Урим и Тумим, и будуть вони на серці в Орона, як прийде він перед Господа: и носитиме Орон суд дітей Израільских на своєму серці перед Господом вічно.

31 И зробиш каптан опліччя з блакиту.

32 И буде в йому з горі посередині роспірка: новкруги по роспірці буде облямовано тканиною, як у панцирі, щоб не дралось.

33 А внизу у подолі каптана поробиш яблука гранатні з блакиту, червцю и кармазину, навкруги по каптанові а між ними золоті дзвоники кругом:

34 золотий дзвоник и гранатове яблуко и знов золотий дзвоник и гранатове яблуко по подолові каптана кругом.

35 И служитиме в йому Орон, и чути його буде, як увійде він у святе місце перед Господа, и як вийде звідтіля, щоб не вмер.

Digitized by Google

36 И зробиш ти з щирого золота бляху и
виріжеш на ій, як на печаті вирізують: СВЯТИНЯ
ГОСПОДНЯ.

37 И привъяжеш ii до блакитноі поворозки,
и буде вона на митрі, з самого переду митри буде
вона.

38 И буде вона над чолом Ороновим, щоб
носив Орон гріх, що діти Израільскі святитимуть
свяченого, у всіх своіх святих приносах; и буде
вона по всяк час над ёго чолом, щоб вони були
милі Господеві.

39 Зробиш також ризу з білого шовку, и зробиш
митру з білого шовку, и зробиш гаптований
пояс.

40 И синам Ороновим поробиш ризи, и поробиш
ім поясй, и шапки ім поробиш, на шану и
на красу.

41 И одягнеш так Орона, брата твого и синй
ёго з ним, и помажеш іх, и посвятиш іх, щоб
вони служили міні попами.

42 И поробиш ім илляне убрання закривати
іх наготу; від поясниці аж до стегін сягатиме воно,

43 и надіватиме убрання Орон и сини ёго,
як нтиме до громадського намету або приступатиме
до жертівні, щоб служити перед святим місцем,
щоб не вчинили гріха и не повмірали. Се
буде установа вічня ёму и плодові ёго після ёго.

ГОЛОВА XXIX.

А ось що ти вчиниш ім на посвященння, щоб служили
вони міні священиками: Візьми малё теля
и два барани без пороку,

2 и неквашений хліб, и пироги неквашені помазані
олією, и коржі неквашені також на олії;
с пшеничноі муки спечеш іх.

3 И положиш іх у кошик, и принесеш у кошику
пригнавшись из телятком и двома баранами.

4 И приведеш Орона и ёго сини до дверей
намету громадського и обмиеш іх водою.

5 И візьмеш ти шати и надінеш на Орона
каптан и підопліччя и опліччя и нагрудник, и підпережеш
ёго мережаним поясом опліччя.

6 И надінеш митру ёму на голову, и положиш
золотий вінець на митру.

7 Тоді візьмеш оливу помазувальну и зіллеш
ёму на голову и помажеш ёго.

8 И приведеш ёго сини и понадіваеш каптани
на іх,

9 и попідперізуеш іх поясами, Орона и синів
ёго, и понадіваеш шапки на іх. И буде священство
за ними вічнёю установою. И посвятиш руки Ороновi
и синам ёго.

10 И звелиш привести телятко и два барани
перед намет громадский: и Орон и сини ёго простягнуть
руки своі на голову теляті.

11 И заріжеш теля перед Господом, коло дверей
громадського намету.

12 И візьмеш крові телячоі и помажеш нею
роги жертівні пучкою твоею, а всю кров виллеш
у споду жертівні.

13 И візьмеш ти ввесь жир, що вкривае тельбух
и сітку на печінці и обидві нірки и жир, що
на них, и спалиш на жертівні.

14 Мъясо ж теляче и ёго шкуру и кало спалиш
за сіньми: то жертва за гріх.

15 Візьмеш також одного барана, и Орон и
ёго сини простягнуть руки на голову баранові.

16 И заріжеш барана, и візьмеш ёго кров, и
покропиш нею жертівню сверху кругом.

17 И розітнеш барана на шматки, и вимиеш
середину ёго и ноги, и положиш іх на ёго шмаття
и на голову..

18 И спалиш усёго барана на жертівні: се
огняна жертва Господеві; любо пахне Господеві
жертва, що принесуть через поломъя.

19 И візьмеш другого барана; и Орон з синами
простягнуть руки на голову баранові.

20 Тоді заріжеш барана и візьмеш крові ёго
и помажеш краёк вуха Оронові и краёк вуха синам
ёго и великий палець іх руки правиці и великий
палець іх правоі ноги, и поллеш тою кровъю
навкруги жертівні.

21 И візьмеш крові що на жертівні и помазальноі
оливи, и бризнеш тим на Орона и на ёго
шати и на ёго синів и на шати синів ёго з ним,
и він буде посвящений и ёго шати, и ёго сини,
и шати ёго синів з ним.

22 Потім візьмеш из барана лій и хвіст и
сало, що наросло в середині, и сітку на печінці и
дві нірки, и сало, що там понаростало, и праву лопатку,
бо то баран посвячений,

23 и буханець хліба и один пиріг намащеного
хліба и один корж из кошика прісного хліба,
що перед Господом,

24 и подаси все те Оронові в руки и в руки
синам ёго, нехай похитають вподобу перед Господом.

25 И візьмеш у іх из рук и спалиш на жертівні
огняною жертвою, на любий запах перед
Господом: огняна жертва се Господеві.

26 И візьмеш баранячу грудину Оронового
посвященння и похитаеш ii на вподобу перед Господом;
и то буде твоя частина.

27 И посвятиш грудину хитаноі жертви, и
лопатку підийманоі жертви, що хитано и підиймано

Digitized by Google

из посвя́ченого барана́, с того́, що про Оро́на, и с того́, що про ёго́ синів,

28 и то бу́де Оро́нові и сина́м ёго́ від дітей Израі́льских по вічній устано́ві, бо то жёртва підіймана; и бу́де жёртва підіймана дітей Израі́льских з іх блага́льних жёртів, — підіймана жёртва Господе́ві.

29 И святі шати Оро́вові бу́дуть ёго́ сина́м після ёго́, щоб пома́зано іх у них и посвя́чено іх у них.

30 И той син, що бу́де свяще́нником на ёго́ місці, надіне іх на сім день, як прийде в грома́дський наме́т служи́ти у свято́му місці.

31 И візьмеш посвя́ченого барана́ и звариш мъя́со ёго́ у свято́му місці.

32 И Оро́н з сина́ми істиме мъя́со бара́няче и хліб що в ко́шику коло двере́й наме́ту грома́дського.

33 И істимуть вони́ те, чим убла́гано Бо́га, щоб освяти́тись, а сторо́ннёму, не істи того́, бо воно́ святе́.

34 И колú що з мъя́са посвя́ченого або́ с хліба зіста́лось на ра́нок, то спа́лиш ли́цьов огне́м: не мо́жна ніко́му того́ істи, бо воно́ святе́.

35 Так учи́ниш Оро́нові и сина́м ёго́ и всёму́ тому́, щò я тобі звелів: сім день святи́тимеш іх.

36 И прино́ситимеш що-дня теля на жёртву за гріх про очище́нне; и вичища́тимеш жёртівню після вблага́ння, и пома́жеш ії дня освя́ти.

37 Сім день блага́тимеш Бо́га на жёртівні посвя́тиш ії, и бу́де вона́ найсвятіщю жёртівнею: хто приторкне́цця до жёртівні, освя́тицця.

38 Ось що прино́ситимеш на жёртівні: двоє ягнят годовиків, день у день без пере́рви.

39 Одно́ ягня́ прино́ситимеш у ра́нці, а дру́ге прино́ситимеш и ве́чері.

40 И з одни́м ягня́м деся́ту части́ну єхви пшени́чного бо́рошна, заміша́ного на четверти́ні одного́ ги́на би́тоі оліі; а четверти́ну ги́на вина́ на́ жёртву мо́кру.

41 А дру́ге ягня́ прино́ситимеш у ве́чері, и роби́тимеш се по жёртвам ра́няшним и по мо́крим жёртвам, на лю́бий за́пах, прино́ситимеш огняну́ жёртву Господе́ві.

42 Се бу́де без пере́риву жёртва у всі ва́ші на́роди коло двере́й грома́дського наме́ту пе́ред Го́сподом: де я схо́дитимусь ис тобо́ю глаго́лати до те́бе.

43 И там я бу́ду схо́дитись из дітьми Израі́льскими, и наме́т святи́тимецця сла́вою моє́ю.

44 И я освящу́ грома́дський наме́т и жёртівню; освящу́ та́кож Оро́на и синів ёго́ на слу́жбу мині свяще́ницьку.

45 И жи́тиму між дітьми́ Израі́льскими, и бу́ду іх Бо́гом.

46 И взна́ють вони́, що я Го́сподь іх Бог, що ви́вів іх из землі Єги́пецькоі, щоб жи́ти між ни́ми: я Господь іх Бог.

ГОЛОВА XXX.

И зро́биш жёртівню кади́льню, из сити́м-де́рева зро́биш ії,

2 завдо́вшки оди́н ло́кіть, и оди́н ло́кіть завширшки́; четвероку́тня бу́де, а два лікті заввишки́; ро́гі в ій такі ж.

3 И обло́жиш ії щи́рим зо́лотом, верх и боки́ ії круго́м, и ро́ги ії; и зро́биш навкруги́ не́і золоти́й віно́к.

4 И зро́биш дві золоті каблу́чки до не́і під віньо́м ії по двох кутка́х ії, з двох бо́ків ії зро́биш іх, и бу́дуть вони́ про жёртки, щоб носи́ти на них.

5 И поро́биш жёртки з сити́м-де́рева и пооправля́еш іх у зо́лото.

6 И поста́виш ії пере́д завісою коло скри́ні свідчення, перед убла́галнею що над свідченням, де я схо́дитимусь ис тобо́ю.

7 И палúтиме на ій Оро́н що-ра́нку паху́ще кади́ло: як стано́вить ля́мпи, му́сить він запа́лювати кади́ло.

8 И як засвічуватиме Оро́н ля́мпи в ве́чері, му́сить пали́ти запашне́ кади́ло на ій, невгаси́ме кади́ло перед Го́сподом у всі ва́ші на́роди.

9 Не прино́ситимеш на́ ій кади́ла чужо́го, ні огнянóі жёртви, ні жёртівнеі іжі, и не ли́тимеш жёртівного напи́тку на не́і.

10 И роби́тиме Оро́н очище́ння на рога́х ії раз на рік кро́въю жёртви за гріх на очище́ння: раз на рік роби́тиме він очище́ння на ій у всі ва́ші на́роди: воно́ найсвятіще Господе́ві.

11 И рече́ Госпо́дь Мусієві, глаго́лючи:

12 Як збере́ш ти го́лови діте́й Израі́льских по іх лічбі, тоді ко́жен з них дасть ви́куп за свою́ ду́шу Господе́ві, як лічи́тиме він іх; щоб не прийшла́ му́ка на них, як лічи́тимеш іх.

13 Ось що вони́ дава́тимуть, ко́жен, що йти́ме в лічбу́ між ними́: пів си́кля по си́клю святи́лища (у си́клі два́йцять гера́): пів си́кля бу́де пла́та Госпо́дня.

14 Ко́жен, що йде в лічбу́ між ними́ від два́йцяти ро́ків и більш, дава́тиме пла́ту Господе́ві.

15 Бага́тий не дава́тиме більш, и вбо́гий не дава́тиме менш пів си́кля, як дава́тимуть пла́ту Господе́ві, щоб ви́купити ду́ші свої.

16 И візьмеш ви́купні гро́ші діте́й Израі́льских и оберне́ш іх на слу́жбу в грома́дському на-

Digitized by Google

меті; щоб булá пáмъять дітéй Израільських перед Гóсподом на очищéння вáших душ.
17 И речé Госпóдь Мусієві, глагóлючи:
18 Зрóбиш тáкож умивáльню мідяну и нóги іі тáкож мідяні, до вмивáння; и постáвиш іі між громáдським намéтом и жéртівнею, и наллéш у нéі води.
19 Бо Орóн и ёгó синй вмивáтимуть свої рýки и нóги там.
20 Як ийтимуть вонй в громáдський намéт, мýсять обмитись водóю, щоб не повмірáти; абó як приступлять до жéртівні служити, палити жéртву огняну перед Гóсподом,
21 то мйтимуть рýки и нóги своі, щоб не повмірáти; и се бýде вічня установа ім, ёмý и ёгó плóдові у всі нарóди іх.
22 Нáдто речé Госпóдь Мусієві, глагóлючи.
23 Візьмеш тáкож пáхощів найдорóжчих: чистоі мйрри на пъять сот сиклів и пахýщого кинамóну пів стількі, на двісті и пъять десят сиклів, и солóдкого зілля на двісті и пъять десят сиклів,
24 и кáсіі на пъять сот сиклів, по сиклю святилища, и оливи з оливного дéрева одйн гин;
25 и зробй с тóго оливу святóго помáзування, помáзування вáреного рóбом оптéшним: то бýде святá помáзувальна олива.
26 И помáжешь нéю намéт громáдський и скрйню свідчення,
27 и стіл и всі ёгó нáдоби, и свішнйк з ёгó нáдобами и каділню жéртівню,
28 и жéртівню огнянóі жéртви з іі нáдобами, и вмивáльню и іі нóги.
29 И поосвячуеш усé, щоб булó найсвятіще: що ні доторкнéцця до тóго, все бýде святé.
30 И помáжеш Орóна и сйнів ёгó о освятиш іх, щоб служили міні попáми.
31 И казáтимеш дітям Израільским так: Помáзувальна олива нехáй бýде міні святá через усі вáші нарóди.
32 Чоловічого тіла нéю не помáзувати и не варйти дрýгоі с такóі мішанйни; вонá святá и бýде святá в вас.
33 Хто такý олію звáрить абó хто помáже нéю посторóннёго, такóго потребити з нарóду.
34 И речé Госпóдь Мусієві: Візьмй до сéбе пáхощів, бальзáму и онйхи и гальвáну, сих пáхощів с чйстим кадйлом, кóжного рівну частину.
35 И зробй с тóго нюхощи оптéшним рóбом, мішанйну чисту и святý:
36 стовчй дé-що с тóго дýже дрібнéнько и постáв перéд свідченням у громáдському намéті, де я схóдитимусь ис тобóю: бýде вонó вам дýже святé.
37 Що ж до нюхощів що робйтимеш, не мýсите робйти іх собі по тій мішанйні; вонй бýдуть святі в вас перед Гóсподом.
38 Хтоб зробйв що тим взóром щоб напахáтись ним, потребити такóго з нарóду.

ГОЛОВА XXXI.

И речé Госпóдь Мусієві, глагóлючи:
2 Оцé я позвáв на ймéння, Веселійла, сйна Урйі, сйна Оровóго из Юдйного рóду,
3 и спóвнив ёгó дýхом Бóжим у рóзумі и в перейманні, и в тямі и у всякому ремéстві,
4 на видýмуванне всёгó, що мóжна гáрно вйробити з зóлота, сріблá и мéді,
5 на різанне кáміння до опрáви и на різьбý дéрева у всякій деревъяній робóті.
6 И придáв я ёмý Єлиява, Охисамáхового сйна, из Дáнового рóду, и кóжному, в кóго розýмне сéрце, дав я здібність, щоб вонй все зробили що звелю:
7 громáдський намéт, и скрйню свідчення, и ублагáльню, що на ёмý, и всі нáдоби до намéту,
8 и стіл з ёгó нáдобами, и чистий свішнйк зо всім ёгó пристрóєм, и каділню жéртівню,
9 и жéртівню на огняні жéртви зо всім нáдобом, и вмивáльню з ногáми до нéі,
10 и шáти до слýжби, и святі шáти Орóнові попівські, и шáти синів ёгó до слýжби попівськоі,
11 и помáзувальну оливу и пахýще кадйло про святé місце: як я тобі звелів, усé вонй порóблять.
12 И речé Госпóдь Мусієві, глагóлючи:
13 Говорй ще до дітéй Израільских так: Держіть дóбре субóти моі, бо то ознáка між мéне и вас у всі вáші нарóди, щоб знáли ви, що я Госпóдь и освячую вас.
14 Тим-то держіть субóту; вонá бо вам святá. Хто іі злáмле, томý смерть; бо хто робйтиме якé діло в субóту, тóго дýшу потребити з ёгó нарóду.
15 Шість день на робóту, а сёмий бýде субóта відпочйнку, присвячена Господéві. Хто б робйв якé ділó в субóту, томý смерть.
16 Тим-то діти Израільскі держáтимуть субóту, щоб іі шанувáти у во всі нарóди за-для вічнёі вмóви.
17 Се завіт між мéне и дітéй Израільских на віки; бо за шість день утворйв Госпóдь нéбо и зéмлю, а сёмого дня перестáв и відпочйнув.
18 И дав Мусієві, скінчйвши розмóву з ним на Синáй-горі дві таблйці свідчення, таблйці камяні, пйсані пéрстом Бóжим.

Digitized by Google

ГОЛОВА XXXII.

И вбача́ючи наро́д, що Мусій гаєцця спуска́тись из гори́, зібра́вся уве́сь до Оро́на и ка́же ёму́: Зроби́ нам богів, щоб ийшли́ перед на́ми, бо сей Мусій, чоловік сей, що ви́вів нас из Єги́пецькоі землі, — не зна́ємо, що з ним ста́лось.

2 И рече́ ім Оро́н: поздіймайте ж золоті сере́шки, що в вуша́х у жіно́к ва́ших, у синів и в до́чок ва́ших и позно́сьте до ме́не.

3 И ввесь наро́д поздийма́в золоті сере́шки, що була́ в вуша́х у них, и позно́сив до Оро́на.

4 И прийня́в те Оро́н у своі ру́ки, и ви́різав різце́м, ви́ливши бичка́ с того́ зо́лота. И каза́ли: Оце́ твоі Боги́, Изра́ілю, що ви́вели тебе́ з Єги́пецькоі землі.

5 И, бачивши се Оро́н, споруди́в же́ртівню перед ним, и вчини́в Оро́н о́клик и рече́: За́втра свято Господе́ві.

6 И повстава́ли наза́втра ра́но и принесли́ огня́ні же́ртви, и принесли́ блага́льні же́ртви; и посіда́в народ до іжи и пиття́ и встав до гри́ща.

7 И рече́ Госпо́дь Мусієві: Спусти́сь у низ, бо твій наро́д, що ви́вів єси́ з Єги́пецькоі землі, зопсува́вся:

8 ху́тко зверну́в с того шля́ху, яки́м я звелів прямува́ти; ви́лив собі теля́ и моли́вся ёму́, и святи́вся ним, и каза́в: Оце́ твоі боги́, Изра́ілю, що ви́вели те́бе з Єги́пецькоі землі.

9 И рече́ Госпо́дь Мусієві: Вбача́в я сей наро́д: туга́ в ёго́ ши́я.

10 Зоста́в же мене́ само́го, щоб мій гнів запала́в на них, и щоб я ви́губив іх; и вчиню́ я с те́бе вели́кий наро́д.

11 И блага́в Мусій Го́спода сво́го Бо́га, и рече́: Го́споди, чого́ твій гнів пала́є на твій наро́д, що ви́вів єси́ с землі Єги́пецькоі вели́кою си́лою и поту́жнёю руко́ю?

12 Чи вже ж Єги́птяне каза́тимуть и говори́тимуть: На лиху́ годи́ну вивів іх він, щоб позаму́чувати в го́рах и потребити від землі? Угаму́йсь у своє́му гніву́ ярко́му, и розду́майсь кара́ти твій наро́д.

13 Спогада́й Овраа́ма, Иса́ка и Якова, ра́бів твоіх, що сам ім присяга́вся єси́ и глаго́лав єси́ ім: Росплоджу́ плід ваш як зо́рі на не́бі, и всю ту зе́млю, що говори́в про не́і, дам ва́шому пло́дові, и осягнуть іі на віки.

14 И розду́мавсь Госпо́дь кара́ти наро́д свій.

15 И поверну́всь Мусій и спусти́вся из гори́, и дві табли́ці свідчення були́ в рука́х у ёго́: табли́ці пи́сані на оби́два бо́ки; з одно́го бо́ку и з дру́гого боку́ були́ вони́ пи́сані.

16 И були́ табли́ці робо́та Бо́жа, и писа́ння було́ писа́ння Бо́же, ви́різане на табли́цях.

17 И, зачу́вши Исус гук наро́ду, як вони́ викри́кували, рече́ Мусієві: Се шча́ла́сь колотне́ча в та́борі.

18 Рече́: Не тих се го́лос, що поду́жали, ані тих, що подали́сь; я чу́ю співи.

19 И ста́лось, як прийшо́в бли́жче до та́бора, зу́здрів він теля́ и тано́к; и запала́в Мусій гнівом, и ки́нув табли́ці з рук и розби́в іх під горо́ю.

20 И взяв теля́, що вони́ зроби́ли, и спали́в у бага́тті, и пото́вк на по́рох, и, вси́павши в во́ду, звелів ді́тям Изра́ільским іі пи́ти.

21 И рече́ Мусій Оро́нові: Що заподіяв тобі наро́д сей, що дові́в єси́ ёго́ до тако́го вели́кого гріха́?

22 И рече́ Оро́н: Неха́й не пала́є на ме́не гнів мого́ добро́дія. Ти зна́єш наро́д: на́дицця він на ледаче.

23 Каза́ли бо мі́ні: Зроби́ нам бо́гів, щоб ийшли́ перед на́ми; бо сей Мусій, чоловік сей, що ви́вів нас из Єги́пецькоі землі, — не зна́ємо, що з ним ста́лось.

24 А я сказа́в ім: В кого́ є зо́лото яке́, зрива́йте з се́бе. Так вони́ й зроби́ли, и я поло́жив зо́лото в ого́нь, и ось ви́йшло оце́ теля́.

25 И, вбача́ючи Мусій, що норо́д го́лий (бо Оро́н пообдира́в іх на глум іх ворога́м),

26 став у воро́тях та́бора и рече́: Хто сторона́ Госпо́дня — до ме́не. И всі сини́ Левиі ску́пились до ёго́.

27 И рече́ ім: Так глаго́ле Госпо́дь Бог Изра́іля: Припоя́ши ко́жен чоловік меча́ свого́ до бо́ку и пройді́ть сю́ди й туди́ від воріт до воріт, и вбива́й ко́жен чоловік бра́та свого́, и ко́жен чоловік това́риша свого́, и ко́жен чоловік сусі́да свого́.

28 И вчини́ли сини́ Левиіні по сло́ву Мусієвому, и побито того́ дня наро́ду ти́сяч зо́ три.

29 Каза́в бо Мусій: освяті́ть се́го́дні ру́ки своі перед Го́сподом ко́жен чоловік на си́нові своє́му и на бра́тові своє́му, щоб він дав вам се́годні благослове́ння своє́.

30 Як же наста́в ра́нок, рече́ Мусій наро́дові: Провини́ли ви гріхо́м вели́ким; пійду́ ж я до Го́спода; мо́же, вблага́ю ёго́ за гріх ваш.

31 И верну́всь Мусій до Го́спода, и рече́: Ой вели́ким гріхом провини́в наро́д сей и зроби́в собі боги́ з зо́лота.

32 Отже, або́ прости́ ім гріх іх, або ж ви́черкни мене́ с книги, що написа́в єси́.

33 И рече́ Госпо́дь Мусієві: Хто провини́в мі́ні гріхо́м, того́ я ви́черкну с книги моє́і.

Digitized by Google

34 А тепéр идú, ведú нарóд, кудú я глагóлав
тобі. Ось áнголь мій йтúме перед тобóю, тількі
ж тогó дня, як я навідуюсь, навідаюсь и до них
за гріх іх.
35 И покарáв Госпóдь нарóд, що вони зро-
бúли телá, що зробúв Орóн.

ГОЛОВА XXXIII.

И рече́ Госпóдь Мусієві: Рушáй и йди звідсі, ти
и нарóд, що вúвів єси з Єгипецькоі землі, рушáй
у зéмлю, що за неі клявсь я Овраáмові, Исáкові и
Якову, глагóлючи: Твоєму плóдові дам іі.
2 И пішлю áнголя перед тобóю; и повиганяю
Ханáнців, и Оморіів, и Хетіів, и Хверезіів, и Єві-
ів, и Євусіів, —
3 рушáй у зéмлю текýщу молокóм и мéдом;
та не пійдý я посеред вас, бо ви — тугошийй на-
рóд; атó ще вúгублю вас дорóгою.
4 И почýвши нарóд сі гіркі вісті, сумувáв,
и ніхтó не скрашáв себé окрáсами.
5 Рече́ бо Госпóдь Мусієві: Скажú дітям Из-
рáільским: Ви нарóд с твердúм гамаликóм. Прийдý
колись до вас несподівано и вúгублю вас; тим
повідкидáйте тепéр окрáси вáші від сéбе, щоб знав
я, що вам учинúти.
6 И позривáли з себе діти Изрáільскі окрáси
своі кóло горú Хорúва.
7 И взяв Мусій намéт и напъяв єгó собі за
тáбором, оддалекú тáбору, и назвáв єгó намéтом
громáдським. Тоді кóжен, хто шукáв Гóспода, ви-
хóдив до громáдського намéту, що стоя́в за тá-
бором.
8 И як иде́ бувáло Мусій до намéту, весь на-
рóд повстає́, и кóжен чоловік стоїть коло дверéй
свогó намéту и дúвиться услід Мусієві, поки ввійде
він у намéт.
9 И як увійде бувáло Мусій у намéт, стовп
хмáри спýститься и стоїть коло дверéй намéту, и
Госпóдь розмóвляє з Мусієм.
10 И ввесь нарóд спогля́дá на стовп хмáри
и на двéри намéту, и ввесь нарóд устáне и мó-
литься: кóжен чоловік коло дверéй свогó намéту.
11 И глагóлав Госпóдь до Мусія облúччем
до облúччя, як чоловік говорúв би до прия́теля. И
вертáвсь він изнóв до тáбору; слугá ж єгó Исýс,
син Навúн, молодúй чоловік, не покидáв намéту.
12 И рече́ Мусій Господéві: Оце́ казáв єсú
міні: Ведú нарóд сей; а не сказáв, когó пішлéш зо
мнóю. Говорúв же єсú міні: Я знáю тебé на имъя́,
и ти мáєш лáску в очáх моіх.
13 Отó ж, колú я здобýвсь у тéбе лáски, по-
кажú міні шлях твій, щоб я знав тебé, щоб я знай-
шóв лáску в очáх твоіх; ще ж помірку́й, що сі
лю́де — твій нарóд.

14 Рече́: Облúччя моє́ пійде перед тобóю, и
дам тобі відпочúнок.
15 И відкáзує він: колú твоє́ облúччя не пійде
передо мнóю, не вивóдь нас извідсі.
16 Почім же бýде й знáти, що я и твій на-
рóд здобýлись лáски в тéбе, колú не по тім, що
пíйдеш из нáми? Сúм відділúмось ми, я и твій на-
рóд, від усякого нарóду, на землі.
17 И рече́ Госпóдь Мусієві: Вчиню́ й се, що
ти кáжеш; бо мáєш ти лáску в очáх у мéне, и я
знáю тебé на имъя́.
18 Кáже: Благáю тебé, покажú міні слáву твою́.
19 Рече́ Госпóдь: Дам так, що все моє́ дóбре
перéйде перед очúма в тéбе, и оглашý имъя́ Го-
спóдне перед тóбóю; и над ким схóчу вмилосéр-
дитись, вмилосéрджусь, и когó схóчу помúлувати,
помúлую.
20 И рече́: Не змóжеш дивúтись на облúччя
моє́, бо ніхтó, побáчивши мене́, живúм не зістá-
неться.
21 И рече́ Госпóдь: Ось місце в мéне, стáнь
тут на скéлі;
22 и як прохóдитиме слáва моя́, тоді постá-
влю тебé в рощілину и закрúю тебé рукóю моє́ю
прохóдючи.
23 И приймý рýку мою́, и вбáчиш мене́ ззáду,
а облúччя могó не бýде вúдко.

ГОЛОВА XXXIV.

И рече́ Госпóдь Мусієві: Вúтеши дві таблúці с
кáменю, такі як пéрші, и напишý я на сих та-
блúцях словá, що булú на пéрших таблúцях, що
порозбивáв єсú.
2 И приготýйсь на рáнок, и прийдеш рáнком
на Синáй-гóру, и стáнеш передо мнóю на мáковці
горú.
3 И ніхтó нехáй не йде с тобóю, щоб не
булó нікóго й вúдко по всій горі; ані вівці, ані волú
щоб не пáслись по-уз гóру.
4 И вúтесав дві таблúці с кáміня взóром пéр-
ших; и встав Мусій рáно в рáнці и піднявсь на
Синáй-гóру, як Госпóдь звелів ємý, и взяв у рýки
дві таблúці камъяні.
5 И спустúвсь Госпóдь у хмáрі и стоя́в з
ним там, и поклúкнув имъя́ Госпóдне.
6 И прохóдив Госпóдь по-уз єгó и поклúкнув
Госпóдь, Госпóдь Бог, милосéрдний и ласкáвий,
терплячий и богáтий на мúлость и прáвду,
7 що ховá мúлость про тúсячі, прощáє крúвду,
провúнності и гріх, що ніколи не оправдить ви-
новáтого, що карáє батьківську крúвду на дітях и
на дітях дітéй у трéтєму и в четвéртому нá-
роді.

Digitized by Google

8 И нахиляв Мусій боржій голову до землі молячись,

9 и каже: Колй здобувсь тепер я ласки перед очима твоіми, Господи, то нехай Господь идé посеред нас; бо то народ тугошийй, и простй наші крйвди и гріх наш и осягни нас, яко добрó своé.

10 Рече: Оцé ж становлю завіт: перед усім народом твоім чинйтиму дива, яких не бувало по всій землі, ні в якого народу; и всі народи, між якими обертатимесся, вбачатимуть Господне діло: бо страшенне втворю с тобою.

11 Держй, що я велю тобі тепер. Оцé я поженý перед тобою Оморіів, и Хананіів, и Хетіів, и Хверезіів, и Євіів, и Євусіів.

12 Остерегайсь чинити еднатись ис тубольцями землі, кудй ти прийдеш, щоб не булó вонá западнею посеред вас.

13 Ні, ти руйнуватимеш іх жертівні, розбиватимеш іх образй, и рубатимеш іх гаі освячені.

14 Не молитимесся ти йншому богові, бо Госпóдь, на имъя Ревнйвий, опасуецця,

15 щоб поєднавшись ис тубольцями землі, и вбачаючи, що вонй роблять перелюбки з богами своіми, и приносять жертви богам своім, прийшов би есй на зазовини іх и ів би іх жертви,

16 и брав би дочок іх за сині своі, а дочки іх перелюблювались би з богами своіми и довели б синів твоіх до перелюбок з богами своіми.

17 Не робитимеш собі литих богів.

18 Держатимеш свято прісного хліба. Сім день істимеш прісний хліб, як я велів тобі у місяці Овиві, місяця бо Овива вийшов есй из Єгипту.

19 Усé, що мати народить перве, буде мое, и кожне перве у скоту, чи бик, чи баранець.

20 Перве ж у осла викуповуватимеш ягням; як же не викупиш, зламли ёму въязи. Кожного первородня в твоіх синів викуповуватимеш. И ніхто не появить очей перед мене упорожні.

21 Шість день робитимеш, а сёмого перестанеш: и в жнива и в осені перестанеш.

22 Святкуй свято неділь, свято початку пшеничних жнив, и свято збірання в кінці року.

23 Трийчі на рік усі твоі діти чоловічого поглаву приходьтимуть перед Господа Бога, Бога Ізраілёвого.

24 Поженý бо народи перед тобою и роспросторю границі твоі; и ніхто не допевнятимецця землі твоєі, колй приходитимеш перед Господа, твогó Бога, трийчі на рік.

25 Не приносъ крові жертви моєі с квашеним хлібом, и не зоставляй жертви свята проходу мого до ранну.

26 Перве с первого вроджаю землі твоєі приноситимеш у дом Господа, твогó Бога. Не варйтимеш козеняти у молоці матері ёго.

27 И рече Господь Мусієві: Поспйсуй сі словá бо по тим словам поставив я завіт с тобою и з Ізраілем.

28 И вибув він там из Господом сорок днів и сорок ночей; не ів хліба и не пив води. И написав на таблйцях слова завіту, десять заповідей.

29 И сталось, як спускавсь Мусій з Синай-горй з двома таблицями свідчення в руках своіх, як сходив з горй, то не відав, що кожа на обличчі ёго сяяла, як розмовляв из ним.

30 И вбачали Мусія Орон и всі діти Израільскі, колй ж на ёго лиці кожа осіянна, и лякались вонй приступити до ёго.

31 И поклйкав іх Мусій, и Орон зо всім громадським отаманням вернувсь до ёго, и говорив до них Мусій.

32 И приступили потім усі діти Израільскі и подав він ім у заповідь усé, що глаголав ёму Господь на Синай-горі.

33 И поки розмовляв з ними Мусій, покривав завісом обличчя своє.

34 Як же пійшов Мусій перед Господа розмовляти з ним, зняв завіс, аж поки вийшов до людей. А вийшовши говорив дітям Израільским, що ёму звелено.

35 И вбачали діти Израільскі обличча Мусієве, що кожа на Мусієвому обличчі сталась осіянна; и спускав Мусій на обличчя своé завіс изнов аж поки йшов розмовляти з ним.

ГОЛОВА XXXV.

И зібрав Мусій усю громаду дітей Израільских докупи, и рече ім: Оте вам словá, що звелів Господь, щоб вн іх чинили.

2 Шість день робитимете діло, сёмий же день буде в вас святий, субота відпочинку Господнего. Хто робитиме тоді діло, тому смерть.

3 Не розгнічуватимете огню по ваших оселях у субітній день,

4 И говорив Мусій до всеі громади, дітей Израільских, так: Ось що велів Господь, глаголючи:

5 Зберіть між себе дар Господеві: в кого серце охоче, нехай принесе дар Господеві: золото срібло, и мідь,

6 и гиацинт, и шарлат и кармазин, и білий шовк, и козину шерсть,

7 и баранячі смушки хварбовані червоно, и ситим-дерево,

Digitized by Google

8 и оліву на світло, и пахощі на помазальну оліву и на запашнé кадило,

9 и онихове каміння, и дорогé каміння на опліччя и на нагрудник.

10 И кожен між вами, в кого розумне серце, нехай прийде и робить те, що звелів Господь:

11 скинию, іі намéт, и іі покрівлю, іі гаки, и іі дошки, іі жертки, іі стовпи, и іі стояла,

12 скриню, жертки до неі, з ублагалнею, и завіс на закриванни,

13 стіл, и ёго носила, и всі ёго надоби, и покладні хліби,

14 також свішник до освічування з ёго пристроём, и ёго лямпи з оливою на світло,

15 и кадільню жертівню и іі носила, и помазальну оліву и пахощі, и завіс до дверéй на вході в скинию,

16 жертівню огняноі жертви з іі мідяною ґраткою, іі носила, и всі іі надоби, умивальню и іі стояло,

17 опони до двора, ёго стовпи, и іх стояла, завіс до дверéй у дворі,

18 гаки до скині и гаки до двора, и іх поворозки,

19 служебні шати до служби у святому місці, святі шати Орона священника, и шати синів ёго до служби священицькоі.

20 И вся громада дітей Израільских пішла від Мусія.

21 И приходили вони кожен, кого двигало серце, и кожен, кому додавав охоти дух ёго, и приносили Господні дари на споруду скині громадськоі и на всю іі службу, и на святі шати.

22 И приходили вони, кожен чоловік и жінка, скількі було іх охочого серця, в приносили нарукковиці, и серетки, и перстені, и запинки праворучні, усякі золоті надоби; и кожен, хто розщедривсь, приносив золото у дар Господеві.

23 И кожен, у кого знайшовсь гиацинт, и шарлат, и кармазин и білий шовк, и козина шерсть, и смушки червоно хварбовні, и шкури борсукові, приносив.

24 Хто дарував у дар срібло и мідь, приносив подарунок Господеві; и кожен, у кого знайшлось ситим-дерево на яке діло до служби, приносив ёго.

25 И всі жінки разумного серця пряли своіми руками и приносили що напрядали, гиацинт, и шарлат, и кармазин и білий шовк.

26 И всі жінки, в кого серце говорило розумові, пряли козину шерсть.

27 А отамани приносили оникове каміння, и каміння на окрасу опліччя и нагрудника,

28 и пахощі, и оливу на світло и на помазальне мирро и на запашне кадило.

29 Діти Израільскі приносили з охотою гостинець Господеві, кожен чоловік и жінка, кого серце здіймало до приносу на всяке діло, що звелів Господь Мусіеві, щоб було зроблене.

30 И рече Мусій дітям Израільским: Оце Господь поликав на имъя Весалійла, сина Урийового, сина Орового, з Юдиного роду,

31 и сповнив ёго духом Божим, вчинив ёго розумним, розсудливим, тямущим, и дав кебету до всякого ремества,

32 и до видумки всячини, що можна виробити з золота, з срібла и міді,

33 и до різання каміння на окрасу, и до різьби дерева на всяку диковинну роботу.

34 И дав ёму здатність учити иних, ёму та Єлияву, синові Охисамаховому з Данового роду.

35 Сповнив іх розумом серця до роботи всякого діла ріщицького, и гаптарського, по гиацинту и шарлату и кармазину и по білому шовку и ткацького, до кожного ремества, и до видумування кожного диковинного діла.

ГОЛОВА XXXVI.

Тоді робив Весалійло та Єлияв и кожен чоловік розумного серця, кому Господь дав розум и кебету до науки кожного ремества на службу святилищу, поглядно с тим, як звелів Господь.

2 И покликав Мусій Весалійла та Єлиява и кожного чоловіка з розумним серцем, кому Господь дав у серце розум, кожного, кого здіймало серце йти на роботу и робити іі.

3 И взяли вони від Мусія всі дари, що поприносили діти Израільскі на споруду служби в святилищі, щоб іі спорудити. А люде що-ранку приносили ёму ще инші охочі подарунки.

4 И всі розумні люде, що робили всяке діло до святині, поприходили кожен від свого діла, яке робив,

5 и говорили Мусіеві такечки: Народ приносить більш, ніж треба на споруду діла, що звелів Господь изробити.

6 И дав Мусій заказ, и вони проклйкали ёго по всёму таборові, говорячи: Нехай уже ні один чоловік, ані жінка не робить більш нічого на принос до святилища. Так зупинено народ від дарування.

7 Бо було всёго доволі на всю роботу що робили, ще й надто.

8 И кожний чоловік між ними розумного серця, що робив скинию, зробив десять опін из білого крученого шовку, и гиацинту, и шарлату, и кармазину с херувимами, гарно повишиваними на іх.

Digitized by Google

9 Завдо́вшки опо́на була́ два́йцять и вісім локо́т, а завши́ршки чоти́рі лікті: поли були́ всі одноі́ міри.

10 И поспина́в пъять опін одну́ до 'дниєі, и дру́гі пъять піл одну́ до 'дниєі.

11 И поробйв петельки з гиаци́нту поуз-край одноі́ поли́ по окра́йці, до спина́ти, так же са́мо поробйв поуз самий край поли́ що му́сіла спина́тись из дру́гою.

12 Пъять деся́т петелёк зробйв на одній полі; и пъять деся́т петелёк зробйв поуз-край поли́, що му́сіла спина́тись из дру́гою: петельки держа́ли одну́ з дру́гою.

13 И зробйв пъять деся́т гачків из зо́лота и поспина́в опо́ни одну́ з одно́ю гачка́ми: так зробйлась скйня.

14 И поробйв опо́ни с кози́ноі шерсти на покрівлю зве́рху скйні: одина́йцять опін зробйв.

15 Завдо́вшки одна́ опо́на трийцять локо́т, а чоти́рі лікті завши́ршки одна́ опо́на; всі одина́йцять одноі́ міри.

16 И поспина́в пъять опін до ку́пи, и шість опін до ку́пи.

17 И поробйв пъять деся́т петелёк поуз самий край опо́ни на спи́нищи, и пъять деся́т петелёк поробйв поуз-край опо́ни, що спина́лась из дру́гою.

18 И зробйв пъять деся́т гачків мідя́них спина́ти наме́т до ку́пи, щоб держа́вся уве́сь уку́пі.

19 И зробйв укри́вище на наме́т из смушків черво́но хварбя́них и вкри́вище из борсуко́вих шкур пове́рх то́го.

20 И поробйв до́шки до скйні з сити́м-де́рева, сторчако́ві.

21 Завдо́вшки до́шка де́сять локо́т и завши́ршки до́шка півтора́ лі́ктя.

22 Ув одній до́сці було́ по два чопи́, рівно оди́н від дру́гого: так поробйв у всіх до́шках скйні.

23 И поробйв до́шки до скйні; два́йцять до́щок до півде́нного бо́ку на полу́дня;

24 и со́рок свібних стоя́л зробйв під два́йцять доще́к: два стоя́ла під одну́ до́шку до двох іі чо́пів, и два стоя́ла під дру́гу до́шку до двох іі чо́пів.

25 И до дру́гого бо́ку скйні, що к північнёму куткові, зробйв два́йцять до́щок,

26 з два́йцятьма́ іх срібними стоя́лами: два стоя́ла під одну́ до́шку и два стоя́ла під дру́гу до́шку.

27 А до бо́ків скйні на за́хід зробйв шість до́щок,

28 И дві до́шки зробйв до кутків скйні на двох бока́х.

29 И були́ вони́ шчіплені до́лі и шчіплені вго́рі одніє́ю каблу́чкою; так зробйв на обо́х бока́х по обо́х кутка́х.

30 И було́ так вісім до́щок; а стоя́л до них було́ шісна́йцять из срібла́, під уся́ку до́шку по два́ стоя́ла.

31 И поробйв же́ртки из сити́м-де́рева; пъять до до́щок одного́ бо́ку скйні,

32 и пъять же́рток до до́щок дру́гого бо́ку скйні, и пъять же́рток до до́щок скйні західнёго бо́ку.

33 И зробйв же́ртку сере́дню, щоб прохо́дила чере́з до́шки з одного́ кінця́ до дру́гого.

34 И пообби́ва́в до́шки зо́лотом и поробйв іх каблу́чки з зо́лота до просо́вування же́рток и пообби́ва́в же́ртки зо́лотом.

35 И зробйв за́віс из гиаци́нту, и з шарла́ту, и с карма́зину и з білого кру́ченого шо́вку, робо́тою вига́дливою с херуви́мами зробйв ёго́.

36 И зробйв до ёго́ чоти́рі стовпи́ з сити́м-де́рева и пообби́ва́в іх зо́лотом; іх гакй були́ золо́ті; и ви́лив до них чоти́рі стоя́ла с срібла́.

37 И зробйв запін до двере́й скйні из гиаци́нту, и шарла́ту, и карма́зину и білого кру́ченого шо́вку, робо́тою гапта́рською,

38 и пъять стовпів до ёго́ з іх гака́ми, и пообби́ва́в іх голови́ни и опере́зки зо́лотом; пъять же стоя́л іх були́ з міди.

ГОЛОВА XXXVII.

И зробйв Весалійло киво́т (скри́ню) з сити́м-де́рева: два лікті с полови́ною завдо́вшки и півтора́ лі́ктя завши́ршки и півтора́ лі́ктя заввишкй;

2 и оббйв ёго́ щи́рим зо́лотом знадво́ру и з сере́дини, и зробйв золоти́й віно́к до ёго́ навкруги́.

3 И ви́лив до ёго́ чоти́рі каблу́чки з зо́лота по чотирёх рі́жка́х ёго́: чи то дві каблу́чки з одно́го бо́ку ёго́ и дві каблу́чки з дру́гого бо́ку ёго́.

4 И поробйв носи́ла з сити́м-де́рева и пообби́ва́в зо́лотом.

5 И попросо́вував носи́ла у каблу́чки по бока́х скри́ні — носи́ти скри́ню.

6 И зробйв ублага́льню з щи́рого зо́лота: два с полови́ною локо́т завдо́вшки и півтора́ лі́ктя завши́ршки.

7 И зробйв два херуви́ми з зо́лота, викова́них з одного́ шма́та зробйв іх, по двох кінця́х ублага́льні:

8 оди́н херуви́м на кінці з сёго́ бо́ку, а дру́гий херуви́м на кінці с того́ бо́ку; над ублага́льнею зробйв він херуви́мів на двох кінця́х ёго́.

Digitized by Google

9 И простягáли херувúми свої крúла вгóру, и сягáли своїми крúльми понáд ублагáльнею, лицéм один до 'днóго: ик ублигальні булú херувúмські лиця.

10 И зробúв стіл з ситúм-дéрева: два лікті завдóвшки и один лóкіть завшúршки и півторá лікта заввишкú.

11 И оббúв ёгó щúрим зóлотом, и зробúв до ёгó золотúй вінóк навкругú.

12 Зробúв тáкож до ёгó лúштву в долóню навкругú, и зробúв вінóк из зóлота до лúштви навкругú.

13 И злив до ёгó чотúрі каблýчки з зóлота, и припрáвив каблýчки по чотирёх ріжкáх, на чотирóх ногáх ёгó.

14 Звéрху навпрóти лúштви булú каблýчки до всóвування носúл — носúти столá.

15 И поробúв носúла з ситúм-дéрева и пообивáв іх зóлотом — носúти столá.

16 И поробúв нáдоби що на столі: мúси ёгó, и ківшики ёгó, и кýбки ёгó и пóкришки ёгó, з щúрого зóлота.

17 И зробúв свішнúк с щúрого зóлота; кóваною робóтою зробúв свіщнúк; стóвпик ёгó, и віття ёгó, мисочкú ёгó, и яблука ёгó и квіткú ёгó булú одинáкові.

18 И шість віт вихóдило з бóків ёгó: трі віти свішникá з одногó бóку ёгó и трі віти свішникá з другóго бóку ёгó;

19 трі мúсочки зрóблені взóром горíха мигдалéвого на одній віті, яблуко и квітка; и мúсочки зрóблені взóром горíха мигдалéвого на другій віті, яблуко и квітка; так булó по всіх шести вітах, що вихóдили з бóків свішникá.

20 И на свішникóві булú чотúрі мúсочки, зрóблені взóром горíха мигдалéвого, ёгó яблука и ёгó квіткú;

21 и яблуко під двомá вітами ёгó, и яблукó під другими двомá вітами ёгó, и знов яблуко під двомá вітами ёгó, до шестёх віт, що вихóдять з ёгó;

22 іх мисочкú и іх віти вихóдили з ёгó; все вонó — однá кóвана робóта щúрого зóлота.

23 И зробúв сім лямп ёгó, и щúпчики ёгó, и ёгó нáдоби до нáгору с щúрого зóлота.

24 С талáнту щúрого зóлота поробúв те и всі нáдоби до тóго.

25 И зробúв кадільню жéртівню з ситúм-дéрева: завдóвшки один лóкіть и завшúршкú один лóкіть, четверокýтню, а два лікті заввишкú; з нéі вихóдили рóги іі.

26 И оббúв іі щúрим зóлотом, и верх іі, и бокú іі кругóм, и рóги іі; тáкож зробúв до нéі вінóк з зóлота навкругú.

27 И зробúв дві золоті каблýчки до нéі під вінкóм іі, по двом рогáм іі, з двох бóків іі, до всóвування носúл — носúти на них.

28 И поробúв носúла з ситúм-дéрева и пообивáв іх зóлотом.

29 И зробúв святý покáзувальню óливу и чúсте кадúло с пáхощів, рóбом оптéшним.

ГОЛОВА XXXVIII.

И зробúв жéртівню огняної жéртви з ситúм-дéрева: пъять локóт завдóвшки, и пъять локóт завшúршкú, четверокýтню, и трі лікті заввишкú.

2 И поробúв рóги іі по чотирóх куткáх іі; рóги іі вихóдили з нéі; и оббúв іі міддю.

3 И поробúв усі нáдоби жéртівні, казанú, и лопáтки, и шúрітваси, и доставáла, и кочерéшки: усі нáдоби до нéі поробúв з мéді.

4 И зробúв до жертівні мідянý ґрáтку сіткою, під пóясом іі, унизý до половúни іі.

5 И злив чотúрі каблýчки до чотирёх кінців міднóі ґрáтки, щоб усóвувати носúла.

6 И поробúв носúла з ситúм-дéрева и пообивáв міддю.

7 И повсóвував носúла в каблýчки по бокáх жéртівні — носúти на них; жéртівню зробúв порóжню між дóшками.

8 И зробúв умивáльню з мéді, и стоя́ло іі з мéді, з дзéркал жінóцької громáди, що кýпилась коло дверéй громáдської скúні.

9 И зробúв двір: з полудéнного бóку на полýдня опóни дворá з білого крýченого шóвку у сто локóт.

10 Іх стовпів двáйцять, и мідянúх стоя́л двáйцять; гакú стовпів и іх оперізки срібні.

11 И до півнóшнёго бóку — у сто локóт; іх стовпів двáйцять, и іх стоя́л з мéді двáйцять; гакú стовпів и іх оперізки срібні.

12 А до західнёго бóку опóни у пъять десят локóт; іх стовпів дéсять, и іх стоя́л дéсять; гакú стовпів и іх оперізки срібні.

13 И до східнёго бóку ик схóду у пъять десят локóт.

14 Опóни до одногó бóку у пъять десят локóт; іх стовпів трі, и іх стоя́л трі;

15 и до другóго бóку дворóвих дверéй, праворýч и ліворýч, опóни у пъять десят локóт; іх стовпів трі и іх стоя́л трі.

16 Усі опóни дворá кругóм из білого крýченого шóвку.

17 А стоя́ла до стовпів з мéді; гакú стовпів и іх оперізки — срібло, и наклáдки іх голóвин — срібло; и всі стовпú дворá пооперізувані срíблом.

Digitized by Google

18 А запін до дверей двора — гаптування, гиацінт, и шарлат, и кармазин и білий кручений шовк; двайцять локот завдовшки, а заввишкй в ширину пъять локот, рівно з опона двора.

19 А іх стовпів чотирі, и іх мідяних стояла чотирі; іх гаки — срібло, и накладки іх головин и іх оперізки — срібло.

20 А всі кілки в скині и в дворі навкруги — мідь.

21 А се перелік скині, скині свідчення, як воно було зраховано, по наказу Мусієвому, служба Левитів, рукою Итамара, сина Оронового, священика.

22 И Весалійло, син Урия, сина Орового з Юдиного роду поробив усе, що Бог звелів Мусієві.

23 А з ним був Єлияв, син Охисамахів из Данового роду, ріщик и дотепний ремесник и гаптар по гиацинту, и по шарлату, и по кармазину и по білому шовку.

24 Усього золота пішло на роботу у всій роботі святого місця золота дарованого, було двайцять и девъять талантів я сім сот и трийцять сиклів по сиклю святилища.

25 А срібла від тих, що полічені були в громаді, сто талантів и тисяча сім сот сім десять и пъять сиклів святилища:

26 пів лоту на кожного чоловіка, чи по пів сикля, по сиклю святилища на кожного що йшов у лічбу, від двайцяти років и старше, від шести сот тисяч и трьох тисяч и пяти сот и пятидесяти чоловік.

27 И з ста талантів срібла вилито стояла святилища и стояла завіса; сто стоял из ста талантів, по таланту на стояло.

28 А с тисячи семи сот и пъяти сиклів поробив він гаки на ствопи и понакривав іх головини и пооперізував іх.

29 А наздаровуваної міді було сім десят талантів и дві тисячі и чотирі ста сиклів.

30 И з неі він поробив стояла до дверей скині громадської, и мідяну жертівню, и мідяну ґратку до неі, и всі надоби до жертівні.

31 и стояла двора навкруги, и стояла дворових дверей, и всі кілки в скині, и всі кілки в дворі кругом.

ГОЛОВА XXXIX.

А з гиацинту, и шарлату, и кармазину поробили шати до служби, щоб служити в святому місці, и поробили святі шати Оронові, як звелів Господь Мусієві.

2 И зробив він ризу — золото, гиацинт, шарлат, и кармазин, и білий кручений шовк.

3 И наплескали з золота тоненьких бляшок и нарізали ниток до перетикання гиацинту, и шарлату, и кармазину и білого шовку мудрою роботою.

4 Поробили напліччя до неі щоб спинати до купи: двома берегами спиналось воно до купи.

5 И мережаний пояс його ризи, що на ій, з того ж и тієі ж роботи: золото, гиацинт, шарлат и кармазин, и білий кручений шовк, як Господь звелів Мусієві.

6 И виробили oниxoві каміння, вправлені в золоті держальця, різані, як вирізуюцця печаті, з именнями дітей Изрільських.

7 И помістив іх на плечах ризи, каміння спомину дітям Ираільским, як Господь звелів Мусієві.

8 И зробив нагрудник мудрою роботою, як и робота ризи; золото, гиацинт, шарлат, и кармазин, и білий кручений шовк.

9 Був четверокутний; зробили нагрудник двійний; пъядь завдовшки и пъядь завширшки, двійний.

10 И вправили в його чотирі ряди каміння: ряд сардоних, топаз, и карбункул: се первий ряд:

11 А дуугий ряд — смарагд, сахвир, и гальмаз;

12 а третій ряд — лигур, огат и ометист;

13 а четвертий ряд — хризолит, оних та яспис: повправлювані в держала з золота в іх оправах.

14 А каміння — по именням дітей Израільских, дванайцять по іх именням, вирізки печатні, кожен з своім имъям, по дванайцяти родам.

15 И поробили на нагрудникові ланцюхи по кінцях, плетеною роботою з щирого золота.

16 И зробили два держала з золота и дві золоті каблучки, и приправили дві каблучки по двох кінцях нагрудника.

17 И повтягали два плетені ланцюхи золоті у дві каблучки по кінцях нагрудника.

18 И два кінці двох плетених ланцюхів причепили до двох держал и положили іх на наплішниках ризи спереду.

19 И зробили дві каблучки з золота и приправили іх по двох кінцях нагрудника коло берега іх, що г ризі з вивороту.

20 И зробили дві золоті каблучки и поприправляли на двох кінцях нагрудника зісподу на передній його часті, зверху другого привъязу його, над мереженим поясом ризи.

21 И причепили нагрудник каблучками до каблучок ризи гиацинтовою поворозкою, щоб був

Digitized by Google

над мере́жаним по́ясом ри́зи и щоб нагру́дник не відстава́в від ри́зи, як Госпо́дь звелі́в Мусі́еві.

22 И зроби́в підри́зник тка́ною робо́тою, ввесь — гиаци́нт.

23 И про́різ посере́д підри́зника, як про́різ у па́нцирі, облямі́вка круго́м про́різу, щоб не рва́лось.

24 И пороби́ли у подо́лі підри́зника грана́тини — гиаци́нт, и шарла́т, и карма́зин, и кру́чений шовк.

25 И пороби́ли дзво́ники — щи́ре зо́лото, и поприпшива́ли дзво́ники між грана́тинами по подо́лу підри́зника, навкруги́ між грана́тинами:

26 дзво́ник и грана́тина, навкруги́ подо́ла підри́зника до слу́жби, як Госпо́дь звелі́в Мусі́еві.

27 И зроби́ли ша́ти — бі́лий шовк, тка́на робо́та, Оро́нові и сина́м його́,

28 и ми́тру — бі́лий шовк, и ші́лики — бі́лий шовк, и шовко́ве убра́ння — бі́лий кру́чений шовк,

29 и по́яс — бі́лий кру́чений шовк, и гиаци́нт, и шарла́т, и карма́зин — гаптува́ння, як Госпо́дь звелі́в Мусі́еві.

30 И зроби́ли бля́ху свято́го вінця́ — щи́ре зо́лото, и написа́ли на ні́й слова́ — рі́зьба печа́тна: СВЯТІСТЬ ГОСПОДЕВІ.

31 И прироби́ли до не́і поворо́зку з гиаци́нту, щоб привъя́зувати зве́рху на ми́трі, як Госпо́дь звелі́в Мусі́еві.

32 Так була́ скі́нчена робо́та скині́ и наме́ту грома́дського, и вчини́ли ді́ти Изра́ільскі по то́му, як звелі́в Мусі́й, так вони́ вчини́ли.

33 И принесли́ скиню́ до Мусі́я, наме́т и ввесь при́ряд його́, и гаки́ його́, и до́шки його́, и жертки́ його́, и стовпи́ його́, и сто́яла його́,

34 и покриття́ ш черво́них сму́шків, и прикриття́ из борсуко́вих шкур, и за́віс до закрива́ння,

35 киво́т (скри́ню) свідчення и носи́ла його́, и ублага́льню,

36 стіл, усі на́доби його́, и по́кладний хліб,

37 чи́стий світни́к, ля́мпи його́, ті ля́мпи, що ста́вляти на йому́, и всі на́доби його́, и олі́ву на світло.

38 и золоту́ же́ртівню, и пома́зувальну олі́ву, и кади́льні па́хощі, и за́віс до двере́й скині́,

39 мі́дяну же́ртівню и ґра́тки ії з мі́ді, носи́ла ії, и всі на́доби ії, умива́льню и стоя́ло ії,

40 опо́ни двора́, стовпи́ його́, и сто́яла його́, и за́віс до двере́й дво́ру, и шнури́ його́, и кілки́ його́, и всі на́доби до слу́жби в скині́ до грома́дського наме́ту,

41 ша́ти до слу́жби служи́ти в свято́му мі́сці, и святі ша́ти Оро́нові свяще́никові, и синів його́ ша́ти служи́ти свяще́никами.

42 Як Госпо́дь звелі́в Мусі́еві, так ді́ти Изра́ільскі зроби́ли всю робо́ту.

43 И подиви́вся Мусі́й на всю робо́ту, аж ії так зро́блено, як Госпо́дь звелі́в, так ії зро́блено, и Мусі́й благослови́в іх.

ГОЛОВА XL.

И рече́ Госпо́дь Мусі́еві, глаго́лючи:

2 Пе́рвого дня пе́рвого мі́сяця поста́виш ти ски́ню наме́ту грома́дського.

3 И поста́виш там скри́ню свідчення и закри́еш скри́ню за́вісом.

4 И внесе́ш стола́ и поста́виш до ладу́ ті ре́чі, що му́сять стоя́ти поря́дком на йому́; и внесе́ш світника́ и позасві́чуєш ля́мпи його́.

5 И поста́виш же́ртівню з зо́лота до кади́ла перед скри́нею свідчення, и пові́сиш за́віс на двера́х скині́.

6 И поста́виш же́ртівню огняно́і же́ртви перед двери́ма скині́ наме́ту грома́дського.

7 И поста́виш умива́льню між наме́том грома́дським и же́ртівнею и наллє́ш води́ в не́і.

8 И поста́виш двір навкруги́ и пові́сиш за́віс на двера́х двору.

9 И візьме́ш пома́зувальну олі́ву, и пома́жеш же́ртівню и ввесь при́ряд ії, и освя́тиш ії, и всі на́доби ії, и бу́де воно́ святе́.

10 И пома́жеш же́ртівню огняно́і же́ртви и всі на́доби ії, и освя́тиш же́ртівню: и бу́де же́ртівня найсвятіща.

11 И пома́жеш умива́льню и стоя́ло ії, и освя́тиш ії.

12 И введе́ш Оро́на и сини́ його́ у две́рі скині́ грома́дськоі и обли́єш іх водо́ю.

13 И наді́неш на Оро́на святі ша́ти, и пома́жеш його́, и посвя́тиш його́, щоб прино́сив міні́ же́ртви.

14 И приведе́ш сини́ його́ и одя́гнеш іх у ша́ти,

15 и пома́жеш іх, як отця́ іх, щоб служи́ли міні́ свяще́никами: бо іх пома́зання бу́де ві́чне же́рчество у всі наро́ди.

16 Вчини́в так Мусі́й; все що як звелі́в йому́ Госпо́дь, вчини́в він.

17 И ста́лось пе́рвого мі́сяця у дру́гому ро́ці, пе́рвого дня мі́сяця, що поста́влено скиню́.

18 И поста́вив Мусі́й скиню́, и вкрі́пив стоя́ла ії, и поста́вляв до́шки ії, и позакла́дував жертки́ ії, и поста́вляв стовпи́ ії.

19 И напъя́в наме́т над ски́нею, и наки́нув накриття́ наме́ту зве́рху його́, як Госпо́дь звелі́в Мусі́еві.

Digitized by Google

20 И взяв и положив свідчення в скриню, и позаклáдував носила на скрині, и поставив ублагáльню на скрині.

21 И постáвив скриню у скині и почепив зáвіс до закривáння, и закрив скриню свідчення; як Госпóдь звелів Мусієві.

22 И постáвив столá в намéті громáдському, с півношнёго бóку скині, перед зáвісом.

23 И постáвив хліб порядком на ёму перед Гóсподом; як Госпóдь звелів Мусієві.

24 И постáвив свішникá у намéті громáдському прóти столá, с полудéнного бóку скині.

25 И позасвічував лямпи перед Гóсподом; як Госпóдь звелів Мусієві.

26 И постáвив золотý жéртівню у намéті громáдському перед зáвісом;

27 и палив пáхощі кадільні на ёмý; як Госпóдь звелів Мусієві.

28 И почепив зáвіс на двéрях скині.

29 И постáвив жéртівню огнянóі жéртви коло дверéй скині намéту громáдського, и приніс на ій огнянý жéртву и ідóму жéртву; як Госпóдь звелів Мусієві.

30 И постáвив умивáльню між намéтом громáдським и жéртівнею, и налив води в неі до обмивáння.

31 И Мусій и Орóн и сини ёгó помили руки собі и нóги собі.

32 Як увійшли в намéт громáдський и як приступáли до жертівні, то обмивáлись вони; так Госпóдь звелів Мусієві.

33 И постáвив двір навкруги скині и жéртівні, и почепив зáвіс над дверима двóру. Так Мусій скінчив діло.

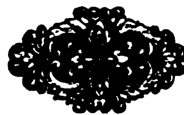
34 Тоді хмáра вкрила намéт громáдський, и слáва Госпóдня спóвнила скиню.

35 И не зміг Мусій увійти в намéт громáдський, бо хмáра лежáла на ёмý и слáва Госпóдня сповнáла скиню.

36 И як здіймáлась хмáра над скинею, діти Изрáільскі рушáли у свою мандрівку;

37 як же хмáра не здіймáлась, не рушáли вони аж до дня, як вонá здіймецця.

38 Бо хмáра Госпóдня стояла над скинею в день, а огóнь був над нéю уночі, в очý дóму Изрáілевого пóки булó мандрівки ёгó.

Digitized by Google

Трéйтя книга Мусієва,

звéцця вонá

ЛЕВИЦЬКА.

ГОЛОВА I.

И покликнув Госпóдь до Мусія и речé до ёгó з скинї громáдськоі, глагóлючи:

2 Говорй до дїтéй Израїльских и скажй ім: Колй хто звас принóситиме жéртву Бóгові, то нехáй принóсить жéртву з скóту, чи то ш чередй, и з отáри.

3 Коли огнянá жéрвва ёгó ш чередй, то нехáй принóсить самця без порóку; мýсить принóсити іі з своéі дóброі вóлі коло двeрéй громáдського намéту перед Гóсподом.

4 И полóжить рýку свою ра гóлову огняній жéртві; и бýде вóна прийнята на помилування ёгó.

5 И закóле бичкá перед Гóсподом; и жерці, Орóнові синй, принесýть кров и покрóплять крóвъю кругóм жéртівню звéрху, що коло дверéй намéту громáдського.

6 И обдерé огнянý жéртву и розітнé іі на кýсні.

7 И синй Орóнові жерці розлóжять огóнь на жéртівні и полóжять дрóва до ладý на огнї.

8 И жерці Орóнові синй, полóжять кýсні, гóлову, и тук, до ладý на дрóва, що на огнї, на жéртівні.

9 Тельбухй ж и нóги пополóще він у воді; и піп спáлить усé на жéртівні, — огняний пóсвят, жéртва через огóнь, до любóго нюхання Господéві.

10 А як жéртва ёгó з отáри, з овéць або с козлів на огняний пóсвят, то принесé він самця без порóку;

11 и закóле з бóку жéртівні ґ півнóчі перед Гóсподом; и жерці Орóнові синй, покрóплять крівцéю ёгó кругóм жéртівню звéрху;

12 и розітнé ёгó на кýсні з ёгó головóю и ёго лóвм; и свящéник полóжить іх до ладý на дрóва, що горять на жéртівні.

13 тількі він пополóще тельбухй и нóги водóю, и свящéник принесé все и спáлить на жéртівні: се огняний пóсвят, жéртва через огóнь, на любе нюхáння Господéві.

14 А як огняний пóсвят про ёгó жéртву Господéві с птиць, тоді нехáй принесé свою жéртву з гóрлиць абó з молодих гóлубів.

15 И жерéць принесé іі на жéртівні и відкрýтить голóвку и спáлить на жéртівні; и кров с пташиний вицідить на бік жéртівні.

16 И відкине геть іі вóло с піррям и покине ёгó колó жéртівні від схóду, де пóпіл.

17 И понадривá крила ій, не одривáючи зóвсім; и спáлить іі піп на жéртівні, на дрóвах що горять: се огняний пóсвят, жéртва через огóнь, на любе нюхання Господéві.

ГОЛОВА II.

Колй тáкож хто схотів принестй ідóму жéртву Господéві, то жéртва ёгó нехáй бýде с пшенйшного бóрошна; и нехáй поллé ёгó олівю и покладé на ёгó кадила;

2 и принесé до Орóнових синів жерців; и візьме жмéню бóрошна с тóго и олії тóі зо всім кадилом; и піп спáлить на пáмять про те на жéртівні, — жéртва через огóнь, на любе нюхання Господéві;

3 а остáнок ідóмоі жéртви бýде Орóна та ёгó синів: найсвятіще з жéртів Господéві через огóнь.

4 А колй принесéш дар ідóмоі жéртви пéчений у печі, то нехáй бýде прісний книш ис пшенйшного бóрошна, перемішаного з олівю, абó прісні коржі на олії.

5 А колй дар — ідóма жéртва прáжена на сковорóді, то нехáй бýде с пшенйшного тіста прісного, замішаного на олії.

6 Полáмлеш іі кускáми и поллéш олівю: се ідóма жéртва.

7 А колй твій дар—ідóма жáртва, варéна в казані, то нехáй бýде с пшенйшного бóрошна з олівю.

Digitized by Google

8 И принесеш таку ідому жертву Господеві, и як подаси жерцеві, він положить ії на жертівню.

9 И візьме жерець частину ідомої жертви на память про неї и спалить на жертівні: жертва через огонь на любе нюхання Господеві.

10 А що зістанецця з ідомої жертви — Оронова и ёго синів: найсвятіще з жертів Господніх через огонь.

11 Ніяка ідома жертва, що приноситимете Господеві, нехай не буде с квашеного тіста; не палитимете ніякого квасива, ніякого меду ні в которій жертві Господній через огонь.

12 Приносьте таком дар Господеві и с первого врожаю, тільки воно не палитимецця на жертівні до любого нюхання.

13 И кожен дар твоєї ідомої жертви посоли сіллю; нехай не буде без соли завіту Бога твого ніяка ідома жертва; во всякою жертвою твоєю принось и сіль.

14 А як принесеш ідому жертву с твоєго первого врожаю Господеві, то принось зелені колосся, сушені на огні, вимолочене зерно с повного колосся.

15 И наллєш на іх олії и положиш кадила на іх: се ідома жертва.

16 И жрець спалить на память про неї вимолоченого зерна и олії з ёго з усім кадилом ёго: жертва через огонь Господеві.

ГОЛОВА III.

А чий дар буде посвят жертви подячнеї, той коли приносить ії ш череди, чи то буде самець, чи самиця, нехай приносить без пороку перед Господа.

2 И положить руку свою на голову своїй жертві, и заколе ії коло дверей намету громадського; и Оронові сині жерці покроплять кровью жертівню зверху кругом.

3 И принесе він на посвят подячнеї жертви жертву через огонь Господеві: жир, що вкрива тельбухи и ввесь жир що є на тельбухах,

4 и дві нірки, и тук, що на них, коло стегон, и сітку на печінці, з нірками, одділить.

5 И спалять ії Оронові сині на жертівні на огняному посвяті, що на дровах на огні; жертва через огонь, до любого нюхання Господеві.

6 И коли ёго жертва на посвят подячнеї жертви Господеві буде з отари, — самець, чи самиця, — він принесе ії без пороку.

7 Коли принесе ягня про свою жертву, то нехай принесе ёго перед Господом.

8 И положить він руку свою на голову своїй жертві и заколе ії перед громадським наметом; и Оронові сині покроплять кровью з неї кругом жертівню зверху.

9 И принесе з дару подячнеї жертви жертву через огонь Господеві: тук ії, увесь курдюк, одділить коло самої хребтини, и тук що вкриває тельбухи, и ввесь тук що на тельбухах,

10 и дві нірки, и тук що на них, що при стегнах, и сітку на печінці, з нірками, він одділить;

11 И він спалить ії на жертівні: іжа жертва через огонь Господеві.

12 А коли ёго жертва — козел, нехай принесе ії перед Господом.

13 И положить він свою руку на голову ії, и заколе ії перед наметом громадським; и сині Оронові покроплять кровью з неї кругом жертівню зверху.

14 И принесе с того свою жертву, жертву через огонь Господеві: тук що вкриває тельбухи, и ввесь тук, що на тельбухах,

15 и дві нірки, и тук що на них, що при стегнах, и сітку над печінкою з нірками відділить;

16 И жерець спалить те на жертівні: іжа жертви через огонь до любого нюхання: увесь тук Господеві.

17 Нерушима установа народам вашим по всіх ваших житлех, щоб ви не іли ні туку, ні крові.

ГОЛОВА IV.

И рече Господь Мусієві, глаголючи:

2 Кажи дітям Израільским, говорячи: Яка душа грішитиме через недовід проти заповідей Господніх у тому, чого не годицця чинити, и переступить через одну з них:

3 коли б архиєрей помазаний, зробив гріх людський, — нехай приведе за гріх, що зробив, молодого бичка без пороку Господеві на жертву за гріх.

4 И приведе він бичка до дверей намету громадського перед Господа; и положить руку свою на голову бичкові, и заколе бичка перед Господом.

5 И жрець помазаний візьме бичкової крові и внесе у намет громадський,

6 и вмочить жрець пальця свого у кров, и бризне кровцею сім раз перед Господом, перед завісом святниці.

7 И помаже жрець кровью роги жертівні до пахущого кадила перед Господом, що в скині громадській; и виллє всю бичачу кров у ниву коло жертівні станної жертви, що коло дверей намету громадського.

Digitized by Google

8 И вийме ввесь тук из бичка, що принесено
на жертву за гріх; жир що вкриває тельбухи и
ввесь жир що на тельбухах,
9 и дві нірки, и жир що на іх, при стегнах,
и сітку над печінкою, в нірками, те буде відділене,
10 як булó відділене від бичкá пóсвяту подячніх жертів; и жерець те спалить на жертівні огняноі жертви.
11 А шкуру з бичка и все мъясо, з ёго головою, и з ёго ногами, и ёго тельбухами, и ёго калом,
12 усёго бичка винесе за табір на чисте місце, куди викидають попелй, и спалить ёго на дровах огнем; куди викидають попелй спалити ёго.
13 А як уся громада Израіля провинить з необачности, и не схаменулась би про те громада, и переступила чим яку з заповідей Господніх, чого б не годилось чинити, и була б винна;
14 коли гріх, що ёго зроблено, буде знаний, то громада принесе молодого бичка за гріх, и приведе ёго перед намет громадський.
15 И отамання громадське положить свої руки на голову бичкові перед Господом: и заколють бичка перед Господом.
16 И жерець помазаний внесе крові з бичка у скинию громадську:
17 и жерець умочить свого пальця в кров и бризне нею сім раз перед Господом, перед завісом.
18 И помаже трохи кровъю роги жертівні, що перед Господом, що в скинії громадській, и вилле всю кров під спід жертівні огняноі жертви, що коло дверей громадського намету.
19 И візьме ввесь жир з ёго и спалить на жертівні.
20 И чинитиме з бичком як чинив з бичком жертви за гріх, так чинитиме з сим: и жерець зробить очищення, и буде прощено ім.
21 И винесе бичка за табір, и спалить ёго як спалив первого бичка: се гріхова жертва за громаду.
22 Коли б провинив гетьман, и з необачности переступив чим через яку з заповідей Господа свого Бога чого чинити не годилось би, и був би винен;
23 або коли б ёго гріх, у чім він провинив, став ёму явен; принесе він свою жертву, козеня, самця без пороку;
24 и положить свою руку на голову козла, и заколе ёго на тому місці, де колють огняну жертву перед Господом: се гріхова жертва.
25 И жерець візьме крові з гріховоі жертви на свою пучку, и помаже роги жертівні огняноі жертви, и вилле ёго кров під спід жертівні огняноі жертви.
26 И спалить увесь ёго жир на жертівні, як жир пóсвяту подячноі жертви; и жерець зробить очищення про ёго за ёго гріх, и буде прощено ёму.
27 А коли б хто з людей посполитих провинив з необачности, переступивши чим яку з заповідей Господніх, чого б не годилось робити, и був би винен;
28 або коли б ёго гріх, що він зробив, став ёму явен: то принесе він свою жертву, козеня, самичку без пороку, за свій гріх, що він зробив.
29 И положить він свою руку на голову гріховоі жертви, и заколе гріхову жертву на місці огняноі жертви.
30 И жерець візьме крові з неі на пучку, и помаже роги жертівні огняноі жертви, и вилле всю кров з неі під спід жертівні.
31 И оддилить увесь жир з неі, як оддилювано жир с пóсвяту подячніх жертів; и жерець спалить ёго на жертівні до любого нюхання Господеві; и жерець зробить очищення про ёго, и буде прощено ёму.
32 А коли принесе ягня на гріхову жертву, нехай принесить самичку без пороку.
33 И положить руку свою на голову гріховій жертві, и заколе іі на гріхову жертву на тому місці де колють огняну жертву.
34 И жерець візьме крові з гріховоі жертви на пучку свою, и помаже роги в жертівні огняноі жертви, и вилле всю кров з неі під спід жертівні;
35 и оддилить увесь жир з неі, як ягнячий жир оддилювано с пóсвяту подячніх жертів; и жерець спалить ёго на жертівні, звичаєм жертів через огонь Господеві; и жерець зробить очищення про ёго гріх, що він учинив, и буде прощено ёму.

ГОЛОВА V.

И коли б хто провинив, и чув голос клятьби, и був свідком того, що або бачив або знав, та коли б не виявив, — такого треба скарати.
2 Або коли б хто доторкнувсь нечистоі речи, чи то булó б падло з нечистоі скотини, або падло з нечистоі гадини, и не схаменувсь би про те, — такий також буде нечистий и винен.
3 Або хто доторкнецци нечистоти людськоі, яка б ні була нечестота, що чоловік опоганивсь нею, и не схаменувся б про те; коли про те знає, то буде винен.
4 Або коли б чоловік божився, говорячи устами своіми, що зробив зле, або добре, щоб то ні гово-

Digitized by Google

рйв чоловік божившись, и не схаменувся б про те; коли він про те знав, то буде винен у чому нєбудь такому.

5 И коли буде винен у чім нєбудь такому, нехай признаєцця, що провинив у тому;

6 и принесе свою переступову жертву Господеві за гріх свій що зробив, самицю з отари, ягня або козеня, на гріхову жертву; и жерець зробить очищеннє про его за его гріх.

7 А коли він не зможе принести ягня, то нехай принесе за свій переступ, що він вчинив, дві горлиці, або двоє голубенят, Господеві; одне на гріхову жертву, а друге на огняну жертву.

8 И принесе він іх до жерця, а той перш візьме те, що для гріховоі жиртви, и надкрутить ёму голови від шиі, тільки не одирве зовсім;

9 и бризне кровцею з гріховоі жертви на бік жертівні; а останок крові вницідить від спід жертівні: се гріхова жертва.

10 А друге принесе на огняну жертву, звичайним робом; и жерець зробить очищення про ёго за гріх ёго що він зробив, и буде прощено ёму.

11 Коли ж ёму не змога принести дві горлиці, або двоє голубенят, тоді той що провинив принесе десяту частину ехви пшенишного борошна на гріхову жертву; нехай не налива на неі оливи, ані кладе кадила: бо то гріхова жертва.

12 Принесе він іі до жерця, и жерець візьме жменю з неі, на спомин про неі, и спалить на жертівні, звичаєм жертів через огонь Господеві: се гріхова жертва.

13 И зробить жерець очищення про ёго за гріх ёго, що він провинив у чому небудь, и буде прощено ёму; а останок буде жерцеві, яко ідома жертва.

14 И рече Господь Мусієві, глаголючи:

15 Коли хто зробить переступ, и провинить з необачности у святих речах Господніх; то мусить принести за свій переступ Господеві барана без пороку з отари, по твоему рахуванню у сикель срібла, по сиклю святниці, на переступову жертву,

16 и нагородить за шкоду, що зробив у святій речі, и прибавить пъяту частину надто, и віддасть іі жерцеві; и жерець зробить очищення про ёго бараном переступовоі жертви, и буде прощено ёму.

17 А коли хто провинить, и вчинить що с того, що заказано чинити у заповідях Господніх; хоч би й не знав того, буде винен и буде ёму кара.

18 И принесе барана без пороку з отари, по твоему рахуванню, на переступову жертву, жерцеві; и жерець зробить очищення про неі за іі необачність, що схибила и не знала, и буде прощено ій.

19 Се переступова жертва; бо переступлено проти Господа.

ГОЛОВА VI.

И рече Господь Мусієві, глаголючи:

2 Коли чоловік провинив, и вчинив переступ проти Господа, и покривив душею своему сусідові у тому, що дано було ёму на схованку, або в приязтві, або в тому, що взяв силою, або в чім ошукав сусіда свого;

3 або коли знайшов що було згублене, та потаів, и присяг криво; щоб ні зробив таке чоловік, узявши на душу гріх;

4 то, бувши грішен и винен, нехай верне те що взяв силою, або присвоів ошуканням, або що було дане ёму на схованку, або згублене, що він знайшов.

5 або те про що він не по правді присягнув; нехай те перше всёго верне, и прибавить пъяту частину надто, и оддасть тому чиє воно є, у день своеі переступовоі жертви,

6 И принесе він свою переступову жертву Господеві, барана без пороку з отари, по твоему рахуванню, на переступову жертву, жерцеві;

7 и жерець зробить очищення про ёго перед Господом: и буде прощено ёму за все що він зробив переступивши в тому.

8 И рече Господь Мусієві, глаголючи:

9 Звели Оронові и синам ёго ось що: От вам закон огняноі жертви: Се огняна жертва, бо горить на жертівні всю ніч до ранку, и огонь жертівний горітиме на жертівні.

10 И жерець надіне свою лляну одежу, и своє лляне убрання надіне на своє тіло и збере попіл після спаленоі огнаноі жертви на жертівні, и зсипле ёго біля жертівні.

11 И поздіймає свою одежу, и надіне нову одежу, о віднесе попіл за табір на чисте місце.

12 А огонь на жертівні горітиме; не гасити ёго; и жерець палитиме дрова на ёму що-ранку, и пластиме огнину жертву доладу на ёму; и палитиме там жир, подячних жертів.

13 Огонь на всяк час горітиме на жертівні; ніколи не гасити ёго.

14 А се — закон ідомоі жертви: сині Оронові приноситимуть іі Господеві, перед жертівнею.

15 И набере з неі жменю пшенищного борошна з ідомоі жертви, и оліі з неі, и все кадило що на ідомій жертві, и спалить на жертівні до любого нюхання, на спомин про неі, Господеві

Digitized by Google

16 А останок ii iстиме Орон и сини ёго; с
прiсним хлiбом iстимуть ii у святому мiсцi; у
дворi громадськоi скинi iстимуть вони ii.

17 Не пектй ii с квасйвом. Я дав те на iх
пай з моiх жёртiв через огонь; се найсвятiще, яко
грiхова жёртва, и яко переступова жёртва.

18 Увесь чоловiчий поглав дiтей Оронових
iстиме ii. Установа на вiки в вашi народи що до
жёртiв Господнiх через огонь: кожен хто дотор-
кнёцця й буде святий.

19 И рече Господь Мусieвi, глаголючи:

20 Оцё жёртва Оронова и синiв ёго, що при-
носитимуть вони Господевi того дня, як ёго пома-
зано: десята частина ефи пшенйшного борошна —
iдома жёртва по всi часи, половина в ранцi, и по-
ловина в ночi.

21 На сковородi буде вона пряжена з олiею;
спечену внесеш ii: печенi шматки iдомоi жёртви
принесеш до любого нюхання Господевi.

22 И жерець из ёго синiв, що буде помаза-
ний на ёго мiсце, принесе те на жёртву: установа
на вiки Господевi; и щоб спалене було все.

23 Бо всяка iдома жёртва про жерця буде
спалена вся: не iсти ii.

24 И рече Господь Мусieвi, глаголючи:

25 Кажи Оронови и синам ёго так: Оцё закон
грiховоi жёртви: На тому мiсцi, де колють огняну
жёртву, колотимете грiхову жёртву перед Госпо-
дом: найсвятiща.

26 Жерець, що приносить ii за грiх, iстиме
ii; у святому мiсцi iстиме ii, у дворi скинi громадськоi.

27 Щоб нi приторкнулось до мъяса ii—буде
святе; и колй капля кровi ii бризне на яку одё-
жину, то облйти, де забризькано, у святому мiсцi.

28 Посудину ж глиняну, що ii зварено, треба
розбйти; а колй ii зварено в мiдяному горшковi,
випорувати ёго и оплеснути в водi.

29 Усi чоловiки мiж жерцями iстимуть ii:
найсвятiща.

30 А нiкотора грiхова жёртва, що з неi кров
уношено в скиню громадську на очищення в свя-
тому мiсцi, не пiйде в iжу: палйти ii в огнi.

ГОЛОВА VII.

Також оцё закон переступовоi жёртви: найсвя-
тiща.

2 На тому мiсцi, де колють огняну жёртву,
колоти переступову жёртву; и кров ii полйти кру-
гом на жёртiвнi.

3 И принестй з неi ввесь жир ii; курдюк и
жир що вирива тельбухи,

4 и двi нiрки, и жир що на них, що коло
стегiв, и сiтку що над печiнкою, з нiрками, те
жерець оддiлить.

5 и спалить на жёртiвнi — жёртва через огонь
Господевi: се переступова жёртва.

6 Кожен чоловiк мiждо жерцями iстиме ii:
iсти ii на святому мiсцi: найсвятiща.

7 Як грiхова жёртва, так само переступова
жёртва: один закон про них: жерцевi що робить
очищення нйми буде вона.

8 И жерець, що приносить чию огняну жёртву,
той жерець вiзьме собi шкуру з огняноi жёртви,
що вiн приносив.

9 И вся iдома жёртва, що печено в печi, и
все, що пряжено на сковородi, и в казанку, буде
жерцевi що приносить ii.

10 И всяка iдома жёртва, приправлена олiею,
и суха, буде синам Ороновим, як одному, як дру-
гому.

11 И ось закон посвяту подячнiх жёртiв, що
вiн приноситиме Господевi.

12 Колй вiн приносить ii на дякування, то
приноситиме с посвятом дякування прiснi книшi за-
мiшанi на олii, и прiснi коржi, помазанi олiею, и
книшi замiшанi на олii, с пшенйшного борошна,
пряженi.

13 Опрiч книшiв, приноситиме вiн на жёртву
свою квашений хлiб с посвятом дякування своёi
подячнёi жёртви.

14 И з ii принесе вiн одно зо всёго приносу
на хитальну жёвтву Господевi, те буде жерцевi
що брйзькав кровъю подячнёi жёртви.

15 И мъясо с посвяту ёго подячнёi жёртви
про дякування iстимуть того самого дня, як при-
несено; не зоставить вiн нiчого з ёго на ранок.

16 Колй ж посвят ёго жёртви був би обi-
тниця, або доброхiтня жёртва, то iсти ii того са-
мого дня, як вiн принiс посвят свiй; а другого дня
останок ii iсти;

17 останок же мъяса с посвяту на третiй день
спалйти огнём.

18 А колй б мъясо с посвяту ёго подячнiх
жёртiв iв би хто на третiй день, не буде вона
прийнята, анi тому в заслугу повернена, хто ii
принiс: буде вона огйдою, и хто iстиме ii, того
скарати.

19 А мъяса, що приторкнёцця до чого нечи-
стого, не iсти; спалйти ёго огнём; а що до мъяса
иншого, то кожному чистому iсти.

20 Хто ж би iв мъясо с посвяту подячнёi
жёртви, що вона — Господня, мавши свою нечисть
на собi ту людину потребйти з народу ii.

Digitized by Google

21 Ще надто, хто приторкнувся б до чого нечистого, до нечистоти людської, або до нечистого звіря, або до чого паскудно нечистого, та й їв би мясо з посвяту подячніх жертвів, що були — Господні, таку людину потребити з народу її.

22 И рече Господь Мусієві, глаголючи:

23 Кажи дітям Ізраїльским так: Не їстимете ніякого жиру з вола, або з вівці, або з козла.

24 Жир звірини, що здохла сама собою, и жир тої, що розірвав звірь, можна обернути на користь усяк инше, тільки не їсти його.

25 Бо хто їв би жир такої звірини, що з неї люде приносять жертву через огонь Господеві, — людину що їла потребити з народу її.

26 Ще надто ніяк не їсти крові, пташої або звіриної, в жодному вашому житлові.

27 Хтоб їв як небудь кров, таку людину потребити з народу її.

28 И рече Господь Мусієві, глаголючи:

29 Кажи дітям Израїльским так: Хто приносить посвят подячнеї жертви своєї Господеві, приноситиме свій принос Господеві с посвяту подячнеї жертви своєї.

30 Своїми власними руками приноситиме він з огняних жертів Господніх жир з грудиною, те приноситиме він, и грудину хитатиме на хитану жертву перед Господом.

31 И жерець палитиме жир на жертівні; грудина ж буде Оронові и синам ёго.

32 А праву лопатку даватимете жерцеві на підношену жертву с посвятів подячніх жертвів своїх.

33 Той из синів Оронових, що приносить кров подячніх жертвів та жир, матиме праву лопатку на пай.

34 Бо хитану грудину и підношену лопатку взяв я в дітей Израїльских с посвятів подячніх жертвів їх, и дав те Оронові жерцеві и синам ёго установою вічнёю з між дітей Израїльских.

35 Се на помазання Оронове, и помазання синів ёго, з огняних жертвів Господніх, с того дня, як він їх привів служити Господеві жертвами;

36 що Господь звелів давати їм від дітей Израїльских, у день помазання їх, установою вічнёю у всі їх народи.

37 Се закон огняної жертви, їдомої жертви, и гріховоі жертви, и переступової жертви, и посвятів, и посвяту подячніх жертвів,

38 що Господь звелів Мусієві на Синай-горі, того дня, як звелів він дітям Израїльским приносити свої приноси Господеві, у пустині Синайській.

ГОЛОВА VIII.

И рече Господь Мусієві, глаголючи:

2 Візьми Орона та синів ёго з ним, и шати, и помазувальну оливу, и бичка на гріхову жертву, и два барани, и стужку прісного хліба;

3 и збери всю громаду до купи коло дверей громадського намету.

4 И вчинив Мусій як Господь звелів ёму; и віче скупилось коло дверей громадського намету.

5 И рече Мусій громаді: Ось що Господь звелів робити.

6 И привів Мусій Орона и синів ёго, и обмив їх водою.

7 И надів на ёго каптан, и підперезав ёго поясом, и одяг ёго в підризник, и надів ризу на ёго, и підперезав ёго мереженим поясом по ризі, и стягнув її коло ёго ним.

8 И почепив ёму нагрудник; приправив до нагрудника Урим и Тумим.

9 И надів митру на голову ёму; а на митру, спереду її, приправив золоту бляху, святий вінець; як Господь звелів Мусієві.

10 И взяв Мусій помазувальну оливу, и помазав скинію и все що в їй, и освятив усе.

11 И бризнув нею на жертівню сім раз, и помазав жертівню и всі надоби її, разом и умивальню з її стоялом, щоб усе те освятити.

12 И полив оливи Оронові на голову, и помазав ёго, щоб освятити ёго.

13 И привів Мусій синів Оронові, и понадівав каптані на них, и попідперізував їх поясами, и понадівав шлики на них; як Господь звелів Мусієві.

14 И привів бичка на гріхову жертву; и Орон и синй ёго положили руки свої на голову бичкові на гріхову жертву.

15 И заколов він; и Мусій узяв крові, и помазав нею роги жертівні кругом пучкою своєю, и очистив жертівню, и вилив кров під спід жертівні, и освятив її, щоб робити очищення на їй.

16 И взяв увесь жир що був на тельбухах, и сітку зверху печінки, и дві нірки, и їх жир, и Мусій спалив те на жертівні.

17 Бичка ж и ёго шкуру, ёго мъясо и ёго кал спалив огнем за табором; як Господь звелів Мусієві.

18 И привів барана на огняну жертву; и Орон и сини ёго положили руки свої на голову баранові.

19 И заколов; и Мусій побризькав кровъю жертівню зверху кругом.

20 И порізав барана на кусні; и Мусій спалив голову, и кусні, и жир.

Digitized by Google

21 И повиполіскував тельбухй и ноги в воді; и Мусій спалйв усёго барана на жертівні: се посвят на любе нюхання, огняна жертва Господеві; як Господь звелів Мусієві.

22 И привів другого барана, барана посвятного; и Орон и синй ёго положили руки свої на голову баранові.

23 И заколов; и Мусій узяв крові ёго, и помазав краёк правого уха Ороңові, и велйку пучку правої рукй ёго, и велйку пучку правої ногй ёго.

24 И привів Оронові синй, и Мусій помазав ім кровъю краёк правого уха, и велйкі пучкй правйх рук іх, и велйкі пучкй правої ногй в них: и Мусій побрйзькав кровъю жертівню зверху кругом.

25 И взяв жир, и курдюка, и ввесь жир що на тельбухах, и сітку зверху печінки, и дві ніркй и іх жир, и праву лопатку;

26 а з стужки прісного хліба, що перед Господом, взяв один прісний книш та один книш олійного хліба, та один корж, и поклав на жир, та на праву лопатку;

27 и подав усе Оронові в руки и синам ёго в руки, и хитав усе на хйтану жертву перед Господом.

28 И взяв усе Мусій у них из рук, и спалйв на жертівні на огняну жертву: то було посвятом на любе нюхання: се огняна жертва Господеві.

29 И Мусій узяв грудйну, и хитав ії на хйтану жертву перед Господом: с посвятнёго барана була частйна Мусієві; як Господь звелів Мусієві.

30 И взяв Мусій помазувальнеї оливи, и крові що на жертівні, и брйзнув на Орона, на шати ёго, и на синй ёго, и на шати синів ёго з ним; и освятйв Орона, и синй ёго, и шати синів ёго з ним.

31 И рече Мусій Оронові и синам ёго: Зваріте мъясо коло дверей намету громадського, и поживайте ёго с хлібом що в посвятній стузці як я звелів, говорячи: Орон и ёго синй нехай поживають ёго.

32 А що зістанецця мъяса й хліба — спаліте огнем.

33 И не виходитимете з дверей намету громадського сім день, поки не скінчяцця дні вашого посвяту; бо сім день посвяцатиме вас.

34 Як він вчинйв сёго дня, так Господь звелів чинйти, щоб зробити очищення про вас.

35 Тим зоставатиметесь коло дверей громадського намету день и ніч сім день, и держатимете заповіт Господній, щоб не померти вам; бо так міні звелено.

36 Так Орон и синй ёго вчинили все, що Господь звелів через Мусія.

ГОЛОВА IX.

И сталось восьмого дня, поклйкав Мусій Орона и синй ёго, и старшина Израільске.

2 И рече до Орона: Візьмй мале теля на гріхову жертву, и барана на огняну жертву, без пороку, и принесй іх перед Господом.

3 И казатимеш дітям Израільским, так: Візьміть козеня на гріхову жертву; и теля и ягня, перволітків, без пороку на огняну жертву;

4 також бичка и барана на подячні жертви, посвятити перед Господом; и ідому жертву заміщану на олії: бо сёгодні Господь явицця вам.

5 И прийшли вони с тим, що звелів Мусій перед намет громадський; и вся громада приступила и стояла перед Господом.

6 И рече Мусій: Ось що звелів вам робити,— и слава Господня зъявицця вам.

7 И рече Мусій Оронові: Иди до жертівні та принесй твою гріхову жертву, и твою огняну жертву, и зробй очищення про себе, и про народ; и принесй жертву народню, и зробй очищення про них; як Господь повелів.

8 Тоді Орон пійшов до жертівні, и заколов теля на гріхову жертву, що було ёму.

9 И синй Оронові подали ёму кров; и вмочйв він пучку в кров, и помазав нею роги в жертівні, и вилив кров під спід жертівні:

10 жир же, и ніркй, и сітку зверх печінки гріхової жертви спалйв на жертівні; як Господь звелів Мусієві.

11 А мъясо и шкуру спалйв огнем за табором.

12 И заколов огняну жертву; и Оронові синй подали ёму кров, и він покропйв нею жертівню зверху кругом.

13 И подали вони ёму огняну жертву з ії кусними, и з головою: и спалйв він усе на жертівні.

14 И пообполіскував тельбухй и ноги, и спалйв на огнянній жертві на жертівні.

15 И взявсь до жертви народнеї, и взяв козла, що був гріхова жиртва за народ, и заколов ёго, и принис ёго за гріх, як перше.

16 И взявсь до огняної жертви и принис ії робом звичаю.

17 И взявсь до ідомої жертви, и набрав жменю ії, и спалйв на жертівні, опріч огняного приносу ранашнёго.

18 Заколов також бичка и барана на посвят подячніх жертв, що був за народ; и Оронові синй подали ёму кров, и окропйв він нею жертівню зверху кругом,

19 и жир с бичка и барана, хвіст и що вкриває тельбухй, и ніркй, и сітку зверху печінки,

Digitized by Google

20 и положив жир на грудини, и спалив він жир на жертівні:

21 и грудини и праву лопатку Орон покинтав на хитану жертву перед Господом; як Мусій звелів.

22 И зняв Орон руку свою проти народу, и благословив іх; и зийшов униз від гріховоі жертви, и огняноі жертви, и подяних жертів.

23 И Мусій з Ороном увійшли в громадський намет и вийшли, и благословили народ. — и слава Господня зъявилась усему народові.

24 И взявся тут огонь с перед Господа, и спалив на жертівні огняну жертву и жир; що побачивши, народ гукнув и попадав на своі обличчя.

ГОЛОВА X.

И Надав з Авиюдом, сини Оронові, узяли кожен кадільницю свою, и положили жару туди, и положили кадила на ёго, и принесли чужий огонь перед Господом, що він ім не звелів.

2 И тут знявсь огонь від Господа, и пожер іх, и померли вони перед Господом.

3 Рече тоді Мусій Оронові: Ось що рече Господь, глаголючи: Святитимусь я в тих, що приступають до мене, и славитимусь перед усім народом. И вмовк Орон.

4 И поклйкав Мусій Мисайла и Олисахвала, синів Озила, дядька Оронового, и рече ім: Приступіте, винесіть ваших братів из перед святилища за табір.

5 И приступили вони, и винесли іх в іх шатах за табір; як сказав Мусій.

6 И рече Мусій до Орона и до Єлеазара и до Итамара, синів ёго: Не відкривайте голів своіх, не роздирайте одеж своіх; щоб не померти вам, и щоб Господь не прогнівивсь на ввесь народ; а нехай ваше браття, увесь дом Израіля, оплаче пожежу, що запалив Господь.

7 И не мусите виходити з дверей громадського намету, ато помрете; бо помазувальна олива Господня — на вас. И вчинили вони по слову Мусієвому.

8 И рече Господь Оронові, глаголючи:

9 Не пий вина, ні міцного напитку, ні сам, ні твоі сини с тобою, як идете в скинію громадську, а то помрете: установа вічня у всі народи ваші;

10 и щоб ви вміли розібрати, що святе и несвяте, и що чисте и нечисте;

11 и щоб уміли ви навчати дітей Израільских усіх установ, що глаголав Господь ім через Мусія.

12 И говорив Мусій до Орона, и до Єлеазара и до Итамара, ёго синів що зістались: Візьміть їдому жертву що зістаецця від жертів Господніх огняних, и поживайте іі без квасного коло жертівні: вона найсвятіща:

13 и поживатимете іі у святому місці, бо се твій пай и твоіх синів пай с посвятів Господніх огняних; бо так звелів я.

14 И хитану грудину и підношену лопатку поживатимете у чистому місці, ти и твоі сини, и твоі дочки с тобою; бо тобі пай и твоім синам пай дано с посвятів подячних жертів дітей Израільских.

15 Підношену лопатку и хитану грудину приноситимуть вони з жертвами через огонь з жиру, хитати іх на хитану жертву перед Господом; и те буде твоє, и твоіх синів с тобою, установою на віки, як звелів Господь.

16 И шукав Мусій пильно козла гріховоі жертви, аж ёго вже спалено; и мав пересердя на Єлеазара и Итамара, синів Оронових що зістались, говорячи:

17 Чом ви не іли гріховоі жертви у святому місці, яко найсвятіщоі? Вам іі дано, щоб ви взяли на себе провину громади, и зробили очищення про неі перед Господом.

18 Он кров й не внесена була в святе місце: вам би притьмом треба було істи іі в святому місці, як я звелів.

19 И рече Орон Мусієві: Оце сёгодні принесли вони свою гріхову жертву и спалили жертву перед Господом; и так міні склалось: а коли б я ів гріхову жертву сёгодні, чи любо воно було б в очу Господа?

20 И почувши се Мусій, вдовольнився.

ГОЛОВА XI.

И рече Господь до Мусія и Орона глаголючи ім:

2 Кажи дітям Израільским, говорячи: Ось яку звірину поживатимете зміж усякоі звірини на землі.

3 Що роздвоює копит, що має ракотеці и румигає між звіриною, те істимете.

4 А про-те не істимете с тих що тількі румигають, або с тих що тількі розділяють копит: верблюда, бо він румига, та не розділя копита; нечистий він вам.

5 И кріль, бо румига, та не розділя копита; нечистий він вам.

6 И заець, бо румига, та не розділя копита; нечистий він вам.

7 И свиня, хоч вона розділя копит, и має ракотиці, та не румига; нечиста вона вам.

8 Іх мъяса не істимете, и до падла іх не доторкатиметесь; нечисті вони вам.

Digitized by Google

9 Ось що істимете зо всёго що є в водах: що
має піра и луску в водах, у морях, и в річках, те
істимете.

10 А всё що не має пір и луски в морях, и
в річках, зо всёго що плавле в водах, и все иньше
що є в водах, буде огидою вам;

11 буде воно огидою вам; не істимете мъяса
ёго, а падлом ёго гидуватимете.

12 Що тільки не має ні пір, ані луски в во-
дах, те — огида вам.

13 А ось чим гидуватимете між птаством; не
істи сёго, се огида: орел, и кобець и морський
орел,

14 и раріг, шуліка з ёго поростом;

15 усякий ворон з ёго поростом;

16 и сова, и ночний сокіл, и зозуля, и сокіл
з ёго поростом;

17 и пугач, и баклан, и велика сова,

18 и лебідь, и пеликан, и лелека,

19 и журавель, и чапля по її природі, и лу-
гівка, и кажан.

20 Усе що човгає, ходючи на чотирёх, огида
вам.

21 Отже можна вам істи: усяке летюче що
човгає и ходить на чотирёх, маючи стегна зверх
ніг до плигання по землі;

22 Оце с такого можна істи, сарану по її при-
роді, и коника з іх поростом, и жуки з іх поростом,
и хрущі з іх поростом.

23 Усе ж инше летюче, що має чотирі ноги,
огида вам.

24 А ви ними опоганитесь: хто доторкнецця
до дохлого того, буде нечистий аж до вечора.

25 И хто носив що дохле мусить випрати
одежу свою, и буде нечистий аж до вечора.

26 Усяка дохла звірина що розділює копит,
а не має ракотиць, ані румегає, нечиста вам; хто
доторкнецця до неі буде нечистий.

27 И що ходить на своіх лапах, зміждо вся-
кого звірря яке ходить на чотирёх, нечисте вам;
хто доторкнецця ёго дохлого, буде нечистий аж
до вечора.

28 И хто носив дохле таке — мусить випрати
плаття своє, и буде нечистий аж до вечора: нечи-
сте воно вам.

29 Оце також нечисте вам зміждо лазючих
по землі: ласочка, и миша, и жаба з її поростом,

30 и іжак, и ящурка, и тхір, и слимак, и
кріт.

31 Сі вам нечисті між лазючими: хто при-
торкнецця до них, як здохнуть, буде нечистий аж
до вечора.

32 И на що б що дохле с того впало, те
буде нечисте; чи то буде яка деревяна посудина,
або одежина, або кожа, або мішок, яке б знаряддя
ні було, що в ёму що роблять, положити таке в
воду, и буде воно нечисте аж до вечора; так воно
очистицця.

33 И кожна глиняна посудина, що в неі впаде
що дохле, щоб ні було в ій, буде нечиста; и ви
її розібъєте.

34 Усяка страва до іжи, як буде в ій така
вода, буде нечиста; и всякий напиток до пиття у
такій посудині буде нечистий.

35 И всячина, на що впаде частина дохлого,
буде нечиста; чи піч, чи припечок на горшки,
розвалити іх до цеглини, бо воні стали нечисті, и
мусите вважати іх за нечисті.

36 От же криниця, або колодязь, уповні води,
буде чистий; а те, що доторкнецця до дохлого,
буде нечисте.

37 А колі б частина падла впала на зерно, що
буде сіяне, буде воно чисте.

38 Колі ж на зерні буде вода, и частина па-
дла впаде на ёго, буде воно нечисте вам.

39 И колі яка звірина, ідома в вас, издохне;
той, хто приторкнецця до дохлого, буде нечистий
до вечора.

40 А той, хто ів таке дохле, мусить випрати
плаття своє, и буде нечистий аж до вечора; також
хто носив дохле, випере плаття своє, и буде не-
чистий аж до вечора.

41 И всяке лазюще, що лазить по землі, буде
вам огидою; не істи ёго.

42 Що човгає на животі, и що ходить на чо-
тирёх, або що має більш ніг між лазющими по
землі, того не істи; бо воно гидне.

43 Не поганитимете себе жодним проплазую-
чим, що лазить, ані робитимете себе нечистими
тими, що замащетесь ним.

44 Я бо — Господь ваш Бог; тим освящати-
мете себе, и будете святими; бо я святий: и ні
поганитимете себе яким би ні було робом тим, що
лазить по землі.

45 Я бо — Господь, що вивів вас из землі
Єгипецькоі, щоб бути вашим Богом; тим бувайте
святими, бо я святий.

46 Се закон про звірят, и про птаство, и про
всяку живу душу, що плавле у водах, и про всяку
живу душу, що лазить по землі.

47 щоб розбірати, що чисте и що нечисте,
и яку звірину можна істи, и якоі звірини не можна
істи.

ГОЛОВА XII.

И рече́ Госпо́дь до Мусія глаго́лючи:

2 Кажи ді́тям Израі́льским, так: Колй жінка
завагоніла и привела́ хло́пчика, то бу́де нечи́ста
сім день; скільки днів бу́де одлу́чена про своє́ не-
зду́жанне, стільки бу́де вона́ нечи́ста.

3 А на во́сьмий день обрі́жуть пере́днє ті́ло
ёму́.

4 И вона́ зостава́тимецця у кро́ві очище́ння
свого́ трийця́ть и три дні; не торка́тиме ніко́го
свято́го, ані ходи́тиме у святи́лище, поки дні ії
очище́ння не спо́вняцця.

5 Колй ж вона́ приведе́ ді́вчинку, бу́де вона́
нечи́ста два ти́жні, яко в одлу́ченню ії, и зостава́-
тимецця вона́ у кро́ві очище́ння свого́ шість деся́т
и шість день.

6 И як спо́вняцця дні ії очище́ння за си́на,
або́ за до́чку, принесе́ вона́ ягня́ перво́літка на
огняну́ же́ртву, и голубеня́, або́ го́рлицю, на грі-
хову́ же́ртву, до двере́й скині грома́дської, до жерця́;

7 и принесе́ він те перед Го́сподом, и зро́бить
очище́ння про не́ї; и бу́де вона́ очи́щена од течі́ння
кро́ві свое́і. Се зако́н про таку́, що приведе́ хло́п-
чика або́ ді́вчинку.

8 А колй вона́ не спромо́жецця принести́ ягня́,
неха́й принесе́ дві го́рлиці, або́ двоє́ голубеня́т;
одно́ на огняну́ же́ртву, а дру́ге на грі́хову же́ртву:
и же́рець зро́бить очище́ння про не́і, и бу́де вона́
чи́ста.

ГОЛОВА XIII.

И рече́ Госпо́дь до Мусія и Оро́на, глаго́лючи:

2 У ко́го на ко́жі ёго́ ті́ла бу́де чи́рка, струп
або́ лиша́й и бу́де на ко́жі ёго́ ті́ла схо́же на
бо́ля́чку прока́зу, — неха́й тако́го приведу́ть до
Оро́на жерця́, або́ до кото́рого з ёго́ си́нів жерців;

3 и же́рець поді́вицця на боля́чку ко́жи на
ті́лі; и колй во́лос на тій боля́цці побілів, а бо-
ля́чка на по́гляд глибша ніж ко́жа ёго́ ті́ла, то се
боля́чка прока́за: и же́рець поді́вицця на ёго́ и
объя́вить ёго́ нечи́стим.

4 Колй лиша́й бу́де бі́лий на ко́жі ёго́ ті́ла и
на по́гляд бу́де не глибший ніж ко́жа, и во́лос на
ёму́ не бу́де бі́лий, тоді же́рець зачи́нить боля́щого
на сім день.

5 И поді́вицця на ёго́ же́рець се́мого дня:
аж боля́чка зоста́єцця на по́гляд одина́ковою, и не
роски́нуло ії по ко́жі; тоді же́рець замкне́ ёго́ ще
на сім день;

6 и поді́вицця на ёго́ же́рець знов се́мого дня:
аж боля́чка на по́гляд зоста́єцця одна́кова, не рос-
ки́нуло ії по ко́жі, — же́рець объя́вить ёго́ чи́стим:
то струп; и ви́пере він своє́ пла́ття, и бу́де чи́-
стий.

7 Колй ж струп роски́не по ко́жі, пі́сля того
як ёго́ бачив же́рець про очище́ння, неха́й знов
пока́жецця він жерце́ві;

8 и поді́вицця же́рець, аж струп роски́дало
по ко́жі; тоді же́рець объя́вить ёго́ нечи́стим: се
прока́за.

9 Колй боля́чка прока́за бу́де на чолові́кові,
то ёго́ приве́сти́ до жерця́;

10 и же́рець поді́вицця: аж чи́рка бі́ла на
ко́жі, и во́лос побілів, а на чи́рці ди́ке мъя́со;

11 се стара́ прока́за на ко́жі ті́ла, и же́рець
объя́вить ёго́ нечи́стим, и не замика́тиме ёго́, бо
він нечи́стий.

12 А колй б прока́зу роски́дало по ко́жі, и
вкрила прока́за всю шку́ру боля́щого від голови́ аж
до ніг, куди́ же́рець ні згля́не;

13 тоді же́рець роздивицця; и колй прока́за
вкрила все ті́ло, він объя́вить чи́стим боля́щого:
все зроби́лось бі́ле, — він чи́стий.

14 Колй ж би ди́ке мъя́со показа́лось на ёму́,
бу́де нечи́стий.

15 И поді́вицця же́рець на ди́ке мъя́со, и
объя́вить ёго́ нечи́стим: ди́ке мъя́со нечи́сте: се
прока́за.

16 Або́ колй б ди́ке мъя́со зни́кло, и переме-
ни́лось у бі́ле, неха́й при́йде чолові́к до жерця́;

17 и же́рець поді́вицця на ёго́: аж боля́чка
зроби́лась бі́лою; тоді же́рець объя́вить чи́стим бо-
ля́щого: він чи́стий.

18 Тако́ж, колй б на ті́лі, на ко́жі ёго́, був
чиря́к, та заго́ївся,

19 и на мі́сці чиряка́ була́ бі́ла горби́на, або́
бі́лий шрам, червонува́тий, и пока́зано б ёго́ жер-
це́ві;

20 и колй б поди́вивсь на ёго́ же́рець, аж на
по́гляд він глибше ко́жи, и во́лос на ёму́ побілів;
же́рець объя́вить ёго́ нечи́стим: се боля́чка прока́за
зроби́лась из чиряка́.

21 Колй ж же́рець поді́вицця на ії, аж на ій
нема́ ні одно́і волоси́ни бі́лоі, и не глибша вона́ від
ко́жи, а черну́вата; тоді же́рець замкне́ ёго́ на
сім день;

22 и колй ії роски́не геть по шку́рі, тоді же-
ре́ць объя́вить ёго́ нечи́стим: то боля́чка.

23 Колй ж шрам стоїть у своїй порі, и не
роски́дає, се запалі́ння чиряка́; и же́рець объя́вить
тако́го чи́стим.

24 Колй б та́кже в ко́го на ті́лі, на шку́рі
ёго́ була́ опе́чена, и на здоро́вому ті́лі, що опе-
кло́сь, був бі́лий шрам, червонува́тий, або́ бі́лий;

Digitized by Google

25 то жерéць подúвицця на ёгó: аж вóлос на шрáмові побілів, и на пóгляд бýде глúбший, ніж кóжа: се прокáза зробилась на чирякá: через те жерéць объявить ёгó нечúстим: то болячка прокáза.

26 Колú ж подúвицця на ёгó жерéць, аж ні однóі волосúни на шрáмові, и не глúбший він від шкýри, а чорнувáтий; тоді жерéць замкнé такóго на сім день;

27 и подúвицця на ёгó жерéць сéмого дня: колú роскúнуло бóлість по шкýрі, тоді жерéць объявить ёгó нечúстим: то болячка прокáза.

28 А колú шрам стоіть у своій порі, не роскúнувсь по шкýрі, а чорнувáтий собі, — се горбúна від опéчини, и жерéць объявить такóго чúстим; бо то запалíння опéчини.

29 Колú в чоловіка абó в жéнщини болячка на голові абó на бороді;

30 то жерéць подúвицця на болячку, и колú вонá на пóгляд глúбша від шкýри, и є на ій жóвта тонéнька волосúна, тоді жерéць объявить такóго нечúстим: то сухі пáрші, прокáза на голові абó на бороді.

31 И як подúвицця жерéць на болячку пáрші, аж вонá на пóгляд не глúбша від шкýри и ні однóі чóрноі волосúни на ій; тоді жерéць замкнé болящого пáршами на сім день;

32 и подúвицця жерéць сéмого дня на болячку: аж пáрші не роскúнулись, и немá на іх ні однóі жóвтоі волосúни, а пáрші на пóгляд не глúбші від шкýри;

33 нехáй обгóлицця, тíльки пáршів нехáй не гóлить; и жерéць замкнé паршúвого на сім день;

34 и подúвицця сéмого дня жерéць на пáрші, аж пáршів не роскúдало по кóжі, ані глúбші вонú на пóгляд від шкýри; тоді жерéць объявить ёгó чúстим; и вúпере він своé плáття, и бýде чúстий.

35 Колú ж пáрші роскúне геть по кóжі після ёгó очищéння;

36 тоді жерéць подúвицця на ёгó, и колú пáрші роскúнуло по кóжі, жерéць не доглядáтимецця вже жóвтоі волосúни: нечúстий він.

37 Колú ж пáрші на пóгляд однáкові, и вúросло на іх чóрне волóсся; пáрші загóілись, він чúстий; и жерéць объявить ёгó чúстим.

38 Колú тáкож у чоловіка абó в жéнщини на шкýрі іх тіла є шрáми, білі шрамú;

39 то жерéць подúвицця, и колú шрамú на шкýрі іх тіла чорнувáто-білі; то се ластовúння проскúнулось на шкýрі; людúна чиста.

40 И в кóго опáв з головú вóлос, бýде лисúй; та чúстий.

41 И той, у кóго вóлос опáв с части головú над обличчям, бýде лисолóбий, та чúстий.

42 А колú на лúсій голові, абó на лúсому лóбові, білий червонувáтий шрам, то се прокáза вúкинулась в ёгó на лúсій голові, абó на ёгó лúсому лóбові.

43 Тоді жерéць подúвицци на неі: и колú горбúна шрáма біло-червóна в ёгó на лúсій голові, абó на лúсому лóбові, як прокáза виявляецця на шкýрі тіла;

44 він чоловік прокáжений, він нечúстий; жерéць объявить ёгó дуже нечúстим: болячка в ёгó на голові.

45 И прокажéний, що на ёмý болячка, роздерé своé плáття, и відкрúє гóлову, и затýлить вéрхню губу, и кричáтиме: Нечúстий, нечúстий!

46 По всі дні, дóки болячка бýде на ёмý, бýде він опогáнений; він нечúстий: житиме самóтою; за тáбором бýде житлó ёгó.

47 Одéжа тáкож у болящці прокáзі, чи то з вóвни одéжа, чи ллянá одéжа,

48 чи на оснóві, чи на потканні, чи з лёну, чи з вóвни, чи на кóжі, чи на чомý шкуратяному;

49 и колú болячка зеленувáта чи червонувáта на одéжі, абó на кóжі, чи на оснóві, чи на потканні, абó на чомý шкуратяному; то болячка прокáза, и трéба іі показáти жерцéві;

50 и жерéць подúвицця на зарáзу, и замкнé заражену одéжу на сім день;

51 и подúвицця на зарáзу сéмого дня: колú зарáзи стáне більш на одéжі, чи на оснóві, чи на потканні, абó на кóжі, абó на чóму нéбудь шкуратяному; то болячка — въідлива прокáза, одéжа нечúста.

52 Затúм він спалить ту одéжу, чи то оснóва, чи потканнá, чи вовнянá, чи ллянá, чи що шкуратяне, у чомý є зарáза; бо то въідлива прокáза; спалúти іі в огні.

53 И як подúвицця жерéць, аж зарáзи не побільшало на одéжі, чи то оснóва, чи потканнá, абó з вóвни, абó шкуратяне;

54 тоді жерéць звелить, щоб вúпрано на чомý є зарáза, и замкнé одéжину ще на сім день;

55 и жерéць подúвицця на зарáзу, після тóго, як одéжу вúпрано; и колú болячка не змінила свогó цвіту, и болячки не побільшало; то вонá нечúста; спалú іі в огні; вонá въідлива, чи з лицá на одéжі, чи з вúвороту.

56 И колú жерéць подúвицця, аж болячка трóхи почорніла після прання; тоді він оддерé іі від одéжи, абó від кóжи, абó від оснóви, абó від потканнá;

57 и колú все такú покáжецця вонá на одéжині, чи на оснóві, чи на потканні, абó на чомý шкуратяному, то се роскидúцця; спалú те, на чомý зарáза, в огні.

Digitized by Google

58 А коли з одежі, чи з основи, чи с поткання, чи с чого шкуратяного, що виправ єси, зараза зникла, тоді випери іі вдруге, и буде чиста.

59 Се закон про болість прокази на одежі вовняній або лляній, чи на основі, чи на поткані, або на чому шкуратяному, щоб объявити чистою, або объявити нечистою.

ГОЛОВА XIV.

И рече Господь до Мусія, глаголючи:

2 Се буде закон про прокаженого в день очищення его: Привести его до жерця;

3 и жерець вийде геть за табір, и подивицця жерець, аж болячка проказа загоілась на прокаженому;

4 тоді жерець звелить узяти про того, що очищаєцця, пару птиць живих и чистих, и кедрового дерева, и кармазинового шовку, и гисопу;

5 и звелить жерець щоб одну птицю зарізано над глиняною посудиною над текучою водою;

6 а що до живоі птиці, візьме він іі, и кедрове дерево, и кармазинний шовк, и гисоп, и вмочить те и живу птицю у кров птиці, зарізаноі над текучою водою,

7 и бризне на того, що очищаєцця від прокази, сім раз, и объявить его чистим, и пустить живу птицю на волю в поле.

8 И той, що очищаєцця, випере платтє своє, и виголить усе волосся на собі, и обмиєцця в воді, щоб був чистий; и після того увійде він у табір, и вибуде коло свого намету сім день.

9 Сємого ж дня обголить він усе волосся в себе на голові и на бороді и на бровах, усе волосся своє обголить він, и випере своє платтє, також обмиє своє тіло в воді, и буде чистий.

10 А восьмого дня візьме він двоє ягнят самчиків без пороку, и одну ягничку перволітню без пороку, и три десятих частини пшенишного борошна на ідому жертву, замішаноі на олії, и один лог олії.

11 И жерець, що очищає, приведе чоловіка, що очищаєцця, с тими жертвами, перед Господа, до дверей скині громадськоі,

12 и візьме жерець одно ягня, и принесе его на переступову жертву, и лог олії, и похитає его на хитану жертву перед Господом,

13 и заколе ягня на тому місці, де колотиме гріхову жертву и огняну жертву, у святому місці; бо як гріхова жертва — жерцеві, так и переступова жертва: вона найсвятіща.

14 И візьме жерець крові с переступовоі жертви, и помаже жерець нею краєк правого уха тому, що очищаєцця в велику пучку правоі руки его, и велику пучку правоі ноги его;

15 и візьме жерець з лога олії, и наллє на долоню лівоі руки своеі,

16 и вмочить жерець праву пучку свою в олій у лівій руці своій, и бризне олією с пучки сім раз перед Господом.

17 а з останку олії що в руці в его помаже жерець краєк правого уха тому, хто очищаєцця, и велику пучку правоі руки его, и велику пучку правоі ноги его, по крові переступовоі жертви;

18 а останок олії, що в руці в жерця, виллє він на голову тому, хто очищаєцця; и жерець зробить очищення про его перед Господом.

19 И принесе жерець гріхову жертву, и зробить очищення про того, що очищаєцця од своеі нечистоти; а потім заколе він огняну жертву;

20 и принесе жерець огняну жертву и ідому жертву на жертівні; и зробить жерець очищення про его, и буде він чистий.

21 И коли він убогий, и не спроможецця на стільки, тоді візьме він одно ягня на переступову жертву до хитання, щоб зробити очищення про его, и десяту частину пшенишного борошна мішаного з олією на ідому жертву, и лог олії,

22 и дві горлиці, або двоє голубенят, яких буде его спромога; и одно буде гріхова жертва, а друге — огняна жертва.

23 И принесе він те восьмого дня про своє очищення до жерця, у двір скині громадськоі, перед Господа.

24 И візьме жерець ягня переступовоі жертви, и лог олії, и хитатиме жерець те на хитану жертву перед Господом.

25 И заколе ягня переступовоі жертви, и візьме жерець крові с переступовоі жертви, и помаже нею краєк правого уха тому, що очищаєцця, и велику пучку правоі руки его, и велику пучку правоі ноги его;

26 и наллє жерець олії на долоню лівоі руки своеі,

27 и бризне жерець с правоі пучки своеі олією, що в лівій руці его, сім раз перед Господом,

28 и помаже жерець олією, що в его в руці, краєк правого уха тому, що очищаєцця, и велику пучку правоі руки его, и велику пучку правоі ноги его, по місцю крові с переступовоі жертви,

29 и останок олії, що в руці в жерця, виллє він на голову тому, що очищаєцця, щоб зробити очищення про его перед Господом.

30 И принесе він одно з горлиць, або з голубенят, яке роздобить,

Digitized by Google

31 яке він спроможецця роздобути, одно на гріховў жертву, а друге на огняну жертву, из ідомою жертвою; и жерець зробить очищення про того, що очищаєцця перед Господом.

32 Се закон про такого, що на ёму болячка проказа, чия рука не має снаги роздобути на очищення.

33 И рече Господь Мусієві и Оронові, глаголючи:

34 Як прийдете у землю Хананьску, що я вам дав у державу, и пішлю я болість проказу на яку хату держави вашої,

35 и той, чия хата, прийде и скаже жерцёві так: Здаєцця міні, ніби є в мене зараза в хаті;

36 тоді жерець звелить, щоб спорожнили хату, поки ще не прийде жерець дивитись на заразу, щоб усе, що є в хаті, не зробилось нечистим; а потім жерець прийде оглядіти хату,

37 и подивицця він на заразу, аж від зарази по стінах западини, зеленуваті або червонуваті, на погляд глибші між стіна;

38 тоді жерець вийде с хати г хатнім дверям, и замкне хату на сім день;

39 и прийде жерець знов сёмого дня, и подивицця, аж заразу роскинуло по стенах у хаті;

40 тоді жерець звелить, щоб повиламували каміння з заразою и позакидали у нечисте місце за городом;

41 и звелить він обскребти хату зсередини кругом, и викинути сміття, що наскреблй у нечисте місце за городом;

42 и візьмуть инше каміння, и позакладають замісь того каміння; и візьме він другої вапни, и повапнить хату.

43 И колй прийде зараза знов, и втеребицця в хату, після того як повиламувано каміння, и після того, як вискребено хату, и як її повапнено;

44 тоді жерець прийде и подивицця, аж заразу роскинуло по хаті, се въїдлива проказа в хаті: нечиста вона.

45 И розвалить він хату, каміння з неі, и дерево з неі, и всю вапну с хати; и вивезе те за город на нечисте місце.

46 Ще надто, хто ввійшов у хату, доки вона була замкнена, буде нечистий аж до вечора.

47 А хто б лежав у тій хаті, мусить виправи плаття своє; и той, хто ів у тій хаті, мусить виправи плаття своє.

48 И коли прийде в неі жерець, и подивицця аж заразу не роскинуло по хаті, після того, як хату повапнено, тоді жерець обявить хату чистою, бо заразу згоєно.

49 И візьме він на очищення хати дві птиці, и кедрового дерева, и кармазинного шовку, и гисопу,

50 и заріже одну з двох птиць у глиняній посудині над текучою водою;

51 и візьме кедрове дерево, и гисоп, и кармазинний шовк, и живу птицю, и вмочить усе в крові зарізаної птиці и в текучу воду, и бризне на хату сім раз,

52 и очистить він хату кровъю птиці и текучою водою, и живою птицею, и кедровим деревом, и гисопом, и кармазинним шовком;

53 живу ж птицю пустить за городом у поле, и зробить очищення про хату; и буде вона чиста.

54 Се закон про всяку заразу прокази и про парши,

55 и про проказу одежі и хати,

56 и про чиряка, и про струпа, и про лишай,

57 до навчання, коли воно нечисте и коли чисте: се закон прокази.

ГОЛОВА XV.

И рече Господь до Мусія и Орона, глаголючи:

2 Говори до дітей Израільских, и скажи ім: Коли в чоловіка тече с тіла, через те він нечистий.

3 И ось яка нечисть в ёго течиві: чи ёго тіло випускає своє течиво, чи з ёго тіла перестало текти, се ёго нечисть.

4 Усяка постіль, де лежить такий, що має течиво, нечиста; и все, на чому він сидить, буде нечисте.

5 И хто доторкнецця до ёго постелі, нехай випере плаття своє, и обмиєцця в воді, и буде нечистий аж до вечора.

6 И хто сидить, на чому сидів той, що має течиво, мусить виправи плаття своє и обмитись у воді, и буде нечистий аж до вечора.

7 И хто приторкнецця до тіла того, хто має течиво, мусить виправи плаття своє и обмитись у воді, и буде нечистий аж до вечора.

8 И коли той, хто має течиво, плюне на того, хто чистий, тоді сей випере одежу свою, и обмиєцця в воді, и буде нечистий аж до вечора.

9 И кожне сідло, що на ёму іхав той, хто має течиво, буде нечисте.

10 И хто приторкнецця до чого, що було під ним, буде нечистий аж до вечора; и хто ніс що с такого, мусить виправи плаття своє, и буде нечистий до вечора.

11 И до кого приторкнувсь такий, що має течиво, и не помив своіх рук у воді, мусить той виправи плаття своє, и обмиєцця в воді, и буде нечистий аж до вечора.

Digitized by Google

12 И посудину глиняну, що до неі доторкнецця такий, що має течиво, треба розбити; а кожну посудину деревъяну виполоскати в воді.

13 И колй такий, що має течиво, очиститься од свого течива, тоді нехай налічить собі сім день про своє очищення и випере платтє своє, и обмиє тіло своє в текучій воді, и буде він чистий.

14 И візьме восьмого дня до себе дві горлиці, або двоє голубенят, и прийде перед Господа до дверей скині громадськоі, и подасть жерцеві;

15 и принесе іх жерець, одно на гріхову жертву, а друге на огняну жертву и зробить жерець очищення про его перед Господом за его течиво.

16 И колй в чоловіка вийшло сімъя злучення, мусить він обмити все тіло своє в воді, и буде нечистий до вечора.

17 И кожну одежину, и кожну кожу, де є сімъя злучення, треба випрати в воді, и буде вона нечиста аж до вечора.

18 Колй такий лежав би з женщиною, обоє мусять обмитись в воді, и будуть нечисті аж до вечора.

19 А колй женщина має течиво, и було б течиво зъ іі тіла кров, держати іі сім день окроме; и хто доторкнецця до неі, буде нечистий аж до вечора.

20 И все, на чому вона лежить, у своєму відлученню, буде нечисте; усе також, на чому вона сидить, буде нечисте.

21 И хто приторкнецця до іі постелі, мусить випрати платтє своє, и обмитись у воді, и буде нечистий аж до вечора.

22 И хто приторкнецця до чого, на чому вона сиділа, мусить випрати платтє своє и обмитись у воді, и буде нечистий аж до вечора.

23 И чи що було б на іі постелі, або на чому вона сиділа, и доторкнувся б хто до того, буде нечистий аж до вечора.

24 И колй чоловік лежатиме з нею и зостанецця нечисть іі на ему, буде він нечистий сім день; и вся постіль, де він лежатиме, буде нечиста.

25 И колй в женщини буде течиво крові іі довго після часу іі відлучення, або колй тектиме не під час іі відлучення; то всі дні течива іі нечисті будуть, все одно, що дні іі відлучення: вона нечиста.

26 Усяка постіль, де вона лежатиме під час іі течива, буде ій все одно, що постіль іі відлучення; и на чому вона сидітиме, буде нечисте, як нечисть іі відлучення.

27 И хто до того доторкнецця, буде нечистий, и мусить випрати платтє своє и обмитись у воді, и буде нечистий аж до вечора.

28 Як же очистицця від свого течива, тоді налічить собі сім день, и після того буде чиста.

29 А на восьмий день візьме вона до себе дві горлиці, або двоє голубенят, и принесе до жерця, до дверей скині громадськоі.

30 И принесе жерець одно на гріхову жертву, а друге на огняну жертву; и зробить жерець очищення про неі перед Господом за течиво іі нечисті.

31 Так відлучатимете дітей Израільских від іх нечисті, щоб не померли вони в своій нечисті, колй б опоганили мою жертівню, що між вами.

32 Се закон про того, хто має течиво и в кого сімъя виходить з его, и через те він нечистий,

33 и про ту, що недугує течивом своім, и про того, що має течиво, про чоловіка и про женщину, и про того, хто лежатиме с такою що нечиста.

ГОЛОВА XVI.

И глаголав Господь до Мусія, після смерти двох синів Оронових, як жертували вони перед Господом и померли.

2 И рече Господь Мусієві: Скажи Ороновї твоєму братові, нехай не входить по всякий час у святу за завіс перед ублагальню, що на скрині, щоб не вмер; бо я зъявлюсь у хмарі на ублагальні.

3 Ось як вкодитиме Орон у святу: з молодим бичком на гріхову жертву, и з бараном на огняну жертву.

4 Надіне святу лляну рясу, и буде лляне убрання в его на тілі, и буде підперізаний лляним поясом, и лляну митру надіне: се святі шати; тим він обмиє своє тіло в воді, и тоді понадіває те на себе.

5 И візьме він у громади дітей Израільских двоє козенят на гріхову жертву, и одного барана на огняну жертву.

6 И принесе Орон свого бичка на гріхову жертву, що про его, и зробить очищення про себе, и про дом свій.

7 И візьме два козли, и покаже іх перед Господом коло дверей скині громадськоі.

8 И кине Орон випади на два козли; один випад про Господа, а другий випад про козла випускового.

9 И приведе Орон козла, на якого впав Господній випад, и принесе его на гріхову жертву.

10 Козла ж, на якого впав випад на випуск, показати живого перед Господом, щоб зробити очищення ним, и пустити его випусковим козлом у пустиню.

Digitized by Google

11 И принесé Орóн бичкá на гріховý жéртву, що про ёгó, и зрóбить очищéння про сéбе самóго, и про дом свій, и заколе бичкá на гріховý жéртву що про ёгó самóго;

12 и наберé пóвну кадільницю гарячого огýлля з огню на жéртівні перед Гóсподом и пóвні пригорщи пахýщого кадила дрібно стóвченого, и понесé за зáвіс;

13 и полóжить кадило на жар перед Гóсподом, щоб дим с кадила окрив ублагáльню що на свіченні, щоб не вмер;

14 и візьме крові з бичкá, и бризне нéю с пýчки своéі на ублагáльню иґ схóду, а перед ублагáльнею бризне він крóвъю с пýчки своéі сім раз.

15 Тоді закóле він козлá на гріховý жéртву, що про нарóд, и принесé кров ёгó за зáвіс, и чинитиме с тóю крóвъю, щó чинив с крóвъю бичкóвою, и бризне нéю на ублагáльню, и перед ублагáльнею,

16 и зрóбить очищéння про святý, задля нéчисті дітéй Израільских, и задля іх перéступів у всіх гріхáх іх; и тáкож зрóбить він у скині громáдській, що зостаéцця між ними посеред іх нéчисті.

17 И щоб не булó ні единого чоловіка в скині громáдській як він увійде робити очищення у святій, заніль він вийде з нéі, и зрóбить очищéння про сéбе, и про свою госпóду и про всю громáду Израільску.

18 И вийде він до жéртівні, що перед Гóсподом, и зрóбить очищéння про нéі; и візьме крові з бичкá, и крові с козлá, и помáже нéю рóги в жéртівні навкруги.

19 И бризне він крóвъю на нéі з своéі пýчки сім раз, и очистить іі, и освятить іі від нéчисті дітéй Израільских.

20 И як скінчить очищення святóі, и скині громáдськоі, и жéртівні, тоді приведé він живóго козлá;

21 и полóжить Орóн обідві рýки своі, на гóлову живóму козлóві, и вислебізує над ним усі кривди дітéй Израільских, и всі іх перéступи у всіх іх гріхáх, кладучи іх на гóлову козлóві, и вижене ёгó через такóго чоловіка в пустиню.

22 И понесé козéл на собі всі кривди іх у зéмлю безлюдню; и покине ёгó чоловік у пустині.

23 И прийде Орóн у скиню громáдську, и поздиймáе з сéбе лляні шáти, що надівáв як ийшóв у святý, и зостáвить іх там;

24 и обмиє він тіло своé водóю на святóму місці, и вберéцця в своі шáти, и вийде, и принесé огняну жéртву нарóдню, и зрóбить очищéння про сéбе, и про нарóд.

25 И спалить він жир гріховóі жéртви на жéртівні.

26 А той, що вигнав козлá, якó випускóвого, мýсить випрати плáття своé и обмити тіло своé в воді, и пóтім увійде в тáбір.

27 И бичкá на гріховý жéртву, и козлá на гріховý жéртву що з них кров унéсено, щоб робити очищéння в святій, вивезе хто за тáбір; и спалити іх в огні з іх шкýрами, и з іх мъясом и з іх кáлом.

28 И хто палитиме іх, мýсить випрати плáття своé и обмити тіло своé в воді, и пóтім увійде він у тáбір.

29 И бýде установа вам на віки: сéмого місяця, у десятий день місяця, гамувáтимете ви дýші своі, и не робитимете нiякóі робóти, ані ви, тубóльці, а ні чужий що пробувáе між вáми;

30 бо тогó дня жерéць робитиме очищéння про вас, щоб вас очистити, щоб ви булй чисті від усіх ваших гріхів перед Гóсподом.

31 Се вам субóта вгáми, и ви вгамýете дýші своі, — установа на віки.

32 И жерéць, котóрого він помáже, и котóрого він посвятить служити жерцéм замісь ёгó оццá, робитиме очищéння, и вбирáтимецця в лляні шáти, у шáти святі;

33 и робитиме він очищéння про святý святиню, и робитиме очищéння про скиню громáдську, и про жéртівню, и робитиме очищéння про жерців и про ввесь нарóд громáдський.

34 И се бýде вам віковíшня установа, робити очищéння про дітéй Израільских за всі гріхи іх раз у рік. И вчинив він як Госпóдь звелів Мусіеві.

ГОЛОВА XVII.

И речé Госпóдь до Мусія, глагóлючи:

2 Кажи Орóнові и синáм ёгó, и всім дітям Израільским, и говори до них: Ось що звелів Госпóдь, глагóлючи:

3 Котóрий чоловік з дóму Израілевого, що закóле волá, абó ягня, абó козлá в тáборі, абó закóле за тáбором,

4 а не приведé до дверей намéту громáдського, щоб принести жéртву Господéві перед скинею Госпóднею; винен бýде за кров той чоловік; він пролив кров; и такóго чоловіка викоренити з між нарóду ёгó.

5 То нехáй діти Израільскі привóдять своі пóсвяти, що принóсять вони в пóлі, нехáй привóдять іх перед Гóспода, до дверéй намéту громáдського, до жерця, и принóсять іх на подячні жéртви Господéві.

Digitized by Google

6 И брйзькатиме жерець крòвъю на жèртівню
Госпòдню коло дверéй намéту громáдського, и
палúтиме жир на любе нюхання Господéві.
7 И не приносúтимуть вонú більш пòсвятів
бісáм, с котòрими іх слідом робили перелюбки. Се
бýде установа на віки ім у всі іх нàроди.
8 И казáтимеш до них: Котòрий чоловік з
дому Израїлевого, або з чужúх що пробувáють
між вáми, принесе огняну жèртву, або пòсвят,
9 а не приведе до дверéй намéту громáдського,
щоб принести жèртву Господéві; такòго чоловіка
потребити з між нарòду ёгò.
10 И котòрий чоловік з дому Израїлевого,
або ш чужúх, що пробувáють між вáми, ів би як
нèбудь кров; обернý я лицé моє проти людини, що
їсть кров, и потреблю іі зміж народу іі.
11 Бо в крòві — жизнь мъяса, и я дав іі вам
на жèртівню робúти очищèння про дýші вáші; бо
тількі кров рòбить очищèння про дýшу.
12 Тим говорúв я дітям Израїльским: Жòдна
людúна з вас не істиме кровì, ані чужениця, що
гостює між вáми, не істиме крові.
13 И котòрий чоловік з дітéй Израїльских,
або ш чужúх, що пробувáють між вáми, полюючи
вловить такòго звіря, або птúцю, що мòжна істи,
нехай вúпустить з ёгò кров, и покрúє іі землéю.
14 Бо то жизнь усякого мъяса; кров у ёмý —
про жизнь ёмý; тим говорúв я дітям Израїльским:
Не іжте крові нíякого мъяса, бо жизнь усякого
мъяса — кров ёгò: хто істиме іі, тогò потребити.
15 И всяка людúна, що іла б те, що здòхло
самò собòю, або що розірване, чи ваш тубòлець, чи
чуженúця, то мýсить вúпрати плáття своє, и обмúєцця в воді, и бýде нечúстий аж до вèчора: тоді
бýде він чúстий.
16 Колú ж не вúпере, ані обмúє свогò тіла,
то понесé кáру за свою прòвину.

ГОЛОВА XVIII.

И рече Госпòдь до Мусія, глагòлючи:
2 Говорú до дітéй Израїльских и скажú ім:
Я — Госпòдь Бог ваш.
3 Рòбом землі Єгипецької, де ви жилú, не ходúтимете; и рòбом землі Хананської, кудú я приведý
вас, не ходúтимете; ані ходúтимете ви по іх зáповідям.
4 Певнúтимете ви мої прúсуди, и держáтимете мої зáповіді, щоб ходúти по ним: я — Госпòдь Бог ваш.
5 Тим ви держáтимете установи мої, и прúсуди мої: хто іх слýхатиме, той по ним жúтиме:
я Госпòдь.

6 Ніхтò з вас не приступáй до близької рòдички своєї, щоб відкрúти сòром іі: я Госпòдь.
7 Соромý бáтькового, або соромý мáтерниного
не відкривáй: вонá мáти твоя; не відкривáй соромý іі.
8 Соромý жонú оццá твогò не відкривáй: то
твогò оццá сòром.
9 Соромý сестрú, дочкú оццá твогò, або дочкú
мáтерниної, чи родилась дòма, чи де úнде, соромý
іі не відкривáй.
10 Соромý дочкú сúна твогò, або доччиної
дочкú, іх соромý не відкривáй; бо іх сòром твій
сòром.
11 Соромý дочкú жонú бáтькової, що народилась від бáтька твогò, вонá сестрá тобі, не відкривáй соромý іі.
12 Не відкривáй соромý сестрú бáтькової:
вонá близькá рòдичка бáтькові твоєму.
13 Не відкривáй соромý сестрú мáтерниної, бо
вонá близькá рòдичка мáтері твоїй.
14 Не відкривáй соромý бáтькового брáта, не
присòвуйсь до жінки ёгò: вонá тітка тобі.
15 Не відкривáй соромý невíщиного: вонá
жінка сúнові твоєму; не відкривáй соромý іі.
16 Не відкривáй соромý брáтової жінки: то
сòром брáта твогò.
17 Не відкривáй соромý женщúни и дочкú іі,
ані берú дочкú сúна іі, або дочкú дочкú іі, щоб
відкрúти сорòм іі; бо вонú близькі рòдички ій: се
лèдарство.
18 Не берú жінки до сестрú іі, щоб завдавáти
жалю ій, відкривáючи сòром другої за життя іі.
19 Тáкож не приступáй до женщúни, щоб відкрúти сòром іі, пòки вонá відлýчена задля нèчисті іі.
20 Нáдто не лягáй сýтільно з сусідовою жінкою, щоб опогáнитись из нèю.
21 Не попускáй, щоб когò с плòду твогò дáвано через огòнь Молòхові, и не розсвячуй имъя
Бòжого: я Госпòдь.
22 Не лягáй с чоловіком як з женщúною: се
огúда.
23 Ані з якòю звірúною не лежáтимеш, щоб
опогáнитись из нèю; нехáй тáкож и женщúна не
становúцця перед звірúною, щоб лягти під нèї
то рòзір.
24 Не погáнтесь чим нèбудь такúм, бо у всёмý
томý попогáнили себé ті нарòди, що я повикидáю
перед вáми.
25 И зèмлю опогáнено: тим я покарáю крúвду
іі на ій, и самá землá звèргне тих що живýть
на ій.

Digitized by Google

26 Тим видержатимете установи мої и присуди мої, и не вчините нікотрої с тих огид; ані хто з вашого народу, ані хто чужий, що пробуває між вами:
27 (всі бо ті огиди робили люде тої землі, що перед вами, и землю опоганено;)
28 щоб земля й вас не виплюнула, як ви її опоганите, як нориплёвувала вона народи, що булй перед вами.
29 Бо хто вчинить котору с тих огид, ті душі, що чинитимуть, я потреблю зміж народу їх.
30 Тим держіть заповідь мою, щоб не вчинити вам чого с тих гидких звичаїв, що чинено перед вами, и щоб вам не опоганитись ними: я Господь Бог ваш.

ГОЛОВА XIX.

И рече Господь до Мусія, глаголючи:
2 Говорй до всеї громади дітей Израїльских и скажи їм: Бувайте святі, бо я Господь Бог ваш святий.
3 Війтеся кожне батька свого, и матери своєї, и держіть мої суботи: я Господь Бог ваш.
4 Не обертайтесь до йдолів, ані робіте собі виливаних богів: я Господь Бог ваш.
5 И колй приносите посвят подячніх жертів Господеві, приносте ёго своєю волею.
6 Їстимете ёго того ж дня, як принесете и назавтра, а що зістанецця на третій день, треба спалити на огні.
7 А колй б їли ви вже третёго дня, то се огида; не буде прийняте.
8 Тим, хто їсть таке, несе крйвду свою, бо він розсвятив святе Господне; и таку душу потреблю з між народу її.
9 И як збіратимете врожай с землі своєї, не збірай до послїду по кутках поля твого, и не визбіруй колосся врожаю твого.
10 И не оббірай до послїду виноградника твого, и не обривай кожну гроздину з винограду твого; покидай те про вбогого и заволоку: я Господь Бог твій.
11 Не крадте, ані кривіть душею, ані брешіть одно 'дному.
12 И не божітесь моїм имъям криво, и не розсвячуй имъя Бога твого: я Господь.
13 Не дурй сусіда твого, и не дерй з ёго: найминова плата нехай не зостаєцця в тебе всю ніч до ранку.
14 Не лай глухого, и не клади спотички перед сліпим, а бійся Бога твого: я Господь.
15 Не чиніть крйвди на суді: не вглянесся на нужду сіроми, не тягтимеш руки за чоловіка можного; по праві розсуджуватимеш сусіда твого.
16 Не ходитимеш сюдй й тудй переношею поміж народом твоїм; и не стоятимеш проти крові сусіда твого: я Господь.
17 Не зненавидиш брата твого в серці твоёму: а не зоставлятимеш гріха на ёму.
18 Не мститимесся и неноситимеш злої думки проти дітей народу твого, а любитимеш сусіда свого як себе самого: я Господь.
19 Держатимете установи мої. Не припускатимеш скотини своєї до йншого поросту; не засіватимеш поля свого мішаним зерном; и не вдягатимесся в одежу мішану з лёну и вовни.
20 И хто б лежав сутільно з женщиною, а вона була б раба, зоручена мужові, и не була б викуплена, ні на волю випущена, — бити її пугою, не карати їх смертю, бо вона не була на волі.
21 И принесе він переступову жертву свою Господеві, до дверей намету громадського, — барана на переступову жертву.
22 И зробить жерець очищення про ёго бараном переступової жертви перед Господом за ёго гріх, що він зробив; и гріх, що він зробив, буде прощений ёму.
23 И як прийдете ви в землю, и насадите всякого дерева про їжу, то вважатимете врожай яко необрізанний: трі роки буде він вам, яко необрізаний: не їстимете з ёго.
24 На четвертий же рік увесь врожай буде святий, щоб шанувати Господа ним.
25 А пъятого року їстимете врожай з дерева, щоб помагав вам убиватись у садовину: я Господь Бог ваш.
26 Не їжте нічого с кровъю: не знайте чар, и не кладіть на добу примхи.
27 Не стригтимете пател на головах своїх кругом, и не псуватимеш пател на бороді твоїй.
28 Не робіте ніяких вирізок на тілі в себе про мертвого, и не печатайте ніяких знаків на собі: я Господь.
29 Не давай розопсіти доцці своїй, щоб не було з неї нетрібки; ато вдасця земля в роспуск, и сповницця земля лёдарством.
30 Держатимете суботи мої, и шануватимете святницю мою: я Господь.
31 Не обертайсь до тих, що знаюцця з духами, и не шукай віщуватих, щоб опоганитись ними: я Господь Бог твій.
32 Устань перед сивою головою, и шануй обличчя старого чоловіка, и бійся Бога: я Господь.
33 И колй чуженйця пробува с тобою в вашій землі, не тісни ёго.

Digitized by Google

34 Ні, нехай чуже, що живе з вами, буде вам наче родилось між вами, и любй его, як себе самого; бо ви булй чужими в землі Єгипецькій: я Господь Бог ваш.

35 Не чинитимете жодноі кривди на суді, ні аршином, ні вагою, ні мірою.

36 Мусите держати терезй правдиві, вагй правдиві, єхву правдиву, гин правдивий: я Господь Бог ваш, що вивів вас из землі Єгипецькоі.

37 Тим держатимете ви всі установи мої, и всі присуди мої и робитимете що велять вони: я Господь.

ГОЛОВА XX.

И рече Господь до Мусія, глаголючи:

2 Знов скажеш дітям Израільским: Которе з дітей Израільских, або ш чужих, що пробувають у Израілі, дає з свого плоду Молохові, тому смерть неминуща: народ землі нехай убъе такого камінням.

3 И оберну лице моє протй такого чоловіка, и потреблю его зміж народу его, бо він дає з свого плоду Молохові, щоб опоганити мою святйню и розсвятити моє святе имъя.

4 А колй б народ землі відвернув як небудь очі свої від чоловіка, як він дає з свого плоду Молохові, и не вбив его,

5 то я оберну лице моє протй чоловіка того и протй семъі его, и потреблю его и все, що ходить у роспуск робом его, щоб чинити роспутину з Молохом, зміж народу іх.

6 А которá людина обернецця до таких, що знаюцця з духами, и до віщуватих, щоб ходити в роспуск робом іх, я оберну лице моє протй такоі людини, и потреблю іі з між народу іі.

7 Тим же то присвячуйтесь, и бувайте святі, бо я Господь Бог ваш.

8 И держатимете установи мої и робитимете іх: я Господь, що святить вас.

9 Бо кожному хто лає батька свого або матірь свою, нехай буде неминуща смерть: він лаяв батька свого або матірь свою; кров его буде на ему.

10 И хто вчинить перелюбки с чужою жоною, хто вчинить перелюбки з жоною сусіда свого, перелюбникові и перелюбниці неминуща смерть.

11 И чоловік, що ліг би з батьковою жоною и відкрив би сором батьків, обом ім неминуща смерть; кров іх на них.

12 И колй б чоловік ліг из своею невісткою, обом ім нимину́ща смерть: вділяли вони розір; кров іх на них.

13 Колй б також чоловік ліг из мужчиною, як він лягá з женщиною, обое вони вчинили б огиду; обом неминуща смерть; іх кров на них.

14 И колй чоловік візьме жону и іі матір, се ледарство; спалити іх огнем, и его й іх обох; щоб не було ніякого ледарства між вами.

15 И колй чоловік ліг би з звіриною, такому неминуща смерть; и звірину мусите вбити.

16 И колй женщина прилізе до якоі звірини, и ляже під неі, убити женщину, и звірину: обом неминуща смерть; кров іх на них.

17 И колй чоловік візьме сестру, свого батька дочку, або своеі матери дочку, и подивицця на іі сором, и вона подивицця на его сором: се діло ледаче; и щоб іх страчено перед очима народу іх: відкрив він сором сестри своеі; мусить нести провину свою.

18 И колй б чоловік ліг из женщиною у недузі іі и відкрив би іі сором роскрив би той криницю іі, а вона роскрила криницю крові своеі; и обох іх потратити з між народу іх.

19 И не роскривай сорому сестри матери твоеі ні сестри батька твого; бо роскрив би всй свою, близьку родичку: понесуть вони провину свою.

20 И колй б чоловік ліг з дядиною, він би роскрив сором дядька свого; понесуть вони провину свою.

21 И колй б чоловік роскрив братову жону, се річ нечиста: він би роскрив сором брата свого; будуть вони бездітні.

22 Тим держатимете всі мої установи и всі мої присуди, и чинитимете іх, щоб земля, куди я приведу вас жити, не виплюнула вас.

23 И не ходитимете в звичаях народу, що я вицхну перед вами; бо вони все те чинили, и через те гидую я ними.

24 Вам же сказав я: Осягнете ви іх землю, и дам я вам іі в державу, землю, що тече молоком и медом: я Господь Бог ваш, що відлучив вас від иншого народу.

25 Тим ви розбірайте, котора звірина чиста и нечиста, и котора птиця чиста и нечиста, и не попоганте ви душ ваших звіриною, або птицею або чим небудь живим, що лазить по землі, що повідлучав я від вас, яко нечисте.

26 И будете святими мині, бо я Господь — святий, и відділив вас від иншого народу, щоб ви булй мої.

27 Чоловік або женщина що знаєцця з духом, або віщуе, нехай умруть смертю: щоб іх побито камінням: іх кров на них.

Digitized by Google

ГОЛОВА XXI.

И рече Господь до Мусія: Говори до жерців синів
Оронових, и скажи ім: Нехай ніхто не поганить
себе мертвим з між народу его;
2 тількі коло родича, що близький ему, коло
матері своеі, и коло батька свого, и коло сина свого,
и коло дочки своеі, и коло брата свого,
3 и коло сестри своеі дівчини, що близька
ему, и не мала мужа, коло неі поганитись можна.
4 От же нехай ніхто не поганить себе и тим,
гетьмануючи між народом своім, и не розсвачуе
себе.
5 Нехай не роблять лисини на голові в себе,
и не голять рожків бороди своеі, и не роблять ніяких
вирізок на тілі в себе.
6 Нехай бувають святі Богові своему, и не
розсвачують имъя Бога свого, бо жертви Господні
через огонь и хліб Бога свого приносять: через
те буватимуть святими.
7 Не братимуть за жону нетрібки, або посоромленоі;
и не візьмуть женщини, що чоловік прогнав
від себе; бо кожен з них святий Богові
своему.
8 Тим его освачуватимеш; бо він приносить
хліб Бога твого, він буде святий тобі: бо я Господь,
що освачую вас, святий.
9 И дочка жерцева, коли б осоромила себе
гуляючи як нетрібка, осоромила б вона батька свого;
таку спалити огнем.
10 И великий жерець між своім браттям, що
на голову ему лито святу оливу помазувальню, и
що посвячено его вбиратись у шати, нехай не відкриває
голови своеі, и не роздирае плаття свого;
11 и не мусить він ходити до мертвого тіла,
и не поганитимецця коло батька свого, або коло
матери своеі;
12 и не виходитиме з святниці, и не розсвачуватиме
святниці Бога свого; бо на ему — вінець
помазувальнеі оливи Бога его: я Господь.
13 И братиме він жону у дівоцтві ii.
14 Удови або розведеноі женщини, або осоромленоі,
або нетрібки, не візьме він, а візьме дівчину
з свого народу за жону собі.
15 Не розсвачуватиме він плоду свого між
народом, бо Господь освятив его.
16 И рече Господь до Мусія, глаголючи:
17 Говори Оронові так: Которий с твого
плоду у народах своіх матиме яке каліцтво, нехай
не приступа приносити хліб Бога свого.
18 Бо которий чоловік мав би каліцтво, не
приступатиме такий: сліпий, кривий, або такий
що с плюсклим носом, або ш чим величенним,
19 або в кого переломлена нога, або переломлена
рука,
20 або горбатий, або карлуватий, або з більмом
на оці, або с праницями, або полудивий, або з
роздавленим ядром;
21 Ніхто с каліцтвом из плоду Орона жерця
нехай не приступа приносити жертви Господні через
огонь: він мае каліцтво; нехай не приступае
приносити хліб свого Бога.
22 Істиме він хліб свого Бога и з найсвятіщого
и з святого.
23 Тількі не входитиме за завіс, и не приступатиме
до жертівні, бо мае каліцтво; щоб не розсвачував
святниць моіх: бо я Господь освятив іх.
24 И Мусій переказав Оронові, и синам его,
и всім дітям Израільским.

ГОЛОВА XXII.

И рече Господь до Мусія, глаголючи:
2 Скажи Оронові и синам его, щоб відлучали
себе від святощів дітей Израільских, и щоб не
розсвачували мого имъя святого в тому, що посвячують
міні: я Господь.
3 Скажи ім: Которий би з усего вашого плоду
між вашими народами прийшов до святощів, що
діти Израільскі посвятили Господеві, мавши нечисть
на собі, така людина буде страчена с перед
лиця мого: я Господь.
4 Которий чоловік с плоду Оронового був би
прокажений, або мав би течиво, нехай не ість святощів,
поки не очистицця. И хто б доторкнувсь
до чого нечистого коло мертвого, або до чоловіка
с которого виходить злучальне сімъя его;
5 або хто доторкнецця до лазющого, через
що стався б він нечистим, або до чоловіка, що
опоганив би его якою б ні було нечистю;
6 людина, що доторкнецця до чого такого,
буде нечиста до вечора, и не істиме свяченого,
хіба обмие тіло свое водою.
7 И як сонце зайде, буде вона чиста, и можна
ій тоді істи свячене, бо то ii іжа.
8 Того що здохло само собою, або розірване,
нехай не ість и не поганить себе: я Господь.
9 Ото ж держатимуть вони заповідь мою, ато
понесуть гріх за неі, и помруть через те, що розсвятять
ii: я Господь освятив іх.
10 Ніхто чужий нехай не ість свяченого: гість
жерця, або наймит, не істиме свяченого.
11 Коли ж жерець купить людину за своі
гроші, істиме вона те, и той хто родивсь у господі:
ті істимуть іжу его.
12 Коли також дочка жерцева піде за чужого,
не можна ій істи жертів свячених.
13 Коли ж дочка жерцева буде вдовою, або
розведеною, и не матиме дітей, и вернецця до го-

Digitized by Google

споди батька свого, як за її молоду, вона істиме батьнівську іжу: чужий же ніхто не істиме її.

14 А колй б чоловік изэів святощів не схаменувшись, нехай наддасть пъяту частину до того, и віддасть жерцеві з святощами.

15 И нехай не розсвячують святощів дітей Израїльських, що сі приносять Господеві;

16 и не попускають вчинити кривду переступу, колй істимуть своі святощі: бо Господь освятив іх.

17 И рече Господь до Мусія, глаголючи:

18 Говори до Орона, и синів єго, и до всіх дітей Израїльских, и скажй ім: Которий з дому Израїльского, або ш чужих в Израїлі схотів би принести свій принос за всі свої обітницї, и про всі свої самохітні жертви, що бажали вони принести Господеві на огняну жертву, —

19 приносьте по своій уподобі самця без пороку, з скоту, з овець, або с кіз.

20 Которе ж має порок, того не приносьте: бо не буде воно прийняте про вас.

21 И хто приносить посват подячніх жертов Господеві, щоб догодити свою обітницю, або самохітню жертву з скоту чи з овечок, нехай буде воно непорчене, щоб було прийняте; жодного пороку щоб не було в єму.

22 Сліпого, або кривого або ламаного, або з гулею, або корестяного або паршивого, не приносьте Господеві, и не робіте жертви через огонь с такого на жертівні перед Господом.

23 Бичка або ягня, що має що небудь лишне, або має не всі своі частини, можна принести на доброхітню жертву; про обітницю ж не буде воно прийнате.

24 Не приноситимете Господеві пораненого, або роздавленого, або ламаного, або порізаного; и не робитимете жодноі жертви с такого в своій землі.

25 И з рукй чужого не жертвуватимете ви хліба Бога вашого ні ш чого такого; бо має воно каліцтво, с пороком воно: не буде воно прийняте про вас.

26 И рече Господь до Мусія, глаголючи:

27 Колй приведено бичка, або вівцю, або козла, нехай побуде сім день під матірью своєю, а з восьмого дня и далі буде прийняте на жертву через огонь Господеві.

28 И ні корови, ні ягниці не різатимете одного дня з іі маленьким.

29 И колй схочете принести посват дякування Господеві, приносьте єго по своій уподобі.

30 Того ж дня треба ззісти єго; не оставляйте нічого на завтра: я Господь.

31 Тим держатимете заповіді мої, и допевнятимете іх: я Господь.

32 Не розсвячуйте имъя святого мого; хочу святитись між дітьми Израїльскими; я Господь що святить вас,

33 що вивів вас из землі Єгипецькоі, щоб бути Богом вашим: я Господь.

ГОЛОВА XXIII.

И рече Господь до Мусія, глаголючи:

2 Говори до дітей Израїльских и скажй ім: Свята Господні, що оповіщатимете ви святими ззовинами, се моі свята.

3 Шість день нехай роблять діло; семий же день — субота вгами, святі ззовини; не робіте в суботу нічого; се субота Господня в оселях ваших.

4 Оцé свята Господні, святі ззовини, що объявлятимете ви слушного часу.

5 Чотирнайцятого дня першого місяця ввечорі Господній прохід (паска).

6 А пятнайцятого дня того ж місяця свято прісного хліба Господеві: сім день істимете прісники.

7 Першого дня будуть у вас святі ззовини: не робіте ніякоі рабівськоі роботи тоді.

8 А приноситимете жертву через огонь Господеві сім день: семого дня — святі ззовини; не робитимете ніякоі рабівськоі роботи тоді.

9 И рече Господь до Мусія, глаголючи:

10 Говори до дітей Израїльских и скажй ім: Як прийдете в землю, що дав я вам, и будуть у вас жнива там, то принесете снопа с першого врожаю у жнива до жерця:

11 и похитає він снопа перед Господом, щоб прийняв про вас; назавтра після суботи жерець хитатиме єго.

12 И того дня, як хитатимете снопа, принесете ягня без пороку перволітка на огняну жертву Господеві.

13 А на ідому жертву єму — дві десятих частини ефви борошна пшеничного міщаного з олією, жертва через огонь Господеві на любе нюхання: а на пивну жертву єму — вина чвертку гіна.

14 И не істимете ні хліба, ні сушеного зерна, ні зеленого колосся, до того дня, да ви принесете жертву вашому Богові: установа вічня у всі ваші народи, по всіх ваших житлах.

15 А лічитимете собі з ранку після суботи, від дня, як принесли ви снопа на хитану жертву; с того дня, як принесете снопа на хитану жертву, сім субіт нехай сновиться;

16 після семоі суботи налічите ви пять десят днь до ранку, и принесете нову ідому жертву Господеві.

Digitized by Google

17 Візьмете ви з вашого житлá два хліби на хитáння, у дві десятих частини ефи: будуть вони з пшенишного борошна; спечені будуть с квасивом; се первий урожай Господеві.

18 И принесете ви с хлібом сéмеро ягнят без пороку перволітків, и одного молодого бичкá, и два барани; будуть вони про огняну жертву Господеві, про жертву через огонь, на любе нюхання Господеві.

19 Потім ви посвятите одно козеня на гріхову жертву, и двоє ягнят перволітків на посвят подячніх жертів.

20 И жерець хитатиме іх разом с хлібом первого врожáю на хитану жертву перед Господом, з двомá ягнятами: будуть вони святі Господеві про жерця.

21 И окликнете ви того ж дня, що були святі зôвини в вас: не робитимете ніякого рабівського діла тоді: установа вішня по всіх ваших житлáх у всі ваші народи.

22 И як будуть у вас жнивá, не вижинатимеш до останку по всіх кутках поля твого, и не збіратимеш усякого колоска на ниві твоій: покидатимеш те про вбогого и про чуженицю: я Господь Бог ваш.

23 И рече Господь до Мусія, глаголючи:

24 Говорй до дітей Израільских так: Сéмого місяця, первого дня в місяці, матимете ви суботу, на спомин труб, святі зôвини.

25 Не робіть жодного рабівського діла тоді, а принесіть жертву через огонь Господеві.

26 И рече Господь до Мусія, глаголючи:

27 Також десятого дня того місяця — день очищення: будуть святі зôвини в вас, и гамуватимете душі свої, и принесете жертву через огонь Господеві.

28 И не робитимете жодного діла того дня, бо се день очищення про вас перед Господом Богом вашим.

29 Бо котора б людина булá не вгамована того дня, нехай буде стрáчена між народом іі.

30 И котора людина робила б яке діло того дня, таку людину погублю я між народом іі.

31 Не робіте ані жодного діла: установа вішня у всі народи ваші по всіх житлáх ваших.

32 Се вам субота вгáми, и ви гамуватимете душі свої: девъятого дня місяця ввечері, від вечора до вечора, слáвитимете суботу свою.

33 И рече Господь до Мусія, глаголючи:

34 Говорй до дітей Израільских так: Пятнайцятий день сього сéмого місяца — свято скині сім день Господеві.

35 Первого дня — святі зôвини: не робіте жодного рабівського діла.

36 Сім день приноситимете жертву через огонь Господеві; восьмого дня будуть святі зôвини в вас; и приноситимете жертву через огонь Господеві: се велике віче; не робіте жодного рабівського діла.

37 Се свята Господні, що окличете ви святими зôвинами, щоб приносити жертву через огонь Господеві, огняну жертву, и ідому жертву, посвят и пивні жертви, усячина на сей день,

38 опріч субіт Господніх, и опріч ваших дарів, и опріч усіх ваших обіцянок, и опріч ваших самохітніх жертів, що даєте ви Господеві.

39 Отó ж пятнайцятого дня сéмого місяця, як зберете вже врожай з землі, держатимете свято Господеві сім день: первого дня буде субота, и восьмого дня буде субота.

40 И поберете ви первого дня вітти з гарних дерів, гілле с пальмового дерева, и вітти з густих дерів, и вербини з над річки; и веселитиметесь перед Господом Богом вашим сім день.

41 И святкуватимете се свято Господеві сім день що року. Установа вішня у всі ваші народи: слáвитимете ви его сéмого місяця.

42 Пробуватимете ви в кучках сім день; кожне, хто вродивсь Израілієм, мусить пробувати в кучках,

43 щоб знали ваші народи, що звелів я дітям Израільским жити в кучках, як вивів іх из землі Єгипецькоі: я Господь Бог ваш.

44 И Мусій объявив дітям Израільским свята Господні.

ГОЛОВА XXIV.

И рече Господь до Мусія, глаголючи:

2 Звелй дітям Израільским, щоб принесли тобі чистоі оливи, оливи битоі, на світло, щоб позапалювати лямпи, нехай горять не перестаючи.

3 Перед завісом свідчення, у скині громадській, світитиме іх Орон з вечора до ранку не перестаючи: установа вішня у ваші народи.

4 Світитиме він лямпи на чистому свішникові перед Господом не перестаючи.

5 И візьмеш ти пшенишного борошна, и спечеш дванайцять книшів з его; дві десяті частини нехай буде в одному книші.

6 И покладеш іх у два ряди, по шість у ряду, на чистому столові перед Господом.

7 И положиш чисте кадило на кожен ряд, щоб лежав на хлібові про спомин, — жертва через огонь Господеві.

8 Що суботи кластиме він те до ладу перед Господом не перестаючи, яко взяте в дітей Израільских по віковішньому завіту.

Digitized by Google

9 И бу́де те Оро́нові и синам ёго́; и пожива́тимуть вони́ те у свято́му місці; бо воно́ — найсвятіще ёму́ з же́ртів Господніх через о́гонь неперестаннёю устано́вою.

10 Син Израільтя́нки від Єгиптянина вийшов між сини Израільскі; и сей син Израільтянки посварився у таборі ш чоловіком Израїлием.

11 И га́нив син Израільтя́нки имъя́ (Господне) и кляв. И приве́дено ёго́ до Мусія (а ёго́ ма́тери имъя́ Саломима, дочка́ Давриёва, з Да́нового ро́ду);

12 и о́ддано ёго́ під сторо́жу, по́ки объя́вицця ім суд Госпо́дний.

13 И рече́ Госпо́дь до Мусія, глаго́лючи:

14 Виведи того́ що кляв за та́бір; и неха́й усі, хто чув, поло́жять ру́ки свої на го́лову ёму́, и неха́й уся грома́да побъе́ ёго́ камінням.

15 И говори́тимеш до синів Израільских як: Хто кляне́ Бо́га, понесе́ гріх свій.

16 А хто га́нить имъя́ Господне, тому́ неминуща смерть, уся грома́да побъе ёго́ камінням; як чужо́му, так и тому́, що роди́вся між вами, коли він га́нив имъя́ Господне, неха́й бу́де смерть.

17 И хто вбъе чоловіка, неминуща смерть.

18 А хто вбъе звірину, неха́й ве́рне: звірина за звірину.

19 И хто заподіє каліцтво сусідові своему, що він заподіяв, те щоб ёму́ заподіяно;

20 Шко́да за шко́ду, о́ко за о́ко, зуб за зуб: як він заподіяв каліцтво чоловікові, те щоб ёму́ вро́блено.

21 Хто вбъе звірину, той ве́рне її; а хто вбъе чоловіка, тому́ смерть.

22 Ма́тимете зако́н однако́вий, як про чужих, так и про земляків: бо я Госпо́дь, Бог ваш.

23 И сказа́в Мусій діта́м Изра́ільским, щоб вивели того́, що кляв за та́бір и побили камінцем. И вчинили діти Изра́ільскі, як звелів ім Мусій.

ГОЛОВА XXV.

И рече́ Госпо́дь до Мусія на Синай-горі, глаго́лючи:

2 Говори́ до діте́й Исра́ільских, и скажи ім: Як прийдете в зе́млю, що я вам дав, то неха́й земля́ держить субо́ту Господе́ві.

3 Шість ро́ків засіва́тимеш по́ле своє, и шість ро́ків обрива́тимеш свій виногра́дник, и збіра́тимеш урожа́й з ёго́;

4 се́мий же рік неха́й бу́де субо́та вга́ми землі, субо́та про Го́спода: ані по́ля свого́ не засіва́тимеш, ані виногра́дника не обрива́тимеш.

5 Того́, що вро́дить само́ собо́ю не жнива́м тобі, не жни, ані збіра́й грон з виногра́ду несапо́ваного: то рік відпочинку землі.

6 И субо́та землі неха́й бу́де на іжу вам; про те́бе и про раба́ твого́, и про рабу́ твою́, и про найми́та творе́, и про чужо́го, що пробува́є в те́бе,

7 и про скотину твою́, и про звіря що на землі, неха́й бу́де на іжу що вро́дить тоді.

8 И налічиш собі сім субіт ро́ків, сім раз сім ро́ків; и бу́де тобі простягу у семи субу́тах ро́ків со́рок и де́въять ро́ків.

9 Тоді звелиш затруби́ти в весе́лу трубу́ у деся́тий день се́мого місяця, у день очище́ння звеліте ви труби́ти по всій землі.

10 И святи́тимете пъятидеся́тий рік, и окличете во́лю по землі усім, хто живе́ в ій: то бу́де про́свято в вас; и ве́рнецця ко́жне в вас на свою де́ржаву, и ве́рнете ви ко́жного у се́мъю ёго́.

11 Про́святом бу́де той пъятидеся́тий рік у вас: не бу́дете ані сіяти, ані жа́ти що вро́дить само́ собо́ю того́ ро́ку, ані збіра́тимете тоді виногра́ду недогля́дуваного.

12 Бо то про́н свято, бу́де воно́ святе́ вам: істимете врожай того́ літа с по́ля.

13 У рік про́свята сего́ ве́рнете ви ко́жного чоловіка на ёго́ де́ржаву.

14 И коли ти продаси що сусідові твоему́, а що ку́пиш у сусіда твого́, не тісни́тимете один одного́.

15 По лічбі ро́ків після про́свята купува́тимеш у сусіда твого́, по лічбі ро́ків урожа́ю продава́тиме він тобі:

16 По лічбі ро́ків наддава́тимеш ціну́ тому́, и що ме́нше бу́де ро́ків, убавля́тимеш ціну́ того́; бо продає він тобі тільки врожа́й самий.

17 Тим ви не тісни́тимете одно́ 'дно́го, а боя́тимесся Бо́га: бо я Госпо́дь Бог ваш.

18 Тим пильну́тимете ви мої устано́ви, и держа́тимете мої присуди; и жи́тимете у тій землі безпе́чно.

19 И земля́ роди́тиме вам, и істимете до схочу́, и жи́тимете там безпе́чно.

20 И коли ска́жете: Що ми істимемо се́мого ро́ку? Ось ми не сіяли, ні збіра́ли врожа́ю;

21 тоді я пішлю моє благослове́ния на вас шестого ро́ку, и вро́дить він вам на три ро́ки.

22 И обсієтесь восьмого ро́ку, и харчува́тиметесь старим урожа́ем аж до девъя́того ро́ку; до ново́го врожа́ю годува́тиметесь стари́м запа́сом.

23 Землі не продава́йте на віки; бо земля́ — моя́; бо ви чуже́ниці и заволо́ки в ме́не.

24 И по всій землі ва́шої де́ржави попуска́йте викупо́вувати зе́млю.

Digitized by Google

25 Колй твій брат зубожів и продав що з своєі державы, и колй хто з ёго родичів прийде викупити те, то нехай викупить що брат ёго продав.

26 А колй б чоловік не мав нікого викупити землю, а спромігсь сам викупити іі;

27 то нехай злічить роки продажи іі, и верне лишок тому, кому продав; щоб вернутись на свою державу.

28 Колй ж не спроможецця на гроші, тоді же, що продане зоставатимецця в руках у того, хто купйв до весільного року: а просвятного року одійде, и він вернецця на свою державу.

29 И колй чоловік продасть житівню хату у мурованому городі, можна ёму викупити іі цілий рік після продажи; цілий рік можна ёму викуповувати.

30 А колй він не викупить у простяг цілого року, тоді хата в мурованому городі зостанецця на віки тому, хто купйв, у всі ёго народи: не одійде вона під час просвята.

31 Хати ж по селах, що не мають стіни навкругй, вважати так, як поля в краіні: можна іх викуповувати, и одійдуть вони просвятного часу.

32 А про-те городи Левицькі, и хати по городах іх державы можна Левитам викуповувати по всяк час.

33 И колй хто купить у Левитів, тоді продана хата и город ёго державы одійдуть весільнёго року; бо хати городів Левицьких — іх держава між дітьми Израільскими.

34 Поля ж у пригородах городів іх не можна продавати; бо воно вішня іх держава.

35 И колй твій брат вубожіе, и занепаде в тебе, запоможи ёго; хоч би то був чужениця, або пробуванець, нехай живе в тебе.

36 Не бери ніякого лишку з ёго, або приплату, а бійся Бога, нехай твій брат живе в тебе.

37 Не давай ёму грошей на лишок, и не позичай живности на приплат.

38 Я — Господь Бог ваш, що вивів вас из землі Єгипецькоі, щоб дати вам землю Ханаанську, и бути вашим Богом.

39 И колй твій брат коло тебе зубожіе и продадуть ёго тобі, не примушуй ёго служити за раба,

40 а нехай буде в тебе за наймита, за пробувальця, служитиме тобі до просвятного року,

41 и одійде він від тебе, він и ёго діти з ним, и вернецця до свого роду, и на свою батьківщину вернецця він.

42 Бо вони моі рабй, що я вивів из землі Єгипецькоі: не продавайте іх у неволю.

43 Не пануй над ним жорстоко, а бійся Бога твого.

44 А рабй твоі и рабині твоі, що матимеш у себе, нехай будуть с поган, що кругом вас; з них купуйте рабів и рабинь.

45 Та що з дітей захожих людей що пробувають між вами, с тих купуйте, и з іх семей, що живуть у вас, що породились у землі вашій; и нехай вони будуть вашим надбанням.

46 И держатимете ви іх яко наслідди дітям вашим після вас, щоб осяглй іх як державу; будуть вони вашими рабами на віки; над браттям же вашим, дітьми Израільскими, не пануватимете одно над одним жорстоко.

47 И колй пробувалець або заволока забагатіе в тебе, а твій брат коло ёго зубожіе, и продасця заволоці або пробувальцеві коло тебе, або ёго родичам;

48 як продасця, можна ёго викупити; одному з браття ёго можна викупити ёго.

49 Чи то буде ёго дядько, чи ёго дядька син, можна викупити ёго, або хто з близьких родичів ёму з роду ёго — викупити можна; колй ж спроможецця, мае право й сам викупитись.

50 И порахуецця с тим, що купйв ёго, почавши з року, як продавсь та аж до просвятного року; и плата за ёго буде по лічбі років, як наймитові літа, так и ёго треба міркувати.

51 Колй ще літ багацько, нехай верне за них плату свого викупу з грошей, за які ёго куплено.

52 А колй зостаецця вже трохи років до просвятного року, нехай порахуецця з ним, и за ті роки верне ёму викупну плату.

53 За річного наймита буде він у ёго, и ніхто нехай не пануе жорстоко над ним в очах у тебе.

54 Колй ж ёго не викуплять у такі роки, то одійде він просвятного року, він и ёго діти з ним.

55 Бо моі рабй діти Израільскі: вони моі рабй, що я вивів из землі Єгипецькоі: я Господь Бог ваш.

ГОЛОВА XXVI.

Не робіте собі ніяких идолів ані різаних образів, и не ставляйте статуй, и не ставляйте камяних парсун у землі своій, щоб ім кланятись; бо я — Господь Бог іх.

2 Держіть моі суботи и шануйте мою святиню: я Господь.

3 Колй ходитимете в установах моіх, и держатимете заповіді моі, и виконуватимете іх;

Digitized by Google

4 то посилатиму вам дощ слушного часу, и земля родитиме, и дерева на полі даватимуть урожай.

5 И сягатиме молотьба ваша до виноградування, а виноградування сягатиме до сівби; и істимете хліб до схочу, и житимете в землі вашій безпечно.

6 И дам я тихость у землі, и полягаєте спати, ніхто не лякатиме вас; и повиганяю шкодливе звіря з землі, и не перехристить меч землі вашоі.

7 И поженете ворогй ваші, и попадають перед вами під мечем.

8 И пъятеро вас гнатиме сотню, а сотня вас гнатиме тисячу до втеків; и попадають ворогй ваші під мечем вашим.

9 Бо обернусь до вас, и зроблю вас плодющими, и росплоджу вас, и уставлю мій завіт по вами.

10 И істимете старий запас, и виносити мете старий за-для нового.

11 И поставлю скиню мою між вами; и душа моя не гидуватиме вами.

12 И ходитиму між вами, и буду Богом вашим, а ви будете народом моім.

13 Я Господь Бог ваш, що вивів вас на землі Єгипецькоі, щоб не булй ви там у неволі; и потрощйв я занози ярма вашого, и дав вам випростатись.

14 Колй ж не слухатимете мене и не певнитимете всіх сих заповідей,

15 и гордуватимете установами моіми, або душа ваша знехтуе заповіді моі, так що не схочете певнити всіх заповідей моіх, а поламлете завіт мій;

16 то зроблю таке вам: нашлю я страх на вас, сухоту и гарячку, що ъвісця вам у вічі, и завдасть болю серцеві; и сіятимете зерно ваше даремно, бо ворогй ваші користуватимуцця ним.

17 И оберну лице моє проти вас, и будете побйті перед ворогами вашими; ті, що ненавидять вас, царюватимуть над вами; и втікатимете як ніхто не вганятиме за вами.

18 А як не слухатимете ще й тоді мене, то покараю вас ще в семеро за гріхи ваші.

19 И зламлю пиху потуги вашоі; и зроблю вам небо як залізо, а землю вам — як мідь;

20 и напинатимете силу свою марно, бо земля ваша не родитиме, и дерева й не даватимуть врожаю.

21 И як пійдете проти мене, и не слухатимете мене; пішлю на вас ще в семеро муж за гріхи ваші.

22 Наведу між вас дикого звіря, що хапатимуть у вас дітей, и псуватимуть ваш скот; и стане вас небагато через них; и биті шляхи ваші позаростають.

23 И колй ви мині не переробитесь від сего, а ходитимете проти мене,

24 тоді й я пійду проти вас, и покараю вас ще сім раз за гріхи ваші.

25 И здийму меча на вас, и відомщу за зламання завіту мого, и як поскуплюетесь ви в городи ваші, пішлю я мір між вас; и видам вас у руки ворогам вашим.

26 И як поламлю я підпірку в вашому хлібові, тоді десять жінок пектимуть хліб ваш ув одній печі, а видаватимуть вам хліб ваш вагою; и істимете та й не вгонобитесь.

27 А колй ще й після сего не слухатимете мене, и пійдете проти мене,

28 тоді и пійду проти вас так палаючи, и покараю я, я вас покараю ще сім раз за гріхи ваші.

29 И істимете тіло синів своіх, и тіло дочок своіх істимете.

30 И порозвалюю високі мури ваші, и порубаю образи ваші, и покидаю тулови ваші на тулови йдолів ваших, и душа моя гидуватиме вами.

31 И зроблю городй ваші порожніми, и поруйную святиниці ваші, и не схочу нюхати кадильних пахощів ваших.

32 И зроблю землю пустинею; и ворогй ваші, що там житимуть, дивуватимуцця ій.

33 И пороскидаю вас різно поміж поганами, и вийму меча за вами; и лежатиме земля ваша пустинею: и городй ваші будуть порожні.

34 Тоді земля веселитимецця своіми суботами, поки лежатиме пустинею, а ви будете в руках у ворогів своіх; тоді ж то земля відпочине и веселитимецця суботами своіми.

35 Поки лежатиме вона пустинею, буде відпочиватиме; бо не було ій угами в суботи ваші, як ви жилй на ій.

36 А тим, що зістануцця живі між вами, пішлю я жах у серце серед землі ворогів іх; и шелест листа сухого гнатиме іх; и втікатимуть вони, наче від меча; и падатимуть як ніхто не вганятиме за ними.

37 И падатимуть вони одно на 'дного, наче перед мечем, як ніхто не вганятиме за ними; и не матимете снаги стояти проти ворогів своіх.

38 И погинете між поганами, и земля ворогів ваших поглинає вас.

39 А ті, що зістануцця з вас, змарніють у кривді своій у ворожій землях; и також у кривдах батьків своіх змарніють вони з ними.

Digitized by Google

40 Колй визнають крйвди своі и крйвди батьків своіх, з іх перéступами, що переступйли вонй проти мéне, що вонй пійшлй проти мéне,

41 и що я тáкож пійшóв проти іх, и привів іх у зéмлю ворогів іх; колй, кажý, іх необрізувані серця впокóряцця, и прййимуть вонй кáру за своіó крйвду;

42 тоді спогадáю завіт мій з Яковем, и тáкож завіт мій в Исáком, и тáкож завіт мій з Оврáамом спогадáю; и спогадáю про зéмлю.

43 Землá ж іх бýде покйнута, и веселйтимецця субóтами своіми, поки лежйть пустйнею без них; и прййимуть вонй кáру за своіó крйвду: бо знéхтували вонй прйсуди моі, и зненавйділи устанóви моі.

44 От же й через те все, як бýдуть вонй в землі ворогів своіх, не відкйну іх геть, ані погидýю ними, щоб збагнітувати іх до остáнку и поламáти завіт мій из нимй; бо я Госпóдь іх Бог.

45 Зглянувшись на них, спогадáю завіт прéдків іх, що іх вйвів я з землі Єгипецькоі перéд віччю в погáн, щоб міні бýти іх Бóгом: я Госпóдь.

46 Оцé встанóви и прйсуди и закóни, що вчинйв Госпóдь між сéбе и дітéй Израільских на Синáй-горі через Мусія.

ГОЛОВА XXVII.

И рече́ Госпóдь до Мусія, глагóлючи:

2 Говорй до дітéй Израільских, и скажй ім: Хтó зробйв би осóбну обітнйцю, нехáй такé бýде Господéві по твоéму рахувáнню.

3 А рахувáтимеш від мужчйни двайцятолітка аж до семидесятóх рóків, рахувáння твоé бýде пъять десят сйклів, по сйклеві святнйці.

4 Колй ж вонó бýде женщйна, тоді рахувáння твоé бýде трййцять сйклів.

5 Як же від пятолітка до двайцятолітка, тоді рахувáння твоé бýде за мужчйну двáйцять сйклів, а за женщйну дéсять сйклів.

6 А колй від одногó місяця до пятолітка, тоді рахувáння твоé бýде від хлóпчика пъять сйклів, а за дівчинку твоé рахувáння бýде трі сйклі срібла́.

7 А колй від шестидесятóх рóків и нáдто; колй мужчйна, то рахувáння твоé бýде пятнáйцять сйклів, а за женщйну дéсять сйклів.

8 Колй б же він був убóжчий, ніж рахувáння твоé, то нехáй объявйцця перед жерцéм, и жерéць оцінить ёгó; по спромóзі тогó, хто обітувáв, жерéць оцінить ёгó.

9 Колй ж звірйна, такá що мóжна принóсити на жéртву Господéві, то все, що дадýть с такóі Господéві, бýде святé.

10 Не мóжна переміняти іі абó давáти йнше за неі, хорóше за ледáче, абó ледáче за хорóше; колй ж перемінена звірйна звірйною, то й те и замін за те бýдуть святі.

11 Колй ж якá нечйста звірйна, що не мóжна приносити іі на пóсвят Господéві, — нехáй объявить звірйну перед жерцéм;

12 и жерéць оцінить іі, чи вонó хорóше, чи ледáче: як ти оціниш ёгó, жéрче, так вонó й бýде.

13 Колй ж хóче вйкупити ёгó, то наддáсть пъятйну іі до ціни́.

14 И колй хто хóче освятйти хáту своіó, щоб святá булá Господéві, нехáй жерéць змірккýе, чи дóбра вонá, чи лихá: як зміркýе жерéць, так и бýде.

15 И колй той, хто освятйв хóче вйкупити хáту своіó, нехáй наддáсть пъятйну грóшей, у які оцінено іі, и бýде вонá ёгó.

16 И колй хто освятйв Господéві частйну пóля дéржави своéі, нехáй твоé рахувáння бýде по зáсіву ёгó: гóмер чйстого зернá — по пъятйдесяти сйклів срібла́.

17 Колй посвячено пóле від прóсвятного рóку,— по твоéму рахувáнню стóятиме вонó.

18 Колй ж пóле посвячено пóслі прóсвята, то жерéць одлічить ёмý грóші по рóках, що зостаюцця, аж до прóсвятного рóку, и те бýде збáвлене с ціни́.

19 А колй той, що освятйв пóле, якйм рóбом вйкупить ёгó, нехáй тоді наддáсть пъятйну грóшей проти твоéі оцінки, и бýде вонó запéвнене ёмý.

20 А колй він не хóче викупóвувати пóля свогó, абó колй продáв пóле другóму чоловікові,— не викупóвуватимецця вже вонó.

21 Пóле ж, вййшовши с прóсвята, бýде святé Господéві, яко пóле завітóване; дéржава ёгó бýде жерцéві.

22 А колй хто освячуе Господéві такé пóле, що купйв, а не з дéржави своéі,

23 то жерéць відлічить ёмý грóші по твоéму рахувáнню до прóсвятного рóку, и він дасть тоді відлічені грóші Госпóдеві.

24 Рóку прóсвятного пóле вéрнецця до тóго, в кóго кýплено, томý, чия́ дéржава землі.

25 А всі твоі рахувáння бýдуть на сйкель святнйці: двáйцять герá бýде в сйклі.

26 Тільки первакá в звірйни, що мýсить бýти Госпóднім первакóм, ніхтó нехáй не освячуе; чи віл, чи вівця́: те Госпóдне.

27 А колй то з нечйстоі звірйни, нехáй вйкупить по твоéму рахувáнню, и наддáсть пъятйну до тóго; абó колй не бýде вйкуплене, то нехáй продадýть по твоéму рахувáнню.

Digitized by Google

28 А про-те ніякоі завітóваноі рéчи, що чоло-
вік завітує Господéві зо всëгó, щò мáє, з людéй и
звіръя́. и с пóля своéі дéржави, не мóжна прода-
вáти абó викупóвувати: кóжна завітóвана річ най
святіща Господéві.

29 Ніщó завітóване, що булó б завітóване з
людéй, не бýде викупóвуване, а мýсить умéрти
смéртю.

30 И всякa десятина землі, чи то під посівом
зерняни́м, чи під садовинóю, Господéві: святá вонá
Господéві.

31 И коли́ б чоловік схотів викупити що з
своіх нив, мýсить наддáти до нéі пъятину іі.

32 А що до десятини чередú абó отáри, що
тільки хóдить під пáлицею, десятa частина бýде
Господéві.

33 Не розбірáй, чи дóбре вонó, чи лихé, и не
переміняй; коли́ ж переміниш, тоді й вонó и замін
éго бýде святé; не мóжна тогó викупóвувати.

34 Се зáповіді, що Госпóдь заповідáв Мусієві
про дітéй Израільских на Синáй-горі.

Digitized by Google

ЧЕТВЕРТА МУСІЄВА КНИГА,

зветця вона

ПЕРЕЛІК.

И рече Господь до Мусія у пустині Синайській, у скині громадській, у первий день другого місяця, на другий рік, як вони вийшли из землі Єгипецькоі, глаголючи:

2 Перелічіте всю громаду дітей Израільських по іх семъям, по дому іх батьків, лічбою именнів іх, кожного мужчину голова в голову;

3 з двайцяти років и старше, всіх, що згідні ходити на війну в Израілі; ти и Орон мусите перелічити іх по повкам іх.

4 И буде з вами по чоловікові з кожного роду; кожен щоб старший був у дому батьків своіх.

5 И ось имення тих, що будуть з вами: з Рувимового роду: Єлисур, син Седиюрів.

6 Симеонового: Саламійло, син Сурисадаів.

7 Юдиного: Насон, син Оминадавів.

8 Исахарового: Натанайло, син Согарів.

9 Завулонового: Єлисав, син Хелонів.

10 Іосипових дітей: з Єхраімового роду: Єлисама, син Єминюдів; з Манасиіного: Гамалійло, син Хвадасурів.

11 Вениаминового: Овидан, син Гадеонив.

12 Данового: Огиезер, син Омисадаів.

13 Осирового: Хвагайло, син Єхранів.

14 Гадового: Єлисах, син Рагуилів.

15 Нехталимового: Охирей, син Єнанів.

16 Се славні громадяне, князі родів батьків своіх, голови тисяч в Израілі.

17 И Мусий з Ороном узяли сих людей, що названі по именням.

18 И зібрали вони всю громаду у первий день другого місяця, и виводила вона роди свої по семъях своіх, по дому батьків своіх, по лічбі именнів, з двайцяти років и старше, голова в голову.

19 Як Господь звелів Мусієві, так перелічив він іх у пустині Синайській.

20 И дітей Рувимових, Израілевого старшого сина, по народам іх, по семъям іх, по домові батьків іх, по лічбі именнів, голова в голову, кожний мужчина двайцятоліткив и старше, що були згідні йти на війну,

21 тих, що перелічено з них, з Рувимового роду, сорок и шість тисяч и пъять сотень.

22 Дітей Симеонових, по народам іх, по семъям іх, по домові батьків іх, тих, що були перелічені з них, по іх именням, голова в голову, кожен мужчина двайцятоліткив и старше, всіх, що були згідні йти на війну,

23 тих, що перелічено з них, з Симеонового роду, пъять десят девъять тисяч и три сотні.

24 Дітей Гадових, по іх народам, по семъям іх, по домові батьків іх, по лічбі именнів, двайцятоліткив и старше, всіх, що були згідні йти на війну,

25 тих, що перелічено з них, з Гадового роду, сорок и пъять тисяч шість сотень и пъять десят.

26 Дітей Юдиних, по іх народам, по семъям іх, по домові батьків іх, по лічбі именнів, двайцятоліткив и старше, всіх, що були згідні йти на війну,

27 тих, що перелічено з них, з Юдиного роду, сім десят и чотирі тисячі и шість сотень.

28 Дітей Исахарових, по народам іх, по семъям іх, по домові батьків іх, по лічбі именнів, двайцятоліткив и старше, всіх, що були згідні йти на війну,

29 тих, що перелічено з них, з Исахарового роду, пъять десят и чотирі тисячі и чотирі сотні.

30 Дітей Завулонових, по народам іх, по семъям іх, по домові батьків іх, по лічбі именнів, двайцятоліткив и старше, усіх, що були згідні йти на війну,

31 тих, що перелічено з них, з Завулонового роду, пъять десят и сім тисяч и чотирі сотні.

32 Дітей Іосипових, дітей Єхраімових, по народам іх, по семъям іх, по домові батьків іх, по лічбі именнів, двайцятоліткив и старше, всіх, що були згідні йти на війну,

Digitized by Google

33 тих, що перелічено з них, з Ефраімового роду, сорок тисяч и пъять сотень.

34 Дітей Манасиіних, по народам іх, по семъям іх, по домові батьків іх, по лічбі именнів, двайцятоліткив и старше, усіх що булй згідні йти на війну,

35 тих, що перелічено з них, з Манасийного роду, и трийцять и дві тисячі и дві сотні.

36 Дітей Вениаминових, по народам іх, по семъям іх, по домові батьків іх, по лічбі именнів, двайцятоліткив и старше, усіх, що булй згідні йти на війну,

37 тих, що перелічено з них, з Вениаминового роду, трийцять и пъять тисяч и чотирі сотні.

38 Дітей Данових, по народам іх, по семъям іх, по домові батьків іх, по лічбі именнів, з двайцятоліткив и старше, усіх, що булй згідні йти на війну,

39 тих, що перелічено з них, з Данового роду, шісдесят и дві тисячі и сім сотень.

40 Дітей Осурових, по народам іх, по семъям іх, по домові батьків іх, по лічбі именнів, двайцятоліткив и старше, всіх, що булй згідні йти на війну,

41 тих, що перелічено з них з Осурового роду, сорок и одна тисяча и пъять сотень.

42 Дітей Нехталимових, по народам іх, по семъям іх, по домові батьків іх, по лічбі именнів, двайцятоліткив и старше, усіх, що булй згідні йти на війну,

43 усіх, що перелічено з них, з Нехталимового роду, пъять десят и три тисячі и чотирі сотні.

44 Стілько іх перелічено, що Мусій з Ороном перелічили, та князі Израільскі, дванайцять чоловік: кожен був про дом батьків своіх.

45 Отож перелічено дітей Израільських по дому батьків іх, двайцятоліткив и старше, усіх, що булй згідні йти на війну,

46 усіх перелічено шість сотень тисяч и пъять сотень и пъять десят.

47 Тільки ж Левитів по роду іх батьків не лічено між ними.

48 Рече бо Господь до Мусія, глаголючи:

49 Не лічи тільки Левийного роду, и не карбуй іх між дітьми Израільскими,

50 а поставиш Левитів над скинею свідчення и над надобами іі, и над усім до неі:носитимуть вони скиню, и всі надоби іі, и служитимуть у іій, и втаборюватимуцца навкруги скиніі.

51 И як скиня рушатиме далі, Левити складуватимуть іі: и коли треба буде напъясти скиню, Левити становитимуть іі; а хто посторонній приступить, умре смертю.

52 И напинатимуть діти Израільскі намети своі, кожен у своёму таборі, и кожен під своім прапором, по полкам своім.

53 Левити ж втаборюватимуцця навкруги скині свідчення, щоб не було гніву мого на громаду Израільску, и доглядатимуть скині свідчення.

54 И вчинили діти Израільскі усе так, як Господь звелів Мусієві, так вчинили вони.

ГОЛОВА II.

И рече Господь до Мусія и Орона, глаголючи:

2 Кожен з дітей Израільских нехай ташуєцця під своім прапором, з ознакою ёго батьківського дому: оддалекй кругом скині громадськоі нехай напинають намети.

3 И на східнёму боці г сходу сонця стоятимуть повкй табірнёго прапору Юдиного: а Насон, син Оминадавів, — отаманом дітей Юдиних.

4 И ёго війська, и тих, що перелічено в ёму, сім десят и чотирі тисячі и шість сотень.

5 А ті, що стоятимуть коло ёго, — рід Исахарів; а Нехталим, син Согарів, — отаманом дітей Исахарових.

6 И ёго війська, и тих, що перелічено в ёму, — пъять десят и чотирі тисячі и чотирі сотні.

7 Далі рід Завулонів: а Елияв, син Хелонів, — отаманом дітей Завулонових.

8 И ёго війська и тих, що перелічено в ёму, — пъять десят и сім тисяч и чотирі сотні.

9 Всіх, що перелічено в таборі Юди, — сто тисяч и вісім десят тисяч и шість тисяч и чотирі сотні, по полкам іх. Сі виступатимуть перші.

10 На полуденному боці — прапір табора Рувимового по полкам іх; а отаманом дітей Рувимових Елисур, син Седиюрів.

11 И ёго війська, и тих, що перелічено в ёму, — сорок и шість тисяч и пъять сотень.

12 А ті, що становитимуцця коло ёго, — рід Симеонів; а отаманом дітей Симеонових — Саломийло, син Сурисадаів.

13 И ёго війська, и тих, що перелічено в ёму, — пъять десят и девъять тисяч и три сотні.

14 Далі рід Гадів; а отаманом синів Гадових — Елисах, син Рагуилів.

15 И ёго війська, и тих, що перелічено в ёму, — сорок и пъять тисяч и шість сотень и пъять десят.

16 Усіх, що перелічено в таборі Рувима, — сто тисяч и пъять десят и одна тисяча и чотирі сотні и пъять десят, по полкам своім, и виступатимуть другим рядом.

Digitized by Google

17 Далі скиня громадська виступатиме с табором Левицьким посеред табору; як вони втаборяться, так вони й виступатимуть, кожен на своєму місці під своїми прапорами.

18 На західнёму боці — корогов табору Єхраїмового до полкам своїм; а отаманом синів Єхраїмових — Єлисам, син Омиюдів.

19 И ёго війська, и тих, що перелічені в ёму, — сорок тисяч и пъять сотень.

20 А коло ёго — рід Манасиин; а отаманом дітей Манасиїних — Гамалийло, син Хвадасурів.

21 И ёго війська, и тих, що перелічено в ёму, — трийцять и дві тисячі и дві сотні.

22 Далі рід Вениаминів; а отаманом синів Вениаминових — Овидан, син Гадеониів.

23 И ёго війська, и тих, що перелічено в ёму, — трийцять и пъять тисяч и чотирі сотні.

24 Усіх, що перелічено в таборі Єхраїмовому, — сто тисяч и вісім тисяч и одна сотня, по полкам своїм. И йтимуть вони в трейтему ряді.

25 Корогов табора Данового — на півнощнёму боці по полкам своїм: а отаманом дітей Данових — Охиезер, син Омисадаїв.

26 И ёго війська, и тих, що перелічено в ёму, — шість десят и дві тисячі и сім сотень.

27 А ті, що таборитимуцця коло ёго, — рід Осурів; а отаман дітей Осурових — Пагайло, син Єхранів.

28 И ёго війська, и тих, що перелічено з ним, — сорок и одна тисяча и пъять сотень.

29 Далі рід Нехталимів; а отаманом дітей Нехталимових — Огира, син Єнанів.

30 А ёго війська, и тих, що перелічено в ёму, — пъять десят и трі тисячі и чотирі сотні.

31 Усіх, що перелічено в таборі Дановому, — сто тисяч и пъять десят и сім тисяч и шість сотень. Итимуть вони по самому заду з їх корогвами.

32 Стількі перелічено дітей Израїльских по домові батьків їх: усіх, що перелічено в таборах по полкам їх — шість сот тисяч и трі тисячі и пъять сотень и пять десят.

33 Левити же не лічено між дітьми Израїльскими, як Господь звелів Мусієві.

34 И вчинили діти Израїльскі все так, як Господь звелів Мусієві, так вони втаборились під своїми корогвами, и так вони виступали, кожен по своїм сёмъям, и по домові батьків своїх.

ГОЛОВА III.

Оце також роди Оронів и Мусиїв того часу, як Господь глаголав до Мусія на Синай-горі.

2 И ось имення синів Оронових: Надав перворідень, та Овиюд, Єлеазар, та Итамар.

3 Се имення синів Оронових, жерців, що були помазані, що посвятив він служити жерцями.

4 И Надав и Овиюд померли перед Господом як принеслй чужий огонь перед Господом, у пустині Синайській, и не було в їх дітей: а Єлеазар та Итамар служили жерцями під назиром в Орона батька свого.

5 И рече Господь до Мусія, глаголючи:

6 Приведи рід Левиин ближче, та покажи ёго Оронові жерцеві, нехай служать при ёму.

7 И держатимуть вони сторожу в ёго, и стерегтимуть за всю громаду скиню громадську, служачи в скині.

8 И доглядатимуть всякого знаряддя скині громадської, и держатимуть сторожу за дітей Израїльских, служивши в скині.

9 И віддаси Левитів Оронові и синам ёго: віддаси їх зовсім ёму з дітей Израїльских.

10 И настановиш Орона и синів ёго, и пильнуватимуть попівства свого; а хто посторонній приступить, тому смерть.

11 И рече Господь до Мусія, глаголючи:

12 И взяв я оце Левитів з між дітей Израїльских замісь усіх перворoдних, що відкривають утробу між дітьми Израїльскими; тим Левити будуть мої;

13 бо все перворoдне — моє; того дня, як побив я все перворoдне у землі Єгипецькій, освятив я собі все перворoдне в Израїлі, и в чоловіка и в звіра; мої будуть вони: я Господь.

14 Перелічи дітей Левиїних по домові батьків їх, по сёмъям їх: кожне самецьке з первомісяшників и старше мусиш перелічити в них.

15 И перелічив їх Мусій по слову Господнёму як ёму велено.

16 И оцé булй сини Левиї по именням їх Гирсон, и Каат, и Мерарий.

17 А се имення синів Гирсонових по сёмъям їх: Ловения та Семей.

18 А сини Каатові по сёмъям їх: Омрам та Исар, Хеврон та Озило.

19 А сини Мерарієві по сёмъям їх: Малия и Мусия. Се — сёмъї Левицькі по домові батьків їх.

20 Від Гирсона — сімъя Ловенієва, и сімъя Семиїва, се — сёмъї Гирсонські.

21 Налічено їх, по лічбі всіх мужчин від одного місяця и старше, налічено їх сім тисяч и пъять сотень.

22 Сёмъї Гирсонські таборитимуцця позад скині з заходу.

Digitized by Google

23 А старшим батьківського дому в Гирсонців — Єлиасаф, син Даілів.

24 А стерегтимуть сини Гирсонові в скині громадській самоі скині, и намету, и покривлі його, и завісу над дверима в скині громадській,

25 и опін двору, и завісу над дверима в двір, що коло скині, и коло жертівні навкруги, и поворозок на всі потребини іі.

26 А с Каата — сімъя Омраліцців, и сімъя Исарийців, и сімъя Хевронців, и сімъя Озиліцців: се — семъі Каатійські.

27 По лічбі всіх мужчин, від одного місяця та й старше — вісім тисяч и шість сотень, на догляд святиніці,

28 Семъі синів Каатових таборитимуцця с полуденнього боку скині,

29 А старшим батьківськодо дому Каатійців — Єлисахван, син Озиілів.

30 А під іх доглядом — скриня, та стіл, та свідник, та жертівні, та надоби святиніці, де вони служать, и завіс, и знаряддя до його.

31 А Єлизар, син Орона жерця, — старшим над Левицькою старшиною, и назирає за тими, що доглядають святиніці.

32 Від Мерарii — сімъя Маліійців, и сімъя Мушийців: се — семъі Мерарські.

33 А налічено іх, по лічбі мужчин, від місяця и старше, шість тисяч и дві сотні,

34 А старший батьківського дому семей Мерарських — Суриіло, син Овихеів: стоятимуть наметами с півнощнього боку скині.

35 А під стороже̑ю и доглядом у синів Мерарських — дошки скині, и жертви до неі, и стовпи до неі, и стояла до неі, и всі надоби до неі, и все знаряддя до того,

36 и стовпи двору навкруги, и стояла іх, и кілки іх, и поворозки іх.

37 Перед скинею ж от сходу таборитимуцця перед скинею громадською на схід сонця — Мусій та Орон, та сини його, спильнуючи святиниці за дітей Израільских; а хто чужий приступить, тому смерть.

38 Всього налічено Левитів, що перелічили Мусій з Ороном по Господньому велінню, по семъям іх, усіх мужчин, від місяця и старше, двайцять и дві тисячі.

39 И рече Господь до Мусія: Перелічи всіх первородних мужського поглаву дітей Израільских від місяця и старше, и злічи лічбу іх іменнів.

40 И державтимеш Левитів про мене (я Господь) замість усіх первородних між дітьми Израільскими; а скот Левицький замість усіх перваків між скотом Израільским.

41 И перелічив Мусій, як звелів йому Господь, усіх первородних між дітьми Израільскими.

42 И всіх первородних мужського поглаву по лічбі іменнів від місяця и старше налічено двайцять и дві тисячі двісті и сім десят и три.

43 И рече Господь до Мусія, глаголючи:

44 Візьми Левитів замісь усіх первородних між дітьми Израільскими, а скот Левицький замісь іх скоту; и будуть Левити мої: я — Господь.

45 А за тих, що треба викупити, двох сотень и семидесяти и трех первородних з дітей Израільских, що більш над Левитів,

46 візьмеш по пъяти сиклів с кожноі голови, по сиклеві святиницькому візьмеш (у сиклі двайцять гера)

47 и віддасй гроші, що впадуть за викуп лишка викупованих, Оронові та синам його.

48 И взяв Мусій викупні гроші від тих, що булй лишком над тих, которих викупили Левити:

49 від первородних дітей Израільских узяв він гроші: тисячу триста и шість десят пъять, по сиклові святиницькому.

50 И віддав Мусій гроші тих, що булй викуплені, Оронові та синам його, по слову Господньому, як Господь звелів Мусієві.

ГОЛОВА IV.

И рече Господь Мусієві та Оронові, глаголючи:

2 Перелічи синів Каатових з між синів Левиіних, по семъям іх, по домові батьків іх.

3 трийцятолітків и старше аж до пятидесяти років, усіх що ходять у військо, нехай пораюцця в скині громадській.

4 Ось яке порання синів Каатових у скині громадській коло найсвятіщих речей:

5 як рушить табір, прийде Орон та сини його, и здіймуть вони закривний завіс, и вкриють ним скриню свідчення;

6 и положать зверх його покриття з борсукових шкур, и накинуть зверху тканиною з самого гиацинту, и позакладують носила.

7 А стіл покладного хліба застелють тканиною з гиацинту, и поставлять на його миси, и приставки, и кубки, и покришки до накривання всього: и хліб лежатиме на йому по всяк час:

8 и застелють зверх усього тканиною з шарлату, и вкриють іі окриттям з борсукових шкур, и позакладають носила.

9 И візьмуть гиацинтову тканину, и вкриють свічника до освічування, и лампи його, и щипчики його, и кадильниці його, и всі олійні надоби його, що служать знаряддем до його.

10 и положять ёго и всі надоби до ёго під окриття з борсукових шкур и положять на носилки.

11 А на золоту жертівню накинуть воні гиацинтову тканину и вкриють ёго окриття з борсукових шкур, и позакладують носила ёго,

12 и візьмуть усі знаряддя до служби, що з з ними правиця служба в святиниці, и вгорнуть іх у гиацинтову тканину, и вкриють окриттям з борсукових шкур, и положять на носилки;

13 и зметуть попелй з жертівні, и накинуть на ёго кармезинну тканину:

14 и поставляють на ёму всі надоби ёго, що з ними служять при ёму, кадільниці, доставала, лопати, шпрітваси, усі надоби жертівні; и накинуть зверху окриття з борсукових шкур, и позакладують носила в ёго.

15 И як скінчять Орон та синй ёго вкривання святиниці, и всі надоби святиниці, як уже табір налагодиция рушати; тоді синй Каатові прийдуть нести іі; тількі ж нехай не приторкаюцця ні до якоі святоі речи, ато помруть. Се буде тягар синів Каатових у скині свідчення.

16 А на послугу Єлеазара, сина жерця Орона, впадає олива на світло, та пахуще кадило, та щоденна ідома жертва, та помазувальня олива, та догляд скині и всёго, що в ій, у святниці, и в надобах іі.

17 И рече Господь до Мусія та до Орона, глаголючи:

18 Не вигублюйте роду семей Каатівських з між Левитів,

19 а чиніте ім так, щоб воні жили, и не загибали, приступаючи до найсвятіщих речей: нехай Орон та синй ёго дають порядок и визначають кожному ёго послугу и ёго тягар;

20 тількі нехай не ходять дивитись, як укриватимуть святі речи, ато помруть.

21 И рече Господь Мусієві, глаголючи:

22 Перелічй також синів Гирсонових, по домам батьків іх, по семъям іх;

23 почавши с трийцятолітків и старше аж до пятидесятолітніх перелічиш іх; усіх, що згідні на послугу, до порання в скині громадській.

24 Ось яке порання семей Гирсонських, до послуги, и до тяжарів:

25 нестимуть воні опони скині, и скиню громадську, іі крівлю, и крівлю з борсукових шкур, що зверх неі, и завіс до дверей скині громадськоі,

26 и опони двору, и завіс до дверей у двір, що коло скині и коло жертівні навкругй, и іх поворозки, и всі знаряддя до них, и все, що вроблено до того: се буде іх послуга.

27 По наказові Орона и синів ёго буде послуга Гирсонців, у всіх іх тягарах, и у всій іх послузі; и ви роспорядите між ними на догляд усі тягарі.

28 Се послуга семей синів Гирсонових у скині громадській: и догляд іх буде під рукою Итамара, сина Орона жерця.

29 Що до синів Мераріівих, перелічиш іх по семъям іх, по домові батьків іх;

30 почавши с трийцятолітків и старше аж до пъятидесятолітніх перелічиш іх, кожного згідного до послуги, до порання коло скині громадськоі.

31 И ось який догляд іх тягару, по всій послузі іх в скині громадській: дошки скині, та жертий іі, та стовпй іі, та стояла іі,

32 та стовпй двору навкругй неі, та стояла іх, та гаки іх, та поворозки іх, зо всім знаряддям іх, и зо всім прикладом до того; и перелічате по назвам знаряддя тягару, що доглядатимуть воні.

33 Се послуга семей синів Мерарських, по іх послузі коло скині громадськоі, під рукою Итамара, сина Орона жерця.

34 И Мусій з Ороном та з старшим громадським перелічили синів Каатівських по семъям іх, и по домові батьків іх.

35 почавши с трийцятолітків и старше аж до пъятидесятолітніх, кожного згідного до послуги, до порання коло скині громадськоі;

36 и наліченно іх по семъям дві тисячі сім сотень и пъять десят.

37 Стількі наліченно семей Каатівських, усіх згідних до послуги коло скині громадськоі, що Мусій з Ороном перелічили по заповіді Господній під рукою Мусієвою.

38 А тих, що наліченно з синів Гирсонських по семъям іх, и по домові батьків іх,

39 почавши с трийцятолітків и старше аж до пъятидесятолітніх, кожного згідного до послуги, до порання коло скині громадськоі,

40 тих, що наліченно з них, по семъям іх, по домові батьків іх, було дві тисячі и шість сотень и трийцять.

41 Стількі наліченно з семей синів Гирсонських, усіх згідних до послуги коло скині громадськоі, що перелічили Мусій з Ороном по заповіді Господній.

42 А тих, що наліченно з семей синів Мерарийських, по семъям іх, по домові батьків іх,

43 почавши с трийцятолітків и старше та аж до пъятидесятолітніх, кожного згідного до послуги до порання коло скині громадськоі,

44 тих, що наліченно з них по семъям іх, було трі тисячі и дві сотні.

Digitized by Google

45 Стільві налічено з семей синів Мерарийських, що перелічили Мусій з Оро́ном, по слову Господнёму через Мусія.

46 Усіх, що перелічено з Левитів, що перелічили Мусій з Оро́ном та з старщи́м Израйля, по се́мъям іх и по до́мові батьків іх,

47 почавши с трийцятоліткив и ста́рше аж до пъятидесятолітніх, кожного згідного до послуги коло відправи, и до послуги коло тягарів у скині громадській.

48 усіх що перелічено між ними, було́ вісім ти́сяч и пъять со́тень и вісім деся́т.

49 По заповіді Господній перелічив іх Мусій, кожного по ёго́ послузі, и по ёго́ тяга́рові: так він перелічив іх, як Госпо́дь звелів Мусієві.

ГОЛОВА V.

И рече́ Госпо́дь до Мусія, глаго́лючи:

2 Звели́ ді́тям Израйльским, щоб випровадили с та́бору ко́жного прока́женого, и кожного в кого те́чиво, и ко́жного хто опога́нивсь ме́ртвим:

3 и мужчи́н и женщи́н мусите випровадити, за та́бір випровадте іх, щоб не пога́нили вони та́борів, серед которих я живу́.

4 И вчинили так діти Израйльскі, и повипроваджували таких за табір: як Госпо́дь звелів Мусієві, так вчинили діти Израйльскі.

5 И рече́ Госпо́дь Мусієві, глаго́лючи:

6 Говори́ до діте́й Израйльских: Коли́ чоловік або́ женщи́на вчинить який гріх людський и переступить проти Го́спода, и та люди́на бу́де ви́нна,—

7 нехай визнає гріх свій, що вона вчинила, и нагоро́дить за свій пе́реступ те, в чо́му пошко́дила, та, изддасть до то́го пъяти́ну того́, и ве́рне тому́, проти ко́го зробила пе́реступ.

8 Коли́ ж у ко́го не зостало́сь ніякого ро́дича, щоб нагородити за пе́реступ проти ёго́, нехай нагоро́дить, за свій пе́реступ Господе́ві, жерця́, опріч барана́ очище́ння, що ним зро́блене бу́де очище́ння про ёго́.

9 И ко́жна же́ртва з свято́го у діте́й Израйльских, яку́ вони́ прино́сять жерце́ві, бу́де ёго́.

10 И чиє б ні було́ освя́чене, бу́де ёго́: хто б що ні дав жерце́ві, бу́де ёго́.

11 И рече́ Госпо́дь до Мусія, глаго́лючи:

12 Говори́ до діте́й Израйльских, и скажи́ ім: Коли́ чия́ жона́ зверне на́ бік, и переступить проти чоловіка,

13 и хто ля́же з не́ю су́тільно, и те бу́де закри́те від оче́й му́жових, и замкне вона́ те в собі, и бу́де опога́нена, и не бу́де свідка проти не́і, ані пі́ймавецця вона́ як не́будь,

14 и на́йде на ёго́ дух жалю́, и ревнуватиме він жону́ свою́, и вона́ бу́де опога́нена; або́ коли на ёго́ на́йде дух жалю́, и ревнува́тиме він жі́нку свою́, а вона́ не бу́де опога́нена:

15 нехай тоді приведе́ чоловік жінку свою́ до жерця́, и принесе́ іі же́ртву за не́і, десяту части́ну ячмінного бо́рошна; нехай не влива́є олії в бо́рошно, и не кладе́ кади́ла ёго́; бо то же́ртва ревни́ва, же́ртва на спо́мин, що напоминає про кри́вду.

16 И приведе́ іі жере́ць близько, и поставить перед Го́сподом;

17 и візьме жере́ць святоі води в глинняну посу́дину, та пилу, що на до́лівці в скині, жере́ць візьме и вкине в во́ду;

18 и поставить жере́ць жінку перед Го́сподом, и роскриє жінчину го́лову, и дасть поминальню же́ртву ій у ру́ки, що то ревни́ва же́ртва; и бу́де в руці у жерця́ гірка́ вода́ проклятущa;

19 и окриє жере́ць іі клядьбу́, и ска́же жінці: Коли ніхто́ не ляга́в с тобо́ю, и коли ти не зверта́ла на бік, щоб пога́нитись из и́ншим замість му́жа твого́, нехай тобі не шко́дить ся вода́ гірка́ проклятущa.

20 Коли ж ти зверта́ла на бік до и́ншого замість му́жа твого́, и коли опога́нилась еси́, и ляга́в хто с тобо́ю опріч му́жа:

21 тут жере́ць му́сить окрити жінку клятьбо́ю проклятущою, и ска́же жере́ць жінці: Зроби́ тебе́ Го́споди проклятт ям и клятьбо́ю між наро́дом, и дай Го́споди, щоб тобі сте́гна позагнива́лись, а че́рево опу́хло;

22 и ся проклятуща вода́ нехай увійде в утро́бу твою́, щоб твоє че́рево роспу́хло, а сте́гна позагнюювались. А жінка му́сить казати: Амінь, амінь.

23 И напише жере́ць сі прокля́ття в книзі, та й змиє іх водо́ю гірко́ю:

24 и звелить жінці випити води гіркоі проклятущоі, и проклятуща вода́ ввійде в не́і, гірка́.

25 Тоді жере́ць візьме ревни́ву же́ртву ж жінчиних рук, и хита́тиме же́ртву перед Го́сподом, и принесе́ іі на же́ртівню;

26 и візьме жере́ць жме́ню же́ртви, на спо́мин про не́і, и спалить на же́ртівні, и потім дасть жінці напитись води́.

27 И як дасть він ій напитись води́, тоді, коли вона́ опога́нена и переступила проти свого́ му́жа, проклятуща вода́ ввійде в не́і, гірка́, и че́рево ій опу́хне, и сте́гна ій позагнию́ються, а жінка зро́бицця проклятущою між наро́дом.

28 А коли жінка не опога́нена, а чиста, — нічо́го ій не ста́нецця, и нагоні́тиме вона́.

29 Се зако́н про ре́внощі, як жінка зверне на бік замість му́жа свого́, и опога́нитця,

Digitized by Google

30 або́ як дух жалю́ на́йде на ёго́, и ревнува́тиме він жінку свою́, и ста́не молоди́ця перед Го́сподом, и жере́ць ви́творить над не́ю ввесь сей зако́н.

31 Тоді бу́де чоловік неви́нен у кри́вді, а ёго́ жінка понесе́ кри́вду свою́.

ГОЛОВА VI.

И рече́ Госпо́дь до Мусія, глаго́лючи:

2 Говори́ до діте́й Израі́льских, и скажи́ ім: Коли́ чоловік або́ жінка відлу́чицця задля обітни́ці Назаре́йськоі, щоб відлучи́тись Господе́ві,

3 неха́й відлу́чицця од вина́ и міцно́го напи́тку, и не пъе ні ви́нного о́цту, ані о́цту з міцно́го напи́тку, неха́й не пъе ні тру́нку з я́гід, ані ість ви́нних ягід ні свіжих, ні сухи́х.

4 По́ки ёго́ відлуче́ння, не істиме він нічо́го ро́бленого з ви́нного де́рева, від я́дерця до лушпи́ння.

5 По́ки ёго́ відлуче́ння, не при́йде бри́тва на го́лову ёму́, по́ки спо́вняцця дні, на скільки відлучи́вся він Господе́ві, бу́де він святи́й, и ку́чері на голові в ёго́ рости́муть собі.

6 По́ки ёго́ відлуче́ння Господе́ві, не ходи́тиме він до ме́ртвого.

7 Не зро́бить він себе́ нечи́стим, ні для ба́тька сво́го, або для ма́тери своеі, ні для бра́та сво́го, або для сестри́ своеі, коли́ б кото́ре вме́рло; бо по́свят Бо́га ёго́ на голові в ёго́.

8 По́ки ёго́ відлуче́ння, святи́й він Господе́ві.

9 И коли́ б хто вмер несподівано коло ёго́, и він опога́нив би го́лову сво́го по́святу; тоді неха́й ви́голить собі го́лову в день очище́ння сво́го, у се́мий день неха́й ви́голить він.

10 А во́сьмого дня принесе́ дві го́рлиці, або́ двое голубеня́т, до жерця́, до двере́й скині громадськоі;

11 и принесе́ жере́ць одне́ на гріхову́ же́ртву, а дру́ге на огняну́ же́ртву, и зро́бить очище́ння про ёго́, що провини́в він через ме́ртвого, и освя́тить го́лову ёму́ того́ ж дня.

12 И посвя́тить він Господе́ві дні відлуче́ння сво́го, и принесе́ ягня́ перво́літка на пересту́пову же́ртву; дні ж, що були́ перед тим, бу́дуть погу́блені, бо відлуче́ння ёго́ опога́нилось.

13 А се — зако́н Назаре́йський, як спо́вняцця дні відлуче́ння ёго́: приведу́ть ёго́ до двере́й скині громадськоі,

14 и принесе́ він же́ртву свою́ Господе́ві, одного́ бара́нця перво́літка без по́року на огняну́ же́ртву, и одну́ ягни́чку перво́літка без по́року на гріхову́ же́ртву, и одного́ бара́на на пода́чні же́ртви,

15 и сту́жку прі́сного хліба, книшів пшени́чного бо́рошна, замі́шеного на олії, и коржів прі́сних пома́заних олією, и іх ідому́ же́ртву, и іх пивні же́ртви.

16 И принесе́ іх жере́ць перед Го́спода, и принесе́ гріхову́ же́ртву ёго́, и огняну́ же́ртву ёго́.

17 И принесе́ бара́на на по́свят пода́чніх же́ртів Господе́ві, з сту́жкою прі́сного хліба; жере́ць принесе́ тако́ж ідому́ же́ртву свою́, и пивну́ же́ртву свою́.

18 И Назаре́й ви́голить го́лову відлуче́ння сво́го, коло двере́й скині громадськоі, и візьме воло́сся з голови́ відлуче́ння сво́го, и вкине іх у ого́нь що під по́святом пода́чніх же́ртів.

19 И візьме жере́ць ва́рену лопа́тку бара́нячу, и одного́ прі́сного книша́ з сту́жки, и одного́ прі́сного коржа́, и поло́жить Назаре́еві в ру́ки, як уже́ ёго́ відлуче́ння ви́голене;

20 и хита́тиме жере́ць те на хи́тьну же́ртву перед Го́сподом: се святе́ — жерце́ві, с хи́таною груди́ною и підно́шеною лопа́ткою; и після то́го Назаре́еві можна пити вино́.

21 Се зако́н Назаре́йський по обітни́ці, зако́н ёго́ же́ртви Господе́ві про ёго́ відлуче́ння, опріч то́го, що ёго́ рука́ вчини́ла б: яку́ він дав обітни́цю, так му́сить він и вчини́ти по зако́ну відлуче́ння ёго́.

22 И рече́ Госпо́дь до Мусія, глаго́лючи:

23 Говори́ до Аро́на и до ёго́ синів, так: Ось як благословля́тимете діте́й Израі́льских, гово́рячи до них:

24 Госпо́дь благослови́ тебе́ и спаси́ тебе́!

25 Світи́ Го́споди лице́м своім на те́бе, и бува́й ласка́вий до те́бе!

26 Оберни́ Го́споди по́гляд свій на те́бе, и дай тобі впокі́й!

27 И призива́тимуть имъя́ мое́ на діте́й Израі́льских; и я благословля́тиму іх.

ГОЛОВА VII.

И ста́лось дня того, як поста́вив Мусій зовсім скиню, и пома́зав іі, и освяти́в іі, и всі знаря́ддя іі, и же́ртівню и на́доби іі, и пома́зав іх, и освяти́в іх, —

2 князі Израі́льскі, голови до́му батьків іх, що були́ князя́ми ро́дів, и старшинува́ли над тими́, що були́ перелічені, же́ртували;

3 и прийшли́ з свое́ю же́ртвою перед Го́спода з шість кри́тими воза́ми, и двана́йцятьма́ вола́ми: по во́зу на двох князі́в, и на ко́жного по во́лу; и поставили все те перед скине́ю.

Digitized by Google

4 И рече́ Госпо́дь до Мусія, глаго́лючи:
5 Візьми́ від них, неха́й воно́ бу́де на послу́гу скині грома́дській; и пороздава́й Леви́там, ко́жному по его́ послу́зі.
6 И взяв Мусій вози́ и воли́, и пороздава́в Леви́там.
7 Два вози́ и чоти́рі воли́ дав сина́м Гирсо́нським, по іх послу́зі;
8 а чоти́рі вози́ и вісім волів дав сина́м Ме́рарийським, по іх послу́зі, під руко́ю Итама́ра, си́на Оро́на жерця́.
9 Сина́м Каа́тівським не дав нічо́го: бо послу́га коло святни́ці на іх пай була́ така́, що му́сіли вони́ носи́ти на своіх пле́чах.
10 И же́ртували князі на посвяще́ння же́ртівні того́ дня, як іі пома́зано, же́ртували князі свої да́ри перед же́ртівнею.
11 И рече́ Госпо́дь до Мусія: Неха́й прино́сять да́ри свої, ко́жен князь у свій день, на посвяще́ння же́ртівні.
12 И той, хто приніс дар свій пе́рвого дня був Насо́н, син Оминада́вів, з Юди́ного ро́ду;
13 а дар его́ — оди́н срібний полу́мисок, вага́ его́ — сто и три́йцять, оди́н срібний ко́бок у сім деся́т си́клів, по си́клёві святни́цькому; обидва — по́вні пшени́шного бо́рошна, мішаного з олією на ідо́му же́ртву;
14 одна́ кадильниця у сім си́клів зо́лота, по́вна кади́ла;
15 оди́н молоди́й бичо́к, оди́н бара́н, одно́ ягня́ перво́літок, на огняну́ же́ртву;
16 одно́ козеня́ на гріхову́ же́ртву;
17 та на по́свят подя́чніх же́ртів, два бики́, пъять баранів, пъять козлів, пъять ягня́т перво́літків: се дар Насо́на си́на Оминада́вового.
18 Дру́гого дня Натана́йло, син Сога́рів, князь Исаха́рський, подарува́в:
19 дарува́в він у свій дару́нок оди́н срібний полу́мисок, вага́ его́ — сто и три́йцять, оди́н срібний ку́бок у сім деся́т си́клів, по си́клёві святни́цькому; обідва по́вні пшени́шного бо́рошна, мішаного з олією, на ідо́му же́ртву;
20 одну́ кади́льницю з зо́лота у де́сять, по́вну кади́ла:
21 одного́ молодо́го бичка́, одного́ барана́, одно́ ягня́ перво́літка, на огняну́ же́ртву;
22 одно́ козеня́ на гріхову́ же́ртву;
23 та на по́свят подя́чніх же́ртів, пъять баранів, пъять козлів, пъять ягня́т перво́літків: се — дар Натана́йла си́на Сога́рового.
24 Тре́йтёго дня Єлия́в, син Хело́нів, князь дітей Завуло́нських:
25 дар его́ — оди́н срібний полу́мисок, вага́ в ему́ сто и три́йцять, оди́н срібний ку́бок, у сім деся́т си́клів, по си́клёві святни́цькому; обідва по́вні пшени́шного бо́рошна: мішаного з олією на ідо́му же́ртву:
26 одну́ золоту́ кади́льницю у де́сять, по́вну кади́ла;
27 одного́ молодо́го бичка́, одного́ барана́, одно́ ягня́ перво́літка, на огняну́ же́ртву;
28 одно́ козеня́ на гріхову́ же́ртву;
29 та на по́свят подя́чніх же́ртів, два бички́, пъять баранів, пъять козлів, пъятеро ягня́т перво́літків: се дар Єлия́ва, си́на Хело́нового.
30 Четве́ртого дня Єлису́р, син Седию́рів, князь дітей Рувимівських:
31 дар его́ — оди́н срібний полу́мисок вага́ сто и три́йцять, оди́н срібний ку́бок у сім деся́т си́клів, по си́клёві святни́цькому; обідва по́вні пшени́шного бо́рошна на ідо́му же́ртву;
32 одна́ золота́ кади́льниця в де́сять, по́вна кади́ла;
33 оди́н молоди́й бичо́к, оди́н бара́н, одно́ ягня́ перво́літок, на огняну́ же́ртву;
34 одно́ козеня́ на гріхову́ же́ртву;
35 та на по́свят подя́чніх же́ртів, два бики́, пъятеро баранів, пъятеро козлів, пъятеро ягня́т перво́літків: се дар Єлису́ра си́на Седию́рового.
36 Пъя́того дня Саламійло, син Сурисада́ів, князь дітей Симео́нівських:
37 дар его́ — оди́н срібний полу́мисок, вага́ в ему́ — сто и три́йцять, оди́н срібний ку́бок у сім деся́т си́клів, по си́клёві святни́цькому; обідва по́вні пшени́шного бо́рошна мішаного з олією, на огняну́ же́ртву;
38 одна́ золота́ кади́льниця у де́сять, по́вна кади́ла;
39 оди́н молоди́й бичо́к, оди́н бара́н, одно́ ягня́ перво́літок на огняну́ же́ртву;
40 одно́ козеня́ на гріхову́ же́ртву;
41 та на по́свят подя́чніх же́ртів, два бички́, пъять баранів, пъять козлів, пъятеро ягня́т перво́літків: се дар Саломійла, си́на Сурисада́ївого.
42 Ше́стого дня Єлиса́х, син Деве́лів, князь дітей Га́дівських:
43 же́ртва его́ — оди́н срібний полу́мисок, вага́ сто и три́йцять, срібний ку́бок у сім деся́т си́клів, по си́клёві святни́цькому; обидва по́вні пшени́шного бо́рошна мішаного з олією на ідо́му же́ртву:
44 одна́ золота́ кади́льниця у десять, по́вна кади́ла,
45 оди́н молоди́й бичо́к, оди́н бара́н, одно́ ягня́ перво́літок, на огняну́ же́ртву;
46 одно́ козеня́ на гріхову́ же́ртву;

Digitized by Google

47 та на посвят подячніх жертів, два бики, пъять баранів, пъять козлів, пъятеро ягнят перволітків: се — дар Єлисаха, сина Девелієвого.

48 На сёмий день Єлисава, син Омиюдів, князь дітей Єхраімових:

49 ёго дари — один срібний полумисок, ваги в ёму — сто и трийцять, один срібний кубок у сім десят сиклів, по сиклёві святницькому; обидва повні пшенишного борошна, мішаного з олією на ідому жертву:

50 одна золота кадильниця у десять, повна кадила;

51 один молодий бичок, один баран, одно ягня перволіток, на огняну жертву;

52 одно козеня на гріхову жертву;

53 та на посвят подячніх жертів, два бики, пъять баранів, пъять козлів, пъятеро ягнят перволітків: се — дар Єлисама, сина Овиюдового.

54 Восьмого дня — Гамалийло, син Педасурів, князь дітей Манасийських:

55 дар ёго — один срібний полумисок, ваги сто и трийцять, один срібний кубок у сім десят сиклів, по сиклёві святницькому; обидва повні пшенишного борошна, мішаного з олією на ідому жертву;

56 одна золота кадильниця у десять, повна кадила;

57 один молодий бичок, один баран, одно ягня перволіток, на огняну жертву;

58 одно козеня на гріхову жертву;

59 та на посвят подячніх жертів, два бики, пъять баранів, пъять козлів, пъятеро ягнят перволітків: се — жертва Гамалийлова, сина Педасурового.

60 Девъятого дня Овидан, син Гидеонів, князь дітей Вениаминових:

61 дар ёго — один срібний полумисок, ваги в ёму — сто и трийцять, один срібний кубок у сім десят сиклів, по сиклёві святницькому; обидва повні пшенишного борошна, мішаного з олією, на ідому жертву;

62 одна золота кадильница у десять, повна кадила;

63 один молодий бичок, один баран, одно ягня перволіток, на огняну жертву;

64 одно козеня на гріхову жертву;

65 та на посвят подячніх жертів два бики, пъять баранів, пъять козлів, пъятеро ягнят перволітків: се дар Овиданів, сина Гидеонового.

66 Десятого дня Охиезер, син Омисадаїв, князь дітей Даніских:

67 дар ёго — один срібний полумисок, ваги в ёму — сто и трийцять, один срібний кубок у сім десят, по сиклёві святницькому; обидва повні пшенишного борошна, мішаного з олією, на ідому жертву;

68 одна золота кадильниця у десять, повна кадила;

69 один молодий бичок, один баран, одно ягня перволіток, на огняну жертву;

70 одно козеня на гріхову жертву;

71 та на посвят подячніх жертів, два бики, два барани, пъять козлів, пъятеро ягнят перволітків: се — дар Охиезерів, сина Омисадаівого.

72 Одинайцятого дня Палайло, син Окранів, князь дітей Осурівських:

73 дар ёго — один срібний полумисок, ваги в ёму сто и трийцять, один срібний кубок у сім десят сиклів, по сиклёві святницькому; обидва повні пшенишного борошна, мішаного з олією, на ідому жертву;

74 одна золота кадильниця у десять, повна кадила;

75 один молодий бичок, один баран, одно ягня перволіток, на огняну жертву;

76 одно козеня на гріхову жертву;

77 та на посвят подячніх жертів, два бики, пъять баранів, пъять козлів, пъятеро ягнят перволітків: се — дар Пагайла, сина Окранового.

78 Дванайцятого дня Огира, син Єнанів, князь дітей Нехвалимівських:

79 дар ёго — один срібний полумисок, ваги в ёму — сто и трийцять, один срібний кубок у сім десят сиклів, по сиклёві святницькому; обидва повні пшенишного борошна, мішаного з олією, на ідому жертву;

80 одна золота кадильниця у десять, повна кадила;

81 один молодий бичок, один баран, одно ягня перволіток, на огняну жертву;

82 одно козеня на гріхову жертву;

83 та на посвят подячніх жертів, два бики, пъять баранів, пъять козлів, пъятеро ягнят перволітків: се дар Огирів сина Єнанового.

84 Ось що дали князі Израільскі на посвящення жертівні, у той день, як ёго помазано: дванайцять полумисків из срібла, дванайцять срібних кубків, дванайцять кадильнпць из золота;

85 кожний полумисок из срібла у сто и трийцять, кожний кубок у сім десят; усі срібні надоби у дві тисячи и чотирі сотні, по сиклёві святницькому;

86 золотих кадильниць - дванайцять, повних кадила, у десять штука, по сиклёві святницькому; усёго золота в кадильницях — сто и двайцять.

Digitized by Google

87 Усіх биків на огняну жертву—дванайцять бичків, баранів дванайцять, агнят перволітків дванайцять, з їх ідомою жертвою, та козенят на гріхову жертву дванайцять.

88 А всіх биків на посвят подячніх жертів—двайцять и чотирі бичкй, баранів шість десят, козлів шість десят. агнят перволітків шість десят. Се — посвяценння жертівні, як его помазано.

89 И як увійшов Мусій у скиню громадську розмовляти з ним, зачув тоді голос того, хто глаголе до его з над ублагальні що на скрині свідчення, з між двох херувимів: и рече до его.

ГОЛОВА VIII.

И рече Господь до Мусія, глаголючи:

2 Говори до Орона и скажи ему: Як засвічуєш лянпи, сім лянп нехай дають світ по над свішником.

3 И вчинив так Орон; позасвічував лянпи по над свішником, як Господь звелів Мусієві.

4 А робота свішника — коване золото, у стовпці его, у квітках его — коване золото: по взорові якій Господь показав Мусієві зробив він свішник.

5 И рече Господь до Мусія, глаголючи:

6 Візьми Левитів з між дітей Израільских, и очисти їх.

7 И ось що ти зроби їм, щоб очистити їх: окропи їх водою очищення, и нехай пообголюють усе своє тіло, и нехай повипирають плаття своє, и так зроби їх чистими.

8 Тоді нехай візьмуть молодого бичка з ідомою жертвою его, пшемишного борошна, мішаного з олією, а другого молодого бичка візьмеш ти на гріхову жертву.

9 И приведеш Левитів перед скиню громадську: и збереш усе віче дітей Израільских до купи;

10 и приведеш Левитів перед Господа; и діти Израільскі положять руки свої на Левитів;

11 и Орон принесе Левитів перед Господом на жертву дітей Израільских, щоб вони послугували Господеві.

12 И Левити положять їх руки на голови бичкам; и принесеш ти одного на гріхову жертву а другого на огняну жертву, Господеві, щоб зробити очищення про Левитів.

13 И поставиш Левитів перед Ороном, и перед его синами, и принесеш їх на жертву Господеві.

14 Так відділиш ти Левитів з між дітей Израільских, и будуть Левити мої.

15 И після того пійдуть Левити на послугу коло скині громадськоі; и ти очистиш їх, и принесеш їх на жертву.

16 Бо їх зовсім оддано міні з між дітей Израільских; замість тих, що відкривають кожну утробу, первородних усіх дітей Израільских, узяв я їх собі,

17 Бо кожне первородне в дітей Израільских — моє, и в чоловіка и в звіря: того дня, як побив я все первородне у землі Єгипецькій освятив я їх для себе.

18 И взяв я Левитів за все первородне в дітей Израільских.

19 И дав я Левитів, як подарунок Оронові и синам его з між дітей Израільских, послугувати за дітей Израільских у скині громадській, и чинити очищення про дітей Израільских, щоб не склалось ніякоі халепи між дітьми Израільскими, як приступлять Израільскі діти до святиниці.

20 И Мусій з Ороном и всею громадою дітей Израільских зробив Левитам по тому, як Господь звелів Мусієві про Левитів, так зробили діти Израільскі їм.

21 И очищено Левитів, и попрали вони плаття своє, и приніс їх Орон, як жертву перед Господом; и зробив Орон очищення про тих, щоб очистити їх.

22 И після того прийшли Левити на послугу коло скині громадськоі перед Орона, и перед синів его: як Господь звелів Мусієві про Левитів, так він вчинив їм.

23 И рече Господь Мусієві, глаголючи:

24 Ось що Левитам: починаючи з двайцяти и пьяти років и старше, ходитимуть вони на послугу коло скині громадськоі,

25 а с пьятидесяти років переставатимуть вони послугувати, и більше не працюватимуть,

26 а доглядатимуть из своім браттям скині громадській вартуючи, и не знатимуть жодноі послуги. Такий порядок дай Левитам про їх догляд.

ГОЛОВА IX.

И рече Господь Мусієві у пустині Синайській, первого місяця другого року після виходу їх из землі Єгипецькоі:

2 Нехай також діти Израільскі святкують прохід (паску) слушного часу.

3 У чотирнайцятий день сего місяця ввечері, святкуватимете ви его у певну пору: по всім обрядам его и по всім обходинам его, святкуватимете ви его.

4 И сказав Мусій дітям Израільским, щоб вони святкували прохід.

Digitized by Google

5 И святкували воні прохід у чотирнайцятий день первого місяця у вечері у пустині Синайській: як що звелів Господь Мусієві, так и чинили діти Израільскі.

6 И булй декотрі люде, що опоганились мерцем, и не можна було ім святкувати проходу в той день; и прийшлй воні перед Мусія и перед Орона того дня,

7 и казали ті люде ёму: Ми опоганились мерцем: чи вже ж нас не пустять принести жертву Господеві у сей слушний час між дітьми Израільскими?

8 И рече до них Мусій: Стійте, а я прислухаюсь, що Господь звелить про вас.

9 И рече Господь до Мусія, глаголючи:

10 Скажи дітям Израільским, говорячи: Колй хто з вас або з вашого потомства буде нечистий через мерця, або був би в далекій дорозі, то й тоді нехай святкуе паску Господеві.

11 У чотирнайцятий день другого місяця ввечері нехай воні святкують ёго, и ідять іі с прісним хлібом и гіркими травами.

12 Нехай не зоставляють іі на ранок, и не ламлють ані кісточки; по всім обрядам пасковим нехай святкують іі.

13 Колй б же чоловік чистий, и не в дорозі, не святкував паски, таку людину стратити з між народу іі: бо він не приніс жертви Господеві слушного часу; такий чоловік понесе гріх свій.

14 А колй хто чужий пробуватиме між вами, и схоче святкувати паску Господеві, нехай святкуе по заповіді паски и по звичаю пасковому: одна в вас буде заповідь и про чужого, и про того, хто родивсь між вами.

15 И того дня, як скиню поставлено, хмара вкрила скиню, — намет свідчення; и ввечері було на скині як би огняне видовище, до ранку.

16 Так було що разу: хмара вкривала іі в день, а огняне видовище вночі.

17 И як здіймалась угору з скині, після сёго діти Израільскі рушали далі; а на місті, де хмара спускалась, напинали діти Израільскі намети.

18 По Господнёму велінню діти Израільскі мандрували, и по Господнёму велінню ташувались: поки хмара зоставалась над скинею, стояли воні наметами.

19 А як хмара гаялась на скині довго, тоді діти Израільскі вартували Господеві, и не мандрували.

20 Як же лучалось, що хмара не довго була на скині; по Господнёму велінню зоставались воні в наметах своіх, и по Господнёму велінню мандрували.

21 А колй лучалось, що хмара зоставалась з вечора до ранку, и що хмара здіймалась угору зранці, тоді воні мандрували: чи то в день, чи то в ночі здіймалась хмара, воні мандрували.

22 Або як два дні, чи місяць, чи рік гаялась хмара на скині, зостаючись на ій, діти Израільскі стояли наметами и не мандрували; як же здійме іі, воні мандрують.

23 По Господнёму велінню зоставались воні в наметах, и по Господнёму велінню рушали далі: вартували воні Господеві по Господнёму велінню через Мусія.

ГОЛОВА X.

И рече Господь до Мусія, глаголючи:

2 Зроби дві сурми з срібла; с цілого шматка зробиш ти іх: щоб сурмити в них иззиваючи на віче и про рушання табора.

3 И як засурмлять у них, усе віче мусить зібратись до тебе перед дверима скині громадськоі.

4 А як засурмлять тількі в одну сурму, тоді князі, голови тисяч Израільских, зійдуцця до тебе.

5 Як засурмлять трівогу, тоді таборі, що стоять на східнёму боці рушатимуть далі.

6 Як засурмлять трівогу вдруге, тоді таборі, що стоять на полуденному боці, двинуть у дорогу: сурмитимуть воні трівогу про походи.

7 Колй ж треба зібрати громаду, ви сурмитимете, тількі не на трівогу.

11 И синй Оронові, жерці, сурмитимуть у сурми; и се буде вам заповідь у всі ваші народи.

9 И як пійдете ви на війну в вашій землі проти ворога, що тіснитиме вас, то сурмитимете трівогу в сурми; и спогадае вас Господь Бог ваш, и оборонить вас од ворогів ваших.

10 Також у день радощів своіх, и в святкові дні ваші, и на початку місяців ваших, сурмитимете в сурми над огняними жертвами, и над посвятом подячніх жертгів своіх, щоб булй вам спомином перед Богом вашим: я — Господь Бог ваш.

11 И сталось дванайцятого дня другого місяця, на другий рік, хмара знялась угору з скині свідчення.

12 И діти Израільскі двинули с пустині Синайськоі; и хмара зупинилась у пустині Паранській.

13 И рушили воні вперве; так звелів Господь через Мусія.

14 Попереду йшла корогов табору дітей Юдиньских полками своіми, а над сим військом — Насон, син Оминадавів.

Digitized by Google

15 А над військом роду дітей Исахарієських— Натанаїло, син Соґарів.

16 А над військом дітей Завулонових — Єлияв, син Гелонів.

17 И розібрали скиню; и синй Герсонські та синй Мерарийські рушили перві, несучй скиню.

18 А корогов табора Рувимового рушив своіми полками; а над військом єго — Єлисур син Седиюрів.

19 А над військом роду дітей Симеонових — Саламійло, син Сурисадаів.

20 А над військом роду дітей Гадівських — Єлисах, син Девелів.

21 И рушили Каатівці, несучй святницю; а йнші становили скиню, поки ті надійшлй.

22 И двинула табірня корогов дітей Єхраімівських по своім полкам; а над іх військом — Єлисама, син Омнюдів.

23 А над військом роду дітей Манасийних — Гамалійло, син Педазурів.

24 А над військом роду дітей Вениямйнівських — Овидан син Гедеонів.

25 И двинула табірня корогов дітей Данівських, позаду всіх таборів и всіх військ: а над іх військом — Охиезер, син Омисадаів.

26 А над військом роду дітей Осурівських — Пагайло син Окранів.

27 А над військом роду дітей Нехталимівських — Огира, син Єланів.

28 Се—мандрівки дітей Израільских по іх полкам, як вонй рушали далі.

29 И рече Мусій до Іовава, сйна Рагуйлового Мидіянця, Мусієвого тестя: Простуємо оце до міста, що про єго Господь глаголав: Дам вам єго. Иди с нами, и дізнаєш добра від нас; бо Господь глаголав добре про Израіля.

30 Каже: Не піду; а вернусь у свою землю, до моіх родичів.

31 И рече він: Не покидай нас, благаю тебе; а й надто, що ти знаєш, як таборитись у пустині, и став би єсй нам замісь очей.

32 И буде так, як пійдеш з нами, так буде, що яке добро вчинить нам Господь, таке ми тобі чинитимем.

33 И одійшлй вонй від Господнеі горй на три дні ходй; и скриня завіту Господнего йшла перед нйми у три дні ходй, шукаючи становища ім.

34 И хмара Господня була над нйми в день, як виходили вонй с табора.

35 И як рушала скриня, каже було Мусій: Устань Господи, и нехай розсиплюцця вороги твоі; и нехай втікають перед тобою ненавидці твоі.

36 А як зупинялась, він казав: Вернись, Господи, у великі тисячі Израіля.

ГОЛОВА XI.

И нарікав народ марню, и не вподобав сего Господь; и чув Господь, и гнів єго палав; и огонь Господень загорівсь між нйми, и попалив останні часті табору.

2 И плакавсь народ перед Мусієм; и як помоливсь Мусій Господеві, огонь погасило.

3 И назвав він те місто Тавера (пожежа), бо огонь Господень горів між нйми.

4 И мішаний люд, що був між нйми, відчахнувсь через жадобу; а діти Израільскі також плакали знов, и казали: Хто дасть нам мъяса до іжи?

5 Памятаємо, як ми ідали рйбу в Єгипті дармо, и огіркй, и дині, и пір, и цибулю, и часнйк;

6 а тепер душа в нас висохла: нічогісінько, опріч сиеі манни, перед очйма.

7 А манна — як насіння кориянндрове, а цвіт іі як цвіт бделйни.

8 Народ виходив и збірав, и молов у жорнах, або товк у мужчирі, и варив у казанах, и робив кнйші з неі; а смак у ій був такий, як у свіжій олиі.

9 И як падала роса в ночі на табір, падала на єго й манна.

10 Тоді почув Мусій, як народ по своіх семъях плаче, кожен у дверях намета свого, и гнів Господень загорівсь вельми; Мусій також сердивсь.

11 И рече Мусій до Господа: За що засмутив єсй раба свого? и чом не знайшов я ласки в очах у тебе, що положив єсй ваготу всего народу сего на мене?

12 Чи я ж сплодив увесь народ сей? чи я ж народив єго, що глаголеш до мене: Неси єго на руках, як пестющий батько носить немовлятко, у землю що клявсь єсй дати батькам іх?

13 Де міні взяти мъяса про ввесь народ оцей? бо вонй плачуть до мене, говорячи: Дай нам попоісти мъяса.

14 Не здолію вже один вестй ввесь народ сей, бо не стає снаги в мене.

15 И колй дієш таке зо мною, вбий мене, благаю, в рукй своі, колй я здобувсь ласки в очах у тебе; и нехай я не бачитиму бідоти моєі.

16 И рече Господь до Мусія: Зберй до мене сім десят чоловік старшинй Израільскоі, которих знаєш, що старшинують над народом, и отаманують над ним, и приведй іх у скиню громадську, щоб стояли вонй тут у мене.

17 И я спущусь и розмовлятиму с тобою; и візьму я духа, що на тобі, и нашлю єго на іх; и нестимуть вонй ваготу народню с тобою, щоб не ніс ти іі сам.

Digitized by Google

18 И скажи нарόдові: Освятіцця прόти завтрашнього дня, то істимете мъясо; бо плакали ви вуші Господеві, говόрячи: Хто дасть нам попоісти мъяса? дόбре бо в Єгипті булό нам: то дасть вам Господь мъяса, и істимете.

19 Істимете не один день, не два дні, не пъять днів, и не десять днів, и не двайцять днів;

20 а цілий місяць, аж поки вонό лізтиме з ніздер у вас, и огидне вам, за-для того що ви знехтували Гόспода, що між вами, и плакали перед ним, говόрячи: На що ми покинули Єгипет?

21 И рече Мусій: Нарόду навкруги мене шість сόт тисяч піхотинця; а казав еси: Дам ім мъяса, нехай ідять цілий місяць.

22 Чи вже ж побити отари и гурти, щоб нагодувати іх? абό виловити всю рибу в мόрі, щоб угонобити іх?

23 И рече Господь до Мусія: Хіба рука Господня покорόтчала? ось побачиш, чи моє слово спевнницця, чи ні.

24 И вийшов Мусій и переказав нарόдові слова Господні, и зібрав до купи сім десят чоловік старшини нарόднеї, и поставив іі навкруги скині.

25 И спустивсь Господь у хмарі, и глаголав до єго, и взяв духа, що на єму, и наслав на сім десят старшин; и сталось, як опочив дух на них, пророкували вони, и не вмовкали.

26 Отже зісталось двоє в таборі, один на имъя Єлдад, а другий на имъя Медад; и дух опочив на тих; були вони с тих, що написані, та не прийшли в скиню; и пророкували вони в таборі.

27 Аж ось прибіг хлопець и сказав Мусієві, и говόрить: Єлдад и Медад пророкують у таборі.

28 А Исус син Навин, слуга Мусіів, з єго юнаків, одвітував и говόрить: Пане мій Мусію, заборони ім.

29 И рече Мусій до єго: Завидуєш за мене? дай Боже, щоб увесь нарόд Господень був пророками, щоб Господь наслав духа свого на іх!

30 И вернувсь Мусій до табору, він и старшина Израільска.

31 И повіяло вітром від Гόспода, и нагнало перепелиць від мόря, и нападало іх коло табора, на день ходи з одного боку, и на день ходи з другого боку, навкруги табора, и на два лікті на лиці земнόму.

32 И стояв нарόд увесь той день, и всю ніч, и ввесь другий день, и збірали вони перепелиць; найменше назбірав кожен десять гόмерів; и навішали іх навкруги табора.

33 И як булό ще мъясо в них між зубами, ще нежόване, запалав гнів Господень на нарόд, и побив Господь нарόд великою халепою.

34 И прозвав він те місто Киврόт-отава: бо хόвано нарόд що покванивсь.

35 Двинув нарόд від Киврόт-отави до Осирόта, и зупинивсь у Осирόті.

ГОЛОВА XII.

И дорекали Марія з Орόном Мусієві жінкою Єхвиόпинею що взяв за себе; бо взяв за себе Єхвиόпиню жінку.

2 И казали: Чи справді Господь глаголав тільки через Мусія? чи не глаголав він також и через нас? И почув Господь.

3 (Мусій же був найтихший чоловік, над усіх людей, що на лиці земнόму.)

4 И рече Господь зараз до Мусія, и до Орόна, и до Марії: Прийдіть у трьох у скиню громадську. И прийшли вони в трьох.

5 И спустивсь Господь у стовпі хмари, и стояв у дверях скині, и поликав Орόна та Марію; и вони приступили.

6 И рече: Слухайте слова мого: Коли є пророк між вами, я Господь объявляюсь єму в привидді, и говоритиму до єго ві сні.

7 Не такий раб мій Мусій, найвірніщий у всьόму дому моєму.

8 З ним розмовлятиму устами до уст, явно, а не в темній розмόві; и вбачатиме він схоже до Гόспода: чом же ви не боялись дорекати рабόві моєму Мусієві?

9 И гнів Господень запалав прόти них; и одійшли геть.

10 И хмара зникла з скині; аж ось Марія зробилась прокажена, як сніг; и споглянe Орόн на Марію, коли ж вона прокажена.

11 И рече Орόн до Мусія: Ой пане мій, благаю тебе, не клади гріха на нас, в чому ми не дόбре дбали, и в чому ми провинились.

12 Не дай ій бути мов те мертве, що тіло єму до половини згнилό як він виходить из материної утрόби.

13 И кликнув Мусій до Гόспода, говόрячи: Вигой іі, Боже, благаю тебе.

14 И рече Господь до Мусія: Коли б ій отець плюнув у вічі, чи не сόромилась би вона сім день? нехай же відлучять іі з табора на сім день, а опісля знов приймете іі до себе.

15 И відлучено Марію на сім день с табора; и нарόд не мандрував, пόки Марію не впущено.

16 И рушив після сього нарόд з Осирόта, и став наметами у пустині Хвранській.

Digitized by Google

ГОЛОВА XIII.

И рече Господь до Мусія, глаголючи:

2 Пішли людей, нехай шукають землі Хананськоі, що дав я дітям Израільським: зо всякого роду батьків іх пошлете ви чоловіка, кожен щоб був гетьман над ними.

3 И послав іх Мусій по Господнёму велінню с пустині Хваранськоі: усі ті люде — голови дітей Израільских.

4 А се имення іх: з роду Рувимового, Самійло, син Захурів.

5 З роду Симеонового, Сахват син Сурин.

6 З роду Юдиного, Халев, син Єхвоннів.

7 З роду Исахарового, Иган, син Іосипів.

8 З роду Єхремового, Овсис, син Навин.

9 З роду Венямйнового, Хвалтій, син Рахвуів.

10 З роду Завулонового, Гадійло, син Судіів.

11 З роду Іосипового, з роду Манасиіного, Гадій, син Сусів.

12 З роду Данового. Омійло, син Гемалів.

13 З роду Осурового, Сахтур, син Михайлів.

14 З роду Нехталимового, Навій, син Савинів.

15 З роду Гадового, Гудійло, син Махиилів.

16 Се имення людей, що послав Мусій роздивитись по землі. И назвав Мусій Овсія сина Навинового Исусом.

17 И послав іх Мусій на розглядини у землю Хананську, и рече до них: Идіть сюди на полудня и підиймітесь на гору,

18 и погляньте по землі, яка вона; и по народу що там живе, чи потужний, чи ні, чи мало ёго, чи багацько;

19 и що за земля де він живе, чи добра чи не добра; и які городи, що вони там живуть, чи в наметів, чи твержені;

20 и яка там земля, чи плодюща, чи ні, чи є там ліс, чи нема. И бувайте сміливі, и принесіть врожаю тоі землі. Тепер саме пора перного збірання винограду.

21 И пійшли вони, и шукали землі від пустині Синськоі аж до Роова, як ити на Ємат.

22 И піднялись ис полудня, и прийшли в Хеврон; де Олиман, Сесій и Хвеламин, діти Єнаковні. (Хеврон збудовано сім років перш Танина в Єгипті.)

23 И прийшли до ручаю Єсхола, и зрізали тут віту з гроною винограду, и несли іі між двома на палиці; и гранатові яблука й хвиги.

24 Прозвано було то місто ручай Єскол, за для грони винограду, що зрізали ту діти Израільскі.

25 И вернулись вони з розглядин землі через сорок днів.

26 И вернувшись прийшли до Мусія, и до Орона, и до всеі громади дітей Израільских, у пустиню Хваранську, у Кадис; и принесли вісті ім, и громаді, и показали ім, що родить земля.

27 И казали ёму, и говорили: Були ми в землі, куди послав еси нас, и справді тече вона молоком и медом; и ось що вона родить.

28 Тількі ж народ потужний живе в тій землі, а городи з мурами, дуже великі; ще ж ми бачили й дітей Єнакових там.

29 Омалики живуть у тій землі на полудні; а Хетіі и Євусіі и Оморіі живуть по горах; а Хананці живуть коло моря, и коло берега Іордані.

30 И втихомирив Халев народ перед Мусієм, и рече: Ходімо зараз та осягнемо іі; бо ми здоліемо підгорнути іі.

31 Люде ж, що прийшли з ним, казали: Не сила наша йти проти того народу; дужчі вони від нас.

32 И подали вони нетарну звістку про землю, що шукали дітям Израільским, говорячи: Земля, що ми розвідували, така, що жере людей своіх; а всі люде, що ми бачили там, великого зросту.

33 И бачили ми велетнів, синів Єнакових, рід іх велетенський; и були ми в себе в очах наче травяні коники, та й ім здавались такими.

ГОЛОВА XIV.

И вся громада виляла голос голосючи; и плакав народ тоі ночи.

2 И всі діти Израільскі нарекали на Мусія и на Орона; и вся громада казала ім: Коли б дав був Бог, щоб ми померли у землі Єгипецькій; або коли б дав Бог, щоб ми померли в сій пустині!

3 И на що вивів нас Господь у сю землю, погибати від меча, щоб наші жінки и діти стались здобиччю? чи не лучче було б для нас вернутись у Єгипет?

4 И казали один другому: поставимо собі отамана и вернемось у Єгипет.

5 Тоді Мусій и Орон попадали на свої лиця перед вічем громадським дітей Израільских.

6 А Исус, син Навин та Халев, син Єхвонів, ис тих, що розвідували про землю, розідрали на собі одежу,

7 и казали всій беседі дітей Израільских, говорячи: Земля, що ми пройшли нею, дуже добра земля.

8 Коли Господь возлюбить нас, то приведе він нас у ту землю, и дасть іі нам, землю текущу молоком и медом.

9 Тількі не супречайтеся Господеві, и не бійтесь людей тамешніх; бо вони — хліб наш: іх оборона покинула іх, а з нами Господь; не бійтесь іх.

Digitized by Google

10 Алé вся громáда гукáла, щоб їх побúто
камінням. И явúлась Госпóдня слáва в скúні гро-
мáдськúй перед усімá дітьмú Израíльскими.
11 И речé Госпóдь до Мусія: Дóки ще сей
нарóд гнівúтиме менé? и дóки ще вонú не вірува-
тимуть міні, після всіх ознáк, які явúв я між
нимú?
12 Побъю іх мóром, и обезнаслідяу іх, и зро-
блю с тéбе велúкий нарóд, потужніщий за них.
13 И речé Мусій до Гóспода: Тоді Єгиптяне
дочýюцця про се (бо вúвів єси нарóд сей сúлою
твоéю з міждо них),
14 и перекáжуть про се людям сéі землі;
бо вонú чýли, що ти Госпóдь — між сим нарóдом,
що тебé вúдано, лицéм до лицá, и твоя хмáра сто-
їть над нимú, и ти йдеш перед нимú, деннóі добú
у стовпі хмáри, а в стовпі огняному — в ночі.
15 То як убъéш увéсь нарóд сей, мов одногó
чоловіка, тоді нарóди, що чувáли про твою слáву,
казáтимуть тáкечки:
16 Не зміг Госпóдь привестú нарóд сей у ту
зéмлю, що клявся ім, тим він побúв іх у пустúні.
17 Оце ж благáю тебé, нехáй сúла Гóспода
могó бýде велúка, так як казáв єси, глагóлючи:
18 Госпóдь довготерпілúвий, и многомилостú-
вий, прощáє крúвду и пéреступ, и нікóли не оправ-
дить винувáтого, карáє крúвду батьків на дітях до
трéтєго и четвéртого нáроду.
19 Простú, благáю тебé, крúвду сёгó нарóду
по велúкій мúлості твоій, як прощáв єсú нарóд
сей, від Єгипту аж и дóсі.
20 И речé Госпóдь: Простúв я по слóву
твоéму:
21 тільки ж, як я живúй, так прáвда, що вся
землá спóвницця слáвою Госпóднею.
22 Бо всі ті люде, що вбачáли слáву мою, и
дивá мої, що я чинúв у Єгипті и в пустúні, и спо-
кушáли менé оттáк дéсять разів, и не слýхали гó-
лосу могó, —
23 не побáчать землі що клявсь я батькáм іх,
и ніхтó с тих, що гнівúв менé не бáчитиме ії;
24 рабá ж могó Халевá за те, що мав úншого
дýха в собі и йшов за мнóю до кінцá, приведý
я в зéмлю, кудú він ходúв, и плід ёгó осягне ії.
25 (Омалúки ж и Ханáнці жилú в долúні.)
Зáвтра вертáйтесь, и ідіть у пустúню иґ Червó-
ному мóрю.
26 И речé Госпóдь до Мусія и до Орóна, гла-
гóлючи:
27 Дóки міні мúлувати сю ледáчу громáду,
що нарекá на мéне? Чув я нарекáния дітéй Израí-
льских, що нарекáють вонú на мéне.
28 Скажú ім: Як я живúй, речé Госпóдь, як
ви говорúли міні в уші, так я зроблю вам:.
29 Кóсті вáші полáжуть у сій пустúні; и всі
що перелічено з вас, почáвши з двайцятоліткiв и
стáрше, котóрі нарекáли на мéне,
30 не ввійдете в ту зéмлю що клявсь я що
житимете в ій, опріч Халéва, сúна Єхвонієвого, и
Исýса, сина Навúна.
31 Малéчу ж вáшу, що казáли ви стáнецця
здóбиччю, тих я приведý, и вонú осягнуть зéмлю,
що ви погордувáли нéю.
32 Вáші ж кості поляжуть у пустúні.
33 А вáші діти слонятимуцця по пустúні сó-
рок рóків, и нестúмуть на собі вáшу непорядність,
аж пóки вáші кóсти потліють у пустúні.
34 По лічбі днів, скільки ви шукáли землі,
сóрок днів, на кóжний день по рóку, нестúмете ви
свої крúвди, сóрок рóків, и взнáєте ви моє ламáння
обіцянки.
35 Я Госпóдь глагóлав: Учиню я ось що ле-
дáчій сій громáді, що зібралась на мéне: вúгинуть
вонú от у сій пустúні, и помрýть вонú тут.
36 И люде, що послáв Мусій шукáти землі,
що повертáлись, и підвелú всю громáду на нарі-
кáния проти ёгó, навівши огýду на зéмлю.
37 ті люде, що принеслú негáрні вісті про
зéмлю, помéрли від хáлепи перед Гóсподом.
38 Исýс же, син Навин, и Халéв син Єхву-
ніїв, з тих людéй, що ходúли шукáти землі, зо-
стáлись живі.
39 И переказáв Мусій глагóли сі усім дітям
Израíльским; и сумувáв нарóд тяжко.
40 И повставáли вонú рáно в рáнці, и позбі-
рáлись на верх горú, говорячи: Ось ми тýтечки, и
пійдемо у те місто, що обітувáв нам Госпóдь, бо
ми провинúли.
41 И речé Мусій: Нá що се ви знов престу-
пáєте через зáповідь Госпóдню? От же не бýде з
сёгó дабрá.
42 Не ідіть, бо немá Гóспода між вáми; щоб
не побúли вас ворогú вáші.
43 Бо Омалúки и Ханáнці там перед вáми,
погúнете від мечá: Одвернýлись ви од Гóспода,
тим и Госпóдь не бýде з вáми.
44 Вонú ж намоглúсь итú аж на верх на гóру;
а про-те скрúня завіту Госпóднёго и Мосій не
вúйшли с таборúща.
45 Тоді Омалúки рúнули з горú, и Ханáнці,
що жилú по угірях, и побúли іх, и вганяли за
нимú аж до Орми.

ГОЛОВА XV.

И речé Госпóдь до Мусія, глагóлючи:
2 Говорú до дітéй Израíльских и скажú ім:
Як прийдете ви в зéмлю, де житимете, що я вам дам,

Digitized by Google

3 и схочете принести жертву через огонь Господеві, огняну жертву, або посвят по обітниці, або самохітню жертву, або великосвятню, на любе нюхання Господеві, ш череди, чи з отари;

4 то нехай той, хто приносить свою жертву Господеві, принесе ідому жертву з десятоі частини пшеничного борошна мішаного ш четвертиною гина олиі.

5 А четвертину дина вина на пивну жертву приготуєш ти з огняною жертвою або с посвятом до одного ягняти.

6 Або до барана приготуєш ти на ідому жертву дві десятих частин пшеничного борошна, мішаного с третиною гина олиі.

7 А на пивну жертву принесеш ти третину гина вина, до любого нюхання Господеві.

8 И як наготуєш ти бичка на огняну жертву, або на посвят по обітниці, або подячні жертви Господеві;

9 нехай тоді принесе з бичком ідому жертву с трёх десятих частин пшеничного борошна, мішаного с половиною гина олиі.

10 И принесеш на пивну жертву пів гина вина, жертва через огонь, на любе нюхання Господеві.

11 Так треба зробити на одного бичка, або на одного барана, або на ягня, або на козеня.

12 Скількі б ви ні наготовили, на кожне так зробите по іх лічбі.

13 Хто народивсь у краіні, мусить чинити се по звичаю, приносячи жертву через огонь, на любе нюхання Господеві.

14 А коли чужий пробуває в вас, або хто б ні був у ваших народах, и схотів принести жертву через огонь, на любе нюхання Господеві; як ви робите, так и він робитиме.

15 Одна заповідь — про вашу громаду, и також про чуженицю що пробуває в вас, заповідь вічня у ваші народи: як ви, так нехай буде й чужий перед Господом.

16 Один закон и один звичай буде про вас, и про чуженицю що пробуває в вас.

17 И рече Господь до Мусія, глаголючи:

18 Говори до дітей Ізраільських и скажи ім: Як прийдете в землю, куди я приведу вас,

19 то івши хліб тоі землі, приноситимете возношену жертву Господеві.

20 Приноситимете ви книш с первого вашого тіста на возношену жертву: як возношену жертву с току, так возноситимете ёго.

21 С первого вашого тіста даватимете ви Господеві возношену жертву у ваші народи.

22 А коли ви помилитесь, и не спевните всіх заповідей, які Господь глаголав Мусієві,

23 всёго, що Господь звелів вам через Мусія, с того дня, як Господь звелів, и потім між вашими народами;

24 тоді, коли сталась яка помилка через недосвід без довіду громадського, нехай уся громада принесе одного молодого бичка на любе нюхання Господеві з ідомою жертвою ёго и з пивною жертвою ёго, по звичаю, и одно козеня на гріхову жертву.

25 И жерець зробить очищення про всю громаду дітей Ізраільских, и буде прощено ім; бо то — недосвід; и принесуть жертву свою, посвят через огонь Господеві, и жертву свою перед Господом про свій недосвід;

26 и буде прощено всій громаді дітей Ізраільских, и чужениці, що житиме в них; яко ввесь народ був у недосвіді.

27 И коли яка душа провинить через недосвід, нехай принесе козу перволітка на гріхову жертву.

28 И зробить жерець очищення про людину, що провинила недосвідом, коли вона провинить через недосвід перед Господом, и буде вона чиста, и буде ій прощено.

29 Матимете один закон про того, хто провинить через недосвід, и про того, хто родивсь між дітьми Ізраільскими, и про чуженицю, що пробуває між ними.

30 Котора ж би людина робила що упором, чи родилась вона в сій землі, чи чужениця, однаково судитиме іі Господь; и таку людину треба стратити між народом.

31 Бо вона погордувала словом Господнім, и поламала заповідь ёго; таку людину притьмом стратити; кривда іі — на ій.

32 И як булі діти Ізраільскі у пустині, надибали вони чоловіка, що збірав цурупалки у суботу.

33 И ті, що надибали, як він збірав цурупалки, привели ёго до Мусія, и Орона, и до громади.

34 И посаджено ёго за сторожу, бо не було явлено, що з ним робити.

35 И рече Господь до Мусія: Неминуща смерть ёму; уся громада нехай побъе ёго камінням за табором.

36 И вивела ёго вся громада за табір, и побила ёго камінням, на смерть, як Господь звелів Мусієві.

37 И рече Господь Мусієві, глаголючи:

38 Говори до дітей Ізраільских и звели ім поробити китиці на кінцях одежи своеі, у всі своі народи, и щоб на ті китиці, що по кінцях, брали поворозку з гиацинту;

Digitized by Google

39 и нехáй бýде та кúтиця вам про те, щоб, глянувши на нéі, споминáли всі зáповіді Госпóдні, и певнúли іх; и щоб не ходúли ви рóбом сéрця свогó и очéй своіх, що довóдять вас до перéлюбок;

40 щоб ви памъятáли и певнúли зáповіді моі, и булú святі Бóгові вáшому.

41 Я — Гóсподь Бог ваш, що вúвів вас из землі Єгúпецькоі, щоб бýти вáшим Бóгом: я — Госпóдь Бог ваш.

ГОЛОВА XVI.

А Корій, син Исарів, сина Каáтового, сина Левиіного, та Датáн та Овирóн, сини Єлиявові, та Овнáн, сúн Хвалéта, сини побунтувáли людéй,

2 и піднялúсь на Мусія, з дéкотрими з дітéй Изрáільских; булó такúх дві тúсячі и пъять десят мýжів громадських, що схóдились у громáду, людéй значних;

3 и скýпились воні проти Мусія и проти Орóна и казáли до них: Нáдто пишáєтесь ви, бо вся громáда — святá, кóжен з громáди, и Госпóдь — живé між ними: чогó ж ви несетéсь над громáдою Госпóднёю?

4 И почýвши се Мусій, упáв на облúччя своє,

5 и рече до Корія и до всёгó ёгó товариства, говóрячи: Зáвтра Госпóдь покáже, хто ёгó и хто святúй, и звелúть тому приступúти до сéбе: тому, когó він вúбрав, звелúть він приступúти до сéбе.

6 Зробіте так: поберіть кадúльниці, ти, Корію, и вся твоя кýпа,

7 и понаклáдуйте жáру тудú, и понаклáдуйте кадúла тудú перед Гóсподом зáвтра; и когó Госпóдь вúбрав, той бýде святúй; вúсоко ви несетéсь, сини Левúіни.

8 И речé Мусій до Корія: Ось слýхайте, сини Левúіни:

9 Чи ще з вас мáло, що Бог Изрáільский відлучúв вас від громáди Изрáільскоі, щоб пригорнýти до сéбе на слýжбу в скúні Госпóдній, и щоб стояли ви перед Громáдою слýжачи за нéі?

10 Пригорнýв тебé до сéбе, и все брáття твоє синів Левúіних с тобóю; а ви бажáєте жерéцтва?

11 Чогó се ти и вся твоя кýпа зібрáлись на Гóспода? и щó зробúв Орóн, що ви нарекáєте на ёгó?

12 И послáв Мусій по Датáна и Овирáма, синів Єлиявових, а ті кáжуть: Не пійдемо:

13 хібá се малá річ, що вúвів есú нас из землі текýщоі молокóм и мéдом, щоб погубúти в пустúні, абú самóму вчинúтись князем над нáми?

14 Нáдто ж, не привів еси нас у зéмлю, що течé молокóм и мéдом, и не дав нам осягтú нúви и виногрáдники. Хібá повикóлюєм óчі сим лю́дям? Не пійдемо.

15 И велúке мав пересéрдя Мусій, и речé до Гóспода: Не вважáй на іх жéртву: не взяв я ні єдúного ослá в них, ані заподіяв якé зло ім.

16 И речé Мусій до Корія: Прийдú сам и вся твоя кýпа перед Гóспода, ти, и воні, и Орóн, зáвтра;

17 и візьміть кóжен кадúльницю своя, и накладіть кадúла тудú, и несіть перед Гóспода кóжен кадúльницю свою, дві тúсячі и пъять десят кадúльниць; ти тáкож и Орóн, кóжен — кадúльницю свою.

18 И побрáли воні кóжен кадúльниці своі, и понаклáдували жáру, и пóнаклáдували кадúла на жáр, и стáли в двéрях скúні громáдськоі з Мусієм и Орóном.

19 И зібрáв Корій усю громáду проти них ик дверям скúні громáдськоі; и слáва Госпóдня явúлась громáді.

20 И речé Госпóдь до Мусія и до Орóна, глагóлючи:

21 Відлучітесь з між сéі громáди, я погублю іі зáраз.

22 И попáдали воні на облúччя своі, и казáли: О Бóже, Бóже душú всякого тіла! чи вже ж за гріх одногó чоловіка прогнівúвсь єси на всю громáду?

23 И речé Госпóдь до Мусія, глагóлючи:

24 Говорú до громáди так: Гетте від намéту Корія, Датáна и Овирáмового.

25 И встав Мусій и ввійшóв до Датáна и Овирáма; и старшинá Изрáільска йшлá за ним.

26 И речé до громáди так: Одийдіть від намéтів сих ледáчих людéй, и не торкáйтесь ні об щó іх, атó погúнете у всіх гріхáх іх.

27 И відійшлú всі від намéту Коріівого, Датáнового, и Овирáмового, різно: и повихóдили Датáн з Овирáмом, и стоя́ли в двéрях намéтів своіх, и жінкú іх, и малéнькі дітки іх.

28 И речé Мусій: По сёмý пізнáєте, що Госпóдь послáв менé чинúти всі рéчі сі; не з свогó рóзуму чиню я.

29 Колú сі люде помрýть звичáйною смéртю людськóю, абó колú ім стáнецця щó людське; то Госпóдь не посилáв менé.

30 Як же Госпóдь зрóбить річ нову, и землá роздзявить своі чéлюсті, и пожерé іх, з усім, щó воні мáють, и западýцця воні від рáзу, тоді розýмно бýде вам, що сі люде прогнівúли Гóспода.

31 И стáлось, скоро скінчúв він сю мóву, як землá розступúлась під ними,

32 и роздзявила земля чéлюсті своі, и пожéрла іх, и сéмъі іх, и всіх людéй Коріівих, и все добрó іх.

Digitized by Google

33 Самі вони́ и все що́ ма́ли провали́лись живі у безо́дню, и земля́ зійшла́сь над ни́ми: и погибли вони́ з між грома́ди.

34 И ввесь Изра́іль, шо стоя́в навкруги́ них, порозбіга́вся с крико́м від них, бо каза́ли: Ато́ й нас пожере́ земля́.

35 И взя́всь ого́нь від Го́спода, и спали́в двісті и пъять деся́т душ, що прино́сили кади́ло.

36 И рече́ Госпо́дь до Мусія, глаго́лючи:

37 Скажи́ Єлеаза́рові, си́нові Оро́новому жерцёвому, неха́й позабіра́є кади́льниці с пожари́ща и пороскида́є ого́нь; бо вони́ освяти́лись.

38 С кади́льниць тих грішників, що провини́ли проти своіх душ, неха́й наро́бить широ́ких блях и обібъє́ же́ртівню: бо вони́ принесли́ іх перед Го́сподом, тим вони́ освяти́лись; и бу́де се озна́кою ді́тям Изра́ільским.

39 И забра́в Єлеаза́р мідяні кади́льниці, що ними́ кади́ли ті погорілі, и поро́блено з них бля́хи, и оббито же́ртівню,

40 щоб була́ спо́минка ді́тям Изра́ільским, щоб ніхто́ сторо́нній, хто не с плоду Оро́нового, не приступа́в кади́ти перед Го́сподом, щоб не було́ з ним того́, що́ с Коріє́м и ёго́ ку́пою, як Госпо́дь каза́в через Мусія.

41 От же назавтра вся грома́да діте́й Изра́ільских нарека́ла на Мусія, гово́рячи: Погра́тили ви людей Госпо́дніх.

42 И ста́лось, як ску́пилась грома́да проти Мусія и проти Оро́на, спогля́нули на скиню грома́дську: аж ось хма́ра вкри́ла іі, и зъяви́лася сла́ва Госпо́дня.

43 И прийшо́в Мусій з Оро́ном перед ски́ню грома́дську.

44 И рече́ Госпо́дь Мусієві, глаго́лючи:

45 Ге́тте з між сієі грома́ди, спалю́ іі в одну́ хвили́ну. И попа́дали вони́ на обли́ччя своі.

46 И рече́ Мусій Оро́нові: Візьми́ кади́льницю, и наклади́ жа́ру в не́і з же́ртівні, и положи́ кади́ла, и йди бо́ржій у грома́ду, и зроби́ очище́ння про них, бо ди́ше гніво́м від Го́спода; вже почався мір.

47 И взяв Оро́н як звелі́в Мусій, и вбіг у сере́дину грома́ди; колй ж мір поча́в уже між наро́дом; и положи́в він кади́ла и зроби́в очище́ння про наро́д.

48 И стоя́в він між ме́ртвим и живи́м; и мір зупини́вся.

49 Поме́рло ж від мо́ру со́рок ти́сяч и сім со́тень, опріч тих, що поме́рли через Корія.

50 И верну́вся Оро́н до Мусія у две́рі ски́ні грома́дськоі: и мір переста́в.

ГОЛОВА XVII.

И рече́ Госпо́дь до Мусія, глаго́лючи:

2 Говори́ до діте́й Изра́ільских, и візьми́ в ко́жного з них па́лицю по до́мові батьків іх, від усіх ста́рших іх по до́мові батьків іх двана́йцять па́лиць; напиши́ ко́жного чоловіка имъя́ на па́лиці ёго́.

3 И напи́шеш ти Оро́нове имъя́ на па́лиці Леви́і; одна бо па́лиця від ко́жноі голови́ до́му батьків іх.

4 И покладе́ш іх у ски́ні грома́дській перед свідченням, де я спітка́ю тебе́.

5 И ста́нецця, що того́ па́лиця, кого́ я ви́беру, процвіте квіткою; и хо́чу я вгамува́ти наріка́ння діте́й Изра́ільских, що нарі́ка́ють вони́ на те́бе.

6 И говори́в Мусій до діте́й Изра́ільских, и ко́жен из князів іх дав ёму па́лицю, від ко́жноі ста́ршоі голови́ одну́, по дома́м батьків іх, двана́йцять па́лиць, и па́лиця Оро́нова — між іх па́лицями.

7 И покла́в Мусій па́лиці перед Го́сподом у ски́ні свідчення.

8 И ста́лось, увійшо́в Мусій ура́нці в ски́ню свідчення; колй ж па́лиця Оро́нова від до́му Леви́іного проросла́, и пусти́ла на́ростки, и процвіла́ квітками, и зроди́ла мигда́лі.

9 И ви́ніс Мусій усі па́лиці с перед Го́спода до всіх діте́й Изра́ільских; диви́лись вони́, и брав ко́жен па́лицю свою́.

10 И рече́ Госпо́дь до Мусія: Внеси́ Оро́нову па́лицю знов перед свідчення, неха́й лежи́ть у схо́ванці, я́ко озна́ка проти бунтівників; и ти вгиня́тимеш міні ху́тко іх нарека́ння, щоб не поме́рти ім.

11 И зроби́в так Мусій: як Госпо́дь звелі́в ёму́, так він зроби́в.

12 И каза́ли діти Изра́ільскі Мусієві так: Оце́ ж ми поміра́ємо, ми загиба́ємо, ми всі загиба́ємо.

13 Хто хоч тро́хи присту́пить до ски́ні Госпо́днёі, за́раз вміра́є: чи вже ж нам усім ви́гинути?

ГОЛОВА XVIII.

И рече́ Госпо́дь до Оро́на: Ти и сині́ твоі и твій батьківський дом с тобо́ю нести́мете кри́вду святи́ні; и ти с твоіми сина́ми нести́мете кри́вду жере́цтва.

2 Приведи́ з собо́ю и бра́ття твоє́ тако́ж из ро́ду Леви́іного, ро́ду ба́тька твого́, щоб прилучи́лись до те́бе и служи́ли тобі; ти ж и сині́ твоі с тобо́ю служи́тимете перед ски́нею свідчення.

3 И вартува́тимуть коло те́бе и вартува́тимуть коло ски́ні; тількі неха́й не приступа́ють до

Digitized by Google

на́добів святни́ці и же́ртівні, щоб ні вони́, ані ви не поме́рли.

4 И прилу́чацця до те́бе, и вартува́тимуть коло скѝні грома́дськоі, про всі послу́ги скѝні, а чуже неха́й не приступа́ до вас.

5 И догляда́тимете святни́ці, и догляда́тимете же́ртівні, щоб не було́ вже більш гніву́ на діте́й Изра́ільських.

6 И оце взяв я ва́ше бра́ття Леви́тів з між діте́й Изра́ільских: вам да́но іх я́ко дар Господе́ві, послугова́ти коло скѝні грома́дськоі.

7 Тим же ти и сині́ твоі с тобо́ю держа́тимете жере́цтво своє́ про вся́ку річ коло же́ртівні, и за за́вісом; и слу́житимете: я дав вам жере́цтво ва́ше, я́ко слу́жбу благода́тню; а сторо́ннёму, хто присту́пить, неха́й бу́де смерть.

8 И рече́ Госпо́дь Оро́нові: Оце́ дав я та́кож тобі до́гляд моіх возно́шених же́ртів зо всіх освя́чених рече́й у діте́й Изра́ільських; тобі я дав іх за для пома́зання, и твоім сина́м, за́повіддю вішнёю.

9 Ось що бу́де твоє́ з найсвятіщого, з огню: ко́жен при́нос іх, ко́жна ідома́ же́ртва іх, и ко́жна гріхова́ же́ртва іх, и ко́жна переступо́ва же́ртва іх, що дава́тимуть міні, бу́де найсвятіще про те́бе и про сині́ твоі.

10 У найсвятіщому місці пожива́тимеш те; ко́жен мужчи́на істеме те: воно́ буде святе́ тобі.

11 И се — твоє́; возно́шена же́ртва іх да́ру, з усіма́ хи́таними же́ртвами діте́й Изра́ільских: я дав іх тобі, и сина́м твоім, и до́чкам твоім с тобою, установою вішнёю: ко́жне чи́сте у твоє́му до́мові істимете.

12 Все найкра́ще з оли́ви, и все найкра́ще з вина́, и с пшени́ці, пе́рвий врожа́й зо всёго, що̀ вони́ прино́ситимуть Господе́ві, я дав тобі.

13 Уся́ка новина́ з землі, що прино́ситимуть вони́ Господе́ві, бу́де твоя́; ко́жне чи́сте в дому́ твоє́му істимете.

14 Уся́чина с по́святу в Изра́ілі бу́де твоя́.

15 Усе, що̀ відкрива́ утро́бу у вся́кому тілі, що вони́ прино́сять Господе́ві, чи то з люде́й, чи з звіря, бу́де твоє́: а про-те́ пе́рворідня чоловічого ти викупо́вуватимеш, и первака́ нечи́стих звірів ти викупо́вуватимеш.

16 И тих, що тре́ба викупо́вувати, поча́вши з місяця́ віку викупо́вуватимеш. по твоє́му рахува́нню, за гро́ші пъять си́клів, по си́клёві святни́цькому, що в ёму́ два́йцять гера́.

17 Первака́ ж у коро́ви, або́ первака́ в вівці, або́ первака́ в кози́, не викупо́вуватимеш; то — святе́: кропи́тимеш іх кро́въю же́ртівню, и пали́тимеш іх жир на же́ртву через огонь, на любе ню́хання Господе́ві.

18 А мъя́со іх бу́де твоє́, як хи́тана груди́на и права́ лопа́тка — твоі.

19 Усі возно́шені же́ртви свяче́ного, що діти Изра́ільскі прино́сять Господе́ві, я дав тобі, и твоім сина́м и твоім до́чкам с тобою, вішнёю устано́вою: се вішний завіт со́ли перед Го́сподом тобі и твоє́му пло́дові с тобою.

20 И рече́ Господь Оро́нові: Не ма́тимеш ти ніякого за́ймища в землі тій, и не бу́де тобі жо́дного па́ю між ними́: я — твій пай и твоє́ за́ймище між дітьми́ Изра́ільскими.

21 И дав я оце дітя́м Левиі́ним всю десяти́ну в Изра́ілі на наслідування, за іх послу́гу, що вони́ слу́жять, за послу́гу коло скѝні грома́дськоі.

22 И неха́й з сёго́ часу діти Изра́ільскі не приступа́ють уже́ до скѝні грома́дськоі, а то́ набеpу́цця гріха́ и помру́ть.

23 Левити ж послуго́ватимуть коло скѝні грома́дськоі, и нести́муть іх кри́вду: устано́ва вішня у всі на́роди ва́ші, щоб між дітьми Изра́ільскими не ма́ли вони́ ніякого за́ймища.

24 Десяти́ни ж діте́й Изра́ільских, що прино́сять вони́ я́ко возно́шену же́ртву Господе́ві, дав я в наслі́ддя Левитам: тим я сказа́в ім: Між дітьми Изра́ільскими не ма́тимуть вони́ ніякого за́ймища.

25 И рече́ Госпо́дь до Мусія, глаго́лючи:

26 Так говори́ до Левитів, и скажи ім: Колѝ берете́ ви в діте́й Изра́ільских десяти́ни, що я дав вам з них, у наслі́ддя, то прино́сьте возно́шену же́ртву з неі Господе́ві, деся́ту части́ну десяти́ни.

27 И ва́ша возно́шена же́ртва бу́де пораxо́вана вам нена́че зерно́ с то́ку або вино́ з виногра́дного дави́ла.

28 Так же са́мо прино́ситимете возно́шену же́ртву Господе́ві зо всіх ва́ших десяти́н, яві́ бе́рете́ від діте́й Изра́ільских; и дава́тимете з них Госпо́дню возно́шену же́ртву Оро́нові жерце́ві.

29 Зо всіх своіх да́рів прино́ситимете ко́жну возно́шену же́ртву Госпо́дню, зо всёго, що̀ є в тому́ найкра́ще, освя́чену части́ну того́ з даре́мнёго.

30 Тим говори́тимеш ім: Колѝ ви возно́сили найкра́щу части́ну с то́го, то пораху́вецця Левитам як урожа́й с то́ку, и як урожа́й з виногра́дного дави́ла.

31 И пожива́тимете те у вся́кому місці, ви и ва́ша че́лядь; бо то вам пла́та за послу́гу ва́шу у скѝні грома́дській.

32 И не бу́де вам жо́дного гріха́ за те, аби́ возно́сили с то́го найкра́щу части́ну; и не скверні́ть свя́ченого в діте́й Изра́ільских, ато́ помрете́.

Digitized by Google

ГОЛОВА XIX.

И рече́ Госпо́дь до Мусія и до Оро́на, глаго́лючи:

2 Се за́повідь зако́на, що звелів Госпо́дь, глаго́лючи: Говори́ до діте́й Изра́ільских, неха́й приведу́ть тобі руду́ тели́цю без кра́пини, щоб була́ без поро́ку, и ніко́ли ярма́ не зна́ла;

3 и віддасте́ іі Єлеаза́рові жерце́ві, неха́й ви́веде іі за та́бір, и там іі закó́лють перед ёго́ лице́м; —

4 и візьме Єлеаза́р крові іі на пу́чку свою, и бри́зне кро́въю іі про́сто перед скинею грома́дською сім раз;

5 и спа́лять тели́цю перед очи́ма в єго́; шку́ру іі, и мъясо іі, и кров іі спа́лять;

6 и візьме жере́ць кедри́ни, и гисо́пу, и шарла́ту, и ки́не все те в сере́дину по́ломъя на тели́цю.

7 Тоді ви́пере жере́ць пла́ття свое́, и обми́е тіло свое́ в воді, и по́тім при́йде в та́бір, и бу́де жере́ць нечи́стим аж до ве́чора.

8 И той хто пали́тиме іі ви́пере пла́ття свое́ в воді, и бу́де нечи́стим до ве́чора.

9 И чоловік чи́стий збере́ по́піл с тели́ці, и поло́жить ёго́ за та́бором на чи́стому місці, и держа́тимуть ёго́ про грома́ду діте́й Изра́ільских про во́ду розлу́шню: се — очище́ння за гріх.

18 И той хто збіра́тиме по́піл ви́пере пла́ття свое́, и бу́де нечи́стим аж до ве́чора: и бу́де се ді́тям Изра́ільским и чужо́му що пробува́ між ни́ми устано́вою вішнёю.

11 Хто торкне́цця об ме́ртве тіло чоловіче бу́де нечи́стим сім день.

12 Неха́й очи́стицця від то́го тре́тёго дня, а се́мого дня бу́де він чи́стий; колі́ ж він не очи́стицця тре́тёго дня, тоді се́мого дня не бу́де він чи́стим.

13 Хто торкне́цця об ме́ртве тіло чоловіка ме́ртвого и не очи́стить себе́, пога́нитиме скиню Госпо́дню; и таку́ стра́тити з Изра́іля: що вода́ відлуче́ння не кропи́ла ёго́, тим він нечи́стий: не́чисть ёго́ - на ёму.

14 Ось — зако́н, як чоловік умре́ в наме́ті: усе, що ввійде в наме́т, и все, що е в наме́ті, бу́де нечи́стим сім день.

15 И ко́жна відкри́та посу́дина, що нема́ по́кришки привъя́заноі до не́і, нечи́ста.

16 И хто торкне́цця до тако́го що вби́то мече́м на по́лі, або́ до ме́ртвого тіла, або́ до кістки людсько́і, бу́де нечи́стим сім день.

17 И про нечи́стого візьмуть по́пелу з испа́леноі тели́ці очище́ння за гріх, и води на ёго́ наллють теку́чоі у посу́дину;

18 и чи́стий чоловік візьме гисо́пу, и вмо́чить ёго́ в во́ду, и бри́зне не́ю на наме́т, и на всі на́доби, и на люде́й що в наме́ті, и на то́го хто торкну́вся до кістки, або́ до вби́того, або́ до [illegible] твого, або́ до гро́бу;

19 и чи́стий чоловік бри́зне на нечи́стого тре́тёго дня, и се́мого дня; и се́мого дня він очи́стицця, и ви́пере пла́ття свое́ и обми́ецця в воді, и бу́де чи́стим у ве́чері.

20 Хто ж бу́де нечи́стим, и не очи́стицця, таку́ людину стра́тити з між грома́ди, бо вона́ опога́нила святни́цю Госпо́дню: вода́ відлуче́ння не бри́знула на не́і; вона́ нечи́ста.

21 И се бу́де вішнёю устано́вою ім, щоб той хто кропи́тиме водо́ю відлуче́ння прав пла́ття свое́; и той хто кро́пить водо́ю відлуче́ння бу́де нечи́стим до ве́чора.

22 И хто торкне́цця об нечи́стого, бу́де сам нечи́стим; и та людина, що торкне́цця, бу́де нечи́ста до ве́чора.

ГОЛОВА XX.

Прийшли тоді діти Изра́ільскі, уся грома́да, у пусти́ню Си́нську, пе́рвого місяця; и жив наро́д у Ка́дисі; и вме́рла Мари́я там, и похо́вано іі там.

2 И не було́ води́ грома́ді; и ску́пились вони́ на Мусія и на Оро́на.

3 И свари́вся наро́д з Мусієм, и каза́в так Колі́ б да́в був Бог, щоб ми поме́рли тоді, як на́ше браття поме́рло перед Го́сподом!

4 И на́ що завели́ ви грома́ду Госпо́дню в сі пусти́ні, щоб ми и скот наш ви́гинули тут?

5 И на́ що ви приму́сили нас ити з Єги́пту, щоб запрова́дити нас у се леда́че місто? не ро́дить тут ані хліб, ані хвиги, ані виногра́д, ані грана́тові я́блука; та й води́ нема́ напи́тись.

6 И ви́йшов Мусій и Оро́н з віча до двере́й ски́ні грома́дськоі, и попа́дали вони́ на обли́ччя свої; и зъяви́лась ім сла́ва Госпо́дня.

7 И рече́ Госпо́дь Мусієві, глаго́лючи:

8 Візьми́ па́лицю, и збери́ до ку́пи віче, ти и Оро́н твій брат, и промо́вте до ске́лі перед очи́ма в них; и пу́стить вона́ во́ду, и ви́зведш ти ім во́ду зі ске́лі: неха́й напье́цця грома́да и іх скот.

9 И взяв Мусій па́лицю с перед Го́спода, як він звелів ёму́.

10 И зібра́ли Мусій з Оро́ном грома́ду перед ске́лею, и рече́ ім: Слу́хайте, бунтовники́: чи ми вам ви́зовемо з сіві ске́лі во́ду?

11 И зняв Мусій ру́ку свою, и вда́рив па́лицею своє́ю по ске́лі двичі; и ри́нула з не́і вода́, и пила грома́да и іі скот.

Digitized by Google

12 И рече́ Господь до Мусія и Оро́на: Що не вірували мені, щоб освятити мене в очах дітей Изра́ільских, через те не приведете ви сеі громади у зе́млю, що я дав ім.

13 Се — вода Мери́вська, бо діти Израільскі не корились Господеві, и він освятив себе в них.

14 И послав Мусій посли́ с Кадиса до царя́ Єдо́мського: От що каже твій брат Израіль: Ти знаєш усі пригоди які нам стались:

15 як батьки наші прийшли в Єгипет, и жили ми в Єгипті довго; и Єгиптяне тіснили нас, и батьків наших;

16 и як покликнули ми до Господа, почув він голос наш, и послав ангола, и вивів нас из Єгипту; и ось ми в Кадисі, городі найближчому до границі твоєі;

17 Дай нам пройти́, благаю тебе, через твою сторону: не йтимемо ми через ниви, або через виноградники, и не питимем води з колодізів: итимемо царським шляхом, не звертаючи ні направо ні наліво, аж поки не прійдемо через твоі границі.

18 И рече до них Єдом: Не йди через мою землю, ато вийду проти тебе з мечем.

19 И рекли до єго діти Израільскі: Ми підемо битим шляхом; и коли я або мій скот питимем твою воду, я платитиму за неі: нічого більш не бажаю, аби тільки пройти піхотою.

20 Каже: Не йди. И вийшов Єдом проти єго в великою купою людей, и з оружнєю рукою.

21 Так заборонив Єдом Израілеві проходу через свою границі; тим Израіль одвернув від єго.

22 И помандрували діти Израільскі, уся громада, від Кадиса, и прийшли до Ор-гори.

23 И рече Господь до Мусія и Орона на Оргорі, крій землі Єдомськоі, глаголючи:

24 Орон прилучицця до народу свого, бо він не ввійде у землю, що я дав дітям Израільским, через ваше бунтування проти слова мого коло води Меривськоі.

25 Візьми Орона и Єлеазара, сина єго, и зведи на Ор-гору.

26 И розбери Орона з одежи єго, и понадівай іі на Єлеазара, сина єго; и скінчицця Орон и вмре тут.

27 И вчинив Мусій, як звелів Господь: и зійшли вони на Ор-гору перед очима всієі громади.

28 И розібрав Мусій Орона з одежи єго, и понадівав іі на Єлеазара, сина єго; и вмер тут Орон на версі гори, а Мусій з Єлеазаром спустились из гори.

29 И як побачила вся громада, що Орон умер, сумували вони по Оронові трийцять день, увесь дом Израілів.

ГОЛОВА XXI.

И як дійшла до царя Орада, Хананця що жив иґ полудню, чутка, що Израіль тягне шпігованим шляхом, воював він проти Израіля, и взяв декотрих з єго бранцями.

2 И обіцяв Израіль обітницю Господеві и каже: Як оддаси народ сей міні в руки, поруйную до тла городи єго.

3 И зачув Господь голос Израілів, и оддав єму Хананців; и зруйнували вони іх до тла и городи іх; и назвав він місто те Хорма.

4 И помандрували вони від Ор-гори иґ червоному морю, щоб обійти землю Єдомську: и дух народній дуже подався через дорогу.

5 И говорив народ проти Бога, и проти Мусія: На що ви нас вивели з Єгипту помірати в пустині? ані хліба, ані води; и не йде нам у душу сей незнать який хліб.

6 И наслав Господь злющих гадюк між народ, и кусали вони народ; и багацько народу Израільского помірало.

7 Тоді народ прийшов до Мусія и каже: Провинили ми, говоривши проти Бога и проти тебе; помолись Господеві, щоб відкликав гадюк від нас. И моливсь Мусій за народ.

8 И рече Господь Мусієві: Зроби собі злющу гадину, и вистав іі на стовпі; и станецця, що кого вкусила гадюка, як погляне на сю гадину, зостанецця живий.

9 И зробив Мусій гадину з міді, и виставив іі на стовпі, и столось, кого вкусила гадюка, подивицця на мідяну гадину, и зостаєцця живий.

10 И рушили діти Израільскі, и стали станом у Овоті.

11 И мандрували вони з Овоту, и стали станом коло Охалгеі, у пустині, що перед Моавом, иґ сходу сонця.

12 Двинули вони звідтіля, и стали станом у долині Зоредській.

13 Двинули звідтіля, и стали станом по тім боці Орнона, що в пустині, а виходить из землі Оморицькоі; бо Орнон тече поуз Моава, між Моавом и Оморіями.

14 Тим то написано в книзі воєн Господніх: Що він удіяв на Червоному морі и на потоках Орнонських,

15 и на бистрині потоків, що збігає иґ городові Ирові и лежить на границі Моавській.

16 А звідтіля притягли вони в Виру: се — той колодязь, що говорив Господь Мусієві: Збери народ до купи, и я дам єму воду.

Digitized by Google

17 Тоді заспівáв Мусій пісню: Ой угóру, колóдязь; співáймо про ёгó:

18 князі копáли колóдізя, дýки нарóдні копáли ёгó, до джерелá доставáли пáлицями. А с пустúні ийшлú у Мантанаіл;

19 а з Мантанаіла до Надúла, а з Надила — у Вамóт,

20 а з Вамóта в долúні, що в землі Моáвській, до гори Хвáзге, що дивицця у пустúню.

21 И післáв Изрáіль послú до Сигóна царя Оморійського говóрячи:

22 Дай міні пройтú через твою зéмлю: ми не звéртатимéм на нúви, абó в виногрáдники; не пúтимемо водú с колóдізів, а йтúмем собі царскúм шляхом, пóки перéйдем твоі грянúці.

23 И не схотів Сигóн пустúти Израіля перейтú через ёгó грянúцю, а зібрáв Сигóн увéсь нарóд до кýпи, и вúйшов проти Изрáіля в пустúню, и прийшов він у Ясу и бив на Израіля.

24 И побúв ёгó Изрáіль гостринóю меча своѓó, и осяг ёгó зéмлю від Ориóна до Явóка, до дітéй Омóнових; бо грянúця дітей Омóнових булá міцнá.

25 И побрáв Изрáіль усі ті городú; и жив Изрáіль у всіх городáх Оморійських, у Єсевóні и у всіх сéлах ёгó.

26 Бо Єсевóн був гóрод Сигóнів, царя Оморійського, що воювáв на пéршого царя Моáвського, и опанувáв усю ёгó зéмлю с під рукú ёгó, до самóго Ориóна.

27 Тим, говóрячи прислівъями, кáжуть: Идú до Єсевóна, нехáй збудýють та окукóблять гóрод Сигóнів;

28 бо взявсь огóнь у Єсевóні, пóломъє від гóрода Сигóнового; пожéрло вонó Ар Моáвський и тих що панувáли по високóстях Ориóнських.

29 Ляхо тобі, Моáве! погúнув єсú, нарóде Хамóський: здались ёгó синú на втікáння, а дочкú ёгó на полóнь Сигóнові, царéві Оморійському.

30 Пострелялú ми іх; погинув Єсевон аж до Дивóна, пустóшили ми аж до Нóхви, що сягáє до Медéви.

31 Отó ж Изрáіль жив у землі Оморійській.

32 И послáв Мусій вишнігувати Язúр, и побрáли сéла ёгó, и повиганялú Оморіів що булú там.

33 И відвернýли и простувáли д Васáну; и вúйшов на них Ог, царь Васáнський, він и ввесь нарóд ёгó, бúтись коло Єдраіна.

34 И речé Госпóдь Мусієві: Не бійсь ёгó, бо я оддав ёгó в рýки тобі, и ввесь нарóд ёгó, и зéмлю ёгó; и зрóбиш ёмý те, що зрóбúв єсú Сигóнові, царéві Оморійському, що жив у Єсевóні.

35 От и побили ёгó, и синів ёгó, и ввесь нарóд ёгó, аж пóки не остáлось живóго з них, и осяглú іх зéмлю.

ГОЛОВА XXII.

И рýшили діти Изрáільскі дáлі, и стáли стáном на степáх Моáвських по сей бік Ордáні, коло Єрихóну.

2 И вбачав Валáк, син Сехвóрів, усé щó Израіль удіяв Оморіям.

3 И злякáвсь Моáв тяжко тогó нарóду, бо булó ёгó багáто, и найшлá на ёгó тýга через дітéй Изрáільских.

4 И казáв Моáв старшúні Мидіяньській: Оцé ж злиже ся кýпа все, щó є навкругú нас, як злизує віл травý в пóлі. А Валáк син Сехвóрів царювáв тогó чáсу у Моавійців.

5 Тим він послáв послú до Валама, Веорового сина у Хватýру, що над річкою в землі нарóду ёгó, клúкати ёгó, говóрячи: Ось нарóд вúйшов из Єгúпту: дивúсь, як вонú вкрилú облúччя землі и постáли проти мéне;

6 и идú ж благáю тебé, проклятú міні нарóд сей; бо вонú нáдто могýщі про мéне: мóже б я й подýжав, щоб нам побúти іх, и щоб вúперти іх из землі; я ж бо знáю, що когó ти благословúш, томý щастúтиме, а когó проклянéш, тому бýде лихá годúна.

7 И одійшлá старшинá Моáвська старшинá Мідіянська с плáтою завіщувáння в рукáх своіх; и прийшлú до Валáма, и переказáли ёмý словá Валáкові.

8 И речé він до них: Переночýйте тут сю ніч, а я вам дам óдповідь, як Госпóдь скáже міні, и стáрші Моáвські зостáлись у Валáма.

9 И прийшóв Бог до Валама, и речé: Щò се за лю́де в тéбе?

10 И кáже Валáм Бóгові: Валáк, син Сехвóрів, царь Моáвський, прислáв до мéне, говóрячи:

11 Ось нарóд вúйшов из Єгúпту, та й укрúв облúччя землі; идú прокляни́ міні іх; мóже, я подýжаю іх, и прожéну іх.

12 И речé Бог до Валáма: Не йдú з нимú, не проклинáй сёгó нарóду; бо вонú благословéнні.

13 И встав Валáм урáнці, и сказáв стáршим Валáковим: Идіть собі в свою зéмлю: бо Госпóдь не схотів дозвóлити міні итú з вáми.

14 И повставáли стáрші Моáвські, и вернýлись до Валáка, и сказáли: Не схотів Валáм итú з нáми.

15 И послáв Валáк ще раз старшинú більш и значніщих ніж та.

Digitized by Google

16 И прийшлй вонй до Вала́ма, н казали ёму́: От що́ ка́же Вала́к син Сехво́рів: Не зарікайсь, благаю тебе́, йти зо мно́ю.

17 Бо підийму́ тебе́ у велйку ша́ну и зроблю все, що міні ска́жеш; идй бо, блага́ю тебе́, проклянй міні наро́д сей.

18 Одвітува́в Вала́м и ка́же до послугачів Вала́кових: Колй б дав міні Вала́к по́вен свій будинок срібла́ та зо́лота, то й тоді не пійшо́в би я чере́з сло́во Го́спода Бо́га мого́, чинйти велйку чи малу́ річ.

19 Оце́ ж и переночу́йте, будла́ско ще й сю ніч ту́течки, а я довідаюсь, що́ міні ска́же Госпо́дьище.

20 И прийшо́в Бог до Вала́ма в ночі, и рече́ до его́: Колй прийдуть сі лю́де клйкати тебе́, уста́нь и йди з нимй; а про те́, що я тобі скажу, те й чинйтимеш.

21 И встав Вала́м ура́нці, и осідла́в ослйцю свою́, и поіхав з старшино́ю Моа́вською.

22 И загорівся гнів Госпо́день через те, що він поіхав; и став я́нголь Госпо́день серед доро́ги заступйвши ёму́. Іхав же він на ослйці своїй, и двое рабів его́ при ёму́.

23 И побачила ослйця, що я́нголь Госпо́день стоіть серед доро́ги, и меч его́ го́лий у руці в его́: и зверну́ла ослйця з доро́ги, и зійшла́ на по́ле; и Вала́м уда́рив ослйцю, щоб наверну́ти іі на доро́гу.

24 Та стоя́в я́нголь Госпо́день на сте́зці між виногра́дниками, мур из сего́ бо́ку ёму́, и мур ис того́ бо́ку ёму́.

25 И поба́чивши ослйця я́нголя Госпо́днего, кйнулась до му́ру и забила об мур но́гу Вала́мові: и вдарив він іі знов.

26 И пійшо́в я́нголь Госпо́день да́лі, и став ув узько́му місці, не мо́жна було́ зверну́ти ні напра́во, ні наліво.

27 И вба́чивши ослйця я́нголя Госпо́днего, упала під Вала́мом; и загорівся гнів Вала́мів, и вда́рив він ослйцю йстиком.

28 И відкрйв Госпо́дь ріт ослйці, и ка́же вона́ до Вала́ма: Що я заподіяла тобі, що ти бъеш оце́ мене́ трі ра́зи?

29 И ка́же Вала́м до ослйці: Бо насміялась еси з ме́не: Коли б у ме́не був меч у рука́х, я б тебе́ вбив зовсім.

30 И ка́же ослйця до Вала́ма: Чи не твоя́ ж я ослйця, чи не іздиш же ти на міні відколи я тобі доста́лась та й до се́го дня? хіба́ я колй робйла таке́ тобі? Ка́же: Ні.

31 Тоді відслонйв Госпо́дь очі Вала́мові, и вздрів він я́нголя Госпо́днего що стоя́в серед сте́жки, и его́ меч го́лий у руці в его́; и схилйв він го́лову свою́, и впав лице́м своім до зе́млі.

32 И рече́ до его́ я́нголь Госпо́день: На́ що се ти бъеш ослйцю свою́ трі ра́зи? Оце́ я вийшов зупинйти тебе́, бо доро́га твоя́ непро́ста передо мно́ю;

33 и ослйця вздріла мене́ и зверну́ла передо мно́ю сі трі ра́зи; коли б же вона́ не зверну́ла передо мно́ю, пе́вно б я вбив тебе́, а іі зоста́вив живо́ю.

34 И ка́же Вала́м до я́нголя Госпо́днего: Провинйв я, бо не знав що ти заступа́еш міні доро́гу: тепе́р же, колй тобі се не любо, я верну́сь изно́в до до́му.

35 И рече́ я́нголь Госпо́день до Вала́ма: Ідь с тйми людьмй, тільки яке́ сло́во скажу́ тобі, таке́ й ти каза́тимеш. От и поіхав Вала́м з старшино́ю Вала́ковою.

36 И, почу́вши Вала́к що Вала́м іде, виіхав назу́стріч ёму́ в один Моа́вський го́род, над річкою Орио́ном, коло самоі границі.

37 И ка́же Вала́к Вала́мові: Хіба́ ж я не щиро посила́в клйкати тебе́? чом не прибу́в еси до ме́не? чи вже ж би моя́ була́ неспромо́га підняти тебе́ до велйкоі ша́ни?

38 И рече́ Вала́м Вала́кові: Ось те й прибу́в я до те́бе: чи моя́ ж сйла що́ промо́вити? що яке́ сло́во поло́жить міні Бог ув уста́, те я й промовля́тиму.

39 И поіхав Вала́м з Вала́ком, и прибулй вонй в го́род Узо́т.

40 И же́ртував Вала́к бикй и вівці, и післа́в до Вала́ма и до старшинй що з ним.

41 И ста́лось ура́нці, що взяв Вала́к Вала́ма, и звів его́ на високо́сті Ва́лові, щоб звідтіля́ поба́чив найбільшу частйну наро́ду.

ГОЛОВА XXIII.

И рече́ Вала́м до Вала́ка: Споруди́ міні ту́течки сім же́ртівень, и наготу́й міні тут сім бикі́в и сім бара́нів.

2 И вчинйв Вала́к як сказа́в Вала́м; и приніс Вала́к из Вала́мом на ко́жній же́ртівні по бичку́ и по барану́.

3 И ка́же Вала́м до Вала́ка: Зоста́нься коло огняно́і же́ртви своє́і, а я одійду́: мо́же Госпо́дь спітка́ мене́, и що він міні явить, я скажу́ тобі. И зійшо́в він на висо́кість.

4 И зустрів Госпо́дь Вала́ма, и ка́же він до его́: Наго́товив я сім же́ртівень, и приніс я на ко́жній же́ртівні бичка́ я барана́.

Digitized by Google

5 И вложи́в Госпо́дь сло́во в Вала́мові уста́, и рече́: Вернись до Вала́ка, и так говори́ до ёго́.

6 И верну́всь він до ёго́, аж він стоїть коло огняно́ї же́ртви своє́і, він и вся старшина́ Моа́вська.

7 И взявсь він до своє́і при́повісти, и рече́: Вала́к царь Моа́вський викликав мене́ з Ора́му, зи східніх гір: Прийди́ проклянни́ міні Якова, и прийди́ знева́ж Израі́ля.

8 Як же міні проклина́ти, кого Бог не прокля́в? або, як міні знева́жити, кого́ Бог не знева́жив?

9 Бо з ве́рху скель вбача́ю ёго́, и з узгіръя дивлюсь на ёго: ой житиме сей наро́д сам по собі, и не рахува́тимуть ёго́ між на́ціями.

10 Хто ж бо злічить пил Яковів, и зраху́е четверти́ну Изра́іля? Неха́й умру́ я сме́ртю пра́ведних, и неха́й кіне́ць мій бу́де такий, як ёго́!

11 И ка́же Вала́к до Вала́ма: Що́ се ти вдіяв міні? Я закликав тебе́ на проклін ворогів моїх, а ти оце́ благослови́в іх.

12 Відказа́в той и рече́: Чи вже ж би я занедба́в говорити що́ Госпо́дь положи́в ув уста́ міні?

13 И ка́же до ёго́ Вала́к: Ходімо зо мно́ю на і́нше місце, звідкіля ти ба́читимеш іх: поба́чиш тільки більшу полови́ну іх, а всіх не поба́чиш; и проклянни́ міні іх звідтіля́.

14 и повів ёго́ на по́ле Зохвим, на верх Хвазге́, и споруди́в сім же́ртівень, и приніс по бичку́ и по барану́ на же́ртівні.

15 И рече́ він до Вала́ка: Зостанься тут коло огняно́ї же́ртви своє́і, а я зустріну там Го́спода.

16 И зустрів Госпо́дь Вала́ма, и положи́в сло́во в уста́ ёму́, и рече́: Иди́ знов до Вала́ка, и говори́ так.

17 И прийшо́в він до ёго́, аж він стоїть коло огняно́ї же́ртви своє́і, и старшина́ Моа́вська з ним. И ка́же Вала́к до ёго́: Що глаго́лав Госпо́дь?

18 И взявсь він до при́повісти своє́і, и рече́: Уста́нь, Вала́че, и слу́хай; слу́хай мене́, ти си́ну Сихво́рів:

19 Бог — не чоловік, щоб ёму́ бреха́ти, ані син чоловічий, щоб ёму́ ка́ятись: чи вже ж він ска́же та й не зро́бить? або́ рече́, та й не сповни́ть?

20 Ось бач, міні звелено благослови́ти; він благослови́в, и міні того не однернути.

21 Не ба́чив він кри́вди в Якова, и не вбача́в переверту в Израі́ля: Госпо́дь Бог ёго́ — з ним, и по́клик царський — між ними.

22 Бог ви́вів іх из Єги́пту; він мав про ёго́ силу единоро́жу.

23 Да́лебі нема́ ча́рів на Якова, ані віщува́ння на Израі́ля. З сёго́ ча́су говори́тимуть про Якова и про Израі́ля: Що вдіяв Бог!

24 Ось наро́д сей уста́не на́че лев, и підійме́цця на́че левчу́к, не ля́же, по́ки не наісця своє́і здо́бичи и не напъє́цця крові з убитого.

25 И ка́же Вала́к Вала́мові: Го́ді вже проклина́ти іх, го́ді й благословля́ти іх.

26 Вала́м же одвітва́в и рече́: Хіба́ я не каза́в тобі, гово́рячи: Що́ Госпо́дь ска́же, все я вчиню́?

27 И ка́же Вала́к до Вала́ма: Ходімо, поведу́ я тебе́ на і́нше місто; мо́же бу́де Бо́гові вго́дно, щоб ти прокля́в іх звідтіля́.

28 И звів Вала́к Вала́ма на верх Хвего́ра, що дивицця у пусти́ню.

29 И рече́ Вала́м до Вала́ка: Споруди́ міні ту́течкі сім же́ртівень, и нагото́в сім бичків и сім баранів.

30 И вчини́в Вала́к як сказа́в Вала́м, и приніс по бичку́ и по барану́ на же́ртівні.

ГОЛОВА XXIV.

И як поба́чив Вала́м, що Бо́гові вго́дно благословити Израі́ля, го́ді тоді ходити, як пе́рше, шука́ти чарів, а оберну́в обли́ччя своє́ до пусти́ні.

2 И звав Вала́м очі своі, и ба́чить, що Изра́іль стоїть по своім рода́м; и дух Бо́жий найшо́в на ёго́.

3 И взявсь він до при́повісти своє́і, и рече́: Вала́м син Веорів рече́, той в ко́го відкри́лись очі рече́;

4 той рече́, хто чув глаго́ли Бо́жі, хто ба́чив при́видця Всемогу́щого, хто впав, та мав очі відкри́ті:

5 Які га́рні наме́ти твоі, Якове, скині твоі, Израі́лю!

6 Мов байра́ки роспросте́рлись вони́, мов сади́ по над річкою, мов дерева́ паху́щі що насади́в Госпо́дь, мов кедро́ві дерева́ над во́дами.

7 Пори́не вода́ з відер ёго́, и плід ёго́ бу́де між великими во́дами, и царь ёго́ бу́де вижче над Бо́га, и ца́рство ёго́ підобъє́цця в го́ру.

8 Бог ви́вів ёго́ з Єги́пту; мав про ёго́ силу единоро́жу; пожере́ він наро́ди ворогі́ своі, и трощи́тиме ко́сті іх, и пробива́тиме іх лука́ми своіми.

9 Ліг він, лежи́ть як лев, як великий лев: хто ж би стриво́жив ёго́? Бладослове́н хто благословля́ тебе́, и прокляту́щий хто проклина́ тебе́.

10 И загорівсь Вала́ків гнів на Вала́ма, и сплесну́в він рука́ми своіми; и ка́же Вала́к до Вала́ма: Я заклика́в тебе́ проклина́ти ворогів моїх, аж ти оце́ благослови́в іх уже́ втре́те.

Digitized by Google

11 Утікай же собі в своє місто: хотів був я
піднятп тебе до великої шани; аж ось Господь
відтяг тебе назад від шани.
12 И рече Валам до Валака: Хиба я не казав
и твоім послам, що посилав еси до мене, говорячи:
13 Коли б Валак дав мені свій будинок повний
срібла и золота, я й тоді не переступив би через
заповідь Господню, щоб зробити добре або лихе
своім розумом; а що Господь сказав, те я и говоритиму?
14 И тепер оце я йду до мого народу: ходи ж,
я сповіщу тебе, що сей народ вчинить твоєму народові в будущині.
15 И взявсь до приповісти своєі, и рече: Валам син Веорів рече, чоловік, которому відкрились
очі, рече.
16 той рече, хто чув глаголи Божі, и взнав
знаття Найвищого, бачив видовину Всемогущого,
упавши, та маючи очі відкриті.
17 Бачитиму єго, та не тепер; вбачатиму єго,
та не зблизька: зійде Зоря від Якова, и Скипетро
піднімецця від Израіля, и позбиває роги Моавові,
и вигубить дітей Сихвових.
18 И буде Єдом державою, буде Сеір також
державою ворогам своім; а Израіль братиме гору.
19 Вийде з Якова той, що пануватиме, и вигубить останки по городах.
20 И споглянувши на Омалика, взявсь до приповісти своєі, и рече: Омалик — первий з народів, а останній кінець єго — погибель вішня.
21 И споглянув на Кеніів, и взявсь до приповісти своєі, и рече: Твержена оселя твоя, и звив
еси гніздо своє на скелі.
22 А про-те Кеній запустів, що аж пожене
тебе Осур у неволю.
23 И взявсь до приповісти своєі, и рече: Ой
хто ж зістанецця живий, як Господь вдіє таке!
24 И прийдуть байдаки від берегів Хетійських, и засмутять Осура, и засмутять Євера, та
все ж загинуть Хетіі на віки.
25 И встав Валам, и одійшов, и вернувсь у
своє місто; и Валак пійшов також дорогою своєю,

ГОЛОВА XXV.

И жив Израіль у Ситимі, и почав народ чинити
перелюбки з дочками Моавськими.
2 И закликали вони народ на посвяти богів
своіх, и ів народ, и вклонявся богам іх.
3 И зібравсь Израіль до Вал-хвегора, и гнів
Господень запалав на Израіля.
4 И рече Господь Мусієві: Збери всі голови
народні, и повішай ледачих перед Господом проти
сонця, щоб одвернути гнів Господень від Израіля.
5 И рече Мусій до суддів Израільских: Побивайте кожен своіх, що зібрались до Валхвегора.
6 Аж ось, один з дітей Израільских прийшов
и привів до свого браття Мадиянию перед віччю
в Мусія, и перед віччю у всеі громади дітей Израільских, що плакали перед дверима скині громадськоі.
7 И, побачивши се Хвинеас, син Єлеазарів,
сина Оронового жерцевого, устав з між громади, и
взяв ратнище в руки.
8 и війшов слідом за Израільским чоловіком
у намет, и проколов обох іх, чоловіка Израільского
и жінку крізь живіт. Тоді зупинився мір між дітьми
Израільскими.
9 А тих, що померли від мору, було двайцять
и чотирі тисячі.
10 И рече Господь до Мусія, глаголючи:
11 Хвинеас, син Єлеазарів, сина Оронового
жерцевого, одвернув гнів мій од дітей Израільских,
явивши завзяття про мене між ними, щоб не вигубив я дітей Израільских у жалю моєму.
12 Оце ж скажи: Ось я даю єму завіт мій
примирній:
13 и матиме він іі, и єго плід після єго, завіт вічнего жеректва; бо він був завзятий про Бога
свого, и зробив очищення про дітей Израільских.
14 На имъя ж той Израілець що вбито, єго з
Мадияниною, Симрій, син Салмонів, старший найстаршого дому між Симеонцями.
15 А Мадияния, що вбито, на имъя Хазвия,
дочка Сурова; він був голова над народом, и над
старшим домом в Мадийщині.
16 И рече Господь до Мусія, глаголючи:
17 Потісни Мидиян, и побий іх:
18 бо тіснять вони вас градами своіми, підлестившись до вас Хвегором и Хазвиєю, дочкою
старшого Мадиянського, своєю сестрою, що вбито
під час мору за Хвегора.

ГОЛОВА XXVI.

И сталось після мору, що Господь говорив до
Мусія и до Єлеазара сина Оронового жерцевого,
глаголючи:
2 Перелічи всю громаду дітей Израільских,
почавши з двайцятоліткив и старше, по батьківському домові іх, усіх згідних до війни в Израілі.
3 И Мусій з Єлеазаром жерцем розмовляли з
ними на степах Моавських над Орданню коло Єрихона, говорячи:
4 Перелічите народ з двайцятолітків и старше;
як Господь звелів Мусієві и дітям Израільским,
що вийшли з земли Єгипецькоі.

Digitized by Google

5 Рувим, старший син Израїлів; діти Рувимові: Єнох, що з його народилось сімъя Єнохіів; від Хвалуя — сімъя Хвалуів;

6 від Осрона — сімъя Осроніів: від Харміясімъя Харміів.

7 Се семъі Рувимян; и налічено іх сорок и трі тисячі и трийцять.

8 А син Хвануів Єлиав.

9 А сини Єлиавові: Немуїлъ, та Датан, та Овирам. Сі Датан та Овирам булй значніщі в громаді, що сварились из Мусієм та з Ороном у купі Корієвій, як пінили проти Господа,

10 и земля роздзявила гірло своє и пожерла іх вкупі с Корієм, як згинула та купа, що тоді огонь пожер двісті и пъять десят чоловік: и стались вони ознакою.

11 А про-те діти Корієві не померли.

12 Сини Семеонові по іх семъям: від Намійласімъя Намійлян; від Ямина — сімъя Ямининян; від Яхина — сімъя Яхинян;

13 від Зарія — сімъя Зарійн; від Саула — сімъя Саулян.

14 Се — семъі Симеонські, двайцять и дві тисячі и дві сотні.

15 Діти Гадові по іх семъям: від Сехвонасімъя Сихвоніів; від Гагія — сімъя Гагіів; від Сунія — сімъя Суніян;

16 від Озния — сімъя Озніян; від Єрія — сімъя Єріян;

17 від Орода — сімья Ородян; від Орила — сімъя Орилян.

18 Се — семъі дітей Гадових, скількі іх налічено, сорок тисъч и пъять сотень.

19 Сини Юдини — Ир та Онан; и Ир та Онан померли у землі Ханаанській.

20 И булй сини Юди по іх семъям: від Селая — сімъя Селяніів: від Хвареза — сімъя Хварезіів: від Зарія — сімъя Заріів.

21 А сини Хвареза булй: від Гирсона — сімъя Гирсоніів; від Гамуйла — сімъя Гамуліів.

22 Се — семъі Юди, скількі іх налічено, сім десят и шість тисяч и пъять сотень.

23 Від синів Исахарових по іх семъях: від Толая — сімъя Толаів; від Хувія — сімъя Хувіів;

24 від Ясува — сімъя Ясувіів: від Симронасімъя Симроніів.

25 Се — семъі Исахарівські, скількі налічено іх, шість десят и чотирі тисячи и трі сотні.

26 Від синів Завулонових по іх семъям: від Середа — сімъя Середіів: від Єлона — сімъя Єлоніів; від Ялійла — сімъя Ялилян.

27 Се — семъі Завулонські, а налічено іх шість десят тисяч и пъять сотень.

28 Сини Іосипові по іх семъям — Манасия и Єхраім.

29 Від синів Манасаіних: від Махира — сімъя Махирян; а Махир появив Галада; від Галада — сімъя Галадян.

30 Се — сини Галадянські: від Ізера — сімъя Ізерян; від Гелека — сімъя — Гелекіів:

31 від Єсрила — сімъя Єсрилян; и від Сихемасімъя Сихимців;

32 а від Семида — сімъя Семидан; а від Гехвера — сімъя Гехверян.

33 А в Селохгада, сина Гехверового, не було синів, а самі дочки; а на имъя дочки Селохгадові булй: Мала, та Нуя, та Гогла, та Мелха, да Терса.

34 Се — семъі Манасійські, а налічено іх пъять десят и дві тисячі и сім сотень.

35 Се — сини Єхраімові по семъям іх: від Сутелія — сімъя Сутеліів; від Вехера — сімъя Вехерян; від Тагана — сімъя Таганян.

36 А се — сини Сутелия: від Єрана — сімъя Єраніів.

37 Се — семъі синів Єхраімових; а налічено іх трийцять и дві тисячі и пъять сотень. Се сини Іосипові по семъям іх.

38 Сини Венямйнові по семъям іх: від Вели — сімъя Велиян: від Освеля — сімъя Освелян; від Огирама — сімъя Огирамъян;

39 від Сухвама — сімъя Сухвамъян; від Гухвама — сімъя Гухвамъян.

40 А сини Велові булй Орд и Наман; від Орда — сімъя Ордян, від Намана — сімъя Наманян.

41 Се — сини Венямйнові по семъям іх; а налічено іх сорок и пъять тисяч и шість сотень.

42 Се — сини Данові по семъям іх: від Сухама — сімъя Сухаміів. Се — семъі Данові по семъям іх.

43 Усі семъі Сугамійські, скільки іх налічено, мали людей шість десят и чотирі тисячі и чотирі сотні.

44 Від дітей Осурових по семъям іх: від Іминсімъя Імніів; від Єсуя — сімъя Єсуів; від Верія — сімъя Веріів.

45 Від синів Веріівих: від Євера — сімъя Євріів: від Малхиля — сімъя Малхиліів.

46 А дочка Осурова — на имъя Сара.

47 Се — семъі синів Осурових, а налічено іх пъять десят и трі тисячі и чотирі сотні.

48 Від синів Нехталимових по семъям іх: від Яійла — сімъя Яійлян; від Гулія — сімъя Гулиян;

Digitized by Google

49 від Єзéра — сімъя́ Єзерíи; від Силéма — сімъя Силемъáн.

50 Се — сéмъї Нехталимові по сéмъям їх; а налічено їх сóрок и пъять тисяч и чотúрі сóтні.

51 Ось скільно налічено дітéй Израїльских: шість сот тисяч и тисяча сім сот а трийцять.

52 И речé Госпóдь до Мусія, глагóлючи:

53 Між сими поділіть ту зéмлю у наслíддя по лічбі имéн.

54 Яких більш тим більш и займищ даси, а яких мéнш, тим и займищ даси менш: кóжному даси займищá по лічбі єгó.

55 А про-тé дíлити зéмлю випадом: по назвам родів батьків їх осягáтимуть вони.

56 По випаду ділити дéржаву між велелюдними и малолюдними.

57 А се ті, що перелічені з Левитів по сéмъям їх: від Гирсóна — сімъя́ Гирсоніїв, від Каáта — сімъя́ Каáтіїв; від Мерарія — семън Мерарíїв.

58 Се сéмъї Левúцькі: сімъя́ Ливиїв, сімъя Хервоніїв, сімъя Малиїв, сімъя Мусіїв, сімъя́ Коратіїв. А Корáт появив Омрáма.

59 А Омрáмова жінка — на имъя́ Іохевéда, дочкá Левиїна, що її мáти вродúла єму у Єгипті; и вродила вонá Омрáмові Орóна та Мусія, та Марію, сестру́ їх.

60 А в Орóна родивсь Надáв та Овиюд, Єлеазáр та Итамáр.

61 И Надáв та Овиюд помéрли, як принеслú вони чужий огóнь перед Гóсподом.

62 А налічено з них двáйцять и три тисячі, всі мужчини почáвши з одногó місяця віку и стáрщє бо їх не лічено між дітьми Израїльскими, ніякого бо наслíддя не дáно їм між дітьми Израїльскими.

63 Се ті, що перелічив Мусій з Єлеазáром жерцéм, що лічив дітéй Израїльских на степáх Моáвських над Орданнню колo Єрихóна.

64 От же між сими не булó вже ні единого с тих, що злічили Мусій з Орóном жерцéм, як лічили вони дітéй Израїльских у пустині Синайській.

65 Сказáв бо Госпóдь про них: Помру́ть вони в пустині. И не зосталось из них ні чоловіка, опріч Калéва, сина Єхвуніївого, та Ису́са, сина Навúнового.

ГОЛОВА XXVII.

Прийшли тоді дочки Салпáдові, сина Охвéрового, сина Галáдового, сина Махирового, сина Манасиїного, из сéмей Манасії, сина Іосиповoго; а на имéння єгó дочки: Мáла, Нуя, та Єгла, та Мéлха, да Тéрса.

2 И стáли вони перед Мусієм, и перед Єлеазáром жерцéм, и перед князями и всéю громáдою, коло дверéй намéту гвомáдського, говóрячи:

3 Нам панотéць умéр у пустині, а він не був у тій ку́пі, що ску́пилась булá проти Гóспода у Коріївій ку́пі; а вмер у своéму грíсі и не булó в єгó синів.

4 Як же мóжна викинути имъя́ панóцця нáшого з семъї єгó через те, що не булó в єгó сина? Дай и нам дéржаву між братáми панóцця нáшого.

5 И поніс Мусій дíло їх перед Гóспода.

6 И речé Госпóдь до Мусія, глагóлючи:

7 Дóчки Салпáдові казáли прáведно: дай їй дéржаву з займища між братáми бáтька їх, и нехáй наслíддя бáтька їх перéйде до них.

8 И казáтимеш дітям Израїльским так: Коли вмре чоловік и не мáтиме сина, то нехáй єгó наслíддя перехóдить до дочóк.

9 А коли не мáтиме й дочóк, оддáйте наслíддя єгó братáм єгó.

10 А коли не мáтиме братів, оддáйте наслíддя єгó братáм бáтька єгó.

11 А коли єгó бáтько не мáтиме братів, оддáйте єгó наслíддя рóдичові єгó, що найближчий до єгó у роду́ єгó, и осягне він наслíддя; и нехáй *се* бу́де дітям Израїльским установá присудня, як Госпóдь звелів Мусієві.

12 И речé Госпóдь до Мусія: Зійди на Оворим-гóру, и споглянь на зéмлю, що я дав дітям Израїльским.

13 И як подивисся ти на нéї, прилу́чисся й ти до нарóду свогó, як прилучивсь Орóн, брат твій.

14 Бо ви бунтувáли проти моéї зáповіді у пустині Синській, у свáрці громáдській, и не освятили менé над водóю ув очу́ в їх (се водá Меривська у Кáдисі у пустині Синській).

15 И речé Мусій до Гóспода, говóрючи:

16 Нехáй же Госпóдь, Бог ду́хів усякого тíла, постáвить чоловіка над громáдою,

17 щоб вихóдив перед ними, и щоб увіхóдив перед ними, и щоб виводив їх, и щоб уводив їх; щоб не булá громáда Госпóдня, як вівці без пастухá.

18 И речé Госпóдь до Мусія: Візьми Ису́са, сина Навúнового, чоловіка що мáє в собі ду́ха могó, и положи ру́ку свою на єгó;

19 и постáв єгó перед Єлеазáром жерцéм, и перед всéю громáдою, и дай єму накáз перед очáми в них.

20 И поступисся єму частиною повáги своéї, щоб уся громáда дітéй Израїльских послухáла єгó

Digitized by Google

21 И стáне він перед Єлеазáром жерцéм, и той спитáє про ёгó через Урíм перед Гóсподом. По ёгó слóву вихóдитимуть, по ёгó слóву вхóдитимуть, и він и всі діти Израíльські з ним, усá громáда.

22 И вчинив Мусій як Госпóдь звелів ёмý: и взяв він Исýса, и постáвив ёгó перед Єлеазáром жерцéм, и перед усéю громáдою;

23 И положúв він рýки свої на ёгó, и дав ёмý накáз, як Госпóдь звелів через Мусія.

ГОЛОВА XXVIII.

И рече Госпóдь до Мусія, глагóлючи:

2 Звелú дітям Израíльским, и скажи ім: Мою жéртву, мій хліб на пóсвяти через огóнь, на любе нюхання міні, не переставáтимете ви принóсити міні слýшного часу.

3 И казáтимеш ім: Ось якá жéртва через огóнь, що мýсите ви принóсити Господéві: двóє ягнят перволíтків без плями день у день, на невгавýщу огняну жéртву;

4 однó ягня принóситимеш у рáнці, а дрýге ягня принóситимеш у вечері;

5 та десятина єхви пшенúшного бóрошна на ідóму жéртву, змішаного ш чвéрткою гúна битої олії.

6 Се невгавýща огнянá жéртва, що заповідана на Синáй-горі на любе нюхання, пóсвят через огóнь Господéві.

7 А пивнá жéртва до неі — четвертúна гúна однó ягня; у святій нехáй наливáють міцне винó Господéві на пивнý жéртву.

8 А дрýге ягня принóситимеш у вечері; як ідóму жéртву рáняшню и пивнý жéртву до неі, принóситимеш ёгó пóсвят через огóнь, на любе нюхання Господéві.

9 А в субóту двóє ягнят перволíтків без плями, и дві десятих частúні пшенúшного бóрошна на ідóму жéртву, мішаного з олією, и пивнý жéртву до тóго:

10 се огнянá жéртва що субóти, опріч невгавýщої огняної жéртви, и пивної жéртви ёгó.

11 И на почáтку свогó місяця принóситимете огнянý жéртву Господéві: двóє молодúх бичків, и одногó баранá, сéмеро ягнят перволíтків без плями;

12 да три десятих частúні пшенúшного бóрошна, мішаного з олією, на одногó бичкá, и дві десятих частúні пшенúшного бóрошна на ідóму жéртву, мішаного з олією, на одногó баранá;

13 та однý десятý частúну пшенúшного бóрошна, мішаного з олією, на ідóму жéртву на однó ягня, на огнянý жéртву любого нюхання, пóсвят через огóнь Господéві.

14 А пивні жéртви іх нехáй бýдуть пів гúна винá на бичкá, а третúна гúна на баранá, а четвертúна гúна на ягня: се огнянá жéртва що-місяця по всі рокові місяці.

15 А однó козеня на гріховý жéртву Господéві нехáй принóсять, опріч невгавýщої огняної жéртви, и пивної жéртви ёгó.

16 А в чотирнáйцятий день пéрвого місяця — прóхід (пáска) Госпóдень.

17 А в пятнáйцятий день сёгó місяця — свято: сім день прісний хліб істи.

18 И пéрвого дня — святі зóвини: не рóбитимете ніякого рабівського діла тоді;

19 а принóситимете пóсвят через огонь на огнянý жéртву Господéві: два молодúх бичкú, та одногó баранá, та сéмеро ягнят перволíтків; нехáй вонú бýдуть у вас без порóку;

20 а до них ідóма жéртва — пшенúшне борошно з олією: три десятих частúні принóситимете на бичкá, и дві десятих частúні на баранá;

21 та однý десятý частúну принóситимеш на кóжне ягня; про всі сéмеро ягнят;

22 и одногó козлá на гріховý жéртву, щоб зробúти очищéння про вас.

23 Принóситимете се опріч ягняної жéртви рáняшнеї, невгавýщої огняної жéртви.

24 Сим рóбом принóситимете щоденя, сім день, іжу огняного пóсвяту, на любе нюхання Господéві; трéба ії принóсити опріч невгавýщої огняної жéртви, и ії півної жéртви.

25 А сéмогó дня бýдуть у вас святі зóвини; не робúтимете ніякого рабівського діла.

26 Тáкож під час пéрвого врожáю, як принóсите нову ідóму жéртву Господéві, після неділь вáших, бýдуть у вас святі зóвини; не робúтимете ніякого рабівського діла;

27 а принóситимете огнянý жéртву на любе нюхання Господéві: два молоді бичкú, одногó баранá, сéмеро ягнят перволíтків;

28 а ідóма жéртва іх з пшенúшного бóрошна, мішаного з олією, по три десяті частúні на одногó бичкá, дві десяті частúні на одногó баранá,

29 однá десята частúна на однó ягня зо всіх семи ягнят;

30 однó козеня, щоб зробúти очищéння про вас.

31 Принóситимете опріч невгавýщої огняної жéртви и до неі ідóмої жéртви (нехáй вонú бýдуть у вас без порóку) и до них пивних жéртів.

ГОЛОВА XXIX.

А сéмого місяця, у пéрвий день місяця, бýдуть у вас святі зóвини; не робúтимете ніякого рабівського діла: се в вас день сурміння в сýрми.

Digitized by Google

2 И приноситимете огняну жертву на любе нюхання Господеві: одного молодого бичка, одного барана, семеро ягнят перволітків без пороку;
3 а до них ідома жертва — пшенишне борошно, мішане з олією, трі десяті частині на бичка, дві десяті частині на барана,
4 и одна десята частина на одно ягня з семорох ягнят;
5 та одно козеня на гріхову жертву, щоб зробити очищення про вас:
6 опріч огняної жертви місяшнеї, и ії ідомої жертви, и щоденної огняної жертви, и ії ідомої жертви, и їх пивних жертів, по їх звичаю, на любе нюхання Господеві, посвят через огонь Господеві.
7 И будуть у вас у десятий день сёго місяця святі ззовини; и гамуватимете души свої; не робитимете ніякого діла;
8 а приноситимете огняну жертву Господеві на любе нюхання: одного молодого бичка, одного барана, семеро ягнят перволітків; нехай вони будуть у вас без пороку;
9 а їх ідома жертва — пшенишне борошно, мішане з олією, трі десяті частині на бичка, дві десяті частині на одного барана,
10 одну десяту частину на одно ягня из семерох ягнят;
11 одно козеня на гріхову жертву, опріч гріхової жертви очищалнеї, и невгавущої огняної жертви, и ідомої жертви ії, и їх пивних жертів.
12 А в пятнайцятий день семого місяця будуть у вас святі ззовини; не робитимете жодного рабівського діла, и держатимете свято Господеві сім день;
13 и приноситимете огняну жертву, посвят через огонь, на любе нюхання Господеві: тринайцять молодих бичків, два барани, чотирнайцятеро ягнят пирволітків; нехай будуть без пороку:
14 а їх ідома жертва — пшенишне борошно, мішане з олією, трі десяті частині на кожного бичка з тринайцяти бичків, дві десяті частині на кожного барана,
15 и одна десята частина на кожне ягня с чотирнайцятох ягнят;
16 та одно козеня на гріхову жертву, опріч невгавущої огняної жертви, ії ідомої жертви, и ії пивної жертви.
17 А другого дня — дванайцять молодих бичків, два барани, чотирнайцятеро ягнят перволітків без плями,
18 и їх ідома жертва и їх пивні жертви до бичків, до баранів, и до ягнят — по їх лічбі, звичаєм;
19 та одно козеня на гріхову жертву, опріч невгавущої огняної жертви, и ідомої жертви до неї, и їх пивних жертів.
20 А третёго дня одинайцять бичків, два барани, чотирнайцятеро ягнят перволітків без пороку;
21 а їх ідома жертва и їх пивні жертви до бичків, до баранів, и до ягнят — по їх лічбі, звичаєм;
22 та одно козеня на гріхову жертву, опріч невгавущої огняної жертви, и їх ідомої жертви, и їх пивної жертви.
23 А четвертого дня десять бичків, два барани, чотирнайцятеро ягнят перволітків без пороку;
24 їх ідома жертва и їх пивні жертви до бичків до баранів, и до ягнят — по їх лічбі, звичаєм;
25 та одно козеня на гріхову жертву; опріч невгавущої огняної жертви, ії ідомої жертви, и ії пивної жертви.
26 А пъятого дня девъять бичків, два козли, чортирнайцять ягнят перволітків без плями;
27 а їх ідома жертва и їх пивні жертви до бичків, до баранів, и до ягнят — по лічбі їх, звичаєм;
28 та одно козеня на гріхову жертву, опріч невгавущої огняної жертви, и ї ідомої жертви, и ії пивної жертви.
29 А шестого дня вісім бичків, два барани, чотирнайцятеро ягнят перволітків без пороку;
30 а їх ідома жертва и їх пивні жертви до бичків, до баранів и до ягнят — по їх лічбі звичаєм;
31 та одно козеня на гріхвву жертву, опріч невгавущої огняної жертви, ії ідомої жертви и ії пивної жертви.
32 А семого дня сім бичків, два барани, чотирнайцятеро ягнят перволітків без пороку;
33 а їх ідома жертва и їх пивні жертви до бичків, до баранів и до ягнят — по їх лічбі, звичаєм;
34 та одно козеня на гріхову жертву; опріч невгавущої огняної жертви, ії ідомої жертви, и ії пивної жертви.
35 Восьмого дня буде в вас урочисте віче: не робитимете жодного рабівського діла;
36 а приноситимете огняну жертву, посвят через огонь, на любе нюхання Господеві: одного бачка, одного барана, семеро ягнят перволітків без пороку;
37 їх ідома жертва и їх пивні жертви до бичка, до барана и до ягнят — по їх лічбі, звичаєм;

Digitized by Google

38 та однó козеня на гріховý жéртву, опріч невтавýщоі огняноі жéртви, и іі ідóмоі жéртви, и іі пивнóі жéртви.

39 Се ви робітимете Господéві у статéчні свята своі, опріч обітниць своіх, и самохітніх жéртов своіх, у огнянйх жéртвах своіх, и в ідóмих жéртвах своіх, и в пивних жéртвах своіх, и в подáчніх жéртвах своіх.

40 И переказáв Мусій дітям Израільским усе так, як Госпóдь звелів Мусієві.

ГОЛОВА XXX.

И говорив Мусій до родових голів про дітéй Израільских, так: Ось що звелів Госпóдь.

2 Колй чоловік обітýе обітнйцю Господéві, або забóжиця клятьбóю, що зв'яже своЮ дýшу въязивом; нехáй не лáмле слóва своró, нехáй чинить усé те, що вийшло з уст у ёгó.

3 Колй женщина тáкож обітýе обітнйцю Господéві, и зв'яже себé въязивом, у бáтьківській госпóді в сéбе за своró дівувáння;

4 и бáтько почýе про обітнйцю іі, и про въязиво, якйм вонá звязáла дýшу свою, и байдужé бýде бáтькові про нéі: то всі обітниці іі бýдуть статéшні, и кóжне въязиво, якйм вонá звязáла дýшу свою, бýде статéшне.

5 Колй ж іі бáтько закáже ій тогó чáсу, як почýе; жóдна з іі обітнйць, або з вязйв, якйми звязáла вонá дýшу свою, не бýде статéшне: и Госпóдь простйть ій, бо бáтько заказáв ій.

6 И колй вонá мáтиме мýжа, обітýючись, або пробóвкне щó з уст, въяжуще дýшу іі,

7 и муж іі чýтиме, и байдужé бýде ёмý про нéі тогó чáсу як він почýе; тоді іі обітнйці бýдуть статéшні и іі въязива, якйми вонá зв'яже дýшу свою, бýдуть статéшні.

8 Колй ж іі муж закáже ій тогó чáсу, як почýе, то обéрне він у нівець іі обітнйцю, що вонá обітувáла, и те, що вонá пробóвкнула з уст вяжýще дýшу іі, и Госпóдь простйть ій.

9 Кóжна ж обітнйця вдовинá и розведéноі, якóю звяжуть вонй дýші своі, стоятиме проти нéі.

10 И колй вонá обітувáла у свогó мýжа в госпóді, або звязáла дýшу свою въязивом с клятьбóю,

11 и муж іі чув, и не заказáв ій; то всі іі обітнйці бýдуть статéшні и кóжне въязиво, якйм звязáла вонá дýшу свóю, бýде статéшне.

12 Колй ж іі муж знéхтуе іх тогó чáсу, як почýе, тоді щó б ні вийшло з уст у нéі про обітнйці іі, або про въязиво душі іі, не бýде статéшне: муж іі знéхтував іх; и Госпóдь простйть ій.

13 Кóжну обітнйцю и кóжну важýщу клятьбý про гамувáння душі, муж іі змóже зробóти статéшною, або знéхтувати.

14 Колй ж іі мýжові булó байдýже про нéі день за день, то зробйв він статéшними всі іі обітнйці, або всі іі въязива, які є на ій: він скрепйв іх, бо ёмý булó байдýже про нéі тогó часу як чув.

15 Колй ж бýде якйм рóбом нéхтувати іх пісӆя тóго, як ужé чувáв, то понесé крйвду свою.

16 Се установи, які дав Госпóдь Мусієві між чоловіком и ёгó жінкою, між бáтьком и ёгó дочкóю, як ще вонá дівýе в госпóді в бáтька своró.

ГОЛОВА XXXI.

И речé Госпóдь до Мусія, глагóлючи:

2 Помстись за дітéй Израільских на Мидіяніях, а пóтім прилýчишся до нарóду своró.

3 И говорив Мусій до нарóду, так: Узбрóйте дé-котрих зміж сéбе до війнй, и нехáй идуть до Мидиянніів и помстяцця за Гóспода на Мидіяніях.

4 С кóжного рóду по тйсячі, зо всіх рóдів в Израільских, вйправите на війну.

5 И вйбрано с тйсяч Израільских, по тйсячі с кóжного рóду, дванáйцять тйсяч узбрóєних до війнй.

6 И послáв іх Мусій на війнý, по тйсячі с кóжного рóду, и з нимй Хвинеáса, сина Єлеазáра жерця, на війнý, из святими знаряддями, и сýрмами до сурмління в рукáх.

7 И воювáли вонй на Мидіянніів, як Госпóдь звелів Мусієві; и побили вонй всіх чоловічого пóглаву.

8 И вбили вонй царів Мидіянських, опріч тих, що побили: Євія, та Рекéму, та Цýра, та Хýра, та Рéва, царів Мидіянських: Валáма тáкож, сина Вéорового, вбили вонй мечéм.

9 И забрáли діти Израільски жінóк Мидіянських у полóнь, и ім малéчу, и взялй в здóбич увéсь скот іх, и всі отáри іх, и все добрó іх.

10 И попалйли вонй всі горóди іх де вонй жилй, и всі іх твéржені зáмки, огнéм.

11 И взялй вонй всю здóбич, и ввесь дóбуток, людéй и скот.

12 И привелй вонй брáнців, и дóбуток и здóбич, до Мусія та до Єлеазáра жерця, и до громáди дітéй Израільских, у тáбір на степáх Моáвських, що над Ордáнню коло Єрихóна.

13 И вийшли Мусій та Єлеазáр жерéць, и всі мýжі громáдські, назýстріч ім за тáбір.

14 И мав Мусій пересéрдя на отамáння військóве, на отаманів тйсяшних, и отаманів сóтенних, що вернýлись на боёвйща.

15 И рече́ ім Мусій: Се ви зоста́вили усе́ жіноцтво живими?

16 Оце́ ж воні́ підвели́ діте́й Изра́ільских, за пора́дою Вала́мовою, зробити пере́ступ проти Го́спода за для Пеора, и через те була́ ха́лепа між грома́дою Госпо́днею.

17 Побийте ж усі хлопъя́та між мале́чою, и побийте всіх жінок, котора взна́ла чоловіка, лежа́вши з ним.

18 Усіх же дівча́ток, що не зна́ли чоловіка лежа́вши з ним, зоста́вте живими про се́бе.

19 И зостава́йтесь за та́бором сім день: котрий убив яку́ людину и котрий торкну́вся об убитого, очищайте и себе́ и своіх бра́нців третёго дня и се́мого дня.

20 И очища́йте всю одежу́, и все, що ро́блено з шкур, и все ро́блене з козиної ше́рсти, и все ро́блене з де́рева.

21 И рече́ Єлеаза́р жере́ць до військо́вих люде́й, що ходили до бо́ю: Ось яку́ за́повідь зако́ну дав Госпо́дь Мусіеві:

22 Тількі зо́лото та срібло́, мідь, залізо, цінь и о́лово,

23 усе́, що виде́ржує ого́нь, переведете́ ви через ого́нь, и бу́де воно́ чисте; та́кож очища́ти его́ й водо́ю розлу́шнёю; а все, що не виде́ржує огню переведете́ ви кріз во́ду.

24 И виперете ви пла́ття свое́ се́мого дня, и бу́дете чисті, а по́тім увійдете в та́бір.

25 И рече́ Госпо́дь до Мусія, глаго́лючи:

26 Злічи́ добу́ток, що взяли́ воні людьми́ й звіря́тами, ти, та Єлеаза́р жере́ць и ста́рші батьки́ грома́дські;

27 и попаю́й добу́ток на дві части́ні: між тими́, що взяли́ війну́ на се́бе, що ходили до бо́ю, и між усе́ю грома́дою;

28 и візьми́ дани́ну Господе́ві з люде́й військо́вих, що ходили воюва́ти: одну́ ду́шу с пъяти́ со́тень, и з люде́й и з ско́ту, и з ослів, и з овечо́к;

29 візьми́ з іх полови́ни, и дай Єлеаза́рові жерце́ві, на во́зношену же́ртву Господе́ві.

30 А з діте́й Изра́ільских полови́ни візьмеш ти по одно́му па́ю с пів со́тні, з люде́й, зи ско́ту, з ослів, и з ота́р, зо вся́коі звіри́ни, и даси́ те Левитам, що догляда́ють скині Госпо́днёі.

31 И вчинили Мусій та Єлеаза́р жере́ць, як Госпо́дь звелів Мусіеві.

32 И було́ здо́бичи, оста́нку с то́го добу́тку, що захопили військо́ві люде́, шість сот тисяч и сім деся́т пъять тисяч овечо́к,

33 и сім де́сят дві тисячі ско́ту,

34 и шість деся́т и одна́ тисяча ослів,

35 и трийцять и дві тисячі усіх людей, жіноцтво, що не взна́ли чоловіка лежа́вши з ним.

36 А котора половина впа́ла на па́й тим, що верну́лись из войни́, було́ три ста тисяч и сім и трийцять тисяч и пъять сотень овець.

37 А Госпо́днёі данини з ове́ць було́ шість со́тень и сім десят пъять.

38 А ско́ту — трийцять и шість тисяч; з его́ Госпо́днёі дани́ни було́ сім деся́т и дво́е.

39 А ослів — трийцять тисяч и пъять со́тень з них Госпо́днёі дани́ни — шість деся́т и одно́.

40 А людей було́ шісна́йцять тисяч; з них Госпо́днёі данини — трийцять и дві душі.

41 И відда́в Мусій дани́ну, Госпо́дню возно́шену же́ртву, Єлеаза́рові жерце́ві, як Госпо́дь звелів Мусіеві.

42 А з діте́й Изра́ільских полови́ни, що відпаюва́в Мусій в людей військо́вих,

43 в громадському ж па́ю було́ три ста тисяч и трина́йцять тисяч и сім тисяч и пъять со́тень ове́ць,

44 и трийцять и шість тисяч ско́ту,

45 и трийцять тисяч ослів и пъять со́тень,

46 и шісна́йцять тисяч людей;

47 то з діте́й Изра́ільских полови́ни узяв Мусій по одному́ с пів со́тні, и людей и звіри́ни, и відда́в Левитам, що догляда́ли скині Госпо́днёі; як Госпо́дь звелів Мусіеві.

48 И прийшли́ до Мусія отамани над тисячами війська, отамани тисяшні, и отамани со́тенні

49 и каза́ли до Мусія: Покірники своі злічили військо́вих людей, що під нашим до́глядом, и нема́ в недо́ліку ні чоловіка.

50 То ми принесли́ принос Господе́ві, що ко́жен здобу́в, з золоти́х цяцёк, ланцюгів, и рукавиць каблучо́к, сережо́к, и бляшо́к, щоб зробити очище́ння про ду́ші на́ші перед Го́сподом.

51 И взяли́ Мусій з Єлеаза́ром зо́лото від них, усі виштуковані цяцькі.

52 А всего́ зо́лота з же́ртви, що принесли́ воні Господе́ві, від отаманів тисяшних, и від отаманів со́тенних, було́ шість деся́т тисяч сім сот и пъять деся́т сиклів.

53 (Військо́ві люде бра́ли здо́бич, ко́жен для се́бе.)

54 И взяли́ Мусій та Єлеаза́р жере́ць зо́лото від отаманів тисяч и со́тень, и віднесли́ на же́ртівню грома́дську, на спо́мин про діте́й Изра́ільских перед Го́сподом.

ГОЛОВА XXXII.

У діте́й же Рувимових, и в діте́й Га́дових було́ ду́же бага́цько ско́ту; и як побачили воні́ зе́млю

Digitized by Google

Язирську, и землю Галадську, що то ж то була
країна — про скотину країна!
2 прийшлй діти Гадові и діти Рувимові, и говорили до Мусія, и до Єлеазара жерця, и до мужів
громадських так:
3 Отарохт, та Дивон, та Язир, та Намрай,
та Єсевон, Єлалій, та Севам, та Навав, та Веан,
4 край що побив Господь перед громадою Израільскою — се пастовники про скотину, а в твоїх
покірників є худоба;
5 то, мовляли вони, коли ми здобулись ласки
в очу в тебе, нехай віддадуть сю країну покірникам твоім у державу, не веди нас за Ордань.
6 И рече Мусій дітям Гадовим и дітям Рувимовим: То браття ваше пійде на війну, а ви тут
сідітимете?
7 и на що відвертаєте ви серце дітям Израільским від переходу в ту країну, що Господь дав
ім?
8 Так чинили батьки ваші як посилав я іх из
Кадис-Варнеі огледіти країну.
9 Бо як прийшли вони у Єсхол-долину,
та побачили край, то одвернули серце дітям Израільским, щоб не йшли в землю, що Господь дав
ім.
10 И запалав того ж часу гнів Господень, и
клявсь він, глаголючи:
11 Конче ніхто с тих, що вийшли з Єгипту,
почавши з двайцятилітнів и старше, не побачить
землі, що клявсь я Овраамові, Исакові, и Якову,
бо не щиро пійшли за мною; —
12 опріч Калева, сина Єхвунового, Кенезія та
Исуса, сина Навинового, бо вони щиро пійшли за
Господом.
13 И запалав Господень гнів на Израіля, и
судив ім Господь мандрувати по пустині сорок років, аж поки ввесь нарід, що вчинили зло в очу в
Господа, вимер.
14 И оце ви піднялись замісь батьків своіх,
одріддя грішників, щоб прибільшати вже й так яркого гніву Господнього на Израіля.
15 Бо коли ви повернете з его сліду, покине
він вас изнов у пустині, и занапастите ви ввесь
народ.
16 И приступили вони до его, и казали: Побудуємо ми тут кошарі про нашу скотину и городи про нашу малечу,
17 самі ж ми готові йти оружно перед дітьми
Израільскими, поки приведемо іх на селище іх;
а наша малеча житиме у тверженних городах задля
тутешніх людей.
18 Не вернемось ми у господи свої, поки діти
Израільскі не осягнуть кожен займища свого.
19 Бо ми не хочемо займати займанщини з
ними по той бік Ордані, або дальш, наша бо займанщина впала нам по сей бік Ордані ик сходу.
20 И рече до них Мусій: Коли так зробите,
коли пійдете оружно перед Господом на війну,
21 и кожен з вас перейде взброєний за Ордань перед Господом, поки він пожене ворогів своіх перед собою,
22 и земля впокорицця перед Господом; то
після сего вернетесь, и будете праві перед Господом, и перед Израілем, и земля ся буде вашою
державою перед Господом.
23 Коли ж так не зробите, то оце ви провините Господеві, и бувайте певні, що гріх ваш вишукає вас.
24 Будуйте собі городи про малечу свою, и
кошарі про вівці свої, и чиніть те, що вийшло з
уст у вас.
25 И казали до Мусія діти Гадові и діти Рувимові: Покірники твої чинитимуть як звелів єси
добродію.
26 Наша малеча, наші жінки, наші отарі, и
ввесь наш скот, зостануцця тут у городах Галадських;
27 покірники ж твої перейдуть кожен чоловік
збройний до війни, перед Господом бою, як сказав
єси добродію.
28 Ото ж звелів про них Мусій Єлеазарові
жерцеві та Исусові синові Навиновому, и старшим
батькам родів дітей Израільских;
29 и рече Мусій до них: Коли діти Гадові та
діти Рувимові перейдуть за Ордань, кожен чоловік
збройний до бою, перед Господом, и та земля впокорицця перед вами, то дасте ім землю Галадську
в державу;
30 коли ж не схочуть перейти з вами оружно,
то матимуть державі між вами у землі Ханаяській.
31 И одвітували діти Гадові и діти Рувимові,
говорючи: Як сказав Господь покірникам твоім,
так ми и вчинимо.
32 Перейдемо ми оружно перед Господом у
землю Ханаяську, щоб держава нашоі займанщини
по сей бік Ордані була наша.
33 И дав ім Мусій, дітям Гадовим и дітям
Рувимовим, и половині роду Манасії, сина Іосиповогo, царство Сигона, царя Оморійського, и царство Ога, царя Васанського, землю, з городами ії
у границях, з городами того краю навкруги.
34 И побудували діти Гадові Дивон, та Отарот, та Орої́р.
35 та Отрот — Сохван, та Язир, та Іогвею,
36 та Ветнимру, и Ветаран, тверженні городи,
и кошарі овечі.

Digitized by Google

37 А діти Рувимові побудували Єсевон, та Киръятаіім,
38 та Невон, та Вальмеон (перемінивши іх назви), та Сивму; и подавали инці назви городам, що спорудили.
39 А діти Махира, сина Манасіиного прийшли під Галад, и взяли ёго, и відняли державу в Омореів, що були в ёму.
40 И дав Мусій Галад Махирові, синові Манасіиному; и жив він там.
41 И прийшов Яйро, син Манасиін, и побрав малі городи тамешні, и прозвав іх Яйрові села.
42 И прийшов Навав, и взяв Кенат, з селами ёго, и прозвав ёго Нававом по своёму именню.

ГОЛОВА XXXIII.

Се мандрівки дітей Ізраільских, що вийшли из землі Єгипецькоі с полками своіми за приводом Мусія та Орона.
2 И прописав Мусій іх переходи в іх мандрівках по заповіді Господній; и ось мандрівки іх по переходам іх.
3 Рушили вони з Раменесу першого місяця, у пятнайцятий день первого місяця; назавтра після паски вийшли діти Израільські під високою рукою, в очах у всіх Єгиптян.
4 Бо Єгиптяне ховали всіх первонарожденних, що Господь побив між ними; над іх добром також спевнив присуди.
5 И двинули діти Израільські из Раменеса, и стали у Сохоті.
6 И рушили вони з Сохота, и стали у Єтамі, що уз край пустині.
7 И двинули вони з Єтаму, и повернули знов до Ироту, що перед Валсехвоном; и стали перед Магдалом.
8 И рушили вони с перед Ирота, и пройшли серединою моря в пустині, и прийшли за три дні мандрівки у пустиню Єтамську, и стали в Мері.
9 И двинули з Мери, и прийшли в Єлим, а в Єлимі було дванайцять криниць води, и сім десят дерів пальми; и стали вони тамечки.
10 И двинули з Єлима, и втаборились над Червоним морем.
11 И двинули від Червоного моря, и втаборились у пустині Синській.
12 И мандрували с пустині Синськоі, и втаборились у Рахваці.
13 И рушили с Рахваку, и втаборились ув Єлусі.
14 И двинули вони з Єлуса, и втаборились в Рахвидині, де не було води напитись народові.
15 И рушили з Рехвидина, и стали у пустині Синайській.
16 И двинули с пустині Синайськоі, и стали в Киврот-отаві.
17 И рушили с Киврот-отави, и втаборились у Осироті.
18 И рушили з Осироту, и стали в Ратамі.
19 И рушили з Ратаму, и стали в Ремнон-Хваресі.
20 И рушили вони з Ремнон-Хваресу и стали в Лемвоні.
21 И рушили вони з Лемвону, и стали в Рисані.
22 И мандрували з Рисану, и стали в Макелаті.
23 И пійшли з Макелату, и стали на Сахвергорі.
24 И двинули з Сахвер-гори, и втаборились у Хараді.
25 И двинули вони с Хараду, и стали в Макидоті.
26 И двинули вони з Макидоту, и втаборились у Кататі.
27 И рушили с Катату, и втаборились у Тараті.
28 И двинули вони с Тарату, и стали у Метеці.
29 И пійшли з Метеку, и стали у Оселмоні.
30 И рушили вони в Оселмону, и втаборились у Масуруті.
31 И рушили з Мосеруту, и стали у Ванакані.
32 И двинули з Ванакану, и втаборились на степу Галадському.
33 И пійшли з Галадського степу, и стали у Єтеваті.
34 И двинули з Єтевату, и втаборились у Євроні.
35 И рушили з Єврону и втаборились у Геслон-Гавері.
36 И двинули вони з Геслон-Гаверу, и стали в пустині Синській, чи то в Кадисі.
37 И двинули вони с Кадису, и стали на Оргорі, уз край землі Ідомськоі.
38 И зійшов Орон жерець на Ор-гору по заповіді Господній, и вмер там, у сороковий рік після того, як вийшли діти Израільскі из землі Єгипецькоі, у первий день пьятого місяця.
39 И було Оронового віку сто и двайцять и три роки, як умер він на Ор-горі.
40 И прочув цар Орадський Хананянець, що жив на полудні в землі Хананській, про приход дітей Израільских.

Digitized by Google

41 И рушили вони від Ор-гори, и стали у Селмоні.

42 И рушили з Селмону, и стали у Хвиноні.

43 И двинули с Хвинону, и стали у Оботі.

44 И рушили з Оботу, и стали в Оваримі, на границі Моавській.

45 И рушили з Іму, и стали у Дивон-Гаді.

46 И двинули з Дивон-Гаду и втаборились в Гелмон-Девлатаймі.

47 И двинули з Гелмон-Девлатайму, и стали на горах Оваримських перед Нававом.

48 И рушили з гір Оваримських, и стали на полях Моавських над Орданню коло Єрихона.

49 И стали вони над Орданню, від Єсимоту до Велсатима на полях Моавських.

50 И глаголав Господь до Мусія на полях Моавських над Орданню коло Єрихона так:

51 Говори до дітей Израільских, и скажи ім: Як перейдете за Ордань у землю Хананську,

52 то повиганяете усіх землян с перед себе, и побагнітуете всі іх малювання, и побагнітуете всі іх литі образи, и поруйнуете всі іх високості:

53 и поодіймаете держави в землян, и житимете там; бо я дав вам ту землю в державу.

54 И поділите землю по випадові на займанища між семьями своіми: більшим дасте ви більш займанщини, а меншим дасте ви менш займанщини: кожному чоловікові — де випаде ёго випад; по родам батьків своіх займатимете займанщини.

55 Коли ж ви не повиганяете землян с перед себе, то станецця, що которих ви з них зостанете, будуть колючками в очах ваших, и терниною під боками вашими, и тіснитимуть вас у землі, де ви житимете.

56 Надто станецця, що зроблю я вам те, що я думав зробити ім.

ГОЛОВА XXXIV.

И рече Господь до Мусія, глаголючи:

2 Звели дітям Израільским, и скажи ім: Як прийдете ви в землю Хананську, (се земля, що впаде вам на займища, земля Хананська з узграниччями своіми),

3 то полуденна ваша країна буде від пустині Синськоі уподовж узграниччя Ідомського, а ваша полуденна границя буде по найдальшому берегові солоного моря ик сходу;

4 и заверне ваша границя с полудня на узгіръя Окравимське, и йтиме до Сино; а далі йдучи, візьмецци с полудня Кадис-Варнеі, а звідтіля нехай иде до села Одара, и йтиме до Оселмону.

5 И займе границя провторонь від Оселмону до річки Мисирськоі, а йдучи від неі, упрецця в море.

6 А що до західнеі границі, то вона сягоне аж до великого моря: се буде ваша західня границя.

7 А се буде ваша границя від півночи: від великого моря покладете собі прикмети до Ор-гори:

8 від Ор-гори покладете собі прикмети до входу в Емат; а далі границшні ознаки на Седад;

9 и йтиме границя до Зехрона, а ознаки іі будуть на село Єнан: се буде ваша границя від півночи.

10 И покладете собі признаки східнеі границі своеі від села Єнана до Сехваму;

11 и йтиме узграниччя з Сехваму до Ривли на східному боці Айну; и спускатимецця границя, и сягатиме до берега моря Хинерота иг сходу;

12 и йтиме границя до Ордані, и будуть ознаки іі до солоного моря: се буде ваша земля з узграниччями іі навкруги.

13 И звелів Мусій дітям Израільским, говорачи: Се земля, що осягатимете ви по випаду, що звелів Господь дати девъятём родам с половиною роду;

14 бо рід дітей Рувимових по домові батьків своіх, и рід дітей Гадових по домові батьків своіх осяглй вже, и половина роду Манасііного осягла вже своє займище;

15 два роди с половиною роду осяглй свою займанщину по сей бік Ордані коло Єрихона иг сходу, проти сходу сонця.

16 И рече Господь до Мусія, глаголючи:

17 Ось имення людей, що ділитимуть землю вам: Єлеазар жерець, та Исус, син Навинів.

18 И візьмете ви по одному старшому від кожного роду, и поділите землю на займища.

19 А имення іх ось: З Юдиного роду: Халев син Єфоніїв.

20 З роду дітей Симеонових, Самійло, син Єминюдів.

21 З роду Вениаминового, Єлдад син Хаслонів.

22 А старший из роду дітей Данових, Вокор, син Єклинів.

23 Старший дітей Іосипових, за рід дітей Манасііних, Онило, син Сухвидів.

24 А старший роду дітей Єхраімових, Камуіло, син Сахтанів.

25 А старший роду дітей Завулонових, Єлисахван, син Харнахів.

Digitized by Google

26 А старший роду дітей Исахарових, Хвалтійло, син Озаїнів.

27 А старший роду дітей Осурових, Охніор, син Сенеміїв.

28 А старший роду дітей Нехталимових Хвадайло, син Омиюдів.

29 Оцім звелів Господь поділити займанщину дітям Израїльским у землі Хананській.

ГОЛОВА XXXV.

И рече Господь до Мусія на полях Моавських над Орданню коло Єрихона, глаголючи:

2 Звели дітям Израїльским, щоб поступились Левіям з займанщини держави їх городами на житло; и дасте також Левіям узгоріддя до городів навкруги них.

3 А матимуть вони городи, щоб жити в них; а узгоріддя до них будуть їм про скот їх, и про добро їх, и про всяку звірину їх.

4 И сягатимуть узгоріддя городів, що поступитесь ви ними Левіям, від городського муру в поле на тисячу локот кругом.

5 И відмірюватимете ви з середини города на східнёму бокові дві тисячі локот, и к полуденнёму бокові дві тисячі локот, и к західнёму бокові дві тисячі локот, и к північнёму бокові дві тисячі локот; а город — посередині: такі будуть у них узгоріддя городів.

6 А між городами, що поступитесь ви ними Левіям — шість городів про втечище, що призначите ви вбивачеві до втекія туди; и до них придасте ще сорок и два городи.

7 Отож усіх городів, що поступитесь ви ними Левіям — сорок и вісім городів: поступитесь ви ними з узгоріддями.

8 И будуть городи, що поступитесь ви ними з держави дітей Израїльских: котрі мають багацько, від тих поступатиметесь більш; котрі ж мають мало, від тих поступатиметесь менш: кожен поступатимецця з городів своїх Левіям по займищам своїм, які повиймали.

9 И рече Господь Мусієві, глаголючи:

10 Говори до дітей Израїльских и скажи їм: Як перейдете ви за Ордань у землю Ханаңську,

11 то призначите тоді, котрим городам бути вам про втечище, щоб було куди втікати вбивачеві, що вбив би людину ненароком.

12 И будуть у вас ті городи про втечище від имстеця; щоб убивач не згинув, поки стане перед громадою до присуду.

13 И с тих городів, що ними ви поступитесь, шість городів буде в вас про втечище.

14 Поступитесь ви трёма городамя по сей бік Ордані, а трёма городами поступитесь ви у землі Ханаиській, такими, що будуть утечищем.

15 Сі шість городів будуть утечищем, и про дітей Израїльских, и про чужого, и про пробувальця між нами: щоб кожному, хто вбъє людину ненароком, було куди втікати.

16 И коли він ударить єго знаряддям залізним, так що вмре, то він — розбишака; розбишаці смерть неминуща.

17 А коли він ударить єго шпиргонувши каменюкою, від чого можна вмерти, и вмре, то він — розбишака; розбишаці смерть неминуща.

18 Або коли вдарить деревъяним орудивом, від чого можна вмерти, и вмре, то він — розбишака; розбишаці неминуща смерть.

19 Нехай имстець за кров сам убъє розбишаку; як стріне єго, так нехай и вбъє.

20 Коли ж би хто кого пхнув з ненависти, або кинув чим засівши на чаті, так що той би вмер, такому смерть;

21 або ворогуючи вдарив би кого рукою, що той умер би, — тому, хто вдарив неминуща смерть: він — розбишака; нехай имстець за кров убъє розбишаку, як зустріне.

22 Коли ж би пхнув несподівано без ворогування, або кинув чим на кого не засідаючи на чаті,

23 або каменюкою, від чого можна вмерти, не бачивши, шпбнув на кого, що той умер би, а не був би єму ворогом, и не думав би єму вшкодити;

24 тоді громада судитиме між убивачем и мстецем за кров по осьтаким присудам:

25 визволить громада єго з рук имстеця за кров, и верне єго громада у втековий город, куди він був втік; и зоставатимецця він там аж до смерти великого жерця, помазаного святою оливою.

26 Як же вбивач вийде коли-небудь за границю втекового города, куди він утік,

27 и мстець за кров надибає єго за границею втекового города, и вбъє єго мстець за кров; то не буде винен за кров;

28 бо єму треба було б сидіти у втековому городі аж по смерть великого жерця: після смерти ж великого жерця убивач вернецця у землю державн своєї.

29 Се буде вам установою присуду у ваші народи по всіх житлах ваших.

30 Хто вбъє людину, — розбишаці смерть на уст свідків; тільки ж один свідок не свідчитиме ні проти кого на смерть.

31 Надто не братимете ви викупу за жизнь розбишаки, що провинив на смерть: ні, неминуча єму смерть.

32 И не братимете викупу за того, що втік у втековий город, щоб дозволити єму знов жити в землі, ще до смерти великого жерця.

Digitized by Google

33 Отó ж не скверніте землі де живетé; бо кров запогáнюе зéмлю, и землі нічúм не мóжна очúстити від пролúтоі на ій крóві, тільки крóвъю тогó, хто пролúв іі.

34 Тим же то не погáнте землі, що заселитé, де я живý, бо я Госпóдь живý між дітьми Израíльскими.

ГОЛОВА XXXVI.

И приступúли стáрші батькú сéмей дітéй Галадових сúна Махúрового, сина Манасіíного з семей синів Іóсипових, и говорúли перед Мусіем и перед громáдськими мужáми, стáршими батькáми дітéй Израíльских:

2 и казáли вонú: Госпóдь звелів добрóдієві подавáти зéмлю на займищá по вúпадові дітям Израíльским, и звéлено тобі, добрóдію, від Гóспода віддáти наслíддя Салпáдове, брáта нáшого, дóчкам ёгó.

3 И колú вонú пíйдуть за когó з синів инших рóдів дітéй Израíльских, тоді іх наслíддя взяти з займанщúни батьків нáших и прилучúти до займанщúни рóду, у якúй іх приймуть: так вонó бýде відрíзане з вúпаду нáшоі займанщúни.

4 И як настáне прóсвято в дітéй Израíльских, тоді іх наслíддя бýде прилýчене до займанщúни рóду, у якúй іх приймуть: так іх наслíддє бýде відрíзане з займанщúни рóду батьків нáших.

5 И звелів Мусій дітям Израíльским по словáм Господнім, говóрючи: Рід синів Іóсипових говóрнть гарáзд.

6 Ось щó звелів Госпóдь про дóчок Салпáдових, глагóлючи: Нехáй идýть за кóго ім любо; тільки в сéмъю рóду батьків своіх нехáй идýть.

7 Так займанщúна дітéй Израíльских не перéйде від рóду до рóду: бо кóжне з дітéй Израíльских держáтимецця родовóі займанщúни батьків своіх.

8 И кожна дочкá, що осягне наслíддя у якóму рóді дітéй Израíльских, бýде жінкою кому нéбудь з семъі рóду бáтька свогó, щоб діти Израíльскі втішáлись кóжне наслíддям по батькáх своіх.

9 И нехáй не перехóдить займанщúна з одногó рóду до другóго рóду, а кóжен рід у дітéй Израíльских держúцця своéі займанщúни.

10 Як звелів Госпóдь Мусієві, так и вчинúли дóчки Салпáдові:

11 бо Мáла, да Тéрса, та Єгла та Мелха, та Нýя, Салпáдові дóчки, пішлú за синів батьківських братів;

12 пійшлú вонú в семъі синів Манасіі, сина Іóсипового, и наслíддя іх зостáлось у родý семъі бáтька іх.

13 Се зáповіді и присуди, що Госпóдь подавáв через Мусія дітям Израíльским на полях Моáвських над Ордáнню коло Єрихóна.

Пъята книга Мусієва,

звéцця вонá

ЗАКОНИ ПОНОВЛЕНІ.

ГОЛОВА I.

Се ті словá, що говорúв Мусíй до всéгó Израíля
по сей бік Ордáні у пустúні, на степý проти Чер-
вóного мóря, між Хварáном, и Тохвóлом, и Ловó-
ном, и Осиротóм, и Дизáвом.
2 (Одинáйцять день ходú від Хорúва, по до-
рóзі від Сир-горú до Кáдис-Варнéі.)
3 И стáлось чотирнáйцятого рóку, одинáйця-
того місяця, у перший день місяця, говорúв Мусíй
до дітéй Израíльских про все, щó Господь дав ёму
на зáповідь ім,
4 післа тогó, як він побúв Сигóна, царя Омо-
рíйського, що жив у Єсевóні, и Ога, царя Васáн-
ського, що жив у Остарóті, и в Єдрáйні:
5 по сей бік Ордáні, у землі Моáвській, почáв
Мусíй вияснювати сей закóн, говóрючи:
6 Господь Бог наш глагóлав до нас на Хо-
рúві так: Довóлі ви жилú на сій горі;
7 Обернітесь и рушáйте в мандрівку, и йдіть
на гору Оморíйську и скрізь поблизу неі, на степ,
на узгíря, и на долúну и ґ полýдню, и по мор-
ському бéрегу, у зéмлю Ханáнців, и на Ливан, до
великоі ріки, ріки Єфрáта.
8 Оцé я постáвив сю зéмлю перед вáми: ідіте
и осягáйте зéмлю, що Господь клявся батькáм вá-
шим: Оврáмові, Исáкові, и Якову, що дасть ім и
плóдові іх після них.
9 И казáв я вам тогó чáсу, говóрячи: Не стáне
в мéне снагú носúти вас самóму:
10 Господь Бог ваш намнóжив вас, и ось вас
тепéр як зір на нéбі багáто.
11 (Нехáй вас Господь Бог батьків вáших на-
мнóжить ще в дéсятеро більш, и благословúть вас,
як обіцяв вам!)
12 Як же міні самóму носúти ваготý вáшу, и
тяжарі вáші, и свáрі вáші?
13 Візьміть ви людéй розýмних, и тямýщих,
и знáних між родáми вáшими, и я зроблю іх ота-
мáнами над вáми.
14 И одвітувáли ви міні, и сказáли: Ґаразд
бýде, як зрóбиш, щó сказáв еси.
15 То я взяв стáрших у родáх вáших, людéй
розýмних и знáних, и поробúв іх головáми над вáми,
отаманáми над тúсячами, и отаманáми над сóтнями,
и отаманáми над півсóтнями, и отаманáми над де-
сятками, и врядниками між родáми вáшими.
16 И показáв я сýддям вáшим тогó чáсу:
Вислухóвуйте брáття своé, и судіть прáведно між
кóжним чоловíком и брáтом éгó, и чужим, що в
éгó.
17 Не розбірáйте людéй на сýді; а вислухó-
вуйте малóго так, як и великого; не бíйтесь об-
лúччя людськóго, бо суд — річ Бóжа; а якé діло
дýже морокувáти про вас, перенóсте до мéне, и я вú-
слухаю éгó.
18 И звелів я вам тóго чáсу про все, щó ви
мýсите чинúти.
19 И як рýшили ми від Хорúва, ишлú ми
всімá велúкими и страшéнними пустúнями, що вба-
чáли ви прямýючи ґ горі Оморíйській, як Господь
Бог наш звелів нам; и прийшлú ми в Кáдис-Вар-
нéю.
20 И сказáв я вам: Прийшлú ви до горú Омо-
рíйськоі, що Господь Бог наш дає нам.
21 Ось Господь Бог твій стáвляе сю зéмлю
перед тобóю: иди и осягнú іі, як Господь Бог бать-
ків твоіх сказáв тобі; не бíйся и не вдавáйся в
тýгу.
22 И прийшлú ви до мéне кóжен з вас, и ка-
зáли: Пішлемó ми людéй перéд сéбе, и розглéдять
вонú зéмлю, и принесýть нам звістку, которою до-
рóгою итú нам, и на які городú простувáти.
23 И вподóбав я слóво вáше дýже; и взяв я
дванáйцять чоловік из вас, по одномý з рóду;
24 и повернýли вонú и зійшлú на гóру, и
прийшлú в долúну Єсхóльску, и розглéділи іі.
25 И взялú вонú врожáю землі тóі в рýки своі
и принеслú до нас, и принеслú нам звістку, и ска-
зáли: Дóбра се землá, що Господь даé нам.

Digitized by Google

26 А про-те́ не схотіли ви йти туди́, а бунтува́ли проти за́повіді Го́спода Бо́га свого́,

27 и нарека́ли ви по наме́тах своіх, и каза́ли: Зненави́дів нас Госпо́дь, тим и вивів нас из землі Єгипецькоі, щоб діста́лись ми в ру́ки Оморіїв на погибель собі.

28 Куди́ нам ийти́? бра́ття на́ше засмути́ли се́рце нам, говорячи: Той наро́д бі́льший и ви́щий ніж ми; городи́ величе́нні и муро́вані під саме́ не́бо; а на́дто ба́чили ми там и синів Єна́кових.

29 Тоді сказа́в я вам: Не бійтесь и не ляка́йтесь іх.

30 Госпо́дь Бог ваш, що йде перед ва́ми, він воюва́тиме за вас, згідно с тим усім, що вдіяв він про вас у Єгипті перед очи́ма ва́шими;

31 и в пусти́ні, де вба́чав есй як Госпо́дь Бог твій носив тебе́, як но́сить чолові́к си́на свого́, у всю доро́гу, що пройшли́ ви, аж по́ки прийшли́ на се мі́сто.

32 Та сёго́ було́ ма́ло вам, щоб вірува́ти Господе́ві Бо́гові ва́шому,

33 що йшов доро́гою перед ва́ми, щоб вишукати вам мі́сто, де б ви напъяли́ наме́ти свої — ийшо́в ув огні в ночі, щоб ука́зувати вам, кото́рою доро́гою ити́ вам, и в хма́рі в день.

34 И чува́в Госпо́дь го́лос річе́й ваших, и гнівйвсь и клявсь, глаго́лючи:

35 Ко́нче ні оди́н из сих люде́й, из сёго леда́чого на́роду не ба́читиме до́броі землі, що клявсь я да́ти батька́м іх,

36 оприч Хале́ва, сина Єхвуні́евого; він ба́читиме іі, и дам я ёму́ зе́млю, що він ходи́в по ій, и дітям ёго́, бо він щи́ро йшов за Го́сподом.

37 И на ме́не гніви́вся Госпо́дь через вас, глаго́лючи: Ти та́кож не ввійдеш туди́.

38 Исус же, син Нави́нів, що стоіть перед тобо́ю, він туди́ ввійде. Зусміль ёго́, бо він допевни́цця, що Изра́іль осягне іі.

39 На́дто мале́ча ва́ша, що ви каза́ли бу́де добу́тком, и діти ва́ші, що того́ ча́су не розуміли, що́ до́бре, а що́ лихе́, вони́ ввійдуть у ту зе́млю, и дам я ім іі, и користуватимуцця вони́ не́ю.

40 Що ж до вас, зверта́йте и йдіть у мандрівку пусти́нею иґ Черво́ному мо́рю.

41 Одвітува́ли ви тоді и каза́ли мині: Провини́ли ми Господе́ві, пійдемо и воюва́тимемо, послуха́ючи всёго, що́ Госпо́дь звелів нам. И як підпереза́ли ви ко́жного чоловіка військо́вого збро́єю ёго́ гото́ві були́ ви руша́ти на узгірря.

42 И рече́ Госпо́дь до ме́не: Скажи́ ім: Не йдіте и не воюйте, бо нема́ мене́ між ва́ми; ато́ поля́жете перед ворога́ми своіми.

43 Так говори́в я до вас; а ви не слу́хали, и бунтува́ли проти за́повіді Господньоі, и двинули необа́чно на узгірря.

44 И Оморіі, що живу́ть на горі, вийшли проти вас, и погна́ли вас мов бджо́ли, и били вас на Сир-горі до самоі Орми.

45 И верну́лись ви и пла́кали перед Го́сподом; та Госпо́дь не схотів слу́хати го́лосу ва́шого, и не прихили́в у́ха до вас.

46 Ото́ ж ви до́вго зостава́лись у Ка́дисі, по́ки ви зостава́лись там.

ГОЛОВА II.

Потім зверну́ли ви и пійшли́ в свою мандрівку пусти́нею прямуючи ґ Черво́ному мо́рю, як Госпо́дь глаго́лав до ме́не: и блука́ли ми навкруги́ Сир-гори до́вго.

2 И глаго́лав Госпо́дь до ме́не, так:

3 Го́ді вже вам блука́ти навкруги Сир-гори: поверта́йте ґ півно́чі.

4 И звели́ наро́дові, гово́рячи: Ити́мете ви через узгряни́ччя бра́ття свого́ дітей Иса́вових, що живу́ть на Сир-горі, и зляка́юцця вони́ вас; тим до́бре остерега́йтесь,

5 не заіда́йтесь из ними́; бо я не дам вам іх землі ані стільки, щоб ступи́ти ного́ю; бо дав я го́ру Сир Иса́вові в де́ржаву.

6 Купува́тимете харчі в них за гро́ші, щоб було́ що ісhти, и купува́тимете та́кож во́ду в іх за гро́ші, щоб було́ що́ пи́ти.

7 Бо Госпо́дь Бог твій благослови́в тебе́ у вся́кій робо́ті руки́ твоеі; він зна́е про твое́ блука́ння по сих вели́ких пусти́нях: сі со́рок ро́ків Госпо́дь Бог твій бува́в с тобо́ю; не знав ти ну́жди ні в чо́му.

8 И як ийшли́ ми ми́мо братів на́ших дітей Иса́вових, що живу́ть на Сир-горі, пряму́ючи сте́пом від Єлона, и від Геслон-Гаве́ра зверну́ли ми и прямува́ли ґ пусти́ні Моа́вській.

9 И рече́ Господь до ме́не: Несму ти́ Моа́вців и не бий на них бо́єм, бо я не дам тобі землі іх у де́ржаву: дав я Ороір дітям Ло́товим у де́ржаву.

10 (Коли́сь тут жили́ Єміі, наро́д вели́кий, и велелюдний, и висо́кий, як Єнаки́ми;

11 и вони та́кож зва́лись ве́летнями, як Єнаки́ми; тільки Моа́вці зва́ли іх Єми́ми.

12 Хорими та́кож жили на Сир-горі пе́рше; та діти Иса́вові осіли після іх, як повибива́ли іх с перед се́бе и почали́ жити замісь них; так вчини́в Изра́іль у землі своеі де́ржави, що Госпо́дь дав ім.)

Digitized by Google

13 Устаньте ж, и перейдіть через протік Заред. И перейшли ми через протік Заред.

14 И було простягу часу, що йшли ми від Кадис-Варнеі аж поки перейшли через протік Заред, трийцять и вісім років, поки всі народи військового люду зникли з між війська, як Господь клявсь до них.

15 Бо рука Господня була проти них, щоб вигубити іх з між війська, аж поки вони перевелись.

16 Як же всі військові люде перевелись и вимерли з між народу,

17 глаголав Господь до мене так:

18 Переходитимеш оце через Ороір, границю Моавську:

19 и притягнеш близько до дітей Омонових; не засмучуй іх и не заідайся з ними, бо не дам я тобі землі дітей Омонових ані же в державу; бо віддав я іі дітям Лотовим у державу.

20 (Сю також звано землею велетенською: велетні жили там у старовину; и Омонці звали іх Замзуми, —

21 народ великий и велелюдний, и високий, як Єнакими; та Господь побив іх перед ними; и вони осили після них и почали жити замісь них;

22 як вчинив він дітям Исавовим, що жили на Сир-горі, як повибивав Хоримів с перед них, и осіли вони після них и живуть замісь них аж до сёго дня;

23 и як Овимів що жили в Осироті аж до Гази, Кахторіі, що вийшли с Кахтору, побили и живуть замість іх.)

24 Вставайте, йдіть у свою мандрівку, и переходте річку Орнон: ось я дав тобі в руки Сигона Оморія, царя Єсевонського, и землю ёго; починай осягати іі и вдарь на ёго боем.

25 Сёгодні зачну я насилати страх перед тобою и жах перед тобою на люди під усім небом, що чутимуть про тебе, и тремтітимуть, и лякатимуцця перед тобою.

26 И послав я посли с пустині Кедемоцькоі до Сигона, царя Єсевонського, з словами миру, глаголючи:

27 Дай мені пройти через свою землю: я йтиму битим шляхом, не звертатиму ні в право, ні в ліво.

28 Продаватимеш ти мені харч за гроші, щоб було мені що істи, и даватимеш мені воду за гроші, щоб було мені що пити; тільки пройду я ногами моіми;

29 (як діти Исавові, що живуть на Сир-горі, и Моавці, що живуть у Ороірі, дозволили мені), поки перейду за Ордань у землю, що Господь Бог наш дае нам.

30 Сигон же, царь Єсевонський, не схотів пустити нас через свою землю, бо Господь Бог твій затвердував ёму духа, и зробив ёго серце упертим, щоб віддати ёго тобі в руки, як бачиш.

31 И рече Господь до мене: Ось я почав давати Сигона и ёго землю під тебе; починай осягати, щоб зайняв еси землю ёго.

32 Тоді Сигон вийшов проти нас, він и ввесь народ ёго, битись у Яссу.

33 И піддав ёго Господь Бог наш під нас; и побили ми ёго, и синів ёго, с ввесь народ ёго.

34 И побрали ми всі городи ёго того часу, и до останку побили чоловіків, и жінок, и малечу, у кожному городі, не зоставили ми ні душі:

35 тількі скот позабірали ми собі у добуток, та жаковину з городів що подобували.

36 Від Ороіра, що на березі річки Орнона, и від города, що над тою річкою, аж до Галада, не встояв проти нас ні один город: Господь Бог наш усе піддав нам;

37 тількі в землю дітей Омонових не ходив еси, и ні в яке місто на ріцці Явоці, ані в нагірні городи, ані в яке місто, куди Господь Бог наш заказав нам.

ГОЛОВА III.

Звернули ми тоді и прямували ґ Васанові; и вийшов проти нас Ог, царь Васанський, він и ввесь народ ёго, битись у Єдраіні.

2 И рече Господь до мене: Не бійсь ёго, бо я піддам ёго, и ввесь народ ёго, и землю ёго під твою руку; и зробиш ёму що зробив еси Сигонові цареві Оморійському, що жив у Єсевоні.

3 Ото й оддав Господь Бог наш у наші руки також и Ога, царя Васанського, и ввесь народ ёго; и били ми ёго, поки не зосталось ні души в ёго.

4 И подобували ми всі городи ёго, не було ні єдиного города, щоб не добули ми в них, шість десят городів, усю країну Оргівську, царство Огове в Васані.

5 Усі ті городи були тверджені мурами, ворітами и ґратами; опріч того дуже багацько городів нетверджених.

6 И до останку побили ми іх, як зробили ми Сигонові, цареві Єсевонському; до останку побиваючи чоловіків, жінок и дітвору у кожному городі.

7 Скот же и жаковину з городів узяли ми собі в здобич.

8 И взяли ми того часу з рук у двох царів Оморійських землю що по сей бік Ордані від річки Орнона аж до Єрмон-гори.

Digitized by Google

9 (Ермóн Сидóняне звуть Сириóн; а Омеріі звуть ёгó Сенір), —

10 усі степові городи и ввесь Галáд, и ввесь Васáн, аж до Салхáя и Єдраіна, городів царства Огового в Васáні.

11 Бо тількі Ог, царь Васáнській, зостáвсь из остáнку вéлетнів; ось ёгó ліжко — ліжко залізне; чи не й досі ж вонó в Рáві у дітéй Омонових? девъять локóт завдóвжки, и чотирі лікті завширшки, по ліктеві чоловічому.

12 И зéмлю сю, що осягли ми тогó часу, від Ороіра, що над річкою Өрнóном, и половину Галáд-горй, и городи ії, дав я Рувимцям и Гадіям.

13 А остáнок Галáда и ввесь Васáн, царство Огове, дав я половині рóду Манасііного, — усю країну Оргівську, з Васáном, що прóзвано землею Вéлетнів.

14 Яйро, син Манасіін зайняв увéсь край Оргівський до узграничча Гесýрського и Махáцького; и звóцця він имéнням ёгó Яйрові сéла до сёгó дня.

15 И дав я Галáд Махиру.

16 А Рувимцям и Гадіям дав я від Галáда аж до річки Орнóна, між річкою и границею аж до річки Яввóка границі дітéй Омóнових;

17 тáкож степ и Ордáнь, и узберіжжя ёгó, від Хинерóта аж до степовóго мóря, до солóного мóря, під Хвазги-гóрою на сходу.

18 И звелів я тогó часу вам, говóрячи: Госпóдь Бог наш дає вам сю зéмлю щоб користувались нéю; перéйдете ви орýжно поперед брáття своєгó дітéй Израільських, назýстріч войні.

19 Жінóк же вáших, и малéчу вáшу, и скот ваш (я знáю, що в вас багáцько скóту) зостáвите у городáх вáших, що дав я вам,

20 пóки Госпóдь дасть упокій брáттю вáшому, так я вам. и вони тáкож осягнуть зéмлю, що Госпóдь Бог ваш дав ім за Ордáнню; и тоді вéрнетесь ви кóжен на свою дéржаву, що я дав вам.

21 И звелів я Исýсові тогó часу, говóрячи: Очі твоі бáчили все, щó Госпóдь Бог наш зробив сим двом царям; так робитиме Госпóдь усім царствáм, де ти обéрнесся.

22 Не бойтиметесь іх, бо Госпóдь Бог наш воюватиме за вас.

23 И благáв я Гóспода тогó часу, говóрячи:

24 О Гóсподи Бóже, почáв єси показувати рабóві твоєму величчя твоє, и мóжню руку твою; який же бо є Бог на нéбі абó на землі, щоб зміг чинити рівно словáм твоім и рівно потузі твоій?

25 Прошý тебé, дай мині перейти, и побáчити дóбру зéмлю щó за Ордáнню, и ту люБу гóру Ливáн.

26 Та Госпóдь гнівивсь на мéне черéз вас, и не схотів слýхати мене; и рéче Госпóдь до мéне: Бýде с тебé; не говори більш до мéне про сю річ.

27 Зійди на вершину сіеі горй, и здійми óчі твоі г заходу, и г півночі, и г полýдню и г сходу, и спогляни очима твоіми: бо не перéйдеш ти черéз сю Ордáнь.

28 А накажи Исýсові и зусміль ёгó, и підкрепи ёгó, бо він перéйде перéд віччю нарóду сёгó и докáже того, що займуть вони зéмлю, що ти вбачáтимеш.

29 Отóж стоялы ми на долині проти Вет-Хвегóра.

ГОЛОВА IV.

Слýхай же Израілю, яких устáвів и прйсудів учу я вас, щоб ви пеиняли іх, и жили, и йшли и осягáли зéмлю, що Госпóдь Бог батьків вáших дає вам.

2 Не прибавлятимете нічóго до слóва, що я заповідую вам, ані вбавляйте з ёгó чогó, щоб держáли ви зáповіді Гóспода Бóга вáшого що я заповідую вам.

3 Очі вáші вбачáли щó Госпóдь учинив за Валхвегóра: усіх людéй, що прихилились до Валхвегóра Госпóдь вигубив з між вас.

4 Ви ж, що притулились до Гóспода, Бóга вáшого, кóжен з вас зостаєцця тепер живий.

5 Оцé ж я навчив вас устанóв и прйсудів, так сáмо, як Госпóдь звелів мині, щоб ви чинили так у землі, що в неі вхóдите на користувáння нéю.

6 Держіте ж и пеиніте, бо се — ваш рóзум и вáша премýдрість в очý людів, що чувáтимуть про сі устанóви и казáтимуть: Справді сей великий люд — розýмний и премýдрий нарóд.

7 Де ж бо є такий великий люд, щоб ёгó Бог був так близький до ёгó, як Госпóдь Бог наш — у всёму, про щó ми ні озвéмся до ёгó?

8 И де є такий великий люд, щоб у ёгó були устанóви и прйсуди такі прáведні, як сей закон, що постáвив я тепéр перед вáми?

9 Остерегáйсь тількі и пильнуй душі своєі, щоб не забувáв тогó, що вбачáли óчі твоі, и щоб не вихóдило вонó з сéрця твогó по всі дні жизні твоєі: навчай сёгó синів твоіх и синів синів твоіх;

10 нáдто ж той день, як стояв єси перед Гóсподом, Бóгом твоім, на Хориві, як Госпóдь промóвив до мéне: Збери мині нарóд до купи, и дам я ім почýти словá моі, щоб навчились вони боятись мене, пóки іх віку на землі, и щоб навчáли дітéй своіх.

Digitized by Google

11 И приступили ви, и стояли під горою; а гора горіла поломъєм посеред неба, у темряві, хмарах и густому мороці.

12 И глаголав Господь до вас из серед поломъя; чули ви голос річей та не бачили видовиний, тільки голос того дня, як Господь глаголав до вас на Хориві з серед поломъя, —

13 и зъясував він вам умову свою, що він заповідав вам певнити, десять заповідей; и написав він іх на двох таблицях камъяних.

14 И звелів мені того часу Господь навчати вас установ и присудів, щоб ви певнили іх у землі, куди входите на корнстування нею.

15 Тим остерегайтесь добре; бо ви не бачили жодноі видовини,

16 щоб ви не попсувались, та не зробили собі різаного образу, видовини якого бачива, натяку чоловіка або жінки,

17 натяку якого звіря, що є на землі, натяку якого птаха пірнатого, що літає під небесами,

18 натяку чого лазющого по землі, натяку якоі риби що є в водах під землею;

19 и щоб ти знявши очи до неба и вбачаючи сонце, и місяця, и зорі, усе військо небесне, не спокусивсь политись ім, и служити ім, бо Господь Бог твій подавав іх усім людам під усім небом.

20 Господь же взяв вас и вивів вас из залізноі печи, с того Єгипту, щоб бути єму народом займище єго, як оце и буваєте.

21 Потім Господь прогнівивсь на мене через вас, и поклявсь, що не перейду за Ордань, и не ввійду в ту добру землю, що Господь Бог твій дає тобі на займанщину;

22 а мушу вмерти в сій землі, не мушу перейти за Ордань; ви ж перейдете, и займете ту землю добру.

23 Остерегайтесь, щоб не забули завіту Господа, Бога вашого, що вчинив він из вами, та не робили собі якого різаного образа, або подобини того, що Господь Бог твій заказав тобі.

24 Бо Господь Бог твій — огонь жеручий, жалюбитий Бог.

25 Як появлятимеш діти и діти дітей и зоставатимесся довго в тій землі, та попсуєсся, и зробиш різаний образ, подобину чого и робитимеш зло в очу Господа, Бога твого, прогнівляючи єго;

26 то кличу небо и землю в свідки проти вас тепер, що незабаром до останку вигинете з землі, куди переходите оце за Ордань, щоб осягти іі; не довго орудуватимете нею, а вигинете до останку.

27 И розсипле Господь вас поміж людами, и мало стане вас поміж невірними, куди Господь одведе вас.

28 И служитимете ви богам, роботі людських рук, дереву й каменю, що ані бачить, ані чує, ані їсть, ані чує носом.

29 От же, коли й відтіля шукатимеш Господа Бога твого, то знайдеш, аби шукав єго всім серцем твоім и всею душею твоєю.

30 Коли будеш у тузі, и все оце складеться тобі, в останню годину, — аби обернувсь до Господа, Бога твого, и слухав голосу єго.

31 (бо Господь Бог твій — милосердний Бог), — він простить тобі, и не погубить тебе, ані забуде завіту з батьками твоіми, що клявся ім.

32 Поспитай бо в давніщих часів, що були перше тебе, с того дня, як утворив Бог чоловіка на землі, и від одного краю неба до другого, чи була де така велика річ, або чував хто про таке?

33 Який народ чув голос Божий из серед поломъя, як ти чув єси, та й зостався живий?

34 Або чи пробував Бог який, щоб узяти собі люде з між другого народу, спокусами, ознаками, и дивами, и війною, и могучою рукою, и простягнутою правицею, и великими страхами, чим самим робив, як Господь Бог ваш учинив вам у Єгипті, перед очима вашими?

35 Се тобі показано, щоб знав, тільки що Господь — Бог, ніхто опріч єго.

36 З неба дав він тобі почути голос єго, щоб навчити тебе; а на землі показав він тобі велике поломъя своє; и чув єси слова єго з серед поломъя.

37 И що любив він батьків твоіх, тим обрав він плід іх після іх, и вивів тебе перед очима в себе могущою силою з Єгипту,

38 щоб повиганяти люди с перед тебе більші и потужніщі, ніж ти єси, и ввести тебе, и оддати тобі іх землю на займанщину, як бачиш.

39 Знай же день сей, и міркуй у серці своєму, що Господь — Бог на небі в горі, и на землі в низу; більш ніхто.

40 Тим держатимеш установи єго и заповіді єго, що я заповідав тобі в день сей, щоб тобі добре було, и твоім дітям після тебе, и щоб твій вік був довгий на землі, що Господь Бог твій дав тобі, на вік.

41 Потім обібрав Мусій трі городи по сей бік Ордані на схід сонця,

42 щоб убиваєві було куди втікати, як би вбив сусіда свого ненароком, а давніщ не мав ненависти до єго, и щоб той, хто втіче в один из сих городів, зоставсь живий:

43 Возор у пустині, у степовому краі у Рувимців, та Рамот у Галааді, у Гадіїв, та Голан у Васані, у Манасіів.

Digitized by Google

44 И ось який закон поставив Мусій перед дітьми Израїльськими.

45 Оце ті свідчення, и устанóви, и присуди проповідав Мусій дітям Израїльським, як вийшли вони з Єгипту,

46 по сей бік Ордáні, на долині проти Вет-Хвегора, у землі Сихона, царя Оморійського, що жив у Єсевоні, того, що Мусій з дітьми Израїльськими побили, як вийшли вони з Єгипту;

47 и опанували ёго землю, и землю Ога, царя Васанського, двох царів Оморійських, що по сей бік Ордáні на схід сонця:

48 від Ороїра, що на березі річки Орнона, аж до Сион-гори, вона ж и Єрмон,

49 и ввесь степ по сей бік Ордáні, к сходові, аж до степового моря, рівнави, під горою Хвазгом.

ГОЛОВА V.

И покликнув Мусій до всёго Израїля, и рече до ёго: Слухай, Израїлю, устанóви й присуди, що проречу я тобі в уші сёгодні, щоб ти позучáвся їх, и держáв и чинив їх.

2 Господь, Бог наш, зробив завіт з нами на Хориві.

3 Господь зробив сей завіт не з батькáми нá-шими, а з нами, зо всімá нáми, що оттут живі сёгодні.

4 Господь розмовляв з нами лицем до лиця на горі осеред полóмъя,

5 (я стояв між Гóсподом и вáми того часу, щоб ясувáти вам слово Господне, ви ж бо лякá-лись задля полóмъя, и не сходили на гору) гла-голючи:

6 Я — Господь Бог твій, що вивів тебе з Єгипту, з тяжкої неволі.

7 Не буде в тебе инших богів перед мною.

8 Не робитимеш на себе жодного різаного óбразу, ніякої подобини того, що на небі вгорі, або що на землі внизу, або що в воді під землею;

9 не вклонятимешся їм и не служитимеш їм; бо я, Господь, Бог твій, ревнивий Бог, караю кривду батьків на дітях до третёго и четвертого народу тих, що цураються мене,

10 и показую милость тисячам тих, що люб-лять мене и держать заповіді мої.

11 Не брáтимеш имъя Господа Бога твого марно; бо Господь не оставить без кари того, хто скаже ёго имъя марно.

12 Держи суботній день, щоб святити ёго, як Господь, Бог твій, заповідав тобі.

13 Шість день робитимеш и чинитимеш усяке діло своє,

14 а сёмий же день — субота Господа Бога твого: не робитимеш жодного діла, ні сам, ні син твій, ні дочка твоя, ні раб твій, ні рабиня твоя, ні віл твій, ні осел твій, ані яка скотина твоя, ані чужинець, що в дверях у тебе, щоб раби твої и рабині твої відпочили так, як и ти.

15 И памъятай, що був єси рабом у землі Єгипецькій, и Господь, Бог твій, вивів тебе звід-тіля потужною рукою и простягну тою правицею; тим Господь, Бог твій, завітував тобі держати день суботній.

16 Поважай батька твого и матір твою, як Господь Бог твій завітував тобі, щоб вік твій був довгий, и щоб тобі було добре у землі, що Господь Бог твій, дає тобі.

17 Не вбивай.

18 Ані роби передюбок.

19 Ані крадь.

20 Ані свідчи криво проти сусіда твого.

21 Ані поривай очей на жінку сусіда твого, и не жадай хати сусіда твого, ні поля ёго, або раба ёго, або рабині ёго, вола ёго, або осла ёго, або чого-небудь, що є в сусіда твого.

22 Сі слова проглаголав Господь до всёго зборища вашого на горі з осеред полóмъя, хмари и мряки, великим голосом, та й більш нічого. И написав їх на двох таблицях камъя-них, и подав мині.

23 И як почули ви голос з осеред темряви (бо гора горіла полóмъям), то прийшли ви до мене, усі голови родів и старшина ваша,

24 и казали ви: Ось Господь, Бог наш, явив нам славу свою и величчя своє, и чули ми голос ёго из серед полóмъя; вбачали ми сёгодні, що Бог розмовляє с чоловіком, и він зостаєсь живий.

25 За що ж мусимо ми помирати? бо се ве-лике полóмъя пожере нас: як почуємо голос Гос-пода Бога нашого ще раз, то помремо.

26 Бо котре ж би то було тіло, що чуло б из серед полóмъя голос Бога живущого, як ми чули, и зостáлось живе?

27 Приступи и слухай, що глаголатиме Гос-подь, Бог наш, та й перекажи нам усе, що Гос-подь, Бог твій, глаголатиме до тебе; то ми слуха-тимемо, и чинитимемо.

28 И почув Господь голос річей ваших, як говорили ви до мене, и рече Господь до мене: Чув я голос річей народу сёго, що говорили вони до тебе; добре все казали, що промовили.

29 Ой коли б у їх було таке серце, щоб вони боялись мене, и держали заповіді мої по всяк час, щоб добре було їм и дітям їх на віки!

Digitized by Google

30 Идй, скажй їм: Увіхóдьте знов у намéти
свої.
31 Ти ж до тéбе, зоставáйсь тут при мінї,
и прорекý я тобі всі зáповідї мої, и установи, и
присуди, якйх навчáтимеш ти їх, щоб вонй їх пов-
нйли у землї, котóру я дам їм у держáву.
32 Тим же то добре дбáйте про те, щó Гос-
пóдь, Бог ваш, заповідав вам: не звертáйте нї
напрáво, нї нáліво.
33 Ходїть у всьóму тим рóбом, як Госпóдь,
Бог ваш, заповідав вам, щоб зоставáлись живйми,
и щоб вам булó дóбре, и щоб вам вік був дóвгий
у землї, що опануєте.

ГОЛОВА VI.

Ось якйх зáповідей, установ, и присудів Госпóдь,
Бог ваш, заповідав навчáти вас, щоб ви повнйли
їх у тій землї, що опануєте:
2 щоб ти боявся Гóспода, Бóга твогó, и дер-
жáв усї установи єгó и зáповідї єгó, які заповідаю
тобі, ти сам, и син твій, и твогó сйна син, поки
віку твогó; и житимеш жив на світї дóвго.
3 Слýхай же, Израїлю, и дбáй дóбре щоб по-
внйти се; щоб тобі дóбре булó, и щоб ви вам по-
множились вéлико, як Госпóдь, Бог батьків твоїх, обі-
цювáв тобі, у землї, що течé молокóм и мéдом.
4 Слýхай, Израїлю: Госпóдь, Бог наш —
Госпóдь единний;
5 то любй Гóспода, Бóга твогó, усїм сéрцем
твоїм, и всéю душéю твоєю, и всéю силóю твоєю.
6 И словá сї, що отé заповідую тобі, нехáй
бýдуть у твоєму сéрцї;
7 И навчáтимеш їх пильно дїтéй своїх, и роз-
мовлятимеш про них сидівши в домý своєму, и
йдучй дорóгою своєю, и лéжачи и вставáвши.
8 И навъяжеш їх про ознáку на руцї своїй,
и бýдуть вонй замісь налóбницї між очйма в тéбе.
9 И напйшеш ти їх на одвірках у хáтї в сéбе,
и на ворóтях у сéбе.
10 И як приведé тéбе Госпóдь, Бог твій, у
ту зéмлю, що клявсь батькáм твоїм, Оврамóві,
Исáкові, и Якову, що дасть тобі великі и гáрні
горóди, що ти не будувáв їх,
11 и домй повні добрá, що не дбав єси, и ко-
пані колóдязї, що не копáв єси, виногрáдники и
олйвники, що не насáджував єси, як їстимеш ти и
наїсишся;
12 остерегáйсь тодї, щоб не забýти Бóга, що
вивів тебе из землї Египетської, з невóлї тяжкої.
13 Бійся Гóспода, Бóга твогó, и служй ёмý,
и божись ймъям єгó.
14 Не ходїть слїдóм за йншими богáми, за
богáми люду, що навкругй вас

15 (бо Госпóдь, Бог твій — ревнивий Бог
між вáми); атó гнів Гóспода, Бóга твогó, загорйться
проти тéбе и погýбить тебé з лицá землї.
16 Не спокýшуйте Гóспода, Бóга вáшого, як
спокýшували в Мáссї.
17 Пильно держіть зáповідї Гóспода, Бóга вá-
шого, и свідчення єгó, и установи єгó, що він за-
повідав тобі.
18 И повніть щó прáведне и дóбре в очах у
Гóспода, щоб тобі дóбре булó, и щоб ти ввійшóв
и опанувáв дóбру зéмлю, що Госпóдь клявсь бать-
кáм твоїм,
19 повиганявши вóрогів твоїх с пе-
ред тéбе, як глагóлав Госпóдь.
20 И як поспитá в тéбе син твій колйсь, го-
ворячи: Про що сї свідчення, и установи, и прй-
суди, що Госпóдь, Бог наш, заповідав нам?
21 то казáтимеш до сйна свогó: Булй ми Фа-
раóновими невільниками в Египтї, и Госпóдь вивів
нас из Египту потýжною рукóю;
22 и показáв Госпóдь ознáки и дивá, великі
и страшéннї, над Египтом, над Фараóном и над
усéю чéляддю єгó, перед очйма нáшими;
23 и вйвів він нас звідтіля, щоб привестй нас
сюдй, и дáти нам зéмлю, що заприсяг її батькáм
нáшим.
24 И заповідав нам Госпóдь повнйти всї сї
установи, и боятись Гóспода, Бóга нáшого, за для
нáшого добрá по всяк час, щоб дав нам жйти на
світї, як оце и бачимо.
25 И бýде се нáша прáведність, колй дбáти-
мем про всї сї зáповідї Гóспода, Бóга нáшого, як
він заповідав нам.

ГОЛОВА VII.

Як приведé тебé Госпóдь, Бог твій, у ту зéмлю,
кудй ти йдеш, щоб осягти її, и повиганяє
багáто нарóдів перед тобóю, Хеттіїв, и Гергесіїв, и
Оморіїв, и Хананціїв, и Ферезіїв, и Евіїв, и Еву-
сіїв, сім нарóдів більших и потужніщих нїж ти;
2 и як піддáсть їх Госпóдь, Бог твій, під тéбе;
то побъєш ти їх и до остáнку повигублюєш їх;
жóдної умóви не робитимеш ти с нимй, нї змй-
луєшся над нимй;
3 и не бýде в тéбе сватання з нимй, не від-
даси дочки своєї за єгó сйна, и не візьмеш и єгó
дочкй за свогó сйна.
4 Бо вонй звéрнуть сйна твогó з дорóги моєї,
щоб служйти йншим богáм; то загорйться гнів
Госпóдень протии тéбе и несподївано погýбить
тебé.

Digitized by Google

5 А ось як чинитимете з ними: руйнуватимете жертівні їх, скидатимете до долу ідоли їх, и рубатимете діброви їх, и палитимете огнем вирізувані образи їх.

6 Бо ти — народ святий у Господа, Бога твого: Господь, Бог твій, обрав тебе, щоб ти був окремішним народом ёго, над усякий народ, який є на лиці земному.

7 Не за для того Господь уподобав вас и обрав вас, щоб вас було більш ніж иншого народу; бо ви найменший зо всіх народів;

8 а за для того, що Господь улюбив вас, и за для того, що хоче він здержати обітницю, що клявсь батькам вашим, вивів вас могущою рукою, и визволив вас из тяжкої неволі, из руки Хвараона, Египецького царя.

9 Отож знай, що Господь, Бог твій — Бог, вірний Бог, що держить завіт и милость тому, хто любить ёго и певнить заповіді ёго до тисячи нових народів;

10 и відплачує тим, що зрекаюцця ёго, у саме лице, погубляючи їх: не гаєцца він перед тим, хто ёго цураєцца, відплачує ёму в саме лице.

11 Тим же то держи заповіді ёго и установи, и присуди, що завітую оце вам певнити.

12 Бо як слухатимете сих присудів, и держатимете, и певнитимете їх, то й Господь, Бог твій, додержуватиме тобі завіту и милости, що клявсь батькам твоїм,

13 и любитиме тебе, и благословить тебе, и намножить тебе; благословить він також плід утроби твоєї, и врожай землі твоєї, зерно твоє, и виноград твій, и оливу твою, череду твою, и отари овець твоїх, у землі що клявсь він дати батькам твоїм.

14 Будеш благословенний над усякий народ: не буде в тебе бездітних між людьми и неплідних між скотом.

15 И здійме Господь с тебе всяку болість, и не пішле жодного з недугів Египецьких, що ти знаєш, на тебе; а насилатиме їх на всіх тих, що ненавидять тебе.

16 Вигублюй усякий народ, що Господь, Бог твій, піддає під тебе; щоб не було в тебе на їх милосердя, и щоб ти не служив богам їх; бо то буде тенета на тебе.

17 Коли скажеш у серці своёму: Сі народи людніщі за мене; як же я повиганяю їх?

18 то не бійся їх: спогадай що Господь, Бог твій, зробив Хвараонові и всёму Египтові;

19 великі проби, які вбачали очі твої, и ознаки, и дива, и потужну руку, и простягнуту правицю, все чим Господь, Бог твій, вивів тебе: так зробить Господь, Бог твій, усякому народові, якого ти лякаєсся.

20 Надто пішле Господь, Бог твій, шершня між них, поки ті, що зостались и ховались від тебе, вигинуть.

21 Не мусиш їх боятись, бо Господь, Бог твій, між вами, могущий Бог и страшний.

22 И буде Господь Бог твій проганяти ті народи с перед тебе помалу та помалу: не треба тобі вигублювати їх разом, ато полёже звірра наплодицця проти тебе.

23 Тільки ж Господь Бог твій піддаватиме їх під тебе, и губитиме їх великою погибеллю, поки вони вигинуть.

24 И віддасть він їх царів тобі в руки, и вигубиш ти їх ймення с під неба: ніхто не здоліє встояти перед тобою, аж поки вигубиш їх.

25 Вирізувані образи богів їх палитимете огнем; не пальстися на те золото або срібло, що на них, и не візьмеш ёго собі, щоб не спіткнувсь на ёго: огида бо воно перед Господом Богом твоїм.

26 И не внесеш ти огиді в господу твою, щоб не стався й ти проклятущим, як вона: як найгірш зневажиш ти її, и як найгірш погордуєш нею; бо то річ проклятуща.

ГОЛОВА VIII.

Усі заповіді, що заповідую оце тобі певнитимете пильно, щоб жили ви на світі, и намножувались, и йшли опановувати землю, що Господь заприсяг батькам вашим.

2 И спогадаєш усі дороги, якими водив тебе Господь, Бог твій, сі сорок років по пустині, щоб смирити тебе, випробувати тебе, дознатись, що в тебе в серці, чи ти держатимеш заповіді ёго, чи ні.

3 И смирив тебе він, и попустив тебе голодувати, и годував тебе манною, що й не знав ти й, и твої батьки не знали; щоб тобі стало розумно, що чоловік живе не одним хлібом, а всім, що виходить из уст Господніх, живе чоловік.

4 Одежа твоя не зношувалась на тобі, ні твоя нога не пухла за сі сорок років.

5 Поміркуй же в серці своёму, що, як чоловік страхає сина свого, так и Господь, Бог твій, страхає тебе.

6 Тим держи заповіді Господа, Бога твого, щоб ходити ёго робом, и боятись ёго.

7 Бо Господь, Бог твій, приводить тебе у добру землю, у землю з водяними протоками, с криницями и байраками, що вибивають з долин и узгіррів;

8 в землю родющу на пшеницю и овес, на виноград и хвиги, и гранати, у землю оливяну и медову,

Digitized by Google

9 у землю, де ти їстимеш собі хліб безпечно,
не дознаючи жодного недостатку в йому, землю, де
камінь дає залізо, а на узгірьях копатимеш ти мідь.
10 Як попоїси и вгонобишся, благослови тоді
Господа, Бога твого, за добру землю, що він дав
тобі.
11 Остерегайсь, щоб не забути Господа, Бога
твого, та не перестав держати заповідей его, и присуди
его, и установи его, що заповідую ще тобі;
12 щоб не було так, що ïва попоївши та вгонобившся,
та побудуєш гарні будинки, и осядеш у
них жити,
13 та як розплодяться твоï скотарні и твої отарі,
та як надбаєш срібла та золота, и прибуде и тобі
всëго, що маєш,
14 та твоє серце надметься, и забудеш Господа,
Бога твого, що вивів тебе з землі Єгипецької,
с тяжкої неволі,
15 що провів тебе через велику и страшенну
пустиню с тими злющими гадюками та скорпионами,
та каменищами безвідніми, що вибив тобі
воду из скелі широкамъяної,
16 що годував тебе у пустині манною, а
батьки твої й не знали її, щоб смирити тебе, и
довести тебе до розуму на твоє добро в останку;
17 и скажеш ти в серці своєму: Снага моя и
сила руки моєї здобула мені се багацтво.
18 Ні, пампятай Господа, Бога твого, бо се
він дає тобі снагу здобувати багацтво, щоб уставити
завіт свій, що клявсь батькам твоїм, як тепер
бачиш.
19 Як же забудеш Господа, Бога твого, та
підеш за иншими богами, и служитимеш їм, и
молитимешся їм, то свідчу я проти вас тепер, що
згинете конче.
20 Як народи, що вигублює Господь перед
обличчям вашим, так ви згинете, що не слухатимете
голосу Господа, Бога вашого.

ГОЛОВА IX.

Слухай, Израїлю: Переходиш оце ти за Ордань,
щоб ити опановувати народи більші и потужніщі
за тебе, городи великі и тверджені до неба,
2 народ великий и високий, потомків Енакових,
про котрих ти знаєш и чував єси, як говорено:
„Хто встоїть перед синами Енаковими?“
3 Зрозумій же тепер, що Господь, Бог твій,
иде перед тобою, мов жеруще полумъя; погублятиме
він їх, и кидатиме їх на землю перед лицем
твоїм; то виганятимеш їх и вигублюватимеш їх
швидко, як Господь сказав тобі.
4 Не скажи в серці своєму, як Господь, Бог
твій, відкидатиме їх перед тобою, говорячи: За
мою праведність Господь привів мене осягти сю
землю, а то за лєдарство народів сих Господь жене
їх сперед тебе.
5 Не за праведність твою, або за щиру серця
твого довелось тобі осягти землю їх, а за лєдарство
народів сих Господь, Бог твій, жене їх сперед
тебе, и щоб додержати слова, що Господь
клявся батькам твоїм, Овраамові, Исаакові и Якову.
6 Тим то зрозумій, що Господь, Бог твій,
дає тобі осягти сю добру землю не за праведність
твою; бо ти — тугошиїй народ.
7 Спогадай та й не забувай, як ти доводив
Господа, Бога твого, до гніву у пустині; від того
дня, як вийшов єси з землі Єгипецької, аж поки
ви прийшли на севрочище, — були ви бунтовниками
проти Господа.
8 Та й на Хориві довели ви до гніву Господа,
так що Господь, розсердившись на вас, трохи не
вигубив вас.
9 Як виходив я на гору по камъяні таблиці,
по таблиці завіту, що Господь зробив з вами, то
зоставався я на горі сорок день и сорок ночей,
ані хліба не їв, ані води не пив.
10 И подав міні Господь дві камъяні таблиці,
писані пучкою Божою; и на них було написано до
всіх тих річей, що глаголав до вас Господь на
горі з серед полумъя у віковий день.
11 Як сповнилось сорок день и сорок ночей,
подав міні Господь дві камъяні таблиці, таблиці
завіту.
12 И рече Господь до мене: Устань та иди
борзій звідсіля; бо твій народ, що вивів еси з
Єгипту попсувався; швидко звернули вони с того
шляху, що я заповідав їм; зробили вони собі литий
образ.
13 И глаголав ще до мене Господь так: Бачив
я сей народ, и се він тугошиїй народ у его;
14 Зоставь мене самого; я погублю їх, и вичеркну
їх имъя під небом, и зроблю я с тебе народ
потужніщий и більший ніж вони.
15 Ото ж я повернув и зійшов з гори, а гора
горіла полумъям, и дві таблиці завіту були в руках
у мене.
16 И оглянув я, аж ви провинились проти
Господа, Бога вашого, вилили ви собі теля; ви
звернули швидко з того шляху, що Господь заповідав
вам.
17 И взяв я дві таблиці и шпурнув їх з
рук, и розбив їх перед вічми в вас.
18 И впав я перед Господом, и пробув, як
перше, сорок день и сорок ночей; ані хліба не
їв, ані води не пив, за для ваших гріхів, що ви

Digitized by Google

провинили, роблячи лукавство перед Господа,
доводячи его до гніву.
19 Бо злякавсь я того серця и великої досади,
що закипів Господь на вас, задумавши вигубити вас.
От же Господь и того разу ще послухав мене.
20 И дуже гнівивсь Господь на Орона, и хотів погубити его;
и вблагав я его й за Орона.
21 И взяв я ваш гріх, того тельця, що ви
зробили, и спалив его огнем, и розтоптав его, и
потовк его дрібно, поки він розсипавсь так дрібно,
як пил; и вкинув я той пил у протік, що вибігав
з гори.
22 И в Тавері, и в Массі, и в Ківрот-Отаві
розбудили ви гнів Господень.
23 Також як посылав вас Господь из Кадис-
Варнеі, глаголючи: Идіть и осягайте землю, що я
дав вам: тоді ви збунтувались проти заповіді Господа,
Бога вашого, и не вірували ему, ані слухали
голосу его.
24 Бунтовниками бували ви проти Господа с
того дня, як почав я знати вас.
25 Ото ж я впав перед Господом и лежав сорок
день и сорок ночей, як и перше; бо Господь
сказав, що вигубить вас.
26 Тим я благав Господа и казав: Ой Господи
Боже, не вигублюй народу свого и займанщини
своєі, що викупив еси величням своїм и вивів
его из Египту потужною рукою.
27 Спогадай рабів своїх, Овраама, Исака, и
Якова: не вважай на неслухняність народу сего,
ані на его лукавство, ані на гріх его,
28 щоб не сказала та земля, куди вивів ти
нас: Не здолів Господь привести іх у землю, що
обітував ім; ненавидів іх, тим він іх вивів, щоб
побити в пустині.
29 Таже ж вони — твій народ и твоя займанщина,
що вивів еси могущою силою и простягнутою рукою.

ГОЛОВА X.

Рече тоді Господь до мене: Витеши собі дві таблиці
с каменю, як перші, и зійди на гору до мене,
и зроби скриню з дерева.
2 И напишу я на таблицях слова, що були
на перших таблицях, що розбив еси, и положиш
іх у скриню.
3 И зробив я скриню з ситим-дерева, и витесав
дві таблиці з дерева, як перші, и зійшов на
гору, з двома таблицями в руках.
4 И написав він на таблицях, як и на перших
було написане, десять заповідей, що Господь
проглаголав до вас на горі з серед полумъя у вічовий
день, и оддав іх мині Господь.
5 И повернувсь я, и зійшов з гори, и положив
таблиці в скриню, що зробив: и нехай будуть
вони там, як Господь звелів міні.
6 И помандрували діти Израільскі з Вирота
синів Яковових у Мозер; там умер Орон, и там
его поховано; а Єлеазар син его почав служити
жерцем замісь его.
7 Звідтіля помандрували вони в Гагдад, а
з Гагдаду в Іотвату, землю багату на воду, на
річки.
8 Того часу відлучив Господь від Левиін —
нести скриню завіту Господнего, стояти перед
Господом на службі ему и благословляти имъям
его, аж по сей день.
9 Тим не має Левий ні паю, ні займанщини
з братами своіми: Господь — займанщина его, так
як Господь, Бог твій, обітував ему.
10 И зостававсь я на горі, як и перші, сорок
день и сорок ночей; и послухав мене Господь також
и сего разу, и не думав уже погубляти тебе.
11 И рече Господь до мене: Устань, иди в
мандрівку перед народом, щоб ийшли вони та осягали
землю, що заприсяг я батькам іх дати ім.
12 Ну, Израілю, чого ж Господь, Бог твій,
вимагá від тебе, опріч боятись Господа, Бога твого,
ходити у всему его дорогами, та любити его, та служити
Господові, Богові твоему, усім серцем твоім
и всею душею твоею,
13 держати заповіді Господні, и встанови его,
що заповідав я оце тобі на добро твое?
14 Дивісь, небеса и небеса небес — Господні,
Бога твого, и земля також зо всім, що е
на ній.
15 Тілько що Господь улюбив собі батьків
твоіх, и обрав іх насіння після них, вас над усякий
народ, як ось и бачиш.
16 Обрізуйте ж необрізане серце свое,
не бувайте вже більш тугошиі.
17 Бо Господь Бог ваш — Бог над богами,
пан над панами, великий Бог, потужний и страшний,
що не дивицця ні на кого, и не бере підкупу;
18 спевня він присуд сироти и вдовиці, и
жалує чуженицю, даючи ему іжу и одежу.
19 Жалуйте ж и ви чуженицю: бо ви були
чуженицями у земді Египецькій.
20 Бійся Господа Бога твого; ему служи, до
его тулись и божись его имъям.
21 Він твоя хвала, и він Бог твій, що зробив
про тебе ці великі и страшні речі, що бачив
еси очима своіми.

Digitized by Google

22 Батьки твої прийшли в Єгипет у сім десят душ, а тепер Господь, Бог твій, намножив тебе, як зір на небі.

ГОЛОВА XI.

Тим же то люби Господа Бога твого, и певни накази єго, и статути єго, и заповіді єго, по всяк час.

2 И знайте тепер, бо я промовляю не дітям вашим, що не знали, и не бачили кар Господа, Бога вашого, величчя єго, потужнеі рукй єго, и простягнутоі правиці єго,

3 и див єго, и діів єго, що вдіяв він серед Єгипту Хвараонові, царéві Єгипецькому, и землі єго,

4 и що він вдіяв військові Єгипецькому и іх возам, як він звелів воді Червоного моря вкрити іх тоді, як вони вганяли за вами, и як тоді Господь вигубив іх,

5 и що він робив вам у пустині, поки прийшли ви на се врочище,

6 и що вчинив він Датанові и Овирамові, синам Єлиавовим, сина Рубимового: як земля роздзявила челюсті свої, и пожерла іх, и челядь іх, и намети іх, и всю худобу, яка була в них, посеред усёго Израіля:

7 ні, ваші очі вбачали всі великі діі Господа, які він дів.

8 Тим держіть усі заповіді єго, що заповідую оцé вам, щоб були ви потужні, и пійшли и осягли землю, куди йдете ви на орудування нею;

9 и щоб ваш вік був довгий у тій землі, що Господь заприсяг батькам вашим дати ім и плодові іх, у землі, що тече молоком и медом.

10 Бо земля, куди вихóдиш на осягання іі, не така, як земля Єгипецька, звідкіля вийшов еси; там, посіявши зерно своє, мусів еси поливати трудячи ноги, наче горóд на вариво;

11 ся ж земля, куди ти йдеш на орудування нею, уся у згірьях та в долинах, и пье воду з неба;

12 про сю землю дбає Господь, Бог твій: очі Господа, Бога твого, по всяк час на ій, с початку року та аж до кінця року.

13 И як слухатимете пильно заповідей моіх, що оцé заповідую вам — любити Господа Бога вашого, и служити єму усім серцем вашим и всею душею вашою,

14 то я пішлю вам на вашу землю дощ у слушну пору, перв́ий дощ и останній дощ, щоб збирав еси зерно своє, и виноград свій, и олйву свою.

15 И пішлю я траву на сіножаті про твій скот, щоб ів и вгонобляся.

16 Остерегайтесь, щоб ваше серце не спокусилось, та не звернули ви в бік, и не служили иншим богам, и не молились ім,

17 и щоб тоді гнів Божий не запалав проти вас, и щоб він не зачинив неба та не впинив дощу, и щоб земля не була без урожаю, и щоб ви не погинули швидко на тій добрій землі, що Господь дав вам.

18 Тим заховайте слова сі у серці в себе и в душі в себе, и навяжіте іх на ознаку коло рукй в себе, и нехай вони будуть налобницею між очима вашими.

19 И навчайте іх дітей ваших, розмовляючи про них, як сидиш у себе в хаті, и як идеш дорогою своєю, як лягаєш и як устаєш.

20 И напиши іх на одвірках у хаті в себе, и на ворóтях у себе,

21 щоб вашого віку и віку дітей ваших, у землі, що Бог клявся дати батькам вашим, було стількі, скількі стоятиме небо над землею.

22 Бо, як будете пильно держати всі оці заповіді, що я заповідую вам, певнячи іх, люблячи Господа, Бога вашого, ходючи у всему робом єго и туляч́ись до єго,

23 то Господь повиганя всі сі народи с перед вас, и опануєте ви більші народи и потужніщі за себе.

24 Кожне місце, де ви ступите підошвою ноги своєі, буде ваше; почавши від пустині и Ливана, від річки, річки Єврата, та аж до найдальщого моря, будуть уграниччя ваші.

25 Ніхто не встоіть перед вами, бо Господь, Бог ваш, намене страх перед вами в треміт перед вами на всю землю, куди ви ступите, як він сказав вам.

26 Ось посилаю я перед вами благословення и проклаття:

27 благословення, коли слухатимете заповідей Господа, Бога вашого, що оцé заповідую вам,

28 а проклін, коли не схочете слухати заповідей Господа, Бога вашого, а звернете в бік з дороги, що оцé заповідую вам, та пійдете за иншими богами, що ви іх и не знали.

29 И як станеться, що введе тебе Господь, Бог твій, у ту землю, що йдеш осягати іі, то щоб ти вирік благословення на Гаризим-горі, а проклін на Гевал-горі.

30 Вони по той бік Ордані кг тому краю, де сідає сонце, у землі Хананців, що живуть на рівноті проти Галгала, поуз дуброву Морійську.

31 Бо перейдете ви за Ордань, щоб осягти землю, що Господь, Бог ваш, дає вам, и осягнете ви іі и житимете там.

Digitized by Google

32 И дбайте добре про те, щоб певнити всі установи и присуди, що оце поставив я перед вами.

ГОЛОВА XII.

Ось про які установи и присуди мусите дбати, щоб іх певнити в тій землі, що Господь, Бог батьків твоіх, дає тобі на орудування нею, поки твого віку на світі.

2 До останку руйнуйте всі місця, де народи, що ви опануєте, служать богам своім, на високих горах, и на узгіръях, и під кожним зеленим деревом,

3 и розвалюйте жертівні іх, и розбивайте стовпи іх, и паліте діброви іх огнем, и скидайте на землю вирізувані образи богів іх, и викоренюйте имъя іх с того займища.

4 Не так чиніте Господеві, Богові вашому.

5 Того ж урочища яке обере Господь, Бог ваш, з (займищ) усіх родів ваших, щоб положити имъя своє на ему, того житла ви шукатимете, и туди ви збіратиметесь;

6 и там приноситимете ви огняні жертви своі, и десятини своі, и возношені жертви землі своєі, и обітниці ваші, и самохітні жертви, и перваків из стад своіх и з отар своіх;

7 и істимете ви там перед Господом, Богом вашим, и веселитиметесь усім, до чого простягнете руку свою, ви самі и ваша челядь, чим благословив тебе Господь Бог твій.

8 Не все ви там робитимете так, як ми робимо тут тепер, кожен що ему здаєцця гаразд.

9 Бо ви ще не прийшли на опочивок и на займанщину, що Господь, Бог ваш, дає вам.

10 Як же перейдете за Ордань, и житимете в тій землі, що Господь, Бог ваш, дає вам зайняти собі, и як дасть він вам упокій від усіх ворогів ваших навкруги, що житимете собі безпечно,

11 тоді Господь, Бог ваш, обере собі місто, щоб на ему жило имъя его; туди приноситимете все, що я заповідую вам: огняні жертви своі, и посвяти своі, десятини своі, и возношену жертву землі своєі, и всі найкращі обітниці своі, які обітуватимете Господеві;

12 и веселитиметесь перед Господом, Богом вашим, ви самі, и сини ваші, и дочки ваші, и раби ваші, и рабині ваші, и Левій що в ваших воротях; а й надто, що він не має паю ані займанщини з вами.

13 Остерегайсь приносити огняні жертви своі на кожному врочищі, яке зуздриш,

14 а тільки на тому, яке Господь обере в одному из твоіх родів, там тільки приноситимеш огняні жертви своі, и там тільки чинитимеш усе, що я заповідую тобі.

15 А про-те можна тобі вбивати и істи мъясиво у кожних дверях твоіх, якого зажада душа твоя, по благословенню Господа, Бога твого, що він дав тобі: нечистому и чистому можна поживати его, як сугака або оленя.

16 Тільки крові не іжте; виливайте іі на землю як воду.

17 Не можна істи тобі в твоіх воротях десятини зерна твого, або винограду твого, або оливи твоєі, або перваків стад твоіх, або отар твоіх, ані обітниць, що ти обітуєш, ані самохітніх жертів, або возношених жертів з руки твоєі,

18 а мусиш ти істи іх перед Господом, Богом твоім, на тому врочищі, яке Господь, Бог твій, обере, ти сам и син твій, и дочка твоя, и раб твій, и рабиня твоя, и Левій, що в воротях твоіх; и веселитимесся перед Господом, Богом твоім, у всему, до чого простягнеш руку свою.

19 Остерегайся, щоб не цуравсь Левія поки твого віку на землі.

20 Як росяростре Господь, Бог твій, границі твоі, так як він обіцяв тобі, и скажеш ти: Заманулось міні мъясива, бо твоя душа до мъясива квапицця: то можна тобі істи всяке мъясиво, якого забажа душа твоя.

21 Коли те врочище, що Господь, Бог твій, обрав, щоб положити на ему имъя своє, буде надто далеке від тебе, тоді ти вбъеш из стада свого або з отари своєі, що Господь дав тобі, як я заповідав тобі, и істимеш у своіх воротях, чого бажатиме душа твоя.

22 Як ідять сугака або оленя, так ти се істимеш; и нечистому и чистому можна се істи однаково.

23 Тільки добре дивись, щоб не істи крові, бо кров — жизнь, и тобі не годицця істи душі з мъясом.

24 Не іж іі; виливай іі на землю, так як воду.

25 Не іж іі; щоб тобі діялось добре, и твоім дітям після тебе, коли ти чинитимеш те, що праведне перед очима Господа.

26 Тільки святі речі, які маєш, та обітниці своі, братимеш, и ходитимеш до святого міста, яке Господь обере;

27 и приноситимеш огняні жертви своі, мъясо и кров, на жертівні Господа, Бога твого; и кров жертів твоіх виливатимуть на жертівню Господа, Бога твого, а мъясо істимеш.

28 Вважай и слухай всі слова, що заповідую тобі, щоб добре тобі діялось, и з дітьми твоіми

Digitized by Google

після тебе на віки, як чинитимеш добре и праведне
в очах у Господа, Бога твого.
29 Як вигубить Господь, Бог твій, ті народи
перед тобою, що йдеш ти опановувати, и ти осядеш
після них, и житимеш у землі іх, —
30 остерегайся щоб не заплутавсь идучи слідом
іх, слідом тих, що вигублено перед тобою, и
щоб не довідувавсь про богів іх, говорячи: Як сі
народи служили богам своім? то й я так чинитиму.
31 Не служи так Господеві, Богові твоєму,
бо все, чим гидує Господь, що ненавидить він,
робили вони богам своім; ба й синів своіх и дочок
своіх палили вони на огні богам своім, не
то що.
32 Що я ві заповідую вам, пильнуй того добре;
ані прибавляй що до того, ані вбавляй чого
с того.

ГОЛОВА XIII.

Колй зъявицця між вами якйй пророк або якйй
сновидющий, и покаже тобі яку віщовину або
диво,
2 и станецця та віщовина або диво, а він
тоді сказав би; Ходімо за богами йншими, що ти
не знав іх, и нумо ім служити, —
3 не слухай річей того пророка, або того сновидющого,
бо Господь, Бог ваш, випитує вас, щоб
довідатись чи любите ви Господа, Бога вашого,
всім серцем своім и всею душею своею.
4 Ходіте слідом Господа, Бога вашого, и бійтесь
єго, и держіть заповіді єго, и слухайте голосу
єго, и служіть єму, и горнітесь до єго.
5 А такому пророкові або такому сновидющому
щоб була в вас смерть; бо говорив він, щоб
одвернути вас од Господа, Бога вашого, що вивів
вас из землі Єгипецькоі, и визволив вас ис під
корми́ги, — говорив, щоб звернути тебе с тоі дороги,
якою Господь, Бог твій, заповідав тобі ходити.
Так викорени зло с посеред тебе.
6 Колй брат твій, син матери твоєі, або дочка
твоя, або жінка лоня твого, або побратим твій, що
мов власна душа твоя, підводили тебе потай людей,
говорячи:. Ходімо та нумо служити йншим богам,
що ні ти не знав іх, ані батьки твоі, —
7 богам народу що навкруги вас, чи близьких,
чи далеких від тебе, від кінця землі та й до
кінця землі, —
8 не потурай єму, ані слухай єго, и нехай
око твоє не знає жалощі в до єго, не още́джуй єго
и не переховуй єго,
9 а конче вбий єго; рука твоя нехай буде
перша на єму, щоб заподіяти єму смерть, а потім—
рука всього народу.

10 И побъєш єго камінням на смерть; бо він
хотів одвернути тебе од Господа, Бога твого, що
вивів тебе з землі Єгипецькоі, ис під тяжкоі корми́ги.
11 И нехай чуя ввесь Ізраіль, и боіцця, и не
робить більш такого ледарства як оце між вами.
12 Колй почуєш, що в которому с тих, городів,
що дав тобі на житло Господь, Бог твій, казатиме
хто:
13 Вийшли з між вас перевертні, и підвели
городян, говорячи: Ходімо служити йншим богам,
що ти іх и не знав;
14 то допитуйсь, и довідуйсь, и дознавайсь
пильно; и колй справді воно так, що така огидь
утеребилась між вас,
15 то притьмом потрать городян тих гостриною
меча, до останку руйнуючи город и все що
в єму, и скот єго, гостриною меча.
16 И збери всю жаковину з єго серед юлиці,
и спали огнем город, и всяку жаковину з єго, про
Господа, Бога твого, и нехай буде купою на віки;
не будуй єго знов ніколи.
17 И нехай ні що с того проклятущого не
прилипне до руки твоєі, щоб Господь одійшов од
завяття гніву свого и показав тобі милость, и
змилосердивсь над тобою, и намножив тебе, як
він клявся батькам твоім,
18 колй ти слухатимеш голосу Господа, Бога
твого, и держатимеш усі заповіді єго, що заповідав
я оце тобі, щоб чинив ти все праведне в
очах у Господа, Бога твого.

ГОЛОВА XIV.

Ви — діти Господа, Бога вашого; не врізуйте себе
и не робіть лисини між очима в себе за для мертвого.
2 Бо ти — народ святий Господеві, Богові
твоєму, и Господь обрав тебе, щоб ти був окроме́шнім
народом у єго, над усі народи на землі.
3 Не іж ніякоі гидовини.
4 Ось які звірі можна вам поживати: вола,
овечку, та козла,
5 оленя, серну, да тура, та дикого козла, та
однорога, та лося, та скельню козу,
6 та кожного звіря з роздвоєним копитом и а
щілиною в обох копитах, и що ремигає між звірятами,
такого іжте.
7 Тільки ж и с тих, що ремигають и що роздвоюють
копита, не іжте верблюда, та зайця, та
кролика, бо вони ремигають, та не роздвоюють
копита; тим вони нечисті вам.

Digitized by Google

8 И свиня́, тим що вона́ розділя́ копита́, та не ремига́, нечи́ста вам; не ї́жте мъя́са ії и не торка́йтесь об ії неживе́ ту́лово.

9 Ось які́ ї́стимете зо всёго́, що в вода́х: усе що ма́є піра и луску́ ви ї́стимете;

10 а кото́ре не ма́є пір та луски́, того́ не ї́стимете; нечи́сте воно́ вам.

11 Уся́ку чи́сту пти́цю ї́стимете.

12 А ось якої не ї́стимете: орла́, та гри́хва, та морсько́го орла́.

13 та ко́пця, та со́кола, та кре́чета по по́росту їх,

14 та вся́кого во́рона по по́ростові ёго́,

15 та сови́, та водяно́ї ка́ні, та зозу́лі, та шу́ляка по по́ростові ёго́,

16 та ра́рога, та леле́ки, та ле́бедя,

17 та пелика́на, та порхвиро́на, та риба́лки,

18 та чорногу́за, та ча́плі по по́ростам їх, та удо́да, та нажана́.

19 И все лазю́ще що літа́ — нечи́сте вам: не мо́жна тако́го ї́сти.

20 Уся́ку ж чи́сту пти́цю ї́жте.

21 Не ї́жте ні́чо́го того́, що здо́хло; оддава́тимеш те чужени́ці, що в воро́тях твої́х, неха́й ї́сть; або́ продава́й чужозе́мцеві; бо ти — святи́й наро́д Господе́ві, Бо́гові твоє́му. Не вари́ козеня́ в молоці ма́тери ёго́.

22 Відсипа́й пра́ведно десяти́ну зо вся́кого врожа́ю зерна́ твого́, яки́й прино́сить по́ле твоє́ рік у рік.

23 И ї́стимеш перед Го́сподом, Бо́гом твої́м на тому́ мі́сті, що він обере́, щоб положи́ти имъя́ своє́ там, десяти́ну с хлі́ба твого́, з виногра́ду твого́, и з оли́ви твоє́ї, и перваків из чері́д твої́х и з ота́р твої́х; щоб навчи́вся ти боя́тись Го́спода, Бо́га твого́, по всяк час.

24 А колі́ доро́га бу́де на́дто до́вга тобі́, що не ма́тимеш снаги́ нести́ все те; або́ колі́ те мі́сто бу́де на́дто дале́ке від те́бе, що Госпо́дь, Бог твій, обра́в, щоб поста́вити там имъя́ своє́, колі́ Госпо́дь, Бог твій, благослови́ть тебе́,

25 то обе́рнеш усе в гро́ші и взя́вши в ру́ки у́злик гро́шей, прийдеш на те мі́сто, що Госпо́дь, Бог твій, обере́,

26 и даси́ гро́ші за все́, чого́ забажа́ душа́ твоя́, за воли́, за ві́вці, або́ за вино́, або́ за мі́цний напи́ток, чи чого́ б ні забажа́ла душа́ твоя́, и ї́стимеш там перед Го́сподом, Бо́гом твої́м, и весели́тимесся, ти сам и че́лядь твоя́,

27 и Леві́й, що в воро́тях твої́х, ти не оста́виш ёго́, бо він не ма́є па́ю ані займанщи́ни с тобо́ю.

28 А д кі́нцю ко́жного тре́йтёго ро́ку відділи́ш усю́ десяти́ну врожа́ю твого́ того́ ро́ку, и зло́жиш усе те в воро́тях твої́х;

29 и Леві́й (за для то́го, що не ма́є ні па́ю, ні займанщи́ни с то́бою,) и чужени́ця, и сирота́, и вдова́, які знайду́цця в воро́тях твої́х, прийдуть и годува́тимуцця и вгонобля́цця, щоб Госпо́дь, Бог твій благослови́в те́бе у вся́кому ді́лі руки́ твоє́і, яке́ ти ро́биш.

ГОЛОВА XV.

И д кі́нцю ко́жного се́мого ро́ку роби́тимеш відпу́стини.

2 А роби́ти відпу́стини так: Кому хто з сусі́д ви́нен що́, неха́й відпу́стить ёму́; неха́й не вимага́ в сусі́да сво́го́, або́ в бра́та ёго́, бо воно́ зве́цця Го́сподова відпу́стина.

3 У чужозе́мця мо́жна вимага́ти сво́го́, а що є твоє́ в бра́та твого́, неха́й твоя́ рука́ відпу́стить,—

4 хі́ба́ що не бу́де вбо́гого між ва́ми; бо Госпо́дь, Бог твій, ве́лико благослови́ть тебе́ у ті́й землі́, що Госпо́дь, Бог твій, дає́ тобі на займанщи́ну до ору́дування не́ю;

5 ті́льки колі́ пі́льно слу́хатимеш го́лосу Го́спода, Бо́га твого, и дба́тимеш про всі сі за́повіді, що я оце́ заповідую тобі.

6 Бо Госпо́дь, Бог твій, благословля́є тебе́, як обіця́в тобі; и позича́тимеш ти багатём наро́дам, а сам не позича́тимеш ні в ко́го; и царюва́тимеш ти над багатьма́ наро́дами, а вони́ не царюва́тимуть над тобо́ю.

7 Колі́ ж бу́де між ва́ми кото́рий з бра́ття твого́ вбо́гий у воро́тях твої́х у землі́, що дав тобі Госпо́дь, Бог твій, не запіка́й се́рця сво́го́, и не сту́люй руки́ своє́і перед убо́гим бра́том твої́м,

8 а розгорни́ ру́ку свою́ ши́роко ёму́, и при́тьмо́м пози́ч ёму́ дово́лі про ну́жду ёго́ чого́ тре́ба ёму́.

9 Остерега́йсь, щоб не поду́мав у своє́му ледачо́му се́рці, говоря́чи: Се́мий рік, рік відпу́стин надхо́дить; и щоб твоє́ о́ко не було́ злим проти вбо́гого бра́та твого́, та й не дав би ти ёму́ ні́чо́го, а він би пла́кався до Бо́га на те́бе, и був би гріх тобі.

10 Притьмо́м дай ёму́, и неха́й твоє́ се́рце не суму́є, як дава́тимеш ёму́, бо на про що́ й благослови́ть тебе́ Госпо́дь, Бог твій, у всіх пра́цях твої́х, и у всёму́, до чо́го простя́гнеш ру́ку свою́.

11 Бо вбо́гий завсі́гди знайде́цця на сві́ті; тим заповідую тобі, говоря́чи: Розго́ртуй ру́ку свою́ ши́роко бра́ту твоє́му, убо́гому твоє́му, и ну́жнёму твоє́му у землі́ твоі́й.

Digitized by Google

12 И колй твій брат, Євреін, або Євреіня,
буде проданий тобі, и служйтиме тобі шість років,
то в сёмий рік пусти ёго на волю від себе.

13 И як відсилатимеш ёго від себе, нехай не
відходить від тебе впорожні:

14 запоможй ёго щедро с твоеі отари, и с
твого току, и с твого виноградного давйла: чим
Господь, Бог твій, благословйв тебе, удаго дай
ёму.

15 И спогадай, що ти був невільником у землі
Єгипецькій, и Господь, Бог твій, викупив тебе;
тим я заповідую сю річ тобі.

16 А колй він скаже до тебе: Не хочу я йти
від тебе, бо любить він тебе и господу твою, що
ёму добре в тебе;

17 тоді візьми шило и приколй до дверей ухо
ёго, и буде він рабом твоім на віки. И рабині твоій
зробиш так само.

18 Нехай не здаецця се важким тобі, як відошлеш
ёго на волю від себе; бо він зробйв тобі
удвое проти наймита твого, служивши тобі шість
років; и Господь, Бог твій, благословйть тебе у
всёму, що ти робиш.

19 Усіх перваків самців, що будуть у стаді
в тебе и в отарі в тебе, освячуватимеш Господеві,
Богові твоему; не запрягай ні в яку роботу
первака бичка свого, и не стрижй перваку з овечок
своіх.

20 Поживатимеш ти іх рік у рік перед Господом,
Богом твоім, на тому місті, що обере Господь,
ти сам и челядь твоя.

21 И колй буде який порок у них, що буде
криве, або сліпе, або як инше скалічене, не посвячуватимеш
такого Господеві, Богові твоему.

22 Істимеш таке в ворота́х твоіх; и нечистий,
и чистий істиме однаково, як сугака або
оденя.

23 Тількі не іж крові с того; виливай іі на
землю як воду.

ГОЛОВА XVI.

Пильнуй місяця Овйва, и святкуй паску Господеві,
Богові твоему: бо місяця Овйва Господь,
Бог твій, вивів тебе из Єгипту в ночі.

2 Тим посвячуй паску Господеві, Богові твоему,
з отари и чередй, на тому місті, що Господь обере
щоб поставити имъя своє там.

3 Не іж квашеного хліба з нею; сім день іж
прісний хліб з нею, хліб горювання; бо вийшов
єси из землі Єгипецькоі похапки; щоб памъятав
ти день виходу свого из Єгипецькоі землі, поки
віку твого.

4 И нехай не буде в тебе на видноці квашеного
хліба у всій країні сім день; нехай тано́ж не
востаецця всю ніч до завтрого ані же з мъяса, що
посвятив єси первого дня ввечері.

5 Не посвячуй паски де б ні було в ворота́х
твоіх, що Господь, Бог твій, дав тобі,

6 а на тому місті, що Господь, Бог твій, обере,
щоб поставити своє имъя на ёму, там посвячуватимеш
паску ввечері, під захід сонця, тоі пори, як
вийшов єси з Єгипту.

7 И пектимеш и поживатимеш іі на тому
місті, що обере Господь, Бог твій; а на другий
день вертайсь и йди в намети своі.

8 Шість день іж прісний хліб, а на сёмий
день — урочисте віче Господеві, Богові твоему;
не робй жодного діла тоді.

9 Сім тижнів налічи собі: починай лічйти сім
тижнів с того часу, як почне серп різати жниво.

10 И держй свято тижнів Господеві, Богові
твоему, з даниною самохітнеі жертви рукй твоеі,
яку дасй с того, чим Господь, Бог твій, благословйв
тебе;

11 и веселись перед Господом, Богом твоім,
ти сам, и син твій, и дочка твоя, и раб твій, и рабиня
твоя, и Левій, що в оселі твоій, и чужениця,
и сирота, и вдова, що будуть між вами, на місті,
яке Господь, Бог твій, обрав, щоб поставити имъя
своє там.

12 И спогадаєш, що ти був невільником у
Єгипті, и пильнуватимеш и певнйтимеш сі установи.

13 Пильнуватимеш свято скині сім день, як
збереш жниво своє и воноград свій;

14 и веселитимешся у свято своє, ти сам, и
син твій, и дочка твоя, и раб твій, и рабиня твоя,
и Левій, чужениця, и сирота, и вдова, що будуть
у оселі в тебе.

15 Сім день держй урочисте свято Господеві,
Богові твоему, на місті, яке обере Господь; бо
Господь, Бог твій, благословйть тебе у всякому
врожаі твоему, и у всякому ділі рук твоіх, тим
веселися конче.

16 Трі рази на рік нехай приходить увесь чоловічий
поглав твій перед Господа, Бога твого, на
місто, що він обере: у свято прісного хліба, и в
свято тижнів, и в свято скині; и нехай не приходять
перед Господа в порожні:

17 Кожне нехай дає скількі спроможецця чим
благословйв ёго Господь, Бог твій.

18 Суддів и отамання понаставляй по всіх
оселях своіх, що Господь, Бог твій, дав тобі, у
твоіх родах; и судйтимуть вони народ праведним
присудом.

19 Не вивертай присуду, не вважай на особи,
и не берй гостинця; бо гостинець засліпля очі розумному,
и перекручує слова правдивому.

Digitized by Google

20 Иди́ за само́ю тільки пра́вдою, щоб тобі жило́всь на світі, и щоб наслідував ти зе́млю, що Госпо́дь, Бог твій, дае́ тобі.

21 Не наса́джуй собі дубро́ви з яко́го б ні було́ де́рева коло же́ртівні Го́спода, Бо́га твого́, що спору́диш ти собі.

22 И не ста́вляй собі ме́дного о́браза; ненави́дить ёго́ Госпо́дь, Бог твій.

ГОЛОВА XVII.

Не посвя́чуй Господе́ві, Бо́гові твоє́му, бичка́, або́ вівці, що ма́ла б який поро́к, або́ яке́ каліцтво; бо се — огида Господе́ві, Бо́гові твоє́му.

2 Коли́ знайдецця між ва́ми, у якій осе́лі, що Госпо́дь, Бог твій, дае́ тобі, такий чоловік, або́ жінка, що вчинив ле́дарство в оча́х у Го́спода, Бо́га твого, переступивши завіт ёго́,

3 и ходив служи́ти и́ншим бога́м, и моли́вся ім, чи то со́нцеві, чи місяцеві, чи яко́му во́інству небе́сному, чого́ я не заповідав,

4 и ска́зане бу́де тобі, и дочу́єсся ти, и роспита́єш пильно, що воно́ спра́вді так, и пе́вно так, що таку́ огиду вчи́нено в Ізра́ілі;

5 то приведи́ того́ чоловіка або жінку, що вчинив таку́ ледачу річ, до воріт своіх, того́ чоловіка або́ жінку, и побий камінням, аж по́ки скона́е.

6 По слова́м двох або́ трёх свідків, неха́й бу́де смерть тому́, хто того́ заро́бить; а по слова́м одно́го свідка не кара́ти сме́ртю.

7 Ру́ки свідків неха́й бу́дуть пе́рві на тому́, кому́ прису́джено смерть, а по́тім ру́ки всёго́ наро́ду. Так виведете зло з поміж вас.

8 Коли́ ж ви́никне діло на́дто морокува́те про те́бе на су́ді, між кро́въю и кро́въю, між до́водом и до́водом и між бійкою и бійкою, що змага́тимуцця про ёго́ у твоіх судищах; тоді встань и пійди на те місто, що Госпо́дь, Бог твій, ви́бере;

9 и при́йдеш ти до жерців Левіів, и до судді, який того́ ча́су бу́де, и поспита́еш; и зъясу́ють воні тобі вирок присуду;

10 и чини́тимеш по тому́ ви́рокові, який лю́де того́ міста, що обере́ Госпо́дь, зъясу́ють тобі, и дба́тимеш ти, щоб так чини́ти, як воні наста́влять тобе́,

16 по тому́ зако́ну, що воні на́вчать тебе́, и по тому́ прису́дові, що воні ска́жуть тобі, чини́тимеш: не зверта́й з ви́року, який воні тобі зъясу́ють, ни напра́во, ні наліво.

12 Хто ж би схотів своім ро́бом ходи́ти, и не схотів слу́хати жерця́ що стоіть там на слу́жбі перед Го́сподом, Бо́гом твоім, або́ судді, тако́му чоловікові смерть; и виведеш ти зло з Ізра́іля.

13 И неха́й увесь наро́д чу́е, и боіцця, и своім ро́бом більш не хо́дить.

14 Як прийдеш ти в ту зе́млю, що Госпо́дь, Бог твій, дае́ тобі, и осягнеш іі, и житимеш у ій, и скажеш: Поста́влю я царя́ над собо́ю, як усі наро́ди, що навкруги́ мене́;

15 то поста́в над собо́ю притьмо́м того́ царе́м, кого́ обере́ Госпо́дь, Бог твій; з між твоєі бра́тті поста́виш ти царя́ над собо́ю; не станови́ чужозе́мця над собо́ю, хто не брат тобі.

16 Та неха́й не намно́жуе ко́ней собі, и не си́луе наро́д верта́тись у Єгипет, щоб намножа́ти ко́ней там: а й надто що Госпо́дь сказа́в вам: Не верта́йтесь більш доро́гою сіе́ю.

17 Неха́й не намножа́ й жіно́к собі, щоб се́рце ёго́ не переверну́лось; неха́й те не намножа́ собі ве́лико й срібла-зо́лота.

18 И як він ся́де на престо́лі ца́рства свого́, неха́й спи́ше собі ко́пию з зако́ну сёго́ в кни́гу с то́і, що перед жерця́ми Левіями,

19 и держа́тиме книгу в се́бе, и чита́тиме іі, по́ки бу́де віку ёго́, щоб навча́вся боя́тись Го́спода, Бо́га свого́, держа́ти всі слова́ зако́ну сёго́ и встано́в сих, и певни́ти іх;

20 щоб се́рце ёго́ не висо́чилось над бра́ттям своім, и щоб він не зверну́в від за́повіді ні напра́во, ні наліво; то він ёго́ бу́де до́вгий у ца́рстві ёго́, ёго́ само́го, и ёго́ діте́й серед Ізра́іля.

ГОЛОВА XVIII.

Жерці Левіі, и ввесь рід Левиів, не ма́тиме ні па́ю, ні займанщи́ни з Ізра́ілем: харчи́тимуцця воні з огняних же́ртів Госпо́дніх и з ёго́ займанщи́ни.

2 Тим не ма́ють воні займанщи́ни між бра́ттям своім; Госпо́дь — іх займанщи́на, як він сказа́в ім.

3 И ось що неха́й йде́ жерце́ві від наро́ду, від тих, що прино́сять по́свят, чи то бу́де віл, чи вівця́; даду́ть воні жерце́ві лопа́тку, дві ще́лені та ко́вбик.

4 Пе́рвий врожа́й та́кож из хліба твого́, з виногра́ду твого́, и з оли́ви твоє́і, и пе́рву шерсть ове́ць твоіх дава́й ёму́.

5 Бо Госпо́дь, Бог твій, ви́брав ёго́ из усіх ро́дів, щоб стоя́ти на слу́жбі в имъя Госпо́днє, ёго́ и ёго́ синів на віки.

6 И коли Левій ви́йде з яко́і оса́ди Ізра́ільскоі, де він пробува́в, и при́йде до́брою хіттю се́рця свого́ на те місто, що Госпо́дь ви́бере;

7 то неха́й слу́жить в имъя́ Го́спода, Бо́га свого́, як усе́ бра́ття ёго́ Левіі, що стоя́ть перед Го́сподом.

Digitized by Google

8 Мáтимуть вонѝ однáкові паї на харчувáння, опріч тóго, що впадá ім від продáжи бáтьківщини.

9 Як прийдеш ти в зéмлю що Госпóдь, Бог твій, даé тобі, не вчись робйти такóго гидовйння, як тамéшні нарóди.

10 Нехáй не бýде між вáми ні одногó, щоб провóдив сйна свогó чи дочкý свою через огóнь, абó щоб віщувáв, абó знáхоря, абó чарівникá, абó ворожбйта,

11 абó химорóдника, абó такóго, що знáецця з нечйстою сйлою, абó відьмачá, абó чорнокнйжника.

12 Бо всі, що такé рóблять, огйдливі Господéві, Бóгові твоéму, и через такé гидовйння Госпóдь, Бог твій, виганя́ іх с перед тéбе.

13 Бувáй звéршений у Гóспода, Бóга твогó.

14 Бо сі нарóди, що ти опанýеш, слýхали знахорів та віщувáтих; тобі ж Госпóдь, Бог твій, не попустйв чинйти сёгó.

15 Госпóдь, Бог твій, вйявить Прорóка зсеред тéбе, с твогó брáття, такóго як я; ёгó ви слýхайте, —

16 пóкладом усёгó тогó, чогó бажáв есй від Гóспода, Бóга твого, на Хорйві, у вічóвий день, говóрячи: Ой колй б міні не чýти вдрýге гóлосу Гóспода Бóга могó и не бáчити вже більш сёгó велйкого пóломъя, щоб не вмéрти!

17 И рече Госпóдь до мéне: Гарáзд вонй промóвили те, що промóвили.

18 Вйявлю ім Прорóка з між брáття іх, такóго як ти, и вложý словá мої в устá ёмý; и глагóлатиме ім усé, що я звелю ёмý.

19 И котóрий не схóче слýхати річéй моїх, що він глагóлатиме у моé имъя́, тогó я карáтиму.

20 Такóму ж прорóкові, що звáжицця промóвити від мéне слóво, якóго я не велів промовля́ти, абó говорйтиме від богів йнших, такóму прорóкові смерть.

21 А як скáжеш у сéрці своéму: Як же нам роспізнáти те слóво, що Госпóдь не глагóлав?

22 Колй прорóк говорйтиме від Гóспода, а слóво не спевнйцця и не стáнецця, то сёгó Госпóдь не глагóлав, а прорóк звáживсь промóвити: не бíйсь ёгó.

ГОЛОВА XIX.

Як вйгубить Госпóдь, Бог твій, ті нарóди, що іх зéмлю Госпóдь, Бог твій, даé тобі, и ти наслідуеш ім, и житимеш у городáх іх, и в домівках іх, —

2 відлучй тоді собі трі городй серед землі своéі, що Госпóдь, Бог твій, даé тобі в дéржаву.

3 Пробйй собі шлях и поділй зéмлю, що Госпóдь, Бог твій, дав тобі в займанщйну, на трі чáсті, щоб кóжному убивачéві мóжна булó втектй тудй.

4 И ось якóму вбивачéві мóжна втіктй тудй від смéрти: Хто вбъе сусіда свогó не нарóком, не мáвши до ёгó пéрше ненáвисти;

5 як от колй пійшóв би хто в гай из сусідом своім рубáти дрóва, и розмахнýвсь би сокйрою в руці, рубнýти дéрево, а сокйра зскóчила б с топорйща, и вдáрила сусіда ёгó, що той умéр би, — нехáй такйй він утікáе у котóрий с тих городів и зостáецця живйй:

6 щоб имстéць за кров не вганя́в за вбивачéм, пóки ще сéрце в ёгó палáе, и не наздогнáв ёгò, що дорóга дóвга, и не вбив ёгó; а той тим чáсом не заробйв би смéрти, а й нáдто, що не навйдів тогó пéрше.

7 Тим я заповідáв тобі, говóрячи: Відлучй трі городй собі.

8 А колй Госпóдь, Бог твій, розсýне твої гранйці шйрше, як він заприсяг батькáм твоім, и дасть тобі усю зéмлю, що обіця́в дати батькáм твоім;

9 коли держáтимеш усі сі зáповіді и певнйтимеш іх, що оцé я даю тобі, любйти Гóспода Бóга твогó, и по всяк час ходйти рóбом ёгó; тоді прибáвиш собі ще трі городй, опріч тих трёх,

10 щоб безвйнна кров не проливáлась у землі твоій, що Госпóдь, Бог твій, дав тобі на займанщйну, и щоб кров не булá на тобі.

11 Коли ж котóрий чоловік ненавйдить сусіда свогó, и засідáе на чáті проти ёгó, и вдáрить ёгó смéртівно, що той умрé, и втечé в котóрий з тих городів;

12 тоді старшинá городя́нська пішлé и вхóпить ёгó там, и вйдасть ёгó в рýки мстецéві за кров, щоб прийня́в смерть.

13 Око твоé нехáй не жáлуе ёгó; змий безвйнну кров из Израіля, щоб тобі дóбре діялось.

14 Не переставля́й сусідової гранйшнеі прикмéти, що постáвлено в дáвні чáси на твоéму зáймищі, якé зáймеш у тій землі, що Госпóдь, Бог твій, дасть осягтй тобі.

15 Одйн свідок нехáй не підіймáецця проти чоловіка про яку крйвду, абó про гріх якйй, у чомý б ні провинйв чоловік; вйслухавши двох, абó трёх свідків, мóжна розсудйти спрáву статéшно.

16 Колй неправний свідок устáне проти кóго, щоб свідчити проти ёгó у якій шкóді,

17 тоді обйдва ті, що змагáюцця, нехáй стáнуть перед Гóсподом, перед жерцями и сýддями, які тогó дня бýдуть;

Digitized by Google

18 и судді зроблять тількі розвідини; и коли
свідок буде неправдивий свідок, що свідчив не-
прадою проти брата свого,
19 тоді зробіте ёму так, як він хотів зробити
братові своєму; сим виведете ви зло зміждо вас.
20 И ті, що зостануцця, чутимуть и боятимуцця, и с того часу не чинитимуть більш такого
зла між вами.
21 И нехай твоє око не знає жалощів: жизнь
за жизнь, око за око, зуб за зуб, рука за руку,
нога за ногу.

ГОЛОВА XX.

Як вийдеш битись из ворогами твоіми и побачиш
коні, и вози, и народу більш ніж у тебе, — не
лякайсь іх: бо с тобою Господь, Бог твій, що
вивів тебе з семлі Єгипецькоі.
2 И як нзійдетесь близько до бою, нехай жерець приступить и промовля до народу,
3 и скаже ім: Слухай, Израілю, оце ви сходитесь до бою з ворогами своіми: нехай ваше серце
не мліє, не лякайтесь, и не тремтіть, ані жахайтесь перед ними;
4 бо з вами йде Господь, Бог ваш, воювати
за вас на ворогів ваших и спасати вас.
5 И все отамання нехай промовля до народу,
говорячи: Котрий між вами збудував нову хату,
та не ввійшов у неі? вертайсь до дому, щоб не
поліг у бою, а инший не ввійшов у неі.
6 И котрий між вами насадив виноградник,
та ще не коштував винограду з ёго? вертайсь також до дому, щоб не поліг у бою, а не скоштував
инший.
7 И котрий між вами заручивсь из жінкою,
та не взяв до себе? вертайсь до дому, щоб не поліг у бою, а іі не взяв инший.
8 И промовлятиме отамання далі до народу,
и казатиме: Котрий між вами полохливий и легкодухий? вертайсь до дому, щоб и ёго браття не
вжахнулись серцем так як він.
9 И як скінчить отамання промовини до народу, нехай тоді поиаставляюють полковників над
полками до приводу народу.
10 Як прийдеш до города, щоб воювати ёго,
оголоси ёму примиръя.
11 И коли він одвітуватиме тобі мировою и
відчинить ворота, то нехай усі городяне дають данину тобі и роблять на тебе.
12 Коли ж не схоче миритись ис тобою, а воювати на тебе, то обляж ёго;
13 и як подасть ёго Господь, Бог твій, у руки
тобі, побий увесь чоловічий поглав у ёму гострином меча,
14 жінок же, та малечу, та скот и все, що є
в городі, усю жаковину з ёго, візьми собі; и поживатимеш жаковину ворогів твоіх, що Господь,
Бог твій, дав тобі.
15 Так чинитимеш усім городам, що дуже
далекі від тебе, що не з городів народів сих.
16 У городах же того народу, що дав тобі
Господь, Бог твій, у займанщину, не зоставляй
живим нічого дишущого,
17 а до останку все вигублюй: Хетіів и Оморіів, Хананців и Хверезіів, Хивіів и Євусіів, як
Господь, Бог твій, заповідав тобі, —
18 щоб не вчили вони вас робити своі огидини, які самі робили перед богами своіми; тим
би ви провинили Господеві, Богові вашому.
19 Як держатимеш город ув облігу довгий
час, воюючи на ёго, щоб узяти ёго, не псуй там
дерева рубаючи сокирою, бо живитимесся з ёго, и
не вирубуй ёго про облігову потребину (бо полєве
дерево — життя людське);
20 тількі коли знав би, що не годуюцця з ёго
люде, то таке дерево псуй и вирубуй; и роби з
ёго засіки проти города, що воює на тебе, поки
добудеш ёго.

ГОЛОВА XXI.

Коли знайдецця вбитий на землі, що Господь, Бог
твій, дає в державу тобі, и лежатиме на полі, а не
буде знаття, хто вбив ёго;
2 то старшині твоі и судді твоі вийдуть и
виміряють городи навкруги вбитого,
3 и котрий город буде найближчий до вбитого чоловіка, нехай старшині города того візьмуть
телицю, що не роблено ще нею и не була ще в
ярмі,
4 и нехай одведуть старшині города того
телицю ту у дику долину, де ні разу не орано и
не сіяно и зітнуть голову телиці в долині;
5 и приступлять жерці, сини Левіини; бо іх
обрав Господь, Бог твій, служити ёму, и благословляти в имъя Господнє; и по іх слову кожне
змагання и кожну бійку розсуджуватимете;
6 и всі старшині того города, що найближчий
до вбитого, вмиватимуть руки над телицею, що
стято ій голову на долині,
7 и одвітуватимуть вони и скажуть: Руки
наші не проливали сієі крові, ані очі наші не бачили іі.
8 Будь милосердний, Господи, до твого народу Израіля, що викупив еси ёго, и не вважай
безвинноі крові гріхом твоєму народові Израільскому. И кров простицця ім.

Digitized by Google

9 Так вйбавиш невйнну кров зміждо сéбе, колй певнйтимеш прáведне перед очйма Гóспода.

10 Як идéш на війнý проти ворогів своіх, и Госпóдь, Бог твій, подáсть іх у рýки тобі, и позаймáеш іх у полóнь,

11 и зýздриш між брáнцями гáрну женщйну и почýеш до нéі хіть, що схóчеш узяти іі за жінку собі;

12 то приведй іі до госпóди своéі; и нехáй вйголить вонá гóлову собі, и пýстить нігті собі,

13 и здийме бранéцьку одéжину з сéбе, и зістáнецця в тéбе в госпóді, и голóсить по бáтькові та по мáтері цілий місяць: и після тóго ввійдеш ти до нéі, и бýдеш мýжем ій, и бýде вонá жінка тобі.

14 Колй ж би не вподóбав іі, то пустй іі, нехáй идé кудй схóче; тільки ж не продавáй іі за грóщі, не робй з нéі прóдава, бо ти примýсив іі.

15 Хто мáтиме собі двох жінóк, и однý любйтиме, а другу ненавйдітиме, и врóдять вонй ёмý дітéй обідві, й люба й нелюба; и колй перворóдний син бýде від нелюбоі;

16 то віддаючй синáм своім у наслідди добрó своé, нехáй не рóбить сйна любоі жінки перворóдним перед сйном нелюбоі, бо сей — первороднйй попрáвді,

17 нехáй признáе сйна нелюбоі за первоpіднёго, дáвши ёмý двійнý діленйцю зо всёгó добрá свогó; бо він — почáток сили ёгó; прáво первоpіднёго за ним.

18 Хто мáе собі неслухняного и бунтовлйвого сйна, що не хóче слýхати гóлосу бáтька свогó, абó гóлосу мáтери своéі, и, як вонй карáють ёгó, не хóче корйтись ім;

19 то нехáй бáтько й мáти візьмуть ёгó та поведýть до старшйн городських, и до сýдніх ворíт міста ёгó,

20 и скáжуть вонй старшинáм гóрода ёгó: Оцéй син нам неслухняний и бунтовлйвий собі, не хóче він слýхати гóлосу нáшого; прожóра и пъяниця,

21 И ввесь нарóд гóрода ёгó побъé камінням ёгó на смерть: так вйведеш ти зло зміждо вас; и ввесь Ізрáіль чýтиме и бóятимецця.

22 Хто вчйнить гріх смертовйй, и осýдять ёгó на смерть, и повісиш ёгó на дéреві, —

23 нехáй тіло ёгó не зостаéцця усю ніч на дéреві, а притьмóм поховáеш ёгó тогóж дня (бо шибеник — проклятий у Бóга), щоб не поганилась землá твоя, що Госпóдь, Бог твій, даé у займанщину тобі.

ГОЛОВА XXII.

Бáчивши брáтнёго волá абó вівцю що відлучилось, не йди собі геть: а притьмóм зажени до брáта твогó.

2 А колй твій брат живé не блйзько від тéбе, абó не знáеш ёгó, то займй до своéі госпóди, и нехáй бýде вонó в тéбе аж пóки твій брат шукáтиме ёгó, и тоді віддасй ёмý.

3 Так же сáмо робй и з ослóм ёгó, и тáкож робй з одéжию ёгó, и зо всякою загýбленою річчю брáта твогó, що він загубйв, а ти знайшóв, чини так сáмо; не йди собі геть.

4 Бáчивши, що твогó брáта осéл абó віл ёгó упáв на дорóзі, не йди собі геть; притьмóм поможй ёмý звестй на нóги скотйну.

5 Нехáй не нóсить жінка щó личить чоловікові, а чоловік нехáй не вбираéцця пожінóчі; бо хто так рóбить, гидýе тим Госпóдь, Бог твій.

6 Колй трáпицця тобі знайтй абó на дéреві, абó на землі птáше гніздó с пташáтами, абó яйцями, и самиця сидітиме на дітях, абó на яйцях, не бéри самйці с дітками,

7 а кóнче пустй на вóлю самйцю, а пташáт заберй собі, щоб дóбре тобі діялось, и щоб твій вік був дóвгий.

8 Як будувáтимеш новý хáту, то зробй бáляси на крйші, щоб не привестй крові на хáту свою, як хто впадé звідтілá.

9 Не засівáй виногрáдника свогó різним насінням, щоб неспогáнити врожáю з насіння, що посіяв есй, и врожáю виногрáду твогó.

10 Не запрягáй у плуг волá и ослá вкýпі.

11 Не носй одéжи з різного прядива, з шéрсти и лёну вкýпі.

12 Поробй собі китички по чотирёх куткáх одéжини твоéі, що нéю окривáеш сéбе.

13 Хто візьме собі жінку, и ввійде до нéі, и не злюбить іі,

14 и пýстить поговір про нéі, и наведé недóбру слáву на нéі, и казáтиме: Як узяв я іі та ввійшóв до нéі, то не знайшóв дівóщини в нéі;

15 тоді нехáй бáтько дівчини и іі мáти візьмуть и вйнесуть дівóщину іі до старшйн гóрода у сýдні ворóта;

16 и дівчин бáтько скáже старшинáм: Оддáв я дочкý мою за сёгó чоловіка, а він не злюбйв іі;

16 и ось пустйв поговір про нéі, говорячи: Не булá твоя дочкá дівка; а ось же моéі дочкй дівóщина. И простéлють вонй сорóчку перед старшинáми гóрода.

18 И старшини гóрода тогó візьмуть та й покарáють чоловіка тогó,

Digitized by Google

19 и накинуть пеню на ёго́ у сто сиклів срі-
бла́, и віддаду́ть гро́ші ба́тькові дівчиному, бо він
навів недо́бру сла́ву на дівчи́ну Израі́льску; и бу́де
вона́ жоно́ю ёго́; не відошле́ він іі, по́ки віку ёго́.
20 Коли ж сёму́ бу́де пра́вда, и в дівчи́ни не
знайдецця дівоцщини,
21 тоді вони́ поведу́ть дівчи́ну до ворі́т ба́ть-
ківськоі господи іі, и городя́не побъю́ть іі камін-
ням на смерть; бо вона́ вчини́ла соромизну в Из-
ра́ілі, бу́вши не́трібкою у ба́тьківській госпо́ді:
так виведеш ти зло споміж вас.
22 Колй ко́го заста́нуть на му́жнёю жінкою,
то обо́м неха́й буде смерть, и чоловікові, що ле-
жа́в ищ чужо́ю жінкою, и жінці: так виведеш ти
зло споміж Израі́ля.
23 Коте́ра че́сна дівчи́на бу́ла б зару́чена му́-
жеві, а и́нший чоловік, спітка́вши іі в го́роді, лежа́в
би з не́ю; —
24 приведіть іх обо́х до ворі́т городських, и
побийте камінням на смерть: дівчи́ну, що не кри-
ча́ла, в го́роді, а чоловіка, що приму́сив свого́ су-
сіда жінку: так виведеш зло споміж вас.
25 Колй ж чоловік спітка́ дівчи́ну в по́лі, и
присилує іі, и лежа́тиме з не́ю, тоді тільки чолові-
кові смерть, що лежа́в з не́ю;
26 дівчи́ні ж не чини́ нічо́го: не провинила
вона́ на смерть, бо так як чоловік, уставши на
свого́ сусіда, въбъе ёго́, так и ся спра́ва;
27 спітка́в бо він іі в по́лі, зару́чена дівчи́на
крича́ла, та ніхто́ не ратува́в іі.
28 Колй спітка́е хто́ дівчи́ну че́сну, що ще не
зару́чена и вхо́пить іі, и лежа́тиме з не́ю, и заста́-
нуть іх;
29 то неха́й чоловік, що лежа́в з не́ю, дасть
дівчиному ба́тькові пъять деся́т сиклів срі́бла́, а
вона́ бу́де жоно́ю ёго́; бо він приму́сив іі, не мо́жна
ёму́ відсила́ти іі, по́ки віку ёго́.
30 Ніхто́ не бери́ ба́тьковоі жінки, и не рос-
крива́й ба́тьковоі полй.

ГОЛОВА XXIII.

Кому́ попсо́вано я́дра, або́ відрізано тає́мне тіло,
неха́й не вхо́дить у грома́ду Госпо́дню.
2 Байстру́к неха́й не вхо́дить у грома́ду Гос-
по́дню; аж до деся́того на́роду свого́ неха́й не вхо́-
дить у грома́ду Госпо́дню.
3 Омо́нець або́ Моавець неха́й не вхо́дить у
грома́ду Госпо́дню; аж до деся́того на́роду свого́
неха́й не вхо́дить у грома́ду Госпо́дню на віки;
4 бо не зустріли вони́ вас ис хлібом и водо́ю
на доро́зі як вийшли ви з Єги́пту, и найня́ли проти
тебе Вала́ма, сина Веорового из Хвето́ра Месопо-
та́миського, щоб прокля́в тебе́.

5 Та Госпо́дь, Бог твій, не схотів послу́хати
Вала́ма, а оберну́в кля́тьбу́ у благослове́ння тобі,
бо Госпо́дь, Бог твій, люби́в тебе́.
6 Не навідуйсь про іх життя́ и здоро́въя, по́ки
твого́ віку, по всі ро́ки.
7 Не гиду́й Идумійцем, бо він тобі брат; не
гиду́й Єгиптя́нцем, бо ти був чужени́цею в землі
ёго́.
8 Діти від них неха́й увіхо́дять у грома́ду
Госпо́дню у тре́йтёму своє́му на́роді.
9 Як руша́тиме військо проти ворогів твоіх,
остерега́йсь чини́ти яке́ лёдарство.
10 Колй між ва́ми бу́де хто нечи́стий через
не́чисть, що приключи́лась ёму́ вночі, неха́й такий
вийде с та́бору и не вхо́дить у та́бір;
11 як же наста́не ве́чір, обми́ецця він водо́ю;
и, як со́нце ся́де, ве́рнецця він у та́бір.
12 Неха́й та́кож у те́бе бу́де за та́бором місце,
куди тобі виходити;
13 між твое́ю збро́єю неха́й бу́де в те́бе ло-
па́тка; и як споро́жниш себе́ за та́бором, то вко-
па́еш не́ю землі, та й присипле́ш те, що вийде с
те́бе;
14 бо Госпо́дь, Бог твій, хо́дить посеред та́-
бора, щоб ратува́ти тебе́ и піддава́ти під тебе во-
рогів твоіх; тим та́бір твій неха́й бу́де святий;
щоб не вбача́в Госпо́дь нічо́го нечи́стого в те́бе,
та не відверну́всь від те́бе.
15 Не видава́й па́нові раба́, що втік від па́на
до те́бе;
16 неха́й живе́ в те́бе, між ва́ми, у тому́ місці,
яке́ він обере́ собі в которім з ва́ших осе́ль; не
тісни́ ёго́.
17 Щоб не було́ жо́дноі не́трібниці між до́чками
Израі́льськими, ані содо́мця між сина́ми Израі́ль-
скими.
18 Не прино́сь не́трібчиноі пла́ти або́ гро́шей
за пса у дім Го́спода, Бо́га твого́; бо одно́ й дру́ге —
огйда перед Го́сподом, Бо́гом твоім.
19 Не позича́й на лишок нічо́го бра́тові тво-
е́му; ані гро́шей, ані збіжжя, ані чого́ и́ншого, що
позича́ють на лишок;
20 чужозе́мцеві мо́жна позича́ти на лишок, а
з бра́та свого́ не бери́ лишку, щоб Госпо́дь, Бог
твій, благослови́в те́бе у всему́, до чо́го ти про-
стя́гнеш ру́ку в тій землі, що йдеш осяга́ти іі.
21 Колй обітува́тимеш обітни́цю Господе́ві,
Бо́гові твое́му, не га́йся принести́ іі, бо Госпо́дь,
Бог твій, ко́нче вимо́же іі в те́бе; а на тобі зо-
ста́нецця гріх.
22 Колй ж не обітува́тимеш нічо́го, то й гріха́
на не бутіобде.

Digitized by Google

23 Що вийде в тебе з уст мусиш додержати и сповнити, коли доброхіть обітував єси жертву Господеві, Богові твоєму, та й промовив устами своїми.

24 Увійшовши до сусіда в виноградник, їж ягоди до схочу скільки бажатимеш; а в свою посудину не клади.

25 Увійшовши в стоячий хліб сусіда твогó, можна тобі рвати колосся рукою, а серпом не займай сусідового хліба.

ГОЛОВА XXIV.

Колй чоловік візьме жінку и ожениццá з нéю, и станецця так, що вона опротивіє ёму, бо знайшов він яку нечисть у неі, то нехай напише ій розлучнний лист и дасть у руки, и вишле іі з господи своéі.

2 И як вийде вона з господи ёго, тоді можна ій итй и бути жінкою кому другому.

3 А коли другий муж незлюбить іі, и напише ій розлучнний лист, и дасть ій у руки, и вишле іі з господи своéі; або коли вмре другий чоловік, що взяв іі за жінку:

4 то першому мужові, що вислав іі геть, не можна взяти іі знов за жінку, як уже опоганено ії; бо се огида перед Господом, и ти не доведéш до такого гріха землю, що Господь, Бог твій, дав тобі в займанщину.

5 Которий чоловік візьме нову жінку собі, нехай такий не йде на війну и не втягуєцця в велику роботу, а сидить собі дома цілий рік и пестить жінку, що взяв собі.

6 Ніхтó не бери в заставу спіднёго або верхнёго жорна, бо взяв би в заставу життя людське.

7 Которого чоловіка піймають на крадіжці и кого з браття свогó дітей Израільских, и торгував би він тим, або продавав крадене, такому злодієві смерть; сим виведеш зло спроміж вас.

8 Остерегай зарази прокази, пильно дбай, щоб чинити пильно все так, як жерці навчатимуть вас, як заповідав я вам, так ви й дбайте про се.

9 Згадай, що вдіяв Господь, Бог твій, Марії в дорозі, як вийшли ви з Єгипту.

10 Коли позичиш чого братові твоєму, не вхóдь у ёго хату, щоб узяти позичене.

11 Стій знадвору, а кому ти позичив — винесе тобі позичене надвір.

12 А коли чоловік буде вбогий не лягай спати з заставою ёго.

13 Хоч би й що, мусиш вернути ёму заставу, як зайде сонце, щоб він заснув у своїй одежині, дякуючи тобі; и се буде праведність твоя перед Господом, Богом твоім.

14 Не тісни наймита вбогого и нетяжного, чи то з браття твогó, чи з чужоземців, що пробувають у твоій країні в оселях твоіх;

15 и тогó ж самого дня оддавай плату ёго, щоб не зайшло сонце над нею; бо він убогий, и кладе серце своé на заробіткові; то щоб не плакавсь до Господа, и не було тобі гріха за се.

16 Батьків не карати смертю за дітей, ані дітей — за батьків; кожного чоловіка карати смертю за ёго гріх.

17 Не судй криво чуженицї и сироти, и не бери у вдовиці одежи в заставу.

18 А згадай, що був єси невільником у Єгипті, и Господь, Бог твій, визволив тебе звідтіля; тим я заповідую тобі чинити се.

19 Як жатимеш у жнива на ниві в себе и забудеш снопа в полі, не вертайсь по ёго; нехай буде про чуженицю, про сироту и про вдовицю, щоб Господь, Бог твій, благословив тебе в всяку роботу рук твоіх.

20 Як обтрушуватимеш оливне дерево своé, не оглядуй віток знов: нехай зостанецця що про чуженицю, про сироту и про вдовицю.

21 Як збіратимеш грона з винограду своґó, не обірай ёго навпослі знов: нехай буде про чуженицю, про сироту и про вдовицю.

22 И згадуй, що ти був невільником у Єгипті; тим я заповідую тобі чинити се.

ГОЛОВА XXV.

Колй зайде змагання між людьми, и прийдуть вони судитись, щоб розсудили іх судді; то нехай оправдують доброго, и осуджують ледачого.

2 И коли ледачий чоловік заробить, щоб ёго бито, нехай суддя звелить ёму лягти, и нехай поб'ють виноватого перед очима в ёго, скількі відлічить по вині ёго.

3 Сорок раз нехай ударить ёго, не більш: щоб через тяжку хлосту, над певну міру, не вбачав єси калікою брата твогó.

4 Не зав'язуй волові рота, як він молотить.

5 Колй житимуть брати вкупі и один умре, не мавши дітей, тоді жінка покійного нехай не йде за чужого; брат іі мужа нехай увійде до неі и візьме іі собі за жінку, и вчинить ій що треба діверові.

6 И нехай первоpідень, що приведе вона, наслідує имья покійного брата, щоб воно не зникло в Израілі.

7 А коли не вподобає він узяти братову жінку, то нехай братова жінка йде до судніх воріт перед старшин, и скаже: Мого мужа брат цураєцця під-

Digitized by Google

нáти своéму брáтові имъя́ в Израíлі, не хóче він певни́ти що трéба дíверові.

8 Тоді старшині́ гóрода ёгó поклúчуть ёгó и вмовля́тимуть ёгó; а коли́ він стоя́тиме и скáже: Не подóба міні взя́ти іі;

9 тоді брáтова жінка прийде до ёгó перед старшинáми, и роззýе однý нóгу ёмý, и плюне в вічі ёмý, и одвітýючи скáже ёмý: Так бувá тóму чоловíкові, що не хóче збудувáти брáтнёго дóму.

10 И прозивáтимецця він у Израíлі: Дім роззýтого.

11 Коли́ люде шчепляцця один з одним, и жінка одного приступить, щоб визволити свогó мýжа з рук тогó, що бъе ёгó, и простя́гне рýку и вхóпить ёгó за таéмне;

12 відотни ій рýку, нехáй óчі твоі не знáють жáлощів до неі.

13 Не держи́ в саквáх у сéбе двойнóі вагú, більшоі й мéншоі.

14 Не держи́ в госпóді в сéбе двойнóі мíри, більшоі й мéншоі.

15 А держи́ вагý зупóвну и правди́ву, міру зупóвну и правди́ву: щоб вік твій був дóвгий у тій землі, що Госпóдь, Бог дає тобі.

16 Бо всі, що чинять такé, и всі, що живýть непрáвдою, огида Господéві, Бóгові твоéму.

17 Згадáй, що Омали́к зробив тобі в дорóзі, як ви́йшли ви з Єги́пту;

18 як він стрів тебé в дорóзі; та побив зáдніх твоіх, усіх заклятлих позад тебé, як був ти підбитий томлéний; и не боявсь він Бóга.

19 Тим же то, як дасть тобі Госпóдь, Бог твій, упокій від усіх ворогів твоіх навкругú, у землі, що Госпóдь, Бог твій дає тобі у займанщину на орýдуванне нéю, вигуби пáмъять Омаликóву с під нéба; не забýдь сéгó.

ГОЛОВА XXVI.

И як прийдеш у зéмлю, що Госпóдь, Бог твій, дає тобі у займанщúну, та осягнеш іі, и житимеш у ій, —

2 візьмеш ти пéрвого врожáю, який мáтимеш у тій землі, що Госпóдь, Бог твій, дає тобі, и положиш у стýжку, и підеш у те місто, що Госпóдь, Бог твій, оберé, щоб постáвити имъя́ своé там.

3 И прийдеш до жерцá, який бýде там на той час, и скáжеш ёмý: Оцé признáю Господéві, Бóгові моéму, що прийшóв у зéмлю, що Госпóдь клявсь дати батькáм нáшим.

4 И візьме жерéць стýжку з рук у тéбе, и постáвить іі перед жéртівнею Гóспода, Бóга твогó.

5 И говоритимеш и скáжеш перед Гóсподом, Бóгом твоім: Бáтько мій був близький до загибі Орамій, и пійшóв він у Єги́пет, и пробувáв там у невели́чкій кýпі, и зробився нарóдом вели́ким, потýжним и велелюдним;

6 та Єгиптяне не гарáзд починáли з нáми, тісни́ли нас, накладáли тяжкý робóту на нас;

7 и як почали ми плáкатись перед Гóсподом, Бóгом батьків нáших, почýв Госпóдь гóлос наш, и зглянувсь на тіснóту нáшу, и на працювáння нáше, и на пригніт наш;

8 и вивів нас Госпóдь из Єги́пту потýжною рукóю и простя́гнутою прави́цею, и великою страховинóю, и ознáками, и дивáми;

9 и привів нас на се місто, и дав нам сю зéмлю, зéмлю що течé молокóм та мéдом.

10 И оцé приніс я пéрвого врожáю з землі, що ти, Гóсподи, дав міні. И постáвиш принéсене перед Гóсподом, Бóгом твоім;

11 и веселитимесся всім дóбрим, що Госпóдь, Бог твій, дав тобі, и дóмові твоéму, ти сам, и Левій, и чуженúця що між вáми.

12 Як скінчиш десяткувáння всіх десятин з урожáю твогó на трéтій рік, що бýде рік десяткувáння, и пороздаéш Левіéві, чужени́ці, сироті и вдови́ці, щоб булó ім що істи в осéлі твоій та вгонобитись чим, —

13 скáжеш тоді перед Гóсподом, Бóгом твоім: Повинóсив я святé з дóму могó, и порóздавáв Левіéві, та чужени́ці, та сироті, та вдови́ці, по всім зáповідям твоім, щó заповідáв есú міні; не переступив я зáповідей твоіх, и не позабувáв іх;

14 не ів я святóго в тýзі моій, не ціпáв ёгó на щó нечи́сте, не давáв ёгó на мéртвого; слýхав я гóлосу Гóспода, Бóга могó, чини́в усé так, як заповідáв есú міні.

15 Споглянь из святóго житлá твогó, з нéба, и благослови нарóд твій Израíля, и зéмлю, що дав есú нам, як клявсь батькáм нáшим, зéмлю, текýщу молокóм та мéдом.

16 Оцé ж Госпóдь, Бог твій заповідáє тобі певни́ти сі установи и присуди; то держи и певни́ іх всім сéрцем твоім, и всéю душéю твоéю.

17 Оцé обернýвсь есú до Гóспода, щоб був твоім Бóгом, и що ходитимеш рóбом ёгó, и держáтимеш установи ёгó, и зáповіді ёгó, и присуди ёгó, и слýхатимеш гóлосу ёгó,

18 а Госпóдь озвáвсь оцé до тéбе, що бýдеш окрéмним нарóдом ёгó, як обіцяв він тобі, и що мýсиш держáти всі зáповіді ёгó,

19 и що вчи́нить він тебé висóким над усі нарóди, які він утвори́в, у слáві, у йменню и в шáні, и щоб ти був святи́м нарóдом Господéві, Бóгові твоéму, як він глагóлав тобі.

Digitized by Google

ГОЛОВА XXVII.

И заповідав Мусій з старшиною Израільскою народові, говорячи: Держіть усі заповіді, що оце заповідаю я вам.

2 И як перейдете ви за Ордáнь у зéмлю, що Госпóдь, Бог твій, дає тобі, поставляй тоді собі велике камiння и повапни їх вапною,

3 и понаписуй на них усі слова закону сёго, як перейдеш, щоб увійти в зéмлю що Госпóдь, Бог твій, дає тобі, у зéмлю текущу молоком та мéдом, як Госпóдь, Бог батьків твоїх, обіцяв тобі.

4 Отó ж, як перейдете за Ордáнь, поставляйте каміння ті, що оцé заповідую вам, на Гевáл-горі, и повапниш їх вапною.

5 И спорудй там жéртівню Господéві, Бóгові твоєму, жéртівню с каміння; не підіймай на них заліза.

6 Збудуєш жéртівню Господéві, Бóгові твоєму, з самóго кáміння; и приноситимеш огняні жéртви на ёму Господéві, Бóгові твоєму;

7 и приноситимеш подячні жéртви, и їстимеш там, и веселитимесся перед Гóсподом, Бóгом твоім.

8 И понаписуєш на каміннях усі слова закону сёго дуже виразно.

9 И говорили Мусій та жерці Левії до Израіля так: Слухай пильно, Израілю: оцé ж ти став народом Госпóда, Бóга твогó.

10 Тим слухай гóлосу Госпóда, Бóга твогó, и певни заповіді ёгó и встанóви ёгó, що я заповідую оцé тобі.

11 И наказав Мусій тогó дня народові говорячи:

12 Оці стоятимуть на Геризин-горі, благословляючи народ, як переходитимете за Ордань: Симеóн, та Левия, та Юда, та Исахáр, та Іосип, та Веніямин;

13 а оці стоятимуть на Гевáл-горі, проклинаючи: Рувим, Гад, та Осур, та Завулон, Дан, та Нехталим.

14 И говоритимуть Левії и промóвлять до всіх людей Израільских гучним гóлосом:

15 Проклят, хто зробить вирізаний або вилитий óбраз, огиду перед Гóсподом, робóту рук мистецьких, и поставить у схóвищі. А ввесь народ одвітуючи казатиме: Амінь.

16 Проклят, хто судить батька свогó або матірь свою. А ввесь нарóд казатиме: Амінь.

17 Проклят, хто переставить сусідові границю прикмéту. А ввесь нарóд казатиме: Амінь.

18 Проклят, хто зведé сліпóго з дорóги. А ввесь нарóд казатиме: Амінь.

19 Проклят, хто перевруте прису́д чужениці, сироти и вдовиці. А ввесь нарóд казатиме: Амінь.

20 Проклят, хто ляже з батьковою жінкою, бо він відкине батькову полу. А ввесь нарóд казатиме: Амінь.

21 Проклят, хто ляже з якою звіриною. А ввесь нарóд казатиме: Амінь.

22 Проклят, хто ляже з своєю сестрою, дочкою батька свогó, або дочкою матері своєі. А ввесь нарóд казатиме: Амінь.

23 Проклят, хто ляже з мачухою своєю. А ввесь нарóд казатиме: Амінь.

24 Проклят, хто вбъє сусіда свогó потаєнно. А ввесь нарóд казатиме: Амінь.

25 Проклят, хто бере плату щоб убити безвинного. А ввесь нарóд казатиме: Амінь.

26 Проклят, хто не прихилицця до закону сёгó, щоб певнити ёгó. А ввесь нарóдь казатиме: Амінь.

ГОЛОВА XXVIII.

Коли будеш пильно слухати гóлосу Госпóда, Бóга твогó, щоб дбати про всі заповіді, які оцé заповідую тобі, то Госпóдь, Бог твій, поставить тебé високо над усімá нарóдами на землі;

2 и всі ці благословення зійдуть на тебе и окриють тебé, коли слухатимеш гóлосу Госпóда, Бóга твогó.

3 Благословéн будеш у городі и благословéн у полі.

4 Благословéн буде плід тіла твогó, и врожай землі твоєі, и приплідок скóту твогó, від корів твоіх и овець твоіх.

5 Благословéнна буде стуга твоя и діжá твоя.

6 Благословéн будеш увіходивши, и благословéн виходивши.

7 Дасть Госпóдь, що вороги твоі встающі на тебе будуть побиті перед очима в тебе: прийдуть вонй однóю дорóгою, а побіжять перед тобóю у сім доріг.

8 Пішлé Госпóдь благословення своє на тебé в комóрях твоіх, и у всьому, до чого простягнеш ру́ку свою, и благословить він в землі, що Госпóдь, Бог твій, дав тобі.

9 Вчинить тебé Госпóдь святим нарóдом собі, як він клявсь тобі, коли держатимеш заповіді Госпóда, Бóга твогó, и ходитимеш робом ёгó.

10 И всі нарóди на землі вбачáтимуть, що тебé названо Госпóднім имъям, и лякатимуцця тебе.

11 И сповнить Госпóдь тебé всяким добром, плóдом тіла твогó, и приплідком скóту твогó, и врожаєм землі твоєі, на тій землі, що Госпóдь клявсь батькáм твоім дать тобі.

Digitized by Google

12 Відчинить Господь тобі добру скарбівню свою, небо, щоб посилати дощ на твою землю слушної години, и благословити всяку роботу рукй твоєі; и даватимеш у позику багатьом народам, а не позичатимеш ні в кого.

13 И зробить тебе Господь головою, а не хвостом; и буватимеш ти тількі вгорі, а не буватимеш у низу; колй слухатимеш заповідей Господа, Бога твого, що оцé заповідую тобі, дбати про них,

14 и не звернеш ти ні з єдиного слова, що оцé заповідую тобі, ні направо, ні наліво, щоб ийти за другими богами и служити ім.

15 Колй ж не схочеш слухати голосу Господа, Бога твого, и дбати про заповіді ёго и установи ёго, що заповідую оцé тобі; то всі оці клятьбй впадуть на тебе, и осягнуть тебе.

16 Проклят будеш ти в городі, и проклят у полі.

17 Проклята буде ступа твоя и діжа твоя.

18 Проклятий буде плід тіла твого и врожай землі твоєі, приплодок від корів твоіх и від отари овечок твоіх.

19 Проклят будеш увіходивши и виходивши.

20 Нашле на тебе Господь прокляттє, тривогу и напасть у всему, до чого простягнеш руку, щоб робити, аж поки пропадеш и загинеш не схаменувшись; через ледачі вчинки твої, через те, що покинув мене.

21 Прилипне до тебе з Божого попусту зараза и викоренить тебе з тоі землі, що прийшов есй осягати її.

22 Побъє тебе Господь сухотою, трясцею, хіндєю, пропасницею, и мечем, и палющим вітром, и ржею; поти все те моритиме тебе, поки пропадеш.

23 И буде небо що в тебе над головою, міддю, а земля під тобою — залізом.

24 Оберне Господь, у твоій землі дощ у пил и попел: сипатимецця таке з неба на тебе, аж поки вйгинеш.

25 Попустить Господь, що поляжеш перед ворогами твоіми: вийдеш на ёго однією дорогою, а бігтимеш від ёго у сім доріг, и розсиплесся по всіх царствах земних.

26 И годуватимеш трупом своім птаство небесне та звіръя земнє, и нікому буде віджахнути ёго.

27 Побъє тебе Господь праннцями Египецькими та задовими прищаками, та паршами, та коростою, що й не вйгоісся.

28 Побъє тебе Господь скаженйною, сліпотою и німотою серця:

29 и ходитимеш помацькі о полудні, як сліпий у темряві, и не щаститиме тобі в дорозі: и будуть тебе всюди тількі тиснути та жакувати, и ніхто не ратуватиме тебе.

30 Заручиш собі жінку, а инший лежатиме з нею; збудуеш собі хату, та не житимеш у ій; насадиш виноградник, та не збіратимеш грон из ёго.

31 Твого вола вбиватимуть перед очима в тебе, та й не скоштуєш ёго; твого осла візьмуть сйлою перед очима в тебе, та й не вернуть ёго тобі; твою вівцю віддадуть ворогам твоім, та й нікому буде визволити її.

32 Синів твоіх и дочок твоіх віддаватимуть иншому народові, вбачатимеш іх очима твоіми, и цілий день омліватимеш иж жалю; и не буде сили в руках твоіх.

33 Врожай землі твоєі, и всі труди твої поживатиме такий народ, що ти ёго й не бачив; и знатимеш тількі тісноту та наругу по всяк час над собою,

34 що збожеволієш дивлячись на те, що буде перед очима в тебе.

35 Побъє тебе Господь, у колінах и в стегнах страшенними болячками що й не вйгоіти, від подошви ногй твоєі та аж до тімъя головй твоєі.

36 Одведе Господь тебе и царя, що ти поставиш над собою, до народу що ні ти сам, ні батькй твої не знали; и служйтимеш там иншим богам, дереву и каменю.

37 И зробисся ти дивовижею, прислівъям, и приказкою, між тими народами, що до них Господь одведе тебе.

38 Вивозитимеш ти багацько зерна в поле, а збіратимеш мало; бо сарана поість ёго.

39 Насадиш ти виноград и вйоравш ёго, та не питимеш вина и не збіратимеш грон, бо черви поточать іх.

40 Будуть у тебе оливні дерева по всіх уграничнях твоіх, та не намажесся оливою: бо твої маслини пообсипаюцця.

41 Плодитимеш синів и дочки, та не веселйтимесся ними; бо вони підуть у неволю.

42 Усі дерева твої и врожай землі твоєі пожере сарана.

43 Чужоземець, що проживає в тебе, піде в гору над тобою дуже високо; а ти спустисся вниз дуже низько.

44 Даватиме він у позику тобі, а ти не позичатимеш ёму; він буде головою, а ти будеш хвостом.

Digitized by Google

45 И прийдуть на тебе всі клятьби оці, и
вганятимуть за тобою вони, и окриватимуть тебе,
аж поки погублять тебе; бо не слухав еси голосу
Господа, Бога твого, и не держав заповідей ёго и
встанов ёго, що заповідав я тобі;
46 и будуть вони ознакою и дивовижею на
тобі и на плодові твоєму по всі вічні роки.
47 Бо не служив еси Господеві, Богові твоєму
з радощами и з веселим серцем, мавши всёго до-
волі;
48 за се служитимеш ворогам своїм, що Гос-
подь пішле проти тебе у голоді, и в згазі, и в
злиднях, и у всяких недостатках; и положить він
залізне ярмо тобі на шию, аж поки замучить тебе.
49 Господь приведе народ проти тебе здалека,
с кінця землі; налетить швидко він як орел, —
такий народ, що й мова ёго не розумна тобі, —
50 народ обличчя злющого, що не дивити-
меця на старого и не змилосердиця над малим;
51 и істиме він присплідок скоту твого и вро-
жай землі твоєї, аж поки ти вигинеш; не зоста-
влятиме він тобі ані хліба, ані вина, ані оливи,
або приплідку стада твого, або отари твоєї, аж
поки вигубить тебе.
52 И тіснитиме він тебе у всіх оселях твоїх,
поки твої високі да тверджені мури порушнуюця,
що ними ти вбезпечися, по всій землі: и тісни-
тиме він тебе по твоїх оселях скрізь по всій землі,
що Господь, Бог твій, дав тобі.
53 И істимеш ти плід власного тіла свого,
істимеш тіло синів твоїх и дочок твоїх, що Гос-
подь, Бог твій, дав тобі, в облязі и в тісноті, де
вороги твої притиснуть тебе;
54 так що который чоловік між вами був ні-
жний та жив у великих роскошах, позиратиме тоді
скрива на брата свого, и на жінку лоня свого, и
на останок дітей, що зістануця ёму;
55 не дасть він нікому з них тіла дітей своїх,
що жере сам; бо вже нічого більш не матиме в
облязі, в тісноті, де вороги твої притиснуть тебе
по всіх воротях твоїх.
56 Ніжна и роскішна женщина між вами, що
перше не важилась ступити на землю голою ногою
з великої роскоши та ніжности, позиратиме скрива
на мужа лоня свого, и на сина свого, и на дочку
свою,
57 и на малу дитину, що виходить з між ніг
у неї, и на дітей що родитиме зависля; бо вона
жертиме їх з великої нужди потай усіх серед
облягу да тісноти, де ворог твій притисне тебе по
всіх воротах твоїх.
58 Коли не схочеш дбати про всі слова закону
сёго, що написані в книзі сій, щоб боятись тобі
славного и страшнєго імя: ГОСПОДА, БОГА
ТВОГО,
59 то Господь зробить муки твої и муки плоду
твого дивовижею, — великі муки и довгелезні, и
великі болісті и довгелезні.
60 Ще ж нашле він на тебе всі недуги Єги-
пецькі, що ти жахався їх, и вчіпнуть вони в тебе,
61 А також кожну болість, и кожну муку, які
не прописані у книзі закону сёго, наведе тоді Господь
на тебе, аж поки тебе вигубить.
62 И зістанеця вас мало, що було вас ба-
гато, як зір на небі; бо не схотів еси слухати го-
лосу Господа, Бога твого.
63 И як веселивсь вами Господь, роблячи вам
добро, и намножуючи вас, так веселитиметця вами
Господь вигублюючи вас и обертаючи вас у нівець;
и повиполює він вас на землі, що йдеш осягати її.
64 И розсипле тебе Господь між усяким на-
родом, від одного кінця землі та аж до другого; и
служитимеш там иншим богам, що ні ти сам, ні
батьки твої не знали, дереву и каменю.
65 И між тими народами не знайдеш ти спо-
кою, и підошва ноги твоєї не знатиме відпочинку;
а дасть тобі між ними Господь тремтюче серце,
и поцурі очі и скорботу розуму;
66 и завісне твоя жизнь у непевности перед
тобою; и боятимесся день и ніч, и не матимеш
нічого статечного про життя твоє.
67 у ранці казатимеш: Ой коли б дав Бог
вечір! а ввечері казатимеш: Ой коли б дав Бог
ранок! такий страх нападе на твоє серце, и таке
ти вбачатимеш очима твоїми.
68 И приверне тебе Господь назад у Єгипет
на галерах — каторгах, тією дорогою, що я казав
тобі: Не побачиш уже її; и продаватимуть вас там
ворогам вашим невільниками и невільницями, и
ніхто не купуватиме вас.

ГОЛОВА XXIX.

Се слова завіту, що заповідав Господь Мусієві
поставити дітьми Израїльскими у землі Моавській
опріч завіту, що він поставив из ним на Хориві.
2 И поклике Мусій до всёго Израїля, и рече
до ёго: Вбачали ви все, що Господь вдіяв перед
очима в вас у землі Єгипецькій Хвараонові, и всім
послугачам ёго, и всій землі ёго, —
3 великі спокуси, що твої очі вбачали, ознаки
и ті великі дива;
4 та не дав вам Господь серця постерегати,
и очей бачити, и ушей чути, аж до сёго дня.
5 И водив я вас сорок років по пустині;
одежа ваша не зношувалась на вас, и обувъ ваше
не робилось старе на нозі вашій.

Digitized by Google

6 Не їли ви хліба, и не пили вина або міцного напитку, щоб узнали, що я Господь, Бог ваш.

7 И як прийшли ви на се місто, Сигон, царь Єсевонський, та Ог, царь Васанський, вийшли проти нас битись, и ми побили їх;

8 и взяли землю їх, и дали її на займанщину Рувимцям та Гадіям, та половині роду Манасієвого.

9 Оте ж держіть слова завіту сього, и чиніте їх, щоб вам щастило у всёму, що ви робите.

10 Оце стоїте ви всі перед Господом, Богом вашим, гетьмани родів ваших, и отамани ваші, зо всіми людьми Израїльскими,

11 малеча ваша, жіноцтво ваше, и чужоземець твій, що в таборі твоєму, від дроворуба твого до водоноса твого,

12 щоб увійти в завіт из Господом, Богом твоїм, и клятьбою єго, що Господь, Бог твій, становить оце с тобою,

13 щоб він поставив оце тебе народом своїм, и щоб був тобі Богом, як він сказав тобі, и як він клявсь батькам твоїм, Оврамові, Исакові, та Якову.

14 Не з одними вами становлю я завіт сей и клятьбу сю;

15 становлю її як с тими, що стоять оце в купі з нами перед Господом, Богом нашим, так и с тими, кого нема з нами тепер

16 (бо ви знаєте, як ми жили в землі Єгипецькій, и як ми пройшли посеред народів, що були на дорозі нам;

17 и вбачали ви їх огидь, и їх идоли, дерево та камінь, срібло та золото, що стояли серед них), —

18 щоб не було між вами чоловіка або жінки, або семьї, або роду такого, що серце єго одвернулось би тепер од Господа Бога нашого та схотіло служити богам народів сих; щоб не було між вами кореня такого, що родить жовч та полинь;

19 що чуючи слова клятьби сієї, все таки благословив би себе в серці своєму, говорячи: Добре мині буде, хоч я ходжу й своїм робом, додаючи пьянство да жадоби.

20 Не помилує такого Господь, а зараз гнів Господень и жаль єго закурить проти такого чоловіка, и всі прокляття, що написані в сій книзі, упадуть на єго, и вичеркне Господь имья єго с під неба.

21 И відлучить єго Господь на бідування від усіх родів Израїльских, покладом усіх проклятгів завіту, які прописані в сій книзі закону.

22 що новий нарід ваших дітей, що постане після вас, и чужоземець, що прийде з далекого краю, казатимуть, вбачаючи муки сієї землі, та болесті, що понаслав на неї Господь,

23 та вбачаючи, як уся земля взялась сіркою та сіллю, та печиною, що й не сіють на їй, и не родить вона, и не росте трава на їй, як на руйнувищі Содома та Гомори, та Одами, та Севоїма, що поруйнував Господь у гніву своєму, и в досаді своїй, —

24 усі народи скажуть: За що вдіяв Господь таке землі сій? через що запалав сей гнів великий?

25 И казатимуть люде: Через те, що вони занедбали завіт Господа, Бога батьків своїх, що він поставив из ними, як вивів їх из землі Єгипецької;

26 бо почали вони служити иншим богам, и молитись їм, богам, що й не знали ніколи що він їм не давав;

27 й запалав Господень гнів проти землі сієї, щоб навести на неї всі прокляття які прописані в сій книзі;

28 и викоренив їх Господь из їх землі у досаді своїй, и в гніву, и в великому жалю, и кинув їх ув иншу землю, як от и бачиш.

29 Таємне — Господеві Богові нашому; а явне — нам и дітям нашим на віки, щоб ми певнили всі слова закону сього.

ГОЛОВА XXX.

И як станецця с тобою оце все, благословення и прокляття, що поставив я перед тобою, и схаменесся ти в серці своєму між усіма народами, куди загнав тебе Господь, Бог твій,

2 и вернесся до Господа, Бога твого, и слухатимеш голосу єго покладом усього, що я заповідав тобі тепер, ти сам и твої діти, всім серцем твоїм и всею душею твоєю;

3 тоді Господь, Бог твій верне тебе с полону, и змилосердицця над тобою, и позбірає тебе назад зміж усіх народів, де ні роскидав тебе Господь, Бог твій.

4 Хоч би кого с твоїх загнано на край світу, то й звідтіля Господь, Бог твій, позбіра тебе, и звідтіля здобуде він тебе;

5 и приведе тебе Господь, Бог твій, у землю, що нею орудували батьки твої, и будеш орудувати нею; и щіле тобі все добре, и намножить тебе ще над батьків твоїх.

6 И обріже Господь, серце твоє и серце плоду твого, щоб любив ти Господа, Бога твого, всім серцем твоїм и всею душею твоєю, й жив на світі собі.

Digitized by Google

7 И нашлé Госпóдь, Бог твій, всі проклятт́я сі на ворогів твоіх и на тих, що ненавйдять тебé и женýть тебé.

8 И вéрнесся ти, и слýхатимеш гóлосу Гóспода, Бóга твогó, и певнйтимеш усі зáповіді ёгó, що заповідую оцé тобі.

9 И сповнятиме тебé Госпóдь у всякій роботі рукй твоéі, у плóді тіла твогó, и в приплідкові скóту твогó, и в урожáі землі твоéі, на добрó; бо знов веселйтимецця Госпóдь щáстем твоім, як веселйвсь він батькáми твоіми:

10 колй слýхатимеш гóлосу Гóспода, Бóга твогó, и держáтимеш зáповіді ёгó и встанóви ёгó, що прописáні в сій кнйзі закóну, и колй обéрнесся до Гóспода, Бóга твогó, всім сéрцем твоім и всiéю душéю твоéю.

11 Бо зáповідь, що я оцé тобі заповідую, не схóвана вонá від тéбе, ані далéко вонá від тéбе.

12 Не на нéбі се, щоб казáв есй: Хто б то зійшóв про нас на нéбо, та приніс іі нам, щоб ми почýли, та й певнйли іі?

13 Ані за мóрем се, щоб казáв есй: Хто б то пійшóв про нас аж за мóре, та приніс іі нам, щоб ми почýли, та й певнйли іі?

14 Ні, слóво се близéсенько коло тéбе, у устáх твоіх, и в сéрці твоéму, мóжна тобі певнйти ёгó.

15 Дивйсь, постáвив я оцé перед тобóю жизнь и добрó, смерть и зло;

16 заповідую тобі сим тепéр любйти Гóспода, Бóга твогó, ходйти рóбом ёгó и держáти зáповіді ёгó и встанóви ёгó и присуди ёгó, щоб тобі жилóсь на світі та щоб намнóжувавсь; и Госпóдь, Бог твій, благословйтиме тебé у землі, кýди ти йдеш щоб осягтй іі.

17 Колй ж твоé сéрце відвéрнецця, що не хóчеш слýхати, а бýдеш прóгнаний, и молйтимесся йнишим богáм, и служйтимеш ім;

18 то ясýю оцé вам тепéр, що притьмóм вйгинете, не дóвго поживетé в землі, кудй перехóдиш через Ордáнь, щоб осягтй іі.

19 Клйчу нéбо и зéмлю свідчити про сей день проти вас, що я постáвив перед вáми жизнь и смерть, благословéння и проклятт́я; то вибірáй жизнь, щоб и тобі самóму и твоéму плóдові жилóсь на світі;

20 щоб любйв ти Гóспода, Бóга твогó, щоб слýхав гóлосу ёгó, и прилипáв до ёгó; бо він — твоé життя, и твоé довголіття; щоб жилóсь тобі в землі, що Госпóдь клявсь батькáм твоім, Оврáмові, Исáкові, та Якову, що дасть ім.

ГОЛОВА XXI.

И прийшóв Мусій и промóвив оці словá до всёгó Израíля.

И рече до них: тепéр мінї сповнилось сто и двайцять рóків; не снагá вже моя виходити и вихóдити; то й сказáв Госпóдь мінї: Ти не перéйдеш за Ордáнь.

3 Госпóдь, Бог твій, той перéйде перед тобóю, вйгубить він сі нарóди с перед тебé, и ти подýжаеш опанувáти іх: Исýс, от хто перéйде перед тобóю, як сказáв Госпóдь.

4 И зрóбить ім Госпóдь, як зробйв Сигóнові та Огові, цáрам Аморійським, и землі тих, що він вйгубив.

5 И віддасть іх Госпóдь перед облйччам вáшим, щоб ви чинйли ім пóкладом усіх зáповідей, що заповідав я вам.

6 Кріпітесь и бодрітесь не лякáйтесь и не жахáйтесь іх: бо Госпóдь, Бог твій, він пійде с тобóю; не відбіжйть він тебé, и не зоставить тебé.

7 И поклйкав Мусій Исýса, и рече до ёгó перед очима у всёгó Израíля: Кріпись и бодрись, бо мýсиш итй з сим нарóдом у зéмлю, що Госпóдь клявсь батькáм іх дати ім; и ти докáжеш, що вонй займýть іі;

8 А Госпóдь, він пійде перед тобóю; він бýде с тобóю, не відбіжйть він тебé, и не зостáвить тебé: не лякáйсь и не смутись.

9 И написáв Мусій закóн сей, и подáв *ёгó* жерцям синáм Левíіним, що носили скрйню завіту Госпóднёго, и всім старшинáм Израíльским.

10 И заповідав ім Мусій, говóрячи: Як скінчúцця що сім рóків, у рік відпýстин, у свято скинí,

11 як увéсь Израíль зійдецця перед Гóсподом, Бóгом твоім, на тому місті, якé він оберé, читáтимеш ти закóн сей перед усім Израíлем гóлосно.

12 Збери нарóд до купи, чоловіків и жінóк, и дітей, и чужозéмця твогó, що в осéлях твоіх, щоб вонй слýхали, та навчáлись, та боялись Гóспода, Бóга твогó, та дбáли про всі словá закóну сёгó,

13 и щоб іх діти, що не знáють нічóго, слýхали та навчáлись боятись Гóспода, Бóга вáшого, пóки вáшого життя у землі, кудй ви йдетé через Ордáнь, щоб осягтй іі.

14 И рече Госпóдь до Мусія: Оцé вже наближуецця годйна, що ти мýсиш умéрти: поклйч Исýса та стáньте в скинí громáдській, щоб дав есй накáз ёмý. И пійшлй Мусій з Исýсом и стáли в скинí громáдській.

15 И зъявйвсь Госпóдь у скинí у стовпі хмáри и стояв хмáряний стовп над дверима скинí.

16 И рече Госпóдь до Мусія: Оцé ти спáтимеш из батькáми своіми, а сей нарóд устáне, та

Digitized by Google

зачне перелюбствувати слідом за богами чужоземців тієі землі, куди він увіходить між них, и покине мене, и поламле завіт мій, що я вчинив из ним.

17 Тоді гнів мій запалає проти них зараз, и я покину іх, и закрию лице моє від них, и будуть вони пожерті, и великі лиха да турботи складуцця ім, що казатимуть вони тоді: Чи не того склались нам такі лиха, що нема Господа, Бога нашого між нами?

18 А я конче одверну лице моє тоді за всі ті зла, що вони коіли, обернувшись до инших богів.

19 Оце ж спишіть собі сю пісню, и навчайте іі дітей Израільских: вложіть ім ув уста іі, щоб ся пісня була свідком про мене проти дітей Израільских.

20 Бо як приведу я іх у землю, що клявсь батькам іх, у землю текущу молоком та медом; и як попоідять вони та вгонобляцця, та зажиріють, то обернуцця до богів инших, и служитимуть ім, и досадять міні, и поламлють завіт мій.

21 А як складуцця ім великі злигодні, да турботи, то щоб ся пісня говорила проти них яко свідок; бо не забудецця вона ув устах плоду іх, знаю бо и химери іх, якими вони водяцця, уже й тепер, поки ще не ввів іх у землю, що клявсь про неі.

22 От и написав Мусій сю пісню тоді, и навчив іі дітей Израільских.

23 И дав він Исусові, сину Навиновому наказ, и рече: Кріпись и бодрись, бо вестимеш дітей Израільских у землю, що я про неі клявсь ім, и я буду с тобою.

24 И як скінчив Мусій писання закону сёго в книзі, аж поки довів до кінця,

25 то звелів Левіям, що носили скриню завіту Господнёго, говорячи:

26 Візьміть сю книгу закону и сховайте іі у прискринок у скрині завіту Господа, Бога вашого, щоб вона була там свідком проти тебе.

27 Бо я знаю бунтовництво твоє и тугу шию твою: ось я ще й живий серед вас, а ви вже бували бунтовниками проти Господа; то що ж ви коітимете після моєі смерти?

28 Зберіть до мене усіх старшин родів своіх, и отамання своє, щоб я промовив сі слова ув уші ім, и кликнув небо и землю у свідки проти них.

29 Бо знаю, що після смерти моєі попсуєтесь ви до посліду, и звернете з дороги, яку я завітував вам; и складецця вам лихо ув останні години; бо чинитимете ви зло перед очима в Господа, доводячи ёго до гніву роботою рук своіх.

30 И говорив Мусій ув уші всеі громади Израільскоі слова сеі пісні, до самого кінця.

ГОЛОВА XXXII.

Приникни, небо, * до мого слова; * ой слухай, земле, * я возглаголю. *

2 Доцём поллєцця моя наука, * падуть росою мої глаголи. * Покропить дощик ранню травицю, * нзросять роси зело и древо. *

3 Бо призову я имъя Господнє, * вславлю величчя нашого Бога. *

4 Він — скеля наша, вершене діло; * ёго дороги — наші закони. * Щира він правда, нема в нім кривди; * вірна зарука, * нема в нім хиби.

5 Ви ж померзіли, ви розопсіли; * мов чужі діти, себе звертіли. *

6 Чи того ж хоче Господь від тебе, * люде безумний народе темний? Він же твій батько, рідний отець твій; * він тебе змалку собі зголубив. *

7 Споглянь очима у давні давна, * послухай слухом з роду до роду. * Поспитай в батька — він тобі скаже, * в старого діда — ясно зъясує.

8 Пороздавав Бог людям займища, * поосаджував чад Одамових, * поклав границі між народами *, лічбою синів Израілевих; *

9 собі ж виділив народ єдиний, * зайняв Якова собі в займище. *

10 Знайшов ёго Бог в дикому полі, * у широкому степу-пустині; * водив він ёго, навчав він ёго, беріг він ёго мов ока свого. *

11 Як орел собі гніздо звиває, * понад дітками кругом літає; * як орел крила держить широко, * діток на крилах носить високо: *

12 так Господь один скрізь водив ёго, * не було в ёго бога иншого. *

13 На високостях осадив ёго; * родющим зерном годував ёго; * мед из каменя давав смоктати, * добру олію — з скелі цідити. *

14 Дарував ёму масло з товару, * з овець молоко, жир из ягняток; * давав баранн „хлібні“ Васанські, * а с козлят — самі почки „пшенишні“. Напував ёго червоним вином, * чистою кровъю виноградною. *

15 Та вгодувався надто Єшурум[1]), * з жиру брикався, туком — заливсь; * забув Господа, що создав ёго, занедбав * скелю спасення свого. *

16 Завдав Богові жалю богами, * гнівив Господа, огидливими. *

17 Не Богу служив, а идолові: * давав „посвяти“ богам недавнім, * що не знано іх у давні часи, батьки ваші не боялись іх. *

18 Занедбав есй камъяну скелю, знехтував Бога сотворителя.

19 Вбачивши Господь, * одвернув лице від синів своіх и дочок своіх. *

---

[1]) Израіль.

Digitized by Google

20 И рече́ Госпо́дь: „Закриюсь від них* підожду
кінця сих перевертнів, * сего народу безувірного.*
21 Великий мій жаль через тих богів, * у саме
серце мене вражено, * що віру мою зневажено; *
а ще більшого я жалію завдам * тому людові навіженому: * підверну его під безбожників, * уражу
ему серце глибоко! *
22 Гнів мій поломъям палае, * до дна пекла
тліе. * вигублю я все твориво, * огнем гори
арушу. *
23 Обгорну людей бідами, * засиплю стрілами.
24 И палитиме іх голод, * и жертиме згага; *
нагодую ними звіря; * нашлю яд гадючий. *
25 Іх юнацтво й парубоцтво * гинутиме в
полі, * а дівчатка, немовлятка * и діди — в господі. *
26 Різно вас порозсипаю, * с хирявим приплодом, * — и имъя ваше велике * зникне між народом. *
27 Так я думав — и вчинив би, * одного боявся: * щоб моім гнівом невірний * народ не втішався; * щоб не славив: „То не Божа * всемогуща
сила, * то моя рука потужна * дива наробила!“ *
28 Бо народ сей не шукае * доброі поради, *
и нема людей розумних * у его в громаді. *
29 Ой коли б вони великі * речі зміркували! *
инші б ради радували, * про кінець свій дбали. *
30 Як би тисячу погнала * людина едина, *
або двое десять тисяч * на войні побило, * коли б
Бог, недвижна скеля, * в біді іх не кидав, * и Господь заступник певний * ворогам не видав? *
31 Бо іх скеля не такая, * як наша святая, —
самі вони те вбачають, * самі добре знають. *
32 Виноград іх процвітае * на полях Содомських; * его корінь корениться * по садах Гоморських; * и важкій его грони * висять жовчі повні; *
гіркі ягоди в тих гронах, * у роскішних, повних. *
33 Вони вина наливають * — ядом заправляють, * щирим ядом, отрутою, * драконською кровъю. *
34 Чи не в мене ж над сим родом * лежить
вирок тайний, * запечатаний печаттю * з моіми
скарбами? *
35 Міні мститися, карати, * й щастям дарувати, * не загаеццця хвилина - * іх лиха година.“ *
36 Господь буде судом правим * свій народ
судити, * жалкуватиме згадавши, * що се его діти.
Іх оружня сила зникла, * згинула потуга, * а від
споминок про славу * на серденьку туга. *
37 И промовить: „Де ж ті скелі, * ті боги дівались, * що від них ви собі долі, * щастя сподівались? *
38 що ідали з ваших жертов * „посвятне“ мъясиво, * що пивали у „приносі“ * виноградне „пиво“? *
Нехай встануть из руіни * вам на запомогу. * нехай здіймуть з серця тугу, * из душі трівогу. *
39 Ото ж знайте й розумійте: * я в світі единий; * нема бога опріч мене, ні святоі сили. * Я
вбиваю й оживляю, раню и сціляю, * моему гніву
нема впину, * милосердю — краю. *
40 На землі підняввши руку, * до неба сягаю. *
и глаголю: „Во вік віка * живу, не вмираю!“ *
41 Як я вигострю блискучий * на моі присуди, — * горе, горе вам, ледачі, беззаконні люди! *
42 Моі стріли впъюцця кровъю, * тіла меч нажрецця, * кровъю вбитих, тілом бранців * втішу
яре серце.“ *
43 Веселітеся. язиці: * Божі ви народи. * За
раби свої він мстився, * за іх кров, за шкоди. * Відомщенням він палае, * зрадників карае; * свою
землю и народ свій * на вік очищае. *
44 И прийшов Мусій и промовив усі слова
пісні сіеі ув уші народові, він сам, и Исус, син
Навинів.
45 И скінчив Мусій промовляння сих словес
до всего Израіля,
46 и рече до них: Приложіть серце ваше до
всіх словес, що свідчив я оце між вами, и заповідуйте дітям своім дбати про них, про словеса закону сего.
47 Бо се не аби-що для вас; се життя *ваше*,
и через се вчините вік свій довгим у землі, куди
ви йдете через Ордань, щоб осягти іі.
48 И рече Господь до Мусія того ж самого
дня, глаголючи:
49 Изийди на сю Оваримську гору, на гору
Навав, що в землі Моавській, що проти Ерихона,
и споглянь на землю Хананську, що я даю дітям
Израільским у державу:
50 и вмри на горі, куди ти зійдеш и прилучись до народу свого; як Орон, брат твій умер на
Ор-горі, и прилучивсь до народу свого;
51 бо ви переступили проти мене між дітьми
Израільскими на Меривських водах у Кадисі, у пустині Синській тим, що не явили святости моеі
між дітьми Израільскими.
52 Оце ж побачиш сю землю перед собою, та
не ввійдеш у землю, що я дав дітям Израільским.

ГОЛОВА XXXIII.

И ось яким благословенням Мусій, чоловік Божий,
благословив дітей Израільских перед смертю своею.
2 И рече: Изийшов Господь в Синая, * и зъявився від Сеіра, * возсияв з горі Хварана, * навкруги — святая сила, * у руці — закон огняний.
3 Господь любить свої люди; * всі святі в
руках у тебе; * коло ніг твоіх обсіли, * и словес
твоіх навчались. *

Digitized by Google

4 Дав Мусій закóн нам Бóжий, * дорогé добрó
громáдське. *
5 Царювáв Мусій над нáми, * як зібрáлися до
кýпи * усі гóлови нарóдні * и Израíльскі родúни. *
6 Да живé Рувúм на-віки, * и не бýде ёгó
мáло! *
7 А се про Юдуречé: Почуй, Бóже, гóлос
Юди, * постав ёгó між нарóдом, * дай у руки ёмý
сúлу, * підкріпляй на супостáта. *
8 А про Левія речé: И Туммúн твій и Урúм
твій * бýде на твойму святóму, * що спокýшував
ти в Мáссі, * що змагáвся на Мерúві. *
9 Він казáв про оцця-мáтір, * що нарóду їх не
бáчив, * що братів своїх цурáвся, * а від дітéй од-
вертáвся; * бо держáли твоє слóво, * не ламáли твою
вмóву.
10 Нáвчять Якова присýдів * и Израíля —
закóну, * и курúтимуть кадúло * пред обличчям твоїм
Бóже, * и всю жéртву огнянýю * на твій жéртівник
полóжять. *
11 Благослови ёгó сúлу * и приймú ёгó робóту, *
зламли нóги супостáтам, * що на ёгó нападáють, *
и всім ёгó ненавúдцям, * щоб не встáли більш на
ёгó. *
12 Про Веніямúна речé: Люба Гóсподу людúна *
житиме безпéчне в ёгó: * на ввесь день її окрúє, *
и між плéчі заховáє. *
13 А про Іосипа речé: Благослови ёгó зéмлю *
звéрху рóсами буйнúми, * знúзу вóдами живúми *
14 и всім, що на сóнці спіє, * місяцями до-
співає, *
15 и скарбáми гір старéзних * и узгіръїв ві-
ковішних, *
16 и добрóм землі найкрáщим, * її пóвнею жи-
вóю, * и щедрóтами благúми — * хто в куці огнéм
зъявúвся: * на главý спустú всі блáга, * главу Іó-
сипа безвúнну, * и на тімъя того брáта, * що з
брáтами розрізнúвся. *
17 Ёгó сúла — бик первáшник, * ёгó рóги —
однорóжі; * пожене ними нарóди, * на край світу
позганяє. * Тьми потóмків Єхраíма, * тьми потóмків
Манасíї. *
18 А про Завулóна речé: Веселúся, Завулóне, *
по шляхáх своїх розлóгих, * и ти радуйсь, Исахáре, *
у шатрáх широкопóлих. *
19 Ззовéте народ на гóру * жéртву прáведну
пожéрти, * с пóвняви морськóї сúті * и с пескíв
морськúх багáті. *
20 А про Гáда речé: Нехай бýде тому слáва, *
хто рід Гадові намнóжить. * Він як лев той спочи-
вáє, * рýку й гóлову одúрве.
21 Крáщу взяв собі частúну, * бо людéй судом
правýє; * головóю став нарóднім, * бо певнúть при-
сýди Бóжі. *

22 А про Дáна речé: Дан — левчýк серед
дорóги, * він скакáтиме з Васáну. *

23 А про Нехталúма речé: Нехталúме, вго-
нобляйся * Єгові благословéнням, * ёгó лáскою хва-
лúся, * осягáй полýдне й зáхід. *

24 А про Осýра речé: Осур дітками щаслú-
вий, * своїму брáттю буде любий, * и в олії нóгу
втóпить. *

25 На ногáх обýвъя в тéбе — * з міддю кó-
ване залізо; * покú бýде твого віку, * пóти мáтимеш
ти сúлу. *

26 Нема Бóга як Єгóву: * він летúть тобі на
пóміч; * небесá ёмý дорóга, * в ёгó сúла й перемóга.

27 Вічний Бог твоя защúта, * під тобою вічні
рýки; * с-перед тéбе жене вíйсько, * и речé: Губú
невірних! *

28 Сам собі живé Израíль, * жúтиме одúн без-
пéчно. * Перед ним земля родюща, * з нéба рóси
ёгó крóплять. *

29 О щаслúва твоя дóля, * ти Израíльский на-
рóде! * над усяку вона крáща. * Тебе визволив з
невóлі * твій Госпóдь, твій щит потýжний, * меч
твоєї переваги. * Одолів ти супостáти, * и осяг їх
високóсті. *

ГОЛОВА XXXIV.

И прийшóв Мусій из степів Моáвських на гору
Навáв, на верх Хвáзга, що проти Єрихóна. И по-
казáв ёмý Госпóдь усю зéмлю від Галáду до Дáну

2 и всёго Нехталúма, и зéмлю Єхраімову, и
Манасíїну, и всю землю Юдину, аж до самóго
мóря,

3 и полýдня, и степовý долúну Єрихóна, гóрода
пáльмового, до Сигóру.

4 И речé Госпóдь до ёгó: Оцé та землá, що
я кляўсь Овраáмові, Исáкові та Якóву, глагóлючи:
Дам її твоёму плóдові. Побачиш її твоїми очúма,
та не ввійдеш в нéї.

5 Отó ж и вмер там Мусій, Бóжий раб, у зе-
млі Моáвській, по слову Госпóднёму.

6 И поховáв він ёгó на долúні у землі Мо-
áвській проти Вет-Хвегору, та ніхтó не знáв, де
ёгó могúла до сёгó дня.

7 И спóвнилось Мусієві сто и двáйцять рóків,
як умéр: óчі ёгó не булú тéмні, а ні ёгó снагá не
впáла.

8 И плáкали діти Израíльскі по Мусієві на
полях Моáвських трúйцять днів; и скінчúлись дні
плачý и сумувáння по Мусієві.

Digitized by Google

9 И був Ису́с, син Навйнів, по́вен ду́ху й ро́зуму; бо Мусій положйв свої ру́ки на ёго́; и слу́хали ёго́ діти Изра́ільскі, и чинйли, як Госпо́дь заповідав Мусієві.

10 И не встав и до́сі в Израілі такий пророк, як Мусій, що Госпо́дь знав ёго́ лицём до лиця́,

11 у всіх озна́ках, и дива́х, що Госпо́дь післа́в ёго́ чинйти у землі Єгипецькій Хвараóнові, и всім послугача́м ёго́, и всій землі ёго́,

12 и у всій тій поту́жній руці; и у всіх великих по́страхах, які показа́в Мусій перед очйма, всёго́ Изра́іля.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitiz[redacted]oogle

